

INFORME 2020

sobre a situación sociolaboral de Galicia

CONSELLO GALEGO
DE RELACIÓNS LABORAIS

Consello Galego de Relacións Laborais (CGRL)

Algalia de Abaixo, 24

Santiago de Compostela

ISSN: 2386-2866

CERTIFICACIÓN:

Cristina Fabeiro Varela

Secretaria do Consello Galego de Relacións Laborais

CERTIFICA

Que a comisión permanente reunida o 21/10/21 acordou, por delegación do Pleno, tomar en consideración e publicar o Informe sobre a situación sociolaboral de Galicia en 2020 elaborado por encargo do Consello Galego de Relacións Laborais

Santiago de Compostela, 21 de outubro de 2021

► **Capítulos 1, 2, 4 (apartados 4.1 a 4.7), 12 e anexo**

María Bastida Domínguez

Profesora contratada doutora no Departamento de Organización de Empresas e Comercialización na Universidade de Santiago de Compostela

Santiago Lago Peñas

Catedrático de Economía e director do grupo de investigación GEN da Universidade e Vigo

Alberto Vaquero García

Profesor titular de Economía Aplicada e membro do grupo de investigación GEN da Universidade e Vigo

► **Capítulos 3, 9, 13**

Benigno Sánchez García

Inspector de Traballo e da Seguridade Social

► **Capítulos 4 (apartado 4.8), 5 e 11**

Marta Puebla Vilariño

Funcionaria do SEPE (Servizo Público de Emprego Estatal)

► **Capítulos 6, 7 e 10**

Demetrio Fernández López

Inspector de Traballo e da Seguridade Social

► **Capítulo 8**

Carmen Cabanas Carlín

Funcionaria do Consello Galego de Relacións Laborais

Índice xeral

1. A ECONOMÍA GALEGA EN 2020	11
1.1. Contorna internacional e estatal.....	13
1.1.1. Contorna internacional	13
1.1.2. Contorna estatal.....	14
1.2. Crecemento económico galego.....	20
1.2.1. A perspectiva da demanda.....	20
1.2.2. A perspectiva da oferta	21
1.2.3. O PIB das provincias galegas	22
1.2.4. As cifras de explotacións gandeiras de vacún de orientación leiteira	23
1.3. Variacións do PIB e do emprego: a produtividade.....	26
1.3.1. Balance do mercado de traballo	26
1.3.2. Produtividade do traballo e competitividade empresarial	30
1.4. Benestar económico-social: taxas de pobreza; alta desigualdade	30
1.4.1. Dificultades económicas dos fogares	30
1.4.2. Ingresos medios por persoa e por fogar	32
1.4.3. A poboación en risco de pobreza	33
1.4.4. Distribución da renda	34
1.5. Participación dos salarios no VEB. Custos laborais e salariais	35
1.5.1. Peso das remuneracións salariais no PIB de Galicia, España e a UE	35
1.5.2. Custos laborais. Xornada laboral.....	36
1.5.3. O salario mínimo interprofesional (SMI).....	39
1.6. A variación do IPC.....	40
1.7. Comercio exterior.....	43
1.7.1. Comercio internacional galego	43
1.7.2. Comercio galego con outras comunidades autónomas	44
2. ESTRUCTURA EMPRESARIAL E POLÍTICA INDUSTRIAL	47
2.1. Introducción.....	49
2.2. Estructura e dinámica empresarial galega.....	49
2.3. Análise de enquisas industriais	79
2.3.1. Estatística estrutural de empresas do sector industrial.....	80

2.3.2. Estatística estrutural de empresas do sector comercio	83
2.3.3. Estatística estrutural de empresas do sector servizos	85
2.3.4. Indicadores conxunturais: Índice de cifra de negocios, da produción e de prezos ..	91
2.4. Investigación científica, desenvolvemento tecnolóxico e innovación (I+D+I)	94
2.5. Innovación tecnolóxica nas empresas.....	104
3. ECONOMÍA SOCIAL	111
3.1. Cooperativas.....	113
3.2. Sociedades laborais	115
3.3. Centros especiais de emprego	119
4. POBOACIÓN E MERCADO DE TRABALLO	121
4.1. A poboación galega	123
4.1.1. Evolución da poboación	123
4.1.2. A poboación estranxeira	125
4.1.3. Movementos naturais de poboación	126
4.1.4. Movementos migratorios.....	129
4.2. Resumo das principais variables laborais.....	129
4.3. Poboación activa e taxa de actividade	131
4.3.1. Poboación activa	131
4.3.2. Taxa de actividade.....	131
4.4. Poboación ocupada. Taxa de ocupación	133
4.4.1. Poboación ocupada	134
4.4.2. Taxa de ocupación.....	134
4.4.3. Distribución da poboación ocupada por sexos, sectores económicos, grupo de idade, situacións profesionais e tipo de contrato	138
4.5. Poboación desempregada e taxa de paro.....	143
4.5.1. Poboación desempregada.....	143
4.5.2. Taxa de desemprego	144
4.5.3. Desemprego dos fogares. Tempo na procura de emprego	146
4.6. O paro rexistrado	147
4.7. A poboación inactiva	151
4.8. o subsistema de formación para o emprego	155
4.8.1. introdución. Antecedentes.....	155
4.8.2. Regulación actual do sistema de formación profesional para o emprego	157
4.8.3. Formación de demanda	158

4.8.4. Formación de oferta.....	164
4.8.5. Outras iniciativas de formación	166
5. A MULLER NO MUNDO LABORAL.....	168
Introdución.....	169
5.1. A muller na poboación galega.....	170
5.2. Muller e actividade económica de mercado	174
5.2.1. Introdución	174
5.2.2. Actividade e inactividade	175
5.2.3. Emprego e desemprego	178
5.3. Demandas de emprego e paro rexistrado	181
5.4. Contratos de traballo	185
5.5. Formación.....	188
5.6. Poder e toma de decisións	191
5.7. Conciliación entre a vida laboral e familiar	195
5.8. Salarios	198
5.9. Prestacións por desemprego.....	201
5.10. Pensións	204
6. INICIO DA RELACIÓN LABORAL	207
6.1. Inscripción de empresas.....	209
6.2. Afiliacións e altas na seguridade social	212
6.2.1. Introdución.....	212
6.2.2. A evolución a medio prazo	212
6.2.3. Análise dos once últimos anos	215
6.2.4. Persoas traballadoras afiliadas por sector de actividade.....	217
6.2.5. Afiliacións e altas por comunidades autónomas.....	219
6.3. Persoas estranxeiras.....	223
7. CONTRATACIÓN.....	227
7.1. Introdución.....	229
7.2. Modalidades contractuais.....	235
7.3. Contratación a persoas traballadoras estranxeiras	260
Conclusións da contratación	261
7.4. Empresas de traballo temporal.....	262
8. A NEGOCIACIÓN COLECTIVA.....	267
Parte I. A negociación colectiva en Galicia.....	269

8.1. Introducción e metodoloxía.....	269
8.2. Estrutura da negociación colectiva	271
8.3. Ámbitos de aplicación	279
8.4. Desenvolvemento da negociación	289
8.5. Réxime económico	293
8.6. Xornada pactada.....	310
Parte II. Convenios colectivos estatais con aplicación en Galicia	314
Anexo I. Análise das inaplicacións de convenios rexistradas en 2020 en Galicia	323
Anexo II. Estado da ultraactividade da negociación colectiva sectorial en Galicia.....	331
9. A SINISTRALIDADE LABORAL	341
9.1. Introducción.....	343
9.2. Distribución dos accidentes de traballo por gravidade, lugar do accidente e provincias	343
9.3. Distribución por sectores económicos.....	347
9.4. Distribución por actividades.....	349
9.5. Distribución en función doutras variables	355
9.6. Exame específico dos accidentes mortais.....	363
9.7. Evolución da sinistralidade laboral.....	371
9.8. Accidentes de traballo con baixa, segundo a gravidade, por comunidades autónomas.....	374
9.9. Índices de incidencia	375
9.10. Enfermidades profesionais.....	381
9.11. Consideración especial dos casos notificados por COVID-19 como continxencia profesional	385
10. CONFLITIVIDADE E MEDIOS DE SOLUCIÓN DE CONFLITOS DE TRABALLO	391
10.1. Folgas.....	393
10.2. Conciliacións colectivas e individuais.....	399
10.3. Xulgados do Social.....	401
10.4. Xestión do Acordo interprofesional galego sobre procedementos extraxudiciais de solución de conflitos de traballo (AGA).....	403
11. REGULACIÓN DE EMPREGO E FOGASA	409
11.1. Regulación de emprego.....	411
11.2. Fogasa.....	417
12. PROTECCIÓN SOCIAL	421
12.1. Introducción.....	423
12.2. A protección social na Unión Europea. Análise xeral.....	424

12.3. Pensións contributivas da seguridade social: aspectos xerais	425
12.4. Análise dos datos sobre as pensións do sistema	435
12.4.1. Pensións de xubilación	435
12.4.2. Pensións de invalidez permanente	436
12.4.3. Pensións de viuvez	438
12.4.4. Pensións de orfandade	439
12.4.5. Pensións en favor de familiares	440
12.5. Outras prestacións	442
12.5.1. Prestacións de incapacidade temporal	442
12.5.2. Prestacións de maternidade, paternidade e por nacemento e coidado por fillos e fillas	442
12.5.3. Prestacións familiares por filla/fillo a cargo	443
12.5.4. Prestacións por desemprego	444
12.6. Pensións de carácter non contributivo e asistencial	445
12.7. Dependencia	450
13. ELECCIÓNS SINDICAIS	453
ANEXO	471
CONCLUSIÓN	482

1. A ECONOMÍA GALEGA EN 2020

María Bastida Domínguez

Profesora contratada doutora no Departamento de Organización de Empresas e Comercialización na Universidade de Santiago de Compostela

Santiago Lago Peñas

Catedrático de Economía e director do grupo de investigación GEN da Universidade e Vigo

Alberto Vaquero García

Profesor titular de Economía Aplicada e membro do grupo de investigación GEN da Universidade e Vigo

Capítulo 1. A ECONOMÍA GALEGA EN 2020

1.1. Contorna internacional e estatal

1.1.1. Contorna internacional

O obxectivo deste capítulo é analizar a situación da economía galega no ano 2020, en perspectiva estatal e internacional. O conxunto da economía mundial viuse afectada polos efectos da COVID-19, o que provocou importantes efectos sobre os principais agregados macroeconómicos.

No cadro 1.1 figuran os índices de variación do PIB, os prezos e as taxas de desemprego en China, EE UU, Organización para a Cooperación e o Desenvolvemento Económico (OCDE), Unión Europea (UE), Unión Económica e Monetaria (UEM) para o período 2013-2020. No caso da UE indícanse os datos dos cinco Estados con un meirande PIB: Alemaña, Reino Unido, Francia, Italia e España.

No ano 2019 a expansión económica mostraba xa certa desaceleración tanto na OCDE como na UE. Porén, o ano 2020 deu paso a un forte retroceso en termos do PIB (-4,8% e -6,3%, respectivamente). O único caso, dos que figuran no cadro 1.1, onde non sen produciu un descenso do PIB foi China, que aumentou un 2%. Con todo, a economía chinesa reduciu en catro puntos porcentuais a porcentaxe de variación do PIB respecto a 2019. España (-10,8%) e Reino Unido (-10,6%) foron os dous países que sufriron un maior descenso do PIB; pola contra, Alemaña rexistrou a menor caída dos países con maior PIB da UE (-5,1%).

As taxas de desemprego aumentaron do 5,4% en 2019 ao 7,1% en 2020 na OCDE e do 6,7% ao 7,2% na UE. En España o aumento foi do 14,1% ao 15,6%, unhas cifras que mostran unha importante contención do desemprego pola utilización dos expedientes temporais de regulación de emprego (ERTE). O aumento da taxa de desemprego foi o comportamento xeral en todos os países estudados, destacando o importante aumento de EE UU que pasa do 3,7% en 2019 ao 8,1% en 2020, debido ao menor nivel de protección contra o desemprego neste país.

No que atinxe á variación porcentual de índice de prezos ao consumo (IPC), cabe salientar:

- O menor aumento do IPC (1,4% en 2020) para o conxunto da OCDE e para a UE (0,7%).
- A redución do IPC en España en 2020 (-0,3%).

Cadro 1.1

Economía internacional: % de variación do PIB, IPC e taxa de paro. 2013-2020

Período	OCDE	Unión Europea						Reino Unido	EEUU	China
		Total UE ⁽³⁾	UEM	España	Alemaña	Francia	Italia			
PIB ⁽¹⁾										
2013	1,6		-0,2	-1,4	0,5	0,6	-1,9	2,1	1,8	7,8
2014	2,2		1,4	1,4	2,2	1,0	0,1	2,6	2,5	7,3
2015	2,5		2,0	3,8	1,5	1,0	0,7	2,4	2,9	7,0
2016	1,8		1,9	3,0	2,1	1,0	1,4	1,9	1,6	6,9
2017	2,7	2,8	2,7	2,9	2,8	2,4	1,7	1,9	2,4	6,9
2018	2,3	2,1	1,9	2,4	1,6	1,8	0,7	1,3	2,9	6,8
2019	1,6	1,6	1,3	1,9	0,6	1,9	0,3	1,4	2,2	6,0
2020	-4,8	-6,3	-6,7	-10,8	-5,1	-8,0	-8,9	-10,6	-3,5	2,0
Taxa de desempleo										
2013	7,9		12,0	26,1	5,2	10,3	12,1	7,6	7,4	4,0
2014	7,4		11,6	24,5	5,0	10,3	12,6	6,2	6,2	3,6
2015	6,8		10,9	22,1	4,6	10,4	11,9	5,3	5,3	3,4
2016	6,5	9,1	10,0	19,6	4,2	10,0	11,7	4,8	4,9	3,1
2017	5,9	8,2	9,1	17,2	3,8	9,4	11,3	4,3	4,3	2,8
2018	5,5	7,3	8,2	15,3	3,4	9,0	10,6	4,0	3,9	2,4
2019	5,4	6,7	7,6	14,1	3,1	8,5	10,0	3,8	3,7	
2020	7,1	7,2	8,0	15,6	4,2	8,1	9,3	4,5	8,1	
IPC ⁽²⁾										
2013	1,6		1,4	1,5	1,6	1,0	1,3	2,6	1,5	2,6
2014	1,8		0,5	-0,1	0,9	0,7	0,3	1,6	1,7	2,0
2015	0,7		0,2	-0,7	0,7	0,1	0,1	0,1	0,1	1,4
2016	1,1	0,1	0,1	-0,5	0,2	0,2	-0,1	0,5	1,1	1,9
2017	2,2	1,5	1,4	2,0	1,6	1,1	1,2	2,4	2,1	1,7
2018	2,5	1,7	1,6	1,7	1,8	1,9	1,1	2,7	2,4	2,0
2019	2,1	1,4	1,2	0,8	1,4	1,3	0,6	1,8	1,8	2,9
2020	1,4	0,7	0,3	-0,3	0,4	0,5	-0,1	0,9	1,2	2,4

(1) En porcentaxe de variación interanual, a prezos constantes.

(2) Índices armonizados de prezos de consumo nos Estados da UE.

(3) Non inclúe Reino Unido.

Fonte: BCE, OCDE.

1.1.2. Contorna estatal

Non hai aínda datos publicados de contabilidade rexional por Comunidades Autónomas. Con todo, os datos para 2020 da Contabilidade nacional para España do Instituto Nacional de Estatística (IGE), e as estimacións que fai o Instituto Galego de Estatística (IGE) que figuran no cadro 1.2 amosan que Galicia (-8,9%) rexistrou un descenso menor do PIB que para o experimentado a nivel nacional (-10,8%).

Cadro 1.2

Porcentaxes de variación anual do PIB real⁽¹⁾. Galicia e España. 2007-2020

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020 (PE)
Galicia	4,7	1,1	-4,1	0,5	-2,3	-3,1	-0,8	1,2	2,8	3,4	2,0	3,2	1,8	-8,9
España	3,6	0,9	-3,8	0,2	-0,8	-3,0	-1,4	1,4	3,8	3,0	3,0	2,4	2,0	-10,8

PE: primeira estimación.

Fonte: INE e IGE.

O cadro 1.3 recolle as taxas de crecemento do PIB por CC.AA. para 2019 (último ano publicado) a partir da Contabilidade rexional de España do Instituto Nacional de Estatística. Compróbase como Galicia reflicte un crecemento (1,83%) lixeiramente menor ao experimentado a nivel nacional (1,95%). As CC.AA. que recollen un aumento maior foron Madrid e Navarra cun 2,63% e un 2,55%, respectivamente.

Cadro 1.3

**Tasa de crecemento⁽¹⁾ do PIB.
Por CC.AA. 2019**

	2019
Andalucía	2,14
Aragón	1,43
Asturias	1,19
Baleares	1,65
Canarias	1,66
Cantabria	1,42
Castela-A Mancha	0,89
Castela e León	1,46
Cataluña	1,77
C. Valenciana	2,09
Extremadura	1,36
Galicia	1,83
Madrid	2,63
Murcia	2,32
Navarra	2,55
País Vasco	1,82
A Ríoxa	1,44
Ceuta	0,65
Melilla	0,96
España	1,95

(1) En termos de volume.

Fonte: INE, Contabilidade rexional de España.

O cadro 1.4 recolle os datos do PIB por habitante a partir da Contabilidade Rexional de España. A información presentada reflicte que en 2019:

- O PIB per cápita foi en Galicia de 23.873 euros (690 euros máis que en 2018), por baixo da media estatal (26.426 euros). Nove CC.AA. estiveron por riba de Galicia neste indicador económico e sete por baixo (máis as dúas cidades autónomas). A situación de Galicia en 2019 non mudou respecto a 2018.
- Madrid (35.913 euros), País Vasco (34.142 euros), Navarra (31.141 euros) e Cataluña (31.119 euros) foron, igual que nos últimos anos, as de maior PIB por habitante.

- Extremadura (19.454 euros) e Andalucía (19.633 euros) seguen a ser as CC.AA. cun PIB por habitante máis baixo. Nesta lista tamén hai que incluír as dúas cidades autónomas (Ceuta, con 20.903 euros, e Melilla, con 19.211 euros).

Cadro 1.4

**PIB por habitante en euros.
Por CC.AA. 2019**

	2019
Madrid	35.913
País Vasco	34.142
Navarra	32.141
Cataluña	31.119
Aragón	28.727
Baleares	28.213
A Ríoxa	28.200
España	26.426
Castela-A Mancha	24.886
Cantabria	24.383
Galicia	23.873
Asturias	23.299
C. Valenciana	23.206
Murcia	21.642
Canarias	21.244
Castela e León	21.004
Ceuta	20.903
Andalucía	19.633
Extremadura	19.454
Melilla	19.211

Fonte: INE, Contabilidade rexional de España.

A posición relativa en PIB per cápita de cada comunidade e cidade autónoma, recollida no cadro 1.5, reflicte que no ano 2019:

- Galicia quedou un 9,7% por baixo da media estatal.
- No nivel superior, Madrid superou nun 35,9% á media española e o País Vasco, nun 29,2%.
- Por baixo da media estatal aparecen Melilla (-27,3%), Extremadura (-26,4%), Andalucía (-25,7%) e Ceuta (-20,9%).

Cadro 1.5**Relación do PIB per cápita das CC.AA.
respecto do estatal. 2018-2019**

	2018	2019
Madrid	36,16	35,90
País Vasco	28,67	29,20
Navarra	20,39	21,63
Cataluña	18,40	17,76
Aragón	8,68	8,71
Baleares	8,14	6,76
A Ríoxa	6,64	6,71
Castela-A Mancha	-5,86	-5,83
Cantabria	-8,25	-7,73
Galicia	-10,24	-9,66
Asturias	-11,88	-11,83
C. Valenciana	-12,34	-12,18
Murcia	-18,15	-18,10
Canarias	-18,75	-19,61
Castela e León	-20,64	-20,52
Ceuta	-21,42	-20,90
Andalucía	-25,82	-25,71
Extremadura	-26,95	-26,38
Melilla	-27,44	-27,30

Fonte: INE, Contabilidade rexional de España.

A perspectiva estática do cadro 1.5 complementámola co cadro 1.6a, que recolle a evolución comparativa do PIB por habitante en Galicia e España no período 2008-2019, isto é, o valor cada ano da porcentaxe de Galicia sobre a media estatal e o cadro 1.6b que recolle para 2019 a situación relativa de todas as CC.AA.

Compróbase que:

- O PIB per cápita de Galicia no 2019 (23.873 euros) medrou por sexto ano consecutivo.
- Galicia recortou en 2,7 décimas a diferenza coa media estatal dende 2008 ata 2019, ata situarse este último ano no 90,3% da media estatal (dúas decimas por riba do resultado obtido en 2018).

Cadro 1.6a**PIB por habitante (en euros). Galicia e España. 2008-2019⁽¹⁾**

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Galicia	21.145	20.333	20.481	20.121	19.514	19.586	19.782	20.794	21.482	22.411	23.183	23.873
% Galicia/España	87,6	88,2	88,9	88,4	88,5	89,4	89,0	89,6	89,6	89,8	90,1	90,3

(1) Datos definitivos ata 2016, provisionais en 2017 e avance en 2018.

Fonte: INE, Contabilidade rexional de España.

Cadro 1.6b
PIB por habitante (en euros).
CC.AA. sobre España. 2019

	2019
Madrid	135,9
País Vasco	129,2
Navarra	121,6
Cataluña	117,8
Aragón	108,7
Baleares	106,8
A Ríoxa	106,7
España	100,0
Castela-A Mancha	94,2
Cantabria	92,3
Galicia	90,3
Asturias	88,2
C. Valenciana	87,8
Murcia	81,9
Canarias	80,4
Castela e León	79,5
Ceuta	79,1
Andalucía	74,3
Extremadura	73,6
Melilla	72,70

Fonte: INE, Contabilidade rexional de España.

A avaliación da dinámica do PIB por habitante en Galicia en comparanza coa media da UE reflicte o proceso de converxencia (ou de diverxencia) dos dous ámbitos territoriais. Ao fío do cadro 1.7, Galicia avanzou ininterrompidamente dende 2005 a 2009, e o proceso de converxencia dese cuadrienio freou de súpeto coa Gran Recesión, e entre 2010 a 2013 ampliouse a diverxencia. A partir de 2015 a situación mellora, ata situarse en 2019 no 82% do PIB da UE, unha cifra que non mudou o resultado obtido en 2018.

Cadro 1.7

Evolución do PIB por habitante⁽¹⁾. Galicia/ UE 2005-2019

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
%PIB Galicia/UE	83,3	86,6	88,1	88,1	87,8	86,0	82,0	81,0	81,0	81,0	82,0	82,0	83,0	82,0	82,0

(1) En paridade de poder adquisitivo. Media do PIB por habitante da UE27=100
 Fonte: Eurostat.

O cadro 1.8 reflicte que:

- España avanzou no bienio 2006-2007 en porcentaxe do PIB por habitante respecto da media da UE, pero de 2008 a 2013 ampliouse cada ano a diverxencia entre ambos os valores. A partir de 2014 rexístrase certa mellora, pero en ningún caso supera o 93% respecto ao PIB da UE.

- Os anos 2006 (cun 102,8%) e 2013 (cun 90,0%) marcan os niveis máximo e mínimo, respectivamente, da posición relativa de España na UE en PIB per cápita.
- En 2019 o indicador foi do 91,0%, un resultado idéntico ao obtido en 2018 e lixeiramente inferior (93%) ao resultado obtido en 2017.

Cadro 1.8

**Evolución do PIB por habitante⁽¹⁾.
Galicia/ UE 2005-2019**

	%PIB España/UE
2005	100,4
2006	102,8
2007	102,3
2008	100,8
2009	99,6
2010	96,0
2011	93,0
2012	91,0
2013	90,0
2014	91,0
2015	91,0
2016	92,0
2017	93,0
2018	91,0
2019	91,0

(1) En paridade de poder adquisitivo. Media do PIB por habitante da UE27=100

Fonte: Eurostat.

Case todas as CC.AA. experimentaron un retroceso na súa converxencia coa UE entre 2012 e 2019. O cadro 1.9 recolle a variación en 2019 do PIB por persoa por CC.AA. A partir dos datos presentados, pódese salientar que:

- Galicia ocupa o posto oitavo (82%).
- Só nove CC.AA. quedaron en 2019 por riba da media da UE-27 en renda por habitante: Madrid (124%), País Vasco (118%), Navarra (111%), Cataluña (107%), Aragón (99%), Baleares (97%) e A Ríoxa (97%).
- As cinco CC.AA. con maior diverxencia en 2019 respecto da media da UE-28 en PIB por habitante foron: Extremadura (67%), Andalucía (68%), Castela-A Mancha (72%) e Canarias (73%).

Cadro 1.9**Converxencia coa UE⁽¹⁾. Por CC.AA. 2019. 2012-2019**

	% variación 2012-2019	% sobre PIB da UE en 2019
Madrid	-1	124
País Vasco	0	118
Navarra	-1	111
Cataluña	0	107
Aragón	1	99
Baleares	0	97
A Ríoxa	-1	97
España	0	91
Castela e León	0	86
Cantabria	-1	84
Galicia	1	82
Asturias	-2	80
C. Valenciana	1	80
Murcia	0	75
Canarias	-4	73
Castela-A Mancha	-1	72
Andalucía	0	68
Estremadura	3	67

(1) En porcentaxe sobre a media do PIB por habitante da UE=100. En paridade de poder adquisitivo.

Fonte: Eurostat.

1.2. Crecemento económico galego

Este epígrafe afonda no estudo do PIB de Galicia no último sexenio. En concreto, faise a análise dende as perspectivas da demanda e máis da oferta, desagregando as compoñentes internas e temporal.

1.2.1. A perspectiva da demanda

A perspectiva da demanda (cadro 1.10) recorre a información publicada polo Instituto Galego de Estatística (IGE) nas Contas económicas trimestrais. En 2020, os resultados das distintas compoñentes da demanda víronse fortemente lastrados polos efectos da pandemia. Os maiores descensos experimentáronse en gasto en consumo final dos fogares e Institucións sen fin de lucro ao servizo dos fogares (-11,3%), formación bruta de capital (-13,2%) e demanda interna (-8,3%). Pola contra, o gasto en consumo final da AA.PP. rexistrou unha importante suba (4,5%) polo comportamento anticíclico desta compoñente derivado da aprobación de políticas públicas compensatorias, sendo ademais esta compoñente a única do PIB galego que rexistrou un comportamento positivo.

Cadro 1.10

PIB de Galicia. Compoñentes da demanda. 2013-2020

	Gasto en consumo final		Formación bruta de capital	Demanda Interna	Exportacións de bens e servizos	Importacións de bens e servizos
	Fogares e ISFLSF	AA. PP.				
2013	-2,8	-0,8	-12,1	-4,2	11,2	3,6
2014	-0,6	-1,2	6,6	0,4	-2,1	-3,3
2015	1,4	1,4	3,3	1,7	2,3	0,2
2016	1,9	1,5	0,9	1,7	5	1,6
2017	3,1	2,2	7,2	3,5	4,3	7,4
2018	0,8	1,9	6,3	1,9	3,8	1,4
2019	2,1	1,8	1,8	2	0,2	0,6
2020	-11,3	4,5	-13,2	-8,3	-5,8	-4,6

Datos en porcentaxe de variación interanual corrixida de estacionalidade e calendario.

Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais.

O cadro 1.11 permite unha análise temporal máis polo miúdo das compoñentes da demanda para 2020. En xeral, as taxas son negativas, agás no caso xa comentado do consumo final das AA.PP. Así mesmo, a caída máis importante prodúcese no segundo trimestre, que foi cando se produciu o confinamento máis severo. Precisamente neste trimestre o gasto en consumo final dos fogares e Institucións sen fins de lucro ao servizo dos fogares experimentou un descenso do 24,1%, a formación bruta caeu un 25,6% e as importacións e exportacións rexistraron unha diminución do 26,1 % e do 23,8 %, respectivamente. A partir do terceiro e sobre todo no cuarto trimestre, as caídas foron moderándose, acadando resultados positivos en importacións (2,2%) e en gasto en consumo final das AA.PP. (9,2%).

Cadro 1.11

PIB de Galicia. Compoñentes da demanda. Por trimestres. 2020

	Gasto en consumo final		Formación bruta de capital	Demanda Interna	Exportacións de bens e servizos	Importacións de bens e servizos
	Fogares e ISFLSF	AA. PP.				
Primeiro trimestre	-6,5	5,4	-9,8	-4,6	-0,1	-1,6
Segundo trimestre	-24,1	0,7	-25,6	-19,2	-23,8	-26,1
Terceiro trimestre	-4,6	3,0	-9,7	-3,9	1,5	6,0
Cuarto trimestre	-10,1	9,2	-7,3	-5,7	-1,4	2,2

Datos en porcentaxe de variación interanual corrixida de estacionalidade e calendario.

Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais.

1.2.2. A perspectiva da oferta

O cadro 1.12 permite analizar a evolución dende a perspectiva da oferta. Neste contexto, en 2020, as maiores caídas producíronse na construción (-12,6%) e na industria (-8,6%) e os servizos (-8,1%). A menor caída foi en agricultura, gandería, silvicultura e pesca (-3,3%).

Cadro 1.12**PIB de Galicia. Compoñentes da oferta. 2013-2020**

	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	Industria	Construción	Servizos
2013	4,9	5,7	-9,1	-0,9
2014	3,3	0,3	-0,6	1,1
2015	1,8	0,7	3,4	2,9
2016	-0,3	6,3	5,1	2,8
2017	-1,5	2,7	4,8	2
2018	-0,5	8,9	2,7	2,4
2019	-0,2	-1,4	3,4	2,7
2020	-3,3	-8,6	-12,6	-8,1

Datos en porcentaxe de variación interanual correxida de estacionalidade e calendario.

Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais.

Esta información pode completarse coa análise temporal con máis detalle das compoñentes da oferta do PIB en Galicia en 2020. O maior descenso coincide co confinamento do segundo trimestre. O efecto é especialmente forte en construción (-22,2%) e industria (-21,8%); E, en menor medida, en servizos (-17,1%) e moito menos en agricultura, gandería, silvicultura e pesca, cunha baixada mínima (-1,0%). Así mesmo, no terceiro e no cuarto trimestre, compróbase unha notable redución das taxas de variación ano a ano negativas en industria, construción e servizos, en boa medida pola recuperación da actividade económica.

Cadro 1.13**PIB de Galicia. Compoñentes da oferta. Por trimestres. 2020**

	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	Industria	Construción	Servizos
Primeiro trimestre	-1,8	-1,7	-6,8	-3,5
Segundo trimestre	-1,0	-21,8	-22,2	-17,1
Terceiro trimestre	-3,5	-5,4	-10,2	-5,1
Cuarto trimestre	-6,9	-5,5	-11,1	-6,7

Datos en porcentaxe de variación interanual correxida de estacionalidade e calendario.

Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais.

1.2.3. O PIB das provincias galegas

Os últimos datos publicados polo Instituto Nacional de Estatística (INE) por provincias son os correspondentes a 2018 (provisionais). No cadro 1.14 preséntase a evolución do seu crecemento económico para o período 2010-2018.

Do PIB de Galicia no ano 2018 (62,4 millóns de euros), máis de 2 millóns de euros que en 2017, as provincias atlánticas aportan un 76,8% do total. En concreto, a provincia da Coruña xerou un 42,7% e a de Pontevedra un 34,0%. As provincias de Lugo (12,3%) e Ourense (10,9%) pechan a clasificación, sumando entre as dúas menos da cuarta parte (23,2%) do PIB de Galicia.

Cadro 1.14

PIB* a prezos de mercado das provincias galegas. 2010-2018

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
2010	24.890.993	6.976.519	6.118.338	18.781.413
2011	24.341.648	6.977.378	6.170.267	18.278.698
2012	23.395.683	6.858.968	6.062.105	17.655.093
2013	23.362.265	6.892.503	5.937.373	17.733.253
2014	23.184.391	7.068.614	5.894.745	18.042.583
2015	24.422.145	7.433.567	6.059.605	18.751.282
2016	25.077.500	7.473.680	6.336.885	19.391.883
2017	25.693.489	7.474.450	6.552.020	20.674.851
2018 (p)	26.682.181	7.692.177	6.813.831	21.247.944

* A prezos correntes.

(p): datos provisionais.

Fonte: INE, Contabilidade rexional de España.

1.2.4. As cifras de explotacións gandeiras de vacún de orientación leiteira

Unha das actividades máis salientables no sector agro-gandeiro en Galicia é a produción de leite. De aí a necesidade de sinalar esta produción de xeito diferenciado. No cadro 1.15 recóllese a distribución por CC.AA. da produción de leite de vaca para 2020, a partir do Fondo Español de Garantía Agraria (FEGA). Galicia, como é habitual, encabeza con gran diferenza, a clasificación, achegando un 39,1% do total estatal.

Cadro 1.15

Produción de leite*. Por CC.AA. 2020

Andalucía	581
Aragón	169
Asturias	571
Baleares	49
Canarias	48
Cantabria	441
Castela-A Mancha	275
Castela e León	927
Cataluña	762
Extremadura	27
Galicia	2.896
Madrid	62
Murcia	66
Navarra	254
País Vasco	173
A Ríoxa	25
C. Valenciana	83
España	7.405

* En miles de toneladas métricas.

Fonte: Fondo Español de Garantía Agraria (FEGA). Declaracións de Leite.

As oscilacións do prezo por litro de leite de vaca pagado ás explotacións leiteiras de Galicia teñen sempre unha importantísima repercusión na renda total e máis no emprego do subsector agro-gandeiro. O cadro 1.16 presenta o prezo do litro do leite nas distintas CC.AA. en xaneiro de 2021.

- Galicia é a segunda comunidade cun prezo máis baixo (0,330 euros/litro), so por riba de Baleares (0,324 euros/litro) o que reflicte unha baixada do prezo da leite en Galicia respecto a xaneiro de 2020 do 1,3%.
- O prezo máis alto dáse en Canarias (0,424 euros/litro) superando ao de Galicia en xaneiro de 2021 en 0,09 euros/litro.

Cadro 1.16

Prezo do leite en xaneiro 2021. Por CC.AA.

	N⁽¹⁾	Prezo⁽²⁾
Andalucía	472	0,349
Aragón	47	0,337
Asturias	1.536	0,36
Baleares	102	0,324
Canarias	96	0,424
Cantabria	1.041	0,338
Castela-A Mancha	162	0,355
Castela e León	912	0,346
Cataluña	413	0,337
Estremadura	52	0,338
Galicia	6.722	0,33
Madrid	38	0,348
Murcia	21	0,335
Navarra	127	0,345
País Vasco	277	0,357
A Ríoxa	9	0,339
C. Valenciana	18	0,349

(1) N= número de explotacións lácteas incluídas neste estudo. En miles de litros.

(2) Prezo medio ponderado, en euros por litro.

Fonte: Fondo Español de Garantía Agraria (FEGA). Declaracións de Leite.

Se no canto dunha análise estática analízase a evolución para 2020 do prezo do leite (calculado coa ponderación dos prezos declarados polos compradores) compróbase que Galicia rexistrou unha diminución intensa e continua dende abril ata agosto, como reflicte a columna “total estratos” do cadro 1.17.

- Na media das explotacións de vacún de Galicia, o prezo do leite subiu lixeiramente en Galicia entre xaneiro e decembro, pasando dos 32,6 aos 32,9 céntimos por litro, as maiores subas mensuais foron en setembro e outubro.
- Os menores prezos percibíronos as persoas propietarias das explotacións gandeiras máis pequenas; as do estrato 6 (de 700.001 kg/ano ou máis) cobraron en decembro de 2020 un prezo (33,7 céntimos/litro) que superou en 0,73 céntimos/litro á media (32,9 céntimos/litro), mentres que nas de menor tamaño (cota láctea inferior a 100.000 kg/ano) o prezo (28,9 céntimos/litro) quedou 4 céntimos por baixo desa media.

- O prezo de venda do litro en decembro de 2020 quedou nos estratos máis pequenos por baixo do custo de produción (estimado en 32,5 céntimos/litro).

Cadro 1.17

Prezos do leite, declarados polos compradores. Galicia 2020. Por meses.

	Total estratos	Estrato 1	Estrato 2	Estrato 3	Estrato 4	Estrato 5	Estrato 6
Xaneiro	32,6	29,0	30,9	31,4	32,3	32,8	33,3
Febreiro	32,4	28,7	30,6	31,1	32,0	32,4	33,1
Marzo	32,3	28,7	30,4	31,0	31,8	32,5	33,0
Abril	32,4	28,6	30,4	31,0	31,9	32,5	33,2
Maio	32,1	28,3	30,2	31,0	31,7	32,2	32,9
Xuño	31,9	28,2	30,1	30,8	31,4	32,0	32,6
Xullo	31,8	28,1	29,9	30,6	31,0	31,8	32,5
Agosto	31,6	28,2	29,9	30,5	31,1	31,6	32,3
Setembro	32,0	28,3	30,1	30,9	31,5	32,0	32,8
Outubro	32,7	28,6	30,5	31,3	32,1	32,7	33,5
Novembro	32,9	28,7	30,7	31,4	32,3	33,0	33,7
Decembro	32,9	28,9	30,8	31,6	32,2	33,0	33,7

€100 litros, sen IVE.

Estrato 1: Explotacións de vacún cota ata 100.000 kg de leite/ano.

Estrato 2: entre 100.001 e 200.000 kg.

Estrato 3: entre 200.001 e 300.000 kg.

Estrato 4: entre 300.001 e 400.000 kg.

Estrato 5: entre 400.001 e 700.000 kg.

Estrato 6: maior de 700.001 kg de leite/ano.

Fonte: Fondo Galego de Garantía Agraria (FEGA).

Ao fío do cadro 1.18 pódese salientar que:

- O prezo medio percibido polo litro de leite en Galicia en decembro de 2020 foi de 32,93 céntimos (0,23 céntimos/litro máis que en 2019). A pesar desta mellora respecto a outros anos, o importe a pagar é inferior ao satisfeito noutros países e CC.AA. (a media na UE foi superior aos 34 céntimos/litro).
- Ese prezo medio agocha unha forte heteroxeneidade por tamaño de explotación, sendo menor nas explotacións máis pequenas, o que pode facer pouco rendible a súa produción.

Cadro 1.18

Prezo do leite en Galicia declarado polos compradores (euros/100 litros, sen iva)

	Xan	Feb	Mar	Abr	Mai	Xuñ	Xull	Ago	Set	Out	Nov	Dec
Estrato 1 <100.000	28,96	28,68	28,65	28,58	28,32	28,19	28,08	28,15	28,28	28,59	28,74	28,93
Estrato 2 100.001 - 200.000	30,85	30,55	30,42	30,43	30,22	30,06	29,86	29,91	30,06	30,46	30,65	30,84
Estrato 3 200.001 - 300.000	31,4	31,12	31,01	30,97	30,98	30,75	30,57	30,54	30,88	31,31	31,41	31,58
Estrato 4 300.001 - 400.000	32,3	31,95	31,8	31,94	31,73	31,43	30,99	31,07	31,53	32,14	32,3	32,23
Estrato 5 400.001 - 700.000	32,76	32,44	32,47	32,48	32,22	31,96	31,76	31,61	32,03	32,72	32,97	32,96
Estrato 6 >700.001	33,34	33,05	33,04	33,18	32,87	32,59	32,52	32,32	32,76	33,46	33,73	33,66
Prezo medio ponderado	32,6	32,4	32,3	32,4	32,1	31,9	31,8	31,6	32	32,7	32,94	32,93

NOTA 1: Os datos do último mes correspóndense á situación das declaracións realizadas polos compradores na aplicación LacDec á data 5 de febreiro de 2019.

NOTA 2: Os datos de tramos de produción a partir de abril de 2015 non están referenciados á cota láctea; para determinar o tramo que lle corresponde a cada produtor, estimábase a súa produción anual con base na seguinte estacionalidade mensual: Estacionalidade da produción de leite en Galicia (peso relativo medio de cada mes nos últimos 8 períodos lácteos): xan: 8,38%; feb: 7,83%; mar: 8,82%; abr: 8,56%; mai: 8,89%; xun: 8,47%; xul: 8,65%; ago: 8,42%; set: 7,92%; out: 8,07%; nov: 7,80%; dec: 8,19%.

Fonte: Fondo Galego de Garantía Agraria (FEGA).

1.3. Variacións do PIB e do emprego: a produtividade

O obxectivo deste apartado é realizar unha análise do estado actual e máis da evolución nos últimos anos da produtividade do factor traballo na economía galega, en termos comparados coa media estatal.

1.3.1. Balance do mercado de traballo

A análise pivota sobre dúas fontes de datos: a Enquisa de poboación activa (EPA) do INE, e as Contas económicas de Galicia, do IGE.

1.3.1.1. Balance de indicadores laborais a partir dos datos da EPA

O cadro 1.19 representa a evolución de sete variables laborais (poboación activa, ocupada, asalariada, desempregada e as taxas de actividade, ocupación e paro), co obxecto de avaliar a traxectoria do mercado de traballo de Galicia dende 2009 ata 2020. Cómpre indicar que, por mor da pandemia, os valores absolutos deben considerarse coa debida cautela, sendo máis preciso analizar as taxas de actividade, ocupación e paro por CC.AA. Con todo, tamén estas taxas, especialmente a de ocupación e de paro, precisan certas matizacións, xa que están influenciadas pola importancia dos expedientes de regulación temporal de emprego (ERTE).

A partir da información recollida conclúese que:

- A poboación activa en Galicia reflicte un descenso de 20.200 persoas, rexistrando unha caída de 21.000 persoas ocupadas e un aumento de 800 desempregados. Polo que respecta á poboación ocupada, a redución de persoas asalariadas foi de 9.700, polo que a meirande parte da redución da ocupación foi en persoas empresarias ou autónomas, que foron precisamente uns dos colectivos máis afectados pola crise da COVID-19.
- Polo que respecta as taxas de actividade, ocupación e paro, en Galicia produciuse un descenso de 0,9 puntos porcentuais na primeira, unha caída dun punto porcentual na segunda e un aumento de 0,2 puntos porcentuais na terceira.
- Polo que respecta ao análise por CC.AA. en 2020 a taxa de actividade de Galicia (52,2%) foi 5,2 puntos porcentuais inferior a media nacional (57,4%), a de ocupación (45,9%), 2,6 puntos porcentuais por baixo da media nacional (48,5%) e a de paro (12,0%), 3,5 puntos porcentuais inferior a media nacional (15,5%).
- Considerando a porcentaxe de afectados polos ERTE sobre o total de afiliados á Seguridade Social, compróbase que en Galicia, esta ratio pasou do 13,9% en maio de 2020 ao 3,4% en decembro de 2020. As cifras para o conxunto nacional foron do 16,1% e do 4,0%, respectivamente (gráfico 1.1.). O anterior pode servir para explicar

a escasa incidencia da COVID-19 sobre as taxas de ocupación e desemprego, tanto para Galicia como a nivel nacional (gráfico 1.1). Este resultado contrasta co descenso do PIB en Galicia e en España (8,9% e 10,8%, respectivamente).

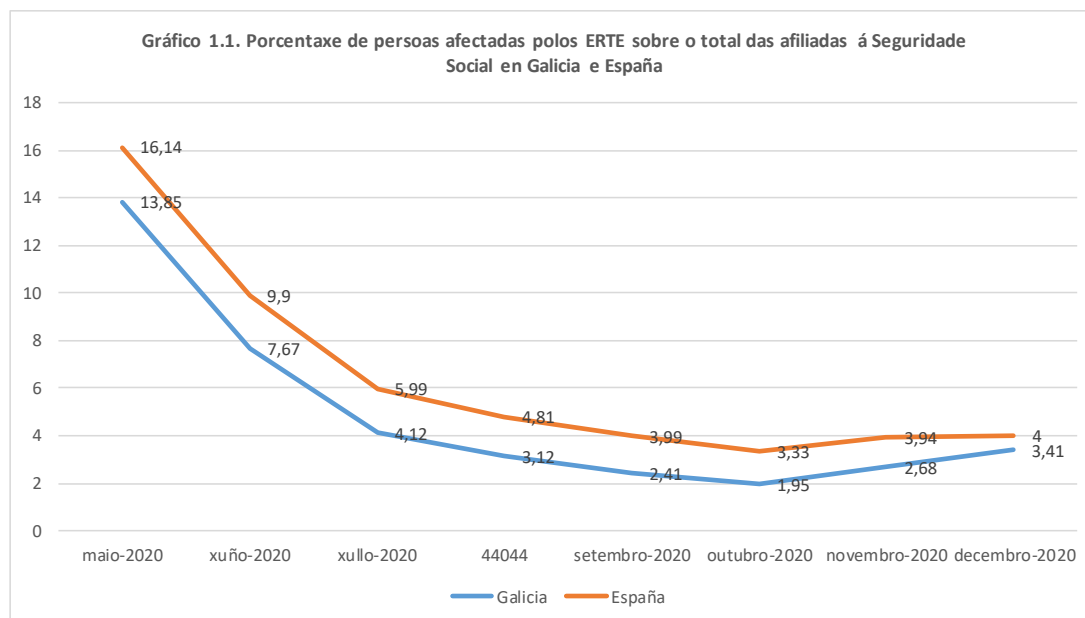
Cadro 1.19

Balance do mercado de traballo. Por comunidades autónomas. 2020

	Poboación activa	Poboación ocupada	Poboación asalariada	Poboación desempregada	Taxa de actividade	Taxa de ocupación	Taxa de paro
	Miles de persoas				Porcentaxe		
Andalucía	3.887,3	3.021,1	2.469,4	866,2	55,4	43,0	22,3
Aragón	645,4	569,9	474,2	75,5	58,1	51,3	11,7
Asturias	443,8	381,1	316,5	62,7	50,0	43,0	14,1
Baleares	629,9	528,2	427,5	101,7	61,6	51,7	16,1
Canarias	1.098,3	849,8	715,6	248,5	57,1	44,2	22,6
Cantabria	266,8	234,4	191,0	32,4	53,8	47,3	12,1
Castela e León	1.097,0	964,7	785,6	132,3	53,8	47,3	12,1
Castela-A Mancha	969,8	798,4	657,6	171,5	57,3	47,1	17,7
Cataluña	3.818,1	3.335,8	2.812,0	482,3	60,3	52,7	12,6
C. Valenciana	2.410,5	2.020,3	1.676,6	390,2	57,2	47,9	16,2
Extremadura	486,3	380,3	299,1	106,0	54,4	42,5	21,8
Galicia	1.220,9	1.074,2	868,6	146,7	52,2	45,9	12,0
Madrid	3.480,5	3.045,6	2.705,6	434,9	62,1	54,4	12,5
Murcia	724,1	606,9	516,2	117,2	58,8	49,3	16,2
Navarra	309,5	278,4	234,1	31,1	57,1	51,4	10,1
País Vasco	1.014,4	917,6	794,0	96,8	55,1	49,8	9,5
A Ríoxa	154,5	137,8	115,7	16,7	58,4	52,1	10,8
Ceuta	37,1	28,0	24,6	9,1	56,4	42,5	24,5
Melilla	39,2	29,9	25,2	9,3	62,2	47,5	23,6
España	22.733,3	19.202,4	16.109,1	3.530,9	57,4	48,5	15,5

Datos en medias anuais.

Fonte: INE, Enquisa de poboación activa.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

1.3.1.2. Balance de indicadores laborais cos datos das Contas económicas de Galicia

A segunda aproximación da análise da evolución do mercado de traballo de Galicia farase a partir da estatística das Contas económicas trimestrais sobre postos de traballo

equivalentes a tempo completo; o que permite aproximar mellor á variación do emprego neto de Galicia. No cadro 1.20 recóllense os datos dos últimos oito anos, por sectores e ramas:

- En medias anuais, a poboación ocupada de Galicia baixou en 2020 respecto a 2019 en 81.743 persoas, debido aos efectos da COVID-19.
- A diminución neta de postos de traballo rexistrouse especialmente no sector servizos (-62.344) e, en menor medida, na industria (-11.037) e na construción (-8.648). Na agricultura, gandería, silvicultura e pesca recóllese un lixeiro aumento (286 persoas), e no sector de servizos non de mercado (475 persoas máis) rompendo coa tendencia continuada de baixadas dos últimos anos.
- A redución de postos de traballo equivalente foi especialmente importante no sector servizos, cunha perda do 76,3% do total, isto é, de cada 4 empregos perdidos, máis de 3 foron no sector servizos, unha das actividades máis castigadas pola pandemia da COVID-19.

Cadro 1.20

Emprego* segundo actividade económica. Galicia. 2013-2020

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
TOTAL POBOACIÓN OCUPADA	956.961	940.518	950.736	969.142	992.100	1.005.906	1.016.347	934.604
Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	73.502	67.575	65.129	68.750	74.882	74.107	73.378	73.664
Industria	137.640	133.962	134.861	139.061	142.138	146.590	148.275	137.238
Construción	71.624	70.223	73.280	70.944	70.440	74.387	76.524	67.876
Servizos	674.195	668.758	677.466	690.387	704.640	710.822	718.170	655.826
-Comercio, transporte e hostalaría	277.856	268.931	269.308	271.998	283.282	283.878	284.018	240.603
-Información e comunicacións	14.652	15.114	16.207	17.221	18.376	19.143	19.943	20.080
-Actividades financeiras e de seguros	19.469	18.339	16.221	18.075	17.040	16.911	16.671	16.558
-Actividades inmobiliarias	6.131	6.593	7.005	6.893	7.141	7.550	7.622	7.329
-Actividades profesionais	87.262	87.345	86.351	93.492	97.741	102.426	103.994	98.543
-Admón. Pública (sanidade e educación)	197.187	199.897	207.531	205.369	207.059	207.910	210.427	204.878
-Actividades artísticas, recreativas e outros servizos	71.638	72.539	74.843	77.339	74.001	73.004	75.496	67.835
Servizos non de mercado	161.920	161.109	162.096	160.395	159.535	159.931	160.366	160.841

* En postos de traballo equivalentes a tempo completo.
Os datos están corrixidos de efectos estacionais e de calendario.
Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais.

O cadro 1.21 recolle, cunha estrutura semellante á do cadro anterior, as porcentaxes de variación ano a ano do emprego, medidas en postos de traballo equivalentes a tempo completo. Nel pódese salientar que os maiores descensos producíronse no segundo trimestre de 2020, cunha redución global do 22,2%, sendo especialmente significativa a caída experimentada da construción (-28,2%) e do sector servizos (-23,8%). A partir do terceiro trimestre e sobre todo no cuarto trimestre as caídas fóronse moderando: (-4,2% en servizos, -3,7% na construción e -3,4% na industria), o que reflicte a tendencia a recuperación económica, despois da forte caída no segundo trimestre.

Cadro 1.21

Porcentaxe de variación de emprego* segundo actividade. Galicia. 2015-2020

	En medias anuais					Datos trimestrais			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020/I	2020/II	2020/III	2020/IV
TOTAL POBOACIÓN OCUPADA	1,1	1,9	2,4	1,4	1,0	-2,2	-22,2	-4,1	-3,6
Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	-3,6	5,6	8,9	-1,0	-1,0	2,7	-2,8	-0,2	1,9
Industria	0,7	3,1	2,2	3,1	1,1	-1,2	-21,4	-3,8	-3,4
Construción	4,4	-3,2	-0,7	5,6	2,9	-6,2	-28,2	-6,9	-3,7
Servizos	1,3	1,9	2,1	0,9	1,0	-2,5	-23,8	-4,2	-4,2
-Comercio, transporte e hostalaría	0,1	1,0	4,1	0,2	0,0	-4,6	-38,5	-8,1	-9,9
-Información e comunicacións	7,2	6,3	6,7	4,2	4,2	2,8	-3,1	1,6	1,5
-Actividades financeiras e de seguros	-11,5	11,4	-5,7	-0,8	-1,4	-5,6	-7,3	7,8	3,0
-Actividades inmobiliarias	6,2	-1,6	3,6	5,7	1,0	1,7	-18,7	0,6	1,0
-Actividades profesionais	-1,1	8,3	4,5	4,8	1,5	-2,2	-15,2	-2,9	-0,6
-Admón. Pública (sanidade e educación)	3,8	-1,0	0,8	0,4	1,2	0,2	-11,8	-0,5	1,5
-Actividades artísticas, recreativas e outros servizos	3,2	3,3	-4,3	-1,3	3,4	-3,5	-23,8	-6,4	-6,8
Servizos non de mercado	0,6	-1,0	-0,5	0,2	0,3	0,7	-3,3	1,6	2,2

* En postos de traballo equivalentes a tempo completo.
Os datos están corrixiros de efectos estacionais e de calendario.
Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais.

A evolución do emprego neto en Galicia dende 2008, medido en postos de traballo equivalentes, preséntase no cadro 1.22, que reflicte nitidamente a gran intensidade da destrución da ocupación en Galicia durante a crise de 2007. A partir de 2015 rexístrase una recuperación do emprego, que foi reducindo de intensidade ata 2019. En 2020, produciuse unha importante caída polos efectos económicos da COVID-19, que implicou unha redución do 8,0%. Por sectores, salvo agricultura, gandería, silvicultura e pesca e o sector de servizos non de mercado, rexistraron variacións negativas. Así, a construción, servizos e industria reflicten un descenso do 11,3%, 8,7% e 7,5%, respectivamente. Os maiores descenso de variación do emprego foron no segundo cuadrimestre de 2020, especialmente no sector da construción e servizos, cunha diminución do 28,2% e 23,8%, respectivamente.

Cadro 1.22

Porcentaxe de variación de emprego* segundo actividade. Galicia. 2008-2020

	Total poboación ocupada	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	Industria	Construción	Servizos	Servizos non de mercado
2008	-0,3	-6,0	-0,8	-5,7	1,6	2,7
2009	-5,7	-3,4	-10,1	-11,2	-3,8	1,9
2010	-3,4	-2,1	-4,2	-9,5	-2,2	-1,6
2011	-4,0	-2,9	-5,1	-15,6	-2,0	-4,1
2012	-5,1	-3,8	-7,5	-17,6	-2,9	-3,6
2013	-2,3	-4,0	-3,6	-10,7	-0,9	0,0
2014	-1,7	-8,1	-2,7	-2,0	-0,8	-0,5
2015	1,1	-3,6	0,7	4,4	1,3	0,6
2016	1,9	5,6	3,1	-3,2	1,9	-1,0
2017	2,4	8,9	2,2	-0,7	2,1	-0,5
2018	1,4	-1,0	3,1	5,6	0,9	0,2
2019	1,0	-1,0	1,1	2,9	1,0	0,3
2020	-8,0	0,4	-7,5	-11,3	-8,7	0,3
2020/I	-2,2	2,7	-1,2	-6,2	-2,5	0,7
2020/II	-22,2	-2,8	-21,4	-28,2	-23,8	-3,3
2020/III	-4,1	-0,2	-3,8	-6,9	-4,2	1,6
2020/IV	-3,6	1,9	-3,4	-3,7	-4,2	2,2

* En postos de traballo equivalentes a tempo completo.
Os datos están corrixiros de efectos estacionais e de calendario.
Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais.

O cadro 1.23 permite afondar no estudo da principal compoñente da poboación ocupada de Galicia.

Cadro 1.23

Emprego asalariado* segundo actividade económica. Galicia. 2013-2020

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
TOTAL POBOACIÓN OCUPADA	791.827	785.136	796.237	811.555	833.266	849.730	863.028	798.775
Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	24.860	25.662	26.063	26.778	28.394	31.452	32.196	34.160
Industria	131.891	128.296	129.206	133.348	136.300	140.860	143.626	133.275
Construción	57.660	56.158	58.603	56.679	56.337	60.451	63.297	57.205
Servizos	577.416	575.020	582.365	594.750	612.235	616.967	623.910	574.135
-Comercio, transporte e hostalaría	218.289	213.404	214.889	218.704	230.991	233.220	235.959	199.518
-Información e comunicacións	13.953	14.481	15.229	16.357	17.446	18.086	18.703	18.776
-Actividades financeiras e de seguros	16.445	15.163	12.992	14.875	14.122	13.706	13.367	13.643
-Actividades inmobiliarias	5.466	5.905	6.338	6.210	6.442	6.785	6.734	6.510
-Actividades profesionais	73.523	73.953	72.420	78.791	82.877	86.852	87.832	82.929
-Admón. Pública (sanidade e educación)	192.218	194.306	201.137	198.664	201.268	201.933	204.373	200.045
-Actividades artísticas, recreativas e outros servizos	57.522	57.808	59.360	61.149	59.089	56.385	56.941	52.714
Servizos non de mercado	161.920	161.109	162.096	160.395	159.535	159.931	160.366	160.841

* En postos de traballo equivalentes a tempo completo.
Os datos están corrixiados de efectos estacionais e de calendario.
Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais.

1.3.2. Produtividade do traballo e competitividade empresarial

O cadro 1.24 sinala, para o período 2012-2020, a produtividade aparente nominal do traballo para Galicia. Compróbase como nos últimos anos reflíctense lixeiras alzas neste indicador, que con motivo da COVID-19 rexistran una perda do 0,2% na variación ano a ano.

Cadro 1.24

Produtividade aparente nominal do traballo.
2012-2020

	Produtividade	Variación interanual
2012	54.542	1,3
2013	55.618	2,0
2014	57.207	2,9
2015	58.379	2,0
2016	59.389	1,7
2017	59.894	0,9
2018	61.861	3,3
2019	62.956	1,8
2020	62.862	-0,2

Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais.

1.4. Benestar económico-social: taxas de pobreza; alta desigualdade

1.4.1. Dificultades económicas dos fogares

A Enquisa de condicións de vida (ECV) realizada polo INE estima a nivel rexional as dificultades económicas dos fogares en 2020 (último dato dispoñible), cuantificándoas polos catro criterios que recolle o cadro 1.25. Cabe salientar o seguinte:

- Un 36,6% dos fogares de Galicia non podían permitirse ir de vacacións polo menos unha semana ao ano fóra da súa casa (2,8 puntos porcentuais máis que a media estatal); So cinco CC.AA. (Canarias, Andalucía, Extremadura, Murcia e Cantabria) e una cidade autónoma (Ceuta) tiveron unha porcentaxe de fogares maior que os galegos, mentres que as menores porcentaxes rexistráronas as CC.AA. do País Vasco, Navarra e Madrid.
- Un 29,6% dos fogares galegos consideraron que non tiñan capacidade económica para facerlle fronte a gastos imprevistos (5,8 puntos porcentuais menos que a media española); as maiores porcentaxes tivéronas as cidades autónomas de Melilla (53,4%) e Ceuta (52,3%) e as CC.AA. de Canarias (64,0%), Extremadura (47,8%), Andalucía (44,1%) e Murcia (41,7%); as porcentaxes máis baixas foron as de Navarra (18,7%) e o País Vasco (20,2%).
- Un 5,9% dos fogares de Galicia tiveron retrasos nos pagos relacionados coa súa vivenda principal (4,8 puntos porcentuais por baixo da media española); a Cidade Autónoma de Ceuta (25%), e as CC.AA. de Canarias (21,3%) e Andalucía (15,8%) rexistraron as maiores porcentaxes de fogares; as menores rexistráronas Aragón (4%) e Cantabria (5,1%).
- Un 6,6% dos fogares galegos tiveron moita dificultade para chegar a fin de mes (3,4 puntos porcentuais por baixo da media española); a Cidade Autónoma de Melilla e as CC.AA. de Canarias e Andalucía rexistraron os maiores porcentaxes de fogares nesta situación, mentres que as menores rexistráronas en Ceuta, Aragón e Navarra.

Cadro 1.25

Dificultades económicas dos fogares. Por comunidades autónomas. 2020

	Non pode permitirse ir de vacacións polo menos unha semana ao ano	Non ten capacidade para afrontar gastos imprevistos	Retrasos nos pagos relacionados coa vivenda principal	Moita dificultade para chegar a fin de mes
Andalucía	45,3	44,1	15,8	14,9
Aragón	25,7	26,9	4,0	4,8
Asturias	31,4	28,5	10,3	9,5
Baleares	31,8	38,5	12,5	9,8
Canarias	48,9	64,0	21,3	17,6
Cantabria	37,0	34,2	5,1	7,0
Castela e León	29,0	25,0	5,4	8,7
Castela-A Mancha	34,1	36,0	6,9	7,2
Cataluña	30,1	33,0	10,9	9,9
C. Valenciana	35,5	37,8	12,3	10,0
Extremadura	45,0	47,8	9,8	11,1
Galicia	36,6	29,6	5,9	6,6
Madrid	23,8	28,8	8,0	7,6
Murcia	41,5	41,7	11,1	11,0
Navarra	20,7	18,7	7,6	5,4
País Vasco	19,4	20,2	6,8	5,7
A Ríoxa	25,4	23,5	5,9	6,0
Ceuta	45,5	52,3	25,0	2,3
Melilla	34,9	53,4	14,7	16,0
España	33,8	35,4	10,7	10

Datos en porcentaxe.

Fonte: INE, Enquisa de condicións de vida (ECV)

1.4.2. Ingresos medios por persoa e por fogar

Na última Enquisa de condicións de vida (ECV) con información para 2020 estímase en 11.469 euros os ingresos medios anuais netos por persoa en Galicia, fronte a unha media de 12.292 no conxunto de España. Salienta a seguinte información do cadro 1.26:

- Os ingresos medios anuais netos por persoa en Galicia en 2020 están un 6,7% por baixo da media española.
- As CC.AA. cos maiores niveis per cápita foron, por este orde, País Vasco, Navarra, Madrid e Cataluña, mentres que os menores tivéronos as CC.AA. de Extremadura, Murcia, Canarias e a cidade autónoma de Ceuta.
- O ingreso medio anual neto en 2020 dunha persoa residente no País Vasco está un 37,8% por riba da media dunha residente en Galicia.

Cadro 1.26
Clasificación das CC.AA. de maior a menor
ingreso medio anual por persoa. 2020

	Renda media por persoa
País Vasco	15.813
Navarra	15.094
Madrid	14.580
Cataluña	14.170
A Ríoxa	13.504
Aragón	13.097
Asturias	12.786
Cantabria	12.748
Castela e León	12.697
Baleares	12.658
España	12.292
Galicia	11.469
Melilla	11.427
C. Valenciana	11.332
Castela-A Mancha	10.485
Andalucía	9.990
Canarias	9.935
Ceuta	9.853
Murcia	9.850
Extremadura	9.147

Datos en porcentaxe.

Fonte: INE, Enquisa de condicións de vida (ECV)

A análise dos ingresos medios anuais netos por fogar en España entre 2010 e 2020 (cadro 1.27) permite comprobar que a evolución foi decrecente dende 2010 a 2015, e tras a mellora producida en 2016, acada en 2020 o 103,5% respecto do primeiro ano. Pola súa banda, os ingresos medios anuais netos por persoa no conxunto do Estado español aumentaron nun 8,9% dende 2010 a 2019.

Cadro 1.27

Evolución dos ingresos medios anuais por fogar e por persoa. España. 2010-2020

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Por fogar	29.634	28.206	27.747	26.775	26.154	26.092	26.730	27.558	28.417	29.132	30.690
Por persoa	11.284	10.858	10.795	10.531	10.391	10.419	10.708	11.074	11.412	11.680	12.292

Datos en euros.

Fonte: INE, Enquisa de condicións de vida (ECV)

1.4.3. A poboación en risco de pobreza

A ECV tamén permite coñecer a taxa de pobreza en España. No cadro 1.28 preséntanse as comunidades e cidades autónomas ordenadas de menor a maior taxa de risco de pobreza para 2020. Esta información revela que:

- Galicia atópase por baixo da media estatal (21% e 22,1%, respectivamente) e ocupa en 2020 unha posición intermedia entre as comunidades pola súa taxa de pobreza.
- As CC.AA. coa taxa de pobreza máis baixa en 2019 foron País Vasco (10%) e Navarra (9,9%).
- No outro extremo, Canarias (29,9%) e Extremadura (31,4%) e as cidades autónomas de Melilla (36,3%) e Ceuta (35,3%) rexistraron as maiores taxas de pobreza.
- As políticas de compensación de rendas aplicadas por mor da COVID-19 posibilitaron que o aumento da taxa de pobreza en 2020 fose só de 0,3 puntos respecto a 2019 (20,7%).

Cadro 1.28

Clasificación de menor a maior taxa de pobreza. Por CC.AA. 2020

	Taxa
Navarra	9,9
País Vasco	10,0
Baleares	14,1
A Ríoxa	15,0
Castela e León	15,1
Madrid	15,4
Aragón	16,0
Cataluña	16,7
Cantabria	18,0
España	21,0
Galicia	22,1
Asturias	22,2
C. Valenciana	24,6
Murcia	25,0
Castela-A Mancha	25,1
Andalucía	28,5
Canarias	29,9
Extremadura	31,4
Ceuta	35,3
Melilla	36,3

Fonte: INE, Enquisa de condicións de vida (ECV)

No cadro 1.29 preséntase a evolución da poboación en risco de pobreza de Galicia e máis España de 2008 a 2020.

- Galicia rexistrou en 2020 unha suba de taxa da pobreza dende 2013 de 4,9 puntos porcentuais, e pecha 2020 co 22,1%, despois de ter en 2014 o mellor dato (15,4%).
- Pola súa banda, a taxa media de pobreza de España tivo entre 2013 e 2020 unha suba menor (0,6 puntos porcentuais). En 2020 sitúase no 21%.
- A diferenza entre as dúas taxas de pobreza quedou en 1,1 puntos porcentuais en 2020.

Cadro 1.29

Evolución da taxa de pobreza. Galicia e España. 2008-2020

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Galicia	20,9	20,6	18,1	16,1	18,3	17,2	15,4	19,4	19,0	18,7	18,8	20,0	22,1
España	19,8	20,4	20,7	20,6	20,8	20,4	22,2	22,1	22,3	21,6	21,5	20,7	21,0

Datos en porcentaxe.

Fonte: INE, Enquisa de condicións de vida (ECV)

1.4.4. Distribución da renda

Un xeito de analizar a distribución da renda é calcular os quintís dos ingresos. Para iso, ordénanse todas as persoas segundo a contía dos ingresos por unidade de consumo e, posteriormente, divídense en cinco grupos iguais. O primeiro quintil corresponde ao 20% con menores ingresos e o quinto quintil corresponde ao 20% das persoas con maiores ingresos por unidade de consumo.

No cadro 1.30 preséntase a poboación por CC.AA. por quintil de renda por unidade de consumo no ano 2020. Da análise pódese salientar que:

- Galicia é unha das CC.AA. nas que a porcentaxe de poboación no grupo de cuarto e quinto quintil está por baixo da media estatal; mentres que está por riba da media española no primeiro, segundo e terceiro quintil.
- As CC.AA. coa maior porcentaxe de poboación no quinto quintil foron o País Vasco (36,2%) e Navarra (32,7%).
- No primeiro quintil, as maiores porcentaxes rexistráronas Melilla (36,1%), Ceuta (34,2%) e Extremadura (30,0%).

Cadro 1.30

Poboación por quintil de renda por unidade de consumo. Por comunidades autónomas. 2020

	1º quintil (menor renda): 0-20%	2º quintil (rendas intermedias): 20-40%	3º quintil (rendas intermedias): 40-60%	4º quintil (rendas intermedias): 60-80%	5º quintil (maior renda): 80-100%
Andalucía	27,6	26,3	20,3	15,5	10,4
Aragón	15,1	14,5	22,9	25,3	22,1
Asturias	21,7	17,1	20,5	21,7	19,1
Baleares	13,7	18,2	19,1	29,2	19,9
Canarias	29,6	21,0	21,6	17,2	10,6
Cantabria	17,3	19,0	23,8	22,2	17,7
Castela León	13,3	21,0	23,0	24,4	18,4
Castela-A Mancha	22,4	25,5	20,4	19,7	12,1
Cataluña	16,1	13,8	18,1	22,4	29,7
C. Valenciana	23,1	21,7	19,6	19,9	15,7
Extremadura	30,0	32,4	19,6	12,5	5,7
Galicia	21,1	20,2	23,7	18,9	16,1
Madrid	14,3	17,0	19,6	19,4	29,6
Murcia	24,1	29,0	19,6	16,6	10,8
Navarra	9,8	11,1	18,9	27,6	32,7
País Vasco	10,0	12,1	16,3	25,4	36,2
A Rioxa	14,2	15,5	24,1	22,6	23,7
Ceuta	34,2	21,9	14,4	14,3	15,2
Melilla	36,1	9,9	17,7	6,3	30,0
España	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0

Fonte: INE, Enquisa de condicións de vida (ECV)

1.5. Participación dos salarios no VEB. Custos laborais e salariais

Para analizar a participación dos salarios no valor engadido bruto, estúdase a relevancia das remuneracións salariais no PIB de Galicia, España e a UE. Posteriormente, preséntanse as estatísticas de custos salariais e a evolución do salario mínimo interprofesional (SMI).

1.5.1. Peso das remuneracións salariais no PIB de Galicia, España e a UE

A evolución da porcentaxe que sobre o PIB supón a remuneración da poboación asalariada para o período 2000-2020 en Galicia, España e UE recóllese no cadro 1.31. Anotamos os seguintes aspectos:

- En 2020 a porcentaxe de remuneración da poboación asalariada de Galicia no seu PIB (46%) é menor que a estatal (48,2%). As diferenzas coa media estatal e a UE son de 2,2 e 2,9 puntos, respectivamente.
- A proporción dos salarios no PIB de Galicia rexistra un significativo aumento respecto ao ano pasado ao pasar do 44,1% en 2019 ao 46% en 2020. O anterior pódese explicar polas políticas de mantemento de ingresos aprobadas polas Administracións públicas por mor da COVID-19, que repercuten no peso que supón a remuneración das persoas asalariadas no PIB.

Cadro 1.31

**Porcentaxe da remuneración das persoas asalariadas
no PIB. Galicia, España e Europa. 2000-2020**

	Galicia	España	UE 28
2000	45,8	48,8	47,5
2001	45,1	48,1	47,3
2002	45,1	47,8	47,3
2003	45,1	47,3	47,3
2004	44,2	47,2	46,6
2005	44,1	46,9	46,4
2006	44,5	47,0	45,9
2007	45,3	47,3	45,5
2008	46,4	49,0	46,4
2009	48,0	49,6	47,9
2010	47,0	49,1	47,3
2011	47,4	48,3	47,0
2012	46,1	46,7	47,3
2013	45,8	45,8	47,3
2014	44,9	45,9	47,1
2015	44,7	45,7	46,8
2016	44,1	45,2	47,0
2017	43,8	45,1	47,0
2018	43,9	45,2	47,4
2019	44,1	45,9	47,4
2020	46,0	48,2	48,9

Datos en porcentaxe.

Fonte: IGE, Estudo sobre salarios.

1.5.2. Custos laborais. Xornada laboral

O cadro 1.32 recolle os custos laborais por CC.AA. dende unha dobre perspectiva: por persoa traballadora e mes e por hora efectiva de traballo. No que atinxe á primeira variable, o custo laboral en 2020 foi 2.551 euros. Polo que respecta ao custo laboral por hora efectiva, en 2020 ascende ata os 20,4 euros. Os resultados anteriores reflicten un lixeiro aumento dende 2019, de 17 euros e de 0,7 euros para o custe laboral por persoa traballadora e mes e o custe laboral por hora efectiva, respectivamente.

A media estatal do custo salarial por persoa traballadora e mes foi de 2.061 euros en 2020, un importe lixeiramente inferior ao de 2019 (2.075 euros). A desagregación deste dato por CC.AA. permite observar que o maior custo laboral foi o de Madrid (2.448 euros) e o País Vasco (2.444 euros). Canarias (1.527 euros) e Estremadura (1.687 euros) pecharon a clasificación. En Galicia foi de 1.900 euros. As CC.AA. cunha maior suba porcentual no seu custo salarial en 2020 foron Murcia (5,4%) e Castela e León (4,3%);

mentres que as maior diminución rexistrouse en Canarias (-10,6%) e Baleares (-9,4%). Este resultado responde ao retroceso da actividade turística nestas dúas CC.AA.

Cadro 1.32**Custos laborais. Por comunidades autónomas. 2020**

	Custo laboral por persoa traballadora e mes		Custo laboral por hora efectiva	
	Euros	% var.*	Euros	% var.*
Andalucía	2.446	1,1	20,4	6,8
Aragón	2.699	-0,6	22,6	2,7
Asturias	2.866	0,9	24,7	7,9
Baleares	2.509	-9,0	21,5	2,0
Canarias	2.094	-9,3	19,0	7,5
Cantabria	2.741	2,8	22,0	4,2
Castela León	2.572	3,7	21,6	9,2
Castela-A Mancha	2.479	2,5	19,5	2,3
Cataluña	2.918	-1,7	23,9	2,4
C. Valenciana	2.454	0,8	19,8	3,4
Extremadura	2.259	-2,5	18,8	0,5
Galicia	2.551	0,7	20,4	3,3
Madrid	3.219	0,9	26,0	8,0
Murcia	2.574	5,3	20,6	7,6
Navarra	3.110	0,5	25,9	3,7
País Vasco	3.273	0,5	27,6	4,8
A Ríoxa	2.516	-0,7	20,7	1,6
España	2.752	-0,1	22,7	5,1

* Sobre cuarto trimestre do ano anterior.

Fonte: INE, Enquisa trimestral de custo laboral.

Cadro 1.33**Custos salariais. Por comunidades autónomas. 2020**

	Custo salarial por persoa traballadora e mes		Custo salarial por hora efectiva	
	Euros	% var.*	Euros	% var.*
Andalucía	1.816	0,8	15,2	6,5
Aragón	2.024	-0,9	16,9	2,4
Asturias	2.140	-0,6	18,4	6,4
Baleares	1.872	-9,4	16,0	1,5
Canarias	1.527	-10,6	13,9	6,0
Cantabria	2.057	2,1	16,5	3,5
Castela León	1.932	4,3	16,3	9,9
Castela-A Mancha	1.823	1,7	14,4	1,5
Cataluña	2.187	-2,6	17,9	1,4
C. Valenciana	1.824	0,6	14,8	3,3
Extremadura	1.687	-2,7	14,1	0,2
Galicia	1.900	0,2	15,2	2,8
Madrid	2.448	0,1	19,8	7,1
Murcia	1.930	5,4	15,5	7,7
Navarra	2.340	0,0	19,5	3,2
País Vasco	2.444	0,0	20,6	4,3
A Ríoxa	1.888	-1,2	15,6	1,0
España	2.061	-0,7	17,0	4,5

* Sobre cuarto trimestre do ano anterior.

Fonte: INE, Enquisa trimestral de custo laboral.

No cadro 1.34 preséntase por CC.AA a xornada laboral por persoa traballadora e mes no cuarto trimestre dende unha tripla vertente: total de persoas traballadoras, as que traballan a tempo completo e as que o fan a tempo parcial.

En 2020 foi de 152 horas (1,1 horas máis que en 2019). Polo que respecta ao traballo a tempo completo a cantidade estabilízase ao redor das 169 horas en 2020. No que fai referencia ao traballo a tempo parcial, dende 2015 ata 2018 prodúcese unha diminución, acadando as 85,7 horas en 2019 e aumentado ata as 86,5 horas en 2020.

O número de vacantes en Galicia ao remate do ano 2020 foi de 2.993 (cadro 1.35), o que supón un 3,9% do total (4,6% en 2019), moi por baixo das porcentaxes relativas no total español en poboación ou PIB. Este mesmo cadro permite coñecer os motivos principais de non existencia de vacantes, desagregado por CC.AA. e a nivel estatal.

Cadro 1.34

Xornada laboral. Por comunidades autónomas. 2020

	Xornada laboral (horas pactadas)		
	Total traballadores/as	Tempo completo	Tempo parcial
Andalucía	147,9	168,2	89,8
Aragón	150,2	168,7	81,5
Asturias	149,8	166,0	86,3
Baleares	151,7	168,5	97,4
Canarias	151,0	169,5	86,5
Cantabria	151,4	167,6	89,4
Castela León	149,2	168,2	87,4
Castela-A Mancha	150,1	167,5	84,9
Cataluña	150,2	169,1	83,7
C. Valenciana	148,8	169,0	90,2
Extremadura	146,6	166,7	82,5
Galicia	152,1	169,1	86,5
Madrid	152,9	168,8	89,5
Murcia	151,7	168,6	94,5
Navarra	149,3	166,8	81,1
País Vasco	146,6	164,7	81,2
A Ríoxa	148,5	167,7	81,6
España	150,1	168,4	87,3

Fonte: Enquisa trimestral de custo laboral.

Cadro 1.35

Vacantes, ou motivos polos que non existen. Por comunidades autónomas. 2020

	Vacantes	% en cada CC.AA. sobre o total de vacantes	Motivos polos que non existen vacantes (distribución autonómica)		
			Non se necesita ningún traballador	Elevado coste de contratación	Outros
Andalucía	12.471	16,4	95,9	2,8	1,3
Aragón	2.136	2,8	96,5	1,7	1,8
Asturias	1.431	1,9	96,9	2,1	1,0
Baleares	353	0,5	93,5	5,4	1,1
Canarias	2.796	3,7	96,0	2,5	1,5
Cantabria	527	0,7	94,4	3,2	2,4
Castela e León	4.378	5,8	95,0	3,5	1,5
Castela-A Mancha	1.897	2,5	95,9	1,7	2,4
Cataluña	16.217	21,3	96,2	2,3	1,5
C. Valenciana	5.148	6,8	95,4	2,6	2,0
Extremadura	660	0,9	90,8	6,9	2,3
Galicia	2.993	3,9	95,8	3,1	1,1
Madrid	17.419	22,9	95,9	1,9	2,2
Murcia	1.319	1,7	97,5	1,5	1,0
Navarra	2.787	3,7	96,2	1,7	2,1
País Vasco	3.076	4,0	95,7	2,4	1,9
A Rioxa	400	0,5	95,6	3,4	1,0
Total	76.007	100,0	95,7	2,6	1,7

Fonte: INE, Enquisa trimestral de custo laboral.

1.5.3. O salario mínimo interprofesional (SMI)

O SMI a 1 de xaneiro de 2020 en España foi de 1.108 euros/mes (incluíndo a pro rata das pagas extraordinarias) fronte aos 1.050 euros de 2019. A súa contía actual en España experimentou unha importante suba nos últimos anos. Con todo, o SMI en España é o 50% do percibido en Luxemburgo ou o 64,3% do que se recibe en Irlanda (cadro 1.36).

Cadro 1.36

Salario mínimo interprofesional.
España e outros Estados da UE. 2020

	Euros/mes
Luxemburgo	2.202
Irlanda	1.724
Bélxica	1.626
Alemaña	1.614
Francia	1.555
España	1.108
Portugal	776
Grecia	758
Polonia	614

* Inclúe o prorrateo das pagas extraordinarias.

Fonte: Eurostat.

O moi limitado incremento do SMI no trienio 2012-2014 (0,6%), contrasta co importante aumento de 2016 a 2017 (8,0%) e entre 2017 a 2018 (4,0%) e sobre todo entre 2018 e 2019 (22,3%) tal e como reflicte o cadro 1.37. En 2020 subiu un 5,5%. En 2021 situouse

no mesmo nivel que 2020, en 950 euros mensuais (13.300 euros anuais repartidos en 14 pagas).

Cadro 1.37

Salario mínimo interprofesional. España. 2008-2021

	€/día	€/mes	Incremento
2008	20,00	600,00	5,15
2009	20,80	624,00	4,00
2010	21,11	633,30	1,50
2011	21,38	641,40	1,28
2012	21,38	641,40	0,00
2013	21,51	645,30	0,60
2014	21,51	645,30	0,00
2015	21,62	648,60	0,50
2016	21,84	655,20	1,00
2017	23,59	707,70	8,00
2018	24,53	735,90	4,00
2019	30,00	900,00	22,30
2020	31,66	950,00	5,55
2021	31,66	950,00	0,00

Fonte: Ministerio de Empleo e Economía Social.

1.6. A variación do IPC

O cadro 1.38.a recolle a evolución nos últimos quince anos das taxas de inflación de Galicia e España. Tras unha etapa ordinaria de incrementos entre 2006 e 2013, durante o bienio 2014-2015 os prezos tiveron un comportamento extraordinario: diminuíron, para logo aumentar en 2016. En 2017 foi do 1,2%, en 2018 do 1% e en 2019 do 0,7%. En 2020, por mor da pandemia da COVID-19 a inflación en Galicia rexistrou unha variación negativa (-0,4%). Para España, a evolución foi, en liñas xerais, a mesma, aínda que inferior nunha décima no 2020 respecto de Galicia.

Cadro 1.38a

Porcentaxe de variación do IPC. Galicia-España. 2006-2020

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Galicia	2,6	4,1	1,2	0,9	3,1	2,5	2,6	0,5	-1,0	-0,2	1,6	1,2	1,0	0,7	-0,4
España	2,7	4,2	1,4	0,8	3,0	2,4	2,9	0,3	-1,0	0,0	1,6	1,1	1,2	0,8	-0,5

Taxas de variacións interanuais en % a decembro de cada ano.

Fonte: INE, IPC.

Cadro 1.38b**Porcentaxe de variación do IPC. 2020**

	IPC xeral
Andalucía	-0,3
Aragón	-0,6
Asturias	-0,6
Baleares	-0,4
Canarias	-0,1
Cantabria	-0,5
Castela León	-0,7
Castela-A Mancha	-0,9
Cataluña	-0,6
C. Valenciana	-0,5
Extremadura	-0,5
Galicia	-0,4
Madrid	-0,8
Murcia	-0,4
Navarra	-0,6
País Vasco	-0,3
A Ríoxa	-0,8
Ceuta	-0,4
Melilla	0,1
España	-0,5

Taxas de variacións interanuais en % a decembro de cada ano.

Fonte: INE, IPC.

A inflación subxacente, que é aquela que non ten en conta a variación dos prezos dos produtos enerxéticos nin dos alimentos non elaborados, rematou en 2020 en Galicia no 0,4% (1,1% en 2019) fronte ao 0,1% da media estatal (1,0% en 2019).

Cadro 1.39a**Inflación subxacente. Galicia e España. 2009-2020**

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Galicia	0,2	1,4	1,6	2,2	0,3	-0,1	1,0	0,9	0,8	0,8	1,1	0,4
España	0,3	1,5	1,5	2,1	0,2	0,0	0,9	1,0	0,8	0,9	1,0	0,1

Taxas de variacións interanuais en % a decembro de cada ano.

Fonte: INE, IPC.

Cadro 1.39b**Inflación subxacente. 2020**

	IPC xeral sen alimentos non elaborados nin produtos enerxéticos
Andalucía	0,2
Aragón	0,2
Asturias	0,3
Baleares	0,1
Canarias	0
Cantabria	0,2
Castela León	0,3
Castela-A Mancha	0,1
Cataluña	0
C. Valenciana	0,1
Extremadura	0,2
Galicia	0,4
Madrid	-0,1
Murcia	0,5
Navarra	0,3
País Vasco	0,2
A Rioxa	0,1
Ceuta	-0,5
Melilla	0,6
España	0,1

Taxas de variacións interanuais en % a decembro de cada ano.

Fonte: INE, IPC.

A información do cadro 1.40.a ofrece a desagregación nos doce grupos de gasto do IPC e a súa taxa de variación entre 2009 e 2020 en Galicia. Obsérvase nel que en 2020:

- Diminuíron os prezos en tres grupos de gasto: transporte (-4,5%), comunicacións (-4,1%), ocio e cultura (-1,4%), vivenda (-0,7%) e bebidas alcohólicas e tabaco (-0,3%)
- As maiores subas rexistráronse en alimentos e bebidas non alcohólicas (1,8%), hoteis, cafés e restaurantes (1,4%) e ensino (1,3%).

Cadro 1.40a

IPC por grupos de gasto. Galicia. 2009-2020

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1. Alimentos e bebidas non alcohólicas	-2,0	0,5	2,7	2,5	1,5	0,1	1,4	1,0	1,4	1,4	1,2	1,8
2. Bebidas alcohólicas e tabaco	11,3	13,9	3,7	5,8	5,0	-0,4	1,2	0,9	1,8	1,6	-0,1	-0,3
3. Vestido e calzado	-0,9	0,5	0,3	0,3	0,1	0,4	0,5	0,8	0,4	0,9	0,9	0,7
4. Vivenda	0,8	7,3	7,0	6,4	0,4	-0,9	-3,2	0,8	1,7	2,4	-5,4	-0,7
5. Enxoval	1,0	0,7	1,6	1,2	0,5	-1,3	0,6	-0,5	-0,1	0,3	0,8	0,6
6. Sanidade	-0,7	-0,1	-2,3	11,1	1,6	-0,2	0,2	1,4	0,3	1,1	1,1	0,5
7. Transporte	4,1	9,1	4,6	2,1	1,1	-4,2	-2,8	4,7	2,4	-0,4	3,4	-4,5
8. Comunicacións	-0,3	-0,7	-1,6	-2,8	-6,6	-5,7	0,4	3,3	0,2	2,2	0,6	-4,1
9. Ocio e cultura	-0,6	-0,9	0,6	0,7	-0,7	-1,8	0,1	0,2	-0,6	-0,6	-0,4	-1,4
10. Ensino	2,6	2,1	3,2	4,0	1,6	1,0	0,6	1,6	1,0	1,3	1,8	1,3
11. Hotéis, cafés e restaurantes	1,8	2,1	1,6	1,4	0,5	0,5	0,9	1,3	2,1	2,0	3,0	1,4
12. Outros	1,9	2,5	2,0	3,6	-0,1	0,7	1,4	1,6	0,0	0,8	1,0	1,2
VARIACIÓN XERAL DO IPC	0,9	3,1	2,5	2,6	0,5	-1,0	-0,2	1,6	1,2	1,0	0,7	-0,4

Taxas de variación interanuais en % a decembro de cada ano.

Fonte: INE, IPC.

Cadro 1.40b

IPC por grupos de gasto. Por comunidades autónomas. 2020

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	IPC Xeral
	Alimentos e bebidas non alcohólicas	Bebidas alcohólicas e tabaco	Vestido e calzado	Vivenda	Enxoval	Sanidade	Transporte	Comunicacións	Ocio e cultura	Ensino	Hotéis, cafés e restaurantes	Outros	
Andalucía	0,7	0,4	0,9	1,8	0,1	0,3	-4,1	-4,1	-1,4	0,7	0,5	0,9	-0,3
Aragón	1,3	0,6	0,8	-1	0,4	1,2	-5,1	-4	-0,9	1,5	-0,5	1,7	-0,6
Asturias	1,3	0,1	0,9	-0,6	0,3	-0,4	-5,1	-4,1	-2,5	0,9	2	1,2	-0,6
Baleares	0,9	0,2	1	1	0,4	0	-4	-4	-2,4	0,5	1,3	1,4	-0,4
Canarias	1,6	2,2	0,8	2	-0,5	-0,1	-3,5	-4,1	-1,9	1	0,5	1,7	-0,1
Cantabria	1	-1,1	1,1	-0,4	0	1,4	-5,3	-3,9	-0,6	0,7	0,7	1,8	-0,5
Castela León	1,4	0,3	0,9	-1,9	0,4	0,8	-4,6	-4,1	-2	0,9	0,4	1	-0,7
Castela-A Mancha	0,9	0,3	0,9	-2,5	0,3	0,8	-4,4	-4	-2,1	1	0,1	1,2	-0,9
Cataluña	1,5	0,5	1	-0,8	0,3	0,1	-4,6	-4,1	-1,3	-4,1	0,3	1,3	-0,6
C. Valenciana	0,6	0	0,7	0,9	0,7	0,8	-4,6	-4,2	-1,6	0,8	0,8	1,2	-0,5
Extremadura	0,3	0,5	1	1	0,2	0,5	-4,8	-4,2	-1,4	1,6	0,5	1,8	-0,5
Galicia	1,8	-0,3	0,7	-0,7	0,6	0,5	-4,5	-4,1	-1,4	1,3	1,4	1,2	-0,4
Madrid	1,1	0	1	-0,4	0,5	0,9	-4,2	-4	-1,5	1,4	-1,2	1,2	-0,8
Murcia	0,7	1,5	0,7	0,9	1,2	1	-4,9	-4,1	-1,7	0,4	0,7	0,9	-0,4
Navarra	1,5	0,2	0,7	-1,7	0,8	0,9	-5	-4,2	-2,1	1,7	0,9	2	-0,6
País Vasco	1,8	-0,1	0,7	0,2	0,5	0,1	-4,1	-4	-2,2	0,4	1	0,8	-0,3
A Ríoxa	-0,5	0	0,8	-1	-0,5	0,2	-3,8	-4,1	-1,9	-0,2	1	1,2	-0,8
Ceuta	1,8	-1,7	1,4	1,5	0,1	0,1	-5,9	-3,7	-2,5	0,4	-0,2	0,6	-0,4
Meilla	1,5	1,2	0,7	1,9	-0,7	1	-2,6	-4,1	-2,2	0,7	1,6	0,6	0,1
España	1,1	0,3	0,9	-0,1	0,4	0,5	-4,4	-4,1	-1,6	-0,2	0,3	1,2	-0,5

Taxas de variación interanuais en % a decembro de cada ano.

Fonte: INE, IPC.

1.7. Comercio exterior

Cando se analiza o comercio exterior galego, podemos referirnos a tres realidades económicas diferentes: i) ao importe global das transaccións con orixe ou destino en Galicia (total do comercio exterior galego); ii) tan só a unha parte dese total do comercio exterior galego: ás compravendas de Galicia co estranxeiro (ou o que é o mesmo, a parte correspondente a Galicia do comercio internacional español). Esta adoita ser a máis usada na literatura económica tradicional, pero cremos que a súa denominación pode resultar confusa; por iso, chamáremoslle comercio internacional de Galicia; e iii) á outra parte do total do comercio exterior galego: as transaccións de Galicia coas outras CC.AA; chamáremoslle comercio galego intraestatal.

1.7.1. Comercio internacional galego

O valor das exportacións/expedicións de Galicia ao estranxeiro acadou en 2020 os 20.871 millóns de euros (22.196 millóns en 2019), mentres que as importacións foron de 16.597 millóns de euros (19.814 millóns en 2019). A diferenza foi de 4.274 millóns (2.382 millóns en 2019) (cadro 1.41).

Consecuentemente co superávit nas compravendas de Galicia co estranxeiro, a taxa de cobertura (porcentaxe do valor das exportacións sobre o das importacións) quedou moi por riba do valor 100 (equilibrio da balanza comercial). En 2020 a taxa de cobertura do comercio internacional galego ascendeu ao 125,7% ou o que é o mesmo, o valor das exportacións galegas ao estranxeiro cubriu o importe das importacións e acadou ademais un 25,7% de marxe.

A desagregación provincial nas exportacións amosa que a provincia de Pontevedra (52% do total galego) e a da Coruña (41,5%) volveron a ser en 2020 os sólidos piares das nosas exportacións, xa que logo, o importe conxunto das compras do estranxeiro destas dúas provincias acadou en 2020 un 93,5% do total galego).

No cadro 1.42 preséntanse os indicadores básicos de comercio exterior para 2020 por CC.AA.

Cadro 1.41

Comercio exterior de Galicia (e distribución provincial). Indicadores básicos. 2020

	EXPORTACIÓN				IMPORTACIÓN				SALDO	COBERT.
	Millóns €	IProv ⁽¹⁾	TVA ⁽²⁾	CProv a TVA ⁽³⁾	Millóns €	IProv ⁽¹⁾	TVA ⁽²⁾	CProv a TVA ⁽³⁾	Millóns €	%
A Coruña	8.661,1	41,5	-21,0	-10,4	5.492,2	33,1	-30,4	-12,1	3.168,9	157,7
Lugo	585,1	2,8	-10,0	-0,3	724,2	4,4	-2,1	-0,1	-139,1	80,8
Ourense	769,2	3,7	-12,0	-0,5	481,9	2,9	-18,5	-0,6	287,3	159,6
Pontevedra	10.856,3	52,0	11,8	5,2	9.899,1	59,6	-6,5	-3,5	957,2	109,7
Galicia	20.871,7	100,00	-6,0	-6,0	16.597,4	100,00	-16,2	-16,2	4274,3	125,8

(1) IProv: incidencia provincial na exportación/importación de Galicia (en porcentaxe)

(2) TVA: taxa de variación interanual (respecto a igual período do ano anterior), en porcentaxe.

(3) CProv a TVA de Galicia: contribución provincial á taxa de variación interanual rexistrada por Galicia.

Fonte: Ministerio de Economía e Competitividade, Informe anual da Dirección Territorial de Comercio en Galicia.

Cadro 1.42

Comercio exterior de España. Por comunidades autónomas. Indicadores básicos. 2020

	EXPORTACIÓN				IMPORTACIÓN				SALDO	COBERT.	EXP+IMP
	Valor (mil. €)	ICom ⁽¹⁾	TVA ⁽²⁾	Ccom a TVA ⁽³⁾	Valor (mil. €)	ICom ⁽¹⁾	TVA ⁽²⁾	Ccom a TVA ⁽³⁾	Valor (mil. €)	%	Valor (mil. €)
España	261.175,5	100,0	-10,0	-10,0	274.597,5	100,0	-14,7	-14,7	-13.422,1	95,1	535.773,0
Cataluña	66.265,4	25,4	-10,3	-2,6	75.680,5	27,6	-18,1	-5,2	-9.415,2	87,6	141.945,9
Madrid	29.254,2	11,2	-6,2	-0,7	62.074,8	22,6	-3,6	-0,7	-32.820,6	47,1	91.329,0
Valencia	28.623,0	11,0	-8,1	-0,9	24.965,7	9,1	-12,2	-1,1	3.657,3	114,7	53.588,6
Andalucía	27.831,9	10,7	-12,3	-1,4	24.673,3	9,0	-19,2	-1,8	3.158,6	112,8	52.505,2
Galicia	20.871,7	8,0	-6,0	-0,5	16.597,4	6,0	-16,2	-1,0	4.274,3	125,8	37.469,0
País Vasco	20.858,7	8,0	-17,8	-1,6	15.700,1	5,7	-22,0	-1,4	5.158,6	132,9	36.558,8
Aragón	13.390,4	5,1	-0,6	0,0	10.468,2	3,8	-9,1	-0,3	2.922,3	127,9	23.858,6
Castela e León	12.492,6	4,8	-14,2	-0,7	10.017,2	3,7	-18,1	-0,7	2.475,4	124,7	22.509,8
Murcia	9.929,6	3,8	-6,0	-0,2	8.110,6	3,0	-26,6	-0,9	1.819,1	122,4	18.040,2
Castela-A Mancha	7.188,1	2,8	-4,5	-0,1	9.285,7	3,4	0,0	0,0	-2.097,5	77,4	16.473,8
Navarra	8.832,3	3,4	-13,0	-0,5	4.609,8	1,7	-15,7	-0,3	4.222,5	191,6	13.442,1
Asturias	3.912,7	1,5	-19,0	-0,3	3.082,0	1,1	-23,1	-0,3	830,7	127,0	6.994,7
Cantabria	2.465,2	0,9	-5,7	-0,1	1.780,6	0,7	-17,9	-0,1	684,6	138,5	4.245,8
Canarias	1.778,7	0,7	-33,3	-0,3	2.377,9	0,9	-33,5	-0,4	-599,1	74,8	4.156,6
Extremadura	2.155,3	0,8	3,2	0,0	1.413,6	0,5	1,8	0,0	741,6	152,5	3.568,9
Non determinado	1.996,8	0,8	-16,3	-0,1	1.380,9	0,5	-41,5	-0,3	615,9	144,6	3.377,7
Baleares	1.604,2	0,6	-10,4	-0,1	994,4	0,4	-34,4	-0,2	609,7	161,3	2.598,6
A Ríoxa	1.692,2	0,7	-10,6	-0,1	1.245,8	0,5	-12,8	-0,1	446,3	135,8	2.938,0
Ceuta	14,4	0,0	35,0	0,0	113,9	0,0	-49,8	0,0	-99,5	12,6	128,3
Melilla	18,4	0,0	-6,1	0,0	25,2	0,0	-73,3	0,0	-6,9	72,7	43,6

(1) ICom: incidencia provincial na exportación/importación de Galicia (en porcentaxe)

(2) TVA: taxa de variación interanual (respecto a igual período do ano anterior), en porcentaxe.

(3) CCom a TVA de Galicia: contribución provincial á taxa de variación interanual rexistrada por Galicia.

Fonte: Ministerio de Economía e Competitividade, Informe anual da Dirección Territorial de Comercio en Galicia.

1.7.2. Comercio galego con outras comunidades autónomas

Desafortunadamente, non contamos con estatísticas oficiais sobre comercio interrexional en España. O que si temos é a estimación global das exportacións de bens e servizos de Galicia, incluíndo o resto de España. Os datos para o período 2015-2020 aparecen recollidos no cadro 1.43. Como se pode comprobar, 2020 recolle un lixeiro

saldo negativo (24,68 millóns de euros), tras acadar superávits en 2018 e 2019. Sen dúbida o comportamento do comercio mundial, condicionado pola pandemia da COVID-19 é a causa desta situación.

Cadro 1.43

Exportacións e importacións de bens e servizos en Galicia. 2015-2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Exportacións	28.218,7	28.815,2	30.519,0	32.365,4	32.864,4	30.590,5
Importacións	29.079,2	28.588,6	31.179,6	32.049,5	32.767,0	30.615,2
Saldo neto	-860,5	226,6	-660,6	315,9	97,4	-24,7

Datos en millóns de euros.

Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais.

2. ESTRUCTURA EMPRESARIAL E POLÍTICA INDUSTRIAL

María Bastida Domínguez

Profesora contratada doutora no Departamento de Organización de Empresas e Comercialización na Universidade de Santiago de Compostela

Santiago Lago Peñas

Catedrático de Economía e director do grupo de investigación GEN da Universidade e Vigo

Alberto Vaquero García

Profesor titular de Economía Aplicada e membro do grupo de investigación GEN da Universidade e Vigo

Capítulo 2. ESTRUCTURA EMPRESARIAL E POLÍTICA INDUSTRIAL

2.1. Introducción

Este capítulo resume a evolución da economía de Galicia dende unha perspectiva microeconómica, incluíndo unha análise dos principais datos que permiten describir de xeito estático e dinámico o tecido produtivo e empresarial da comunidade galega. Inclúese tamén unha revisión das principais políticas públicas deseñadas polas diferentes Administracións dirixidas a favorecer o desenvolvemento deste tecido.

O capítulo consta de tres partes. A primeira describe a estrutura empresarial, destacando á súa evolución recente a través dos principais datos das empresas (tamaño, distribución, sector de actividade ou persoas empregadas) e a súa estrutura societaria. Esta análise permite obter unha visión simplificada da xeografía empresarial galega, que será obxecto de comparación con outros ámbitos autonómicos ou estatais. Para esta parte utilízanse datos obtidos do Directorio Central de Empresas (DIRCE) do Instituto Nacional de Estatística (INE); os fornecidos nas bases do Instituto Galego de Estatística (IGE), e os incluídos no Rexistro Mercantil.

A segunda parte realiza unha análise sectorial a través da enquisas estruturais do INE, revisando os tres sectores principais de actividade económica (industrial, comercial e de servizos). De xeito similar ao apartado anterior, realízase unha comparación da evolución dos datos na comunidade galega co acaecido no resto do Estado, o que permite estimar a súa evolución relativa.

A parte final do capítulo revisa os indicadores principais das enquisas de investigación científica e desenvolvemento tecnolóxico (I+D), de innovación tecnolóxica e alta tecnoloxía.

2.2. Estructura e dinámica empresarial galega

A descrición da evolución e estado da estrutura empresarial na comunidade galega iníciase coa revisión do seu número de empresas desagregado en función de distintos criterios coma os sectores de actividade, o número de persoas asalariadas nestas organizacións, ou a condición xurídica baixo a cal son constituídas. A dita análise permite achegar unha visión da demografía empresarial galega pegada á realidade, así coma unha panorámica comparativa en relación co resto do Estado.

Neste apartado cómpre sinalar que as fontes estatísticas distinguen entre empresa e unidades locais. As primeiras son aquelas unidades organizativas de produción de bens e servizos que exercen actividade nun ou varios lugares. Mentres que as unidades locais

son empresas (ou parte delas) situadas nunha localización xeográfica concreta onde se exercen actividades económicas. Para as análises incluídas neste capítulo utilizarase de forma preferente o número de empresas, incluíndo as unidades locais naqueles casos nos que acheguen información substancial.

Os datos incluídos nesta análise proceden do DIRCE, segundo a explotación proporcionada polo INE. Como é sabido, este directorio inclúe datos estatísticos de empresas combinados con datos da Seguridade Social, os procedentes das retencións do imposto sobre a renda das persoas físicas (IRPF), o imposto de actividades económicas (IAE) e os de Rexistro Mercantil. Os datos refírense á situación a día 1 de xaneiro de cada ano e non inclúen as empresas dos sectores agrario e pesqueiro nin os servizos administrativos das Administracións públicas (aínda que si as empresas públicas). O cadro 2.1a resume estes datos en relación con 2020:

Cadro 2.1a

Empresas activas, por sector económico e comunidade autónoma. 2020

	Total	Industria	Construción	Comercio	Resto de servizos
España	3.404.428	195.615	420.118	726.573	2.062.122
Andalucía	531.045	28.395	57.938	133.421	311.291
Aragón	90.682	6.532	11.787	17.953	54.410
Asturias	68.433	3.495	8.133	14.010	42.795
Baleares	100.022	4.834	17.291	15.884	62.013
Canarias	152.756	5.677	16.951	32.570	97.558
Cantabria	38.880	2.086	5.537	7.722	23.535
Castela e León	160.199	11.477	22.875	36.175	89.672
Castela-A Mancha	128.713	11.174	19.696	31.785	66.058
Cataluña	629.876	35.339	75.555	121.585	397.397
C. Valenciana	370.645	24.680	45.521	84.418	216.026
Extremadura	67.336	4.787	8.384	19.093	35.072
Galicia	197.813	12.100	28.030	45.249	112.434
Madrid	552.027	20.965	60.387	93.648	377.027
Murcia	96.764	7.107	12.537	24.641	52.479
Navarra	44.430	3.833	6.282	9.208	25.107
País Vasco	143.028	10.700	19.745	30.706	81.877
A Ríoxa	22.700	2.233	2.775	4.903	12.789
Ceuta e Melilla	9.079	201	694	3.602	4.582

Fonte: INE, DIRCE.

O número de empresas activas en España a 1 de xaneiro de 2020 é de 3.404.428, 41.231 máis que as empresas activas en xaneiro do ano anterior. O dito aumento supón un incremento do 1,2 %, superior ao incremento rexistrado entre 2019 e 2018 -que foi do 0,77 %. De xeito similar ao acaecido en anos precedentes, o principal responsable deste incremento é o sector “resto de servizos”, cun incremento do 3,1 % das súas empresas fronte a caídas do número de unidades empresariais na industria (-1,7 %), a construción (-0,5 %) e o comercio (-2 %).

Malia a aparente contracción do sector comercio, o sector servizos considerado no seu conxunto mantén o dominio no tecido empresarial, acadando preto dun 82 % do total de empresas moi superior á participación das empresas de construción ou industriais (12,3 % e 1,7 %, respectivamente). O 61,20 % das empresas concéntranse en Cataluña (18,5 %), Madrid (16,21 %), Andalucía (15,6 %) e a Comunidade Valenciana (10,9 %), consolidándose o terceiro período consecutivo de incremento de participación destas catro comunidades no tecido empresarial do Estado.

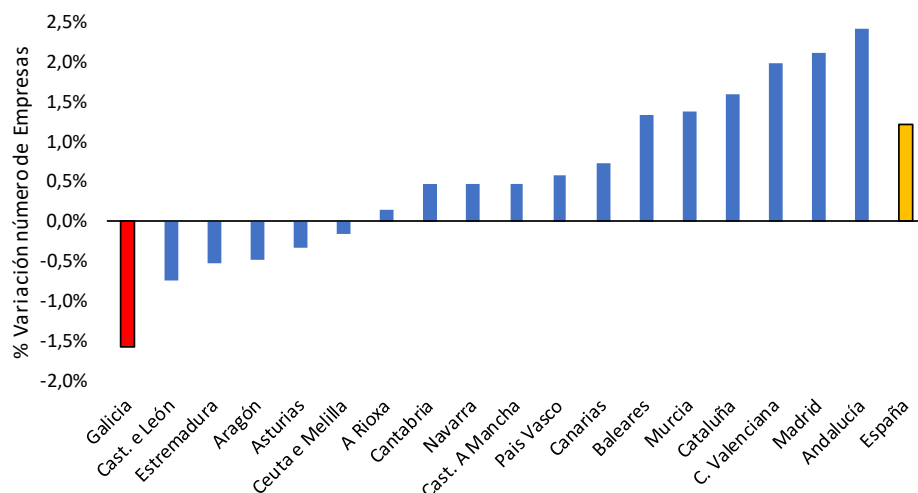
En 2020 a comunidade galega rexistra 197.813 empresas, 3.159 menos que o ano precedente (unha caída do 1,6 %). Porén, mantense un ano máis en quinta posición no relacionado co número de empresas, cun 5,81 % das empresas españolas (o que significa unha perda dunha décima en relación coa participación acadada no 2019, que era dun 5,98 % do total). Na liña de estrutura empresarial estatal, tamén en Galicia predomina con claridade o sector servizos (79,7 %) fronte ao industrial (6,1 %) ou o das empresas da construción (14,2 %). Na comparativa dos datos previamente expostos, obsérvase que a concentración relativa de empresas galegas industriais, de construción e comerciais é lixeiramente superior á media estatal, fronte a unha menor presenza das empresas do “resto de servizos”, cunha participación catro puntos porcentuais inferior á media do Estado.

A perda do número de empresas rexistrada en Galicia no bienio 2019-2020 fai que a nosa comunidade lidere a caída de empresas neste ano recente. O gráfico 2.1 amosa as variacións relativas do número de empresas en cada comunidade no período 2019-2020, que encabezan Andalucía e Madrid con incrementos superiores ao 2 % do seu tecido empresarial. O decrecemento experimentado en Galicia sitúaa na liña de desaceleración de Castela e León, Extremadura, Aragón, Asturias e Ceuta e Melilla.

Na análise das empresas por sectores, obsérvase que este comportamento diferencial rexistrado na comunidade galega pode relacionarse con cambios no número de empresas de cada sector na mesma dirección que os acaecidos en contexto estatal, pero máis salientables. Así, as empresas industriais en Galicia caen un 3,7 % fronte a unha diminución do 1,7 % en España; as de construción retroceden un 5,6 % mentres en contexto estatal presentan certa estabilidade (caen un 0,5 %) e a caída de empresas comerciais en Galicia duplica a española (4,7 % e 2 %, respectivamente). O incremento do número de empresas do “resto de servizos” en Galicia, pola súa banda, é moi inferior á rexistrada en media estatal (1,1 % en Galicia fronte a 3,1 % en España).

Gráfico 2.1

Variación relativa do número de empresas rexistradas por CC.AA. 2019-2020

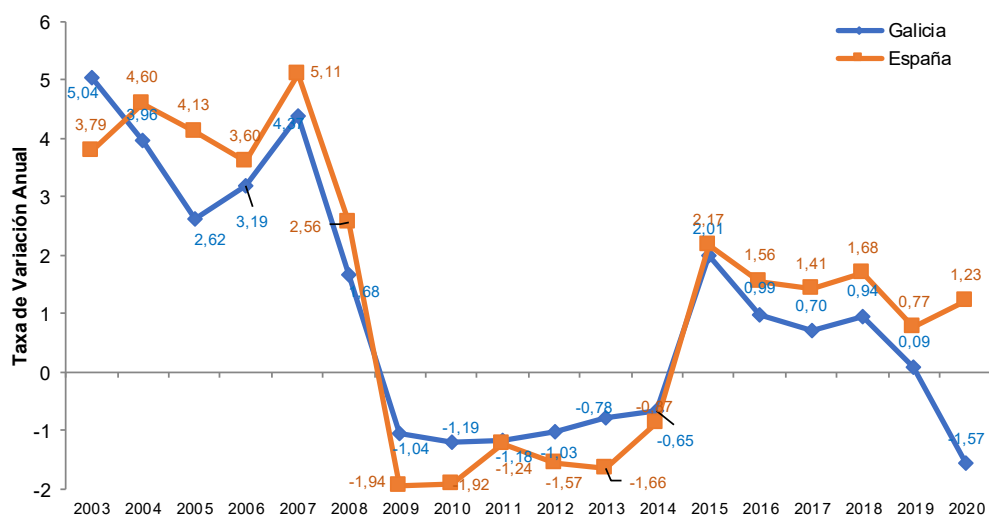

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE)

A evolución da taxa de variación anual do número de empresas rexistradas en Galicia e España (gráfico 2.2) permite constatar que o tecido empresarial da comunidade galega inxírese nun devalar decrecente iniciado en 2015. Concretamente, mentres a desaceleración relativa entre 2015 e 2019 é similar, os datos do recente 2020 presentan unha notable caída diferencial en comparación co resto do Estado.

Gráfico 2.2

Taxa de variación do número de empresas rexistradas. Galicia/España. 2003-2020

Elaboración propia con datos do INE.

A información anterior pódese completar cos datos das empresas con actividade en Galicia (IGE), que inclúe empresas pero tamén as unidades locais e as organizacións do sector primario (cadro 2.1b). Aínda que estes datos inclúen un ano menos, confirman esa

desaceleración previamente comentada, que se estende a todos os sectores de actividade. Tamén en reforzo do anteriormente exposto, aumenta o número de empresas de servizos, fronte a unha leve desaceleración dos sectores industrial e, especialmente, do da construción.

Cadro 2.1b

Empresas con actividade en Galicia segundo actividade principal (grupos CNAE 2009)

	Nº empresas				Nº empresas		
	2016	2017	2018	2019	2016-2017	2017-2018	2018-2019
1 Agricultura e pesca	42.195	40.616	41.233	40.945	-3,74%	1,52%	-0,70%
2 Industria, incluída a enerxía	14.749	14.766	14.712	14.708	0,12%	-0,37%	-0,03%
3 Construción	31.854	31.609	31.350	30.883	-0,77%	-0,82%	-1,49%
4 Servizos	157.492	158.667	160.336	161.709	0,75%	1,05%	0,86%
Total	246.290	245.658	247.631	248.245	-0,26%	0,80%	0,25%

Fonte: IGE, Explotación do directorio de empresas e unidades locais.

Coma resultado dos datos anteriores, continúa a tendencia á perda de peso relativo das empresas galegas no conxunto de empresas do Estado iniciada en 2014 (cadro 2.2). En concreto, a participación no recente 2020 é a menor da serie observada.

Cadro 2.2

Evolución do número total de empresas. Galicia/España. 2005-2020

Año	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Galicia	185.722	191.642	200.020	203.374	201.263	198.874	196.535	194.511
España	3.064.129	3.174.393	3.336.657	3.422.239	3.355.830	3.291.263	3.250.576	3.199.617
%	6,06	6,04	5,99	5,94	6,00	6,04	6,05	6,08
Año	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Galicia	192.998	191.745	195.595	197.538	198.923	200.801	200.972	197.813
España	3.146.570	3.119.310	3.186.878	3.236.582	3.282.346	3.337.646	3.363.197	3.404.428
%	6,13	6,15	6,14	6,10	6,06	6,02	5,98	5,81

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE)

O cadro 2.3a completa esta información, ampliando o marco temporal de análise e engadindo a distribución xeográfica das empresas en Galicia nas súas provincias. A dita información permite obter as seguintes conclusións principais:

- A participación das empresas galegas no total de empresas españolas rexistradas no DIRCE continúa a decrecer en 2020, acadando o seu valor mínimo dende 2004 e confirmando un devalar de decrecemento leve e progresivo dende 2014.
- Confírmase a distribución asimétrica de empresas entre as provincias galegas, onde as localizadas na Coruña e Pontevedra (sete de cada dez) son claramente superiores ás situadas nas provincias orientais. Como en anos precedentes, a provincia pontevedresa presenta un maior dinamismo relativo. O progresivo incremento da participación das empresas desta provincia vai en detrimento da relativa perda de presenza das empresas coruñesas, fronte a un comportamento máis estable das empresas de Lugo e Ourense.

- A evolución no ano 2020 ven reforzar estas tendencias previamente apuntadas. Así, o maior número de empresas das provincias da Coruña e Pontevedra fan que os cambios nestas provincias teñan maior intensidade que no resto da comunidade. Con todo, se na provincia coruñesa a porcentaxe de redución das empresas é superior á media galega (2,1 % fronte á media galega, do 1,6 %) na pontevedresa a caída é claramente inferior á dita media, sen chegar ao 1 % de redución.
- A análise da evolución global do período (1995-2020) constata o menor dinamismo empresarial relativo da comunidade galega, onde o número de empresas aumenta un 34,2 % fronte a o incremento de case un 48 % do número de empresas a nivel estatal. As empresas da provincia pontevedresa superan con claridade a media de crecemento do tecido empresarial galego, acadando un 47,1 % que a sitúan máis próxima ao marco de comportamento estatal. Os crecementos son notablemente inferiores en Lugo e Ourense, dun 24,2 % e 18,8 %, respectivamente.
- No cómputo global do período, as empresas creadas en Galicia representan o 4,6 % das empresas de nova creación en España nestes anos. Das 50.423 empresas que se crearon en Galicia no período de análise, case a metade (47,1 %) elixiron Pontevedra como localización; un 32,4 % sitúanse na provincia coruñesa, e unicamente un 16 % sitúanse en Lugo e Ourense.

Cadro 2.3a

Distribución das empresas por provincias. Galicia/España. 1995-2020

	Nº empresas						Peso relativo provincias/Galicia				Peso relativo Galicia/España
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	
1995	61.647	19.678	19.085	46.980	147.390	2.301.559	41,8%	13,4%	12,9%	31,9%	6,4%
1996	63.865	20.254	19.779	48.597	152.495	2.384.711	41,9%	13,3%	13,0%	31,9%	6,4%
1997	64.946	20.545	20.076	49.494	155.061	2.438.830	41,9%	13,2%	12,9%	31,9%	6,4%
1998	66.313	20.945	20.370	50.955	158.583	2.474.690	41,8%	13,2%	12,8%	32,1%	6,4%
1999	63.167	21.267	20.598	52.013	157.045	2.518.801	40,2%	13,5%	13,1%	33,1%	6,2%
2000	69.381	21.825	20.959	53.907	166.072	2.595.392	41,8%	13,1%	12,6%	32,5%	6,4%
2001	70.021	21.865	21.136	54.710	167.732	2.645.317	41,7%	13,0%	12,6%	32,6%	6,3%
2002	66.276	21.942	21.215	56.293	165.726	2.710.400	40,0%	13,2%	12,8%	34,0%	6,1%
2003	71.748	22.396	21.560	58.373	174.077	2.813.159	41,2%	12,9%	12,4%	33,5%	6,2%
2004	74.809	22.479	22.118	61.571	180.977	2.942.583	41,3%	12,4%	12,2%	34,0%	6,2%
2005	77.023	23.122	22.452	63.125	185.722	3.064.129	41,5%	12,4%	12,1%	34,0%	6,1%
2006	79.170	23.780	22.843	65.849	191.642	3.174.393	41,3%	12,4%	11,9%	34,4%	6,0%
2007	82.873	24.609	23.520	69.018	200.020	3.336.657	41,4%	12,3%	11,8%	34,5%	6,0%
2008	84.220	25.035	23.711	70.408	203.374	3.422.239	41,4%	12,3%	11,7%	34,6%	5,9%
2009	83.748	24.861	23.304	69.350	201.263	3.355.830	41,6%	12,4%	11,6%	34,5%	6,0%
2010	82.729	24.714	23.100	68.331	198.874	3.291.263	41,6%	12,4%	11,6%	34,4%	6,0%
2011	81.321	24.499	22.987	67.728	196.535	3.250.576	41,4%	12,5%	11,7%	34,5%	6,0%
2012	80.408	24.288	22.845	66.970	194.511	3.199.617	41,3%	12,5%	11,7%	34,4%	6,1%
2013	80.215	24.022	22.694	66.067	192.998	3.146.570	41,6%	12,4%	11,8%	34,2%	6,1%
2014	79.854	23.703	22.663	65.525	191.745	3.119.310	41,6%	12,4%	11,8%	34,2%	6,1%
2015	81.432	24.087	22.991	67.085	195.595	3.186.878	41,6%	12,3%	11,8%	34,3%	6,1%
2016	82.156	24.353	23.061	67.968	197.538	3.236.582	41,6%	12,3%	11,7%	34,4%	6,1%
2017	82.403	24.549	23.140	68.831	198.923	3.282.346	41,4%	12,3%	11,6%	34,6%	6,1%
2018	83.313	24.760	23.291	69.437	200.801	3.337.646	41,5%	12,3%	11,6%	34,6%	6,0%
2019	83.316	24.792	23.166	69.698	200.972	3.363.197	41,5%	12,3%	11,5%	34,7%	6,0%
2020	81.599	24.432	22.682	69.100	197.813	3.404.428	41,3%	12,4%	11,5%	34,9%	5,8%

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE)

Por outra banda, a análise da evolución interanual recente (2010-2020) das empresas rexistradas anualmente en cada unha das provincias (cadro 2.3b) confirma a relativa desaceleración no ritmo de creación de empresas en todas as provincias galegas, particularmente notable na coruñesa polo importante cambio de tendencia observado.

Cadro 2.3b**Evolución interanual nº empresas. 2010-2020**

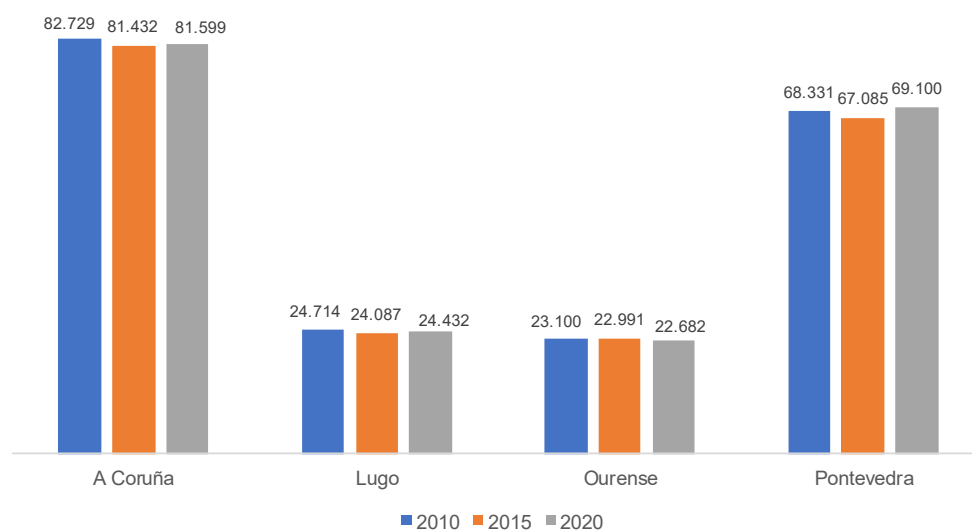
Ano	Variación anual nº empresas					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
2010	-1,22	-0,59	-0,88	-1,47	-1,19	-1,92
2011	-1,70	-0,87	-0,49	-0,88	-1,18	-1,24
2012	-1,12	-0,86	-0,62	-1,12	-1,03	-1,57
2013	-0,24	-1,10	-0,66	-1,35	-0,78	-1,66
2014	-0,45	-1,33	-0,14	-0,82	-0,65	-0,87
2015	1,98	1,62	1,45	2,38	2,01	2,17
2016	0,89	1,10	0,30	1,32	0,99	1,56
2017	0,30	0,80	0,34	1,27	0,70	1,41
2018	1,10	0,86	0,65	0,88	0,94	1,68
2019	0,00	0,13	-0,54	0,38	0,09	0,77
2020	-2,06	-1,45	-2,09	-0,86	-1,57	1,23

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE)

O gráfico 2.3 achega unha nova perspectiva desta evolución relativa. Pese a que o marco de comportamento é relativamente estable, é posible distinguir a concentración empresarial en torno ás provincias atlánticas e o paulatino crecemento da localización de empresas na provincia pontevedresa, fronte a unha ralentización do ritmo de creación de unidades empresariais na da Coruña. Estas tendencias reflíctense tamén no gráfico 2.4. que recolle a evolución dende 2000 a 2010.

Gráfico 2.3

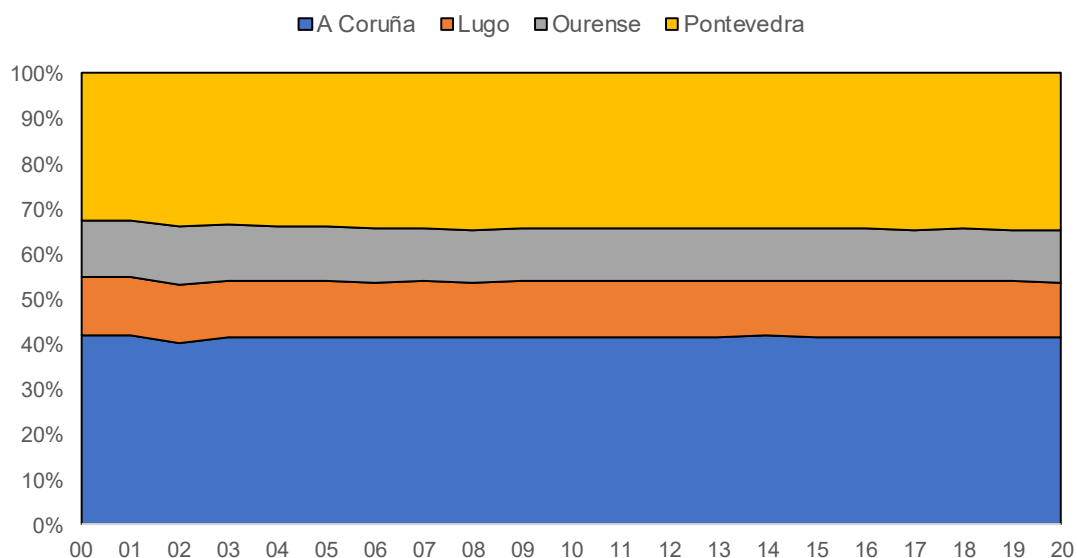
Número de empresas por provincias. 2010-2015-2020

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE)

Gráfico 2.4

% provincial no total de empresas en Galicia. 2000-2020

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE)

A distribución das empresas por sectores económicos (cadro 2.4a) revela unha maior participación global das empresas galegas no sector servizos (excluído o comercio). Obsérvase tamén que o peso relativo das empresas industriais, de construción e de comercio é lixeiramente superior na comunidade galega, fronte a unha menor participación das empresas encadradas no “resto de servizos”.

Cadro 2.4a

Distribución das empresas. Por sectores económicos⁽¹⁾. Galicia/ España. 2009-2020

Sector	2009		2010		2011		2012		2013		2014	
	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España
Industria	7,5	7,3	7,2	7,0	7,0	6,8	6,9	6,7	6,8	6,6	6,6	6,4
Construcción	14,3	13,2	17,1	15,5	16,6	15,0	16,3	14,5	15,6	13,5	15,4	13,1
Comercio	27,2	24,8	26,4	24,2	26,0	24,1	25,9	24,2	26,0	24,3	25,8	24,6
Resto de servicios	51,0	54,8	49,3	53,3	50,4	54,2	50,9	54,6	51,7	55,6	52,2	56,2
Sector	2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España
Industria	6,4	6,2	6,2	6,0	6,3	6,1	6,5	6,2	6,3	5,9	6,1	5,7
Construcción	15,2	12,7	15,1	12,6	14,9	12,3	14,8	12,4	14,8	12,6	14,2	12,3
Comercio	25,4	24,0	24,8	23,4	24,4	23,0	23,9	22,4	23,6	22,0	22,9	21,3
Resto de servicios	52,9	57,1	53,8	58,0	54,4	58,7	54,8	59,0	55,3	59,5	56,8	60,6

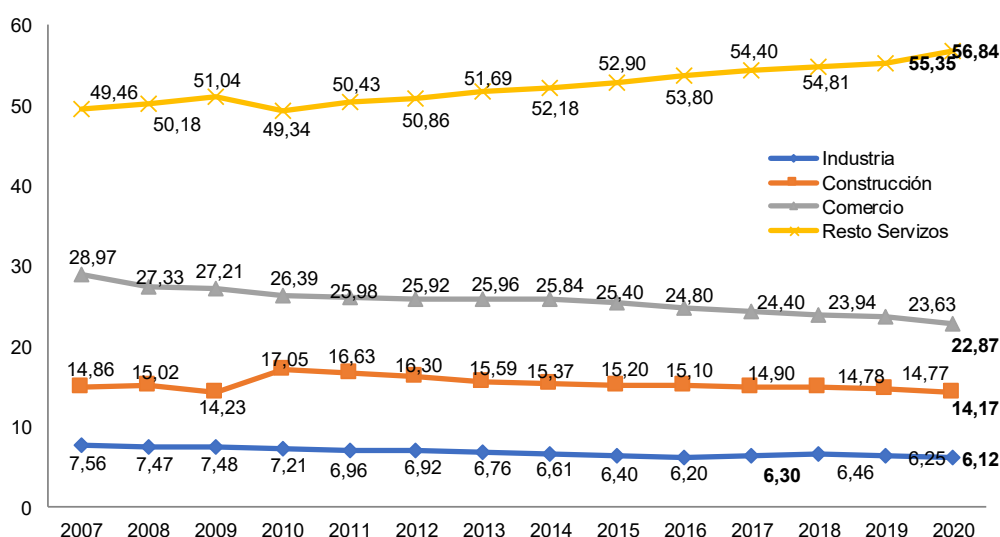
(1) En porcentaxe de cada sector sobre o total de empresas.

Fonte: INE, DIRCE.

O gráfico 2.5, que reflicte a evolución temporal dende 2007, permite observar o progresivo incremento de participación das empresas encadradas no “resto de servizos” fronte a un descenso leve das comerciais. Pola súa banda, as empresas de construción e industriais presentan un comportamento máis estable.

Gráfico 2.5

Peso relativo das empresas nos sectores económicos. Galicia. 2007-2020

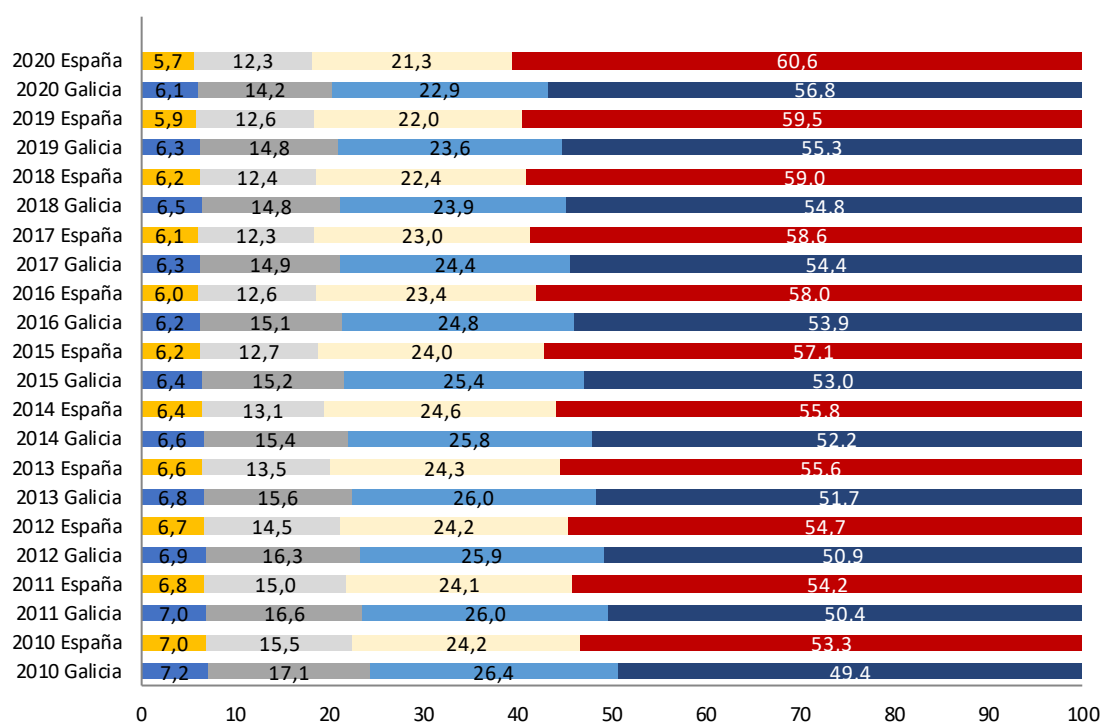
Elaboración propia con datos do INE.

A análise desta distribución empresarial por sectores ao longo dos últimos anos (gráfico 2.6) constata unha paulatina transformación da estrutura empresarial similar en Galicia e

España na liña do previamente comentado, aumentando a presenza das empresas no sector de “resto de servizos” a costa dunha paulatina contracción de empresas industriais, de construción e comercio. Na pasada década, na comunidade galega as empresas do “resto de servizos” aumentan a súa participación en algo máis de sete puntos porcentuais, mentres as industriais retroceden un punto, as de construción pouco menos de tres puntos e as comerciais tres puntos e medio. Pola súa banda, en contexto estatal obsérvase un avance similar das empresas xenéricas de servizos, compensados cunha caída máis pronunciada do sector da construción e menos relevante do sector comercial.

Gráfico 2.6

Empresas por sectores económicos. Galicia/España. 2010-2020

Disposición das barras: Industria-Construción-Comercio-Resto de servizos.
Elaboración propia con datos do INE.

A análise dos datos rexistrados no IGE sobre as empresas con actividade económica en Galicia distribuída por provincias (cadro 2.4b) non presenta variacións en relación co previamente comentado. Así, confírmase que as empresas de servizos son as únicas que presentan crecemento, compensando a caída experimentada polas empresas no resto de sectores. A desagregación provincial dos datos non suxire grandes diferenzas máis aló das relacionadas co diferente tamaño do seu respectivo tecido empresarial.

Como pode observarse, ao engadir á análise o sector primario, a provincia lucense tamén rexistra un incremento no seu número de empresas, vinculado co aumento das vinculadas co sector primario (0,54 %). Con todo, nas catro provincias galegas os incrementos maiores rexístranse no sector servizos como tamén é común a caída de empresas industriais e de construción.

Cadro 2.4b

Empresas con actividade en Galicia segundo actividade principal (grupos CNAE 2009). 2015-2019

		A Coruña							Lugo						
		2015	2016	2017	2018	2019	ABS	REL	2015	2016	2017	2018	2019	ABS	REL
TOTAL EMPRESAS	Total	100.761	101.083	100.667	101.520	101.609	89	0,09%	37.551	37.337	36.904	37.405	37.490	85	0,23%
	Agricultura e pesca	16.274	15.934	15.382	15.558	15.430	-128	-0,82%	12.508	12.070	11.493	11.917	11.981	64	0,54%
	Industria, incluída a enerxía	5.792	5.717	5.700	5.695	5.646	-49	-0,86%	1.903	1.873	1.878	1.865	1.862	-3	-0,16%
	Construción	13.104	13.162	12.947	12.849	12.757	-92	-0,72%	4.129	4.124	4.141	4.136	4.057	-79	-1,91%
	Servizos	65.591	66.270	66.638	67.418	67.776	358	0,53%	19.011	19.270	19.392	19.487	19.590	103	0,53%
		Ourense							Pontevedra						
		2015	2016	2017	2018	2019	ABS	REL	2015	2016	2017	2018	2019	ABS	REL
TOTAL EMPRESAS	Total	27.205	27.106	26.996	27.120	26.870	-250	-0,92%	79.900	80.764	81.091	81.586	82.276	690	0,85%
	Agricultura e pesca	3.556	3.424	3.254	3.269	3.118	-151	-4,62%	10.855	10.767	10.487	10.489	10.416	-73	-0,70%
	Industria, incluída a enerxía	2.131	2.109	2.112	2.088	2.058	-30	-1,44%	5.018	5.050	5.076	5.064	5.142	78	1,54%
	Construción	4.256	4.243	4.226	4.180	4.038	-142	-3,40%	10.332	10.325	10.295	10.185	10.031	-154	-1,51%
	Servizos	17.262	17.330	17.404	17.583	17.656	73	0,42%	53.695	54.622	55.233	55.848	56.687	839	1,50%
		Galicia													
		2015	2016	2017	2018	2019	ABS	REL							
TOTAL EMPRESAS	Total	245.417	246.290	245.658	247.631	248.245	614	0,25%							
	Agricultura e pesca	43.193	42.195	40.616	41.233	40.945	-288	-0,70%							
	Industria, incluída a enerxía	14.844	14.749	14.766	14.712	14.708	-4	-0,03%							
	Construción	31.821	31.854	31.609	31.350	30.883	-467	-1,49%							
	Servizos	155.559	157.492	158.667	160.336	161.709	1.373	0,86%							

Fonte: IGE. Explotación do directorio de empresas e unidades locais.

A análise das variacións producidas entre 2015 e 2019, con detalle anual (cadro 2.4c), reflicten fortes variacións en función dos anos, aínda que é posible confirmar o protagonismo da provincia pontevedresa no seu pulo de creación de unidades empresariais. Estes datos confírmanse cos reflectidos no gráfico 2.7, onde se constata que a partir de 2014 as maiores variacións ano por ano cando as taxas de creación de empresas son crecentes prodúcense en Pontevedra, mentres que cando as tendencias son decrecentes é precisamente nesta provincia onde a caída é menos intensa.

Cadro 2.4c

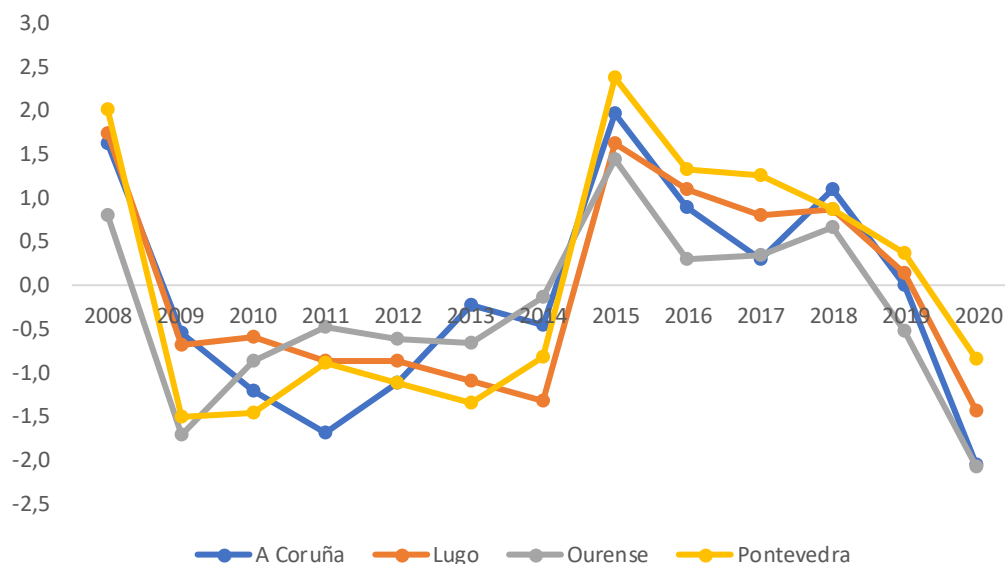
Evolución nº empresas por provincia. 2015-2019

	Nº EMPRESAS				
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
2015	100.761	37.551	27.205	79.900	245.417
2016	101.083	37.337	27.106	80.764	246.290
2017	100.667	36.904	26.996	81.091	245.658
2018	101.520	37.405	27.120	81.586	247.631
2019	101.609	37.490	26.870	82.276	248.245
Variación absoluta					
15-16	322	-214	-99	864	873
16-17	-416	-433	-110	327	-632
17-18	853	501	124	495	1973
18-19	89	85	-250	690	614
Variación relativa					
15-16	0,32%	-0,57%	-0,36%	1,08%	0,36%
16-17	-0,41%	-1,16%	-0,41%	0,40%	-0,26%
17-18	0,85%	1,36%	0,46%	0,61%	0,80%
18-19	0,09%	0,23%	-0,92%	0,85%	0,25%

Fonte: IGE, Explotación do directorio de empresas e unidades locais.

Gráfico 2.7

Taxa de crecemento Interanual do nº de empresas por provincia. 2008-2020

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE)

O cadro 2.5 permite realizar unha análise das empresas atendendo á forma xurídica na que son constituídas, segundo a información fornecida no Rexistro Mercantil. Os datos

de 2020 non presentan cambios en relación co acontecido en anos anteriores, sendo a maioría das empresas (o 58,44 %) constituídas como persoa física. Neste sentido, concaténase un período de cinco anos onde a porcentaxe de empresas que se constitúen con esta modalidade é ascendente. Tampouco aparece variación na preferencia das sociedades de responsabilidade limitada como fórmula preferente de inscrición das empresas rexistradas como entidades xurídicas (75,29 % do total). Esta preferencia polas fórmulas de inscrición empresarial, tanto en Galicia como en España e nas catro provincias galegas, son estables nos últimos anos.

Cadro 2.5

Empresas segundo condición xurídica, por provincias. Galicia/España. 2016-2020

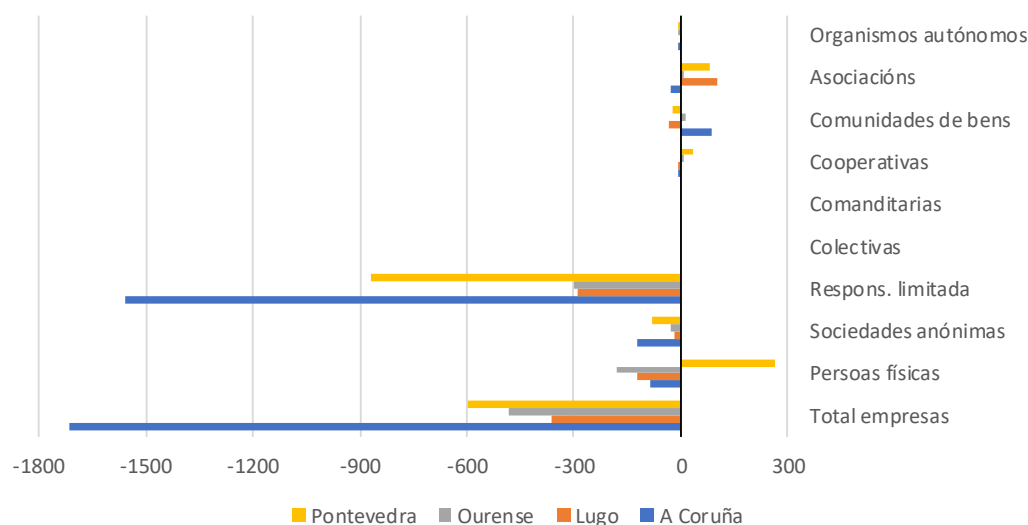
		Total	Persoas	Persoas	Sociedades					Comunidades	Asociacións	Organismos
		empresas	físicas	xurídicas	Anónimas	Resp. limitada	Colectivas	Comanditarias	Cooperativas	de bens	e outros tipos	autónomos
ESPAÑA	2016	3.236.582	1.681.838	1.554.744	85.430	1.152.813	179	83	20.571	115.823	171.019	8.826
	2017	3.282.346	1.747.159	1.535.187	81.954	1.162.254	166	83	20.656	115.377	145.834	8.863
	2018	3.337.646	1.786.037	1.551.609	78.866	1.181.391	155	81	20.707	116.119	145.405	8.885
	2019	3.363.197	1.847.996	1.515.201	67.546	1.154.289	137	70	20.830	116.391	147.010	8.928
	2020	3.404.428	1.899.810	1.504.618	63.456	1.143.625	125	72	21.111	116.504	150.701	9.024
GALICIA	2016	197.538	109.345	88.193	3.089	65.431	8	5	920	6.512	11.810	418
	2017	198.923	113.295	85.628	2.937	65.217	7	5	918	6.601	9.529	414
	2018	200.801	114.001	86.800	2.884	66.288	6	5	912	6.708	9.590	407
	2019	200.972	115.737	85.235	2.444	64.903	6	2	917	6.710	9.853	400
	2020	197.813	115.612	82.201	2.199	61.891	6	2	947	6.751	10.011	394
A Coruña	2016	82.156	45.758	36.398	1.297	26.362	6	1	369	1.409	6.769	185
	2017	82.403	47.819	34.584	1.214	26.044	6	1	366	1.635	5.132	186
	2018	83.313	48.112	35.201	1.193	26.618	5	1	367	1.785	5.051	181
	2019	83.316	48.866	34.450	1.013	26.050	5	1	361	1.852	4.989	179
	2020	81.599	48.779	32.820	889	24.494	5	1	355	1.938	4.961	177
Lugo	2016	24.353	14.319	10.034	233	7.143	0	0	162	1.638	794	64
	2017	24.549	14.649	9.900	222	7.187	0	0	158	1.518	756	59
	2018	24.760	14.721	10.039	226	7.288	0	0	155	1.457	855	58
	2019	24.792	14.788	10.004	187	7.206	0	0	153	1.373	1.027	58
	2020	24.432	14.667	9.765	170	6.917	0	0	151	1.339	1.127	61
Ourense	2016	23.061	13.432	9.629	369	7.073	0	4	114	436	1.573	60
	2017	23.140	13.851	9.289	355	7.096	0	4	109	454	1.211	60
	2018	23.291	13.844	9.447	352	7.236	0	4	106	458	1.232	59
	2019	23.166	13.820	9.346	297	7.141	0	1	111	479	1.260	57
	2020	22.682	13.639	9.043	271	6.843	0	1	117	490	1.266	55
Pontevedra	2016	67.968	35.836	32.132	1.190	24.853	2	0	275	3.029	2.674	109
	2017	68.831	36.976	31.855	1.146	24.890	1	0	285	2.994	2.430	109
	2018	69.437	37.324	32.113	1.113	25.146	1	0	284	3.008	2.452	109
	2019	69.698	38.263	31.435	947	24.506	1	0	292	3.006	2.577	106
	2020	69.100	38.527	30.573	869	23.637	1	0	324	2.984	2.657	101

Fonte: INE, DIRCE.

A análise das inscricións de empresas segundo a provincia onde esta se produce confirma o papel protagonista da Coruña e Pontevedra, que son as provincias onde se produce un maior rexistro de sociedades. Destaca neste sentido o rexistro de sociedades cooperativas rexistradas na provincia pontevedresa, 32 máis que o ano anterior. De igual xeito, en Lugo rexístranse 100 asociacións máis que en 2019, e destaca o número de comunidades de bens inscritas na provincia coruñesa. Esta evolución bianual sintetízase no gráfico 2.8.

Gráfico 2.8

Evolución do nº de sociedades en Galicia. 2019-2020

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE)

En concordancia coa preferencia de inscrición de empresas como persoa física, tamén se consolida a materialización de unidades empresariais sen persoal asalariado (cadro 2.6). En 2020, preto do 54 % do total de empresas galegas pertencen a esta categoría (case tres puntos por debaixo da media estatal). A diferenza do acaecido en contexto estatal, esta categoría retrocede levemente en relación coas empresas sen persoal asalariado rexistradas en Galicia en 2019. O número de empresas galegas que teñen entre unha e dúas persoas contratadas é lixeiramente superior á media estatal, mentres que o resto de categorías nas empresas contratantes evoluciona de xeito similar en Galicia e España. Os datos desagregados por provincias non presentan variacións significativas, consolidándose unha clara tendencia de creación de empresas de tamaño reducido e con escaso volume de persoas traballadoras.

A evolución recente destes datos nos últimos cinco anos amosa que non se rexistran variacións nesta composición estrutural do persoal asalariado, que en correspondencia cos datos previamente comentados localízase fundamentalmente na Coruña e Pontevedra. Como pode apreciarse, a porcentaxe de empresas con máis de 200 persoas traballadoras tampouco oscila neste período, sendo practicamente residuais en Galicia.

Malia esta tendencia consolidada, entre 2019 e 2020 decrece con forza o número de empresas sen persoal asalariado (case 3.000 menos), como tamén descenden as empresas con entre 1 e 2 persoas contratadas (263) e entre 50 e 99 (18). Pola contra, aumentan as empresas que teñen entre 20 e 49 asalariados e asalariadas (89) e as que

superan as 100 persoas no seu cadro de persoal (28 empresas máis). Esta última categoría é, precisamente, a que presenta unha maior taxa ano por ano de creación empresarial (gráfico 2.9).

Cadro 2.6

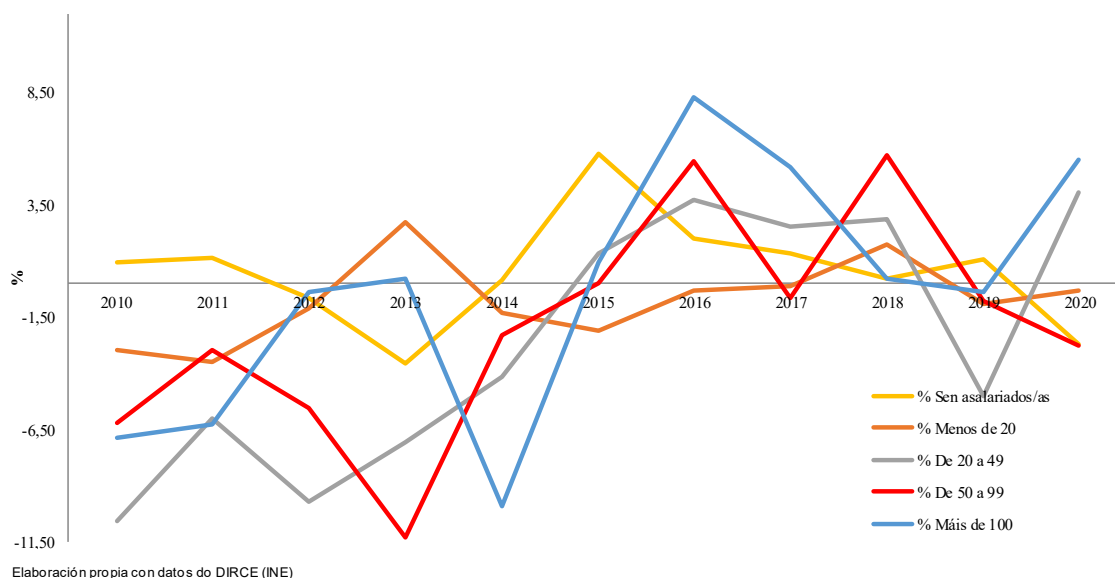
Empresas segundo estrato de persoal asalariado, por provincias. Galicia/España. 2016-2020

		Sen persoal asalariado		Con persoal asalariado			
		Nº	%	Nº	De 1 a 2 (%)	Menos de 10 (%)	Máis de 200 (%)
ESPAÑA	2016	1.791.909	55,36	1.444.673	61,99	90,35	0,36
	2017	1.823.250	55,55	1.459.096	61,28	90,03	0,38
	2018	1.845.881	55,30	1.491.765	61,05	89,79	0,39
	2019	1.882.745	55,98	1.480.452	61,13	89,89	0,40
	2020	1.912.010	56,16	1.492.418	60,79	89,70	0,41
GALICIA	2016	106.693	54,01	90.845	64,56	92,12	0,22
	2017	108.134	54,36	90.789	64,16	91,90	0,24
	2018	108.380	53,97	92.421	64,06	91,74	0,23
	2019	109.506	54,49	91.466	64,12	91,86	0,24
	2020	106.511	53,84	91.302	63,49	91,68	0,25
A Coruña	2016	45.671	55,59	36.485	64,43	91,62	0,32
	2017	46.038	55,87	36.365	63,95	91,48	0,34
	2018	45.970	55,18	37.343	64,03	91,41	0,35
	2019	46.387	55,68	36.929	64,09	91,59	0,30
	2020	44.725	54,81	36.874	63,60	91,39	0,33
Lugo	2016	12.781	52,48	11.572	65,12	93,48	0,09
	2017	13.021	53,04	11.528	65,66	93,42	0,10
	2018	13.021	53,04	11.672	65,26	93,09	0,09
	2019	13.219	53,32	11.573	65,23	93,20	0,12
	2020	12.956	53,03	11.476	64,85	93,05	0,13
Ourense	2016	12.404	53,79	10.657	66,85	93,39	0,16
	2017	12.549	54,23	10.591	66,51	93,00	0,15
	2018	12.505	53,69	10.786	66,56	92,98	0,14
	2019	12.543	54,14	10.623	67,01	93,34	0,15
	2020	12.099	53,34	10.583	66,23	93,21	0,15
Pontevedra	2016	35.837	52,73	32.131	63,73	91,76	0,18
	2017	36.526	53,07	32.305	63,08	91,47	0,20
	2018	36.817	53,02	32.620	62,83	91,23	0,19
	2019	37.357	53,60	32.341	62,82	91,21	0,23
	2020	36.731	53,16	32.369	61,98	91,04	0,23

Fonte: INE, DIRCE.

Gráfico 2.9

Variación relativa anual de empresas por estrato de persoal asalariado. Galicia. 2010-2020

O cadro 2.7a permite observar onde se atopan estas persoas traballadoras, segundo os datos rexistrados en 2019 (último ano dispoñible). O sector de comercio por xunto e polo miúdo, reparación de vehículos de motor e motocicletas aglutina a meirande parte de empresas con persoal asalariado (23,4 % do total de empresas nesta categoría), seguido das empresas do sector da construción, das dedicadas a actividades profesionais, científicas e técnicas e as empresas do sector primario (12,9 %, 10,1 % e 8,5 % do total, respectivamente). En conxunto, a metade do persoal asalariado está empregando nalgún destes catro sectores de actividade.

A dita desagregación amosa así mesmo que a industria manufactureira concentra a meirande parte de empresas de tamaño relativamente grande, e moi especialmente as que teñen máis de 50 e 250 persoas traballadoras. Pola súa banda, as empresas no sector de Administracións públicas, defensa e seguridade social (grupo O) presentan un maior tamaño medio relativo, sendo unicamente 14 as que teñen menos de 2 persoas traballadoras.

Os cambios producidos entre 2019 e 2020 (cadro 2.7b) reflicten que o maior descenso prodúcese nas empresas que teñen menos de dúas persoas traballadoras, en correspondencia cos datos previamente comentados. Unha clara maioría destas empresas estaban no sector de comercio polo miúdo e no da construción.

Cadro 2.7a

Empresas e unidades locais segundo estrato de persoal asalariado. Galicia. 2019

	Con persoal asalariado				
	De 0 a 2	Entre 3 e 9	Entre 10 e 49	Entre 50 e 249	250 ou máis
A AGRICULTURA, GANDARÍA, SILVICULTURA E PESCA	39.513	1.138	276	18	0
B INDUSTRIAS EXTRACTIVAS	326	127	100	5	0
C INDUSTRIA MANUFACTURERA	19.171	5.405	3.057	784	101
D FORNECIMENTO DE ENERXÍA ELÉCTRICA, GAS, VAPOR E AIRE ACONDICIONADO	873	126	34	14	0
E FORNECIMENTO DE AUGA, ACTIVIDADES DE SANEAMENTO, XESTIÓN DE RESIDUOS E DESCONTAMINACIÓN	425	207	138	34	4
F CONSTRUCCIÓN	55.676	5.213	1.632	185	3
G COMERCIO POR XUNTO E POLO MIÚDO; REPARACIÓN DE VEÍCULOS DE MOTOR E MOTOCICLETAS	93.568	15.545	3.836	252	31
H TRANSPORTE E ALMACENAMENTO	19.359	3.068	1.318	170	13
I HOSTALARÍA	32.145	9.589	1.666	62	9
J INFORMACIÓN E COMUNICACIÓNS	5.404	719	365	88	10
K ACTIVIDADES FINANCIERAS E DE SEGUROS	10.158	1.778	223	17	3
L ACTIVIDADES INMOBILIARIAS	14.383	447	38	3	0
M ACTIVIDADES PROFESIONAIS, CIENTÍFICAS E TÉCNICAS	44.097	3.572	906	99	8
N ACTIVIDADES ADMINISTRATIVAS E SERVIZOS AUXILIARES	12.085	1.548	778	268	60
O ADMINISTRACIÓN PÚBLICA E DEFENSA; SEGURIDADE SOCIAL OBRIGATORIA	14	24	195	162	25
P EDUCACIÓN	12.753	1.832	1.479	390	14
Q ACTIVIDADES SANITARIAS E DE SERVIZOS SOCIAIS	15.459	2.425	1.154	329	51
R ACTIVIDADES ARTÍSTICAS, RECREATIVAS E DE ENTRETENIMENTO	9.885	1.208	432	52	2
S OUTROS SERVIZOS	21.139	2.588	369	27	0
Total	406.433	56.559	17.996	2.959	334

Fonte: IGE, Explotación do directorio de empresas e unidades locais.

Cadro 7.b

Empresas e unidades locais segundo estrato de persoal asalariado. Galicia. 2019-2020

	Con persoal asalariado				
	De 0 a 2	Entre 3 e 9	Entre 10 e 49	Entre 50 e 249	250 ou máis
A AGRICULTURA, GANDARÍA, SILVICULTURA E PESCA	-339	34	15	2	0
B INDUSTRIAS EXTRACTIVAS	-42	4	-7	0	0
C INDUSTRIA MANUFACTURERA	-168	52	-13	53	14
D FORNECIMENTO DE ENERXÍA ELÉCTRICA, GAS, VAPOR E AIRE ACONDICIONADO	-5	6	2	-2	0
E FORNECIMENTO DE AUGA, ACTIVIDADES DE SANEAMENTO, XESTIÓN DE RESIDUOS E DESCONTAMINACIÓN	-21	11	7	-4	0
F CONSTRUCCIÓN	-1.350	20	139	23	-1
G COMERCIO POR XUNTO E POLO MIÚDO; REPARACIÓN DE VEÍCULOS DE MOTOR E MOTOCICLETAS	-3.121	-132	60	18	1
H TRANSPORTE E ALMACENAMENTO	-492	98	-11	8	4
I HOSTALARÍA	-813	128	135	3	4
J INFORMACIÓN E COMUNICACIÓNS	299	52	16	7	-3
K ACTIVIDADES FINANCIERAS E DE SEGUROS	175	48	10	1	-1
L ACTIVIDADES INMOBILIARIAS	214	-13	9	0	0
M ACTIVIDADES PROFESIONAIS, CIENTÍFICAS E TÉCNICAS	734	85	60	14	0
N ACTIVIDADES ADMINISTRATIVAS E SERVIZOS AUXILIARES	399	45	29	17	2
O ADMINISTRACIÓN PÚBLICA E DEFENSA; SEGURIDADE SOCIAL OBRIGATORIA	-3	-2	-2	7	-1
P EDUCACIÓN	452	117	26	-4	0
Q ACTIVIDADES SANITARIAS E DE SERVIZOS SOCIAIS	515	74	51	32	2
R ACTIVIDADES ARTÍSTICAS, RECREATIVAS E DE ENTRETENIMENTO	723	143	8	7	-1
S OUTROS SERVIZOS	611	122	14	4	-1
Total	-2.232	892	548	186	19

Fonte: IGE, Explotación do directorio de empresas e unidades locais.

O cadro 2.8 amosa a distribución porcentual das empresas galegas -con desagregación provincial- e en media estatal segundo teñan ou non persoal asalariado. Estes datos amosan que os resultados de 2020 non introducen variacións significativas nas tendencias previamente destacadas. En concreto:

- A porcentaxe de empresas galegas con persoal asalariado aumenta levemente nas catro provincias galegas. Pola contra, esta participación retrocede en contexto estatal.
- A participación das empresas sen persoal asalariado en Galicia é lixeiramente inferior á rexistrada na media do Estado. Obsérvase tamén que as empresas contratantes aumentan en Galicia dende 2000, se ben é certo que nos cinco últimos anos presentan un comportamento decrecente.

- En 2020 A Coruña e Ourense son as provincias que reflicten unha maior variación na participación de empresas con persoal asalariado.
- Neste ano, todas as provincias galegas presentan participacións de empresas con persoal asalariado superiores á media estatal.

Cadro 2.8

% Empresas con e sen persoal asalariado. Galicia e provincias, España. 2000-2020

	España		Galicia		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra	
	Persoal asalariado		Persoal asalariado		Persoal asalariado		Persoal asalariado		Persoal asalariado		Persoal asalariado	
	Con	Sen	Con	Sen	Con	Sen	Con	Sen	Con	Sen	Con	Sen
2000	45,4%	54,6%	46,1%	53,9%	44,0%	56,0%	46,2%	53,8%	43,8%	56,2%	49,5%	50,5%
2001	46,7%	53,3%	47,7%	52,3%	45,6%	54,4%	48,4%	51,6%	45,5%	54,5%	51,0%	49,0%
2002	47,4%	52,6%	49,3%	50,7%	48,1%	51,9%	49,4%	50,6%	46,4%	53,6%	51,8%	48,2%
2003	48,1%	51,9%	49,6%	50,4%	47,6%	52,4%	50,2%	49,8%	47,3%	52,7%	52,7%	47,3%
2004	49,0%	51,0%	50,6%	49,4%	48,2%	51,8%	51,4%	48,6%	48,3%	51,7%	54,0%	46,0%
2005	48,6%	51,4%	50,6%	49,4%	48,2%	51,8%	51,4%	48,6%	48,8%	51,2%	53,9%	46,1%
2006	49,1%	50,9%	50,9%	49,1%	48,6%	51,4%	51,7%	48,3%	49,0%	51,0%	54,0%	46,0%
2007	48,9%	51,1%	50,6%	49,4%	48,3%	51,7%	51,5%	48,5%	48,9%	51,1%	53,6%	46,4%
2008	48,7%	51,3%	50,8%	49,2%	48,6%	51,4%	51,4%	48,6%	49,0%	51,0%	53,8%	46,2%
2009	47,3%	52,7%	49,8%	50,2%	47,5%	52,5%	50,5%	49,5%	48,1%	51,9%	52,9%	47,1%
2010	46,1%	53,9%	48,7%	51,3%	46,5%	53,5%	49,9%	50,1%	47,4%	52,6%	51,4%	48,6%
2011	44,8%	55,2%	47,5%	52,5%	44,9%	55,1%	49,1%	50,9%	47,2%	52,8%	50,3%	49,7%
2012	44,8%	55,2%	47,3%	52,7%	45,1%	54,9%	48,5%	51,5%	46,8%	53,2%	49,8%	50,2%
2013	46,6%	53,4%	48,8%	51,2%	47,0%	53,0%	50,2%	49,8%	48,1%	51,9%	50,8%	49,2%
2014	46,4%	53,6%	48,4%	51,6%	46,6%	53,4%	49,7%	50,3%	47,8%	52,2%	50,4%	49,6%
2015	45,0%	55,0%	46,5%	53,5%	44,9%	55,1%	48,0%	52,0%	46,4%	53,6%	48,1%	51,9%
2016	44,6%	55,4%	46,0%	54,0%	44,4%	55,6%	47,5%	52,5%	46,2%	53,8%	47,3%	52,7%
2017	44,5%	55,5%	45,6%	54,4%	44,1%	55,9%	47,0%	53,0%	45,8%	54,2%	46,9%	53,1%
2018	44,7%	55,3%	46,0%	54,0%	44,8%	55,2%	47,1%	52,9%	46,3%	53,7%	47,0%	53,0%
2019	44,0%	56,0%	45,5%	54,5%	44,3%	55,7%	46,7%	53,3%	45,9%	54,1%	46,4%	53,6%
2020	43,8%	56,2%	46,2%	53,8%	45,2%	54,8%	47,0%	53,0%	46,7%	53,3%	46,8%	53,2%
TCA 2000-2020	-0,17	0,14	0,01	-0,01	0,13	-0,10	0,08	-0,07	0,32	-0,26	-0,27	0,25
TCA 2015-2020	-0,51	0,41	-0,16	0,14	0,14	-0,11	-0,41	0,38	0,13	-0,11	-0,51	0,46

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE)

A evolución recente da participación das empresas galegas na distribución estatal en función dos estratos de persoal asalariado (cadro 2.9) amosa un comportamento relativamente estable, aínda que os datos suxiren que a perda de presenza das empresas galegas pode relacionarse co descenso de representatividade das empresas de entre 20 e 49 persoas traballadoras.

Cadro 2.9

Número de empresas, por estrato de persoal asalariado. Galicia/España. 2017-2020

		Total empresas	Sen p. asalariado	Con persoal asalariado										
				1-2	3-5	6-9	10-19	20-49	50-99	100-199	200-499	500-999	1.000-4.999	5000 ou máis
2017	Galicia	198.923	108.134	58.247	18.334	6.853	3.962	2.267	616	293	150	30	29	8
	España	3.282.346	1.823.250	894.179	298.744	120.696	77.632	43.079	12.540	6.674	3.756	969	709	118
	Galicia/España	6,06%	5,93%	6,51%	6,14%	5,68%	5,10%	5,26%	4,91%	4,39%	3,99%	3,10%	4,09%	6,78%
2018	Galicia	200.801	108.380	59.204	18.577	7.008	4.139	2.331	651	296	143	36	27	9
	España	3.337.646	1.845.881	910.686	303.574	125.173	80.860	45.485	13.116	7.033	3.925	1.044	750	119
	Galicia/España	6,02%	5,87%	6,50%	6,12%	5,60%	5,12%	5,12%	4,96%	4,21%	3,64%	3,45%	3,60%	7,56%
2019	Galicia	200.972	109.506	58.651	18.445	6.925	4.077	2.213	646	293	138	35	33	10
	España	3.363.197	1.882.745	905.013	302.375	123.424	79.393	45.082	12.625	6.658	3.789	1.083	842	168
	Galicia/España	5,98%	5,82%	6,48%	6,10%	5,61%	5,14%	4,91%	5,12%	4,40%	3,64%	3,23%	3,92%	5,95%
2020	Galicia	197.813	106.511	57.966	18.649	7.095	4.125	2.302	628	313	55	125	32	12
	España	3.404.428	1.912.010	907.192	305.986	125.472	81.298	46.101	13.275	6.906	1.362	3.774	880	172
	Galicia/España	5,81%	5,57%	6,39%	6,09%	5,65%	5,07%	4,99%	4,73%	4,53%	4,04%	3,31%	3,64%	6,98%

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE)

Os datos do cadro 2.10, que amplían o período de anos considerado, confirman esta tendencia de estabilidade dentro dun contexto que apunta á creación de empresas de tamaño reducido.

Cadro 2.10

Número de empresas por estrato de persoal asalariado⁽¹⁾. Galicia/España. 2000-2020

	Galicia						España					
	1-2	3-5	6-9	10-19	20-49	50 ou máis	1-2	3-5	6-9	10-19	20-49	50 ou máis
2000	59,5	21,1	8,7	6,1	3,4	1,2	56,6	20,9	9,2	7,2	4,2	1,9
2001	59,3	20,9	9,3	6,0	3,2	1,3	56,0	21,0	10,2	7,0	3,9	1,9
2002	59,0	21,1	9,3	6,0	3,3	1,3	55,8	21,1	10,2	7,0	3,9	1,7
2003	59,8	20,8	9,0	5,9	3,2	1,3	56,2	21,1	10,1	6,9	3,8	1,9
2004	59,9	21,1	8,9	5,8	3,1	1,2	56,7	21,1	9,9	6,8	3,7	1,8
2005	60,1	20,8	8,9	5,7	3,2	1,3	57,1	20,9	9,8	6,7	3,8	1,8
2006	60,0	20,9	8,9	5,7	3,2	1,3	56,6	21,1	9,9	6,8	3,8	1,8
2007	60,1	20,9	8,9	5,7	3,1	1,4	57,2	20,9	9,7	6,7	3,7	1,8
2008	60,0	20,8	8,9	5,7	3,2	1,4	57,5	20,7	9,6	6,6	3,7	1,8
2009	59,8	21,3	9,0	5,5	3,1	1,4	57,9	20,9	9,5	6,4	3,5	1,8
2010	60,6	21,1	8,9	5,1	2,9	1,3	58,9	21,0	9,4	5,8	3,2	1,7
2011	60,0	21,8	8,9	5,2	2,8	1,3	58,3	21,5	9,5	5,8	3,2	1,7
2012	62,4	20,3	8,6	4,8	2,6	1,3	60,5	20,1	9,2	5,5	3,0	1,7
2013	65,1	19,2	7,9	4,4	2,3	1,2	63,0	19,2	8,5	5,1	2,7	1,6
2014	66,1	19,3	7,0	4,1	2,3	1,2	63,7	19,7	7,7	4,9	2,6	1,5
2015	65,4	19,8	7,1	4,2	2,3	1,1	62,8	20,1	7,9	5,0	2,7	1,6
2016	64,6	20,2	7,4	4,2	2,4	1,2	62,0	20,2	8,1	5,2	2,8	1,6
2017	64,2	20,2	7,5	4,4	2,5	1,2	61,3	20,5	8,3	5,3	3,0	1,7
2018	64,1	20,1	7,6	4,5	2,5	1,3	61,0	20,3	8,4	5,4	3,0	1,7
2019	64,1	20,2	7,6	4,5	2,4	1,3	61,1	20,4	8,3	5,4	3,0	1,7
2020	63,5	20,4	7,8	4,5	2,5	1,3	60,8	20,5	8,4	5,4	3,1	1,8

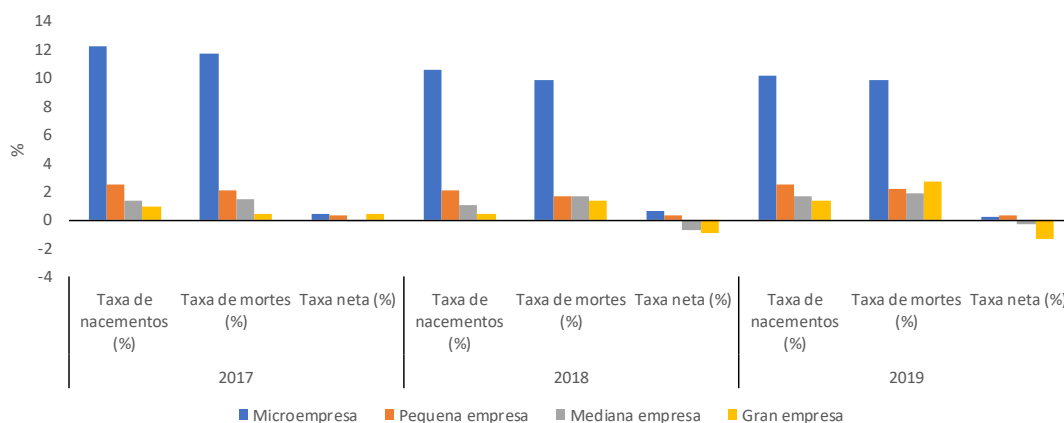
(1) Calculado sobre o total de empresas que teñen algunha persoa asalariada.

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE)

En 2019 (último dato dispoñible) non se producen grandes cambios na taxa de demografía empresarial en Galicia (gráfico 2.10). Obsérvase un aumento da taxa de nacementos de empresas grandes, que pasa de 0,47 en 2018 ao máis recente 1,24. Pola súa banda, a taxa de mortalidade aumenta en todas as categorías de tamaño, sendo tamén a variación máis notable no grupo de maior tamaño, onde aumenta dende 1,4 en 2018 a 2,68 en 2019. A partir destes leves cambios, de xeito similar ao acontecido en anos precedentes aumenta a taxa neta de microempresas e pequenas empresas (0,25 % e 0,35 %) e diminúe nas de tamaño mediano (0,24 %) e grande (1,34 %).

Gráfico

Taxa de demografía empresarial por tamaño de empresa. Galicia. 2017-2019

Fonte: IGE.

A información sobre a demografía empresarial galega pode completarse coa incorporación dos datos da Estatística de sociedades mercantís do INE, que aporta información do número de sociedades creadas e disoltas e inclúe as operacións de modificación de capital con carácter mensual e desagregada por comunidades autónomas e provincias. Os datos base proceden do Rexistro Mercantil Central, que centraliza toda a información provincial sobre sociedades e empresas e os actos mercantís determinados por Lei.

Na liña de redución de creación de empresas previamente comentadas, en 2020 reflíctese unha caída no número de sociedades mercantís creadas en Galicia, que pasa de 3.771 en 2019 a 3.212 (cadro 2.11). Esta diminución duplica a experimentada no período interanual entre 2018 e 2019, e sitúase na media do acontecido no eido español. Pola contra, tamén diminúe o número de sociedades disoltas, aínda que neste caso o retroceso na taxa de disolución de empresas en Galicia é inferior á producida no ámbito estatal. Froito desta evolución recente, os datos de creación das empresas galegas practicamente igualan os rexistros estatais despois dun conxunto de anos cun comportamento lixeiramente máis favorable (gráficos 2.11 e 2.12).

Cadro 2.11

Sociedades mercantís creadas e disoltas. Galicia/España. 2015-2020

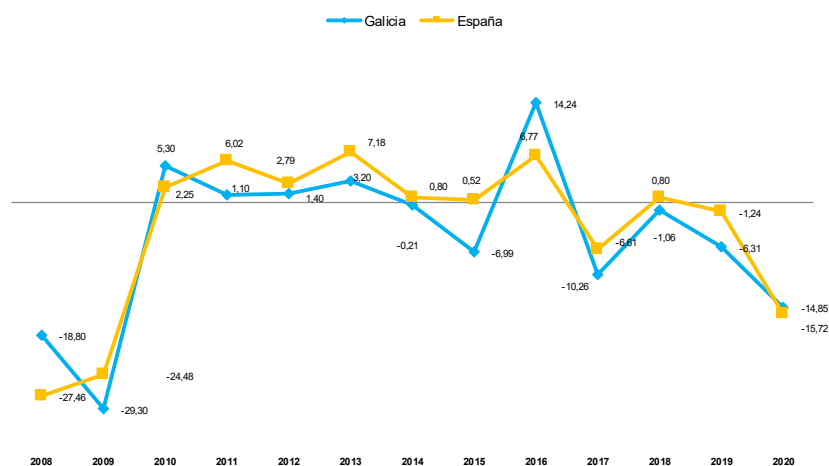
		Creadas	% variación anual	Disoltas	% variación anual
2015	Galicia	3.968	-6,99	1.512	-1,11
	España	94.644	0,52	20.758	-5,10
2016	Galicia	4.533	14,24	1.495	-1,12
	España	101.047	6,77	21.223	2,24
2017	Galicia	4.068	-10,26	1.431	-4,28
	España	94.370	-6,61	21.587	1,72
2018	Galicia	4.025	-1,06	1.440	0,63
	España	95.121	0,80	22.387	3,71
2019	Galicia	3.771	-6,31	1.479	2,71
	España	93.951	-1,24	23.310	4,06
2020	Galicia	3.212	-14,82	1.304	-11,83
	España	79.179	-15,72	20.274	-13,02

Os datos son provisionais dende xuño de 2020.

Fonte: INE.

Gráfico 2.11

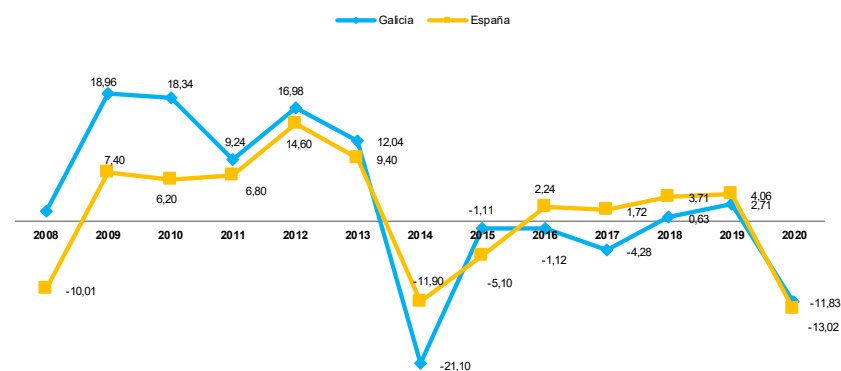
Sociedades mercantís creadas. Galicia/ España. 2008-2019

Fonte: INE.

Gráfico 2.12

Sociedades mercantís disoltas. Galicia/ España. 2008-2020

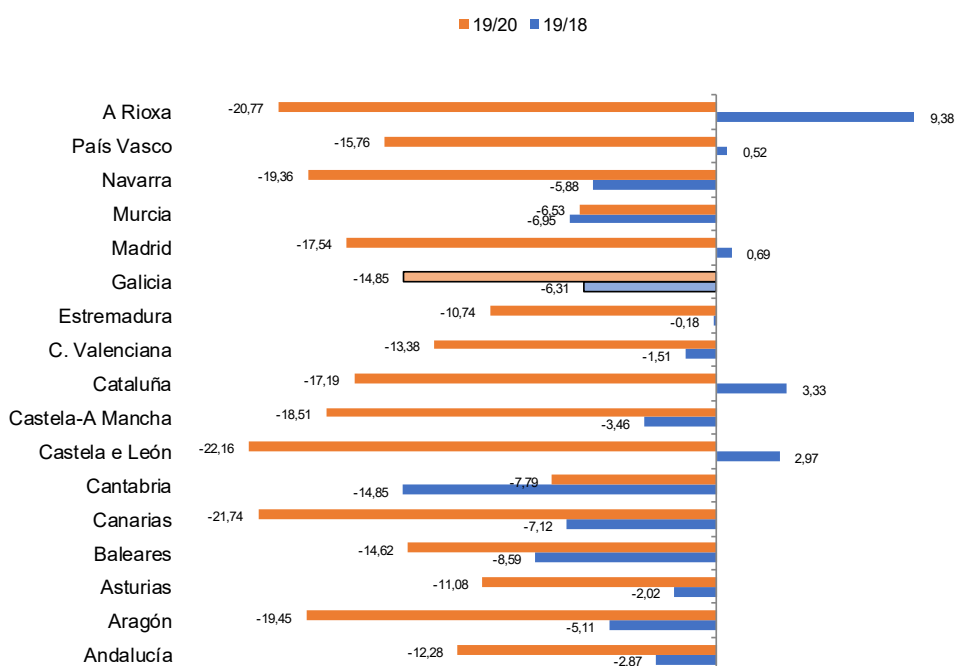

Fonte: INE.

Os gráficos 2.13 e 2.14 permiten contextualizar a creación e disolución de sociedades mercantís en Galicia en relación co acontecido no resto das comunidades autónomas (gráficos 2.13 e 2.14, respectivamente). En 2020 todas as comunidades reflicten unha caída na inscrición de sociedades mercantís, situándose a galega nun lugar medio no que se refire á caída de inscricións. De xeito similar, tamén neste ano rexístranse diminucións relativas na disolución de sociedades. Estes datos deben ser analizados con precaución, porque con toda probabilidade a paralización da actividade rexistral en tanto que non esencial durante o longo período de confinamento total de 2020 explica parte destes descenso. Con todo, Galicia é a sexta comunidade onde menos diminúe a variación interanual na disolución de sociedades mercantís. Os datos conxuntos de ambos os indicadores na última década (cadro 2.12) sitúan á comunidade galega entre aquelas onde o ritmo de decrecemento na inscrición de sociedades mercantís avanza con maior ritmo, aínda que tamén se sitúa no grupo das comunidades autónomas que presentan decrecemento no número de sociedades disoltas.

Gráfico 2.13

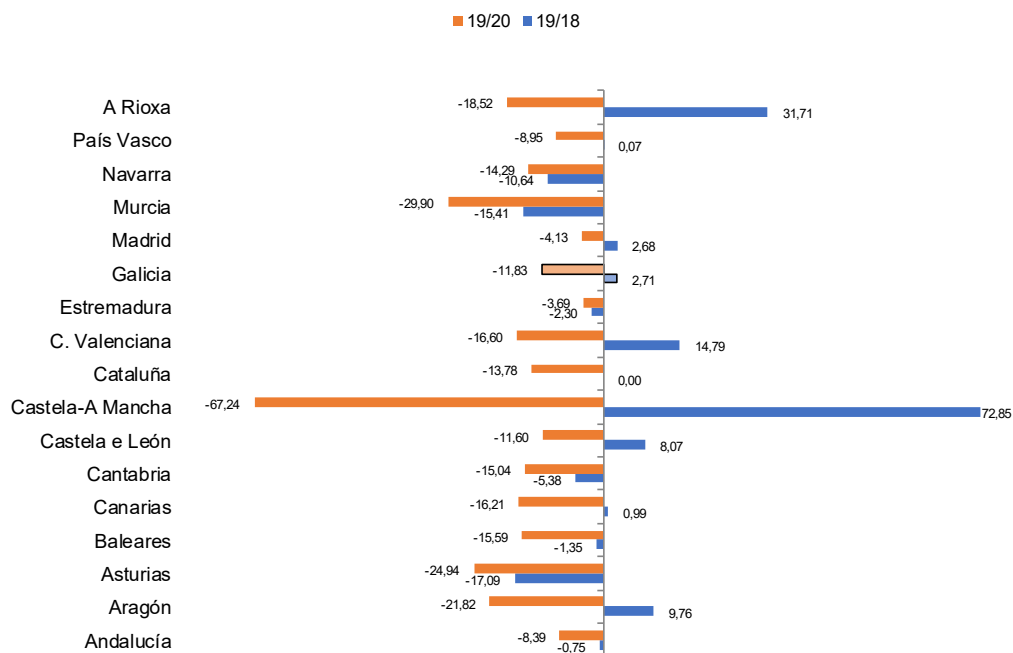
Taxa de variación anual creación de sociedades. 2018-2020

Fonte: INE.

Gráfico 2.14

Taxa de variación anual disolución de sociedades. 2018-2020

Fonte: INE.

Cadro 2.12

Taxa de crecemento anual sociedades mercantís
constituídas e disoltas. 2010-2020

	TCA Sociedades (2010-2020)	
	Constituídas	Disoltas
Andalucía	9,36	8,12
Aragón	-17,33	-6,69
Asturias	-15,99	-19,40
Baleares	30,32	22,49
Canarias	-4,51	-3,51
Cantabria	-19,46	7,18
Castela e León	-30,65	-8,23
Castela-A Mancha	-18,00	-2,56
Cataluña	4,44	-40,00
C. Valenciana	1,61	-15,71
Estremadura	-10,03	-20,06
Galicia	-20,50	-2,83
Madrid	4,35	82,08
Murcia	-0,61	63,20
Navarra	-34,27	-18,18
País Vasco	-17,23	4,27
A Ríoxa	-12,69	-40,81

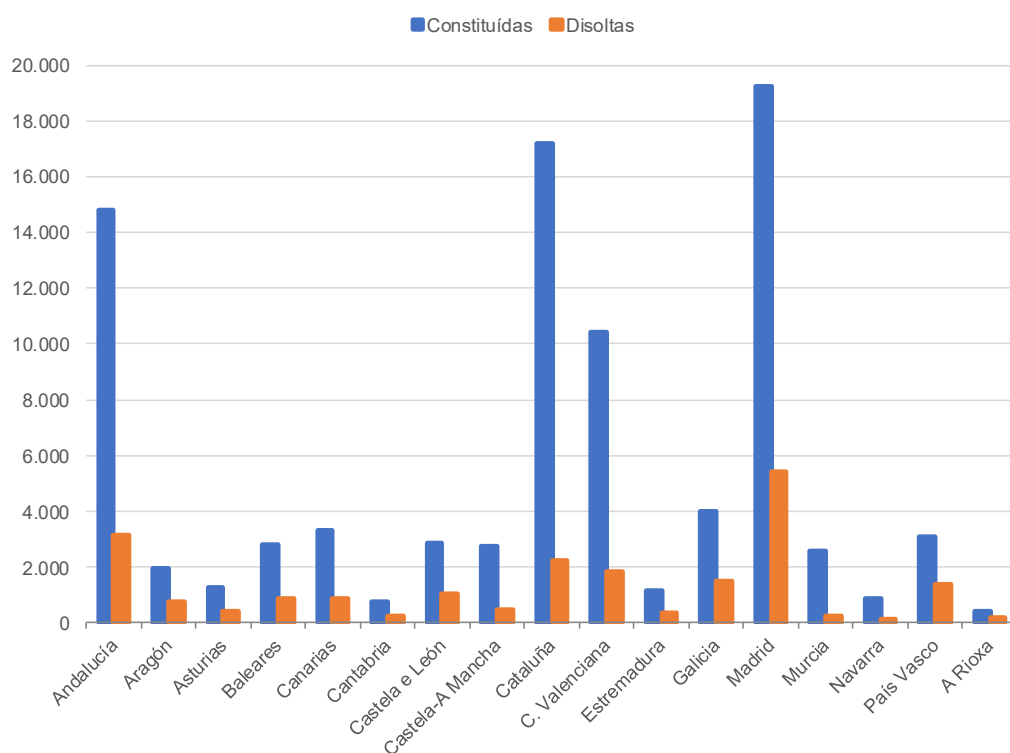
Os datos son provisionais dende xuño de 2020.

Fonte: INE.

Na liña do comentando en informes precedentes, as variacións de inscrición e disolución de sociedades mercantís preséntanse claramente concentradas en torno a Madrid, Cataluña, a Comunidade Valenciana e Andalucía, dentro do marco de comportamento da dinámica empresarial estatal. A evolución ao longo de 2020 non introduce cambios nesta particular concentración do dinamismo empresarial (gráfico 2.15). A comunidade galega ocupa a quinta posición tanto no que se refire á creación de empresas coma no relacionado coa disolución de sociedades. Porén, os cambios neste ano supoñen que a comunidade galega recupera certa presenza no conxunto de movementos do Rexistro mercantil estatal (gráfico 2.16), aínda que con valores moi próximos aos acadados en 2019.

Gráfico 2.15

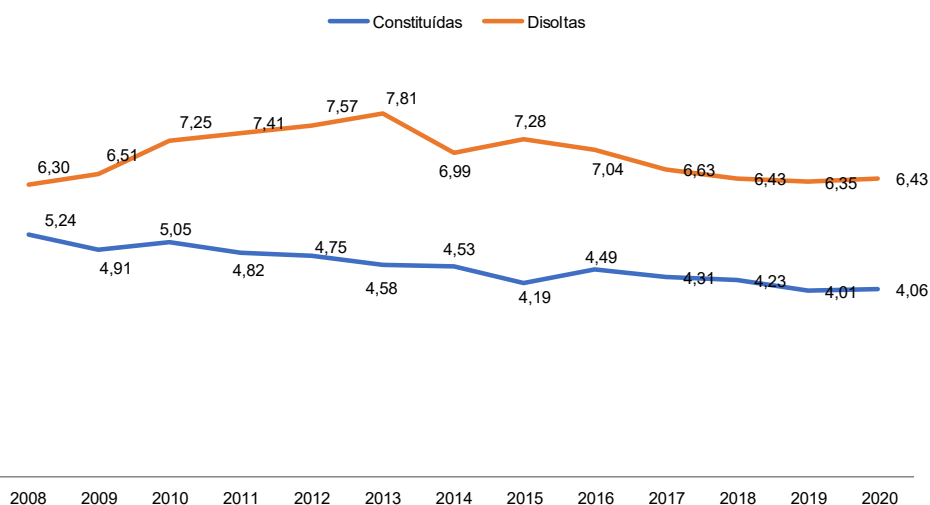
Promedio de creación e disolución de sociedades. 2009-2020

Fonte: INE.

Gráfico 2.16

%Sociedades galegas no total do Estado. 2008-2020

Fonte: INE.

O importe total do capital subscrito en 2020 para a constitución de sociedades mercantís en Galicia acada os 364,5 millóns de euros, case dez millóns menos que o ano precedente. Isto supón unha diminución do 2,5 %, inferior á rexistrada en media estatal que acada o 11,7 % de redución. Fronte á redución do número de sociedades mercantís anteriormente referido, o importe medio subscrito por cada empresa galega (113,52 mil €) duplica a media de capital subscrito en ámbito estatal (62,03 mil €). Ademais, entre 2019 e 2020 este importe aumenta para as sociedades galegas nun 14,6 %, fronte ao 4,8 % de incremento medio no conxunto do Estado. De feito, as empresas inscritas en Galicia rexistran o maior importe medio de capital subscrito, nunha contía próxima á rexistrada polas empresas de Aragón (113,20 mil €).

Cadro 2.13a

Capital suscrito polas sociedades mercantís Galicia /España. 2016-2020

	Nº de sociedades					Capital total suscrito				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
España	101.047	94.377	95.121	93.951	79.179	6.292.376	5.262.217	5.200.782	5.563.535	4.911.562
Andalucía	16.689	15.379	16.018	15.560	13.650	716.249	644.395	712.138	559.078	635.446
Aragón	2.526	2.037	2.016	1.913	1.541	168.490	90.340	84.826	161.767	174.437
Asturias	1.458	1.342	1.188	1.164	1.035	71.182	61.770	61.191	78.419	44.330
Baleares	3.589	3.497	3.293	3.010	2.570	498.911	168.543	239.546	167.593	204.885
Canarias	3.815	3.843	3.639	3.385	2.649	204.789	186.389	92.057	127.270	249.066
Cantabria	981	762	754	642	592	20.253	16.607	48.402	24.272	23.274
Castela e León	3.014	2.857	2.731	2.811	2.188	196.911	147.180	141.780	167.615	123.993
Castela-A Mancha	2.976	2.618	2.836	2.739	2.232	72.233	67.129	157.701	109.297	54.165
Cataluña	21.769	18.510	17.555	18.139	15.021	950.541	1.025.090	735.932	1.143.436	901.420
C. Valenciana	11.148	10.845	11.144	10.975	9.507	753.292	752.571	803.695	1.120.314	439.213
Extremadura	1.248	1.150	1.138	1.136	1.014	74.082	64.105	51.937	26.978	56.381
Galicia	4.533	4.066	4.025	3.772	3.212	204.576	317.054	271.507	373.797	364.638
Madrid	19.924	20.431	21.637	21.784	17.964	1.895.965	1.256.410	1.172.567	1.038.905	1.336.736
Murcia	2.776	2.641	2.603	2.421	2.263	183.137	119.999	99.688	103.522	144.704
Navarra	831	838	834	785	633	23.901	60.704	226.711	85.288	42.077
País Vasco	3.008	2.960	3.075	3.091	2.604	208.154	248.472	257.129	223.352	102.882
A Ríoxa	571	408	405	443	351	46.905	33.231	40.036	47.001	12.333

Os datos son provisionais dende xuño de 2020.
Elaboración propia a partir de datos do INE.

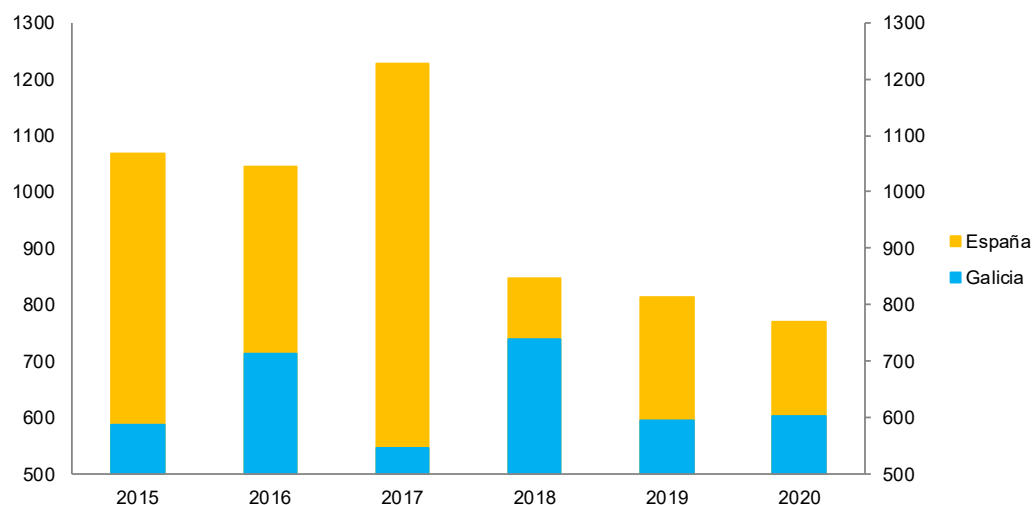
En 2020 en Galicia 1.074 sociedades mercantís amplían capital, 264 menos que o ano anterior (cadro 2.13b). En España tamén se reduce este número de ampliacións, nunha proporción lixeiramente inferior á rexistrada na comunidade galega (17,3 % e 19,7 % de caída para Galicia e España, respectivamente). O importe medio das ampliacións en Galicia, 602,22 mil€ é tamén inferior ao importe medio en España, que supera os 768 mil€. Porén, en Galicia este importe medio aumenta nun 1,2 % en relación co rexistrado no ano 2019, fronte a unha caída do 5,6 % do importe medio de ampliación subscrito na media estatal. A diferenza do que aconteceu en 2019, este ano redúcese a fenda entre o importe medio de capital ampliado polas sociedades galegas en relación co ampliado na media estatal (gráfico 2.17).

Cadro 2.13b

**Sociedades mercantís que amplían capital.
Galicia/España. 2016-2020**

		Nº de sociedades	Capital total ampliado
2016	Galicia	1.405	1.002.097
	España	31.507	32.908.240
2017	Galicia	1.321	721.357
	España	31.010	38.040.739
2018	Galicia	1.344	991.367
	España	31.241	26.425.252
2019	Galicia	1.338	796.015
	España	30.469	24.797.361
2020	Galicia	1.074	646.784
	España	25.209	19.372.543

Os datos son provisionais dende xuño de 2020.
Elaboración propia a partir de datos do INE.

Gráfico 2.17**% Capital ampliado medio Galicia/España. 2015-2020**

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE)

A disolución voluntaria continúa a ser a razón fundamental para disolver sociedades mercantís tanto en Galicia como en España (cadro 2.14). As sociedades disoltas por fusión en Galicia en 2020 descenden dous puntos porcentuais en relación coas rexistradas en 2019, non acadando o 7 % do total. Isto supón una notable diferenza co conxunto do Estado, onde as sociedades disoltas por fusión mantéñense nun 14 %.

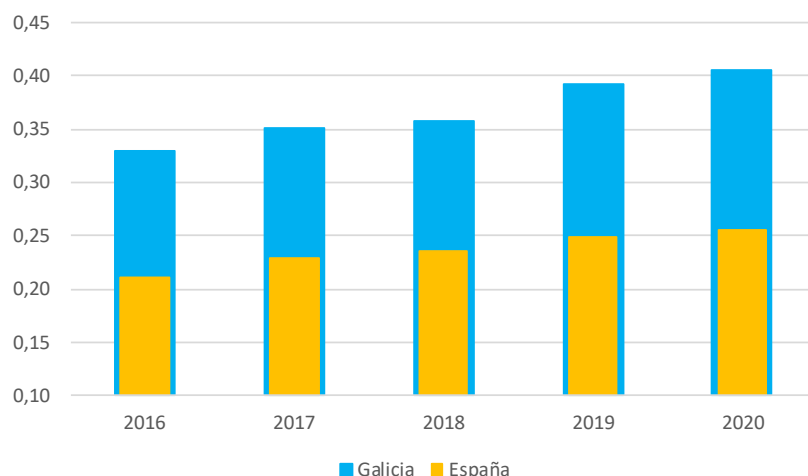
Cadro 2.14**Sociedades mercantís disoltas. Galicia/España. 2016-2020**

		Sociedades disoltas			
		Total	Voluntaria	Por fusión	Outras
2016	Galicia	1.495	1.206	87	202
	España	21.223	15.578	2.346	3.299
2017	Galicia	1.431	1.163	89	179
	España	21.587	16.633	2.270	2.684
2018	Galicia	1.440	1.180	82	178
	España	22.387	17.115	2.471	2.801
2019	Galicia	1.479	1.171	132	176
	España	23.310	17.597	3.287	2.426
2020	Galicia	1.304	1.065	89	150
	España	20.274	15.335	2.899	2.040

Os datos son provisionais dende xuño de 2020.

Fonte: INE.

O índice de rotación (gráfico 2.18) compara a evolución das sociedades disoltas e constituídas, indicando cantas sociedades se constitúen por cada cen sociedades disoltas. En 2020 este índice aumenta lixeiramente tanto na comunidade galega como en media estatal (en maior proporción na nosa comunidade).

Gráfico 2.18**Índice de rotación. Galicia/España. 2016-2020**

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE)

En Galicia en 2020 inscribíense 246 sociedades por cada 100 disoltas, mentres que en España son 390 constituídas por cada 100 disolucións. A situación en 2020 é relativamente menos favorable que a rexistrada o ano precedente, onde se constituían 255 sociedades en Galicia por cada 100 que se disolvían. Con todo, neste ano experimentábase unha menor diferenza coa media estatal.

Para completar esta imaxe xenérica da demografía empresarial galega en 2020, apórtanse datos da Estatística do procedemento concursal, que se nutre dos datos obtidos dos Xulgados do Mercantil e dos Xulgados de 1ª Instancia e Instrución con competencia mercantil. A través destes datos pódese analizar o número de debedores concursados por existencia de proposta anticipada de convenio e do seu contido (quita, espera, quita e espera ou outra proposición). Segundo a dita estatística, en 2020 redúcese o número de debedores concursados en Galicia, aínda que en menor proporción da redución experimentada en media estatal (cadro 2.15). O perfil de empresa concursada é similar a de anos precedentes: concursos voluntarios, ordinarios e afectan a empresas de responsabilidade limitada (cadro 2.16).

Cadro 2.15**Debedores concursados. Galicia / España. 2008-2020**

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Galicia	185	345	340	452	559	552	473	331	308	298	265	345	341
España	2.902	5.922	5.962	6.863	9.071	9.937	7.280	5.746	5.253	5.753	6.398	7.772	7.333

Os datos son provisionais dende o segundo trimestre de 2020.

Fonte: INE, Estatística do procedemento concursal.

Cadro 2.16

Debedores concursados. Desagregación en distintas variables. Galicia. 2012-2020

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Por natureza xurídica									
- Personas físicas sen actividade empresarial	58	20	26	27	43	61	61	94	128
- Empresas	501	532	447	304	265	237	204	251	213
Personas físicas	19	9	15	25	15	8	20	22	41
Sociedades anónimas	61	62	52	27	24	16	14	16	12
Sociedades limitadas	414	449	365	246	207	204	165	207	155
Outras	7	12	15	6	19	9	5	6	5
Por tipo de concurso									
- Por vontade	522	512	432	307	287	269	250	306	316
- Necesario	37	40	41	24	21	29	15	39	25
Por clase de procedemento									
- Ordinario	65	89	49	56	25	39	15	15	8

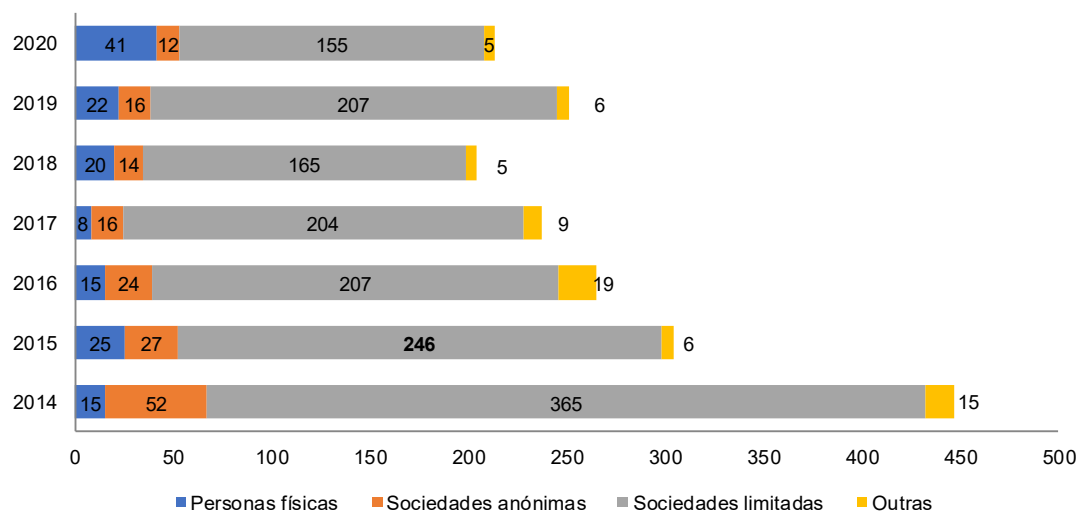
Datos provisionais dende o segundo trimestre de 2020.

Fonte: INE, Estatística do procedemento concursal.

No ano 2020 tamén se observa un incremento dos concursos relacionados con persoas físicas, que practicamente se duplican en Galicia (gráfico 2.19). Polo demais, o ámbito de entidades concursadas correspóndese coas características xerais da demografía empresarial galega, correspondéndose na súa meirande parte con empresas nas provincias atlánticas (gráfico 2.20). En concreto, o 72 % prodúcense na Coruña e Pontevedra, unha porcentaxe de concentración que supera en oito puntos a acadada o ano 2019.

Gráfico 2.19

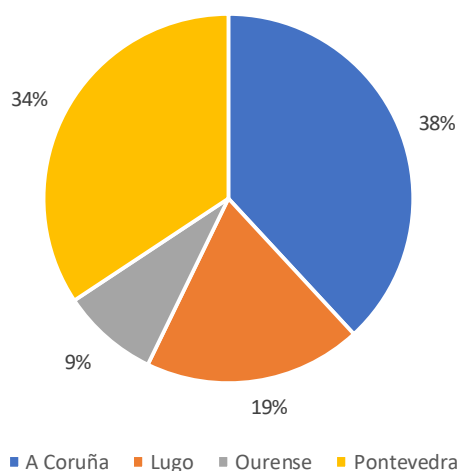
Tipoloxía de sociedades en concurso de acredores. Galicia. 2014-2020

Elaboración propia con datos do INE.

Gráfico 2.20

**Sociedades en concurso de acredores por provincias.
Galicia. 2020**

Elaboración propia con datos do INE.

De xeito similar, a meirande parte dos concursos ten lugar en empresas pequenas tanto en número de persoas empregadas (entre 1 e 9) como en facturación anual (menos de 2 millóns de euros), e no sector servizos (cadro 2.17). O número de concursos redúcese en todas as empresas dos diferentes sectores de actividade (gráfico 2.21), agás na enerxía (onde permanecen constantes, pero é só 1).

Cadro 2.17

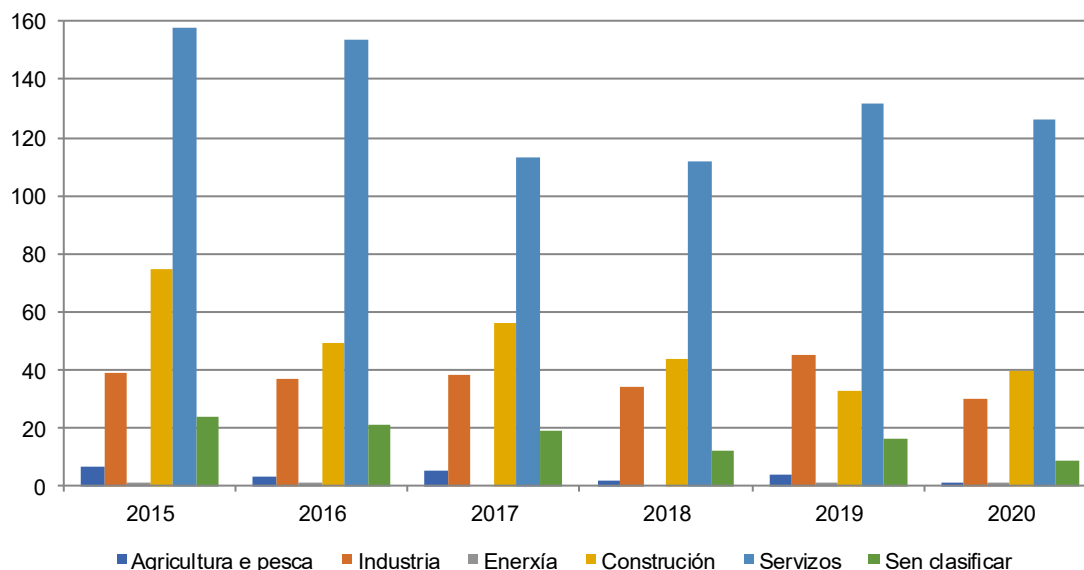
Empresas concursadas por tramos de persoal asalariado, volume de negocio e actividade económica principal. Galicia. 2012-2020

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total empresas	501	532	447	304	265	237	204	251	213
Por tramos de persoal asalariado									
- 0	52	56	59	45	38	44	34	29	40
- 1-9	252	269	251	159	145	130	108	145	125
- 10-49	143	147	74	65	53	39	42	52	27
- 50-99	26	21	14	7	3	6	3	5	10
- Máis de 100	8	15	10	4	5	0	5	4	2
- Sen clasificar	20	24	39	24	21	18	12	16	9
Por volume de negocio (*)									
- Menos de 2	345	367	317	223	208	173	151	179	177
- 2-5	70	63	29	21	9	17	10	17	13
- 5-10	29	24	15	6	3	8	7	8	2
- Máis de 10	19	18	11	3	6	5	4	4	6
- Sen clasificar	38	60	75	51	39	34	32	43	15
Por actividade económica principal									
- Agricultura e pesca	2	4	10	7	3	5	2	4	1
- Industria	131	110	79	39	37	39	34	46	30
- Enerxía	3	5	1	1	1	0	0	1	1
- Construción	157	174	115	75	49	58	44	41	40
- Servizos	188	215	203	158	154	117	112	143	132
- Sen clasificar	20	24	39	24	21	18	12	16	9

(*) En millón de euros.

Datos provisionais dende o segundo trimestre de 2020.

Fonte: INE, Estatística do procedemento concursal.

Gráfico 2.21**Sociedades en concurso de acredores por sector. Galicia. 2015-2020**

Elaboración propia con datos do INE.

O número de procedementos concursais tamén se reduce en todas as empresas con independencia da súa antigüidade, agás no caso das que teñen entre 5 e 8 anos e as que están entre 17 e 19 anos. Porén, as empresas que superan os 20 anos de antigüidade son as máis afectadas por procedementos concursais.

Cadro 2.18**Nº procedementos concursais por idade das sociedades. Galicia. 2012-2020**

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
De 0 a 4 anos	49	47	44	41	26	31	31	55	46
De 5 a 8 anos	122	113	96	40	57	28	37	48	48
De 9 a 12 anos	87	80	77	70	56	35	37	30	24
De 13 a 16 anos	59	87	53	47	31	41	25	37	20
De 17 a 19 anos	49	55	47	25	22	25	13	14	17
20 o máis anos	125	141	117	76	66	67	57	66	54
Sen clasificar	10	9	13	5	7	10	4	1	4

(*) En millón de euros.

Datos provisionais dende o segundo trimestre de 2020.

Fonte: INE, Estatística do procedemento concursal.

2.3. Análise de enquisas industriais

A continuación inclúense datos dos tres sectores principais de actividade (industria, comercio e servizos) segundo os datos procedentes das respectiva enquisas estruturais elaboradas polo INE. A este respecto, cómpre sinalar que as ditas enquisas elabóranse con certo retardo, polo que os datos incluídos neste apartado do informe son publicados en 2019 con datos de 2018.

2.3.1. Estatística estrutural de empresas do sector industrial

Esta estatística, elabórase para coñecer as características estruturais e económicas das empresas do sector industrial, a súa estrutura de emprego e o investimento. Inclúe as industrias extractivas e manufacturas, as actividades de subministro de enerxía e auga e saneamento. Segundo estes datos, a cifra de negocios do sector en Galicia alcanza 42.953 millóns de €, unha diminución próxima ao 1 % en relación cos datos do ano anterior (cadro 2.19). A aportación da comunidade galega ao total do sector industrial en España é neste ano dun 6,43 %, unha décima menos que o ano precedente. O persoal ocupado no sector aumenta levemente ata acadar valores próximos a 144.000 persoas, manténdose estable a súa participación no total da ocupación do sector a nivel estatal (6,3 %). A maior variación vincúlase co investimento en activos materiais, que aumenta preto dun 14 % en relación co producido o ano anterior. A participación do investimento na comunidade galega no total do sector industrial do Estado mellora media décima sobre o rexistrado o ano 2018. Estes datos sitúan á comunidade galega no sexto lugar nas aportacións ao total estatal da cifra de negocios e o persoal ocupado do sector industrial, mentres que se sitúa no sétimo lugar no relacionado co investimento en activos materiais (mesma situación, polo tanto, que o ano precedente).

Cadro 2.19

Cifra de negocios no sector industrial por comunidades autónomas. 2019

	Cifra de negocios		Persoal ocupado		Inversión en activos materiais	
	Miles de €	% sobre total	Media anual	% sobre total	Miles de €	% sobre total
Andalucía	79.236.845	11,86	239.154	10,49	2.682.418	9,92
Aragón	31.757.645	4,75	102.179	4,48	1.264.661	4,68
Asturias	13.996.752	2,09	50.800	2,23	651.043	2,41
Baleares	4.899.593	0,73	26.878	1,18	183.071	0,68
Canarias	7.428.979	1,11	39.491	1,73	418.484	1,55
Cantabria	9.160.454	1,37	33.134	1,45	355.140	1,31
Castela e León	39.851.393	5,96	132.408	5,81	1.993.453	7,37
Castela-A Mancha	28.932.401	4,33	102.036	4,48	1.218.983	4,51
Cataluña	148.795.441	22,27	492.622	21,61	5.297.110	19,59
C. Valenciana	70.970.218	10,62	281.020	12,33	4.083.099	15,10
Extremadura	8.108.967	1,21	29.534	1,30	370.521	1,37
Galicia	42.953.942	6,43	143.792	6,31	1.758.914	6,51
Madrid	71.773.075	10,74	232.189	10,19	3.103.269	11,48
Murcia	23.211.388	3,47	79.746	3,50	795.760	2,94
Navarra	21.885.988	3,28	73.937	3,24	810.237	3,00
País Vasco	58.840.827	8,81	193.110	8,47	1.803.437	6,67
A Ríoxa	6.041.786	0,90	25.758	1,13	230.537	0,85
Ceuta	151.873	0,02	967	0,04	7.777	0,03
Melilla	129.428	0,02	516	0,02	8.154	0,03
España	668.126.995	100,00	2.279.271	100,00	27.036.068	100,00

Elaboración propia con datos do INE, Enquisa estrutural de empresas do sector industrial.

Os datos de 2019 non introducen variacións significativas na estrutura desagregada por comunidades autónomas do sector industrial en España, que reflicte un marco de estabilidade na última década (cadro 2.20). Así, Cataluña mantense como a comunidade autónoma cunha aportación máis salientable ao conxunto do sector industrial, cunha achega superior ao 22 % da cifra de negocios. A continuación, Andalucía, Madrid, e a Comunidade Valenciana presentan aportacións superiores ao 10 %, seguidas do País Vasco (8,8 %) e a comunidade galega. As cifras de aportación permiten distinguir distintos grupos de comunidades autónomas, en función das diferentes achegas (gráfico 2.22). Estes grupos son idénticos aos salientados en informes precedentes, como tamén se mantén estable a relativa concentración da facturación do sector industrial neste período en torno a Cataluña, Andalucía, a Comunidade Valenciana, Madrid e o País Vasco (gráfico 2.23).

Cadro 2.20

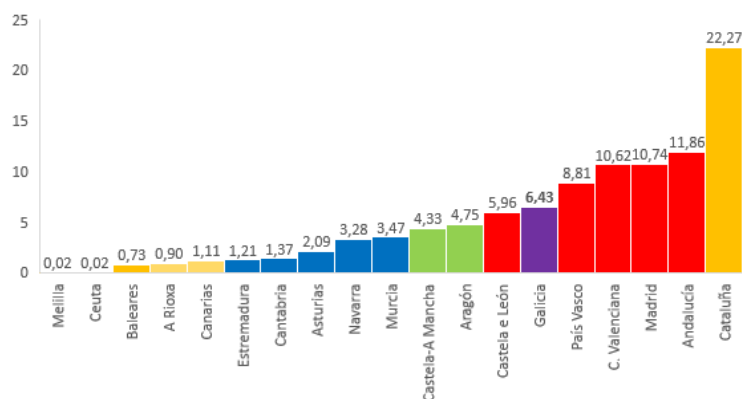
Distribución porcentual da cifra de negocios. Por comunidades autónomas. 2009-2019

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Andalucía	10,6	11,2	11,8	12,7	12,5	12,2	11,3	11,4	12,2	12,0	11,9
Aragón	4,4	4,7	4,6	4,2	4,4	4,3	4,5	4,5	4,6	4,7	4,8
Asturias	2,5	2,5	2,3	2,4	2,4	2,4	2,3	2,2	2,2	2,2	2,1
Baleares	0,8	0,8	0,4	0,7	0,6	0,7	0,7	0,7	0,8	0,7	0,7
Canarias	1,5	1,4	1,1	1,6	1,4	1,2	1,1	1,0	1,1	1,1	1,1
Cantabria	1,4	1,4	1,5	1,4	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Castela e León	6,5	6,3	6,7	6,4	6,3	6,2	6,4	6,6	6,3	6,1	6,0
Castela-A Mancha	4,7	4,4	4,7	5,0	4,8	4,4	4,0	3,9	4,2	4,2	4,3
Cataluña	23,5	24,0	23,6	22,2	22,4	22,3	22,7	22,8	22,5	22,4	22,3
C. Valenciana	9,6	9,8	10,3	9,4	9,7	10,1	10,6	10,6	10,6	10,4	10,6
Extremadura	1,1	1,1	0,9	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,2
Galicia	6,7	6,3	6,5	6,0	6,5	6,3	6,3	6,3	6,5	6,6	6,4
Madrid	10,9	9,3	7,6	10,5	9,8	9,7	10,3	10,4	9,9	10,4	10,7
Murcia	2,7	2,9	3,0	3,5	3,7	3,8	3,5	3,3	3,4	3,5	3,5
Navarra	3,0	3,2	3,6	2,8	2,9	3,0	3,2	3,3	3,1	3,1	3,3
País Vasco	9,0	9,6	10,3	9,1	9,1	10,0	9,6	9,2	9,2	9,0	8,8
A Rioxa	1,0	1,1	1,1	1,0	1,0	0,9	0,9	1,0	0,9	0,9	0,9
España	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Fonte: INE, Enquisa industrial de empresas e Estatística estrutural de empresas do sector industrial.
A partir de 2018 inclúese un cambio de metodoloxía.

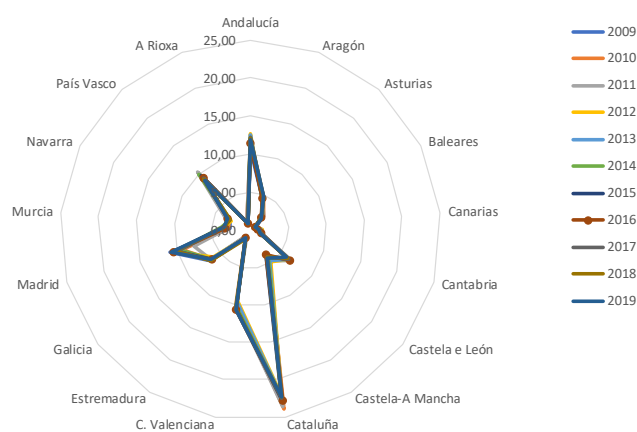
Gráfico 2.22

Participación de cada comunidade autónoma na cifra de negocios do sector industrial. 2019

Fonte: INE, Enquisa industrial de empresas e Estatística estrutural de empresas do sector industrial.

Gráfico 2.23
Participación na cifra de negocios sector industrial por CC.AA. 2009-2019

Fonte: INE, Enquisa industrial de empresas e Estatística estrutural de empresas do sector industrial.

Do mesmo xeito, as aportacións da comunidade galega no total de persoas ocupadas no sector industrial nos últimos anos presentan un comportamento estable (cadro 2.21). Como se pode observar, os datos de 2019 supoñen unha leve contracción nestas participacións.

Cadro 2.21
Evolución da porcentaxe de Galicia no Estado nas principais variables da industria. 2001-2019

	Persoas ocupadas	Cifra de negocios
2001	6,0	5,8
2002	6,2	6,2
2003	6,2	6,1
2004	6,1	6,0
2005	6,3	6,0
2006	6,5	6,2
2007	6,7	6,6
2008	6,9	6,7
2009	6,9	6,7
2010	6,8	6,7
2011	6,9	6,7
2012	6,7	6,0
2013	6,8	6,5
2014	6,6	6,3
2015	6,4	6,3
2016	6,4	6,3
2017	6,3	6,5
2018	6,4	6,6
2019	6,3	6,4

Elaboración propia.

Fonte: INE, Enquisa industrial de empresas e Estatística estrutural de empresas do sector industrial.

A partir de 2018 inclúese un cambio de metodoloxía.

2.3.2. Estatística estrutural de empresas do sector comercio

A Estatística estrutural para o sector comercio permite facer unha análise similar á previamente referida, centrada neste caso no sector comercial. O cadro 2.22 resume os principais indicadores estruturais do sector para 2019 (elaborados con datos, como se dixo, de 2018):

Cadro 2.22

Cifra de negocios no sector comercial por comunidades autónomas. 2019

	España	Andalucía	Aragón	Asturias	Baleares	Canarias	Cantabria	Castela e León	Castela-A Mancha
Locais (núm.)	879.679	161.493	22.215	17.273	20.721	42.531	9.618	42.729	37.193
Ofra negocios	836.129.854	104.111.613	20.268.338	11.119.863	15.387.624	29.566.638	6.690.549	33.281.877	24.701.110
Soldos e salarios	60.277.226	7.609.043	1.551.909	1.005.906	1.386.146	2.440.117	558.291	2.143.683	1.663.820
Investimento en activ	10.771.622	1.511.555	290.296	188.688	234.601	527.724	109.115	461.180	350.667
Persoal ocupado	3.216.989	516.684	83.389	60.256	78.969	159.676	32.933	135.336	108.202
	Cataluña	Valencia	Extremadura	Galicia	Madrid	Murcia	Navarra	País Vasco	A Ríoxa
Locais (núm.)	150.390	101.784	22.392	54.798	109.166	29.050	10.963	37.205	6.222
Ofra negocios	162.704.039	79.038.269	10.908.438	49.172.443	210.071.472	25.564.161	11.048.713	36.444.346	4.119.199
Soldos e salarios	13.415.421	6.559.841	748.415	2.971.763	12.465.003	1.862.483	714.435	2.718.870	335.969
Investimento en activ	1.950.230	1.443.917	150.132	556.651	1.848.776	449.507	163.559	443.222	66.586
Persoal ocupado	593.639	382.848	59.958	175.265	499.238	125.033	38.467	138.286	19.411

Elaboración propia con datos do INE, Enquisa estrutural de empresas do sector comercial.

Neste último ano, o sector comercial en Galicia acada unha facturación próxima aos 49.200 mil millóns de €, algo máis dun 4,4% respecto ao ano anterior. Os soldos e salarios no sector melloran nun 5,5 %, namentres o número de locais comerciais en 1,2%. O investimento en activos materiais aumenta un 14 %, e emprégase a 1.455 persoas máis que o ano anterior.

De xeito similar ao comentado para o sector industrial, as achegas ao sector comercial están relativamente concentradas entre Madrid, Cataluña, Andalucía, e Valencia. En 2019 a comunidade galega aporta o 6,2 % dos locais comerciais, contribúe cun 5,8 % á cifra de negocios, soporta o 4,9 % dos soldos e salarios do sector, emprega ao 5,5 % do persoal empregado e realiza o 5,1 % dos investimentos materiais no sector comercial.

As variacións experimentadas polas empresas do sector comercial galego en 2019 (cadro 2.23) amosan un menor retroceso no número de locais comerciais que na media estatal, unha variación similar nos soldos e salarios e un incremento menor na cifra de persoal ocupado. Pola contra, o aumento en investimento en activos materiais é moi superior á media estatal. A diferenza da lixeira expansión da cifra de negocios no conxunto do Estado, en Galicia experimenta un leve retroceso. O cadro 2.24 presenta a desagregación desta produción comercializada galega en 2019.

Cadro 2.23

Variación interanual no sector comercial por comunidades autónomas. 2018-2019

	España	Andalucía	Aragón	Asturias	Baleares	Canarias	Cantabria	Castela e León	C.-A Mancha
Locais (núm.)	0,14%	0,15%	-1,96%	-3,21%	1,44%	3,87%	-0,45%	-2,46%	0,16%
Cifra negocios	2,96%	6,67%	1,91%	4,41%	0,15%	2,95%	-0,70%	2,44%	4,85%
Soldos e salarios	6,24%	7,60%	3,83%	5,09%	6,18%	7,22%	3,08%	3,84%	4,52%
Investimento en activos materiais	-6,05%	-0,94%	-20,13%	17,09%	-13,24%	-12,84%	12,50%	-12,79%	7,28%
Persoal ocupado	2,10%	2,59%	-0,19%	-1,32%	3,10%	2,44%	-1,94%	0,97%	0,69%
	Cataluña	Valencia	Extremadura	Galicia	Madrid	Murcia	Navarra	P Vasco	A Rioxa
Locais (núm.)	1,13%	0,38%	-0,38%	1,19%	-0,22%	0,67%	-1,17%	-3,48%	1,43%
Cifra negocios	3,40%	6,06%	1,39%	4,39%	0,91%	5,63%	6,66%	-5,41%	-1,90%
Soldos e salarios	5,45%	6,95%	5,69%	5,53%	7,31%	9,34%	5,05%	3,79%	5,12%
Investimento en activos materiais	-10,24%	-1,18%	-21,30%	-14,00%	5,75%	14,98%	-0,88%	-9,11%	10,63%
Persoal ocupado	2,15%	3,00%	0,68%	0,83%	2,53%	5,16%	-0,07%	1,31%	1,83%

Elaboración propia con datos do INE, Estatística estrutural de empresas do sector comercial.

Cadro 2.24

Valor da produción comercializada, por grandes agrupacións. Galicia. 2019

	Numero de locais	Cifra de negocios	Investimento en activos materiais	Persoal ocupado
45 Venda e reparación de vehículos de motor e motocicletas	6.057	3.857.193	42.412	20.057
451 Venda de vehículos de motor	1.304	2.376.140	31.167	6.391
452 Mantemento e reparación de vehículos de motor	3.672	745.873	4.420	9.770
453 Comercio de repostos e accesorios de vehículos de motor	849	664.219	5.478	3.424
454 Venda, mantemento e reparación de motocicletas e os seus repostos e accesorios	232	70.961	1.347	472
46 Comercio por xunto e intermediarios do comercio, excepto vehículos de motor e motocicletas	15.588	31.517.623	296.048	54.383
461 Intermediarios de comercio	3.350	217.530	8.097	4.306
462 Comercio por xunto de materias primas agrarias e de animais vivos	1.006	784.011	6.619	2.584
463 Comercio por xunto de produtos alimenticios, bebidas e tabaco	3.807	10.168.870	75.476	17.411
464 Comercio por xunto de artigos de uso doméstico	2.357	11.696.709	95.966	10.179
465 Comercio por xunto de equipos para as tecnoloxías da información e das comunicacións en establecementos especializados	372	427.509	3.607	1.800
466 Comercio por xunto doutra maquinaria, equipos e administracións	1.498	1.461.993	34.722	6.208
467 Outro comercio por xunto especializado	3.027	6.740.526	71.517	11.591
469 Comercio por xunto non especializado	172	20.476	43	304
47 Comercio polo miúdo, excepto de vehículos de motor e motocicletas	33.154	13.797.626	218.191	100.825
471 Comercio polo miúdo en establecementos non especializados	3.473	5.105.737	96.808	30.694
472 Comercio polo miúdo de produtos alimenticios, bebidas e tabaco en establecementos especializados	5.840	1.041.031	6.559	11.280
473 Comercio polo miúdo de combustible para a automoción en establecementos especializados	649	1.414.514	14.318	3.901
474 Comercio por xunto de equipos para as tecnoloxías da información e das comunicacións en establecementos especializados	911	303.500	1.643	2.555
475 Comercio por xunto doutros artigos de uso doméstico en establecementos especializados	5.255	1.430.853	18.462	12.867
476 Comercio por xunto de artigos culturais e recreativos en establecementos especializados	1.888	431.251	4.053	4.495
477 Comercio por xunto doutros artigos en establecimientos especializados	11.439	3.602.406	69.593	29.897
478 Comercio por xunto en postos de venda e en "mercadillos"	2.836	115.422	1.680	3.383
479 Comercio por xunto non realizado nin en establecementos, nin en postos de venda nin en "mercadillos"	863	352.913	5.075	1.754

Elaboración propia con datos do INE, Estatística estrutural de empresas do sector comercial.

A aportación máis elevada corresponde co comercio por xunto e intermediarios de comercio (excepto de vehículos de motor e motocicletas), cunha achega lixeiramente superior ao 64 % da cifra de negocios total e un investimento en activos materiais superior ao 53 % do total. O comercio polo miúdo (tamén exceptuando vehículos de motor e motocicletas), con algo máis dun 28 % da facturación total do sector, achega o 60 % dos locais comerciais e aporta o maior volume de persoas ocupadas, un 57,5 % do total da ocupación no sector comercial en Galicia.

2.3.3. Estatística estrutural de empresas do sector servizos

A estatística estrutural do sector servizos inclúe actividades variadas, como transporte e almacenamento, hostalaría, información e comunicacións, actividades científico-técnicas, administrativas, de entretemento, reparacións e outras actividades englobadas no sector terciario ou de servizos.

De xeito similar ao comentado para os outros sectores, as aportacións do sector servizos están concentradas en Cataluña, Madrid, Andalucía e Valencia (cadro 2.25). Galicia acada a súa maior achega en canto ao número de locais destinados a servizos (5,3 % dos totais), seguido polo persoal ocupado no sector 4,6 %. No que atinxe á cifra de negocios, supón unha achega do 3,6 % do total estatal; soporta o 3,7 % dos soldos e salarios do sector en España e achega o 3,5 % do investimento en activos materiais (cadro 2.26). Estes datos de 2019 sitúanse no mesmo marco de participación rexistrado en 2018. As variacións producidas na comunidade galega sitúanse no mesmo marco de comportamento que o acontecido neste período en España (gráfico 2.24), aínda que cómpre destacar que neste último ano o incremento do investimento en activos materiais no sector na comunidade galega é moi superior ao incremento rexistrado en contexto estatal.

Cadro 2.25

Cifra de negocios no sector servizos por comunidades autónomas. 2019

	España	Andalucía	Aragón	Asturias	Baleares	Canarias	Cantabria	Castela e León	C.-A Mancha
Locais (núm.)	1.524.549	231.025	39.624	30.946	50.261	74.378	16.523	63.137	47.549
Cifra negocios	530.619.429	50.152.289	9.916.489	6.122.063	24.433.618	23.688.846	3.578.332	13.251.885	9.687.964
Soldos e salarios	119.853.987	13.047.071	2.655.029	1.705.166	4.166.679	5.268.933	963.739	3.599.995	2.318.323
Investimento en activos materiais	33.855.098	3.167.084	570.570	261.246	1.426.409	1.504.336	192.716	1.023.838	529.353
Persoal ocupado	6.188.653	853.607	154.420	108.785	205.978	322.970	61.306	235.136	162.093
	Cataluña	Valencia	Extremadura	Galicia	Madrid	Murcia	Navarra	P Vasco	A Ríoxa
Locais (núm.)	301.868	158.878	24.562	80.119	278.023	37.134	18.400	59.542	9.401
Cifra negocios	105.795.108	38.657.278	3.852.831	18.956.454	183.152.657	9.497.205	4.967.498	22.422.612	1.815.602
Soldos e salarios	25.024.702	8.929.487	964.527	4.472.322	36.688.552	2.198.599	1.357.941	5.847.334	464.985
Investimento en activos materiais	7.000.837	2.718.027	369.385	1.188.140	11.634.127	530.125	335.202	1.276.696	113.458
Persoal ocupado	1.194.381	565.884	76.867	284.219	1.424.139	152.443	71.046	272.732	30.254

Elaboración propia con datos de INE, Estatística estrutural de empresas do sector servizos.

Cadro 2.26

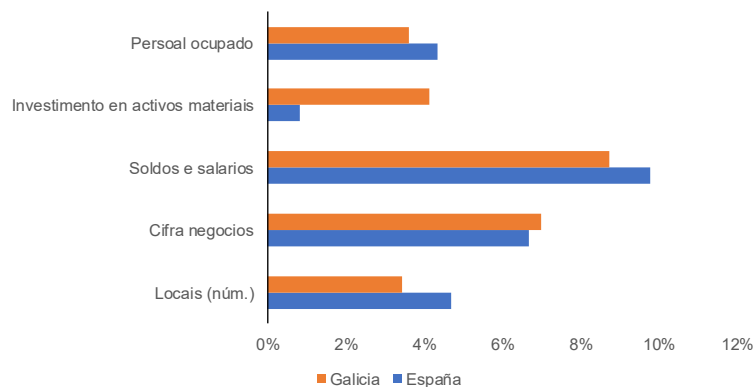
Variación na cifra de negocios e persoal ocupado no sector servizos. Por Comunidades autónomas. 2018-2019

	Cifra de negocios				Persoal ocupado			
	2018		2019		2018		2019	
	Total	%	Total	%	Total	%	Total	%
España	497.431.033	100%	530.619.429	100%	5.931.106	100%	6.188.653	100%
Andalucía	45.293.059	9,11%	50.152.289	9,45%	800.080	13,49%	853.607	13,79%
Aragón	9.675.872	1,95%	9.916.489	1,87%	147.380	2,48%	154.420	2,50%
Asturias	6.071.324	1,22%	6.122.063	1,15%	106.216	1,79%	108.785	1,76%
Baleares	23.283.407	4,68%	24.433.618	4,60%	198.775	3,35%	205.978	3,33%
Canarias	22.324.034	4,49%	23.688.846	4,46%	310.346	5,23%	322.970	5,22%
Cantabria	3.479.115	0,70%	3.578.332	0,67%	59.701	1,01%	61.306	0,99%
Castela e León	12.537.598	2,52%	13.251.885	2,50%	228.896	3,86%	235.136	3,80%
Castela-A Mancha	9.066.761	1,82%	9.687.964	1,83%	152.900	2,58%	162.093	2,62%
Cataluña	97.655.557	19,63%	105.795.108	19,94%	1.150.110	19,39%	1.194.381	19,30%
Valencia	35.838.096	7,20%	38.657.278	7,29%	540.955	9,12%	565.884	9,14%
Extremadura	3.543.554	0,71%	3.852.831	0,73%	76.030	1,28%	76.867	1,24%
Galicia	17.718.926	3,56%	18.956.454	3,57%	274.345	4,63%	284.219	4,59%
Madrid	173.948.270	34,97%	183.152.657	34,52%	1.358.813	22,91%	1.424.139	23,01%
Murcia	8.723.970	1,75%	9.497.205	1,79%	144.704	2,44%	152.443	2,46%
Navarra	4.594.502	0,92%	4.967.498	0,94%	66.778	1,13%	71.046	1,15%
Pais Vasco	21.330.582	4,29%	22.422.612	4,23%	272.937	4,60%	272.732	4,41%
A Ríoxa	1.708.028	0,34%	1.815.602	0,34%	29.799	0,50%	30.254	0,49%

Elaboración propia con datos de INE, Estatística estrutural de empresas do sector servizos.

Gráfico 2.24

Variacións sector servizos España/Galicia. 2018-2019

Fonte: INE, Estatística estrutural de empresas do sector servizos.

De xeito semellante a anos anteriores, o subsector de transporte e almacenamento presenta a achega máis importante á cifra total de negocios e investimento en activos materiais ao longo de 2019. A diferenza do que acontece en contexto estatal, en Galicia tamén supón a maior participación en soldos e salarios. Os locais destinados a actividades profesionais científicas e técnicas, pola súa banda, inclúen o maior número de locais. Por outra banda, a participación relativa do transporte e almacenamento en Galicia é lixeiramente superior á que ten en media estatal. Esta participación relativa coincide mimeticamente coa referida en 2018.

Cadro 2.27

Cifra de negocios no sector servizos. Grupos principais. 2019

		Total	Transporte e almacenamento	Hostalaría	Información comunicacións	Actividades inmobiliarias	Profesionais científicas e técnicas	Administrativas e de servizos auxiliares
España	Número de locais	1.524.549	226.186	330.368	78.189	206.484	450.630	203.115
	Cifra de negocios	530.619.429	123.376.682	81.835.602	93.897.799	33.342.064	106.649.069	88.750.821
	Soldos e salarios	119.853.987	21.791.919	20.681.129	20.391.899	4.250.860	27.649.909	24.463.638
	Investimento en activos materiais	33.855.098	9.041.432	3.778.899	4.571.733	7.991.113	2.900.373	5.518.504
	Persoal ocupado	6.188.653	950.714	1.592.656	539.358	295.671	1.195.172	1.561.271
Galicia	Número de locais	80.119	12.878	20.978	3.272	8.240	23.136	9.679
	Cifra de negocios	18.956.454	6.369.119	3.051.559	2.682.542	801.608	3.308.216	2.635.521
	Soldos e salarios	4.472.322	1.077.125	727.063	643.722	94.544	913.594	993.590
	Investimento en activos materiais	1.188.140	382.541	138.409	150.071	328.824	93.330	92.167
	Persoal ocupado	284.219	52.789	74.080	19.662	10.338	54.294	70.203

Fonte: INE, Enquisa estrutural do sector servizos.

Neste eido do sector servizos, en Galicia cómpre prestar especial atención aos datos relacionados co sector do turismo nesta comunidade. Estes datos toman como referencia as enquisas realizadas mensualmente polo INE: a Enquisa de ocupación hoteleira; a Enquisa de ocupación en cámpings; a Enquisa de ocupación en apartamentos turísticos; e a Enquisa de ocupación en aloxamentos de turismo rural. Os datos fornecidos nestas enquisas permiten extraer os datos referidos a Galicia, que son publicados anualmente polo IGE. Os últimos datos dispoñibles son de 2020. Isto significa que, a diferenza dos datos fornecidos nas enquisas previamente analizadas,

os que serán obxecto de tratamento neste eido turístico inclúen o efecto da crise de emerxencia sanitaria acontecida no ano 2020.

Feita a dita prevención, os datos deste ano (cadro 2.28) reflicten que o número de establecementos hoteleiros rexistrados en Galicia en 2020 redúcense en un 31,1 %, e as prazas nestes aloxamentos nun 32,7 %. A contracción dos establecemento e prazas en turismo rural é menos (28,2 % e 28,3 %, respectivamente). As maiores reducións rexístranse nas provincias da Coruña e Pontevedra (gráfico 2.25), que son tamén as que teñen un maior número de locais destinados ao turismo. Malia redución rexistrada no recente 2020, aumenta a concentración da oferta hoteleira nas provincias atlánticas, que aportan o 68,7 % dos hoteis e o 74,8 % das prazas nestes locais, e o 56,3 % dos locais de turismo rural da comunidade galega, cunha achega tamén do 55,9 % das prazas de turismo rural en Galicia.

Cadro 2.28**Establecementos hoteleiros e de turismo rural estimados. 2015-2020**

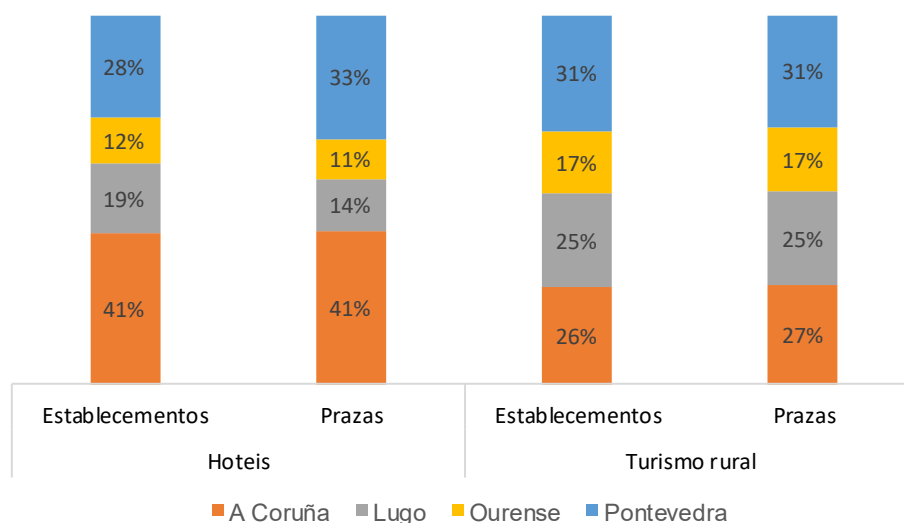
		Establecementos hoteleiros		Establec. de turismo rural	
		Establecementos	Prazas	Establecementos	Prazas
GALICIA	2015	1.497	61.454	497	6.238
	2016	1.512	61.616	495	6.257
	2017	1.497	61.398	472	5.968
	2018	1.418	59.247	479	6.082
	2019	1.416	59.735	450	5.802
	2020	975	40.178	323	4.161
A CORUÑA	2015	630	25.179	147	1.806
	2016	627	25.220	145	1.777
	2017	629	25.284	138	1.673
	2018	597	24.459	139	1.724
	2019	575	24.275	126	1.610
	2020	397	16.583	87	1.135
LUGO	2015	300	9.580	123	1.603
	2016	294	9.193	132	1.736
	2017	300	9.136	130	1.731
	2018	275	8.562	127	1.677
	2019	283	8.858	118	1.538
	2020	185	5.810	84	1.088
OURENSE	2015	181	6.030	70	927
	2016	187	6.251	69	899
	2017	174	6.043	69	879
	2018	169	5.956	72	950
	2019	165	5.959	74	950
	2020	120	4.332	57	746
PONTEVEDRA	2015	387	20.665	156	1.903
	2016	404	20.953	149	1.846
	2017	394	20.935	135	1.685
	2018	377	20.270	140	1.732
	2019	394	20.644	133	1.705
	2020	273	13.453	95	1.192

Datos en medias anuais

Fonte: INE, Enquisa de ocupación hoteleira e Enquisa de ocupación de aloxamentos de turismo rural.

Gráfico 2.25

Distribución de establecimientos e prazas por provincias. 2020

Fonte: IGE.

Tomando como indicador o número de noites que os turistas pasan en cada localización, A Ría de Arousa segue a ser o principal atractivo turístico en 2020, seguido pola Ría de Vigo e Baixo Miño, A Coruña e As Mariñas e Terras de Santiago (cadro 2.29). As restricións de mobilidade producidas en 2020 nótanse con forza nos diferentes destinos turísticos, ata o punto que todos eles ven fortemente diminuído o número de noites rexistradas neste ano. As maiores caídas experimentáanse en Terras de Santiago (71,2 %), Lugo, a Terra Chá, os Ancares e Courel (67 %), Deza-Tabeirós (64 %) e O Ribeiro (61 %). Estas restricións non parecen alterar a orixe do turismo, que segue a ser maioritariamente externo aínda que con diferenzas en función do orixe (gráfico 2.26).

Cadro 2.29

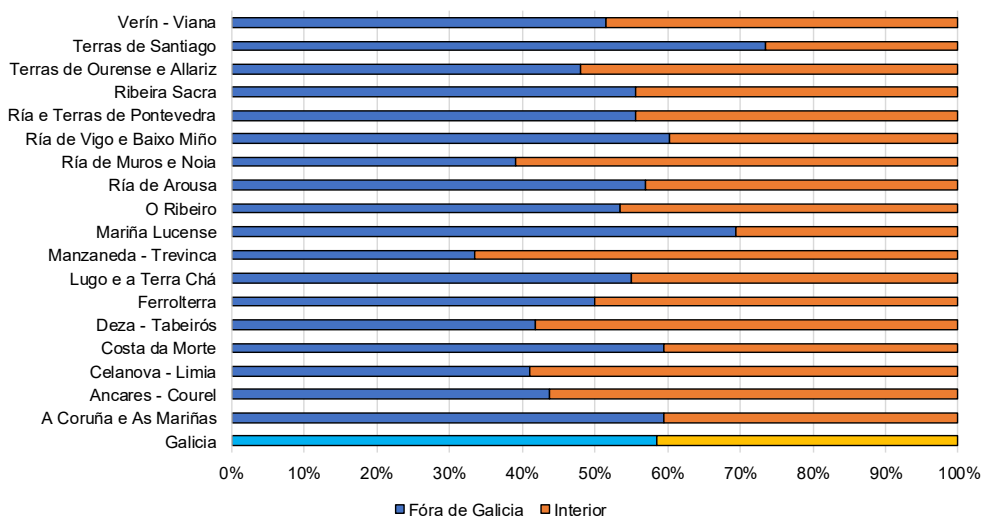
Destinos turísticos en Galicia. Noites. 2011-2020

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Coruña e As Mariñas	1.148.095	1.084.510	1.140.541	1.124.959	1.180.999	1.226.618	1.348.705	1.336.614	1.444.820	656.103
Ancares - Courel	86.819	67.981	59.525	82.668	99.616	73.295	95.166	71.008	82.256	27.150
Celanova - Limia	61.699	45.709	58.190	55.398	58.279	63.261	60.316	65.894	66.366	30.929
Costa da Morte	190.844	247.193	204.780	315.746	318.506	333.874	385.843	297.574	321.406	196.727
Deza - Tabeirós	131.266	106.075	94.434	69.494	87.019	102.693	132.757	121.286	120.319	43.185
Ferrolterra	381.377	349.593	360.569	358.860	389.915	409.176	416.648	432.062	429.802	244.525
Lugo e a Terra Chá	493.454	447.883	485.130	482.825	519.388	566.865	567.721	556.381	644.288	211.283
Manzaneda - Trevinca	57.218	52.655	49.426	65.098	66.736	82.447	70.345	78.779	76.050	33.042
Mariña Lucense	290.278	277.153	298.590	310.305	354.905	381.855	405.094	410.224	451.850	195.457
O Ribeiro	111.063	77.304	72.348	83.274	103.370	121.524	126.634	120.021	134.260	51.929
Ría de Arousa	1.697.138	1.540.807	1.529.381	1.635.697	1.793.622	1.971.593	2.189.999	2.025.978	2.074.216	930.689
Ría de Muros e Noia	96.409	86.568	94.269	96.176	97.623	123.520	117.926	128.068	137.520	92.294
Ría de Vigo e Baixo Miño	1.143.118	1.033.361	1.009.989	1.045.233	1.164.987	1.438.765	1.517.408	1.552.168	1.597.844	774.110
Ría e Terras de Pontevedra	604.362	575.655	556.740	498.968	528.427	563.100	621.892	634.581	719.317	343.565
Ribeira Sacra	222.830	196.836	217.547	266.734	293.233	331.259	330.943	319.501	304.283	132.113
Terras de Ourense e Allariz	277.141	272.518	261.769	271.527	296.440	324.404	328.980	334.145	375.144	172.627
Terras de Santiago	1.501.797	1.431.453	1.485.335	1.658.823	1.794.456	1.888.868	1.881.072	1.744.279	1.864.043	536.555
Verín - Viana	43.763	53.447	70.567	64.772	58.059	61.596	71.087	67.310	56.931	42.812

Baboración IGE a partir de datos INE, Enquisa de ocupación hoteleira e Enquisa de ocupación de aloxamentos de turismo rural.

Gráfico 2.26

Orixe do turismo en Galicia. 2020

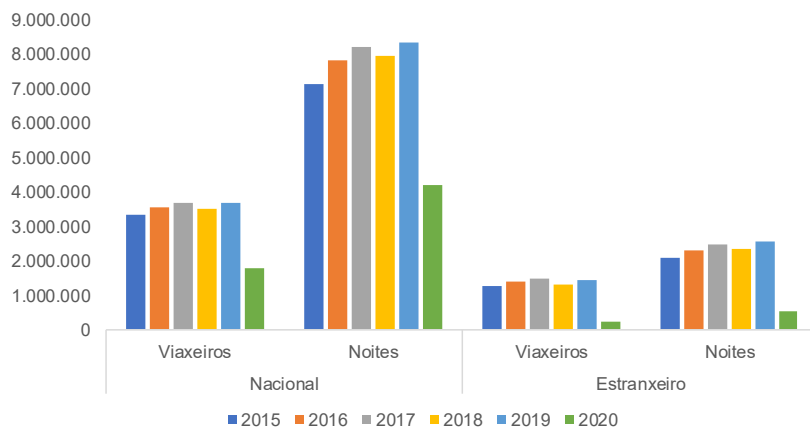

Fonte: IGE.

Así mesmo, rexístrase un notable decrecemento do número total de viaxeiros e noites de estancia en Galicia, particularmente no caso de turistas procedentes do estranxeiro. Porén, estes datos non son indicativos máis aló da significación do efecto das restricións de mobilidade pola crise de emerxencia sanitaria antes referida.

Gráfico 2.27

Turismo en Galicia. 2015-2020

Fonte: IGE.

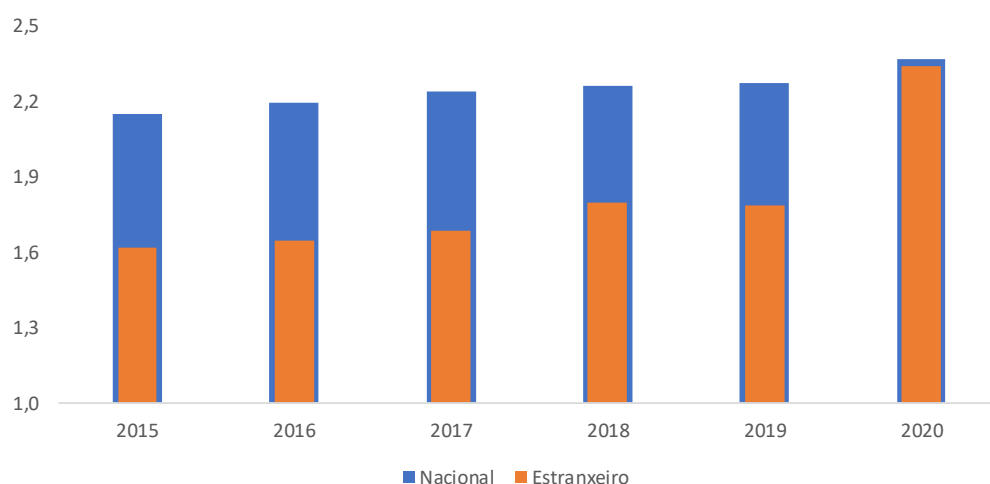
O que non varía é a preferencia dos turistas polos establecementos hoteleiros, mentres que os apartamentos turísticos son a opción menos demandada. Porén, estes establecementos son os que aparentemente máis sofren a caída xeneralizada de 2020, reducíndose o número de viaxeiros e noites á metade en 2020 (e cunha caída loxicamente superior no caso de turistas estranxeiros).

Cadro 2.30**persoas viaxeiras e noites en establecementos por procedencia. 2016-2020**

		España		Estranxeiro	
		Viaxeiros/as	Noites	Viaxeiros/as	Noites
2016	Hoteleiros	3.104.208	6.321.254	1.221.242	1.930.627
	Campamentos turísticos	196.913	794.999	75.597	168.640
	Apartamentos turísticos	101.119	367.540	24.445	66.387
	Turismo rural	153.520	317.509	60.145	110.033
2017	Hoteleiros	3.196.479	6.703.144	1.299.176	2.104.782
	Campamentos turísticos	191.432	767.609	73.262	162.951
	Apartamentos turísticos	109.091	389.047	34.684	91.966
	Turismo rural	159.163	340.059	57.355	108.981
2018	Hoteleiros	3.067.816	6.502.470	1.138.863	1.991.480
	Campamentos turísticos	187.607	766.248	73.273	177.320
	Apartamentos turísticos	105.354	373.029	27.341	67.209
	Turismo rural	156.000	311.386	63.285	106.726
2019	Hoteleiros	3.208.122	6.806.778	1.261.446	2.203.919
	Campamentos turísticos	192.765	817.492	78.329	182.595
	Apartamentos turísticos	120.337	441.192	26.076	70.110
	Turismo rural	148.154	297.002	70.938	111.213
2020	Hoteleiros	1.462.445	3.082.552	193.805	430.700
	Campamentos turísticos	159.528	629.601	13.582	36.182
	Apartamentos turísticos	81.615	318.164	7.169	36.797
	Turismo rural	71.776	170.550	5.583	11.356

INE, Enquisa de ocupación hoteleira e Enquisa de ocupación en aloxamentos de turismo rural.

Malia estes malos datos, o número medio de noites por viaxeiro aumenta en 2020 para pasar a situarse no valor máximo da serie.

Gráfico 2.28**Estancia media por orixe da persoa. 2015-2020**

Fonte: IGE.

2.3.4. Indicadores conxunturais: Índice de cifra de negocios, da produción e de prezos

O Índice da cifra de negocios na industria (ICN) é un indicador conxuntural que mide a evolución mensual da demanda das ramas industriais, excluindo a construción, sobre a base dunha enquisa mensual entre máis de 12.000 establecementos industriais distribuídos por todo o territorio estatal.

En 2020 este índice cae sete puntos porcentuais na comunidade galega (cadro 2.31), unha contracción próxima ao 6 % sobre os datos do ano anterior. Como pode observarse, os efectos da suspensión da actividade industrial amósanse con forza no ICN das respectivas comunidades autónomas, que sofren unha caída xeneralizada deste indicador. A caída experimentada na comunidade galega é a segunda menos severa en contexto estatal (gráfico 2.29), só por debaixo da redución experimentada por Estremadura, e cun valor notablemente inferior á media estatal (11,68 %).

Cadro 2.31

Índice de negocios na industria. Por comunidades autónomas. 2017-2020

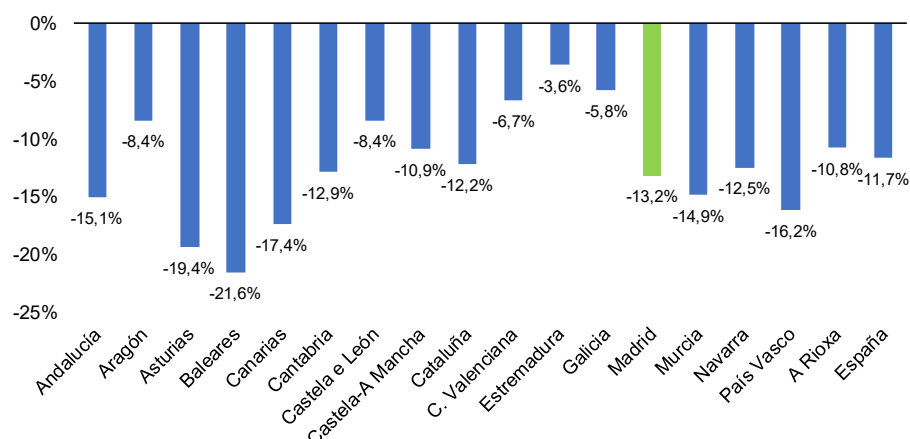
	Índice				Variación		
	2017	2018	2019	2020	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Andalucía	108,4	113,1	111,6	94,6	4,36%	-1,39%	-15,18%
Aragón	108,1	112,9	115,2	105,5	4,50%	2,03%	-8,44%
Asturias	108,1	115,3	113,8	91,7	6,69%	-1,31%	-19,38%
Baleares	106,3	103,5	105,7	82,9	-2,66%	2,15%	-21,58%
Canarias	103,1	101,4	101,6	84,0	-1,68%	0,27%	-17,39%
Cantabria	107,2	112,7	110,4	96,1	5,20%	-2,10%	-12,94%
Castela e León	109,4	109,1	102,7	94,0	-0,21%	-5,92%	-8,43%
Castela-A Mancha	105,9	112,2	114,9	102,4	5,91%	2,41%	-10,89%
Cataluña	108,0	111,6	112,4	98,7	3,35%	0,74%	-12,18%
C. Valenciana	106,9	112,1	112,8	105,3	4,90%	0,59%	-6,69%
Estremadura	113,3	121,0	119,0	114,7	6,81%	-1,66%	-3,61%
Galicia	111,5	119,0	119,8	112,9	6,67%	0,71%	-5,81%
Madrid	105,2	107,6	109,9	95,4	2,29%	2,12%	-13,23%
Murcia	117,3	132,3	134,6	114,6	12,77%	1,76%	-14,87%
Navarra	102,8	113,9	122,1	106,8	10,82%	7,20%	-12,50%
País Vasco	109,8	116,2	115,5	97,0	5,84%	-0,63%	-15,99%
A Ríoxa	101,2	100,5	103,2	92,1	-0,64%	2,62%	-10,79%
España	108,2	113,2	113,6	100,3	4,60%	0,36%	-11,68%

En porcentaxe anual (media anual).

Fonte: INE, Índice de cifra de negocios na industria (ICN).

Gráfico 2.29

Variación do ICN por comunidades autónomas. 2019-2020

Fonte: INE, Enquisa industrial de empresas e Estatística estrutural de empresas do sector servizos.

Un segundo indicador conxuntural a considerar é o Índice de produción industrial (IPI), que mide a evolución mensual da actividade produtiva das ramas industriais (sen incluír a construción) eliminando a influencia dos prezos. Coma no caso do índice anterior, tamén neste caso nótanse con forza os efectos da crise da Covid-19 (cadro 2.32): todas as comunidades reflicten unha diminución do IPI entre 2019 e 2020, que en Galicia acada o 8,5 %. Esta contracción rexistrada na comunidade galega (gráfico 2.30) é inferior á producida en media estatal (9,17 %), sendo a sétima comunidade autónoma onde menos descende o IPI.

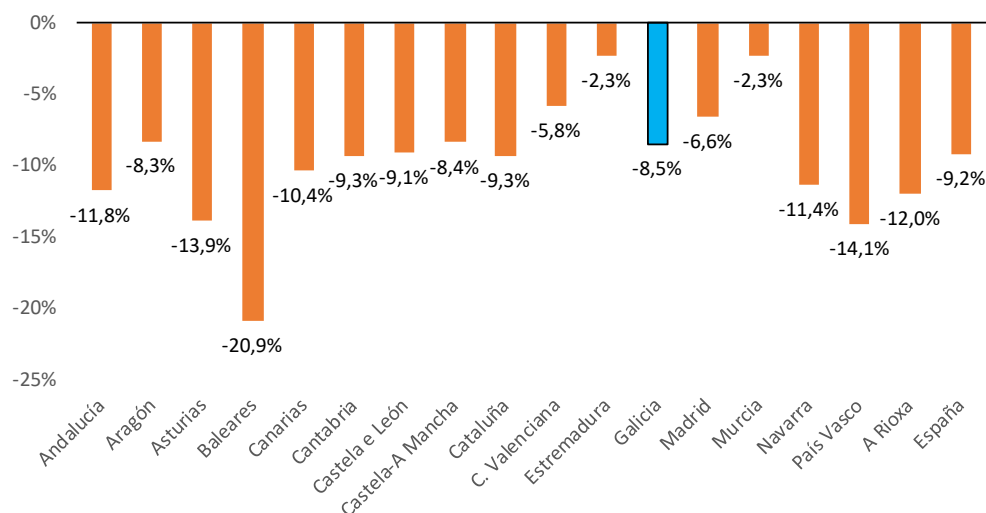
Cadro 2.32

Variación do Índice xeral de produción industrial^(*). Por comunidades autónomas. 2017-2020

	Variación anual			Media anual			
	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2017	2018	2019	2020
Andalucía	-2,92%	0,91%	-11,84%	104,8	101,7	102,6	90,5
Aragón	1,04%	0,74%	-8,31%	105,2	106,3	107,1	98,2
Asturias	2,35%	-4,21%	-13,91%	105,0	107,5	102,9	88,6
Baleares	-4,07%	-6,33%	-20,93%	101,3	97,1	91,0	72,0
Canarias	-0,37%	-1,71%	-10,43%	98,4	98,0	96,4	86,3
Cantabria	7,14%	-2,28%	-9,29%	107,7	115,4	112,7	102,3
Castela e León	1,04%	-0,92%	-9,14%	97,6	98,6	97,7	88,8
Castela-A Mancha	-0,08%	3,31%	-8,35%	100,9	100,8	104,1	95,4
Cataluña	0,79%	-1,21%	-9,33%	106,9	107,7	106,4	96,5
C. Valenciana	1,00%	1,33%	-5,82%	104,0	105,1	106,4	100,3
Extremadura	0,95%	-2,17%	-2,32%	102,5	103,5	101,2	98,9
Galicia	4,90%	-3,81%	-8,53%	104,1	109,2	105,1	96,1
Madrid	1,95%	2,30%	-6,61%	104,5	106,5	108,9	101,7
Murcia	-0,71%	7,55%	-2,34%	108,9	108,1	116,3	113,6
Navarra	0,37%	9,83%	-11,35%	103,1	103,5	113,6	100,7
País Vasco	0,35%	2,35%	-14,12%	105,6	105,9	108,4	93,1
A Rioxa	-5,50%	1,80%	-12,04%	95,3	90,0	91,7	80,6
España	0,75%	0,66%	-9,17%	104,5	105,2	105,9	96,2

(*) En media anual.

Fonte: INE, Índice de produción industrial (IPI).

Gráfico 2.30**Variación do IPI por comunidades autónomas. 2019-2020**

Fonte: Elaboración propia con datos do INE, Índice de producción industrial (IPI)

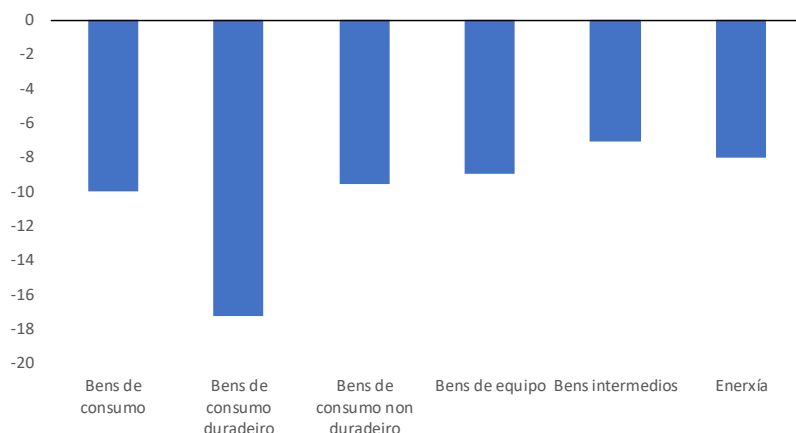
Malia estas reducións, o valor do índice na comunidade galega é superior á media estatal en bens de consumo, bens de consumo duradeiro e non duradeiro e bens intermedios e inferior en bens de equipo e, especialmente, enerxía (cadro 2.33). Obsérvase tamén que a caída experimentada polo IPI en Galicia é superior en bens de consumo -especialmente nos bens de consumo duradeiro-, similar en bens intermedios e enerxía, e inferior en bens de equipo (gráfico 2.31).

Cadro 2.33**Estrutura IPI. Galicia/España. 2017-2020**

	2017		2018		2019		2020	
	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia
Bens de consumo	102,1	111,3	102,0	112,3	103,5	119,0	96,2	107,1
Bens de consumo duradeiro	106,6	159,5	104,6	131,3	103,4	136,0	89,4	112,5
Bens de consumo non duradeiro	101,8	108,7	101,8	111,3	103,5	118,1	96,8	106,8
Bens de equipo	107,4	96,4	110,3	98,2	113,1	103,5	95,6	94,2
Bens intermedios	106,8	114,6	108,6	121,0	107,8	117,1	99,3	108,8
Enerxía	101,1	95,5	99,4	106,2	99,0	83,0	92,7	76,4

Fonte: INE, Índice de producción industrial (IPI)

Gráfico 2.31
Variación do IPI Galicia. 2020

Fonte: Elaboración propia con datos do INE, índice de produción industrial (IPI)

2.4. Investigación científica, desenvolvemento tecnolóxico e innovación (I+D+I)

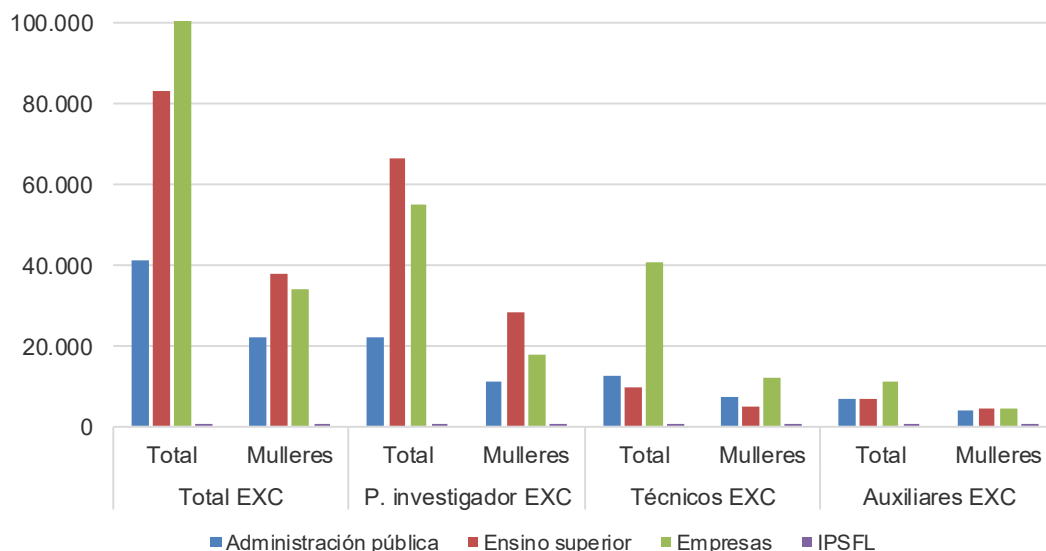
Esta parte do informe analiza a evolución do gasto en investigación científica na comunidade galega, incluíndo unha perspectiva comparada co resto das comunidades autónomas. A base de referencia para a obtención de datos obxecto de análise son os datos da Estatística sobre as actividades en investigación científica e desenvolvemento tecnolóxico (I+D), que miden os recursos económicos e humanos destinados a investigación por todos os sectores económicos (empresas, Administracións, ensino superior e institucións privadas sen ánimo de lucro).

Os últimos datos dispoñibles son de 2019. Segundo estes datos, o gasto interno en persoal empregado en actividades de investigación e desenvolvemento (I+D) en España en 2019 superou os 15.575 millóns de €, un incremento do 4,2 % sobre o ano anterior (catro décimas menos que a variación interanual precedente) que supón unha achega do 1,25 % do PIB. O sector principal de execución segue a ser o das empresas (56,1 %), seguidas polos centros de ensino superior (26,6 %) e as Administracións (17 %). A aportación das institucións privadas sen fins de lucro (IPSFL) limítase a un 0,3 %. Estas achegas implican que as aportacións das empresas aumentan dez puntos porcentuais sobre as realizadas o ano precedente, a costa dunha redución equivalente das achegas dos centros de ensino superior. As correspondentes ás Administracións e as IPSFL, pola súa banda, mantéñense estables.

As actividades de I+D en 2019 empregaron a un total de 231.413 persoas en equivalencia a xornada entre persoal investigador, técnico e auxiliar (gráfico 2.32). Polo tanto, en 2019 este emprego aumenta en 5.717 persoas sobre o ano precedente, un

2,5 %. O 40,6 % destas persoas empregadas son mulleres, que supoñen o 39,9 % do persoal investigador, o 38,8 % do técnico, e o 49,8 % das persoas empregadas en postos auxiliares.

Gráfico 2.32
Persoal I+D. 2019

Fonte: INE, Estatística sobre actividades de I+D

En 2019 a comunidade galega destina máis de 627 millóns de € a I+D, 36,6 millóns máis que o ano anterior (cadro 2.34). O emprego en actividades de I+D tamén aumenta en 455 persoas. Neste período, todas as comunidades autónomas con excepción da Ríoxa melloran as súas achegas en I+D. Os incrementos producidos na comunidade galega - superiores á media estatal- sitúana como a quinta comunidade autónoma con maior aumento en gasto (6,2 %) e a sexta con mellor incremento en emprego neste eido de actividade (4,3 %). En cómputo global, Galicia é responsable do 4 % do gasto total en I+D e emprega o 4,8 % do total de persoas empregadas nestas actividades no Estado. Madrid e Cataluña continúan a ser as comunidades con maiores participacións neste gasto, cun 26,3% e un 23,1 % do total, respectivamente, seguidas por Andalucía (9,9 %) e o País Vasco (9,5 %).

Cadro 2.34

Gastos internos e persoal en I+D. Por comunidades autónomas. 2019

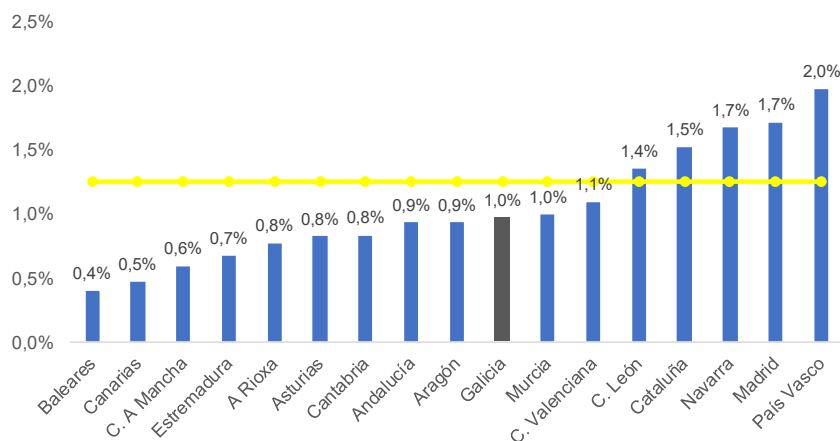
	Gastos I+D interna			Persoal en equivalencia a xornada completa		
	Total (Miles de €)	%	Taxa de variación 2018-2019	Total (Miles de €)	%	Taxa de variación 2018-2019
Andalucía	1.538.408	9,9	4,0	24.870	10,7	0,6
Aragón	358.602	2,3	5,6	6.269	2,7	2,4
Asturias	195.601	1,3	3,8	3.713	1,6	11,5
Baleares	134.242	0,9	4,4	2.793	1,2	4,0
Canarias	219.872	1,4	2,3	3.572	1,5	-0,9
Cantabria	119.008	0,8	1,0	1.878	0,8	1,7
Castela e León	800.924	5,1	5,0	10.599	4,6	6,2
Castela-A Mancha	253.003	1,6	15,5	3.369	1,5	6,4
Cataluña	3.596.646	23,1	2,4	52.137	22,5	0,6
C. Valenciana	1.264.029	8,1	7,6	20.673	8,9	7,1
Extremadura	139.320	0,9	14,2	2.571	1,1	17,3
Galicia	627.329	4,0	6,2	11.085	4,8	4,3
Madrid	4.100.551	26,3	4,5	55.545	24,0	2,4
Murcia	323.429	2,1	6,7	6.320	2,7	2,8
Navarra	355.779	2,3	3,3	4.982	2,2	0,8
País Vasco	1.474.109	9,5	1,6	19.675	8,5	0,5
A Rioxa	67.745	0,4	-2,5	1.261	0,5	-1,9
España	15.572.052	100,0	4,2	231.413	100,0	2,5

Fonte: INE, Estadística sobre actividades de I+D.

A contribución da comunidade galega a actividades de I+D en 2019 supón unha aportación de case o 1 % do PIB (0,97 %) (gráfico 2.33). A orde de comunidades con maior gasto total en I+D en relación ao PIB encabézaa o País Vasco, cunha achega do 2 % do seu PIB, seguida por Madrid (1,7 %), Navarra (1,7 %) e Cataluña (1,5 %). Galicia sitúase en octavo lugar, por debaixo da media do Estado (1,25%). A nosa comunidade autónoma continúa, en consecuencia, coa senda crecente de aportacións en proporción ao seu PIB que iniciou en 2015 (gráfico 2.34).

Gráfico 2.33

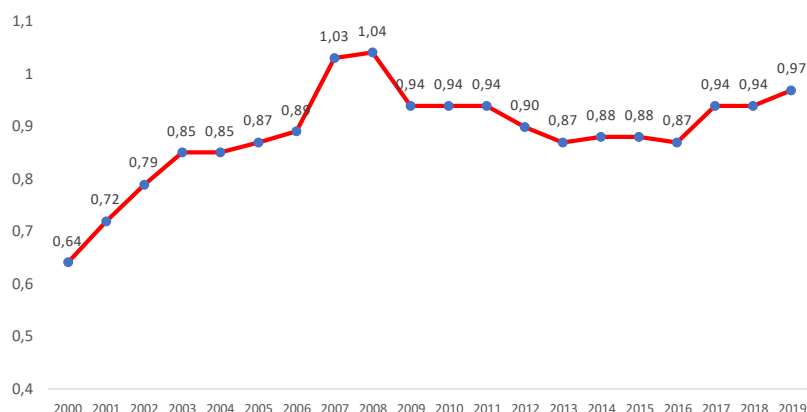
Gasto en I+D (% sobre PIB) por comunidades autónomas. 2019

Fonte: INE, Estadística sobre actividades de I+D.

Gráfico 2.34

Galicia. Gasto en I+D (% sobre PIB). 2000-2019

Fonte: INE, Estatística sobre actividades de I+D.

O sector empresarial galego (cadro 2.35) aumenta en 2019 lixeiramente a súa participación no gasto total en I+D, cun 52,6 % do gasto total. En segundo lugar, os centros de ensino superior achegan o 33,4 % do gasto. O resto das achegas repártense entre as Administracións públicas (13,6 %) e as institucións privadas en ánimo de lucro (IPSFL) cun 0,4 %. Polo tanto, tanto o sector empresarial galego como as Administracións públicas galegas teñen unha participación no gasto total de I+D inferior á media estatal, a costa dunha participación claramente superior dos centros de ensino superior (33,4 % fronte a 26,6 % en media estatal) e unha similar por conta das IPSFL (cadro 2.36). Como en anos precedentes, o sector servizos acada a meirande parte do gasto en I+D (gráfico 2.35) e emprega a máis persoal nestas actividades e, en particular, unha parte notablemente superior no persoal de investigación para sustentar a súa actividade.

Cadro 2.35

Gastos internos totais en I+D. Por comunidades autónomas e sector de execución. 2019

	Total	% sobre PIB	Empresas	Admón. pública	Ensino superior	IPSFL ⁽¹⁾
Andalucía	1.538.408	0,93	558.928	297.855	678.502	3.123
Aragón	358.602	0,93	200.365	80.210	(...)	(...)
Asturias	195.601	0,82	113.577	24.773	57.229	23
Baleares	134.242	0,40	47.647	34.476	(...)	(...)
Canarias	219.872	0,47	40.042	81.881	(...)	(...)
Cantabria	119.008	0,83	45.215	20.080	(...)	(...)
Castela e León	800.924	1,35	523.351	50.956	226.351	265
Castela-A Mancha	253.003	0,59	150.003	30.599	72.099	302
Cataluña	3.596.646	1,52	2.151.665	667.586	760.782	16.613
C. Valenciana	1.264.029	1,09	599.737	132.761	531.075	455
Extremadura	139.320	0,67	32.032	28.564	(...)	(...)
Galicia	627.329	0,97	329.997	85.389	209.574	2.369
Madrid	4.100.551	1,71	2.398.809	930.335	756.774	14.632
Murcia	323.429	0,99	153.869	34.690	134.756	114
Navarra	355.779	1,67	237.796	33.633	(...)	(...)
País Vasco	1.474.109	1,97	1.125.100	98.186	249.644	1.180
A Ríoxa	67.745	0,77	32.300	16.320	(...)	(...)
España	15.572.052	1,25	8.740.596	2.648.296	4.141.141	42.019

(1) Institucións privadas sen ánimo de lucro.

(.) Dato protexido por segredo estatístico.

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D.

Cadro 2.36

Distribución porcentual dos gastos internos totais en I+D. Por CC.AA. e sector de execución. 2019

	Total	Empresas	Admón. pública	Ensino superior	IPSFL ⁽¹⁾
Andalucía	1.538.408	36,33	19,36	44,10	0,20
Aragón	358.602	55,87	22,37	(...)	(...)
Asturias	195.601	58,07	12,67	29,26	0,01
Baleares	134.242	35,49	25,68	(...)	(...)
Canarias	219.872	18,21	37,24	(...)	(...)
Cantabria	119.008	37,99	16,87	(...)	(...)
Castela e León	800.924	65,34	6,36	28,26	0,03
Castela-A Mancha	253.003	59,29	12,09	28,50	0,12
Cataluña	3.596.646	59,82	18,56	21,15	0,46
C. Valenciana	1.264.029	47,45	10,50	42,01	0,04
Extremadura	139.320	22,99	20,50	(...)	(...)
Galicia	627.329	52,60	13,61	33,41	0,38
Madrid	4.100.551	58,50	22,69	18,46	0,36
Murcia	323.429	47,57	10,73	41,66	0,04
Navarra	355.779	66,84	9,45	(...)	(...)
País Vasco	1.474.109	76,32	6,66	16,94	0,08
A Ríoxa	67.745	47,68	24,09	(...)	(...)
España	15.572.052	56,13	17,01	26,59	0,27

En porcentaxe (agás a primeira columna, que está en miles de euros)

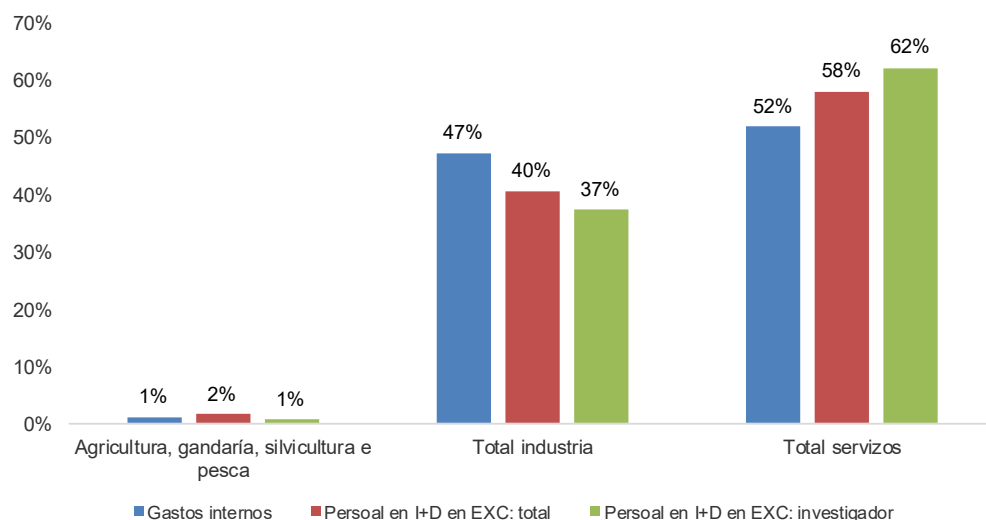
(1) Institucións privadas sen fins de lucro.

(...) Dato protexido por segredo estatístico.

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D.

Gráfico 2.35

Gasto en I+D por sectores industriais. Galicia. 2019

No conxunto do Estado o gasto total en I+D repártese de xeito relativamente equilibrado entre o sector servizos e a industria (cadro 2.37). No primeiro caso, destaca o gasto realizado polas actividades profesionais, científicas e técnicas, seguido a distancia polo executado polos servizos de información e comunicacións. No relacionado coa

industria, cabe salientar o gasto realizado pola industria farmacéutica, o da vinculada a vehículos de motor e outro material de transporte. Esta participación protagonista reproduce a mesma clasificación do ano 2018.

Cadro 2.37

Gastos totais en I+D (por sector). España. 2019

	Gastos internos (miles de euros)		Persoal en I+D en EXC: total persoal		Persoal en I+D en EXC: persoal investigador	
	Total	%	Total	%	Total	%
TOTAL EMPRESAS	8.740.596	100%	106.435	100%	54.888	100%
1. AGRICULTURA, GANDARÍA, SILVICULTURA E PESCA (CNAE 01, 02, 03)	100.477	1,15%	1.607	1,51%	377	0,69%
TOTAL INDUSTRIA	4.068.583	46,55%	42.519	39,95%	20.180	36,77%
2. Industrias extractivas e do petróleo (CNAE 05, 06, 07, 08, 09, 19)	82.536	0,94%	454	0,43%	269	0,49%
3. Alimentación, bebidas e tabaco (CNAE 10, 11, 12)	265.221	3,03%	3.365	3,16%	1.375	2,50%
4. Têxtil, confección, coiro e calzado (CNAE 13, 14, 15)	73.383	0,84%	984	0,92%	260	0,47%
5. Madeira, papel e artes gráficas (CNAE 16, 17, 18)	47.157	0,54%	783	0,74%	262	0,48%
6. Química (CNAE 20)	305.657	3,50%	4.236	3,98%	1.957	3,57%
7. Farmacia (CNAE 21)	786.619	9,00%	5.217	4,90%	2.750	5,01%
8. Caucho e plásticos (CNAE 22)	94.829	1,08%	1.276	1,20%	439	0,80%
9. Produtos minerais non metálicos diversos (CNAE 23)	56.603	0,65%	665	0,62%	270	0,49%
10. Metalurxia (CNAE 24)	66.707	0,76%	641	0,60%	286	0,52%
11. Manufacturas metálicas (CNAE 25)	151.673	1,74%	1.764	1,66%	834	1,52%
12. Produtos informáticos, electrónicos e ópticos (CNAE 26)	210.917	2,41%	3.335	3,13%	2.025	3,69%
13. Material e equipo eléctrico (CNAE 27)	196.100	2,24%	2.616	2,46%	1.302	2,37%
14. Outra maquinaria e equipo (CNAE 28)	270.273	3,09%	3.956	3,72%	1.854	3,38%
15. Vehículos de motor (CNAE 29)	543.560	6,22%	5.289	4,97%	1.924	3,50%
16. Outro material de transporte (CNAE 30)	659.272	7,54%	4.818	4,53%	2.740	4,99%
17. Mobles (CNAE 31)	14.980	0,17%	258	0,24%	92	0,17%
18. Outras actividades de fabricación (CNAE 32)	68.311	0,78%	1.033	0,97%	479	0,87%
19. Reparación e instalación de maquinaria e equipo (CNAE 33)	18.118	0,21%	300	0,28%	148	0,27%
20. Enerxía e agua (CNAE 35, 36)	126.661	1,45%	1.250	1,17%	789	1,44%
21. Saneamento, xestión de residuos e descontaminación (CNAE 37, 38, 39)	30.007	0,34%	279	0,26%	127	0,23%
22. Construción (CNAE 41, 42, 43)	102.590	1,17%	1.375	1,29%	659	1,20%
TOTAL SERVICIOS	4.468.946	51,13%	60.934	57,25%	33.672	61,35%
23. Comercio (CNAE 45, 46, 47)	367.785	4,21%	4.345	4,08%	2.135	3,89%
24. Transportes e almacenamento (CNAE 49, 50, 51, 52, 53)	77.281	0,88%	1.079	1,01%	242	0,44%
25. Hostalaría (CNAE 55, 56)	6.696	0,08%	105	0,10%	54	0,10%
26. Información e comunicacións (CNAE 58, 59, 60, 61, 62, 63)	1.008.992	11,54%	17.518	16,46%	8.179	14,90%
27. Actividades financeiras e de seguros (CNAE 64, 65, 66)	126.011	1,44%	1.316	1,24%	397	0,72%
28. Actividades inmobiliarias (CNAE 68)	11.927	0,14%	146	0,14%	54	0,10%
29. Actividades profesionais, científicas e técnicas (CNAE 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75)	2.659.279	30,42%	32.844	30,86%	20.663	37,64%
30. Actividades administrativas e servizos auxiliares (CNAE 77, 78, 79, 80, 81, 82)	66.486	0,76%	1.387	1,30%	611	1,11%
31. Actividades sanitarias e de servizos sociais (CNAE 86, 87, 88)	101.835	1,17%	1.616	1,52%	1.065	1,94%
32. Actividades artísticas, recreativas e de entretemento (CNAE 90, 91, 92, 93)	20.217	0,23%	164	0,15%	60	0,11%
33. Outros servizos (CNAE 85-854, 94, 95, 96)	22.436	0,26%	416	0,39%	213	0,39%

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D.

En correspondencia coas achegas dos respectivos sectores ao gasto total nas actividades de I+D, as empresas son as principais empregadoras de persoal para estas actividades (cadro 2.38). A participación no emprego das entidades de institucións é similar á media estatal, aínda que lixeiramente inferior no caso das Administracións públicas que se compensa cunha maior achega por parte das institucións de ensino superior (cadro 2.39). O 61 % destas persoas empregadas son persoal investigador (cadro 2.40).

Cadro 2.38

Persoal en actividades en I+D. Por comunidades autónomas e sector de execución. 2019

	PERSOAL	Empresas	Admón. pública	Ensino superior	IPSFL ⁽¹⁾
Andalucía	24.870	7.600	5.450	11.738	82
Aragón	4.054	2.792	1.263	(...)	(...)
Asturias	3.713	1.538	512	1.660	3
Baleares	1.245	672	573	(...)	(...)
Canarias	1.835	687	1.148	(...)	(...)
Cantabria	1.055	619	436	(...)	(...)
Castela e León	10.599	4.607	967	5.019	7
Castela-A Mancha	3.369	1.649	527	1.181	12
Cataluña	52.137	26.767	10.271	14.922	178
C. Valenciana	20.673	8.836	2.275	9.553	9
Estremadura	1.129	537	591	(...)	(...)
Galicia	11.085	5.112	1.658	4.278	37
Madrid	55.545	25.619	12.977	16.796	154
Murcia	6.320	2.345	566	3.406	2
Navarra	3.210	2.714	497	(...)	(...)
País Vasco	19.675	13.832	1.384	4.442	17
A Ríoxa	787	508	279	(...)	(...)
España	231.413	106.435	41.372	83.048	558

(1) Institucións privadas sen fins de lucro.

(...) Dato protexido por segredo estatístico.

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D.

Cadro 2.39

**Distribución do persoal actividades en I+D.
Por comunidades autónomas e sector de execución. 2019**

	Empresas	Admón. pública	Ensino superior	IPSFL ⁽¹⁾
Andalucía	30,56	21,91	47,20	0,33
Aragón	68,86	31,14	(...)	(...)
Asturias	41,42	13,78	44,72	0,09
Baleares	53,99	46,01	(...)	(...)
Canarias	37,44	62,56	(...)	(...)
Cantabria	58,65	41,35	(...)	(...)
Castela e León	43,47	9,12	47,35	0,06
Castela-A Mancha	48,94	15,65	35,06	0,35
Cataluña	51,34	19,70	28,62	0,34
C. Valenciana	42,74	11,01	46,21	0,04
Estremadura	47,62	52,38	(...)	(...)
Galicia	46,11	14,96	38,59	0,33
Madrid	46,12	23,36	30,24	0,28
Murcia	37,11	8,96	53,89	0,03
Navarra	84,53	15,47	(...)	(...)
País Vasco	70,30	7,03	22,58	0,09
A Ríoxa	64,54	35,46	(...)	(...)
España	45,99	17,88	35,89	0,24

(...) Dato protexido por segredo estatístico.

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D.

Cadro 2.40

Persoal investigador en actividades en I+D. Por comunidades autónomas e sector de execución. 2019

	PERSOAL	PERSOAL INVESTIGADOR	Empresas	Admón. pública	Ensino superior	IPSFL ⁽¹⁾	% persoal investigador s/ total
Andalucía	24.870	14.523	3.372	2.461	8.677	13	58,39%
Aragón	4.054	4.165	1.446	707	(...)	(...)	(...)
Asturias	3.713	2.633	914	234	1.483	2	70,91%
Baleares	1.245	1.966	244	374	(...)	(...)	(...)
Canarias	1.835	2.574	351	653	(...)	(...)	(...)
Cantabria	1.055	1.239	314	328	(...)	(...)	(...)
Castela e León	10.599	6.647	2.176	473	3.995	3	62,71%
Castela-A Mancha	3.369	1.746	675	311	756	4	51,84%
Cataluña	52.137	30.331	12.768	5.967	11.484	113	58,18%
C. Valenciana	20.673	13.048	4.561	1.312	7.166	9	63,12%
Extremadura	1.129	1.878	254	273	(...)	(...)	(...)
Galicia	11.085	6.724	2.731	858	3.102	33	60,66%
Madrid	55.545	35.050	13.995	6.626	14.346	83	63,10%
Murcia	6.320	4.218	963	308	2.944	2	66,74%
Navarra	3.210	3.024	1.196	341	(...)	(...)	(...)
País Vasco	19.675	13.310	8.715	755	3.826	14	67,65%
A Ríoxa	787	798	211	166	(...)	(...)	(...)
España	231.413	143.974	54.888	22.147	66.630	309	62,22%

(1) Institucións privadas sen fins de lucro.

(..) Dato protexido por segredo estatístico.

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D.

A información dispoñible permite desagregar o gasto de persoal destinado a mulleres e homes en 2019 (cadro 2.41). No conxunto estatal, as mulleres representan o 40,6 % do gasto total de persoal en actividades de I+D, e un pouco menos (39,8 %) no referente a persoal investigador. No ámbito da comunidade galega esta participación é lixeiramente superior, un punto por riba da media estatal. A desagregación das mulleres empregadas en actividades de I+D en función da institución empregadora (cadro 2.42) permite observar que a participación das mulleres en Galicia supera a media estatal moi particularmente no caso das Administracións públicas e as IPSFL, aínda que tamén nas institucións de ensino superior. Pola contra, reflíctese unha presenza relativamente inferior nas empresas.

Cadro 2.41

% Mulleres no persoal de actividades en I+D por comunidades autónomas. 2019

	Persoal	Investigadoras
Andalucía	41,43	39,72
Aragón	38,70	40,51
Asturias	38,64	38,71
Baleares	43,49	46,51
Canarias	39,64	39,19
Cantabria	41,99	41,82
Castela e León	42,59	43,53
Castela-A Mancha	38,39	39,05
Cataluña	40,72	39,09
C. Valenciana	40,79	39,51
Extremadura	39,59	38,78
Galicia	41,20	40,75
Madrid	41,57	40,71
Murcia	39,55	39,07
Navarra	40,50	41,36
País Vasco	36,43	36,20
A Ríoxa	43,22	47,27
España	40,62	39,85

(..) Dato protexido por segredo estatístico.

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D.

Cadro 2.42

% Total do persoal por sectores e comunidades autónomas (mulleres). 2019

	PERSOAL				INVESTIGADORAS			
	Empresas	Admón. pública	Ensino superior	IPSFL ⁽¹⁾	Empresas	Admón. pública	Ensino superior	IPSFL ⁽¹⁾
Andalucía	30,15	51,84	44,02	24,18	29,01	47,69	41,65	17,83
Aragón	26,19	48,70	(...)	(...)	28,57	45,41	(...)	(...)
Asturias	28,71	54,66	42,96	14,71	29,51	57,63	41,44	0,00
Baleares	23,43	56,99	(...)	(...)	30,58	55,66	(...)	(...)
Canarias	33,74	38,64	(...)	(...)	36,69	36,34	(...)	(...)
Cantabria	32,49	51,76	(...)	(...)	34,00	51,27	(...)	(...)
Castela e León	30,51	59,97	50,30	69,12	32,24	58,50	47,88	68,00
Castela-A Mancha	31,09	50,82	43,04	37,29	33,00	48,67	40,66	9,76
Cataluña	33,10	52,97	45,77	56,45	33,27	47,74	40,97	49,47
C. Valenciana	30,87	59,84	45,44	25,56	30,75	56,85	41,93	25,56
Extremadura	31,04	48,10	(...)	(...)	27,65	49,27	(...)	(...)
Galicia	28,28	63,86	47,61	69,02	30,31	59,32	44,53	65,24
Madrid	34,04	53,03	43,95	67,64	33,85	51,75	42,17	62,08
Murcia	34,40	44,99	42,22	4,76	33,18	44,57	40,44	4,76
Navarra	30,98	54,04	(...)	(...)	32,51	46,34	(...)	(...)
País Vasco	30,57	54,92	48,77	70,69	31,13	43,04	46,25	77,70
A Rioxa	30,47	56,63	(...)	(...)	36,63	60,70	(...)	(...)
España	31,87	53,25	45,46	53,31	32,21	49,94	42,75	51,12

(...) Dato protexido por segredo estatístico.

Fonte: INE, Estadística sobre actividades en I+D.

As respectivas dotacións de gasto en I+D respecto do PIB nas distintas comunidades autónomas, inxerida nunha serie histórica (cadro 2.43), permite detectar una tendencia á estabilidade en relación cos anos precedentes coas pequenas diferenzas previamente sinaladas. No que se refire á situación no conxunto da UE (cadro 2.44), unicamente Suecia, Austria e Alemaña superan o limiar do 3 % do PIB fixado pola Estratexia Europa 2020 para un crecemento intelixente, sostible e integrador no marco europeo. España non chega a media da UE en ningún dos anos da serie analizada, e tamén o investimento da comunidade galega queda por debaixo deste obxectivo común. A evolución das achegas respectivas do Estado e a comunidade autónoma nos últimos anos (gráfico 2.36) non parecen anticipar unha converxencia co obxectivo a curto prazo.

Cadro 2.43

Evolución da porcentaxe de gastos respecto ao PIB a prezos de mercado. Por comunidades autónomas. 2000-2019

	2000	2001(*)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009(**)	2010	2011	2012(***)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Andalucía	0,65	0,60	0,60	0,85	0,76	0,84	0,89	1,02	1,03	1,11	1,22	1,16	1,07	1,08	1,06	1,02	0,92	0,92	0,92	0,93
Aragón	0,69	0,69	0,71	0,70	0,69	0,79	0,87	0,90	1,03	1,12	1,13	0,97	0,98	0,93	0,93	0,92	0,91	0,88	0,92	0,93
Asturias	0,82	0,69	0,62	0,67	0,65	0,70	0,88	0,92	0,97	1,01	1,06	0,97	0,92	0,89	0,83	0,74	0,74	0,81	0,81	0,82
Baleares	0,22	0,23	0,24	0,24	0,26	0,27	0,29	0,33	0,36	0,38	0,43	0,37	0,35	0,34	0,32	0,32	0,32	0,36	0,40	0,40
Canarias	0,47	0,54	0,58	0,52	0,58	0,58	0,65	0,64	0,63	0,60	0,63	0,60	0,54	0,52	0,49	0,50	0,47	0,50	0,47	0,47
Cantabria	0,46	0,57	0,53	0,45	0,44	0,45	0,79	0,88	1,01	1,17	1,24	1,11	1,04	0,93	0,84	0,84	0,83	0,82	0,85	0,83
C. León	0,64	0,82	0,80	0,86	0,93	0,89	0,97	1,10	1,27	1,15	1,11	1,04	1,17	1,03	1,02	1,01	1,11	1,22	1,32	1,35
C. A Mancha	0,56	0,34	0,43	0,42	0,41	0,41	0,47	0,60	0,72	0,63	0,69	0,70	0,62	0,56	0,55	0,55	0,56	0,57	0,53	0,59
Cataluña	1,06	1,10	1,19	1,27	1,33	1,35	1,42	1,48	1,62	1,70	1,66	1,60	1,55	1,54	1,50	1,52	1,46	1,48	1,54	1,52
C. Valenciana	0,71	0,74	0,77	0,83	0,89	0,98	0,95	0,95	1,05	1,11	1,08	1,05	1,06	1,06	1,05	1,01	1,01	1,00	1,06	1,09
Extremadura	0,54	0,59	0,59	0,62	0,41	0,68	0,72	0,74	0,86	0,90	0,88	0,85	0,75	0,76	0,68	0,65	0,57	0,59	0,61	0,67
Galicia	0,64	0,72	0,79	0,85	0,85	0,87	0,89	1,03	1,04	0,94	0,94	0,94	0,90	0,87	0,88	0,88	0,86	0,94	0,94	0,97
Madrid	1,58	1,67	1,76	1,69	1,64	1,81	1,96	1,92	2,02	2,05	2,06	2,00	1,76	1,78	1,70	1,70	1,66	1,67	1,70	1,71
Murcia	0,69	0,62	0,54	0,68	0,65	0,73	0,76	0,91	0,86	0,87	0,92	0,86	0,86	0,85	0,87	0,86	0,92	0,92	0,96	0,99
Navarra	0,87	1,16	1,05	1,34	1,80	1,68	1,91	1,88	1,94	2,19	2,04	2,12	2,01	1,84	1,79	1,65	1,65	1,75	1,70	1,67
País Vasco	1,16	1,36	1,29	1,39	1,51	1,48	1,58	1,87	1,98	2,13	2,03	2,15	2,29	2,16	2,08	1,95	1,94	1,94	2,01	1,97
A Rioxa	0,57	0,62	0,54	0,63	0,66	0,66	1,04	1,16	1,01	1,08	1,06	1,02	0,91	0,81	0,93	0,89	0,84	0,90	0,82	0,77
España	0,91	0,95	0,99	1,05	1,06	1,12	1,20	1,27	1,35	1,39	1,40	1,36	1,30	1,28	1,24	1,22	1,19	1,21	1,24	1,25

Dende 2001(*) ata 2009 PIB pm base 2000.

Dende 2009(**) ata 2012 PIB pm base 2008.

Dende 2012(***) en adelante PIB pm base 2010.

Fonte: INE, Estadística de I+D.

Cadro 2.44

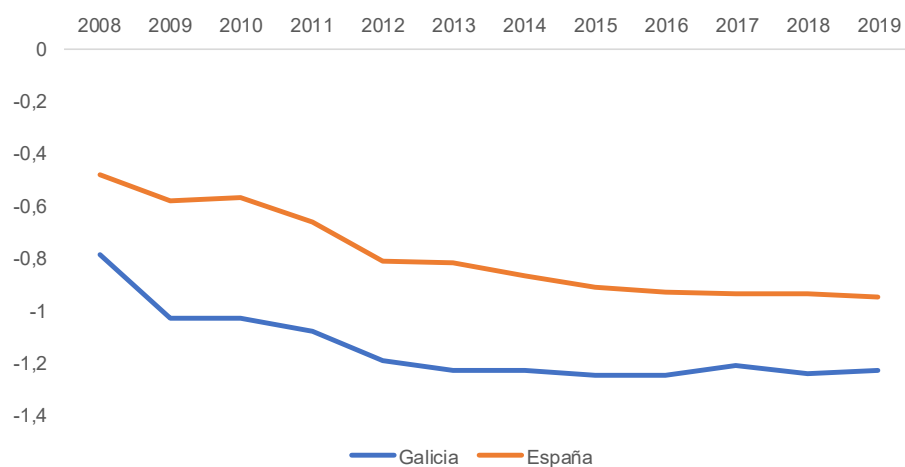
Porcentaxe de gasto en I+D sobre o PIB. Países OCDE Europa: 2009-2019

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
EU27	1,97	1,97	2,02	2,08	2,10	2,11	2,13	2,12	2,15	2,18	2,20
Alemaña	2,74	2,73	2,81	2,88	2,84	2,88	2,93	2,94	3,05	3,12	3,18
Austria	2,60	2,73	2,67	2,91	2,95	3,08	3,05	3,12	3,06	3,14	3,19
Bélxica	2,00	2,06	2,17	2,28	2,33	2,37	2,43	2,52	2,67	2,67	2,89
Bulgaria	0,49	0,57	0,53	0,60	0,64	0,79	0,95	0,77	0,74	0,76	0,84
Chequia	1,29	1,33	1,54	1,77	1,88	1,96	1,92	1,67	1,77	1,90	1,94
Chipre	0,44	0,44	0,45	0,44	0,49	0,51	0,48	0,52	0,55	0,62	0,63
Croacia	0,84	0,74	0,75	0,75	0,81	0,78	0,84	0,86	0,86	0,97	1,11
Dinamarca	3,06	2,92	2,94	2,98	2,97	2,91	3,06	3,09	2,93	2,97	2,91
Eslovaquia	0,47	0,61	0,66	0,80	0,82	0,88	1,16	0,79	0,89	0,84	0,83
Eslovenia	1,81	2,05	2,41	2,56	2,56	2,37	2,20	2,01	1,87	1,95	2,04
España	1,36	1,36	1,33	1,30	1,28	1,24	1,22	1,19	1,21	1,24	1,25
Estonia	1,39	1,57	2,28	2,11	1,71	1,42	1,46	1,23	1,28	1,41	1,61
Finlandia	3,73	3,71	3,62	3,40	3,27	3,15	2,87	2,72	2,73	2,76	2,79
Francia	2,21	2,18	2,19	2,23	2,24	2,23	2,27	2,22	2,20	2,20	2,19
Grecia	0,63	0,60	0,68	0,71	0,82	0,84	0,97	1,01	1,15	1,21	1,27
Hungría	1,13	1,13	1,18	1,26	1,39	1,35	1,34	1,18	1,32	1,51	1,48
Irlanda	1,61	1,59	1,56	1,56	1,57	1,52	1,18	1,17	1,22	1,14	0,78
Islandia	2,60	:	2,40	:	1,69	1,94	2,18	2,11	2,08	2,01	2,35
Italia	1,22	1,22	1,20	1,26	1,30	1,34	1,34	1,37	1,37	1,42	1,45
Letonia	0,45	0,61	0,69	0,66	0,61	0,69	0,62	0,44	0,51	0,64	0,64
Lituania	0,83	0,78	0,90	0,89	0,95	1,03	1,04	0,84	0,90	0,94	1,00
Luxemburgo	1,68	1,50	1,46	1,27	1,30	1,27	1,30	1,30	1,27	1,17	1,19
Malta	0,51	0,59	0,67	0,80	0,74	0,69	0,72	0,56	0,56	0,60	0,59
Noruega	1,72	1,65	1,63	1,62	1,65	1,72	1,94	2,04	2,10	2,05	2,15
Países Baixos	1,67	1,70	1,88	1,92	2,16	2,17	2,15	2,15	2,18	2,14	2,16
Polonia	0,66	0,72	0,75	0,88	0,88	0,94	1,00	0,96	1,03	1,21	1,32
Portugal	1,58	1,54	1,46	1,38	1,32	1,29	1,24	1,28	1,32	1,35	1,40
Reino Unido	1,67	1,64	1,65	1,58	1,62	1,64	1,65	1,66	1,68	1,73	1,76
Rumanía	0,44	0,46	0,50	0,49	0,39	0,38	0,49	0,48	0,50	0,50	0,48
Rusia	1,16	1,05	1,01	1,03	1,03	1,07	1,10	:	1,11	0,98	1,03
Suecia	3,40	3,17	3,19	3,23	3,26	3,10	3,22	3,25	3,36	3,32	3,40
Turquía	0,80	0,79	0,79	0,83	0,81	0,86	0,88	0,94	0,95	1,03	1,06
Galicia	0,94	0,94	0,94	0,90	0,87	0,88	0,88	0,86	0,94	0,94	0,97
España	1,39	1,40	1,36	1,30	1,28	1,24	1,22	1,19	1,21	1,24	1,25

Fonte: INE e Eurostat.

Gráfico 2.36

Evolución do gasto en I+D sobre PIB. Diferencial coa media EU-27 Galicia/España. 2008-2019

Fonte: INE, Estatística sobre actividades de I+D.

2.5. Innovación tecnolóxica nas empresas

A enquisa de innovación tecnolóxica nas empresas do INE permite coñecer a actividade das empresas que realizan algunha actividade innovadora (I+D, adquisición de tecnoloxía inmaterial software, gastos en deseño etc.). O cadro 2.45 recolle os principais indicadores de I+D nas empresas con actividades innovadoras no ano 2019, a partir do INE desagregados por comunidades autónomas. Nese ano, a comunidade galega contaba cun total de 1.420 empresas innovadoras, un 5,3 % do total destas empresas no conxunto do Estado. Polo tanto, a comunidade galega mantén o sexto posto no que se refire a participación de empresas con actividades innovadoras. A intensidade de innovación do total de empresas galegas é inferior á media estatal, ao igual que a intensidade de innovación das empresas con actividades innovadoras.

Cadro 2.45

Principais indicadores de I+D en empresas, por tipo de empresa e comunidades autónomas. 2019

	Empresas con actividades innovadoras	Intensidade de innovación ⁽¹⁾		
		Do total de empresas	Das empresas con actividades innovadoras	Das empresas con actividades de I+D
Andalucía	3.261	0,75	2,31	2,45
Aragón	974	0,94	1,96	1,67
Asturias	428	0,97	1,61	1,78
Baleares	498	0,58	2,21	3,36
Canarias	749	0,38	1,95	4,40
Cantabria	233	0,41	0,57	0,54
Castela e León	919	1,29	3,74	4,72
Castela-A Mancha	678	0,68	1,81	1,38
Cataluña	6.378	1,43	2,81	3,38
C. Valenciana	2.995	1,15	2,02	3,29
Extremadura	322	0,49	1,65	1,29
Galicia	1.420	0,73	1,24	2,12
Madrid	4.354	0,94	1,48	1,48
Murcia	885	0,78	1,73	1,68
Navarra	537	1,36	2,43	2,44
País Vasco	1.854	1,98	3,42	3,09
A Ríoxa	226	0,90	2,42	2,34
España	26.724	1,06	1,94	2,14

1) Intensidade de innovación=(Gasto actividades innovadoras/cifra de negocios)x100

Fonte : INE.

No cómputo total do período 2017-2019 rexístranse un total de 5.741 empresas innovadoras en Galicia, entre as cales destacan as de innovación xeral (29 %), as de proceso (26 %) e as de produto (15,8 %), unha distribución similar á reflectida no conxunto do Estado (cadro 2.46).

Cadro 2.46

Empresas innovadoras por comunidades autónomas e tipo de innovación. 2017-2019

	España	Andalucía	Aragón	Asturias	Baleares	Canarias	Cantabria	Castela e León	C.-A. Mancha
Empresas innovadoras no período 2017-2019	33.800	4.214	1.204	537	780	1.083	281	1.128	927
- Empresas innovadoras de produto	17.079	1.825	621	269	347	399	147	659	525
-- Exclusivamente innovadoras de produto	3.853	445	184	82	77	59	29	167	112
- Empresas innovadoras de proceso	29.947	3.769	1.020	455	703	1.024	251	961	815
-- Exclusivamente innovadoras de proceso	16.721	2.389	584	268	433	684	134	468	402
- Empresas innovadoras de produto e proceso	13.225	1.380	436	187	270	340	118	493	413
	Cataluña	Valencia	Extremadura	Galicia	Madrid	Murcia	Navarra	País Vasco	A Ríoxa
Empresas innovadoras no período 2017-2019	7.492	3.925	398	1.665	5.991	1.119	570	2.155	302
- Empresas innovadoras de produto	3.695	2.011	208	906	3.105	655	275	1.268	156
-- Exclusivamente innovadoras de produto	797	456	29	160	760	103	65	304	25
- Empresas innovadoras de proceso	6.695	3.469	369	1.505	5.231	1.017	505	1.851	278
-- Exclusivamente innovadoras de proceso	3.797	1.914	190	759	2.886	464	295	887	146
- Empresas innovadoras de produto e proceso	2.898	1.555	180	746	2.345	552	210	964	132

Fonte: INE.

A participación das empresas galegas no conxunto das empresas innovadoras do Estado é variable, atendendo ao tipo de innovación. Como se pode comprobar no gráfico 2.37, destacan especialmente as innovacións producidas no ámbito do produto e proceso.

Gráfico 2.37

Empresas Innovadoras por tipo de innovación. % Galicia sobre total España. 2017-2019

Fonte: INE.

As empresas que declaran algún tipo de actividade innovadora en 2019 en Galicia son 1.556, 338 máis que o ano anterior (un incremento do 27,7 %). Polo tanto, Galicia achega un 5,9 % do total estatal (cadro 2.47), pasando a ocupar o sexto lugar en función desta participación no volume de empresas. O gasto en innovación destas empresas supón un 3,9 % do total de gasto en innovación en España, unha perda de seis décimas porcentuais en relación co ano anterior. Este datos sitúan á comunidade galega coma a sétima en volume de gasto. O gasto medio en actividades para a innovación tecnolóxica realizado por estas empresas en 2019 acadou 489 mil euros, un valor inferior á media estatal, que se sitúa preto de 726 mil euros por empresa (gráfico 2.38).

Cadro 2.47

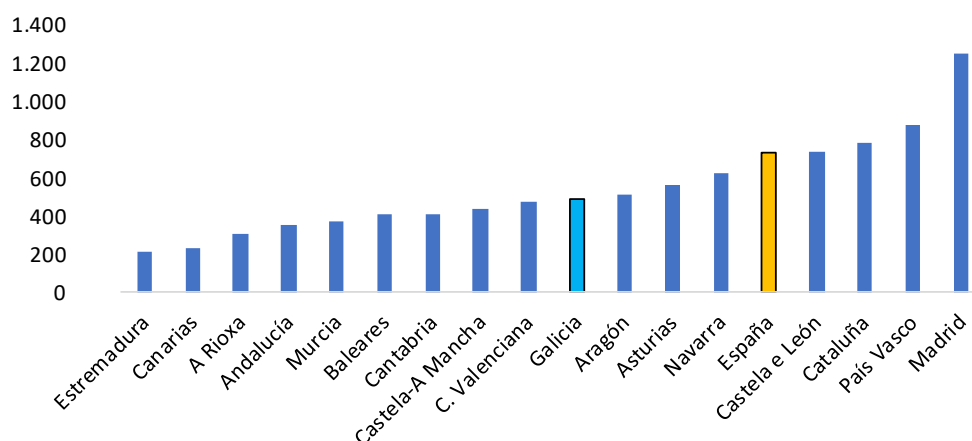
Empresas e gasto en actividades innovadoras segundo onde se realiza o gasto. 2019 (miles de €)

	Nº de empresas con gasto en innovación	Gasto en innovación
Andalucía	3.478	1.227.046
Aragón	1.074	545.578
Asturias	483	267.388
Baleares	529	215.054
Canarias	802	180.943
Cantabria	260	106.809
Castela e León	1.086	800.989
Castela-A Mancha	807	352.440
Cataluña	6.723	5.246.846
C. Valenciana	3.187	1.514.194
Estremadura	382	80.173
Galicia	1.556	760.256
Madrid	4.476	5.589.395
Murcia	957	356.284
Navarra	575	357.115
País Vasco	1.953	1.713.213
A Ríoxa	242	73.909
España	26.724	19.389.865

Fonte: INE.

Gráfico 2.38

Gasto medio en innovación das empresas (2019). Miles de €.

Fonte: INE, Estatística sobre actividades de I+D.

A porcentaxe de empresas galegas que obteñen financiamento para actividades innovadoras mediante a emisión de accións é superior á media española (cadro 2.48). Por outra banda, tamén en 2019 a vía preferente de financiamento destas actividades en Galicia é a través de créditos ou emisión de débeda, aínda que nunha porcentaxe inferior á que supón esta vía de financiamento na media estatal.

Cadro 2.48**% Empresas con actividades innovadoras por tipo de financiamento privado. Galicia/España. 2017-2019**

Actividades innovadoras no período 2017-2019	España	Galicia
% de empresas que obtiveron financiamento mediante emisión de accións ⁽¹⁾	0,81	0,91
% de empresas que usaron a emisión de accións para actividades innovadoras ⁽²⁾	32,99	36,35
% de empresas que obtiveron financiamento mediante créditos e/ou emisión de débeda ⁽¹⁾	22,34	24,54
% de empresas que usaron os créditos e/ou emisión de débeda para actividades innovadoras ⁽²⁾	15,83	13,81
% de empresas con actividades innovadoras que obtiveron financiamento mediante emisión de accións ^{(3) (4)}	2,07	2,53
% de empresas con actividades innovadoras que usaron a emisión de accións para actividades innovadoras ^{(3) (5)}	52,66	57,16
% de empresas con actividades innovadoras que obtiveron financiamento mediante créditos e/ou emisión de débeda ^{(3) (4)}	32,28	33,73
% de empresas con actividades innovadoras que usaron os créditos e/ou emisión de débeda para actividades innovadoras ^{(3) (5)}	48,17	42,24

Notas:

(1) % sobre o total de empresas.

(2) % sobre as empresas que obtiveron financiamento dese tipo.

(3) Empresas con innovacións completadas e/ou en curso e/ou abandonadas durante o período de estudo.

(4) % sobre o total de empresas con actividades innovadoras.

(5) % sobre o total de empresas con actividades innovadoras que obtiveron financiamento dese tipo.

Fonte: INE.

Igualmente importante é o papel das Administracións públicas e institucións como alternativa de financiamento das actividades innovadoras (cadro 2.49), que en Galicia é máis activo que na media estatal para o caso das Administracións locais e autonómicas. Por outra banda, cómpre destacar tamén o rol da UE como entidade financiadora, tanto a título individual coma a través do programa Horizon.

Cadro 2.49

% Empresas con actividades innovadoras por tipo de financiamento pública. Galicia/España. 2017-2019

Actividades innovadoras no período 2017-2019	España	Galicia
% de empresas que obtiveron financiación das Administracións locais ou autonómicas (6) (1)	10,15	13,88
% de empresas que usaron o financiamento das Administracións locais ou autonómicas para realizar actividades innovadoras (6) (2)	25,29	32,56
% de empresas que obtiveron financiamento da Administración do Estado (6) (1)	4,48	5,99
% de empresas que usaron o financiamento da Admón. do Estado para realizar actividades innovadoras (6) (2)	50,33	44,57
% de empresas que obtiveron financiamento do programa Horizon 2020 (1)	0,76	0,77
% de empresas que usaron o financiamento do programa Horizon 2020 para realizar actividades innovadoras (2)	92,64	93,58
% de empresas que obtiveron financiación doutras institucións da UE (1)	2,35	2,69
% de empresas que usaron o financiamento doutras institucións da UE para realizar actividades innovadoras (2)	29,80	61,79
% de empresas con actividades innovadoras que obtiveron financiación das Administracións locais ou autonómicas (6) (3) (1)	19,95	32,87
% de empresas con actividades innovadoras que usaron o financiamento financiación das Administracións locais ou autonómicas para realizar actividades innovadoras (6) (3) (2)	56,76	60,11
% de empresas con actividades innovadoras que obtiveron financiación da Admón. do Estado (6) (3) (1)	13,06	16,31
% de empresas con actividades innovadoras que usaron o financiamento da Administración do Estado para realizar actividades innovadoras (6) (3) (2)	76,30	71,57
% de empresas con actividades innovadoras que obtiveron financiación do programa Horizon 2020 (3) (1)	3,23	3,29
% de empresas con actividades innovadoras que usaron o financiamento do programa Horizon 2020 para realizar actividades innovadoras (3) (2)	95,87	95,59
% de empresas con actividades innovadoras que obtiveron financiación doutras institucións da UE (3) (1)	5,05	8,79
% de empresas con actividades innovadoras que usaron o financiamento doutras institucións da UE para realizar actividades innovadoras (3) (2)	61,18	82,77

Notas:

(1) % sobre o total de empresas.

(2) % sobre as empresas que obtiveron financiamento dese tipo.

(3) Empresas con innovacións completadas e/ou en curso e/ou abandonadas durante o período de estudo.

(4) % sobre o total de empresas con actividades innovadoras.

(5) % sobre o total de empresas con actividades innovadoras que obtiveron financiamento dese tipo.

(6) As organizacións do sector público inclúen as entidades públicas como as administracións central, autonómica e local e axencias, universidades, hospitais e outros provedores de servizos públicos.

Fonte: INE.

Os elevados custos da actividade innovadora son o principal factor de dificultade na realización de actividades innovadoras en Galicia (cadro 2.50). A enumeración de factores limitadores na realización de actividades do eido da innovación é similar en Galicia e no contexto estatal. No que atinxe ao resultado esperado (cadro 2.51), a mellora das satisfacción dos clientes e o posicionamento en liderado de calidade parecen ser os principais impulsores da actividade innovadora das empresas galegas. Finalmente, as organizacións empresariais parecen usar fundamentalmente tecnoloxía preexistente na propia empresa para desenvolver as súas innovacións (cadro 2.52).

Cadro 2.50**% Empresas por factores que dificultan a realización de actividades innovadoras. Galicia/España. 2017-2019**

Actividades innovadoras no período 2017-2019	España	Galicia
Falta de financiamento dentro da empresa ou grupo de empresas (1)	16,66	18,45
Falta de financiamento de fontes exteriores privadas (1)	14,68	16,94
Dificultades para obter axudas ou subvencións públicas (1)	21,90	20,57
Costes demasiado elevados (1)	27,39	28,69
Falta de persoal cualificado dentro da empresa (1)	16,33	20,80
Falta de socios para colaboración (1)	10,69	13,58
Falta de acceso a coñecementos externos (1)	12,23	15,73
Incerteza respecto á demanda no mercado das ideas da empresa (1)	20,76	24,32
Demasiada competencia no mercado (1)	19,26	19,76
Existen outras prioridades dentro da empresa (1)	44,31	48,82

(1) % de empresas, sobre o total de empresas, que consideran que os seguintes factores tiveron un grado de importancia elevado á hora de dificultar a decisión de iniciar ou execución mesma das actividades innovadoras.

Fonte: INE.

Cadro 2.51**% Empresas por tipo de estratexia máis importante. Galicia/España. 2017-2019**

Actividades innovadoras no período 2017-2019	España	Galicia
As centradas en mellorar bens ou servizos existentes	34,19	34,92
As centradas en introducir novos bens ou servizos	6,79	6,42
As centradas en prezos baixos (liderado de prezos)	14,56	13,52
As centradas en calidade alta (liderado de calidade)	43,73	44,00
As centradas nunha ampla gama de bens ou servizos	14,55	13,78
As centradas nun ou nun número pequeno de bens ou servizos clave	12,26	13,04
As centradas en satisfacer grupos de clientes establecidos	42,45	44,80
As centradas en chegar a novos grupos de clientes	31,88	31,71
As centradas en bens ou servizos estandarizados	13,57	14,05
As centradas en solucións específicas para clientes	28,27	27,12

(1) % de empresas, sobre o total de empresas, que consideran que as estratexias tiveron un grado de importancia elevado no desempeño económico da empresa.

Fonte: INE.

Cadro 2.52**% Empresas por tipo de tecnoloxía máis importante. Galicia/España. 2017-2019**

Actividades innovadoras no período 2017-2019	España	Galicia
% de empresas que compraron tecnoloxía xa usada pola empresa ou unha actualización	30,83	34,01
% de empresas que compraron tecnoloxía nova non utilizada previamente pola empresa	7,32	6,93

(1) % sobre o total de empresas.

Fonte: INE.

3. ECONOMÍA SOCIAL

Benigno Sánchez García

Xefe da Inspección provincial de Traballo e Seguridade Social
da Coruña

Capítulo 3. ECONOMÍA SOCIAL

3.1. Cooperativas

No momento de peche deste capítulo do Informe (mediados do mes de xullo de 2021), o Ministerio de Traballo e Economía Social non ten incorporado o dato das cooperativas inscritas na Seguridade Social a 31 de decembro de 2019 e 2020, no seu Anuario de Estatísticas Laborais. Non obstante, dende un centro directivo dese Ministerio (a Subdirección Xeral de Economía Social e da Responsabilidade Social das Empresas) facilitáronsenos dous documentos, un cos datos pechados a 31 de decembro de 2019 e o outro a 30 de xuño de 2020, en que consta boa parte da información que se viña utilizando neste Informe. Polo tanto, os datos de 2020 son os pechados na data referida, 30 de xuño.

Coa cautela necesaria por non dispoñer en 2020 dos datos a fin dese ano, hai que dicir que a pandemia do coronavirus tivo unha incidencia relativamente menor na “sobre vivencia” das empresas cooperativas en tres das catro provincias galegas, mentres que en Pontevedra o seu número é maior en 2020 que en 2019. A afectación negativa en 2020 respecto de 2019, traducíuse nunha diminución do número de empresas do 1,4% e do número de persoas traballadoras do 3,9% na Coruña; do 2,4% e do 2,7%, respectivamente, en Lugo; e do 9,9% do número de empresas en Ourense, se ben aquí o número de persoas traballadoras incrementouse nun 2%. En Pontevedra, o número de empresas cooperativas aumentou nun 2,4%, pero o número de persoas empregadas nelas diminuíu nun 0,3%.

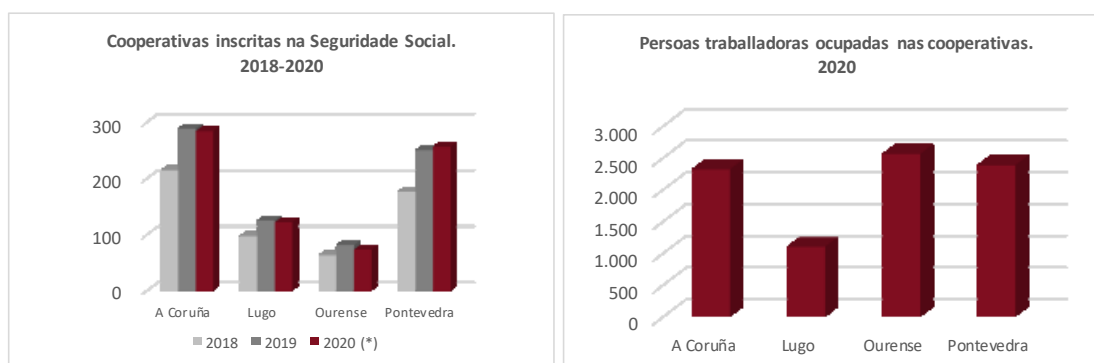
Cadro 3.1

Cooperativas inscritas na Seguridade Social e persoas traballadoras. Por provincias. Galicia. 2018-2020

	Cooperativas			Persoas traballadoras		
	2018	2019	2020 (*)	2018	2019	2020 (*)
A Coruña	214	288	284	1910	2.412	2.319
Lugo	97	125	122	755	1132	1102
Ourense	63	81	73	2.172	2.510	2.560
Pontevedra	176	250	256	2.048	2.388	2.382
Galicia	550	744	735	6.885	8.442	8.363

(*) Datos pechados a 30 de xuño.

Fonte: Ministerio de Traballo e Economía Social. Anuario de estatísticas laborais para 2018 e Subdirección Xeral da Economía Social para 2019 e 2020.

Xa con datos da Consellería Emprego e Igualdade, e se temos en conta tan só as cooperativas inscritas en 2020 nos rexistros autonómicos, provinciais e central (cadro 3.2), a provincia que amosou un maior dinamismo neste punto foi, un ano máis, a de Pontevedra. Por tipo de cooperativa, o protagonismo case absoluto (o 81,6% do total de cooperativas constituídas en 2020) corresponde ao cooperativismo de traballo asociado, como, tamén aquí, ven ocorrendo ano tras ano.

Cadro 3.2

Cooperativas constituídas nos rexistros provinciais e no Rexistro Central, segundo a clase de cooperativa, e número de persoas socias promotoras. Galicia. 2020

	REXISTROS PROVINCIAIS								REXISTRO CENTRAL		TOTAL	
	A CORUÑA		LUGO		OURENSE		PONTEVEDRA		CENTRAL			
	Nº coop	Persoas socias	Nº coop	Persoas socias	Nº coop	Persoas socias	Nº coop	Persoas socias	Nº coop	Persoas socias	Nº coop	Persoas socias
Agrarias	1	7	1	6			1	4	1	4	4	21
Consumidores e usuarios							1	10			1	10
Ensino											0	0
Ensino-traballo asociado											0	0
Explotación comunitaria da terra	1	4									1	4
Mar											0	0
Mixtas traballo asociado											0	0
Servizos											0	0
Servizos-traballo asociado											0	0
Traballo asociado	15	36	6	13	9	19	46	105	4	11	80	184
Transportistas											0	0
Transportistas-traballo asociado							1	2			1	2
Vivenda	2	11					2	7			4	18
Crédito											0	0
Integración social											0	0
Xuvenil-explotación comunitaria da terra											0	0
Xuvenil-traballo asociado	3	7			2	4	2	5			7	16
Segundo grao											0	0
TOTAL	22	65	7	19	11	23	53	133	5	15	98	255

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Emprego, Traballo Autónomo e Economía Social.

Dende o punto de vista da actividade desenvolvida, o 60,2% das cooperativas constituídas en Galicia en 2020, que agrupan ao 57,6,3% das persoas socias pertencen, e por esta orde, aos subsectores do comercio por xunto e polo miúdo, reparación de vehículos de motor e motocicletas; actividades profesionais, científicas e técnicas;

industria manufacturera; agricultura, gandería, silvicultura e pesca; actividades profesionais, científicas e técnicas; e educación.

Cadro 3.3

Cooperativas constituídas e número de persoas socias promotoras por actividade económica. 2020

Cód. Actividade	A CORUÑA		LUGO		OURENSE		PONTEVEDRA		REX. CENTRAL		TOTAL	
	Coop.	Persoas socias	Coop.	Persoas socias	Coop.	Persoas socias	Coop.	Persoas socias	Coop.	Persoas socias	Coop.	Persoas socias
A Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	3	13	2	8	3	6	2	6	1	4	11	37
B Industrias extractivas											0	0
C Industria manufacturera	2	5	2	4	2	4	7	16			13	29
D Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado											0	0
E Subministración de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación											0	0
F Construción	2	11					4	11			6	22
G Comercio por xunto e polo miúdo; reparación de vehículos de motor e motocicletas	4	10					9	20	1	3	14	33
H Transporte e almacenamento	1	3	1	3			1	2			3	8
I Hostalaría	1	2			1	2	6	14			8	18
J Información e comunicacións	1	2					2	4			3	6
K Actividades financeiras e de seguros											0	0
L Actividades inmobiliarias							2	5			2	5
M Actividades profesionais, científicas e técnicas	2	5	1	2	2	4	6	12			11	23
N Actividades administrativas e servizos auxiliares	2	5			1	2	5	12	1	3	9	22
O Administración pública e defensa e Seguridade Social obrigatoria											0	0
P Educación	3	7	1	2	1	2	4	11	1	3	10	25
Q Actividades sanitarias e de servizos sociais	1	2					1	10			2	12
R Actividades artísticas, recreativas e de entretemento					1	3	2	6	1	2	4	11
S Outros servizos							2	4			2	4
T Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio												
U Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais												
TOTAL	22	65	7	19	11	23	53	133	5	15	98	255

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Emprego, Traballo Autónomo e Economía Social.

3.2. Sociedades laborais

Tamén no caso das sociedades laborais, o Anuario de Estatísticas Laborais do Ministerio de Traballo e Economía Social segue sen recoller (a mediados de xullo de 2021) o dato das inscritas na Seguridade Social a finais de 2019 e de 2020. E de novo neste caso, a Subdirección Xeral de Economía Social e da Responsabilidade Social das Empresas facilitounos os datos necesarios para incorporar a este informe, respecto dos que hai que volver a recordar que os de 2020 son os correspondentes ao seu primeiro semestre.

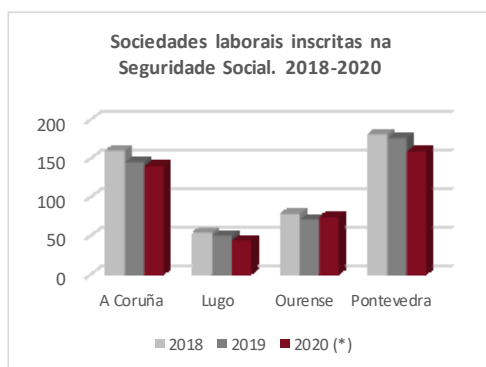
Unha vez máis tendo en conta este condicionante á hora de valorar a evolución de 2020 respecto de 2019, podemos afirmar que en tres provincias, A Coruña, Lugo e Pontevedra, conséntase unha diminución no número de sociedades laborais e no número de persoas traballadoras empregadas, mentres que en Ourense o lixeiro aumento no número de sociedades laborais veu acompañado dun lixeiro descenso no número de traballadores empregados.

Cadro 3.4**Sociedades laborais inscritas na Seguridade Social e persoas traballadoras.
Por provincias. Galicia. 2018-2020**

	Sociedades laborais			Persoas traballadoras		
	2018	2019	2020 (*)	2018	2019	2020 (*)
A Coruña	160	145	140	899	847	807
Lugo	54	50	44	374	326	315
Ourense	78	71	74	282	268	267
Pontevedra	181	176	159	1.042	931	883
Galicia	473	442	417	2.597	2.372	2.272

(*): Datos pechados a 30 de xuño.

Fonte: Ministerio de Traballo e Economía Social, Subdirección Xeral da Economía Social e da Responsabilidade Social das Empresas.

O dato anterior garda certa coherencia cos facilitados pola Consellería de Emprego e Igualdade acerca da evolución do número de sociedades laborais constituídas en Galicia entre 2011 e 2020 (a pesar do reponte no número das constituídas en 2018), e do número de sociedades laborais que causaron baixa no mesmo período, sendo de salientar aquí, en calquera caso, o importantísimo descenso das que causaron baixa en 2020, en plena pandemia do coronavirus.

Cadro 3.5**Sociedades laborais: Actos inscritos segundo a provincia do domicilio social.
Galicia. 2020**

	Sociedades laborais constituídas	Modificacións estatutarias	Sociedades laborais que causaron baixa	Totais
A Coruña	23	12	38	73
Lugo	8	4	9	21
Ourense	0	3	3	6
Pontevedra	2	1	2	5
Galicia	33	20	52	105

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Emprego, Traballo Autónomo e Economía Social.

Cadro 3.6

Sociedades laborais constituídas por provincias. Galicia. 2011-2020

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Coruña	20	26	18	18	13	7	6	15	9	23
Lugo	2	7	2	5	1	1	0	3	2	8
Ourense	10	15	3	6	5	3	4	3	2	0
Pontevedra	16	13	22	13	16	18	19	24	20	2
Galicia	48	61	45	42	35	29	29	45	33	33

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Emprego, Traballo Autónomo e Economía Social.

Cadro 3.7

Sociedades laborais. Modificacións estatutarias. Evolución. Galicia. 2011-2020

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Coruña	7	11	15	11	6	12	8	37	22	12
Lugo	2	7	2	1	1	3	2	12	1	4
Ourense	5	4	1	4	2	0	1	5	3	3
Pontevedra	10	14	13	12	11	9	12	26	9	1
Galicia	24	36	31	28	20	24	23	80	35	20

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Emprego, Traballo Autónomo e Economía Social.

Cadro 3.8

Sociedades laborais que causaron baixa por provincias. Galicia. 2011-2020

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Coruña	26	20	18	23	15	19	41	50	60	38
Lugo	15	14	23	8	8	4	25	15	9	9
Ourense	11	14	14	13	14	5	10	10	10	3
Pontevedra	25	23	24	20	20	11	25	50	32	2
Galicia	77	71	79	64	57	39	101	125	111	52

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Emprego, Traballo Autónomo e Economía Social.

Case a metade das sociedades laborais constituídas en Galicia en 2020 (cadro 3.10) están encadradas no subsector do comercio por xunto e polo miúdo e a reparación de vehículos de motor e motocicletas.

Cadro 3.9

Distribución provincial número socios desagregado por sexo e tipo de participación nas sociedades laborais constituídas en 2020

	Persoas físicas	Persoas xurídicas	Totais socios por sexo		Socios por tipo de participación			
			Homes	Mulleres	Homes soc. traballo	Mulleres soc. traballo	Homes soc. capital	Mulleres soc. capital
A Coruña	23	0	12	11	11	10	1	1
Lugo	4	0	3	1	3	1	0	0
Ourense	0	0	0	0	0	0	0	0
Pontevedra	31	0	22	9	21	8	1	1
Galicia	58	0	37	21	35	19	2	2

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Emprego, Traballo Autónomo e Economía Social.

Cadro 3.10

Sociedades laborais constituídas, segundo a actividade económica, as provincias e o total. Galicia. 2020

Cód	Actividade	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		GALICIA	
		Nº SS LL	Nº Soc.	Nº SS LL	Nº Soc.	Nº SS LL	Nº Soc.	Nº SS LL	Nº Soc.	Nº SS LL	Nº Soc.
A	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca							2	4	2	4
B	Industrias extractivas										
C	Industria manufacturera	1	3					2	5	3	8
D	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado										
E	Subministración de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación										
F	Construción	1	2					1	2	2	4
G	Comercio por xunto e polo miúdo, reparación de vehículos de motor e motocicletas	4	12					6	15	10	27
H	Transporte e almacenamento										
I	Hostalaría					1	2	2	2	4	6
J	Información e comunicacións	1	2								
K	Actividades financeiras e de seguros									1	2
L	Actividades inmobiliarias										
M	Actividades profesionais, científicas e técnicas	1	4					1	3	2	7
N	Actividades administrativas e servizos auxiliares										
O	Administración pública e defensa e Seguridade Social obrigatoria										
P	Educación										
Q	Actividades sanitarias e de servizos sociais										
R	Actividades artísticas, recreativas e de entretemento										
S	Outros servizos										
T	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio										
U	Actividades de organizacións e organismos extraterreitoriais										
Total		8	23	0	0	1	2	14	31	24	58

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Emprego, Traballo Autónomo e Economía Social.

Dende o punto de vista societario, o 93,1% das persoas socias das sociedades laborais constituídas en 2020 son socias de traballo (o 86,8% en 2019), e un 63,8,1% homes (máis que en 2019, o 59,3%).

Cadro 3.11

Sociedades laborais constituídas, segundo a actividade económica, tipo de participación e sexo. Galicia. 2020

Cód.	Actividade	Nº SS LL	Total persoas socias	Persoas socias		Sexo		
				De traballo	De capital	Home	Muller	Persoas xurídica
A	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	2	4	4		4		
B	Industrias extractivas							
C	Industria manufacturera	3	8	7	1	6	2	
D	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado							
E	Subministración de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación							
F	Construción	2	4	4		2	2	
G	Comercio por xunto e polo miúdo, reparación de vehículos de motor e motocicletas	10	27	24	3	19	8	
H	Transporte e almacenamento							
I	Hostalaría	2	4	4		2	2	
J	Información e comunicacións	1	2	2		1	1	
K	Actividades financeiras e de seguros							
L	Actividades inmobiliarias							
M	Actividades profesionais, científicas e técnicas	2	7	7		1	6	
N	Actividades administrativas e servizos auxiliares							
O	Administración pública e defensa e Seguridade Social obrigatoria							
P	Educación							
Q	Actividades sanitarias e de servizos sociais							
R	Actividades artísticas, recreativas e de entretemento							
S	Outros servizos	1	2	2		2		
T	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio							
U	Actividades de organizacións e organismos extraterreitoriais							
Total		23	58	54	4	37	21	0

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Emprego, Traballo Autónomo e Economía Social.

3.3. Centros especiais de emprego

Esta modalidade de organización produtiva, que persegue a integración laboral das persoas con diversidade funcional, viu a constitución de 4 centros en 2020 (5 centros en 2019; 6 centros en 2018), nos que traballan unicamente homes, nun 81,5% con discapacidade.

Cadro 3.12

Centros especiais de emprego constituídos en Galicia. 2020

Centros especiais de emprego	Centros de traballo	Persoas traballadoras		Persoas con discapacidade		Persoas sen discapacidade	
		Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
4	4	27		22		5	

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Emprego, Traballo Autónomo e Economía Social.

4. POBOACIÓN E MERCADO DE TRABAJO

María Bastida Domínguez

Profesora contratada doutora no Departamento de Organización de Empresas e Comercialización na Universidade de Santiago de Compostela

Santiago Lago Peñas

Catedrático de Economía e director do grupo de investigación GEN da Universidade e Vigo

Alberto Vaquero García

Profesor titular de Economía Aplicada e membro do grupo de investigación GEN da Universidade de Vigo

Marta Puebla Vilariño

Funcionaria do SEPE (Servizo Público de Emprego Estatal)

Capítulo 4. POBOACIÓN E MERCADO DE TRABAJO

4.1. A poboación galega

4.1.1. Evolución da poboación

En 2020 a poboación en Galicia reduciuse en 5.249 persoas, ata chegar aos 2.696.995 habitantes. Esta redución é notablemente superior á recollida no 2019, en boa medida porque a COVID-19 supuxo un importante aumento de mortalidade, sobre todo para as persoas en idade avanzada. Segundo o Ministerio de Sanidade, a 31 de decembro de 2020, rexistráronse en Galicia 1.397 falecidos pola COVID-19.

Ao anterior hai que engadir que o comportamento demográfico tamén se insire nunha traxectoria de longo prazo de perda de poboación. No cadro 4.1 recóllese a evolución demográfica das cinco comunidades autónomas (CC.AA.) máis poboadas, cunha dobre perspectiva temporal: a un prazo máis longo (tomando como referencia 2001) e nos últimos 11 anos (2011-2021). En 2021, Andalucía, Cataluña, Madrid e Comunidade Valenciana, por esta orde, concentran 27.970.097 habitantes, un 59,0% da poboación española.

Salienta o seguinte:

- O contraste entre a grande suba da poboación española entre 2001 e 2021 (6.728.678 habitantes, un 16,5%) e o retroceso da poboación galega, 1.030 habitantes, un -0,04%.
- No que atinxe ao período 2011-2021, a poboación galega diminuíu en 76.420 persoas.

Cadro 4.1

Poboación das 5 comunidades autónomas de máis habitantes, 2001/2011-2021

	2001	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Andalucía	7.323.031	8.332.087	8.377.809	8.393.159	8.388.875	8.399.618	8.403.774	8.408.825	8.410.094	8.427.404	8.476.718	8.501.450
Cataluña	6.314.849	7.493.252	7.514.992	7.480.921	7.416.237	7.396.991	7.408.290	7.441.140	7.488.717	7.566.430	7.652.069	7.669.999
Madrid	5.379.087	6.394.239	6.425.573	6.414.709	6.378.297	6.385.298	6.424.275	6.476.705	6.549.519	6.641.648	6.747.425	6.752.763
C. Valenciana	4.135.183	4.999.211	5.009.647	4.987.017	4.956.427	4.939.674	4.932.347	4.935.084	4.946.233	4.974.969	5.028.650	5.045.885
Galicia	2.698.025	2.773.415	2.771.916	2.761.970	2.747.226	2.734.656	2.720.102	2.710.129	2.703.149	2.700.441	2.702.244	2.696.995
España	40.665.545	46.667.175	46.818.216	46.727.890	46.512.199	46.449.565	46.440.099	46.527.039	46.658.447	46.937.060	47.329.981	47.394.223

Os datos do 1-1-2021 son provisionais.
Fonte: INE, a 1 de xaneiro de cada ano.

A desagregación provincial desta evolución aparece no cadro 4.2, destacando que:

- En 2021 A Coruña e Pontevedra seguen a concentrar máis de dous millóns de habitantes (2.065.190), un 76,5% do total da poboación en Galicia.
- O devalar demográfico en Galicia vaise facendo máis intenso ano a ano, sobre todo nas provincias de Ourense e Lugo, cunha perda de poboación dende 2011 ata 2021 do 7,5% e 6,5%, respectivamente. Entre 2020 e 2021 Ourense perdeu 1.633 habitantes e Lugo 1.517.

Cadro 4.2**Evolución anual da poboación. Por provincias. 2001/2011-2021**

	2001	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
A Coruña	1.095.881	1.140.069	1.141.178	1.138.494	1.133.330	1.128.694	1.124.114	1.121.746	1.121.417	1.122.007	1.123.480	1.121.802
Lugo	359.818	349.525	347.629	344.845	341.822	338.921	336.136	333.593	331.492	329.587	328.153	326.636
Ourense	339.681	330.019	328.188	325.389	321.801	318.739	314.663	311.562	309.314	307.841	306.802	305.169
Pontevedra	902.645	953.802	954.921	953.241	950.273	948.302	945.189	943.228	940.926	941.007	943.809	943.388

Fonte: INE, a 1 de xaneiro de cada ano.

A desagregación por grupos quinquenais de idade dos datos da poboación galega a longo prazo figura no cadro 4.3. O notable avellentamento demográfico de Galicia queda ben reflectido se compararmos a situación entre 2001 y 2021, xa que o grupo de idade de 85 ou máis multiplica por 2,15 o valor de 2001.

Cadro 4.3**Serie histórica de poboación segundo grupos quinquenais de idade. Galicia. 2001-2021**

	2001	2006	2014	2019	2020	2021
0-4	93.594	103.716	108.093	95.262	91.783	87.676
5-9	105.119	98.513	113.617	110.121	108.200	106.256
10-14	126.065	109.671	106.762	115.244	117.123	117.676
15-19	166.204	130.641	104.818	109.054	111.280	112.499
20-24	213.597	169.871	124.056	108.427	109.271	110.572
25-29	210.965	217.213	146.545	124.425	122.141	119.788
30-34	201.386	215.370	193.081	144.639	140.123	136.276
35-39	192.982	207.372	228.146	190.716	181.709	172.325
40-44	189.714	197.626	216.706	226.651	225.122	220.812
45-49	171.193	192.760	208.759	214.990	217.921	222.104
50-54	171.108	172.649	198.369	206.785	209.550	211.431
55-59	158.809	171.235	182.840	195.246	197.162	197.791
60-64	141.256	158.141	168.418	179.352	183.407	188.000
65-69	167.010	138.842	166.041	164.042	163.935	165.562
70-74	140.368	158.009	133.450	157.536	159.261	157.451
75-79	110.629	125.273	130.765	121.869	130.557	134.532
80-84	75.190	88.776	113.244	109.844	102.049	100.521
85 e mais	62.837	74.421	103.516	126.240	131.650	135.724
Total	2.698.025	2.730.097	2.747.226	2.700.441	2.702.244	2.696.995

Fonte: INE, a 1 de xaneiro de cada ano.

O cadro 4.4 amosa a evolución da distribución da poboación galega por comarcas, no que subliñamos as doce demarcacións que a 1 de xaneiro de 2020 teñen máis de 50.000 habitantes. A partir da comparación respecto ao ano 2001, salienta o seguinte:

- Nas provincias de Lugo e Ourense, tan só a comarca da capital de provincia medrou, namentres na Coruña aumentou en dúas (A Coruña e Compostela) e en Pontevedra en seis (Vigo, Pontevedra, Baixo Miño, o Condado, O Morrazo e O Salnés).
- Das comarcas das sete principais cidades de Galicia, só a de Ferrol baixou o número de habitantes (en 10.439).
- En varias comarcas galegas (Muros, Ortegal, Terra de Soneira, Xallas, Os Ancares, Chantada, A Fonsagrada, Meira, Quiroga, A Ulloa, Baixa Limia, A

Limia, O Ribeiro, Terra de Caldelas, Terra de Celanova, Terra de Trives, Viana e A Paradanta) a poboación caeu máis dun 25%; e entre un 20%-25% en Terra de Melide, Terra Chá, Terra de Lemos e Tabeirós- Terra de Montes).

Finalmente salientar que no período 2014-2020, das 53 comarcas tan só subiu a poboación en catro: A Coruña, Santiago de Compostela, Pontevedra e Vigo).

Cadro 4.4

Poboación segundo comarcas. Galicia. 2001, 2011-2020

	2001	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Arzúa	19.184	17.364	17.226	17.057	16.909	16.828	16.678	16.500	16.351	16.241	16.138
Barbanza	66.323	68.311	68.336	68.199	67.776	67.331	66.940	66.672	66.405	66.095	66.063
A Barcala	11.800	11.179	11.046	10.940	10.763	10.634	10.556	10.424	10.382	10.277	10.203
Bergantiños	70.815	70.209	69.834	69.438	68.928	68.428	67.890	67.357	67.173	66.927	66.840
Betanzos	39.142	39.632	39.419	39.065	38.768	38.452	38.079	37.975	38.011	38.083	38.309
A Coruña	358.302	396.864	398.025	398.412	397.254	396.728	397.520	398.730	400.995	403.386	406.873
Eume	28.842	26.391	26.124	25.539	25.490	25.184	25.000	24.834	24.639	24.360	24.223
Ferrol	162.261	162.531	161.541	160.666	159.422	158.029	156.159	154.802	153.581	152.494	151.822
Fisterra	25.175	23.677	23.136	22.747	22.461	22.255	22.000	21.770	21.631	21.483	21.368
Muros	15.971	14.399	14.042	13.785	13.493	13.244	13.004	12.852	12.726	12.513	12.326
Noia	37.292	35.623	35.269	34.775	34.459	34.062	33.758	33.527	33.312	33.054	32.839
Ordes	38.193	38.683	38.411	38.153	37.687	37.313	36.960	36.702	36.583	36.456	36.237
Ortegal	16.923	14.347	13.772	13.166	12.942	12.990	12.776	12.531	12.238	11.978	11.814
Santiago	146.555	163.576	164.519	164.621	165.083	165.361	165.887	166.692	167.142	168.601	169.571
O Sar	17.718	16.814	16.730	16.459	16.373	16.235	16.091	15.922	15.741	15.664	15.621
Terra de Melide	14.820	13.137	12.679	12.379	12.533	12.371	12.238	12.153	12.003	11.872	11.800
Terra de Soneira	21.694	19.426	19.168	18.706	18.386	17.943	17.620	17.360	17.041	16.801	16.565
Xallas	16.992	14.961	14.634	14.054	14.008	13.808	13.643	13.491	13.397	13.311	13.203
Os Ancares	14.238	11.612	11.330	11.153	10.951	10.719	10.474	10.265	10.019	9.873	9.662
Chantada	17.118	14.835	14.536	14.287	14.055	13.876	13.639	13.499	13.389	13.141	13.012
A Fonsagrada	7.461	6.043	5.859	5.696	5.563	5.432	5.316	5.185	5.075	4.921	4.830
Lugo	112.895	120.548	120.737	120.802	120.320	119.579	119.394	118.906	118.758	118.931	118.955
A Mariña Central	30.457	30.530	30.323	30.106	29.860	29.542	29.373	29.185	29.149	28.955	28.829
A Mariña Occidental	28.020	27.238	27.140	26.964	26.729	26.370	26.122	25.929	25.792	25.659	25.537
A Mariña Oriental	17.479	17.231	17.126	16.893	16.741	16.598	16.477	16.357	16.245	16.170	16.113
Meira	6.706	5.698	5.638	5.552	5.447	5.425	5.335	5.231	5.125	5.124	5.119
Quiroga	7.245	6.020	5.813	5.721	5.618	5.514	5.406	5.333	5.245	5.178	5.107
Sarria	26.427	24.511	24.170	23.914	23.720	23.466	23.194	22.994	22.735	22.569	22.421
Terra Chá	48.801	44.081	43.573	42.912	42.336	41.860	41.290	40.770	40.336	39.935	39.702
Terra de Lemos	36.089	33.133	32.813	32.333	31.876	31.530	31.132	30.754	30.370	30.151	29.780
A Ulloa	11.189	10.050	9.844	9.672	9.532	9.475	9.375	9.226	9.089	8.980	8.879
Alariz-Maceda	15.633	15.151	15.060	14.835	14.637	14.466	14.268	14.181	14.089	14.083	14.074
Baixa Limia	9.925	8.421	8.212	7.930	7.636	7.409	7.126	6.936	6.782	6.676	6.519
O Carballiño	30.074	29.240	28.891	28.588	27.979	27.512	27.108	26.765	26.576	26.549	26.443
A Limia	25.218	23.252	22.823	22.391	21.964	21.525	21.111	20.658	20.340	20.075	19.803
Ourense	143.142	146.165	146.135	146.190	145.563	144.810	144.372	144.011	144.004	143.851	144.440
O Ribeiro	20.546	18.861	18.369	17.808	17.195	16.817	16.547	16.336	15.985	15.808	15.571
Terra de Caldelas	4.647	3.544	3.443	3.314	3.223	3.141	3.064	2.990	2.842	2.789	2.764
Terra de Celanova	22.894	20.623	20.057	19.324	18.749	18.367	17.960	17.620	17.433	17.497	17.230
Terra de Trives	5.963	4.789	4.660	4.507	4.430	4.348	4.227	4.111	4.023	3.924	3.835
Valdeorras	29.126	27.999	27.724	27.369	27.000	26.762	26.531	26.134	25.755	25.500	25.381
Verín	29.450	28.410	28.261	27.968	27.555	27.081	26.556	26.022	25.653	25.217	24.999
Viana	8.005	6.802	6.622	6.500	6.362	6.153	5.983	5.916	5.811	5.682	5.591
O Baixo Miño	45.949	51.116	51.096	50.630	50.402	50.282	49.998	49.828	49.646	49.464	50.252
Caldas	35.397	35.322	35.154	34.958	34.757	34.623	34.456	34.197	34.067	33.837	33.701
O Condado	37.998	43.318	42.917	42.790	42.286	41.992	41.828	41.693	41.551	41.621	41.780
Deza	47.314	44.355	42.630	41.849	41.412	40.792	40.471	40.310	40.063	40.014	40.046
O Morrazo	79.817	83.669	83.313	83.340	83.613	83.347	83.109	82.711	82.445	82.269	82.226
A Paradanta	18.118	15.970	14.000	13.497	13.226	12.945	12.663	12.531	12.259	12.168	12.060
Pontevedra	115.571	124.356	124.075	124.132	124.094	123.639	123.583	125.278	125.032	125.120	125.280
O Salnés	104.184	111.849	111.541	111.089	110.534	110.422	109.937	109.882	109.715	109.540	109.570
Taboas-Terra de Montes	29.588	28.100	27.489	27.149	26.753	26.536	26.293	24.223	24.112	23.867	23.659
Vigo	402.240	425.456	426.213	425.616	423.842	422.796	422.008	422.078	422.882	424.765	426.834

Fonte: INE, a 1 de xaneiro de cada ano.

4.1.2. A poboación estranxeira

A chegada de poboación do estranxeiro foi moi importante no conxunto de España, pero non tanto en Galicia, nos últimos anos do século XX e principios do século XXI. En Galicia o máximo da serie alcázase en 2021 (122.142), o que supón un incremento de 18.764 persoas respecto a 2013 (a cifra máis alta ata 2019).

O cadro 4.5 amosa que:

- A suba continuada da poboación estranxeira feminina residente en Galicia, que comezou na última década do século XX, continuou na primeira década do século XXI. Xa en 2014 comeza a diminuír, primeiro lixeiramente e logo de forma acentuada, pero cun importante aumento no trienio 2019-2021; o anterior provoca que en 2021 residan 62.807 mulleres estranxeiras (11.513 persoas máis que en 2013).
- A evolución da poboación estranxeira masculina residente en Galicia caracterízase polo mesmo patrón de comportamento. Foi en 2012 cando acadou o seu máximo, con 52.577 homes. Como lle pasou ás mulleres, en 2013 a cifra comeza a diminuír, pero cun importante aumento no bienio 2019-2020. En 2020 o número de estranxeiros varóns foi de 59.335 persoas (7.251 máis que en 2013).

Cadro 4.5

Poboación estranxeira segundo sexo. Galicia. 2001/2011-2021

	2001	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Homes	15.658	52.153	52.577	52.084	47.920	46.045	45.746	46.001	47.160	50.701	56.667	59.335
Mulleres	17.400	50.987	51.208	51.294	46.406	44.456	44.586	45.091	48.143	52.675	59.861	62.807
Total	33.058	103.140	103.785	103.378	94.326	90.501	90.332	91.092	95.303	103.376	116.528	122.142

Fonte: INE, a 1 de xaneiro de cada ano.

A desagregación por provincias e sexos da poboación estranxeira residente en Galicia a 1 de xaneiro de 2021 figura no cadro 4.6. A concentración deste colectivo é elevada: as provincias da Coruña e Pontevedra acollen 87.019 persoas (un 71,2% do total galego).

Cadro 4.6

Poboación estranxeira. Por provincias. 2021

	Homes	Mulleres	Total
A Coruña	22.118	24.524	46.642
Lugo	9.213	8.940	18.153
Ourense	8.234	8.737	16.970
Pontevedra	19.770	20.605	40.377

Fonte: INE. Datos a 1 de xaneiro.

4.1.3. Movementos naturais de poboación

Galicia rexistrou no 2020 un descenso absoluto da súa poboación (17.670 habitantes menos). No total estatal, en 2020 houbo unha redución de 153.724 persoas. O cadro 4.7 resume estes resultados. A perspectiva temporal dos movementos naturais da poboación galega reflíctea o cadro 4.8 (2001 e 2011 ata 2020).

Cadro 4.7**Nacementos, mortes e crecemento natural. Galicia, España. 2020**

	Nacementos	Mortes	Crecemento natural
Galicia	15.212	32.822	-17.610
España	339.206	492.930	-153.724

Fonte: INE, Movemento natural de poboación. Datos provisionais.

Cadro 4.8**Movementos naturais de poboación. Galicia. 2001/2011-2020**

	Nacementos	Defuncións	Crecemento natural
2001	19.361	28.300	-8.939
2011	21.594	29.879	-8.285
2012	21.098	30.871	-9.773
2013	19.727	30.433	-10.706
2014	19.630	29.929	-10.299
2015	19.427	31.688	-12.261
2016	19.062	31.757	-12.695
2017	18.445	31.962	-13.517
2018	16.560	32.419	-15.859
2019	15.601	31.232	-15.631
2020	15.212	32.822	-17.610

Fonte: INE, Movemento natural da poboación.

Para a análise da situación demográfica resulta conveniente utilizar datos relativos. Dese xeito pódense realizar comparacións territoriais (cadro 4.9). O habitual é analizar taxas de natalidade, mortalidade e crecemento vexetativo por cada 1.000 habitantes.

A taxa bruta de natalidade (número de nacementos por cada 1.000 habitantes), en Galicia en 2020 foi dun 5,6 por 1.000 habitantes, por baixo da media estatal (7,1 por 1.000 habitantes). Galicia é a penúltima comunidade autónoma do Estado nesta clasificación, unicamente por diante de Asturias (4,7 por 1.000 habitantes),

No que atinxe á taxa bruta de mortalidade (defuncións por cada 1.000 habitantes), o indicador en 2020 (12,2 por 1.000 habitantes) foi o quinto máis alto de España, só superado por Aragón (12,5 por 1.000 habitantes), Asturias (14,3 por 1.000 habitantes), Castela e León (15,1 por 1.000 habitantes) e Extremadura (12,3 por 1.000 habitantes). A taxa de mortalidade a nivel estatal en 2020 foi do 10,4 por 1.000 habitantes.

Os datos a longo prazo para Galicia e cada unha das súas provincias amosan que Lugo e Ourense tiñan unha taxa bruta de natalidade xa moi baixa no ano de partida (2001), cunha gran diferenza respecto das provincias da Coruña e Pontevedra.

Tanto Galicia como todas as súas provincias amosan hoxe taxas de natalidade inferiores ás de 2001 (7,2 por 1.000 habitantes). En 2020 as taxas máis elevadas correspondían a Pontevedra (6,0 por cada 1.000 habitantes) e A Coruña (5,7 por 1.000 habitantes). As

menores, a Lugo (5,1 por 1.000 habitantes) e, sobre todo, a Ourense (4,8 por cada 1.000 habitantes).

Cadro 4.9

Serie histórica. Taxa bruta de natalidade. Galicia. 2001/2011-2020

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
2001	7,3	5,3	5,3	8,5	7,2
2011	8,1	6,3	6,0	8,6	7,8
2012	7,9	6,5	5,9	8,3	7,6
2013	7,4	6,1	5,8	7,7	7,2
2014	7,3	6,3	5,8	7,8	7,2
2015	7,5	6,5	5,8	7,4	7,1
2016	7,4	6,3	5,7	7,3	7,0
2017	6,9	6,3	5,5	7,3	6,8
2018	6,4	5,9	4,8	6,4	6,1
2019	5,9	5,2	4,8	6,2	5,8
2020	5,7	5,1	4,8	6,0	5,6

Fonte: INE, Indicadores demográficos.

No que atinxe á evolución das taxas de mortalidade de Galicia e das súas provincias, o cadro 4.10 mostra que:

- Ourense e Lugo tiñan taxas moito máis altas en 2001 que as provincias da Coruña e Pontevedra, aínda que as diferenzas non fosen tan acusadas como nas taxas de natalidade.
- A comparanza por provincias das taxas entre 2011 e 2020 amosa que aumentou nas catro provincias galegas, especialmente en Ourense: un incremento de 2,6 por 1.000 habitantes.

Cadro 4.10

Serie histórica. Taxa bruta de mortalidade. Galicia. 2001/2011-2020

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
2001	10,0	13,8	13,1	8,8	10,5
2011	10,3	13,8	14,1	9,1	10,8
2012	10,5	14,6	14,5	9,5	11,2
2013	10,7	14,4	14,0	9,3	11,1
2014	10,7	14,4	13,7	9,1	10,9
2015	11,2	15,2	14,8	9,8	11,6
2016	11,2	15,5	14,9	9,9	11,7
2017	11,3	15,6	15,1	10,0	11,8
2018	11,7	15,4	15,4	10,1	12,0
2019	11,0	14,5	15,4	9,9	11,6
2020	11,5	15,6	16,7	10,4	12,2

Fonte: INE, Indicadores demográficos.

O cadro 4.11 resume o comportamento do saldo vexetativo por 1.000 habitantes para Galicia, España e a UE, tanto en 2001 como para o conxunto do período 2011-2019. A taxa negativa de crecemento natural (ou vexetativo) de Galicia en 2019 (-5,9 por cada

1.000 habitantes) contrasta coa redución do 1,2 por cada 1.000 habitantes de España ou a diminución de 1,1 por cada 1.000 habitantes da UE27.

Cadro 4.11

Saldo vexetativo⁽¹⁾ por 1.000 habitantes. Galicia, España, UE. 2001/2011-2019

	2001	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
UE (27)	0,4	0,3	-0,1	-0,3	0,0	-0,7	-0,3	-0,7	-1,0	-1,1
España	1,2	1,8	1,1	0,8	0,7	0,0	0,0	-0,7	-1,2	-1,2
Galicia	-3,3	-3,0	-3,7	-3,9	-3,8	-4,5	-4,7	-5,0	-5,9	-5,9

(1) Nacementos menos defuncións.
Fonte: Eurostat.

4.1.4. Movementos migratorios

No cadro 4.12 figura a evolución en 2001 e entre 2011-2019 das emigracións, inmigracións e saldo migratorio para Galicia. Centrando o estudo no último ano da serie, a emigración externa foi de 28.853 persoas en 2019, escollendo preferentemente como destino outra comunidade autónoma. En 2019 o saldo migratorio externo (emigración externa menos inmigración externa) resultou positivo en 17.747 persoas.

Cadro 4.12

Emigracións, inmigracións e saldo migratorio. Galicia. 2001/2011-2019

	Emigración externa *	A outra comunidade	Ao estranxeiro	Inmigración externa	Doutra comunidade	Do estranxeiro	Saldo migratorio externo	Co resto de España	Co estranxeiro
2001	16.028	16.028	..	23.194	11.799	11.395	..	-4.229	..
2011	29.880	20.563	9.317	34.688	20.841	13.847	4.808	278	4.530
2012	29.441	19.551	9.890	30.687	20.365	10.322	1.246	814	432
2013	30.709	18.970	11.739	27.876	18.608	9.268	-2.833	-362	-2.471
2014	30.154	19.862	10.292	27.875	17.498	10.377	-2.279	-2.364	85
2015	30.707	19.993	10.714	29.933	17.839	12.094	-774	-2.154	1.380
2016	29.532	18.745	10.787	32.557	16.821	15.736	3.025	-1.924	4.949
2017	30.249	18.380	11.869	36.932	17.854	19.078	6.683	-526	7.209
2018	30.366	19.198	11.168	42.757	18.574	24.183	12.391	-624	13.015
2019	28.853	19.778	9.075	46.600	19.668	26.932	17.747	-110	17.857

* A partir do ano 2006, na emigración ao estranxeiro inclúense as baixas por caducidade.

Fonte: INE, Estatística de variacións residenciais. Elaboración polo IGE a partir dos ficheiros porporcionados polo INE.

4.2. Resumo das principais variables laborais

Os datos do cadro 4.13 amosan os catro compoñentes en que adoita dividirse a poboación de 16 e máis anos, segundo a súa situación.

- A poboación activa galega baixou dende 2011 e por oitavo ano consecutivo en 2020. Durante este período diminuíron en 96.000 as persoas activas (un 7,3%).

- A poboación ocupada de Galicia subiu a partir de 2015, tras varios anos consecutivos de diminución ata 2019. En 2020, o ano de inicio da pandemia, rexístrase un descenso de 21.000 persoas, ata alcanzar os 1.074.000 empregos.

- O paro estimado pola EPA acada en 2020 as 147.000 persoas, so 1.000 persoas máis que en 2019, un resultado que reflicte a utilización dos ERTE como mecanismo compensatorio durante a pandemia.

- A poboación inactiva sitúase en 2020 en 1.118.000 persoas, un aumento de 31.000 respecto a 2011.

Cadro 4.13

Poboación de 16 e máis anos, por actividade económica. Galicia. 2001/2011-2020

	2001	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Poboación activa	1.159	1.317	1.318	1.291	1.274	1.261	1.256	1.248	1.244	1.241	1.221
Poboación ocupada	1.031	1.089	1.047	1.006	998	1.017	1.041	1.053	1.078	1.095	1.074
Poboación parada	128	227	271	285	276	234	215	196	166	146	147
Poboación inactiva	1.171	1.087	1.078	1.091	1.095	1.098	1.094	1.094	1.091	1.094	1.118

Datos en miles. Medias anuais.

Fonte: INE. EPA. Elaboración polo IGE a partir dos ficheiros proporcionados polo INE.

A análise feita pódese inserir nun marco territorial estatal e europeo. O cadro 4.14 posibilita este exercicio para o período 2014-2020. No conxunto da UE27, Eurostat estima que a poboación activa subiu dende o cuarto trimestre de 2014 ata o mesmo de 2020 en 1,1 millóns de persoas (0,5%); e no conxunto de España diminuíu en 157.000 persoas (un 0,7% máis). Este resultados débense ao efectos da COVID-19 sobre o mercado de traballo.

Para o total da UE27, Eurostat estima que a poboación ocupada aumentou nese mesmo período en máis de 8,01 millóns de persoas, en España fíxoo en 1,6 millóns.

A poboación desempregada na UE27 baixou en 6,9 millóns de persoas no período sinalado; en España o descenso foi de 1,7 millóns, e todo isto a pesar dos malos resultados para o mercado de traballo da situación de pandemia global.

Realizando unha comparación por taxas de crecemento entre 2019 e 2020, compróbase como a poboación activa en Galicia reduciuse un 1,4%, fronte ao 0,8% a nivel nacional e na media da UE27. Polo que respecta as taxas de variación da poboación ocupada, estas reflicten un descenso do 1,3%, 3,5% e 1,5% para Galicia, España e a UE27. Finalmente a poboación desempregada en Galicia entre 2019 e 2020 reduciuse un 2,3%, fronte a suba do 15,4% a nivel nacional e do 9,4% na UE27.

Cadro 4.14

Balance do mercado de traballo en Galicia, España e UE. 2014-2020

	2014			2015			2016			2017			2018			2019			2020		
	Galicia	España	UE27	Galicia	España	UE27	Galicia	España	UE27	Galicia	España	UE27	Galicia	España	UE27	Galicia	España	UE27	Galicia	España	UE27
Poboación activa	1.264	22.862	207.102	1.255	22.710	207.361	1.254	22.572	208.088	1.238	22.569	208.745	1.237	22.653	208.948	1.241	22.894	209.911	1.224	22.705	208.212
Poboación ocupada	1.000	17.407	184.725	1.033	17.906	186.968	1.050	18.327	18.807	1.056	18.807	192.246	1.088	19.333	193.991	1.095	19.688	195.831	1.081	19.006	192.797
Poboación desempregada	264	5.463	22.463	223	4.812	20.470	204	4.252	18.647	182	3.770	16.589	149	3.329	15.042	146	3.217	14.181	143	3.713	15.514

Datos en miles. Datos do cuarto trimestre de cada ano.
Fonte: INE (EPA) e Eurostat.

4.3. Poboación activa e taxa de actividade

4.3.1. Poboación activa

O cadro 4.15 resume o comportamento en valor absoluto, porcentaxe e variacións da poboación activa por CC.AA. para o período 2015-2020. Del salientamos o seguinte:

- A poboación activa galega no cuarto trimestre de 2020 totalizou 1.224.000 persoas, 18.200 menos que no mesmo período do ano anterior.
- A participación de Galicia na poboación activa de España en 2020 (5,3 %) segue practicamente na mesma porcentaxe que dende 2017 (5,4 %).
- Na desagregación rexional, compróbase que en 2020 a poboación activa subiu en seis CC.AA, e fíxoo con especial intensidade, respecto do ano anterior, na cidade autónoma de Melilla (12,0 %). En Galicia a perda de poboación activa (-1,5 %) foi superior a media nacional (-0,4 %)

Cadro 4.15

Poboación activa por comunidades autónomas. 2015-2020

	Miles						Distribución porcentual						Variación anual											
													Miles						%					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andalucía	4.018	3.966	3.932	3.925	3.960	3.990	17,6	17,4	17,3	17,2	17,1	17,3	44,1	-52,1	-33,4	-7,6	35,3	30,4	1,1	-1,3	-0,8	-0,2	0,9	0,8
Aragón	642	649	638	649	656	649	2,8	2,9	2,8	2,8	2,8	2,8	-2,2	6,6	-10,3	10,7	7,4	-7,2	-0,3	1,0	-1,6	1,7	1,1	-1,1
Asturias	471	461	455	448	451	445	2,1	2,0	2,0	2,0	1,9	1,9	-10,4	-10,2	-6,0	-6,7	3,0	-6,5	-2,1	-2,2	-1,3	-1,5	0,7	-1,4
Baleares	604	594	596	624	633	634	2,6	2,6	2,6	2,7	2,7	2,7	1,4	-10,8	2,0	28,7	8,6	0,9	0,2	-1,8	0,3	4,8	1,4	0,1
Canarias	1.110	1.100	1.118	1.142	1.158	1.107	4,9	4,8	4,9	5,0	5,0	4,8	-3,2	-10,1	18,0	23,3	16,1	-51,2	-0,3	-0,9	1,6	2,1	1,4	-4,4
Cantabria	275	277	275	268	276	269	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	-4,1	1,9	-1,9	-7,1	8,0	-6,4	-1,5	0,7	-0,7	-2,6	3,0	-2,3
Castela e León	1.145	1.142	1.119	1.116	1.131	1.105	5,0	5,0	4,9	4,9	4,9	4,8	-10,4	-3,3	-22,8	-3,3	14,7	-25,7	-0,9	-0,3	-2,0	-0,3	1,3	-2,3
Castela-A Mancha	989	989	996	990	988	995	4,3	4,3	4,4	4,3	4,3	4,3	-15,3	0,6	6,4	-5,6	-2,2	7,1	-1,5	0,1	0,6	-0,6	-0,2	0,7
Cataluña	3.771	3.761	3.795	3.843	3.884	3.879	16,5	16,5	16,7	16,8	16,8	16,8	-33,7	-9,4	34,3	47,1	41,4	-5,4	-0,9	-0,2	0,9	1,2	1,1	-0,1
C. Valenciana	2.426	2.441	2.446	2.407	2.453	2.432	10,6	10,7	10,7	10,5	10,6	10,5	-37,1	15,2	4,6	-39,1	46,4	-21,2	-1,5	0,6	0,2	-1,6	1,9	-0,9
Extremadura	501	499	493	496	498	491	2,2	2,2	2,2	2,2	2,1	2,1	0,2	-1,2	-6,1	2,3	2,3	-6,7	0,0	-0,2	-1,2	0,5	0,5	-1,3
Galicia	1.255	1.254	1.238	1.237	1.242	1.224	5,5	5,5	5,4	5,4	5,4	5,3	-18,2	-1,4	-15,9	-0,9	4,7	-18,2	-1,5	-0,1	-1,3	-0,1	0,4	-1,5
Madrid	3.409	3.350	3.394	3.432	3.527	3.548	14,9	14,7	14,9	15,0	15,2	15,4	49,4	-58,6	43,6	38,3	95,1	20,6	1,5	-1,7	1,3	1,1	2,8	0,6
Murcia	701	702	708	718	729	726	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	-2,9	0,8	6,3	10,0	10,9	-3,4	-0,4	0,1	0,9	1,4	1,5	-0,5
Navarra	306	308	310	317	316	315	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	0,4	2,5	1,9	6,4	-0,3	-1,1	0,1	0,8	0,6	2,1	-0,1	-0,3
País Vasco	1.027	1.028	1.024	1.029	1.027	1.022	4,5	4,5	4,5	4,5	4,4	4,4	3,3	0,9	-4,1	5,1	-2,7	-4,7	0,3	0,1	-0,4	0,5	-0,3	-0,5
A Ríoxa	154	152	153	155	156	157	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	-3,4	-1,4	0,5	1,9	1,3	1,2	-2,2	-0,9	0,3	1,2	0,8	0,8
Ceuta	36	36	37	37	39	37	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	1,1	-0,3	1,4	-0,8	2,1	-1,7	2,9	-0,8	3,9	-2,1	5,8	-4,4
Melilla	35	37	38	39	37	41	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	-1,9	2,6	0,8	1,0	-2,3	4,4	-5,2	7,5	2,2	2,6	-5,9	12,0
España	22.874	22.746	22.765	22.869	23.159	23.064	100	100	100	100	100	100	-44,1	-127,8	19,1	103,8	290,0	-94,7	-0,2	-0,6	0,1	0,5	1,3	-0,4

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre de cada ano.

4.3.2. Taxa de actividade

O cadro 4.16 recolle os valores do cuarto trimestre da taxa de actividade da poboación de 16 a 64 anos nas distintas CC.AA. entre 2015 e 2020.

- En Galicia foi do 72,4% en 2020, 1,08 puntos menos que en 2010 e 0,3 puntos porcentuais por baixo da taxa estatal (72,7%). A taxa media estatal caeu entre 2019 e 2020 2,4 puntos porcentuais.
- A taxa de actividade subiu lixeiramente en tres CC.AA (Andalucía, Madrid e A Ríoxa) e experimentou unha forte suba na Cidade Autónoma de Melilla (7,4 puntos porcentuais). A

diminución máis grande, foi en Canarias (-3,95 puntos porcentuais), un dato condicionado pola repercusión da COVID-19 sobre o turismo.

- Madrid (79,1%), Cataluña (77,9%) e A Ríoxa (77,8%) tiveron en 2020 as taxas máis altas, mentres que as máis baixas foron en Ceuta (67,3%), Asturias (70,0%), Canarias (70,2%) e Andalucía (70,9%). Galicia quedou en 2020, un ano máis, na parte baixa da clasificación das CC.AA.

Cadro 4.16

Taxas de actividade da poboación. Por comunidades autónomas. 2015-2020

	Taxa de actividade						Variación da taxa en puntos porcentuais					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andalucía	72,2	71,4	70,9	70,6	70,8	70,9	0,75	-0,79	-0,52	-0,24	0,13	0,10
Aragón	76,6	77,5	76,9	77,7	77,8	76,8	0,26	0,92	-0,62	0,85	0,12	-1,05
Asturias	70,4	69,7	69,5	69,2	70,5	70,0	-0,01	-0,65	-0,21	-0,26	1,29	-0,55
Baleares	77,9	76,1	74,9	75,9	75,6	74,9	-0,10	-1,79	-1,14	1,00	-0,32	-0,75
Canarias	74,4	73,7	73,6	73,9	74,1	70,2	-0,50	-0,66	-0,16	0,31	0,21	-3,95
Cantabria	72,2	73,6	73,4	71,6	73,8	72,2	-0,48	1,37	-0,21	-1,76	2,19	-1,64
C. A Mancha	74,4	74,6	74,4	74,6	75,9	74,4	0,47	0,25	-0,28	0,25	1,25	-1,48
C. León	74,1	74,4	75,4	74,6	74,0	74,0	-0,47	0,24	1,04	-0,84	-0,53	-0,06
Cataluña	78,7	78,5	78,6	78,5	78,5	77,9	-0,03	-0,19	0,12	-0,11	0,00	-0,59
C. Valenciana	75,4	76,1	76,2	74,7	75,2	73,9	-0,44	0,62	0,11	-1,47	0,49	-1,27
Extremadura	70,7	71,1	70,9	71,7	72,3	71,4	0,58	0,36	-0,20	0,79	0,67	-0,92
Galicia	72,8	73,3	72,9	73,2	73,5	72,4	-0,19	0,52	-0,40	0,30	0,29	-1,08
Madrid	80,2	78,8	79,0	78,6	79,1	79,1	1,25	-1,32	0,20	-0,40	0,42	0,04
Murcia	72,7	72,6	72,9	73,3	73,2	71,7	0,24	-0,11	0,30	0,37	-0,03	-1,59
Navarra	74,9	75,5	75,7	76,2	75,2	74,5	0,63	0,69	0,17	0,53	-1,05	-0,70
País Vasco	75,0	75,6	75,3	75,5	75,0	74,5	0,76	0,60	-0,23	0,12	-0,45	-0,49
A Ríoxa	77,1	76,4	76,8	77,6	77,4	77,8	-1,37	-0,68	0,40	0,75	-0,20	0,46
Ceuta	64,3	65,0	68,9	66,2	68,9	67,3	0,01	0,63	3,98	-2,76	2,69	-1,53
Melilla	64,4	68,2	67,0	69,9	67,1	74,4	-2,07	3,74	-1,22	2,96	-2,86	7,37
España	75,4	75,1	75,1	74,9	75,1	72,7	0,27	-0,24	-0,07	-0,18	0,24	-2,40

Da poboación de 16 a 64 anos.

Fonte: INE, EPA 4º trimestre de cada ano.

Finalmente, o cadro 4.17 diferencia por sexos a taxa de actividade por CC.AA. e do total español para o período 2015-2020.

Cadro 4.17

Taxa de actividade. Por comunidades autónomas e sexo. 2015-2020

	Taxa de actividade						Variación da taxa en puntos porcentuais					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020
HOMES												
Andalucía	78,39	78,24	77,57	77,83	77,04	77,31	0,82	-0,15	-0,67	0,26	-0,79	0,27
Aragón	81,87	82,80	81,92	82,85	83,01	80,96	0,81	0,93	-0,88	0,93	0,16	-2,05
Asturias	72,48	73,26	72,30	71,48	73,22	72,99	-0,79	0,78	-0,96	-0,82	1,74	-0,23
Baleares	81,50	80,48	80,51	81,58	80,67	79,01	-1,28	-1,02	0,03	1,07	-0,91	-1,66
Canarias	80,68	78,09	77,74	78,07	78,85	73,41	-0,77	-2,59	-0,35	0,33	0,78	-5,44
Cantabria	77,29	77,92	77,53	78,28	77,47	75,78	-0,25	0,63	-0,39	0,75	-0,81	-1,69
Castela-A Mancha	79,77	79,91	79,42	80,04	80,92	78,82	0,65	0,14	-0,49	0,62	0,88	-2,10
Castela e León	80,60	81,85	82,20	81,06	80,22	80,32	-0,79	1,25	0,35	-1,14	-0,84	0,10
Cataluña	83,28	82,50	82,85	82,59	82,26	81,17	-0,12	-0,78	0,35	-0,26	-0,33	-1,09
C. Valenciana	80,78	80,36	81,21	80,69	80,92	78,38	0,14	-0,42	0,85	-0,52	0,23	-2,54
Extremadura	77,75	77,95	77,85	78,14	78,34	75,65	2,02	0,20	-0,10	0,29	0,20	-2,69
Galicia	76,42	77,07	76,14	76,36	76,47	75,79	-0,15	0,65	-0,93	0,22	0,11	-0,68
Madrid	84,41	83,05	82,88	82,99	82,42	82,02	1,20	-1,36	-0,17	0,11	-0,57	-0,40
Murcia	80,06	79,44	80,01	79,54	79,86	78,47	-0,24	-0,62	0,57	-0,47	0,32	-1,39
Navarra	78,22	79,55	79,99	78,99	79,25	78,07	0,37	1,33	0,44	-1,00	0,26	-1,18
País Vasco	79,38	80,63	79,74	78,74	77,56	76,82	0,23	1,25	-0,89	-1,00	-1,18	-0,74
A Ríoxa	83,68	81,66	82,36	81,10	81,10	82,13	-0,04	-2,02	0,70	-1,26	0,00	1,03
Ceuta	74,78	72,11	77,05	73,79	77,28	74,26	2,34	-2,67	4,94	-3,26	3,49	-3,02
Melilla	76,73	80,33	76,98	77,97	74,13	78,57	-6,44	3,60	-3,35	0,99	-3,84	4,44
España	80,55	80,22	80,09	80,04	79,83	78,70	0,28	-0,33	-0,13	-0,05	-0,21	-1,13
MULLERES												
Andalucía	65,91	64,47	64,12	63,39	64,45	64,39	0,69	-1,44	-0,35	-0,73	1,06	-0,06
Aragón	71,05	71,98	71,64	72,41	72,71	72,48	-0,31	0,93	-0,34	0,77	0,30	-0,23
Asturias	68,29	66,22	66,76	67,04	67,90	67,04	0,76	-2,07	0,54	0,28	0,86	-0,86
Baleares	74,13	71,55	69,22	70,14	70,41	70,60	1,14	-2,58	-2,33	0,92	0,27	0,19
Canarias	68,08	69,36	69,39	69,68	69,33	66,89	-0,22	1,28	0,03	0,29	-0,35	-2,44
Cantabria	67,07	69,20	69,18	64,90	70,10	68,52	-0,71	2,13	-0,02	-4,28	5,20	-1,58
Castela-A Mancha	68,78	69,14	69,10	68,99	70,63	69,80	0,29	0,36	-0,04	-0,11	1,64	-0,83
Castela e León	67,24	66,44	68,22	67,72	67,51	67,28	-0,12	-0,80	1,78	-0,50	-0,21	-0,23
Cataluña	74,06	74,48	74,39	74,43	74,73	74,65	0,08	0,42	-0,09	0,04	0,30	-0,08
C. Valenciana	70,04	71,71	71,08	68,67	69,43	69,43	-1,01	1,67	-0,63	-2,41	0,76	0,00
Extremadura	63,30	63,85	63,59	64,92	66,09	67,01	-0,92	0,55	-0,26	1,33	1,17	0,92
Galicia	69,13	69,52	69,67	70,03	70,52	69,04	-0,24	0,39	0,15	0,36	0,49	-1,48
Madrid	76,11	74,84	75,39	74,51	75,87	76,33	1,29	-1,27	0,55	-0,88	1,36	0,46
Murcia	65,05	65,47	65,50	66,75	66,37	64,57	0,77	0,42	0,03	1,25	-0,38	-1,80
Navarra	71,38	71,43	71,33	73,44	70,99	70,84	0,90	0,05	-0,10	2,11	-2,45	-0,15
País Vasco	70,60	70,56	70,96	72,20	72,48	72,23	1,30	-0,04	0,40	1,24	0,28	-0,25
A Ríoxa	70,43	71,12	71,21	74,03	73,63	73,52	-2,73	0,69	0,09	2,82	-0,40	-0,11
Ceuta	53,04	57,04	60,77	58,40	59,46	60,46	-2,69	4,00	3,73	-2,37	1,06	1,00
Melilla	51,81	56,18	56,13	61,37	60,30	66,56	2,66	4,37	-0,05	5,24	-1,07	6,26
España	70,19	70,05	70,04	69,73	70,43	70,15	0,29	-0,14	-0,01	-0,31	0,70	-0,28

Da poboación de 16 a 64 anos.

Fonte: INE. EPA, datos do 4º trimestre de cada ano.

4.4. Poboación ocupada. Taxa de ocupación

Este apartado analiza a poboación ocupada no período 2015-2020. En primeiro lugar, estúdase a súa evolución nos últimos anos por CC.AA; despois faise o mesmo coa taxa de ocupación, para situar os resultados no contexto estatal e da UE. Posteriormente, o foco ponse na distribución por sexos, provincias, sectores económicos, situación profesional e tipos de contrato.

4.4.1. Poboación ocupada

O cadro 4.18 recolle os datos da poboación ocupada en cada unha das CC.AA. no cuarto trimestre entre 2015-2020, así como a porcentaxe que cada comunidade representa no emprego total español e máis a variación que presentou cada unha delas. Salientar que:

- Galicia pechou 2020 con 1.081.000 persoas ocupadas, tras unha redución de emprego no último ano (15.100 postos de traballo).

- A redución porcentual da poboación ocupada de Galicia en 2020 (-1,4 %) foi moi inferior á do conxunto do Estado (-3,1 %).

-O emprego reduciuse no ano 2020 en todas as CC.AA, salvo na Comunidade Valenciana, Murcia, A Rioxa e as cidades autónomas de Ceuta e Melilla. As maiores porcentaxes de redución da ocupación rexistráronse nese ano en Canarias (12,0 %) e Baleares (8,1 %), polo peso do turismo na economía das illas.

- A participación de Galicia no total de ocupación española en 2020 mantívose practicamente na mesma porcentaxe (5,5%) que no ano anterior (5,6%).

Cadro 4.18

Poboación ocupada. Por comunidades autónomas. 2015-2020

	Miles						Distribución porcentual						Variación anual											
													Miles						%					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andalucía	2.819	2.845	2.972	3.090	3.136	3.083	15,6	15,4	15,6	15,8	15,7	15,9	110,8	25,9	126,3	118,7	45,7	-53,0	4,3	0,9	4,4	4,0	1,5	-1,7
Aragón	548	561	566	577	591	568	3,0	3,0	3,0	2,9	3,0	2,9	10,8	12,5	4,9	11,3	14,2	-23,1	2,1	2,3	0,9	2,0	2,5	-3,9
Asturias	375	394	388	391	392	385	2,1	2,1	2,0	2,0	2,0	2,0	-1,0	18,4	-5,4	2,2	1,4	-7,3	-0,3	4,9	-1,4	0,6	0,4	-1,9
Baleares	502	512	520	556	570	524	2,8	2,8	2,7	2,8	2,9	2,7	23,7	10,1	8,7	35,8	14,0	-46,3	5,2	2,0	1,7	6,9	2,5	-8,1
Canarias	813	826	872	913	940	827	4,5	4,5	4,6	4,7	4,7	4,3	20,0	13,0	45,5	41,6	26,9	-112,9	2,7	1,6	5,5	4,8	2,9	-12,0
Cantabria	226	241	238	242	245	237	1,2	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2	0,6	14,8	-3,2	4,0	3,1	-7,4	0,3	6,5	-1,3	1,7	1,3	-3,0
Castela e León	944	973	966	991	1.004	977	5,2	5,3	5,1	5,1	5,0	5,0	12,0	29,0	-7,1	25,0	13,1	-27,3	1,3	3,1	-0,7	2,6	1,3	-2,7
Castela-A Mancha	742	770	799	830	824	822	4,1	4,2	4,2	4,2	4,1	4,2	-6,1	28,4	29,0	31,0	-5,9	-2,3	-0,9	3,8	3,8	3,9	-0,7	-0,3
Cataluña	3.102	3.203	3.316	3.391	3.478	3.341	17,1	17,3	17,5	17,3	17,4	17,3	49,3	100,7	113,6	74,9	87,0	-137,5	1,6	3,2	3,5	2,3	2,6	-4,0
C. Valenciana	1.906	1.974	2.036	2.063	2.106	2.034	10,5	10,7	10,7	10,5	10,5	10,5	61,9	68,2	62,0	26,9	43,7	-72,5	3,5	3,6	3,1	1,3	2,1	-3,4
Extremadura	360	358	369	381	381	386	2,0	1,9	1,9	1,9	1,9	2,0	12,4	-2,0	11,3	11,8	-0,2	5,5	3,6	-0,6	3,2	3,2	-0,1	1,4
Galicia	1.033	1.050	1.056	1.088	1.096	1.081	5,7	5,7	5,6	5,6	5,5	5,6	-2,2	17,1	6,2	32,3	7,9	-15,1	-0,2	1,7	0,6	3,1	0,7	-1,4
Madrid	2.846	2.861	2.927	3.036	3.175	3.068	15,7	15,5	15,4	15,5	15,9	15,9	122,6	15,1	66,2	108,6	138,9	-107,0	4,6	0,5	2,3	3,7	4,6	-3,4
Murcia	536	572	586	605	612	614	3,0	3,1	3,1	3,1	3,1	3,2	6,9	35,3	14,8	18,2	7,3	2,2	1,3	6,6	2,6	3,1	1,2	0,4
Navarra	264	277	280	285	288	278	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	1,4	5,0	12,9	2,9	4,6	2,9	-9,3	1,9	4,9	1,0	1,6	1,0	-3,2
País Vasco	895	902	916	931	933	920	4,9	4,9	4,8	4,8	4,7	4,8	2,5	7,2	13,8	14,7	2,7	-13,2	0,3	0,8	1,5	1,6	0,3	-1,4
A Rioxa	132	136	135	139	141	141	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	2,0	3,5	-0,5	3,5	1,8	0,4	1,6	2,6	-0,4	2,6	1,3	0,3
Ceuta y Melilla	51	55	56	57	55	58	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	2,6	3,8	1,3	1,2	-2,5	3,5	5,4	7,4	2,4	2,1	-4,4	6,4
España	18.094	18.508	18.998	19.565	19.967	19.344	100	100	100	100	100	100	433,9	413,9	490,3	566,2	402,3	-622,6	2,5	2,3	2,6	3,0	2,1	-3,1

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre de cada ano.

4.4.2. Taxa de ocupación

O cadro 4.19 sistematiza as taxas de ocupación da poboación de 16 a 64 anos nas distintas CC.AA. no cuarto trimestre do período 2015-2020:

- A taxa galega en 2020 baixou respecto ao ano pasado en 0,90 puntos porcentuais (a media española fíxoo en 2,40 puntos).

- Galicia pechou 2020 cunha taxa de ocupación do 63,8 %, 1,54 puntos por riba da media estatal (62,3 %).
- No cuarto trimestre de 2020 as CC.AA. con maiores taxas foron Aragón, Cataluña, Madrid, País Vasco e A Ríoxa, mentres que as menores as tiveron as dúas cidades autónomas (Ceuta con 49,1% e Melilla con 54,8 %), Andalucía (54,6 %) e Extremadura (56,1%) e Canarias (52,3 %).

Cadro 4.19

Taxas de ocupación. Por comunidades autónomas. 2015-2020

	Taxa de ocupación						Variación da taxa en puntos porcentuais					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andalucía	50,54	51,12	53,48	55,56	55,95	54,60	1,91	0,58	2,36	2,08	0,39	-1,35
Aragón	65,31	66,87	68,08	69,00	70,14	67,08	1,69	1,56	1,21	0,92	1,14	-3,06
Asturias	55,95	59,46	59,21	60,21	61,16	60,41	1,13	3,51	-0,25	1,00	0,95	-0,75
Baleares	64,49	65,52	65,40	67,53	68,04	61,72	2,80	1,03	-0,12	2,13	0,51	-6,32
Canarias	54,33	55,26	57,27	59,01	60,12	52,27	1,09	0,93	2,01	1,74	1,11	-7,85
Cantabria	59,32	64,06	63,40	64,61	65,46	63,58	0,59	4,74	-0,66	1,21	0,85	-1,88
Castela e León	61,20	63,43	64,09	66,16	67,28	65,62	1,65	2,23	0,66	2,07	1,12	-1,66
Castela- A Mancha	55,55	57,87	60,47	62,46	61,68	61,00	0,07	2,32	2,60	1,99	-0,78	-0,68
Cataluña	64,65	66,78	68,63	69,20	70,26	67,02	1,59	2,13	1,85	0,57	1,06	-3,24
C. Valenciana	59,18	61,40	63,33	64,01	64,49	61,68	2,43	2,22	1,93	0,68	0,48	-2,81
Extremadura	50,75	50,86	52,98	54,98	55,26	56,07	2,13	0,11	2,12	2,00	0,28	0,81
Galicia	59,74	61,23	62,04	64,31	64,75	63,85	0,61	1,49	0,81	2,27	0,44	-0,90
Madrid	66,84	67,26	68,09	69,50	71,12	68,38	2,87	0,42	0,83	1,41	1,62	-2,74
Murcia	55,57	59,05	60,29	61,61	61,39	60,53	1,14	3,48	1,24	1,32	-0,22	-0,86
Navarra	64,66	67,92	68,37	68,56	68,30	65,96	1,64	3,26	0,45	0,19	-0,26	-2,34
País Vasco	65,24	66,26	67,32	68,16	68,18	67,02	0,62	1,02	1,06	0,84	0,02	-1,16
A Ríoxa	66,28	68,02	67,91	69,53	69,75	69,70	1,20	1,74	-0,11	1,62	0,22	-0,05
Ceuta	49,32	50,35	50,87	50,14	49,78	49,10	3,20	1,03	0,52	-0,73	-0,36	-0,68
Melilla	43,50	49,39	50,26	53,12	48,90	54,86	1,38	5,89	0,87	2,86	-4,22	5,96
España	59,53	61,05	62,57	64,00	64,71	62,31	1,73	1,52	1,52	1,43	0,71	-2,40

Da poboación de 16 a 64 anos.

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre de cada ano.

O cadro 4.20 representa a desagregación por sexos das taxas de emprego das distintas CC.AA. para o período 2014-2020.

Cadro 4.20

Taxas de emprego. Por comunidades autónomas e sexos. 2015-2020

	Taxa de ocupación						Variación da taxa en puntos porcentuais					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020
HOMES												
Andalucía	56,91	58,02	60,70	63,82	63,20	62,49	2,43	1,11	2,68	3,12	-0,62	-0,71
Aragón	72,16	73,21	74,74	74,62	75,79	72,76	4,42	1,05	1,53	-0,12	1,17	-3,03
Asturias	57,09	62,25	62,08	63,12	63,82	63,47	0,21	5,16	-0,17	1,04	0,70	-0,35
Baleares	67,20	70,03	69,31	72,19	73,00	65,79	2,73	2,83	-0,72	2,88	0,81	-7,21
Canarias	59,52	59,70	62,09	62,92	65,08	56,06	2,68	0,18	2,39	0,83	2,16	-9,02
Cantabria	63,91	68,02	67,35	71,71	69,38	67,36	-0,82	4,11	-0,67	4,36	-2,33	-2,02
Castela-A Mancha	67,73	69,13	70,37	72,11	72,99	71,40	2,59	1,40	1,24	1,74	0,88	-1,59
Castela e León	63,44	66,59	69,36	71,35	70,27	70,34	0,83	3,15	2,77	1,99	-1,08	0,07
Cataluña	69,46	70,96	72,95	73,48	73,99	70,62	1,72	1,50	1,99	0,53	0,51	-3,37
C. Valenciana	64,27	66,18	69,14	70,52	71,24	66,75	3,07	1,91	2,96	1,38	0,72	-4,49
Extremadura	59,24	58,95	61,24	63,53	63,17	62,57	3,19	-0,29	2,29	2,29	-0,36	-0,60
Galicia	63,37	64,90	65,16	67,63	68,50	67,90	1,26	1,53	0,26	2,47	0,87	-0,60
Madrid	70,53	71,23	72,05	73,78	74,60	71,60	1,83	0,70	0,82	1,73	0,82	-3,00
Murcia	63,53	66,95	67,93	69,90	69,45	68,41	1,69	3,42	0,98	1,97	-0,45	-1,04
Navarra	68,76	72,15	73,68	71,75	72,75	69,59	0,67	3,39	1,53	-1,93	1,00	-3,16
País Vasco	69,55	70,95	71,29	71,42	70,93	70,11	0,00	1,40	0,34	0,13	-0,49	-0,82
A Ríoxa	71,70	74,11	74,49	73,47	72,76	75,58	3,47	2,41	0,38	-1,02	-0,71	2,82
Ceuta	61,25	58,35	61,46	59,66	57,53	56,16	4,92	-2,90	3,11	-1,80	-2,13	-1,37
Melilla	54,68	62,62	61,15	61,55	58,24	62,12	5,11	7,94	-1,47	0,40	-3,31	3,88
España	64,76	66,31	68,02	69,67	69,99	67,44	2,03	1,55	1,71	1,65	0,32	-2,55
MULLERES												
Andalucía	44,11	44,15	46,21	47,25	48,66	46,68	1,40	0,04	2,06	1,04	1,41	-1,98
Aragón	58,22	60,34	61,25	63,24	64,35	61,26	-1,15	2,12	0,91	1,99	1,11	-3,09
Asturias	54,82	56,71	56,39	57,36	58,56	57,41	2,05	1,89	-0,32	0,97	1,20	-1,15
Baleares	61,72	60,92	61,40	62,75	62,93	57,54	2,90	-0,80	0,48	1,35	0,18	-5,39
Canarias	49,10	50,80	52,43	55,09	55,14	48,47	-0,51	1,70	1,63	2,66	0,05	-6,67
Cantabria	54,70	60,08	59,43	57,49	61,53	59,80	2,01	5,38	-0,65	-1,94	4,04	-1,73
Castela-A Mancha	54,40	57,52	57,59	60,02	61,41	59,68	0,66	3,12	0,07	2,43	1,39	-1,73
Castela e León	47,16	48,62	51,06	53,07	52,61	51,14	-0,73	1,46	2,44	2,01	-0,46	-1,47
Cataluña	59,86	62,63	64,34	64,94	66,54	63,43	1,48	2,77	1,71	0,60	1,60	-3,11
C. Valenciana	54,02	56,57	57,46	57,46	57,69	56,57	1,79	2,55	0,89	0,00	0,23	-1,12
Extremadura	41,85	42,41	44,38	46,11	47,08	49,37	1,01	0,56	1,97	1,73	0,97	2,29
Galicia	56,15	57,59	58,96	61,03	61,04	59,87	-0,02	1,44	1,37	2,07	0,01	-1,17
Madrid	63,33	63,48	64,33	65,44	67,81	65,32	3,86	0,15	0,85	1,11	2,37	-2,49
Murcia	47,27	50,82	52,34	53,01	53,01	52,36	0,59	3,55	1,52	0,67	0,00	-0,65
Navarra	60,45	63,58	62,94	65,30	63,77	62,27	2,66	3,13	-0,64	2,36	-1,53	-1,50
País Vasco	60,97	61,63	63,39	64,95	65,47	63,97	1,24	0,66	1,76	1,56	0,52	-1,50
A Ríoxa	60,78	61,84	61,23	65,55	66,69	63,76	-1,10	1,06	-0,61	4,32	1,14	-2,93
Ceuta	36,42	41,48	40,22	40,41	41,10	42,08	1,16	5,06	-1,26	0,19	0,69	0,98
Melilla	32,03	36,34	38,52	44,19	40,00	47,19	-2,26	4,31	2,18	5,67	-4,19	7,19
España	54,29	55,79	57,12	58,33	59,42	57,19	1,43	1,50	1,33	1,21	1,09	-2,23

Da poboación de 16 a 64 anos.

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre de cada ano.

O cadro 4.21 presenta, en medias anuais, as taxas de ocupación da poboación de 16 a 64 anos en España e no conxunto da UE, en 2001 e entre 2011 a 2020.

O meirande impacto da crise económica en España fixo que a diferenza se abrise en favor da UE ata 2013 (quedou co diferencial máximo, de 8,4 puntos). Esta situación mantense en 2014 (a diferenza foi de 7,9 puntos), pero comeza a remitir a partir deste ano, situándose en 2019 en 5,2 puntos porcentuais. En 2020, o diferencial foi de 6,9 puntos porcentuais, un aumento de 1,7 puntos porcentuais respecto a 2019 pola maior incidencia da COVID-19 na taxa de ocupación da poboación en España.

Cadro 4.21

Taxas de ocupación da poboación 15-64 anos. España/UE. 2001/2011-2020

	2001	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
España	57,8	58,0	55,8	54,8	56,0	57,8	59,5	61,1	62,4	63,3	60,9
UE27	62,6	63,5	63,3	63,2	63,9	64,7	65,7	66,8	67,8	68,5	67,8
Diferencial España-UE27	-4,8	-5,5	-7,5	-8,4	-7,9	-6,9	-6,2	-5,7	-5,4	-5,2	-6,9

Elaboración propia.

Datos en miles, en medias anuais.

Fonte: Eurostat.

No cadro 4.22 preséntanse as taxas de ocupación das sete maiores cidades de Galicia para o período 2015-2020. Salvo Ourense, que aumenta en 0,20 puntos, o resto de cidades empeoran nas taxas. As maiores caídas rexístranse en Ferrol (5,7 puntos porcentuais menos que en el 2019) e Santiago de Compostela (4,4 puntos porcentuais por baixo).

Cadro 4.22

Taxas de ocupación das sete maiores cidades de Galicia. 2015-2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Coruña	45,70	46,80	48,20	47,70	49,30	46,30
Lugo	51,40	52,20	53,70	54,80	55,50	53,60
Ourense	45,30	45,20	48,50	49,50	48,40	48,60
Pontevedra	45,40	49,50	47,70	49,50	47,20	46,80
Santiago de Compostela	54,20	52,90	55,50	56,60	58,30	53,90
Vigo	46,00	45,10	46,90	48,40	49,20	48,20
Ferrol	34,50	32,50	35,90	41,40	42,60	36,90
Galicia	43,10	44,30	45,00	46,60	46,90	45,90

Fonte: IGE, INE (EPA)

O cadro 4.23 procede á desagregación por sexos e provincias das taxas de actividade para o período 2015-2020.

Cadro 4.23**Taxa de ocupación. Por sexo e provincia. 2015-2020**

	Total	Homes	Mulleres
Galicia			
2015	43,1	47,7	39,0
2016	44,3	48,8	40,1
2017	45,0	49,2	41,1
2018	46,2	50,4	42,3
2019	46,9	51,4	42,8
2020	45,9	50,9	41,4
A Coruña			
2015	45,2	49,9	40,9
2016	46,4	51,1	42,1
2017	47,0	51,3	43,1
2018	48,1	52,2	44,4
2019	49,2	54,0	44,9
2020	47,0	51,7	42,8
Lugo			
2015	43,6	47,7	39,8
2016	44,4	48,7	40,4
2017	45,1	50,4	40,2
2018	46,9	51,4	42,8
2019	46,5	50,5	42,8
2020	46,7	51,1	42,6
Ourense			
2015	38,0	40,7	35,5
2016	38,6	41,7	35,7
2017	40,0	44,0	36,3
2018	41,4	45,2	37,9
2019	41,5	45,2	38,1
2020	41,8	46,4	37,6
Pontevedra			
2015	42,2	47,4	37,5
2016	43,7	48,5	39,2
2017	44,1	48,0	40,5
2018	45,2	49,7	41,0
2019	46,1	50,8	41,7
2020	45,7	51,3	40,5

Medias anuais.

INE, Enquisa de poboación activa.

4.4.3. Distribución da poboación ocupada por sexos, sectores económicos, grupo de idade, situacións profesionais e tipo de contrato

O cadro 4.24 recolle a distribución da poboación ocupada de Galicia por sectores dende 2015 ata 2020. A poboación ocupada galega subiu en 57.000 persoas dende 2015, e en dous dos cinco sectores analizados (industria e sobre todo os servizos) é onde se rexistran as maiores subas. O sector servizos, a auténtica columna vertebral do emprego en Galicia e nas economías máis desenvolvidas, concentraba en 2020 un 69,6% do emprego total galego, aínda que segue por baixo da media estatal e da media da UE.

Cadro 4.24
Poboación ocupada por sector económico.
Galicia. 2015-2020

Total sectores	
2015	1.017,2
2016	1.040,6
2017	1.052,7
2018	1.077,6
2019	1.095,2
2020	1.074,2
Agricultura, gandaría, caza e silvicultura	
2015	45,6
2016	49,2
2017	55,4
2018	52,3
2019	49,9
2020	49,4
Pesca e acuicultura	
2015	18,1
2016	22,2
2017	19,8
2018	15,7
2019	16,8
2020	19,6
Industria	
2015	159,5
2016	161,9
2017	171,2
2018	169,0
2019	179,4
2020	182,4
Construción	
2015	73,6
2016	71,8
2017	66,6
2018	67,3
2019	70,1
2020	75,1
Servizos	
2015	720,4
2016	735,5
2017	739,7
2018	773,3
2019	778,9
2020	747,7

Datos en medias anuais.
 IGE, INE (EPA)

O cadro 4.25 permite a comparanza da distribución porcentual da poboación ocupada por sectores económicos de Galicia e España para 2020. A porcentaxe estatal de poboación con emprego no sector agro-pesqueiro (4,0 %) é moi inferior á galega (6,4 %); na industria é un 17,0% en Galicia mentres que en España é dun 14,1 %; en Galicia traballa na construción un 7,0% da poboación ocupada, unha cifra similar a da media de España (6,5%) e, finalmente, nos servizos un 75,5%, 5,9 puntos por baixo da porcentaxe media española en 2020.

Cadro 4.25

**Distribución porcentual da poboación ocupada por sectores económicos.
Galicia/España. 2020**

	Agro-Pesqueiro	Industria	Construción	Servizos
Galicia	6,4	17,0	7,0	69,6
España	4,0	14,1	6,5	75,5

Fonte: INE, EPA, media anual.

O cadro 4.26 sintetiza a información sobre as situacións profesionais da poboación ocupada no período 2015-2020.

- A poboación asalariada do sector privado comeza a subir a partir de 2015 e ata 2019. En 2020 sitúase en 673.400 persoas (17.600 persoas menos que en 2019).
- A poboación empregada no sector público aumentou en 7.800 efectivos no último ano. No últimos anos (2015-2020) aumentaron 14.200 postos de traballo neste sector.
- O conxunto da poboación asalariada de Galicia en 2020 (868.600 persoas) representa un 80,1% da poboación ocupada, practicamente a mesma porcentaxe que en 2019.
- Séguelle á poboación asalariada en importancia cuantitativa do emprego as e os traballadores independentes ou empresariado sen persoal asalariado, con 135.900 persoas en 2020, baixando en 7.700 dende 2019.
- A terceira posición ocúpaa o empresariado con persoal asalariado, 63.400 en 2020, cunha perda no último ano de 2.300 persoas.
- As persoas que traballan axudando na empresa a familiares diminuíron lixeiramente en 2020, ata chegar a 4.500 (un 0,41% da poboación ocupada en Galicia).

Cadro 4.26
Poboación ocupada por situación profesional.
Galicia. 2015-2020

Total poboación ocupada	
2015	1.017,2
2016	1.040,6
2017	1.052,7
2018	1.077,6
2019	1.095,2
2020	1.074,2
Empresario/a con persoal asalariado	
2015	68,9
2016	64,7
2017	67,4
2018	68,3
2019	65,7
2020	63,4
Traballador/a independente ou empresario/a sen persoal asalariado	
2015	139,9
2016	150,1
2017	149,1
2018	139,3
2019	143,6
2020	135,9
Persoal asalariado do sector público	
2015	181,0
2016	182,8
2017	181,7
2018	190,8
2019	187,4
2020	195,2
Persoal asalariado do sector privado	
2015	619,2
2016	635,1
2017	645,6
2018	671,6
2019	691,0
2020	673,4
Axuda na empresa ou negocio familiar	
2015	7,0
2016	5,7
2017	6,9
2018	5,8
2019	5,5
2020	4,5
Persoa membro dunha cooperativa	
2015	1,0
2016	1,7
2017	1,6
2018	1,6
2019	1,8
2020	1,5
Outra situación	
2015	1,3
2016	2,3
2017	2,0
2018	1,8
2019	0,2
2020	0,4

Datos en miles. Medias anuais.
 Fonte: INE, EPA.

O cadro 4.27 recolle a desagregación da poboación asalariada segundo o seu contrato teña duración determinada (contrato temporal) ou non (indefinido). De 2015 a 2020 aumentou en Galicia o número de contratos indefinidos en 63.200, un 10,6%. Durante o mesmo período, aumentou a contratación temporal en 5.200, un 2,6%.

A taxa de temporalidade foi en 2020 en Galicia dun 24% (26,5% en 2019). Polo tanto, a contratación indefinida en 2020 foi do 76,0% (73,5% en 2019).

Cadro 4.27

Contratación indefinida e temporal. Galicia. 2015-2020

	Contratación indefinida						Contratación temporal					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Galicia	596,7	603,4	604,0	633,3	645,8	659,9	203,5	214,4	223,3	229,0	232,5	208,7

Datos en miles. Medias anuais.
Fonte: INE, EPA.

O cadro 4.28 amosa a duración dos contratos temporais en Galicia para 2020. O 3,7% dos contratos temporais en Galicia son dunha duración inferior a un mes, o 10,4% están entre 1 e 3 meses e o 13,9% son de 4 a 6 meses. O 28,0% dos contratos temporais en Galicia ten unha duración inferior a medio ano, unha porcentaxe algo inferior ao de 2019 (30,1%).

Cadro 4.28

Duración dos contratos temporais. Galicia. 2020

	< 1 mes	De 1 a 3 meses	De 4 a 6 meses	De 7 a 11 meses	Entre 1 e 2 anos	Entre 2 e 3 anos	De 3 anos ou mais	Non saben duración do contrato		
								Non saben duración	pero > 1 mes	pero < 1 mes
Galicia	7,8	21,7	29,0	12,1	24,8	3,4	7,2	5,0	95,7	1,9

Datos en miles. Medias anuais.
Fonte: IGE, INE (EPA)

O cadro 4.29 mostra a distribución da poboación asalariada entre a que traballa a tempo completo e a que o fai a tempo parcial para o período 2015-2020. En 2020 os contratos a xornada completa en Galicia acadan os 743.700 (un aumento de 3.300 empregos respecto a 2019). A contratación a tempo parcial reduciuse en 2020 en 13.100 empregos, fronte ao aumento en 2019 de 8.000 empregos. O anterior débese aos axustes feitos nas empresas pola crise da COVID-19 que afectou claramente ao emprego a tempo parcial, especialmente no sector servizos. O cadro 4.30 recolle o número de persoas asalariadas no sector público e privado. No 2020 o 77,5% da poboación asalariada en Galicia traballa no sector privado, unha cifra moi similar á de 2019 (78,7%), e que reflicte un lixeiro aumento da contratación pública no 2020 (7.800 persoas) fronte ao descenso dos contratos no sector privado (-17.600 persoas).

Cadro 4.29
Persoal asalariado por tipo de xornada.
Galicia. 2015-2020

	TOTAL	
	Completa	Parcial
2015	673,8	126,4
2016	694,6	123,3
2017	703,6	123,7
2018	732,0	130,0
2019	740,4	138,0
2020	743,7	124,9

Datos en miles. Medias anuais.
 IGE, INE (EPA)

Cadro 4.30

Persoal asalariado. Sector público e privado. Galicia. 2015-2020

	Sector público						Sector privado					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Galicia	181	182,8	181,7	190,8	187,4	195,2	619,2	635,1	645,6	671,6	691,0	673,4

Datos en miles. Medias anuais. Fonte: INE (EPA)

4.5. Poboación desempregada e taxa de paro

4.5.1. Poboación desempregada

O cadro 4.31 representa a poboación desempregada nas CC.AA. no cuarto trimestre de cada ano. En 2020 houbo en Galicia unha lixeira diminución de persoas en paro (3.200), unha cifra practicamente similar á de 2019 (3.100), a pesar da pandemia e que volver a reflectir os efectos compensatorios que tiveron os ERTE. A diminución porcentual do desemprego de Galicia en 2020 (-2,2 %) foi case a mesma que a do ano anterior (-2,1 %), unha porcentaxe que contrasta co incremento do 16,5% do desemprego a nivel nacional en 2020 (en 2019 diminuíu un 3,4 %). O desemprego, en termos porcentuais, aumentou especialmente en Aragón (24,4 %), Baleares (75,3 %), Canarias (28,3 %), Cataluña e Madrid (32,6 %) e Navarra (28,8 %). Os maiores descenso foron en Extremadura (-10,4 %) e Ceuta (-7,5 %).

Cadro 4.31

Poboación desempregada. Por comunidades autónomas. 2015-2020

	Miles						Distribución porcentual						Variacións anuais											
													Miles						%					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andalucía	1198	1120	961	834	824	907	25,1	26,4	25,5	25,2	25,8	24,4	-66,8	-78,0	-159,7	-126,3	-10,4	83,3	-4,6	-6,5	-14,3	-13,1	-1,2	10,1
Aragón	94	88	73	72	65	81	2,0	2,1	1,9	2,2	2,0	2,2	-13,0	-5,9	-15,2	-0,5	-6,9	15,9	-9,7	-6,3	-17,3	-0,7	-9,6	24,4
Asturias	96	67	67	58	59	60	2,0	1,6	1,8	1,7	1,9	1,6	-9,5	-28,5	-0,7	-9,0	1,7	0,7	-8,8	-29,7	-1,0	-13,5	3,0	1,2
Baleares	103	82	75	68	63	110	2,2	1,9	2,0	2,1	2,0	3,0	-22,3	-20,9	-6,8	-7,0	-5,4	47,2	-16,7	-20,3	-8,3	-9,3	-7,9	75,3
Canarias	297	274	246	228	217	279	6,2	6,5	6,5	6,9	6,8	7,5	-23,1	-23,1	-27,6	-18,2	-10,8	61,6	-6,3	-7,8	-10,1	-7,4	-4,7	28,3
Cantabria	49	36	37	26	31	32	1,0	0,8	1,0	0,8	1,0	0,9	-4,7	-12,9	1,3	-11,1	4,9	0,9	-8,4	-26,5	3,6	-30,0	18,9	2,9
Castela-A Mancha	201	169	153	125	127	128	4,2	4,0	4,1	3,8	4,0	3,4	-22,4	-32,3	-15,7	-28,3	1,5	1,7	-8,7	-16,0	-9,3	-18,4	1,2	1,3
Castela e León	247	219	197	160	164	173	5,2	5,2	5,2	4,8	5,1	4,7	-9,3	-27,8	-22,5	-36,5	3,6	9,4	-3,2	-11,3	-10,3	-18,6	2,3	5,7
Cataluña	669	559	479	451	406	538	14,0	13,2	12,7	13,7	12,7	14,5	-83,0	-110,1	-79,3	-27,8	-45,6	132,1	-9,9	-16,5	-14,2	-5,8	-10,1	32,6
C. Valenciana	520	467	410	344	347	398	10,9	11,0	10,9	10,4	10,9	10,7	-98,9	-53,0	-57,4	-65,9	2,6	51,3	-14,8	-10,2	-12,3	-16,1	0,8	14,8
Estremadura	141	141	124	114	117	105	2,9	3,3	3,3	3,5	3,7	2,8	-12,3	0,8	-17,4	-9,5	2,5	-12,2	-7,5	0,6	-12,3	-7,7	2,2	-10,4
Galicia	223	204	182	149	146	143	4,7	4,8	4,8	4,5	4,6	3,8	-17,1	-18,5	-22,1	-33,2	-3,1	-3,2	-6,1	-8,3	-10,8	-18,2	-2,1	-2,2
Madrid	563	489	467	396	352	480	11,8	11,5	12,4	12,0	11,0	12,9	-73,2	-73,7	-22,6	-70,3	-43,9	127,7	-10,7	-13,1	-4,6	-15,1	-11,1	36,2
Murcia	165	131	122	114	117	112	3,5	3,1	3,2	3,4	3,7	3,0	-9,7	-34,4	-8,6	-8,2	3,5	-5,5	-4,7	-20,9	-6,6	-6,7	3,1	-4,7
Navarra	41	31	30	32	29	37	0,9	0,7	0,8	1,0	0,9	1,0	-4,6	-10,6	-0,9	1,7	-3,1	8,2	-9,0	-25,6	-2,9	5,7	-9,8	28,8
País Vasco	133	126	108	99	93	102	2,8	3,0	2,9	3,0	2,9	2,7	0,8	-6,3	-17,9	-9,6	-5,4	8,5	0,5	-4,8	-14,2	-8,9	-5,5	9,1
A Rioxa	22	17	18	16	15	16	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	-5,5	-4,9	1,0	-1,7	-0,5	0,9	-17,2	-22,8	6,0	-9,7	-3,1	5,8
Ceuta	8	8	10	9	11	10	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	-1,3	-0,4	1,7	-0,9	1,9	-0,8	-9,2	-4,8	21,3	-9,3	21,6	-7,5
Melilla	11	10	9	9	10	10	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	-2,2	-1,1	-0,9	0,0	0,5	0,0	-17,9	-9,7	-8,8	0,0	5,4	0,0
España	4.780	4.238	3.767	3.304	3.192	3.720	100	100	100	100	100	100	-477,9	-541,7	-471,1	-462,4	-112,4	527,9	-8,1	-11,3	-11,1	-12,3	-3,4	16,5

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre de cada ano.

4.5.2. Taxa de desemprego

O cadro 4.32 compara as taxas de paro por CC.AA. no cuarto trimestre de cada ano. A taxa de paro foi en 2020 dun 11,66% en Galicia (0,08 puntos porcentuais menos que en 2019). En 2019 aumentou a taxa de desemprego en todas as CC.AA, agás en Estremadura, Galicia, Murcia, igual que as cidades autónomas de Ceuta e Melilla. Os maiores aumentos da taxa de desemprego foron en Baleares (7,43 puntos porcentuais) e Canarias (6,44 puntos porcentuais), debido aos efectos da COVID-19 sobre o turismo.

Na clasificación autonómica, por maior taxa de desemprego, sobresaen en 2020 Andalucía, Melilla, Canarias, Estremadura e Ceuta (todas por riba do 20 %). Pola contra, as menores taxas, ao peche do ano 2020, preséntanas País Vasco (9,96 %) e A Rioxa (10,13 %)

Cadro 4.32

Taxas de desemprego. Por comunidades autónomas. 2015-2020

	Taxa de desemprego						Variación da taxa en puntos porcentuais					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andalucía	29,83	28,25	24,43	21,26	20,80	22,74	-2,03	-1,58	-3,82	-3,17	-0,46	1,94
Aragón	14,60	13,53	11,37	11,11	9,93	12,49	-1,94	-1,07	-2,16	-0,26	-1,18	2,56
Asturias	20,33	14,59	14,64	12,86	13,14	13,50	-1,51	-5,74	0,05	-1,78	0,28	0,36
Baleares	17,02	13,80	12,61	10,91	9,91	17,34	-3,84	-3,22	-1,19	-1,70	-1,00	7,43
Canarias	26,75	24,90	22,04	19,99	18,78	25,22	-2,01	-1,85	-2,86	-2,05	-1,21	6,44
Cantabria	17,71	12,89	13,49	9,68	11,18	11,79	-1,39	-4,82	0,60	-3,81	1,50	0,61
Castela-A Mancha	17,58	14,81	13,71	11,21	11,20	11,61	-1,74	-2,77	-1,10	-2,50	-0,01	0,41
Castela e León	24,97	22,14	19,74	16,16	16,56	17,39	-0,49	-2,83	-2,40	-3,58	0,40	0,83
Cataluña	17,73	14,85	12,63	11,75	10,45	13,87	-1,99	-2,88	-2,22	-0,88	-1,30	3,42
C. Valenciana	21,45	19,15	16,76	14,30	14,13	16,37	-3,67	-2,30	-2,39	-2,46	-0,17	2,24
Estremadura	28,07	28,31	25,12	23,10	23,48	21,32	-2,44	0,24	-3,19	-2,02	0,38	-2,16
Galicia	17,74	16,29	14,71	12,04	11,74	11,66	-1,01	-1,45	-1,58	-2,67	-0,30	-0,08
Madrid	16,51	14,60	13,75	11,54	9,99	13,53	-2,45	-1,91	-0,85	-2,21	-1,55	3,54
Murcia	23,51	18,58	17,21	15,83	16,08	15,39	-1,24	-4,93	-1,37	-1,38	0,25	-0,69
Navarra	13,53	10,01	9,63	9,99	9,01	11,65	-1,52	-3,52	-0,38	0,36	-0,98	2,64
País Vasco	12,89	12,27	10,57	9,58	9,09	9,96	0,02	-0,62	-1,70	-0,99	-0,49	0,87
A Rioxa	13,97	10,90	11,51	10,30	9,89	10,36	-3,07	-3,07	0,61	-1,21	-0,41	0,47
Ceuta	23,25	22,39	26,03	24,02	27,58	26,74	-4,32	-0,86	3,64	-2,01	3,56	-0,84
Melilla	32,64	27,38	24,62	23,85	26,81	23,83	-4,27	-5,26	-2,76	-0,77	2,96	-2,98
España	20,90	18,63	16,55	14,45	13,78	16,13	-2,03	-2,27	-2,08	-2,10	-0,67	2,35

Taxas de desemprego. Por comunidades autónomas.

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre de cada ano.

No cadro 4.33 preséntanse, por sexos e para o período 2015-2020, as taxas de paro das CC.AA.

Cadro 4.33

Taxa de desemprego. Por comunidades autónomas e sexos. 2015-2020

	Taxa de desemprego						Variación da taxa en puntos porcentuais					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020
HOMES												
Andalucía	27,40	25,85	21,75	18,00	17,96	18,98	-2,39	-1,55	-4,10	-3,75	-0,04	1,02
Aragón	11,86	11,58	8,76	9,94	8,70	10,03	-4,58	-0,28	-2,82	1,18	-1,24	1,33
Asturias	21,23	15,03	14,13	11,70	12,85	12,84	-1,13	-6,20	-0,90	-2,43	1,15	-0,01
Baleares	17,55	13,00	13,91	11,50	9,51	16,62	-4,50	-4,55	0,91	-2,41	-1,99	7,11
Canarias	26,22	23,55	20,13	19,41	17,46	23,35	-4,02	-2,67	-3,42	-0,72	-1,95	5,89
Cantabria	17,31	12,71	13,13	8,40	10,44	11,05	0,78	-4,60	0,42	-4,73	2,04	0,61
Castela e León	15,09	13,50	11,39	9,90	9,80	9,29	-2,60	-1,59	-2,11	-1,49	-0,10	-0,51
Castela-A Mancha	21,29	18,64	15,62	11,98	12,41	12,30	-1,73	-2,65	-3,02	-3,64	0,43	-0,11
Cataluña	16,60	13,99	11,95	11,03	10,05	12,85	-2,17	-2,61	-2,04	-0,92	-0,98	2,80
C. Valenciana	20,44	17,64	14,86	12,61	11,96	14,69	-3,66	-2,80	-2,78	-2,25	-0,65	2,73
Extremadura	23,81	24,38	21,33	18,70	19,37	17,22	-2,26	0,57	-3,05	-2,63	0,67	-2,15
Galicia	17,09	15,79	14,42	11,44	10,42	10,26	-1,79	-1,30	-1,37	-2,98	-1,02	-0,16
Madrid	16,44	14,23	13,07	11,11	9,49	12,68	-1,02	-2,21	-1,16	-1,96	-1,62	3,19
Murcia	20,65	15,72	15,10	12,12	13,03	12,59	-2,29	-4,93	-0,62	-2,98	0,91	-0,44
Navarra	12,10	9,30	7,89	9,16	8,20	11,34	-0,44	-2,80	-1,41	1,27	-0,96	3,14
País Vasco	12,38	12,01	10,60	9,31	8,55	8,64	0,23	-0,37	-1,41	-1,29	-0,76	0,09
A Rioxa	14,32	9,24	9,56	9,41	10,27	7,87	-4,29	-5,08	0,32	-0,15	0,86	-2,40
Ceuta	18,09	19,08	20,24	19,15	25,56	23,81	-4,22	0,99	1,16	-1,09	6,41	-1,75
Melilla	28,74	22,04	20,56	21,05	21,44	20,24	-12,80	-6,70	-1,48	0,49	0,39	-1,20
España	19,61	17,34	15,07	12,96	12,32	14,17	-2,25	-2,27	-2,27	-2,11	-0,64	1,85
MULLERES												
Andalucía	33,08	31,52	27,93	25,46	24,49	27,27	-1,47	-1,56	-3,59	-2,47	-0,97	2,78
Aragón	18,06	16,17	14,51	12,67	11,49	15,30	1,27	-1,89	-1,66	-1,84	-1,18	3,81
Asturias	19,72	14,36	15,53	14,43	13,75	14,20	-2,22	-5,36	1,17	-1,10	-0,68	0,45
Baleares	16,75	14,85	11,30	10,53	10,62	18,15	-2,82	-1,90	-3,55	-0,77	0,09	7,53
Canarias	27,88	26,76	24,44	20,95	20,47	27,27	0,52	-1,12	-2,32	-3,49	-0,48	6,80
Cantabria	18,43	13,18	14,10	11,41	12,22	12,61	-3,86	-5,25	0,92	-2,69	0,81	0,39
Castela e León	20,90	16,81	16,66	13,00	13,06	14,33	-0,65	-4,09	-0,15	-3,66	0,06	1,27
Castela-A Mancha	29,87	26,83	25,16	21,63	22,07	23,83	0,99	-3,04	-1,67	-3,53	0,44	1,76
Cataluña	19,18	15,91	13,51	12,74	10,95	14,97	-1,90	-3,27	-2,40	-0,77	-1,79	4,02
C. Valenciana	22,87	21,11	19,17	16,32	16,91	18,26	-3,67	-1,76	-1,94	-2,85	0,59	1,35
Extremadura	33,89	33,58	30,21	28,97	28,77	26,09	-2,50	-0,31	-3,37	-1,24	-0,20	-2,68
Galicia	18,77	17,15	15,37	12,86	13,43	13,17	-0,25	-1,62	-1,78	-2,51	0,57	-0,26
Madrid	16,79	15,19	14,68	12,17	10,62	14,40	-3,75	-1,60	-0,51	-2,51	-1,55	3,78
Murcia	27,33	22,38	20,10	20,58	20,13	18,94	-0,08	-4,95	-2,28	0,48	-0,45	-1,19
Navarra	15,32	10,99	11,77	11,09	10,17	12,00	-2,71	-4,33	0,78	-0,68	-0,92	1,83
País Vasco	13,64	12,66	10,67	10,04	9,68	11,35	-0,22	-0,98	-1,99	-0,63	-0,36	1,67
A Rioxa	13,70	13,05	14,01	11,46	9,43	13,17	-1,42	-0,65	0,96	-2,55	-2,03	3,74
Ceuta	31,34	27,28	33,82	30,80	30,88	30,40	-4,70	-4,06	6,54	-3,02	0,08	-0,48
Melilla	38,18	35,32	31,38	27,99	33,66	28,33	7,01	-2,86	-3,94	-3,39	5,67	-5,33
España	22,65	20,36	18,45	16,35	15,63	18,33	-1,75	-2,29	-1,91	-2,10	-0,72	2,70

Da poboación de 16 a 64 anos.

Fonte: INE. EPA, datos do 4º trimestre de cada ano.

No cadro 4.34 aparecen as taxas de desemprego nos sete maiores concellos de Galicia entre 2015 e 2020. Lugo (9,3%) e Santiago de Compostela (9,5%) pechan o ano 2020 coas menores taxas de paro (entre 2,5 e 2,7 puntos por baixo da media de Galicia). A diminución da taxa de desemprego en 2020 respecto a 2019 foi especialmente notable nas cidades de Ourense (-3 puntos porcentuais) e Pontevedra (-2,1 puntos porcentuais).

Cadro 4.34**Taxas de desemprego dos sete maiores concellos de Galicia. 2015-2020**

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Coruña	14,30	13,20	13,60	12,90	10,80	12,20
Lugo	15,90	14,20	11,10	9,60	7,80	9,30
Ourense	18,30	16,80	13,70	15,10	13,40	10,40
Pontevedra	18,10	17,60	19,50	15,70	15,50	13,40
Santiago de Compostela	14,10	14,70	10,10	9,80	7,20	9,50
Vigo	19,90	20,10	16,50	15,60	15,00	14,00
Ferrol	27,90	24,40	18,90	17,60	15,00	17,60
Galicia	17,70	16,30	14,71	12,04	11,74	12,00

Datos en miles, 4º trimestre.
 Fonte: IGE, INE, EPA.

Especialmente preocupante é a problemática social das persoas desempregadas de longa duración. No cadro 4.35 móstranse as taxas de desemprego no período 2015-2020 por sexo. Nos últimos anos, a taxa vai caendo ata acadar 3,5% para os homes e o 4,7% para as mulleres en 2020. A media foi do 4,1 %. Estas cifras mostran unha lixeira redución respecto a 2019.

Cadro 4.35
**Taxa de desemprego de longa duración.
 Por sexo. Galicia. 2015-2020**

	Total	Homes	Mulleres
2015	10,6	10,5	10,7
2016	8,9	8,6	9,2
2017	7,9	7,8	8,2
2018	5,9	5,2	6,5
2019	4,6	3,9	5,3
2020	4,1	3,5	4,7

Datos en miles. Medias anuais.
 IGE, INE, EPA.

4.5.3. Desemprego dos fogares. Tempo na procura de emprego

O cadro 4.36 amosa que en 2020 había 44.800 fogares en Galicia co todas as súas persoas activas desempregadas (52.300 en 2019). Ademais, existen 285.300 fogares nos que non hai ningunha persoa activa (355.100 en 2019).

Cadro 4.36

Desemprego nos fogares. Galicia. 2020

	Dato do trimestre actual (miles de vivendas)	Variación absoluta respecto ao mesmo trimestre do ano pasado (miles de vivendas)	Variación relativa respecto ao mesmo trimestre do ano pasado (%)
Total	1.026,5	-73,4	-6,7
Fogares con polo menos unha persoa activa	741,2	-3,5	-0,5
Todas as persoas activas son ocupadas	599,2	-13,4	-2,2
Todas as persoas activas son paradas	44,8	-7,5	-14,3
Con persoas ocupadas e paradas	97,7	17,9	22,4
Fogares nos que non hai ningunha persoa activa	285,3	-69,8	-19,7

Miles de vivendas. 4º Trimestre de 2020.
IGE, INE, EPA.

O cadro 4.37 recolle a distribución da poboación desempregada galega entre 2015-2020 segundo o tempo de busca de emprego. En 2020 baixaron as persoas do grupo que leva buscando emprego 2 anos ou máis (9.900 persoas menos). Con todo estas supoñen o 23,9% do total de persoas sen emprego (31,8% en 2019).

Cadro 4.37

Poboación desempregada que traballou anteriormente.
Por tempo de búsqueda de emprego. Galicia. 2015-2020

Total poboación desempregada		De 1 ano a < 2 anos	
2015	220,3	2015	38,1
2016	196,0	2016	28,9
2017	177,4	2017	25,2
2018	149,8	2018	22,0
2019	133,9	2019	17,9
2020	136,8	2020	19,7
Menos de 6 meses		De 2 anos ou máis	
2015	47,8	2015	96,0
2016	48,1	2016	85,4
2017	47,3	2017	73,1
2018	44,0	2018	53,7
2019	42,9	2019	42,6
2020	47,0	2020	32,7
De 6 meses a < 1 ano		Xa atopou traballo	
2015	25,9	2015	12,5
2016	23,0	2016	10,6
2017	18,7	2017	13,0
2018	17,6	2018	12,2
2019	16,2	2019	14,4
2020	21,7	2020	15,8

Datos en miles. Medias anuais.
Fonte: IGE, INE, EPA.

4.6. O paro rexistrado

Os datos da estatística do paro rexistrado son elaborados pola Servizo de Emprego da Xunta de Galicia, a partir do Servizo de Emprego Público Estatal. Dentro do colectivo de persoas desempregadas, son obxecto de tratamento aquelas que teñen demandas pendentes de satisfacer o último día do mes, agás as que se atopan nalgunha das

situacións establecidas na Orde ministerial do 11 de marzo de 1985 (BOE do 14 de marzo de 1985).

O cadro 4.38 recolle o paro rexistrado por CC.AA. e cidades autónomas en 2020. Prodúcese un aumento en Galicia de 24.279 persoas (en 2019 a redución foi de 3.987). Os datos da media de España reflectiron un aumento de 724.532 persoas máis rexistradas como paradas en 2020 (en 2019 produciuse un descenso de 38.692 persoas).

Cadro 4.38

Paro rexistrado. Por comunidades autónomas. 2020

	Parados decembro 2020	Variación anual absoluta
Andalucía	969.437	191.503
Aragón	82.365	17.509
Asturias	82.070	12.113
Baleares	84.339	23.218
Canarias	269.437	61.188
Cantabria	42.629	5.900
Castela-A Mancha	186.273	15.962
Castela e León	168.706	28.832
Cataluña	497.611	109.487
C. Valenciana	437.701	80.137
Estremadura	112.679	11.584
Galicia	189.587	24.279
Madrid	432.516	93.184
Murcia	121.343	22.402
Navarra	40.637	7.439
País Vasco	129.240	15.078
A Ríoxa	19.228	3.041
Ceuta	12.597	1.561
Melilla	9.742	115
España	3.888.137	724.532

Fonte: SEPE.

O cadro 4.39 representa a evolución do paro rexistrado dende 2015 a 2020 para Galicia. En 2020 reflíctese un aumento do desemprego de 24.279, fronte a unha redución de 3.987 persoas en 2019.

Cadro 4.39
Evolución do paro rexistrado.
Galicia. 2015-2020

	Nº Parados/as
2015	228.808
2016	205.914
2017	185.013
2018	169.295
2019	165.308
2020	189.587

Datos de decembro de cada ano.
 Fonte: SEPE.

O cadro 4.40 sintetiza a distribución para decembro de 2020 do paro rexistrado por provincias e diferenciando por idades. O 95,1% da poboación parada ten 25 ou máis anos, mentres que o 4,9% ten menos de 25 anos.

Cadro 4.40
Paro rexistrado. Por provincias e idades. Galicia. 2020

	Paro	<25	>25
A Coruña	76.311	3.616	72.695
Lugo	18.928	1.043	17.885
Ourense	21.218	1.178	20.040
Pontevedra	73.130	3.400	69.730
Galicia	189.587	9.237	180.350

Datos de decembro de 2020.
 Fonte: SEPE.

En decembro de 2020 (cadro 4.41) o total de homes parados rexistrados maiores de 25 anos acadaba os 77.683 (102.667 para o caso das mulleres). Sen diferenciar por tramos de idade, o 43,4% dos parados rexistrados (82.349) eran homes, fronte aos 107.238 que era mulleres (56,6% do total).

Cadro 4.41
Paro rexistrado por idades e sexos. Galicia. 2020

	Menores de 25 anos	Maiores de 25 anos
Homes	4.666	77.683
Mulleres	4.571	102.667

Datos de decembro de 2020.
 Fonte: SEPE.

A distribución por sectores do paro rexistrado (cadro 4.42) reflicte para 2020 que o sector servizos segue a ser o que máis persoas desempregadas rexistra, superando notablemente a suma dos outros tres sectores produtivos: agricultura e pesca, industria, construción e o colectivo de sen emprego anterior. En todos os casos, prodúcese un aumento do paro rexistrado.

Cadro 4.42**Paro rexistrado. Por sectores. Galicia. 2020**

	Parados/as	Variación
Agricultura e pesca	7.385	1.093
Industria	20.459	1.880
Construción	14.618	533
Servizos	131.281	18.302
Sen emprego anterior	15.844	2.471

Datos de decembro de 2020.

Fonte: SEPE.

O paro rexistrado en 2020 clasificado por nivel académico e provincia é representado no cadro 4.43. Apréciase un maior rexistro de poboación parada no grupo con estudos secundarios con educación xeral, con 91.143 persoas desempregadas (48,1%), e estudos primarios, con 22.718 persoas desempregadas (12,0%). As porcentaxes para 2020 son moi similares ás de 2019.

Cadro 4.43**Paro rexistrado. Por nivel académico e provincias. 2020**

	Sen estudos	Estudos primarios incompletos	Estudos primarios completos	Est. Secundarios		Estudos postsecundarios			
				Programa F.P.	Educ. xeral	Tec. prof. Sup.	1º ciclo	2º e 3º ciclo	Outros
A Coruña	6.438	7.194	7.209	5.504	33.936	6.798	2.439	6.750	43
Lugo	3.921	928	2.213	1.149	7.181	1.563	609	1.354	10
Ourense	205	1.659	3.235	1.428	11.233	1.461	597	1.381	19
Pontevedra	1.061	4.522	10.061	5.397	38.793	6.142	1.991	5.131	32
Galicia	11.625	14.303	22.718	13.478	91.143	15.964	5.636	14.616	104

Datos de decembro de 2020.

Fonte: SEPE.

Finalmente, convén sinalar a importancia do ERTE sobre o desemprego e a ocupación. O Real decreto-lei 8/2020, do 17 de marzo, de medidas urxentes extraordinarias para facer fronte ao impacto económico e social da COVID-19 aprobou un conxunto de medidas extraordinarias en materia de protección por desemprego mentres dure esta situación. Así mesmo, o Real decreto-lei 15/2020, do 21 de abril, de medidas urxentes complementarias para apoiar a economía e o emprego, contempla dúas situacións legais de desemprego derivadas da situación provocada pola COVID-19. Finalmente, o Real decreto-lei 2/2021, do 6 de xaneiro, de reforzo e consolidación de medidas sociais en defensa do emprego, recolle a prorroga dos ERTE ata o 30 de maio de 2021. Posteriormente o Real decreto-Lei 11/2011, do 27 de maio, sobre medidas urxentes para a defensa do emprego, a reactivación económica e a protección dos traballadores autónomos, prorroga esta situación ata o 30 de setembro de 2021.

As medidas tomadas resultaron moi efectivas nos momentos máis duros da recente crise económica. O cadro 4.44 permite comprobar cal foi a evolución dos ERTE en Galicia e España, tanto en número de persoas beneficiarias, como en relación á porcentaxe de persoas afiliadas á Seguridade Social dende marzo ata decembro de

2020. Pódese comprobar como foi durante os meses de marzo a maio cando este instrumento de compensación tivo un maior peso relativo, chegando a alcanzar o 18,5% dos afiliados en Galicia e os 19,37% a nivel nacional. A partir do mes de xuño a porcentaxe foise reducindo ata acadar o 2,91% e o 3,69% en decembro. Cómpre salientar que a nivel nacional a porcentaxe foi sempre superior que para Galicia.

Cadro 4.44**Persoas afiliadas en ERTE en Galicia e España, media mensual**

	Galicia		España	
	Número	Porcentaxe respecto ao total de afiliados	Número	Porcentaxe respecto ao total de afiliados
Marzo	153.741	15,33%	3.108.554	16,35%
Abril	180.379	18,50%	3.576.192	19,37%
Maio	111.200	11,39%	2.605.023	14,04%
Xuño	57.181	5,80%	1.450.243	7,79%
Xullo	29.363	2,92%	868.509	4,62%
Agosto	25.554	2,52%	768.615	4,09%
Setembro	20.712	2,05%	706.107	3,74%
Outubro	20.681	2,04%	728.321	3,84%
Novembro	39.391	3,90%	850.950	4,47%
Decembro	29.142	2,91%	702.808	3,69%

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións e elaboración propia.

4.7. A poboación inactiva

No cadro 4.45 recóllense os datos da poboación inactiva en Galicia, diferenciando por provincias e situación de inactividade para o período 2015-2020. As notas máis relevantes son:

- Unha importante suba da poboación inactiva en todas as provincias en 2020 (23.900 persoas), especialmente na Coruña (19.100).
- Como en anos anteriores, máis da metade da poboación inactiva (56,7%) atópase no grupo de "retirados/as xubilados/as, pensionistas".

- O segundo grupo por importancia é o de "labores do fogar", ata alcanzar o 19,0%.
- O grupo de "estudantes" representa o 14,7% da poboación inactiva.
- As porcentaxes por grupos en 2020 son moi similares aos obtidos en 2019.

Cadro 4.45

Población inactiva por tipo de inactividade. Galicia-provincias. 2015- 2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total						
A Coruña	440,6	438,4	437,9	437,5	437,8	456,9
Lugo	143,5	142,0	142,4	140,7	141,9	140,5
Ourense	145,8	143,8	142,5	141,0	141,3	141,9
Pontevedra	367,6	369,5	370,8	371,4	373,3	378,7
Galicia	1.097,5	1.093,7	1.093,6	1.090,5	1.094,2	1.118,1
Estudantes						
A Coruña	59,9	57,1	58,9	62,7	64,1	71,9
Lugo	15,6	16,8	17,6	17,5	15,2	16,9
Ourense	15,3	15,2	14,6	14,7	14,8	16,0
Pontevedra	53,2	53,2	53,0	56,8	58,6	59,3
Galicia	144,0	142,2	144,0	151,7	152,8	164,1
Retirados/as, xubilados/as e pensionistas						
A Coruña	251,0	255,0	252,0	252,3	249,7	252,0
Lugo	92,7	91,3	92,1	92,5	92,2	91,3
Ourense	89,3	89,2	91,0	88,8	88,7	87,6
Pontevedra	197,1	200,4	198,9	196,4	201,7	202,7
Galicia	630,1	635,9	634,0	630,1	632,2	633,6
Labores da casa						
A Coruña	88,3	86,4	86,5	83,6	83,7	90,7
Lugo	20,1	21,9	19,3	17,7	19,4	19,3
Ourense	25,2	24,0	23,2	21,8	22,0	22,9
Pontevedra	79,8	80,4	80,7	78,5	72,7	79,0
Galicia	213,4	212,6	209,7	201,5	197,8	211,9
Outra situación						
A Coruña	39,3	38,2	37,4	34,4	35,9	36,1
Lugo	13,9	11,1	12,2	11,6	13,4	11,4
Ourense	15,5	14,9	12,7	14,5	14,8	14,5
Pontevedra	33,3	33,5	35,3	35,8	35,6	34,0
Galicia	102,0	97,8	97,5	96,4	99,8	96,0
Non sabe. Non refire estado de inactividade						
A Coruña	2,3	1,8	3,1	4,5	4,3	6,2
Lugo	1,2	1,0	1,2	1,4	1,7	1,7
Ourense	0,5	0,5	1,1	1,1	1,1	0,9
Pontevedra	4,1	2,0	2,9	3,9	4,6	3,7
Galicia	8,0	5,3	8,4	10,9	11,7	12,5

Datos en miles.

Fonte: IGE, INE. EPA.

Para rematar este apartado, realízase unha breve análise da situación da poboación inactiva no resto das CC.AA. no cuarto trimestre de 2020 (cadros 4.46 e 4.47).

Galicia segue a ser a comunidade con maior porcentaxe de persoas inactivas no grupo de "xubilados e prexubilados" (47,3 %), seguida de Cataluña (44,4 %). A media estatal é de 39,2 %.

No grupo de "estudantes" a porcentaxe de Galicia (15,6 %) é inferior ao resto das CC.AA, despois de Asturias (13,0 %) e Castela e León (14,7 %), namentres o indicador para España é do 18,2 %.

No grupo de "labores do fogar" Galicia cun 17,7% presenta a porcentaxe máis baixa do Estado (22,4 %).

En derradeiro lugar, no ano 2020 a porcentaxe de "incapacidade permanente" é do 7,6% (igual ca media estatal).

Cadro 4.46

Poboación inactiva por situación de inactividade e comunidade autónoma. 2020

	Total	Estudante	Xubilado/a ou prexubilado/a	Labores do fogar	Incapacidade permanente	Perceptor/a de pensión distinta de xubilación ou prexubilación	Outras situacións ⁽¹⁾
Andalucía	3.049,1	580,3	1.009,4	786,6	261,8	322,6	88,4
Aragón	462,3	78,4	197,3	100,5	30,9	45,4	9,8
Asturias	441,5	57,4	191,6	94,1	29,4	50,0	19,1
Baleares	391,8	72,5	149,3	107,2	21,2	24,5	17,1
Canarias	820,2	160,9	250,1	219,8	62,7	82,1	44,7
Cantabria	228,1	38,5	89,8	48,2	21,2	23,8	6,7
Castela e León	933,5	137,4	401,4	213,8	70,1	95,1	15,7
Castela- A Mancha	703,1	143,1	235,0	188,2	53,1	69,6	14,1
Cataluña	2.462,6	409,7	1.093,8	487,4	132,5	267,0	72,3
C. Valenciana	1.792,9	325,7	710,4	382,8	172,8	148,7	52,4
Extremadura	403,1	72,1	144,1	91,7	33,9	50,4	10,9
Galicia	1.116,1	174,3	528,2	197,9	85,1	106,2	24,3
Madrid	2.053,8	425,8	835,7	419,4	129,4	191,7	51,8
Murcia	508,4	115,5	171,8	127,5	41,7	43,5	8,4
Navarra	227,5	47,2	94,1	41,6	18,1	20,4	6,1
País Vasco	819,3	139,8	341,4	162,4	74,8	79,6	21,3
A Ríoxa	107,5	18,3	46,2	22,5	8,5	9,9	2,1
Ceuta	29,0	7,5	6,5	8,6	2,4	2,7	1,2
Melilla	21,6	6,1	4,5	4,5	2,0	2,9	1,6
Total	16.571,4	3.010,5	6.500,5	3.704,6	1.251,6	1.636,2	468,0

(1) A categoría "Outra situación" inclúe as persoas inactivas que non mencionan ningunha situación de inactividade e declaran estar buscando emprego ou traballar.

Datos en miles.

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre de 2020.

Cadro 4.47

Poboación inactiva por clase principal de inactividade e comunidade autónoma. 2020.
Porcentaxe respecto do total de cada comunidade autónoma

	Total	Estudante	Xubilado/a ou prexubilado/a	Labores do fogar	Incapacidade permanente	Perceptor/a de pensión distinta de xub. ou prexub.	Outras situacións ⁽¹⁾
Andalucía	100	19,0	33,1	25,8	8,6	10,6	2,9
Aragón	100	17,0	42,7	21,7	6,7	9,8	2,1
Asturias	100	13,0	43,4	21,3	6,6	11,3	4,3
Baleares	100	18,5	38,1	27,4	5,4	6,3	4,4
Canarias	100	19,6	30,5	26,8	7,6	10,0	5,4
Cantabria	100	16,9	39,4	21,1	9,3	10,4	2,9
Castela e León	100	14,7	43,0	22,9	7,5	10,2	1,7
Castela-A Mancha	100	20,3	33,4	26,8	7,6	9,9	2,0
Cataluña	100	16,6	44,4	19,8	5,4	10,8	2,9
C. Valenciana	100	18,2	39,6	21,4	9,6	8,3	2,9
Extremadura	100	17,9	35,7	22,7	8,4	12,5	2,7
Galicia	100	15,6	47,3	17,7	7,6	9,5	2,2
Madrid	100	20,7	40,7	20,4	6,3	9,3	2,5
Murcia	100	22,7	33,8	25,1	8,2	8,6	1,6
Navarra	100	20,7	41,4	18,3	8,0	8,9	2,7
País Vasco	100	17,1	41,7	19,8	9,1	9,7	2,6
A Ríoxa	100	17,1	42,9	20,9	7,9	9,2	1,9
Ceuta	100	25,9	22,6	29,9	8,2	9,3	4,1
Melilla	100	28,4	20,7	20,6	9,4	13,3	7,6
Total	100	18,2	39,2	22,4	7,6	9,9	2,8

(1) A categoría "Outra situación" inclúe as persoas inactivas que non mencionan ningunha situación de inactividade e declaran estar buscando emprego ou traballar.

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre de 2020.

Na clasificación por idades (cadro 4.48) destaca que a maior porcentaxe de persoas inactivas, para o cuarto trimestre de 2020, dáse nas maiores de 65 anos co 58,9% (52,7% en España). Castela-A Mancha é a comunidade autónoma coa porcentaxe máis alta neste tramo de idade (59,8%) e a Cidade Autónoma de Melilla é a que a ten máis baixa (30,8 %). Séguenlle as pertencentes ao grupo de idade de 55 a 64 anos co 13,4% en Galicia (14,1% en España). Asturias é a comunidade que conta cun maior número de persoas inactivas neste tramo de idade (16,1%) e Madrid a que menos (11,8%).

En Galicia, a menor porcentaxe de persoas inactivas por grupo de idade encóntrase no intervalo de 25 a 34 anos co 4,0% (4,3% en España). País Vasco (2,9%) e a comunidade cunha porcentaxe máis baixa neste tramo e a Cidade Autónoma de Ceuta a que ten a porcentaxe máis elevada (8,9%).

Cadro 4.48

Poboación inactiva por grupos de idade e comunidade autónoma. 2020. Porcentaxes respecto do total de cada comunidade autónoma

	Total	De 16 a 19 anos	De 20 a 24 anos	De 25 a 34 anos	De 35 a 44 anos	De 45 a 54 anos	De 55 a 64 anos	De 65 e anos máis anos
Andalucía	100	10,8	7,9	4,5	5,4	8,9	15,9	46,7
Aragón	100	9,9	5,6	4,4	4,1	5,3	12,9	57,9
Asturias	100	6,8	5,0	4,2	3,6	6,9	16,1	57,4
Baleares	100	10,3	7,9	6,9	8,2	7,3	12,8	46,6
Canarias	100	10,3	8,1	5,8	6,4	10,4	15,5	43,4
Cantabria	100	9,1	6,7	3,7	4,2	6,8	14,7	54,8
Castela-A Mancha	100	8,2	6,1	3,0	3,5	5,4	14,0	59,8
Castela e León	100	11,2	7,7	4,8	3,5	7,0	15,0	50,7
Cataluña	100	10,9	6,0	4,0	4,2	5,6	13,6	55,8
C. Valenciana	100	10,1	6,9	4,4	5,1	6,4	14,3	52,8
Estremadura	100	9,3	7,4	3,9	4,4	6,7	16,6	51,7
Galicia	100	7,5	6,2	4,0	3,8	6,2	13,4	58,9
Madrid	100	12,0	7,6	3,9	4,5	5,3	11,8	54,9
Murcia	100	12,5	8,4	5,2	6,5	9,8	13,2	44,5
Navarra	100	12,0	7,6	4,4	3,0	5,8	14,1	53,2
País Vasco	100	9,7	6,5	2,9	4,1	4,9	14,1	57,8
A Ríoxa	100	10,7	6,1	4,5	3,9	3,9	12,3	58,7
Ceuta	100	13,6	11,0	8,9	4,6	8,6	14,4	38,9
Melilla	100	18,0	12,4	6,8	9,8	8,4	13,9	30,8
Total	100	10,3	7,0	4,3	4,7	6,8	14,1	52,7

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre de 2020.

4.8. o subsistema de formación para o emprego

4.8.1. introdución. Antecedentes

A formación profesional que imos tratar neste capítulo non é o ensino profesional regrado impartido dentro do sistema educativo, senón a coñecida como formación ocupacional para o emprego que abarca tanto a dirixida a persoas ocupadas co obxecto de mellorar a súa cualificación profesional (formación continua) como a destinada a persoas desempregadas (formación ocupacional) coa finalidade de adquirir as habilidades que lle permitan integrarse no mercado laboral.

A actual normativa, **Lei 30/2015**, do 9 de setembro, pola que se regula o Sistema de Formación Profesional para o emprego no ámbito laboral, sinala que o seu obxecto é regular no marco xeral do Sistema Nacional das Cualificacións e Formación Profesional, a planificación e financiamento do sistema, a programación e execución das accións formativas, o control, o seguimento e o réxime sancionador, así como a avaliación e o control da calidade.

Pero con anterioridade a esta Lei xorden os Acordos sobre o subsistema de formación continua, como importantes fitos do dialogo social e negociación colectiva no ámbito da formación ocupacional.

O seu obxectivo fundamental foi implantar e estender en empresas e persoal traballador unha cultura de formación permanente, creando un sistema de axudas á formación continua.

Ata 1993, o Sistema de Formación Profesional estaba integrado por dous subsistemas: a formación regrada, enmarcada no ámbito da Administración laboral e dirixida a desempregados a través do Plan de Formación e Inserción Profesional (Plan FIP).

A formación continua era unha actividade residual que só realizaban as grandes empresas.

Foi neste marco do I Acordo Nacional de Formación Continua onde comezouse a regular a formación continua coa participación das organizacións empresariais, sindicais e Goberno. Destinouse unha parte da cota de formación profesional ao financiamento da formación continua. Este modelo foi materializado no FORCEM.

En 1996 asínase o II Acordo Nacional de Formación Continua e no 2000 os III ANFC.

En 2001 créase a Fundación Tripartita para a Formación no Emprego.

En 2002 promúlgase a Lei orgánica 5/2002, do 19 de xuño, das cualificacións e da formación profesional.

En 2003, o Real decreto 1046/2003, que regula o subsistema de formación continua, inscribe a súa regulación no ámbito da lexislación laboral.

En 2006, os Acordos Nacionais de Formación integraron a formación ocupacional e a formación continua nun único subsistema de formación profesional para o emprego recollido no RD 395/2007.

A conciencia acerca do valor da formación foise implantando ao longo destes anos e converténdose nunha realidade.

4.8.2. Regulación actual do sistema de formación profesional para o emprego

4.8.2.1. RD 395/2007, do 23 de marzo, polo que se regula o subsistema de profesional para o emprego

Sobres as bases sentadas polo IV Acordo Nacional de Formación do ano 2006, desenvólvese o Real decreto 395/2007, cuxas principais iniciativas foron:

- Formación bonificada de demanda da empresas e os permisos individuais de formación xestionados pola Fundación tripartita.
- Formación subvencionada ou de oferta dirixida á poboación ocupada, xestionada pola Fundación tripartita no ámbito estatal e polas CC.AA. no seu ámbito.
- Formación subvencionada ou de oferta dirixida a persoas desempregadas xestionada case na súa totalidade polas CC.AA.
- Programas específicos dirixidos a colectivos como menores de 30 anos.
- Formación dirixida a empregadas e empregados públicos.
- Formación en alternancia co emprego e formación teórica dos contratos de formación e aprendizaxe.
- Accións de apoio e acompañamento á formación.

4.8.2.2. lei 30/2015 do 9 de setembro, pola que se regula o Sistema de Formación Profesional para o emprego no ámbito laboral

A lei conta con catro obxectivos estratéxicos:

- Garantir o exercicio do dereito á formación de persoas traballadoras, empregadas e desempregadas.
- Posibilitar a contribución efectiva da formación á competitividade das empresas.
- Fortalecer a negociación colectiva na adecuación da oferta formativa.
- Asegurar a eficacia e transparencia na xestión dos recursos públicos.

4.8.2.3. Real decreto 694/2017, do 3 de xullo, polo que se desenvolve a Lei 30/2015, do 9 de setembro, pola que se regula o Sistema de Formación Profesional para o emprego no ámbito laboral

Consta de seis capítulos.

CAPÍTULO I: Disposicións xerais

Nel recóllense aspectos relacionados coa planificación plurianual (3 anos) na que participan as organizacións empresariais e sindicais máis representativas.

Establécense as modalidades formativas e as persoas destinatarias, así como os límites e porcentaxes de participación.

CAPÍTULO II: Formación programada polas empresas

Establécese que a programación e xestión das accións formativas poderá realizarse polas empresas con flexibilidade nos contidos e momentos de impartición, sendo beneficiaria calquera empresa ou entidade pública calquera que sexa o seu tamaño, sector e localización, informando os representantes legais.

CAPÍTULO III: Oferta formativa para as persoas ocupadas.

Tomando como base o informe anual de prospección e detección de necesidades formativas prográmanse accións de formación sectorial, transversal e de cualificación e recoñecemento profesional.

Tamén se levará a cabo formación para traballadores e traballadoras autónomas e de economía social.

CAPÍTULO IV: Oferta formativa para persoas desempregadas

Apostarase por sectores innovadores e dando prioridade ao baixo nivel de cualificación, a necesidades educativas especiais ou con dificultade para a súa inserción ou recualificación.

Tamén se crean programas formativos que inclúen compromisos de contratación.

CAPÍTULO V: Outras iniciativas de formación

Neste capítulo recóllense os permisos individuais de formación, a formación en alternancia co emprego e a formación do persoal ao servizo da Administración pública.

CAPÍTULO VI: Réxime de funcionamento

As CC.AA. son competentes na programación, xestión, control e avaliación da formación profesional para o emprego no seu ámbito territorial e naqueles programas que transcendan ese ámbito requirirán unha actuación coordinada e homoxénea por parte do SEPE.

4.8.3. Formación de demanda

Regulada polo Real decreto 395/2007 nos anos 2016 e 2017. A partir de xaneiro de 2018 pasa a regularse no marco da Lei 3/2015 e denomínase “Formación programada polas empresas”.

Características da formación de demanda:

- Responder as necesidades de formación de cada empresa e de quen traballa nelas. Inclúe tanto as accións formativas como os permisos individuais de formación. Este permiso individual é o que as empresas

autorizan para realizar unha actividade formativa para a obtención dun título oficial ou certificado de profesionalidade, sen ter que estar relacionado coa actividade da empresa e cunha duración máxima de 200 horas.

- Correspóndelle á empresa a planificación e xestión das accións formativas, sendo a duración mínima de 6 horas.
- A formación irá destinada ao persoal asalariado de empresas ou entidades públicas non incluídas no ámbito das Administracións públicas, con relación laboral fixa discontinua en períodos de ocupación, que accedan a desemprego cando estean en período formativo ou acollidos a ERE en períodos de suspensión de emprego.

As empresas dispoñen dun crédito de formación e a Lei de orzamentos xerais do Estado establecerá un mínimo crédito en función do número de persoas que a empresa teña no seu cadro de persoal.

As empresas poderán organizar a formación por si mesmas con medios propios ou externos. Poderán optar por encomendar a organización a unha entidade externa e as de menos de 100 persoas poderán agruparse con criterios territoriais ou sectoriais.

Se analizamos os principais indicadores do ámbito estatal constatamos que en 2020 prodúcese un descenso de todos os indicadores. Descende un 11,8% o número de empresas formadoras, un 16,6% o número de participantes e só se dá un aumento na formación en liña e teleformación. O número de mulleres (45%) participantes segue sendo inferior ao de homes (55%).

Cadro 4.48

Formación de demanda. Evolución principais indicadores. Ámbito estatal. 2012-2020

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Empresas formadoras	459.620	478.621	471.590	439.188	367.770	355.507	360.052	339.846	299.727
Cobertura empresas ⁽¹⁾	31,1%	30,0%	29,7%	27,4%	22,7%	21,2%	21,2%	1980,0%	30,0%
Crédito asignado	799.922.865	802.189.822	785.704.096	784.331.843	761.399.133	785.460.00	1.147.000.000	1.178.000.000	n. d.
Crédito disposto	592.128.270	608.226.556	588.057.612	551.288.713	514.729.040	517.104.469	535.628.097	547.237.762	414.972.425
Ratio disposto	74,0%	75,8%	74,8%	70,3%	67,6%	65,8%	64,8%	6250,0%	n.d.
Persoas formadas	3.176.489	3.224.182	3.291.803	3.576.748	3.766.997	4.017.000	4.413.853	4.419.905	3.853.854
Cobertura participantes ⁽²⁾	27,4%	29,0%	28,9%	30,3%	30,9%	31,7%	33,6%	3420,0%	19,2%
Horas de formación	82.772.544	82.435.580	79.884.757	79.209.257	64.276.809	63.822.032	67.058.057	66.099.507	53.367.120
Duración media	26,1	25,6	24,3	22,2	17,1	15,9	0,2	14,0	13,5
PIF finalizados	18.909	30.226	13.666	9.403	6.492	6.034	5.178	5.621	4.317

n.d.: dato no disponible

(1) Porcentaxe de empresas formadoras sobre empresas do sector privado de alta en TXSS.

(2) Porcentaxe de participantes formados/as sobre persoas asalariadas do sector privado EPA.

Fonte: Elaboración propia con datos da Fundación Estatal para a Formación no Emprego.

En Galicia cos datos dispoñibles apréciase:

- Unha redución no número de empresas formadoras nun 11% menos e un leve aumento na duración media dos cursos.
- Un descenso de persoas formadas con case un 15% menos e un leve aumento na duración dos cursos.

- As horas de formación en Galicia supuxeron só o 5,6% do total de horas a nivel estatal.
- Aumento dos participantes en teleformación.

Cadro 4.49

Formación de demanda. Evolución principais indicadores. Galicia. 2011-2020

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Empresas formadoras	36.762	37.860	37.801	36.311	33.875	26.943	26.701	27.532	25.284	22.420
Cobertura empresas ⁽¹⁾	37,5%	39,1%	39,0%	38,3%	35,9%	28,5%		28,40%	27,9%	28,1%
Crédito disposto	31.705.794	31.008.366	31.187.872	29.068.392	26.534.427	22.682.453	23.090.974	24.176.849	24.483.747	20.866.329
Persoas formadas	170.482	169.835	173.282	173.381	184.270	183.787	155.814	207.372	223.278	188.995
Cobertura participantes ⁽²⁾	25,9%	27,6%	29,1%	29,3%	29,9%	29,30%	30,2%	30,37%	32,3%	19,4%
Horas de formación	5.400.651	5.223.026	5.141.169	4.859.014	4.735.227	2.952.199	2.990.632	3.447.595	3.450.803	3.004.361
Duración media	31,7	30,8	29,7	28,0	25,7	18,4	17,4	16,60%	15,50	15,90
PIF finalizados	101	1.433	1.895	653	387	240	164	204	216	143

n.d.: dato non dispoñible.

(1) Porcentaxe de empresas formadoras sobre empresas do sector privado de alta en TXSS.

(2) Porcentaxe de participantes formados/as sobre persoas asalariadas do sector privado EPA.

Fonte: Elaboración propia con datos da Fundación Estatal para a Formación no Emprego.

A distribución das horas de formación segundo o sector de actividade, tanto en España como en Galicia concéntranse maioritariamente no sector servizos chegando ao 65,7% en Galicia e ao 72,9% no conxunto do Estado.

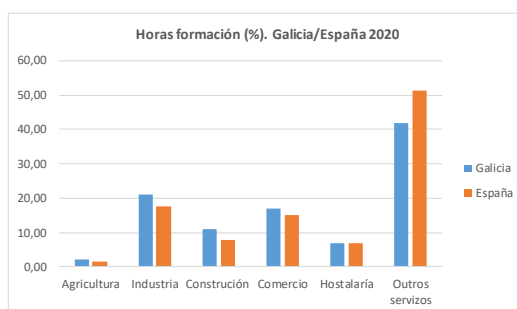
No sector industrial destaca Galicia destinando unha porcentaxe superior de horas de formación en comparación coas destinadas polo resto do Estado.

Cadro 4.50

Formación de demanda. Distribución sectorial das horas de formación. Galicia/España. 2018-2020

	2018				2019				2020			
	Galicia	%	España	%	Galicia	%	España	%	Galicia	%	España	%
Agricultura	61.576	2,0	918.190	1,4	63.954	1,9	888.349	1,3	61.580	2,05	799.268	1,50
Industria	827.794	26,6	12.223.706	18,7	785.839	22,8	12.453.242	18,8	636.755	21,19	9.371.473	17,56
Construción	320.635	10,3	4.457.930	6,8	362.463	10,5	4.684.139	7,1	330.892	11,01	4.260.926	7,98
Comercio	564.792	18,2	10.357.543	15,8	593.876	17,2	10.112.469	15,3	511.436	17,02	8.021.461	15,03
Hostalaría	242.962	7,8	4.705.254	7,2	241.077	7,0	4.643.325	7,0	208.206	6,93	3.611.898	6,77
Outros servizos	1.092.213	35,1	32.816.059	50,1	1.403.654	40,7	33.317.983	50,4	1.255.492	41,79	27.302.103	51,16
Total sectores	3.109.972	100,0	65.478.682	100,0	3.450.863	100,0	66.099.507	100,0	3.004.361	100,00	53.367.129	100,00

Fonte: Elaboración propia con datos da Fundación Estatal para a Formación no Emprego.

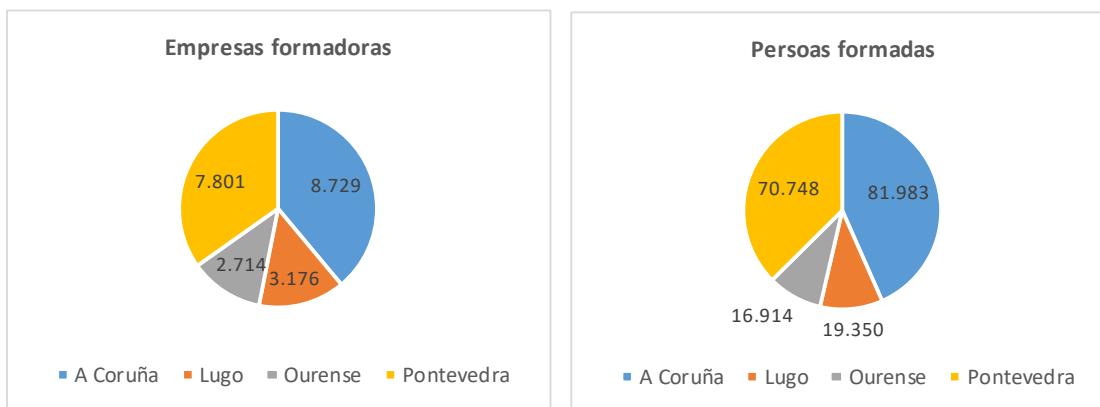
A nivel provincial, destaca A Coruña co maior número de empresas formadoras e persoas formadas, seguida de Pontevedra.

Cadro 4.51

Formación de demanda. Principais indicadores-I. Galicia. Por provincias. 2020

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Empresas formadoras	8.729	3.176	2.714	7.801	22.420
% Provincia	22,5%	24,0%	24,8%	22,6%	100,0%
Persoas formadas	81.983	19.350	16.914	70.748	188.995
% Provincia	43,4%	10,2%	8,9%	37,4%	100,0%
% Provincia mulleres	42,7%	42,0%	45,5%	43,0%	
% Provincia homes	57,3%	58,0%	54,5%	57,0%	

Fonte: Fundación Estatal para a Formación no Emprego.

Neste cadro reflíctese o perfil das persoas participantes, sendo a franxa de idade de 36 a 45 anos, tanto en homes como en mulleres, a que maior número de participantes concentra. A franxa de idade entre 36 a 55 anos supón máis da metade das persoas formadas.

Cadro 4.52

Formación de demanda. Perfil das persoas formadas. Por idade. Galicia. 2020

ANOS	HOMES			MULLERES		
	Persoas formadas	%	Duración media	Persoas formadas	%	Duración media
De 16 a 25	6.261	5,3	24,0	5.061	5,3	31,3
De 26 a 35	24.891	21,0	22,1	23.253	24,2	28,7
De 36 a 45	40.575	34,2	20,2	35.051	36,5	24,2
De 46 a 55	36.157	30,5	18,7	25.962	27,1	20,3
Maiores de 55	10.697	9,0	171,0	6.636	6,9	17,1
Sen datos	15	0,0	9,5	8	0,0	30,1
Total	118.596	100,0	20,1	95.971	100,0	24,1

Fonte: Fundación Estatal para a Formación no Emprego.

Segundo o nivel de estudos, son os homes con estudos primarios (EGB ou equivalente) os que concentran o maior número de participantes, seguido de homes con estudos secundarios (formación profesional, bacharelato, BUP ou equivalente). Estes dous niveis concentran en torno ao 69 % dos homes.

No grupo de mulleres son as de estudos terciarios as que maior número de participantes presentan, 42% en 2020.

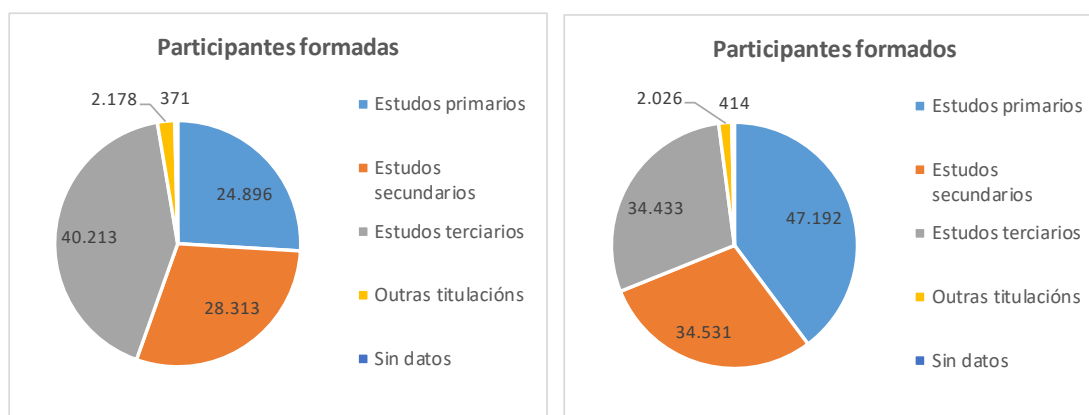
A duración media das horas de formación no colectivo feminino é maior no nivel de estudos terciarios (arquitectura, enxeñería, licenciatura...) cun 28,3%, mentres que no masculino alcanzan o 24,2% en 2020.

Cadro 4.53

Formación de demanda. Perfil das persoas formadas. Por nivel de estudos. Galicia. 2020

NIVEL DE ESTUDOS	HOMES			MULLERES		
	Participantes formados	%	Duración media	Participantes formados	%	Duración media
Estudios primarios	47.192	39,8	17,4	24.896	25,9	17,8
Estudios secundarios	34.531	29,1	19,7	28.313	29,5	23,8
Estudios terciarios	34.433	29,0	24,2	40.213	41,9	28,3
Otras titulaciones	2.026	1,7	18,6	2.178	2,3	23,0
Sin datos	414	0,30	25,50	371	0,40	27,50

Fonte: Fundación Estatal para a Formación no Emprego.

Se é o tamaño da empresa a variable a ter en conta, son as de entre 10 a 49 persoas traballadoras as que reúnen o maior número de participantes formados no grupo de homes e as de máis de 4.999 no de mulleres.

En canto á duración media, non é directamente proporcional ao número de traballadores e traballadoras, nalgúns tramos, a menor número, maiores son as horas de formación. Como exemplo en 2020 no colectivo feminino e en empresas de 1 a 5 persoas dedicáronse unha media de 46 horas e nos homes a media alcanzou 43,8 horas de formación.

O sector de actividade que concentra maior número de mulleres formadas é o de “outros servizos” seguida de comercio, mentres que no grupo de homes é “outros servizos”, seguida da industria.

Cadro 4.54

**Formación de demanda. Perfil das persoas formadas.
Por tamaño da empresa e sector de actividade. Galicia. 2020**

	HOMES			MULLERES		
	Persoas formadas	%	Duración media	Persoas formadas	%	Duración media
TAMAÑO DA EMPRESA						
De 1 a 5	9.325	8,60	34,20	7.730	9,50	43,80
De 6 a 9	5.462	5,10	24,00	3.105	3,80	31,60
De 10 a 49	24.539	22,80	17,30	11.997	14,80	22,20
De 50 a 99	10.437	9,70	14,80	5.975	7,40	16,10
De 100 a 249	12.162	11,30	12,90	6.615	8,10	14,20
De 250 a 499	6.110	5,70	14,00	4.759	5,90	14,00
De 500 a 999	8.752	8,10	10,70	7.028	8,60	8,80
De 1.000 a 4.999	9.634	8,90	11,90	11.996	14,80	11,10
Más de 4.999	21.392	19,90	9,70	22.066	27,20	7,40
SECTOR DE ACTIVIDADE						
Agricultura	2.173	2,00	23,20	389	0,50	28,60
Industria	30.741	28,50	15,00	9.912	12,20	17,80
Comercio	13.613	12,60	18,80	13.985	17,20	18,20
Construción	17.122	15,90	16,60	1.569	1,90	29,50
Hostalaría	2.743	2,50	28,20	4.954	6,10	26,40
Outros servizos	41.331	38,40	13,50	50.463	62,10	13,80

Fonte: Fundación Estatal para a Formación no Emprego.

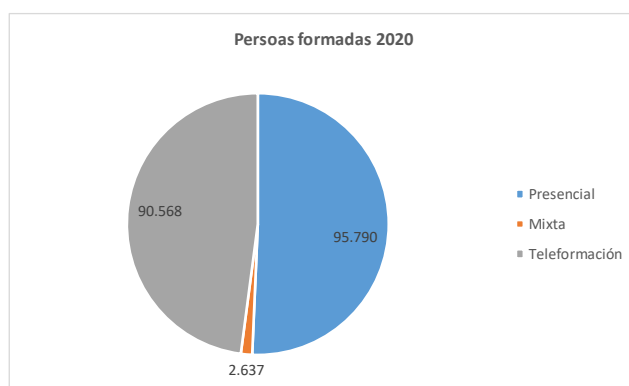
Con respecto á modalidade de formación, a presencial experimentou un acusado descenso pasando do 78% ao 50,7% de persoas participantes, mentres que a teleformación experimentou un importante aumento quedando no 48%. A duración media é inversamente proporcional ao número de participantes, xa que a modalidade presencial só tivo unha media de duración de 10,8 horas, fronte á modalidade mixta que foi de 40,1 horas.

Cadro 4.55

Formación de demanda. Persoas formadas segundo tipoloxía da formación. Galicia. 2018-2020

MODALIDADE DE IMPARTICIÓN	TOTALS 2018			TOTALS 2019			TOTALS 2020		
	Persoas formadas	%	Duración media	Persoas formadas	%	Duración media	Persoas formadas	%	Duración media
Presencial	148.654	78,00	10,90	163.155	73,10	10,10	95.790	50,70	10,80
Mixta	3.204	1,70	44,20	3.052	1,40	44,80	2.637	1,40	40,10
Teleformación	38.651	20,30	26,20	57.071	25,60	29,30	90.568	47,90	29,30

Fonte: Fundación Estatal para a Formación no Emprego.

Se a variable de referencia son as familias profesionais, aprécianse diferenzas segundo sexan homes ou mulleres os participantes. No primeiro caso é a de “seguridade e medio ambiente” a de maior presenza co 42,8%, seguida de “administración e xestión” co 17,3%. No caso das mulleres o primeiro lugar ocúpao “administración e xestión” co 26,3%, seguida de “seguridade e medio ambiente” 25,5%.

Cadro 4.56

Formación de demanda. Persoas formadas segundo familia profesional. Galicia. 2020

FAMILIA PROFESIONAL ⁽¹⁾	HOMES			MULLERES		
	Participantes	%	Duración media	Participantes	%	Duración media
Actividades físicas e deportivas	170	0,14	31,20	141	0,15	28,00
Administración e xestión	20.544	17,32	15,00	25.232	26,29	18,80
Agraria	498	0,42	42,20	249	0,26	45,80
Artes gráficas	402	0,34	42,00	289	0,30	51,30
Comercio e marketing	8.220	6,93	23,10	9.612	10,02	35,10
Edificación e obra civil	2.358	1,99	26,20	381	0,40	48,10
Electricidade e electrónica	866	0,73	44,10	70	0,07	76,80
Enerxía e auga	1.274	1,07	37,30	206	0,21	47,00
Fabricación mecánica	1.512	1,27	33,30	317	0,33	34,60
Hostalaría e turismo	721	0,61	44,01	1.070	1,11	46,90
Industrias alimentarias	3.720	3,14	18,00	7.318	7,63	18,10
Industrias extractivas	154	0,13	11,80	19	0,02	7,80
Informática e comunicacións	7.155	6,03	39,50	6.653	6,93	38,10
Instalación e mantemento	2.409	2,03	31,70	263	0,27	37,70
Sanidade	1.057	0,89	22,60	4.204	4,38	29,80
Seguridade e medio ambiente	50.820	42,85	13,60	14.449	25,48	14,60
Servizos socioculturais e á comunidade	4.928	4,16	25,10	8.704	9,07	32,10
Transporte e mantemento de vehículos	6.084	5,13	30,60	502	0,52	35,80
Formación complementaria	4.521	3,81	26,60	4.927	5,13	31,30

(1) Por familia profesional enténdese o conxunto de cualificacións en que se estrutura no Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais, atendendo a criterios de afinidade da competencia profesional. Hai 26 familias profesionais. Neste cadro téñense en conta tan só aquelas familias profesionais máis representativas.

A porcentaxe refírese ao tanto por cento de todas as persoas formadas en todas as familias profesionais.

Fonte: Fundación Estatal para a Formación no Emprego.

4.8.4. Formación de oferta

As accións formativas subvencionadas están dirixidas a cubrir as necesidades non cubertas pola formación programada polas empresas para o seu persoal.

A formación de oferta abarca accións formativas das administracións laborais e comprenden as seguintes iniciativas:

4.8.4.1. Oferta formativa para persoas ocupadas:

- Programas formativos sectoriais.
- Programas formativos transversais.
- Programas de cualificación e recoñecemento profesional.

Esta oferta atende ás necesidades formativas non cubertas polas empresas e desenvólvense de forma complementaria.

Poderán participar ademais das persoas ocupadas, as desempregadas nas porcentaxes que se establezan.

O obxecto desta oferta é atender os requirimentos de produtividade e competitividade das empresas e ás necesidades de adaptación aos cambios no sistema produtivo, do mesmo xeito que ás necesidades de promoción, desenvolvemento persoal e mellora da empregabilidade.

As actividades de formación que se levaron a cabo durante o 2020 son dos Plans de Formación dos anos 2014, 2016, e 2018. A maioría das persoas participantes son do Programa de 2018, seguido do Programa en competencias dixitais TIC 2018, tanto en España como en Galicia.

Das persoas participantes comunicadas, tres de cada catro son ocupadas e un 25% desempregadas. A taxa media de cobertura formativa nacional é de 2% entre a poboación ocupada (2,2% en Galicia) e do 3,1% entre a desempregada (4% en Galicia).

Cadro 4.57

Formación subvencionada. Indicacións globais. Galicia/España. 2020

CONVOCATORIA	PARTICIPANTES		HORAS FORMACION		DURACION MEDIA	
	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia
Programas 2018	336.874	20.549	24.405.868	1.379.816	72,4	67,1
Programas formación Tic 2018	78.974	3.890	4.973.999	269.121	63,0	69,2
DS e negociación Coletiva	12.688	781	357.334	20.426	28,2	26,2
Plans de formación 2016	6.191	348	347.618	21.014	56,1	60,4
Plans de formación 2014	107	4	5.735	160	53,6	40,0
Programas Ceuta e Melilla 2019	60	0	2.890	0	48,2	0,0
Total	434.894	25.572	30.093.444	1.690.537	69,2	66,1

Elaboración propia con datos da FUNDAE.

Cadro 4.58

Formación subvencionada. Indicacións globais por modalidade e porcentaxes de nivel de estudos e sexo. Galicia/España. 2020

	España	Galicia
PARTICIPANTES POR MODALIDADE		
Teleformación	311.818,0	18.078,0
Presencial	95.717,0	6.189,0
Mixta	27.359,0	1.305,0
NIVEL DE ESTUDOS		
Primarios	25,2	22,9
Secundarios	27,5	25,6
Terciarios	46,9	51,2
Outras titulacións	0,4	0,3
XÉNERO		
Home	41,7	42,5
Muller	58,3	57,5

Elaboración propia con datos da FUNDAE.

En relación coa modalidade de formación é a teleformación a que conta con maior número de participantes, seguida da presencial.

Segundo o nivel de estudos, tanto en España como en Galicia, son as persoas con estudos terciarios as que acumulan maior porcentaxe de participantes. E como en anos anteriores hai maior presenza masculina, 57,5% en Galicia e 58,3% en España, fronte a 42,5% de mulleres en Galicia e 41,7% en España.

4.8.4.2. Oferta formativa para persoas desempregadas

- Programas de formación dos Servizos Públicos de Emprego.
- Programas específicos de formación.
- Programas formativos con compromiso de contratación.

Para o ano 2020 e debido á crise COVID-19 non hai datos facilitados polas Administracións encargadas da súa execución.

4.8.5. Outras iniciativas de formación

4.8.5.1. Permisos individuais de formación (PIF)

Cando a empresa conceda un PIF, entenderase cumprido o dereito ao permiso retribuído de 20 horas anuais de formación.

Na **Comunidade de Galicia** os datos en 2020 son:

	Home	Muller	Total
Participantes	89	54	143

Horas de permiso	5.311	3.033	8.344

En **España** en 2020:

	Home	Muller	Total
Participantes	2.397	1.920	4.317
Horas de permiso	151.450	103.548	254.998

Tanto en España como en Galicia é maior o número de participantes homes e en consecuencia maior o número de horas de permiso de formación. Con relación ao 2019 tanto en Galicia como en España prodúcese un notable descenso tanto de participantes como de horas de formación, a explicación do descenso está sen dúbida na crise sanitaria.

4.8.5.2. Formación en alternancia co emprego

Integrada polos programas públicos de emprego-formación, que inclúen os programas de escolas-obradoiro, casas de oficios, obradoiros de emprego ou formación e emprego.

As escolas-obradoiro e casas de oficios son programas públicos de emprego-formación que teñen como finalidade a inserción laboral de mozas e mozos sen emprego menores de 25 anos a través de formación en alternancia co emprego, a práctica profesional en ocupacións relacionadas coa recuperación patrimonial do patrimonio histórico, artístico, cultural ou natural.

Os obradoiros de emprego combinan formación e emprego dirixidos a desempregadas e desempregados de 25 ou máis anos, con dificultades de inserción laboral (persoas desempregadas de longa duración, maiores de 45 anos, mulleres, persoas con discapacidade...). Participan en obras ou servizos de utilidade pública recibindo unha formación relacionada coa actividade e cunha duración mínima de 6 meses e máxima dun ano.

Do mesmo xeito que no caso da formación para persoas desempregadas, para o ano 2020 e debido á crise COVID-19 non hai datos facilitados polas Administracións encargadas da súa execución.

5. A MULLER NO MUNDO LABORAL

Marta Puebla Vilarino

Funcionaria do SEPE (Servizo Público de Emprego Estatal)

Capítulo 5. A MULLER NO MUNDO LABORAL

Introdución

Na exposición de motivos da Lei orgánica 3/2007, do 22 de marzo, para a igualdade efectiva de mulleres e homes, dise: " O artigo 14 da Constitución Española proclama o dereito á igualdade e á non discriminación por razón de sexo. Pola súa banda o artigo 9.2 consagra a obriga dos poderes públicos de promover as condicións para que a igualdade do individuo e dos grupos en que se integra sexan reais ou efectivos".

A igualdade é así mesmo un principio fundamental na UE no que se refire ao acceso ao emprego, formación, promoción profesional e condicións de traballo. A violencia de xénero, a discriminación salarial, a discriminación nas pensións de viuvez, o maior desemprego feminino, a escasa presenza das mulleres en postos de responsabilidade política, social, cultural e económica, ou os problemas de conciliación entre a vida persoal, laboral e familiar, mostran que a igualdade plena e efectiva aínda non se conseguiu.

O Título IV da citada Lei orgánica ocúpase do dereito ao traballo en igualdade de oportunidades entre mulleres e homes no acceso ao emprego, na formación profesional e nas condicións de traballo e contempla especificamente o de negociar plans de igualdade nas empresas de máis de 151 e ata 250 persoas traballadoras dende 07/03/2020 e ata 07/03/2021, do 07/03/2021 e ata 06/03/2022 será obrigatorio en empresas entre 101 e 150 persoas traballadoras e dende 07/03/2022 serao para empresas de entre 50 e 100 persoas traballadoras.

As recomendacións que se fan a España están orientadas a aumentar os incentivos para que as mulleres participen no mercado de traballo e incrementar a dispoñibilidade e accesibilidade dos servizos para o coidado de fillas e fillos e doutras persoas dependentes.

A situación de desigualdade da muller segue sendo palpable non só en España e Europa, senón no resto do mundo. A OIT puxo a voz de alarma sobre a feminización da pobreza, resultado, en parte, das diferenzas de xénero no ámbito laboral. Aumenta o número de mulleres que acceden ao emprego pero tamén aumenta o número de mulleres no paro. A taxa de actividade das mulleres españolas está por debaixo das europeas e a taxa de emprego feminino, aínda que mellorou moito nos últimos anos, aínda é máis baixa que a das mulleres europeas. A taxa de paro feminino, que tende a reducir distancias coa masculina, segue sendo elevada.

As diferenzas salariais entre homes e mulleres na media da UE fóronse reducindo progresivamente. En España a evolución foi mínima, non só se manteñen unhas grandes diferenzas salariais por razón de sexo, senón que a porcentaxe de mulleres con ingresos anuais superiores a 30.000 euros é moi reducida.

Ao longo deste capítulo queremos deixar reflexo da necesidade de adoptar medidas que reduzan as dificultades da muller para acceder e manter o emprego, a temporalidade, a precariedade, a desigualdade salarial e dificultades para conciliar a vida familiar, laboral e persoal. A estes elementos debe unirse a importante segregación ocupacional por sexos, o emprego feminino céntrase en determinadas ramas de actividade (segregación horizontal) e en determinadas categorías profesionais (segregación vertical).

Máis complicado parece que desapareza o "teito de cristal" ou "chan pegañento": barreira invisible formada por unha complexa trama de estruturas en organizacións dominadas por homes, que impiden que as mulleres accedan a postos de gran responsabilidade e recoñecemento social, e que en moitos casos crean que o elixiron elas libremente. Así como o chamado “pacto entre homes”, polo cal se son os homes (por ocupar postos de responsabilidade) os encargados de seleccionar as persoas traballadoras é máis probable que seleccionen a un igual e polo tanto a un home.

5.1. A muller na poboación galega

Neste capítulo atenderemos o mercado de traballo de Galicia dende a perspectiva da posición que nel ocupan as mulleres. Comezaremos este achegamento á problemática da muller no mercado de traballo galego analizando a participación relativa da muller na poboación galega.

As mulleres son maioría na poboación galega (así como na de cada unha das súas provincias) e na española, como se comproba co cadro 5.1.

En Galicia en 2020 por cada 100 homes hai 107,8 mulleres; o dato na Coruña é de 108,6, en Lugo de 106,5; en Ourense de 108,4 e en Pontevedra de 107,1 (todos por enriba da media española: 104,03)

Cadro 5.1

Poboación de Galicia e España. Por sexo e provincias. Padrón municipal a 1 de xaneiro de 2021, período 2017-2020

	2017			2018			2019			2020		
	Ambos sexos	Homes	Mulleres	Ambos sexos	Homes	Mulleres	Ambos sexos	Homes	Mulleres	Ambos sexos	Homes	Mulleres
España	46.572.132	22.832.861	23.739.271	46.733.038	22.914.086	23.818.952	47.026.208	23.042.428	23.983.780	47.344.649	24.140.758	23.203.891
Galicia	2.672.940	1.282.772	1.390.168	2.672.940	1.282.772	1.390.168	2.699.499	1.298.964	1.400.535	2.694.245	1.296.603	1.397.643
A Coruña	1.120.294	537.311	582.983	1.119.351	536.637	582.714	1.119.596	536.470	583.126	1.119.545	536.707	582.839
Lugo	333.634	161.775	171.859	331.327	160.647	170.680	329.587	159.686	169.901	325.851	157.826	168.025
Ourense	311.680	149.689	161.991	309.293	148.426	160.867	307.651	147.522	160.129	304.910	146.326	158.584
Pontevedra	942.731	455.617	487.114	941.772	454.899	486.873	942.665	455.286	487.379	943.939	455.744	488.194

Fonte: INE. Padrón de habitantes a 1 de xaneiro de 2021

No cadro 5.2 constatamos que no ano 2020 había na Unión Europea aproximadamente 51,1% de poboación feminina.

Cadro 5.2**Poboación España e UE. % de mulleres. 2016-2020**

	2016	2017	2018	2019	2020
EU 28	51,13	51,11	51,1	51,09	51,1
España	50,89	50,92	50,96	51	50,98

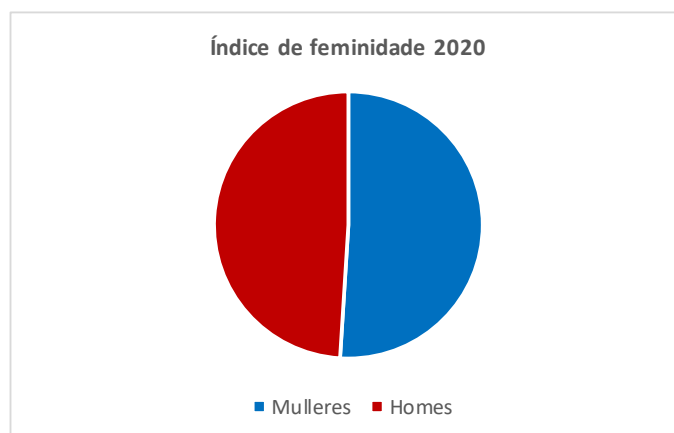
Fonte: Eurostat.

A porcentaxe de mulleres sobre a poboación total dende 1996 figura no cadro 5.3.

Cadro 5.3**Poboación e índice de femineidade 1998-2020**

	Ambos sexos	Mulleres	Homes	Índice de femineidade
2020	47.344.649	24.140.758	23.203.891	104,03
2019	47.026.208	23.983.780	23.042.428	104,08
2018	23.776.565	23.776.565	22.881.882	103,91
2017	46.621.153	23.739.271	22.832.861	103,97
2016	46.546.259	23.713.398	22.843.610	103,81
2015	46.577.609	23.733.999	22.890.383	103,69
2014	47.771.341	23.785.665	22.985.676	103,48
2013	47.129.783	23.933.397	23.196.386	103,18
2012	47.265.321	23.966.965	23.298.356	102,87
2011	47.190.493	23.907.306	23.283.187	102,68
2010	47.021.031	23.794.846	23.226.185	102,45
2009	46.745.807	23.628.819	23.116.988	102,21
2008	46.157.822	23.310.085	22.847.737	102,02
2007	45.200.737	22.860.775	22.339.962	102,33
2006	44.708.964	22.608.498	22.100.466	102,30
2005	44.108.530	22.327.661	21.780.869	102,51
2004	43.197.684	21.912.437	21.285.247	102,95
2003	42.717.064	21.682.738	21.034.326	103,08
2002	41.837.894	21.273.805	20.564.089	103,45
2001	41.116.842	20.951.328	20.165.514	103,90
2000	40.499.791	20.678.407	19.821.384	104,32
1999	40.202.160	20.531.518	19.670.642	104,32
1998	39.852.651	20.364.186	19.488.465	104,49

Fonte: INE, Padrón municipal de habitantes.

A distribución por sexo de cada un dos grupos de idade en Galicia pode verse no cadro 5.4, que pon de manifesto que:

- Os homes son maioría no grupo de idade de 0 a 15 anos e case igual en el grupo de 16 a 44 anos.

- As mulleres son maioría nos outros dos grupo de idade e a diferenza a favor das mulleres vaise abrindo progresivamente á medida que avanzamos na idade.

A maior esperanza de vida das mulleres e a maior emigración dos homes están, sen dúbida, entre os factores explicativos.

Cadro 5.4

Poboación de Galicia. Por idade e sexo. 2017-2020

Idade	2017			2018			2019			2020		
	Ambos sexos	Homes	Mulleres	Ambos sexos	Homes	Mulleres	Ambos sexos	Homes	Mulleres	Ambos sexos	Homes	Mulleres
0-15 anos	345.107	177.680	167.427	344.170	177.115	167.055	338.788	174.521	164.267	333.250	171.542	161.708
16-64 anos	1.697.293	844.152	853.141	1.684.643	837.181	847.462	1.673.836	831.135	842.661	1.666.962	827.750	839.212
65 e mais	665.939	282.560	383.379	672.930	286.313	386.617	687.685	293.715	393.970	694.033	297.310	396.723
Total	2.708.339	1.304.392	1.403.947	2.701.743	1.300.609	1.401.134	2.700.309	1.299.371	1.400.898	2.694.245	1.296.602	1.397.643

Fonte: INE. Padrón municipal de habitantes.

Para ver se a primacía numérica da muller en Galicia se asenta en motivos biolóxicos ou hai unha causalidade social, pode observarse no cadro 5.5 que no último cuarto de século en todos e cada un dos anos naceron en Galicia máis homes que mulleres. Destacaremos os seguintes aspectos:

- O importante descenso dos nacementos tocou fondo en 1998, ano no que o total de nacementos non chegou á metade dos de 1980 (quedou no 47,3%).

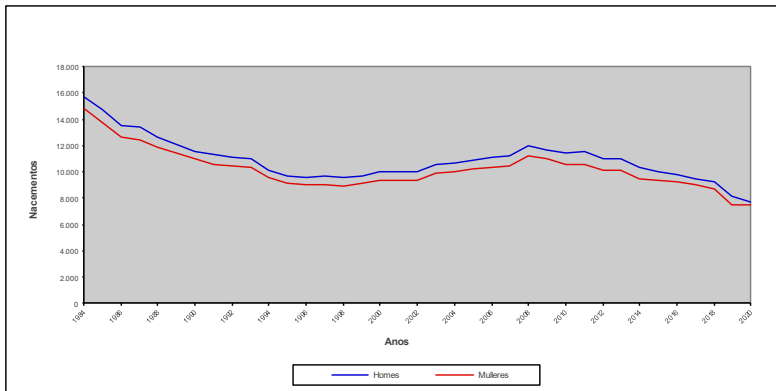
- No ano 2003 recuperouse o nivel dos 20.000 nacementos (por vez primeira dende 1993) e en 2008 chegouse aos 23.281 nacementos, para volver diminuír a partir dese ano.

- Da diferenza entre homes e mulleres do ano 1980 (1.384 persoas) pasouse na actualidade a 248 nenos máis que nenas en 2020.

Cadro 5.5

Nacemento segundo o sexo do/a
nado/a. 1984-2020. Galicia

Ano	Homes	Mulleres
1984	15.702	14.835
1985	14.682	13.745
1986	13.517	12.661
1987	13.360	12.464
1988	12.671	11.887
1989	12.146	11.446
1990	11.552	10.949
1991	11.331	10.596
1992	11.149	10.484
1993	10.956	10.328
1994	10.113	9.570
1995	9.702	9.097
1996	9.529	9.068
1997	9.647	9.036
1998	9.621	8.917
1999	9.691	9.093
2000	10.052	9.366
2001	9.955	9.406
2002	9.987	9.340
2003	10.539	9.884
2004	10.652	9.969
2005	10.867	10.230
2006	11.075	10.317
2007	11.173	10.497
2008	12.036	11.245
2009	11.644	11.002
2010	11.443	10.507
2011	11.544	10.608
2012	10.990	10.099
2013	10.990	10.099
2014	10.316	9.427
2015	10.032	9.395
2016	9.773	9.289
2017	9.471	8.974
2018	9.265	8.702
2019	8.118	7.483
2020	7.730	7.482

Fonte: INE, Movemento natural de poboación.

No cadro 5.6 compróbase que Galicia é a única comunidade autónoma na que a porcentaxe de mulleres estranxeiras sobre o total da poboación estranxeira supera a media estatal en máis de dos puntos.

Cadro 5.6

Poboación estranxeira. Porcentaxe de mulleres. Por comunidades autónomas. 2009-2020

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
España	43,66	47,83	47,86	48,13	48,53	48,84	49,05	49,30	49,59	49,86	49,93	49,48
Andalucía	43,31	47,86	47,92	48,16	48,64	48,64	48,93	48,90	48,95	49,21	49,50	49,53
Aragón	39,72	45,70	45,71	46,19	46,59	47,42	47,74	48,27	49,04	49,41	49,30	48,96
Asturias	44,49	50,80	50,81	50,77	51,70	51,62	52,66	52,95	53,23	53,44	53,44	53,75
Baleares	45,01	48,64	48,71	48,84	49,23	49,54	49,71	49,89	49,95	49,91	49,40	49,39
Canarias	45,89	49,25	49,26	49,41	49,53	49,66	49,77	49,91	49,93	50,16	50,50	50,55
Cantabria	42,71	49,29	49,36	49,77	40,17	50,31	50,73	51,38	51,88	52,03	51,30	52,39
Castela e León	42,79	47,59	47,64	47,84	48,51	48,90	48,90	49,89	50,31	50,76	51,00	51,09
Castela-A Mancha	39,83	45,56	45,61	45,87	46,51	47,00	47,65	48,18	48,58	48,94	49,10	49,12
Cataluña	42,02	46,46	46,49	46,86	47,34	47,65	47,86	48,08	48,45	48,71	48,71	48,24
C. Valenciana	44,48	47,68	47,70	47,80	48,10	48,40	48,58	48,81	49,25	49,52	49,60	49,71
Extremadura	43,42	47,78	47,80	48,00	48,51	48,77	49,35	49,82	50,35	50,82	51,58	51,82
Galicia	44,75	49,61	49,66	49,31	49,63	49,88	50,09	50,60	50,74	50,74	52,03	52,11
Madrid	46,59	50,30	50,31	50,86	51,20	51,52	51,73	52,14	52,42	52,67	52,80	52,72
Murcia	40,57	44,09	44,12	44,48	44,93	45,18	45,33	45,50	45,55	45,66	45,90	45,92
Navarra	42,16	46,02	46,07	46,63	47,13	47,38	47,87	48,08	48,64	49,24	49,50	49,52
País Vasco	42,88	48,58	48,58	48,55	48,97	49,32	49,35	49,54	49,63	49,96	50,20	49,87
A Rioxa	40,62	46,46	46,47	47,04	47,65	48,79	49,42	49,83	50,18	50,45	50,40	50,26
Ceuta	44,70	49,64	49,70	49,14	48,25	49,37	49,83	49,99	50,33	49,74	50,50	51,51
Melilla	42,99	46,52	46,61	46,32	46,69	48,80	49,28	49,50	50,04	50,13	50,30	51,20

Fonte: INE, Explotación estatística do Padrón.

5.2. Muller e actividade económica de mercado

5.2.1. Introducción

Só nas últimas décadas a muller comezou a incorporarse maioritariamente en Galicia á actividade económica "de mercado", posto que tradicionalmente realizou un importante traballo, pero non retribuído senón ligado prioritariamente á esfera doméstica (incluíndo ademais dos labores do fogar o coidado dos nenos e nenas, das persoas con discapacidade etc.).

A invisibilidade deste traballo, que non computa na xeración do PIB, comezou a ceder paso no último cuarto de século por unha incorporación á vida activa similar á masculina nos grupos de idade máis novos, pero queda moito camiño por andar para que poidamos falar dun mercado laboral realmente equilibrado por sexos.

Xa vimos no apartado anterior que as mulleres, malia ser máis que os homes, son moitas menos na poboación activa (e moi especialmente na ocupada), mentres que son maioría na poboación desempregada e na inactiva.

Podemos complementar ese cadro co 5.7, que detalla para as provincias galegas a distribución porcentual da poboación. Destacaremos que:

- A taxa de actividade maior alcánzana os homes na provincia da Pontevedra (58,8%) e a menor é a das mulleres en Ourense (43,2%)

- A provincia con menor taxa de actividade masculina, Ourense (52 %), está por enriba, en case 7 puntos porcentuais, da de Pontevedra. A que ten maior taxa de actividade feminina é A Coruña 48,8% (50,4% en 2019), seguida da Pontevedra (48,1%). A taxa máis baixa está en Ourense con 43,2% (45% en 2019).

- A taxa de actividade en Galicia no grupo de mulleres só chega ao 47,7% fronte ao 57,1% de homes, empeorando con respecto a 2019.

- A taxa máis alta de desemprego no colectivo feminino e masculino encontrámola en Pontevedra tanto no grupo de homes (12,7%) coma no de mulleres (15,7%).

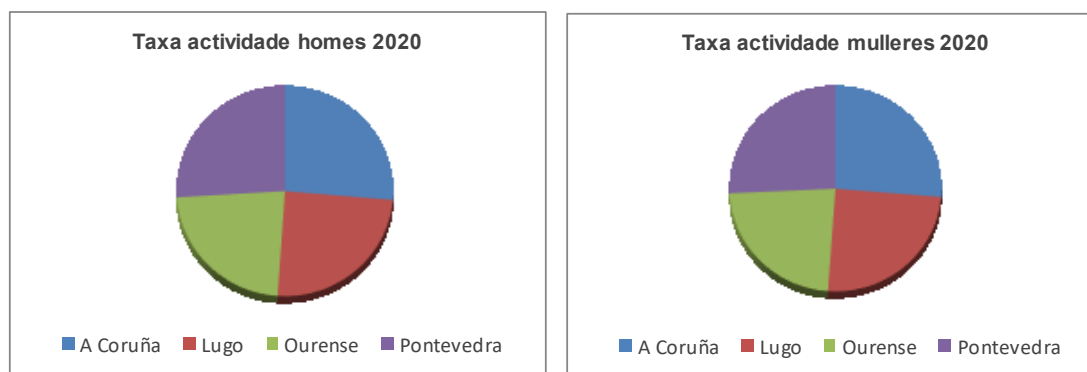
- A taxa de desemprego máis baixa tanto en homes (7,5%) coma en mulleres (10,2%) é a de Lugo.

Cadro 5.7

Distribución porcentual da poboación de 16 e máis anos. Pola relación coa actividade económica. Por sexo e provincia. 2017-2020

	Taxas de actividade				Taxas de desemprego			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Homes								
A Coruña	59,50	59,20	59,60	57,60	13,70	11,90	9,00	10,30
Lugo	56,90	55,60	56,1	55,20	11,50	7,60	7,9	7,50
Ourense	52,10	51,60	50,7	52,00	15,40	12,40	11,60	10,70
Pontevedra	58,30	58,30	58,1	58,80	17,70	14,70	12,3	12,70
Galicia	57,90	57,50	57,6	57,10	15,00	12,40	10,3	10,90
Mulleres								
A Coruña	50,50	50,80	50,40	48,70	14,70	12,60	11,70	12,20
Lugo	46,70	48,00	48,40	47,50	13,90	10,90	11,8	10,20
Ourense	44,10	44,70	45,0	43,20	17,70	15,20	14,20	12,80
Pontevedra	49,90	49,70	49,00	48,10	18,90	17,50	15,50	15,70
Galicia	49,10	49,40	49,10	47,70	16,40	14,40	13,30	13,20

Fonte: IGE-INE, EPA 25-01-2020.

5.2.2. Actividade e inactividade

A moito menor taxa de actividade das mulleres en Galicia (e en cada unha das súas provincias) en relación coa dos homes xa foi obxecto de estudo no capítulo 4; para completar esa análise presentamos no cadro 5.8 as taxas de actividade de homes e mulleres en cada unha das comunidades autónomas (CC.AA.). Destacaremos que:

- A taxa de actividade feminina está en Galicia máis de 5 puntos porcentuais por baixo da media española.
- A taxa de actividade masculina en Galicia supera en máis de 8 puntos á feminina, pero está máis de 6 puntos por debaixo da media estatal para o grupo de homes.

Cadro 5.8

Taxa de actividade por sexo e comunidade autónoma. 2016-2020

	Homes					Mulleres				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
España	64,80	64,57	64,55	64,24	63,30	53,41	53,33	53,06	53,53	53,35
Andalucía	64,60	63,95	63,96	63,31	63,45	50,61	50,21	50,1	50,24	50,22
Aragón	65,33	64,36	64,54	65,17	63,45	53,28	52,79	53,01	53,66	53,54
Asturias	55,65	54,90	55,04	54,98	54,71	46,62	46,85	46,92	46,98	46,09
Ilas Baleares	67,56	67,63	69,87	67,88	66,15	57,54	55,65	59,06	56,93	57,49
Canarias	65,56	65,60	65,48	65,65	61,12	56,32	56,37	55,48	55,8	53,86
Cantabria	61,66	60,98	60,76	60,66	58,67	51,06	51,03	49,24	51,12	49,86
Castela-A Mancha	61,05	60,19	66,06	65,16	65,28	49,09	48,78	51,43	51,91	51,87
Castela e León	66,55	66,66	60,59	60,92	59,36	51,09	52,32	48,68	49,92	49,21
Cataluña	66,83	66,98	66,61	66,48	65,67	56,76	56,78	56,26	56,95	56,91
C. Valenciana	64,58	65,08	64,90	64,71	62,64	54,63	53,77	52,47	52,54	52,72
Extremadura	62,31	62,17	62,61	62,14	59,78	47,70	47,54	48,17	49,34	50,18
Galicia	58,40	57,56	57,52	57,58	56,91	48,75	48,79	49,38	49,06	48,07
Madrid	68,47	68,24	68,41	68,05	67,62	58,42	58,90	57,93	59,21	59,48
Murcia	66,39	66,70	66,50	66,68	66,16	51,85	52,07	52,22	52,7	51,55
Navarra	63,69	63,84	63,44	63,29	62,73	54,26	54,01	54,88	54,13	53,55
País Vasco	62,58	61,81	61,33	59,78	59,19	51,20	51,25	51,61	52,13	52,1
A. Ríoxa	64,33	65,05	63,79	63,60	64,44	53,48	53,03	54,69	54,96	54,59
Ceuta	63,71	64,70	65,72	68,39	62,57	46,60	49,41	52,2	48,88	49,6
Melilla	71,09	70,49	70,61	63,60	72,91	48,84	50,54	54,5	52,77	58,17

Unidades: Porcentaxe.

Fonte: INE, EPA 4º trimestre de 2020.

Focalizando o estudo na perspectiva de xénero o cadro 5.9 pon de manifesto que:

- A principal situación de inactividade da muller galega deixa de ser "labores do fogar" (27%) e pasa ao primeiro posto "xubilación ou prexubilación" (36%).

- A principal situación de inactividade dos homes en Galicia é a de "xubilación ou prexubilación" (co 62,2% da poboación inactiva), mentres que nas mulleres é de 36%. A pequena proporción de mulleres que realizaron en décadas anteriores un traballo retribuído é a explicación principal deste importante desaxuste, que contribúe a que ser muller de idade avanzada se constitúa hoxe nun dos principais factores de risco para formar parte das bolsas de pobreza.

- O 16,2% das inactivas galegas son estudantes e a porcentaxe ascende ao 17,7% entre os homes. Esta suba con respecto a anos anteriores ten que ver probablemente coa situación provocada po la crisis, a dificultade de topar traballo leva aos rapaces e rapazas a continuar ou regresar aos estudos.

- O cobramento das pensións de viuvez prioritariamente por mulleres (xa que en décadas anteriores as persoas cotizantes á Seguridade Social eran en proporción moi maioritaria homes) explica que a porcentaxe de mulleres perceptoras de pensións diferentes ás ligadas á xubilación é máis de 13 puntos maior que nos homes.

Cadro 5.9

Poboación inactiva. Por clase de inactividade, sexo e comunidade autónoma. 2020

	Total	Estudante	Xubilación ou prexubilación	Labores do fogar	Incapacidade e permanente	Percepción pensión distinta da xubilación (ou	Outras situacións ⁽¹⁾
Homes							
España	100	20,8	56,6	7,0	8,9	2,6	4,1
Andalucía	100	22,9	51,5	7,4	11,0	2,7	4,5
Aragón	100	18,1	64,1	5,6	7,1	1,6	3,5
Asturias	100	14,9	64,9	3,1	8,0	2,4	6,7
Baleares	100	18,2	49,2	16,9	6,8	3,5	5,3
Canarias	100	21,1	44,6	13,8	9,7	3,9	6,9
Cantabria	100	19,1	58,1	5,7	11,2	2,1	3,8
Castela e León	100	16,5	65,7	5,2	8,1	1,5	3,1
Castela-A Mancha	100	23,9	58,4	4,5	8,4	1,6	3,2
Cataluña	100	19,1	58,8	7,0	6,8	3,8	4,5
C. Valenciana	100	21,1	55,9	6,3	10,1	2,8	3,7
Extremadura	100	19,3	57,2	5,6	9,3	4,7	3,9
Galicia	100	17,7	62,2	5,6	9,4	2,0	3,1
Madrid	100	24,1	57,1	6,2	7,4	1,7	3,6
Murcia	100	25,7	50,8	8,8	10,4	1,6	2,8
Navarra	100	23,5	57,3	5,5	8,2	2,0	3,4
País Vasco	100	19,0	59,7	6,5	10,3	1,3	3,2
A Ríoxa	100	19,2	63,5	5,2	7,7	1,6	2,8
Ceuta	100	33,1	41,8	3,6	9,5	4,6	7,4
Melilla	100	33,2	33,2	2,7	11,5	7,7	11,8
Mulleres							
España	100	16,2	26,3	33,8	6,5	15,3	1,9
Andalucía	100	16,3	20,2	38,7	6,9	16,1	1,8
Aragón	100	16,1	26,4	34,0	6,3	16,1	1,1
Asturias	100	11,6	27,1	35,1	5,6	18,1	2,5
Baleares	100	18,7	29,3	35,6	4,3	8,4	3,7
Canarias	100	18,4	19,0	37,4	6,0	15,0	4,2
Cantabria	100	15,1	24,9	33,0	7,8	16,9	2,3
Castela e León	100	13,4	25,4	36,6	7,1	16,9	0,6
Castela-A Mancha	100	17,8	15,3	42,9	6,9	15,9	1,2
Cataluña	100	14,8	33,6	29,4	4,3	16,1	1,8
C. Valenciana	100	15,9	27,4	32,7	9,3	12,4	2,3
Extremadura	100	16,8	18,9	36,2	7,7	18,6	1,8
Galicia	100	14,0	36,0	27,0	6,3	15,2	1,5
Madrid	100	18,3	28,9	30,7	5,5	14,8	1,8
Murcia	100	20,7	22,1	36,3	6,7	13,4	0,8
Navarra	100	18,6	28,9	28,2	7,8	14,3	2,1
País Vasco	100	15,5	27,5	30,3	8,2	16,3	2,1
A Ríoxa	100	15,5	27,5	32,7	8,1	14,9	1,3
Ceuta	100	20,7	8,4	49,2	7,3	12,7	1,7
Melilla	100	25,3	12,5	32,3	8,1	16,9	4,9

(1) A categoría "Outra situación" inclúe a poboación inactiva que non menciona ningunha situación de inactividade e declara estar buscando emprego ou traballar.

Datos en porcentaxes, respecto da poboación inactiva total de cada comunidade autónoma.

Fonte: INE, EPA 4º trimestre.

A desagregación por grupos de idade do cadro 5.10 permítenos constatar que no tramo de 20-24 anos as mulleres inactivas superan aos homes inactivos en 400 (2.200 en 2019) persoas, mentres que a medida que avanzamos en idade tamén o facemos en diferenza, ata chegar a unha diferenza de 21.400 (17.800 en 2019) inactivas máis no grupo de 55 a 64 anos e a 93.700 no tramo de >65 anos.

Evidentemente, a incorporación máis igualitaria da muller ao mundo do traballo retribuído vaise producindo nos estratos de poboación máis novos, excepto no grupo de 16 a 19 anos onde atopamos a maior diferenza con 400 homes inactivos máis que mulleres, posiblemente a explicación estea en que as mulleres desas idades seguen a estudar.

Cadro 5.10

Poboación inactiva por grupo de idade, sexo e comunidade autónoma. Valores absolutos. Galicia. 2018-2020

	Total			De 16 a 19 anos			De 20 a 24 anos			De 25 a 34 anos			De 35 a 44 anos			De 45 a 54 anos			De 55 a 64 anos			De 65 e máis anos		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Homes	475,3	474,0	479,8	40,1	41,1	41,2	28,1	28,1	30,9	16,5	16,7	20,4	18,2	14,8	16,2	25,2	25,0	25,5	68,2	69,2	64,4	279,0	279,1	281,2
Mulleres	622,0	621,4	638,2	39,8	40,0	40,8	31,3	30,3	34,2	21,4	23,1	26,6	27,6	25,7	28,6	42,9	41,5	47,4	90,7	87,0	85,8	370,0	373,9	374,9
Galicia	1.097,3	1.095,4	1.118,0	79,9	81,1	82,0	59,4	58,4	65,1	37,9	39,8	47,0	45,8	40,5	44,8	68,1	66,5	72,9	158,9	156,2	150,2	649,0	653,0	656,1

Unidade: miles.
Fonte INE 4T.

5.2.3. Emprego e desemprego

Dentro da poboación activa inclúese tanto a que está a traballar (poboación ocupada) como a que busca emprego activamente (poboación desempregada).

A distribución porcentual da poboación ocupada por sexos e sectores económicos en cada unha das CC.AA. figura no cadro 5.11; nel destacaremos, no referido a Galicia e o total español, que:

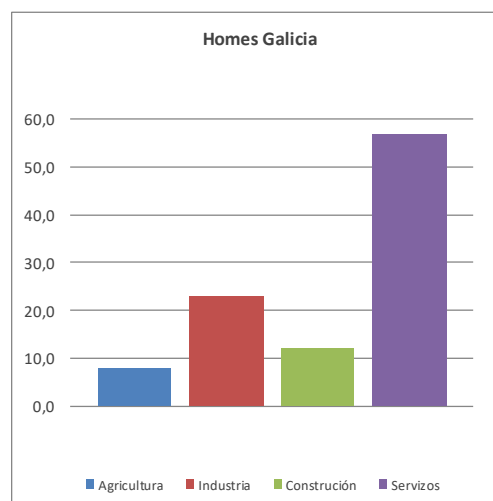
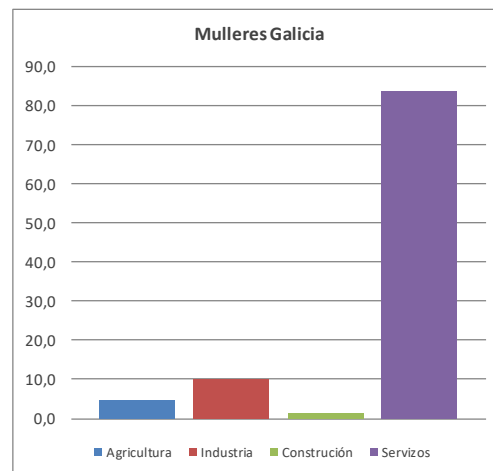
- O 84% das mulleres con emprego en Galicia traballan no sector servizos (en España alcanza o 88,4%).
- A porcentaxe de mulleres que traballan en Galicia no sector agrario supera o dobre da media española de mulleres, mentres que nos homes chega a dous puntos.
- A subrepresentación da muller por sectores económicos é especialmente rechamante na construción, actividade na que só chega ao 1,3% de ocupación, case iguais que a media estatal (1,2%).
- No capítulo 4 pode comprobarse que a taxa de ocupación da muller en Galicia continúa estando moi por baixo da masculina.

Cadro 5.11

Distribución porcentual da poboación ocupada por sector económico, comunidade autónoma e sexo. 2020

	Total	Agricultura	Industria	Construción	Servizos
Andalucía					
Homes	100,0	11,4	13,2	10,8	64,6
Mulleres	100,0	5,1	5,5	0,8	88,6
Aragón					
Homes	100,0	8,6	28,0	10,3	53,1
Mulleres	100,0	2,1	13,4	1,5	83,1
Asturias					
Homes	100,0	3,9	21,8	10,3	64,0
Mulleres	100,0	2,6	6,0	0,8	90,6
Baleares					
Homes	100,0	1,6	8,9	18,1	71,4
Mulleres	100,0	0,2	4,3	2,1	93,4
Canarias					
Homes	100,0	4,7	7,0	10,6	77,7
Mulleres	100,0	1,4	2,2	0,5	95,9
Cantabria					
Homes	100,0	3,3	24,1	15,3	57,3
Mulleres	100,0	2,3	8,1	1,5	88,0
C. León					
Homes	100,0	8,9	23,6	11,6	55,8
Mulleres	100,0	2,7	9,0	1,2	87,0
C. A Mancha					
Homes	100,0	8,8	20,5	12,2	58,6
Mulleres	100,0	2,6	8,6	1,4	87,4
Cataluña					
Homes	100,0	2,2	22,5	10,2	65,0
Mulleres	100,0	0,4	12,1	1,3	86,2
C. Valenciana					
Homes	100,0	3,8	23,5	10,3	62,3
Mulleres	100,0	0,8	10,4	1,2	87,6
Extremadura					
Homes	100,0	15,7	14,1	11,6	58,6
Mulleres	100,0	4,0	6,0	0,9	89,1
Galicia					
Homes	100,0	8,0	23,0	12,1	56,9
Mulleres	100,0	4,6	10,1	1,3	84,0
Madrid					
Homes	100,0	0,1	11,0	10,9	78,0
Mulleres	100,0	0,0	6,4	1,3	92,2
Murcia					
Homes	100,0	16,3	18,4	10,4	54,9
Mulleres	100,0	6,2	7,4	0,8	85,7
Navarra					
Homes	100,0	5,3	37,4	9,0	48,3
Mulleres	100,0	1,2	15,3	1,6	82,0
País Vasco					
Homes	100,0	1,2	31,9	9,7	57,3
Mulleres	100,0	0,7	8,7	1,1	89,6
A Ríoxa					
Homes	100,0	8,9	32,5	9,1	49,5
Mulleres	100,0	3,4	15,6	1,1	79,9
Ceuta					
Homes	100,0		5,0	4,2	90,8
Mulleres	100,0		2,6		97,4
Melilla					
Homes	100,0	0,3	1,9	6,6	91,2
Mulleres	100,0		0,8		99,2
España					
Homes	100,0	5,7	18,8	11,0	94,6
Mulleres	100,0	2,0	8,4	1,2	88,4

Datos en porcentaxe.
 Fonte: INE, EPA 4º trimestre.

As taxas de paro en cada unha das comunidades españolas e a desagregación por sexos figuran no cadro 5.12, que mostra que:

- A taxa de paro das mulleres é máis de 2 puntos superior á dos homes en Galicia e con máis de 4 puntos de diferenza por debaixo da media española.
- As taxas de desemprego feminino son especialmente altas en Ceuta, Melilla, Andalucía e Extremadura.

- A taxa de desemprego feminino máis baixa tena Navarra 10,14%, País Vasco, co 10,45%, e A Rioxa 12,57%.

No grupo de homes son as mesmas CC.AA. as que teñen as taxas máis altas e máis baixas.

Cadro 5.12

Taxas de desemprego. Por sexo e comunidade autónoma. 2016-2020

	2020		2019		2018		2017		2016	
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
España	13,87	17,43	12,5	15,99	13,72	17,02	14,97	18,35	17,22	20,25
Andalucía	18,82	26,53	17,84	25,22	19,76	26,94	21,63	27,85	25,70	31,38
Aragón	10,09	13,56	8,79	11,49	9,33	12,16	8,79	14,41	11,45	16,01
Asturias	13,86	14,4	13,31	15,13	12,37	14,92	13,99	15,32	14,96	14,19
Baleares	14,97	17,49	10,29	13,41	12,03	10,92	13,77	11,23	12,95	14,76
Canarias	21,45	23,94	19,3	21,85	18,90	21,42	20,02	24,32	23,45	26,55
Cantabria	11,69	12,66	9,64	11,02	9,20	12,38	13,05	13,98	12,62	13,20
C. León	10,61	13,79	10,02	13,57	13,29	24,05	11,29	16,61	13,27	16,67
C. A Mancha	13,62	22,95	12,23	21,27	10,36	14,21	15,53	25,12	18,62	26,75
Cataluña	11,91	13,42	10,59	11,51	10,95	12,09	11,85	13,49	13,91	15,89
C. Valenciana	14,33	18,37	11,79	16,86	14,00	17,46	14,77	19,07	17,49	21,02
Extremadura	18,03	26,29	16,6	27,68	19,38	29,05	21,22	30,10	24,27	33,47
Galicia	10,89	13,25	10,75	12,84	12,38	14,36	14,25	15,21	15,63	17,00
Madrid	11,57	13,45	9,81	11,47	11,62	12,85	13,00	14,53	14,15	15,08
Murcia	13,6	19,47	11,88	18,22	13,40	20,98	15,05	19,94	15,64	22,31
Navarra	9,99	10,14	7,39	9,21	9,08	11,09	7,84	11,69	9,23	10,90
País Vasco	8,68	10,45	8,89	9,43	10,09	9,84	10,52	10,63	11,95	12,64
A Rioxa	9,26	12,57	10,12	9,77	9,10	11,85	9,45	13,94	9,19	12,89
Ceuta	21,77	28,29	23,07	29,66	22,88	36,34	20,13	33,54	18,93	27,28
Melilla	20,69	27,22	22,36	32,72	21,56	31,57	20,46	30,67	21,81	35,32

Fonte: INE, EPA, media dos 4 trimestres do ano.

A desagregación por grupos de idade do desemprego de Galicia reflíctese no cadro 5.13.

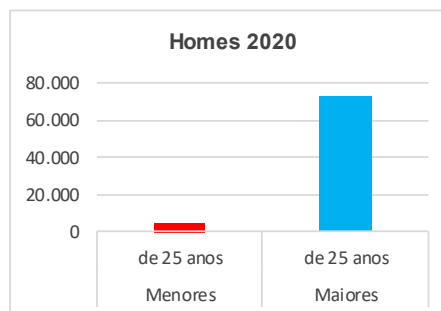
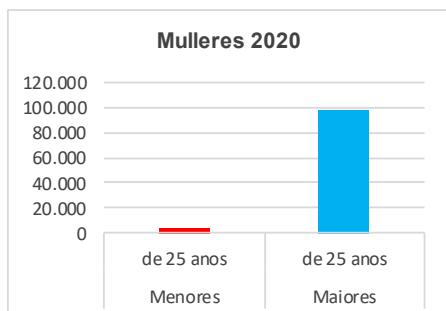
Cadro 5.13

Taxa de paro. Por idades e sexos. Galicia. 2018-2020

	2018		2019		2020	
	Menores de 25 anos	Maiores de 25 anos	Menores de 25 anos	Maiores de 25 anos	Menores de 25 anos	Maiores de 25 anos
Homes	4.124	69.259	4.009	67.657	4.618	73.066
Mulleres	3.734	92.178	3.643	89.999	4.467	98.101
	2.018	2.018	2.019	2.019	2.020	2.020

Datos xuño 2021

Fonte: SEPE.

5.3. Demandas de emprego e paro rexistrado

Demandantes son as persoas que se inscriben nos servizos públicos de emprego para a busca dun emprego ou mellorar o que posúen, para recibir outros servizos alleos ao emprego (orientación para o autoemprego, formación ocupacional...) ou pola obrigatoriedade de inscribirse para recibir unha prestación por desemprego, subsidio, renda activa de inserción ou calquera tipo de prestación ou axuda.

As persoas demandantes de emprego clasifícanse en determinados colectivos de pertenza e así se calcula por exclusión a cifra de paro rexistrado, ao poder reunir a demanda dunha persoa dúas ou máis situacións. Estableceuse a seguinte orde de preferencia contabilizándose cada demandante no primeiro colectivo que aparece:

- Persoas demandantes inscritas sen dispoñibilidade
- Persoas demandantes de emprego non paradas:
 - Demandantes con baixa dispoñibilidade para o emprego
 - Demandantes ocupados ou con relación laboral
 - Demandantes dun emprego específico
 - Outras persoas demandantes sen emprego/non ocupadas
- Demandantes de emprego en paro
- Durante o ano 2020, debido a crise sanitaria COVID-19, dende o mes de marzo non foi obrigatoria a inscrición como demandante de emprego para acceder as prestacións de desemprego, polo que os datos de demandantes de emprego non inclúen as persoas beneficiarias de ERTE.

As demandas de emprego pendentes de demandantes en paro a decembro 2020 foron 189.587 segundo a información do SEPE. Delas, o 43,43% correspondía ao colectivo de homes (España 42,77%) e o 56,56% ao de mulleres (España 57,23%). Por tramos de idade, no grupo de mulleres son as de entre 25-29 anos as que máis demandas acumulan e igual no caso dos homes.

A posición do grupo feminino en Galicia é mellor en relación con España.

Cadro 5.14
Poboación desempregada. Por idade e sexo.
Galicia. 2020

	Mulleres	Homes	Total
16 a 19	1,30	1,90	3,20
20 a 24	6,40	7,40	13,80
25 a 29	10,40	10,10	20,50
30 a 34	9,10	7,20	16,30
35 a 39	9,90	7,40	17,30
40 a 44	10,10	8,30	18,40
45 a 49	10,30	8,20	18,50
50 a 54	8,90	7,60	16,50
55 a 59	6,50	6,80	13,30
60 a 64	3,80	4,50	8,30
65 e mais	0,50	0,10	0,60
Total	77,20	69,50	146,70

Datos: Miles de persoas.

Fonte: IGE-INE, Enquisa poboación activa. Maio do 2021.

Centrándonos no nivel de estudos as diferenzas non son tan apreciáveis xa que nos dous grupos é o colectivo de "estudios secundarios", o que acumula o maior número de demandas pendentes. As mulleres 55,96% e os homes 63,45%. As mulleres con educación superior teñen un peor comportamento chegando ao 30% de demandas de emprego pendentes, fronte ao 20,8% de homes.

Cadro 5.15
Número de demandantes de emprego por nivel de formación e sexo.
Galicia. 2020

	Homes	Mulleres
Analfabetos	0,1	0,1
Estudios primarios	4,5	3,8
Estudios secundaria. Primeira etapa	27,9	22,9
Estudios secundaria. Segunda etapa	16,2	20,3
Educación Superior	20,8	30,0
Total Galicia	69,5	77,2

Miles de persoas.

Fonte IGE-INE. Maio de 2021.

Por grupo principal de ocupación segundo os datos do SEPE, as mulleres demandantes de emprego paradas solicitan en maior número as seguintes ocupacións:

- Traballadoras de servizos de restauración e comercio (29%)
- Traballadoras non cualificadas de servizos (17,1%)
- Traballadoras de servizos de saúde, con 10,3% demandas de emprego pendentes
- Empregadas de oficina non pública, con 9,7% demandas de emprego pendentes

No colectivo masculino a profesión máis demandada segue sendo peóns agrícolas e de construción, seguida de traballadores cualificados da construción. Estas seguen sendo profesións reservadas aos homes.

Cadro 5.16

**Demandas de emprego pendentes de demandantes en paro.
Segundo grupo principal de ocupación. Galicia. Decembro 2020**

	Homes	Mulleres
A Directores e xerentes	930	417
B Técnicos e prof. saúde e ensino	1.042	3.543
C Outros técnicos científicos e intelectuais	5.396	7.026
D Técnicos profesionais de apoio	9.639	7.535
E Empregados oficina non pública	3.476	10.449
F Empregados oficina pública	909	3.377
G Traballadores servizos restauración e comercio	8.879	31.100
H Traballadores servizos saúde	1.321	11.095
I Traballadores servizos protección e seguridade	1.666	276
J Traballadores cualificado agricultura, gandería	3.132	1.228
K Traballadores cualificado construción	11.545	160
L Traballadores cualificados industrias manufactureiras	8.820	3.099
M Operador instalacións e maquinaria	1.628	3.249
N Conductor operador maquinaria móvil	5.891	462
O Traballadores non cualificados servizos	2.975	18.360
P Peóns agricultura e construción	15.051	5.848
Q Ocupacións militares	49	14
Total	82.349	107.238

Fonte: SEPE.

En canto á sección da actividade económica hai que destacar o comercio como a máis demandada, seguida de hostalaría, actividades administrativas e servizos auxiliares e industrias manufactureiras. En España en primeiro lugar aparece o comercio, seguida da hostalaría e actividades administrativas.

Ao igual que vimos coas ocupacións máis demandadas, é a construción a sección de actividade económica onde o colectivo de homes concentra en maior medida as súas expectativas laborais, seguido de actividade de industrias manufactureiras e comercio.

Aínda que se aprecian actividades económicas igualmente demandadas por homes e mulleres, seguen existindo outras reservadas case exclusivamente ás mulleres, como actividades sanitarias e de servizos sociais, hostalaría, educación e persoal domestico.

Cadro 5.17

Poboación desempregada. Por sector económico e sexo. Galicia. 2020

	Homes	Mulleres	Total
A Agricultura e pesca	4.493	1.887	6.380
B Industria	10.338	9.295	19.633
C Construción	12.643	1.628	14.271
D Servizos	45.195	80.076	125.271
E Sen emprego anterior	5.015	9.682	14.697
Total	77.684	102.568	180.252

Fonte: IGE. Xuño 2021.

As mulleres maiores de 25 anos representan o 95,7% das demandas pendentes de demandantes en paro (92% en España) fronte ao 94,3% dos homes (88,8% en España). O 53,3% das mulleres maiores de 25 anos permanecen máis dun ano como demandantes de emprego (45,8% en homes).

Cadro 5.18

Demandas de emprego pendentes de demandantes en paro. Segundo idade e duración da demanda e sexo, por provincias. Decembro 2020

	Menores de 25 anos					Maiores de 25 anos				
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Homes										
< 1 mes	216	67	81	239	603	2.615	804	844	3.165	7.428
De 1 a <= 6 meses	767	243	260	798	2.068	8.364	2.227	2.320	7.868	20.779
De > 6 meses a <= 1 ano	414	110	125	371	1.020	5.950	1.369	1.463	5.128	13.910
De máis de 1 ano	410	111	124	330	975	14.752	3.607	4.109	13.098	35.566
Total	1.807	531	590	1.738	4.666	31.681	8.007	8.736	29.259	77.683
Mulleres										
< 1 mes	189	59	56	231	535	2.698	726	691	3.004	7.119
De 1 a <= 6 meses	793	213	253	775	2.034	9.125	2.539	2.459	9.153	23.276
De > 6 meses a <= 1 ano	410	107	144	379	1.040	7.079	1.702	1.924	6.813	17.518
De máis de 1 ano	417	133	135	277	962	22.112	4.911	6.230	21.501	54.754
Total	1.809	512	588	1.662	4.571	41.014	9.878	11.304	40.471	102.667
Total	3.616	1.043	1.178	3.400	9.237	72.695	17.885	20.040	69.730	180.350

Fonte: IGE.

Para finalizar, faremos unha referencia ás baixas na demanda de emprego. As baixas por colocación representan o 55,8% no grupo de mulleres, fronte ao 52,4% no dos homes, sendo este o primeiro ano onde as baixas por colocación das mulleres superan en porcentaxe as dos homes.

Cadro 5.19

Baixas de demandas de emprego. Segundo causa da baixa. Por sexo e por provincias. Decembro. 2020

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Homes					
Por colocación	49.716	13.423	13.235	54.790	131.164
Con oferta previa	480	298	314	703	1.795
Sen oferta previa	18.236	4.720	4.821	19.520	47.297
Outras colocacións	31.000	8.405	8.100	34.567	82.072
Non renovación	3.290	934	1.051	3.980	9.255
Outras causas	44.087	9.102	11.336	45.406	109.931
Total	146.809	36.882	38.857	158.966	381.514
Mulleres					
Por colocación	55.852	16.171	14.560	58.419	145.002
Con oferta previa	615	252	214	560	1.641
Sen oferta previa	17.881	4.869	4.727	17.549	45.026
Outras colocacións	37.356	11.050	9.619	40.310	98.335
Non renovación	3.816	1.084	1.149	4.162	10.211
Outras causas	42.204	10.364	10.042	41.911	104.521
Total	157.724	43.790	40.311	162.911	404.736

Fonte: IGE.

5.4. Contratos de traballo

No capítulo 7, dedicado á contratación, móstranse os datos facilitados polo SEPE por tipos de contratos e sexo, que servirán como información complementaria para este capítulo.

No ano 2020 a contratación feminina supuxo o 46,96% do total da contratación empeorando lixeiramente con respecto ao ano 2019, tanto de contratos iniciais, coma de conversión en indefinidos, e adscricións en colaboración social. Se o desagregamos, os contratos iniciais supuxeron o 47% e as conversións o 44,8% do total de ambos os dous sexos, sempre por debaixo da contratación masculina.

Se facemos unha análise por nivel de formación, observamos que a contratación feminina é inferior á masculina en todos os niveis agás no de estudos superiores, chegando ao 55,8%.

Cadro 5.20

Contratos rexistrados segundo xénero e modalidade do contrato do nivel de formación. Galicia. 2017-2020

	2017		2018		2019		2020	
	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes
TOTAL CONTRATOS								
Total contratos rexistrados	486.835	534.127	517.748	567.378	519.671	566.450	351.886	397.331
Total contratos iniciais	471.580	516.000	498.334	540.691	500.232	542.703	337.223	379.290
Conversións a indefinidos			19.414	23.687	19.439	23.747		
ANALFABETOS								
Total contratos rexistrados	12.592	22.619	12.252	22.305	12.470	23.262	8.540	15.911
Total contratos iniciais	12.190	22.133	11.770	21.720	12.082	22.790	8.309	15.549
Conversións a indefinidos			482	585	388	472		
ESTUDOS PRIMARIOS								
Total contratos rexistrados	100.277	135.691	112.883	140.720	118.194	141.071	77.061	98.743
Total contratos iniciais	97.120	131.132	106.818	134.689	113.978	134.671	73.914	93.974
Conversións a indefinidos			4.065	6.031	4.216	6.400		
ESTUDOS SECUNDARIOS								
Total contratos rexistrados	293.745	321.549	308.814	342.742	303.425	340.552	202.574	232.820
Total contratos iniciais	285.349	311.219	298.020	329.089	292.994	327.271	194.848	222.791
Conversións a indefinidos			10.794	13.653	10.431	13.281		
ESTUDOS SUPERIORES								
Total contratos rexistrados	79.222	54.211	82.800	58.557	84.599	61.524	62.956	49.813
Total contratos iniciais	75.922	51.459	78.727	55.139	80.195	57.930	59.397	46.932
Conversións a indefinidos			4.073	3.418	4.404	3.594		
SEN CLASIFICAR								
Total contratos rexistrados	999	57	999	54	983	41	755	44
Total contratos iniciais	999	57	999	54	983	41	755	44
Conversións a indefinidos			0	0	0	0		

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade.

Outra característica dos contratos concertados con mulleres é que son maioritariamente no sector servizos.

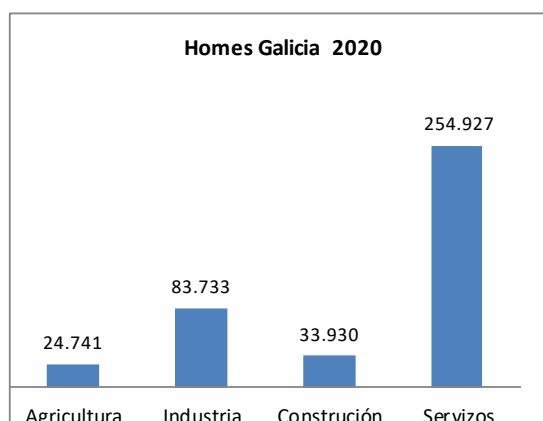
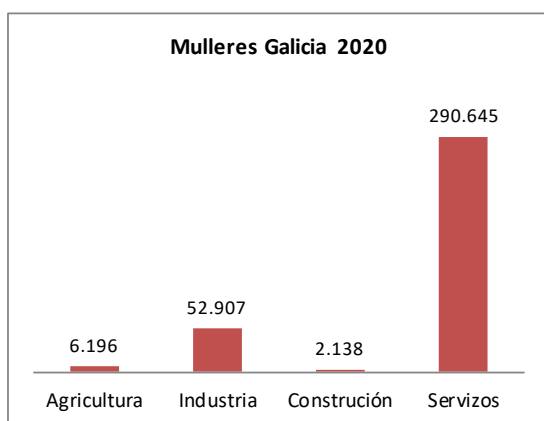
Segundo o seguinte cadro o 82,6% (86,7% en 2019) das mulleres traballadoras galegas exercen a súa profesión no sector servizos, diminuindo con respecto ao ano anterior. O segundo sector de importancia é a industria, onde traballa o 15% (11,5% en 2019) e a agricultura co 1,7% (1,2% en 2019). Na construción a representación feminina é moi escasa, non alcanza o 1%.

Cadro 5.21

**Contratos rexistrados nos catro grandes sectores de actividades económicas
(clasificación CNAE 2009), por sexo. Galicia. 2019-2020**

	Mulleres		Homes	
	2019	2020	2019	2020
Agricultura	6.516	6.196	27.568	24.741
Industria	59.799	52.907	94.375	83.733
Construción	2.567	2.138	42.722	33.930
Servizos	450.789	290.645	401.785	254.927
Total	519.671	351.886	566.450	397.331

Fonte: IGE

O sector servizos é o único onde a contratación feminina supera a masculina representando un 53% do total dos contratos realizados neste sector. Dentro deste sector, as actividades de comercio e hostalaría concentran o maior número de mulleres traballadoras do total do sector servizos.

Cadro 5.22

Contratos sectoriais por seccións (clasificación CNAE) e sexo. Galicia. 2019-2020

	2019			2020		
	Mulleres	Homes	Total	Mulleres	Homes	Total
A Agricultura, gandería, caza e selvicultura e pesca	6.516	27.568	34.084	6.011	23.710	29.721
B Industrias extractivas	40	664	704	17	488	505
C Industrias manufactureiras	58.240	89.525	147.765	49.971	75.614	125.585
D Subministración de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	91	245	336	97	149	246
E Subministración de auga, saneamento, residuos descontaminación	1.428	3.941	5.369	1.131	3.437	4.568
F Construción	2.567	42.722	45.289	1.834	31.110	32.944
G Comercio por xunto e polo miúdo, reparación vehículos motor	72.455	48.211	120.666	49.513	35.589	85.102
H Transporte e almacenamento	21.199	87.116	108.315	20.537	77.238	97.775
I Hostalaría	142.144	114.004	256.148	58.773	41.962	100.735
J Información e comunicacións	8.379	13.723	22.102	7.616	11.094	18.710
K Actividades financeiras e de seguros	3.320	1.664	4.984	2.302	1.083	3.385
L Actividades inmobiliarias	714	360	1.074	441	262	1.074
M Actividades profesionais, científicas e técnicas	17.005	14.101	31.106	9.615	7.975	17.590
N Actividades administrativas e servizos auxiliares	47.576	36.137	83.713	33.329	23.725	57.054
O Administración pública e defensa; seguridade social obrigatoria	14.732	8.749	23.481	12.718	7.726	20.444
P Educación	23.616	12.127	35.743	15.286	8.372	23.658
Q Actividades sanitarias e de servizos sociais	45.856	8.496	54.352	37.422	6.773	44.195
R Actividades artísticas recreativas e de entretemento	30.124	50.118	80.242	12.535	18.188	30.723
S Outros servizos	14.019	6.516	20.535	7.999	4.276	12.275
T Actividades dos fogares e uso propio	9.553	393	9.946	10.021	471	10.492
U Organismos xtraterritoriais	97	70	167	56	47	103
Total	519.671	566.450	1.086.121	337.224	379.289	716.884

Fonte: SEPE

De acordo a información do SEPE, a distribución do emprego feminino está moi ligada ás ocupacións que desempeñan, por iso é importante analizar como se distribúen os empregos segundo a ocupación.

Se ben é certo que hai pouca representación de mulleres en postos de dirección de empresas, só o 30% fronte ao 70% de homes, as porcentaxes de mulleres aumentan en técnicas e profesionais de saúde e do ensino (77,8%) e traballadoras de servizos de saúde e coidado de persoas (86,7%). O maior número de mulleres con formación superior ou universitaria está a ter reflexo no mercado de traballo, e a medio ou longo prazo ten que repercutir en que pasen a ocupar postos de dirección e, polo tanto, tamén repercutan nos niveis salariais.

Outro grupo de ocupación con gran representación feminina é o das empregadas en servizos de restauración e comercio (75%) do total das persoas contratadas.

Entre as persoas traballadoras cualificadas da construción a presenza da muller é moi escasa (2%) e no grupo de persoas traballadoras cualificadas de agricultura a representación masculina tamén é moi superior á feminina.

Podemos concluír que, no referente aos grupos de ocupación, existen dúas tendencias:

- Un grupo maioritario que desempeña as súas funcións como empregada administrativa ou como traballadora de servizos de restauración, persoais e do comercio.
- Un grupo minoritario que, grazas á obtención dun título universitario, ocupa postos técnicos e profesionais en saúde e ensino e outros técnicos científicos e intelectuais.

Como expuxemos ao inicio deste apartado, a contratación masculina foi superior á feminina e foino especialmente nos contratos de obra e servizo e eventuais por circunstancias de produción.

A contratación segundo modalidade e sexo pódense consultar nos cadros do capítulo 7.

Hai determinadas modalidades de contratación con maior peso feminino e outras onde o peso dos homes é moito maior. Entre os claramente femininos destacan os de interinidade 72,3% (71,5% en 2019) e os que se realizan a tempo parcial, tanto indefinidos coma temporais.

Este ano o contrato para a formación realizado a mulleres (47,2%) no supera os concertados con homes, descendendo respecto de anos anteriores, e o de prácticas baixa de novo e chega ao 45,7% despois de varios anos de superioridade feminina.

Os contratos temporais, tanto a xornada completa coma parcial, alcanzan no colectivo feminino o 91,1% da contratación a mulleres, igualándose case ao colectivo masculino que chega ao 90,7%.

Os contratos indefinidos, tanto a xornada completa coma parcial, supuxeron o 4,7% nas mulleres nos dous anos e o 4,8% nos homes e as conversións en indefinidos distáncianse do grupo de homes chegando ao 45% para o colectivo feminino.

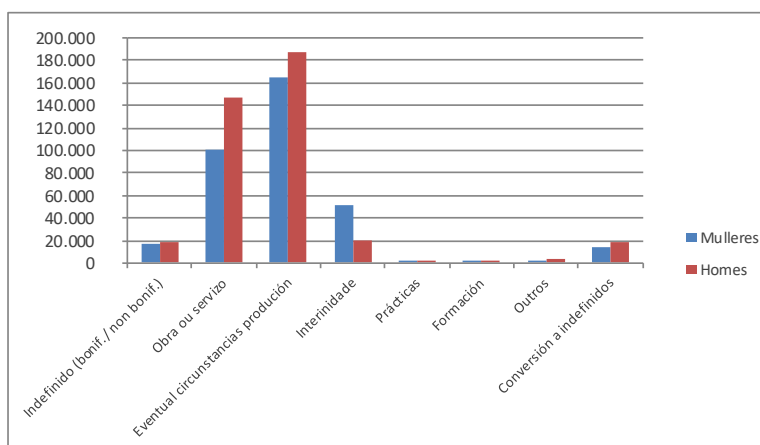
Mantense a tendencia dos últimos anos, onde a contratación feminina está caracterizada por un maior uso do contrato a tempo parcial 63,5%, fronte ao 36,5% no grupo de homes.

Cadro 5.23

Tipoloxía contractual por sexo. 2018-2020

	2018		2019		2020	
	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes
Indefinido (bonif. / non bonif.)	24.517	30.240	21.184	25.460	16.543	19.079
Obra ou servizo	138.753	203.569	133.938	201.027	100.123	147.371
Eventual circunstancias produción	258.178	267.360	271.300	278.678	164.690	187.074
Interinidade	67.065	25.513	66.452	26.492	51.947	19.939
Prácticas	2.970	3.311	2.427	2.629	1.471	1.747
Formación	1.906	1.704	1.309	1.165	608	681
Outros	4.945	8.994	3.622	7.222	1.841	3.399
Conversión a indefinidos	19.414	23.687	19.439	23.747	14.663	18.041
Total	517.748	564.378	519.671	566.420	351.886	397.331

Fonte: SEPE.

5.5. Formación

Outro factor importante a ter en conta na inserción da muller no mundo do traballo é, sen dúbida, a formación académica á que accede o alumnado feminino como fase previa ao seu acceso ao mercado laboral.

Neste apartado imos tratar a formación regradada. Dentro da formación regradada centrarémonos nos ciclos formativos de grao superior, bacharelato e titulacións universitarias, por consideralos máis significativos, e para iso imos utilizar os datos facilitados polo Instituto Galego de Estatística (IGE).

No alumnado matriculado nos ciclos formativos de grao superior observamos que o 45% eran mulleres, porcentaxe inferior á dos homes seguindo a tendencia dos últimos anos.

O alumnado matriculado en bacharelato, segundo o IGE, mostra que as mulleres matriculadas representan en Galicia o 53,4%, máis de 6 puntos sobre a media masculina do 46,6%, confirmándose novamente a necesidade dunha maior formación do colectivo feminino para enfrontarse ao mundo do traballo.

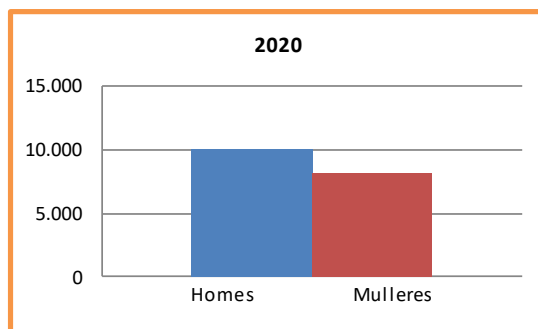
Cadro 5.24

Alumnado matriculado en ciclo formativo de FP grao superior, por sexo. Galicia. Cursos 2018/2020

Galicia	2020			2019			2018		
	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
	18.061	9.987	8.074	17.437	9.558	7.879	17.352	9.587	7.765

Unidade: nº de alumnos/as.

Fonte: IGE. Información subministrada directamente pola Consellería de Educación e Ordenación Universitaria.

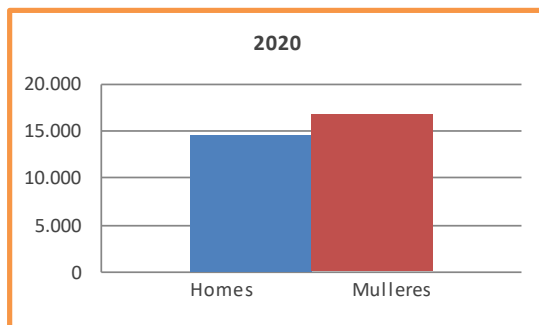
Cadro 5.25

Ensinanza non universitaria. Alumnado matriculado en bacharelato, por sexos. Galicia. Cursos 2018/2020

Galicia	2020			2019			2018		
	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
	31.390	14.604	16.786	30.502	14.203	16.299	30.776	14.431	16.345

Unidades: nº de alumnos/as.

Fonte: IGE. Información subministrada directamente pola Consellería de Educación e Ordenación Universitaria.

O abandono educativo temperán das persoas que non completaron o nivel de educación secundaria e non seguen ningunha formación é sensiblemente superior nos homes,

superando en máis de 7 puntos as mulleres, 8 puntos en 2019. Tal vez as dificultades que ten a muller para iniciarse no mercado laboral sexa unha das razóns para que persistan na súa formación académica.

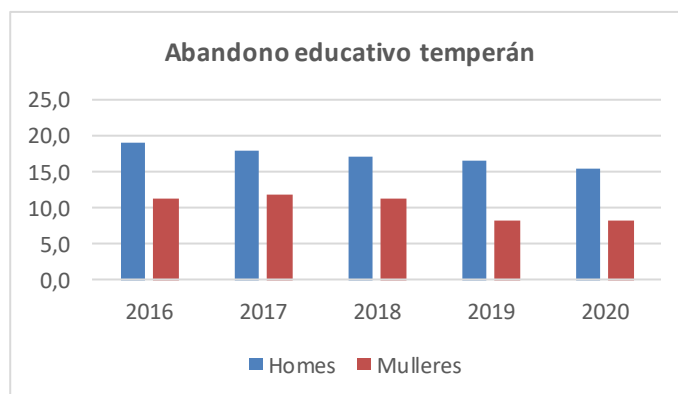
Cadro 5.26

Abandono educativo temperán. Poboación entre 18 e 24 anos (ambos inclusive) que non completou o nivel de educación secundaria segunda etapa e non segue ningún tipo de formación (regrada ou non regrada). Galicia. 2010-2020

	Total	Homes	Mulleres
2010	23,1	27,8	18,3
2011	20,8	25,5	15,8
2012	23,1	27,1	18,8
2013	20,4	25,0	15,4
2014	18,5	21,7	15,2
2015	17,0	21,9	11,9
2016	15,2	19,1	11,2
2017	14,9	17,9	11,8
2018	14,3	17,0	11,4
2019	12,60	16,70	8,20
2020	12,0	15,5	8,2

Unidades: porcentaxes.

Fonte: IGE-INE, Enquisa de poboación activa.

Segundo o IGE, no ensino universitario en Galicia para o curso 2019, último dispoñible, o alumnado feminino era superior ao masculino, chegando ao 55,2%.

A porcentaxe media do 55% varía moito segundo a especialidade elixida:

As especialidades nas que é significativamente maior o número de mulleres son:

- Ciencias da saúde
- Arte e humanidades
- Ciencias sociais e xurídicas

As especialidades con máis baixa representación feminina son as de enxeñaría e arquitectura.

Como pode observarse, seguen existindo titulacións e especialidades reservadas case exclusivamente ás mulleres, aínda que parece que pouco a pouco vanse producindo movementos cara a outras áreas.

Cadro 5.27

Alumnado matriculado en ensino universitario, Segundo rama de coñecemento e sexo. Galicia. Curso 2019

	Total	Mulleres	% de mulleres
Total	61.029	33.680	55,2
Ciencias da saúde	10.629	7.726	72,7
Ciencias	5.572	2.882	51,7
Ciencias Sociais e Xurídicas	26.304	15.763	59,9
Enxeñaría e arquitectura	12.560	3.325	26,5
Artes e humanidades	5.964	3.984	66,8

Unidades: nº de alumnos/as

Fonte: Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria.

É moi significativo constatar que do alumnado que finaliza os seus estudos universitarios no ano 2020, últimos datos dispoñibles, o 60,9% son mulleres.

É de destacar que se ben o 55,2% das persoas matriculadas eran mulleres, do total das que finalizaron os seus estudos o colectivo feminino supuxo o 60,3%, fronte ao 39,7% de homes.

Cadro 5.28

Estudantes con titulación nas universidades galegas por sexo. Galicia. Curso 2019-2020

	Total	Mulleres	% de Mulleres
Titulados/as universitarios	11.132	6.779	60,90

Unidades: nº de alumnos/as.

Fonte: Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria.

5.6. Poder e toma de decisións

A idea de participación equilibrada de homes e mulleres nos procesos de toma de decisións incorporouse progresivamente en recomendacións de Nacións Unidas, Unión Europea e Consello de Europa. Este último adoptou a recomendación dunha participación feminina non inferior ao 40% en calquera órgano de decisións para alcanzar o equilibrio e esa porcentaxe foi establecida como mínimo na lexislación nacional, por medio da Lei orgánica 3/2007, do 22 de marzo, para a igualdade efectiva de mulleres e homes, para alcanzar unha composición equitativa en todos os ámbitos claves da toma de decisións.

En 2020 a representatividade que teñen as mulleres nos altos cargos da Administración do Estado chegou ao 43,5%, aumentando os niveis de anos anteriores e chegando as recomendacións do 40%, incluídas as subsecretarías e secretarías xerais técnicas onde en anos anteriores so se chegaba ao 38%.

Cadro 5.29

Distribución por sexo de altos cargos da Administración do Estado en porcentaxe de mulleres. 2016-2020

	2020	2019	2018	2017	2016
Total ambos os sexos			250,00	202,00	204,00
Presidencia do Goberno, vicepresidencias e ministerios	47,83	58,80	61,10	35,70	27,30
Secretarías de Estado	46,15	44,00	43,50	29,20	25,00
Subsecretarías e secretarías xerais	40,79	38,30	39,70	30,20	36,50
Direccións xerais e secretarías xerais técnicas	43,75	42,50	39,00	27,90	27,40
Total en porcentaxe %	43,52	42,80	41,20	29,21	29,41

Fonte: Elaboración do Instituto da Muller e para a Igualdade de Oportunidades, a partir dos datos facilitados polo Ministerio de Facenda e Función Pública.

Outra mostra do papel da muller no poder e toma de decisións é a súa presenza no Goberno. Neste cadro pódese ver a evolución da representación da muller dende 1982, pasando de cero ata alcanzar o 52,94% en 2008 e 2009. No ano 2011 produciuse unha redución, quedando a participación feminina nun 30,77% e en 2018 prodúcese un aumento e chega ata o 61,11%. No 2019 continúa a mesma tendencia chegando a 62,5% en novembro de 2019, pero en 2020 prodúcese un retroceso quedando en 47,8%,

Cadro 5.30

Mulleres no Goberno en %

	Xaneiro 20/ xaneiro 21	XIV lexislatura	XIII lexislatura	2018 (xuño)	2018 (marzo)	2016	2015	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003(1)	2003	2002	2000
Partido no Goberno	PSOE	PSOE 2020	PSOE 2019	PSOE	PP	PP	PP	PP	PSOE	PSOE	PSOE	PSOE	PSOE	PSOE	PSOE	PP	PP	PP	PP
Ambos os sexos	23	18	16	18	14	14	14	13	15	17	17	16	16	16	16	16	16	16	17
% de mulleres	47,83	44,44	62,5	61,11	35,71	35,71	28,47	30,77	46,67	52,94	52,94	43,75	50	50	50	31,25	25	18,75	17,65

Fonte: Elaboración do Instituto da Muller e para a Igualdade de Oportunidades a partir dos datos publicados na web do Goberno de España.

A representación da muller nos Parlamentos autonómicos alcanzou en 2020 unha media do 46,34%.

En 2020 a maior presenza feminina dáse en Galicia cun 53,33% e en Navarra cun 52% e a menor en Melilla e Ceuta co 40,0%.

En Galicia a representación dáse un incremento, aumentando de 8 puntos sobre o ano anterior (45,33% en 2019).

Cadro 5.31

Porcentaxe de mulleres nos Parlamentos autonómicos. 2010-2020

	2010	2011	2012	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total	42,2	43,1	43,2	44,6	45,1	45,43	45,43	46,19	46,34
Andalucía	45,9	45,9	47,7	49,5	49,5	49,54	49,54	49,54	45,87
Aragón	35,8	32,8	32,8	47,8	47,8	47,76	47,76	47,76	49,25
Asturias	33,3	42,2	42,2	48,9	48,9	48,89	48,89	47,83	44,44
Baleares	49,2	45,8	45,8	47,5	47,5	47,46	47,46	47,46	47,46
Canarias	40,0	36,7	36,7	53,3	53,33	53,33	53,33	44,29	44,29
Cantabria	40,5	43,6	43,6	38,9	38,9	38,89	38,89	40,54	42,86
Castela e León	43,4	66,7	66,7	41,7	41,7	41,67	41,67	43,21	43,21
Castela-A Mancha	53,2	46,9	46,9	42,4	42,4	42,42	42,42	45,45	42,42
Cataluña	41,5	41,5	40,0	40,0	39,3	42,54	42,45	42,54	42,96
C. Valenciana	45,5	40,4	40,4	44,4	44,4	44,44	44,44	47,47	48,48
Estremadura	40,0	40,0	40,0	47,7	47,7	47,69	47,69	44,62	43,08
Galicia	40,0	40,0	40,0	40,0	45,3	45,33	45,33	45,33	53,33
Madrid	42,5	44,2	44,2	42,6	42,6	42,64	42,64	46,21	46,21
Murcia	39,1	40,0	40,0	35,6	35,6	35,56	35,56	44,44	48,89
Navarra	38,0	34,0	34,0	48,0	48,0	48,00	48,00	50,00	52,00
País Vasco	45,3	39,4	49,3	49,3	53,3	53,33	53,33	53,33	50,67
A Ríoxa	39,4	45,3	39,4	45,5	45,5	45,45	45,45	48,48	48,48
Ceuta	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,00	40,00	44,44	40,00
Melilla	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,00	40,00	40,00	40,00

Fonte: Elaboración do Instituto da Muller e para a Igualdade de Oportunidades a partir das páxinas web dos Parlamentos autonómicos.

A participación das mulleres na vida política e económica tampouco é moi superior, co 29,5% de ministras e o 22,1% de membros da Xunta do Banco Central Europeo.

Cuadro 5.32

Índices da igualdade de xénero. 2020

	Mulleres	Homes
Política		
% titulares de ministerios	29,50	70,50
% membros do Parlamento	30,30	69,70
Economía		
% participación en xuntas directivas de empresas cotizadas	26,60	73,40
% de membros do Banco Central Europeo	22,10	77,90

Fonte: Instituto Europeo da Igualdade de Xénero.

O cadro 5.33 sobre a participación da muller nos Parlamentos dos países membros da Unión Europea pon de manifesto en 2020 que non se chega ao mínimo do 40% a nivel total, existindo grandes diferenzas segundo os países. Os mellores datos temos Suecia (47,9%) e Finlandia (46%) e os peores Hungría e Malta con 12,1%.

En España en 2020 a representación da muller no Parlamento alcanzou o 43,7%, por encima da media.

Cadro 5.33**Mulleres nos parlamentos nacionais
dos países europeos. 2020**

	Total escanos	% mulleres
UE-28	7196	32,70
Alemaña	710	31,50
Austria	183	39,30
Bélxica	150	41,30
Bulgaria	240	27,10
Chipre	55	20,00
Croacia	151	31,10
Dinamarca	179	39,70
Eslovaquia	150	22,70
Eslovenia	90	26,70
España	350	43,70
Estonia	101	28,70
Finlandia	200	46,00
Francia	571	41,20
Grecia	300	21,70
Hungría	198	12,10
Irlanda	160	22,50
Italia	630	35,90
Letonia	100	31,00
Lituania	140	24,30
Luxemburgo	60	31,70
Malta	66	12,10
Países Baixos	150	32,70
Polonia	505	28,10
Portugal	230	40,00
República Checa	200	23,00
Reino Unido	650	33,80
Romanía	328	22,00
Suecia	349	47,90

Fonte: Instituto Europeo da Igualdade de Xénero.

Os datos ofrecidos nalgúns dos cadros anteriores e seguintes non están desagregados por CC.AA, pero aínda así os seus resultados son significativos e extrapolables, aínda que con particularidades, á situación galega.

Segundo información, datos de 2019 últimos dispoñibles, do Boletín estatístico do persoal ao servizo das Administracións públicas do rexistro central de persoal do Ministerio de Política Territorial e Función Pública aínda que a porcentaxe de funcionarias (52,4%) é superior á de funcionarios, a medida que ascendemos no complemento de destino o número de mulleres diminúe, ata chegar ao nivel 30 onde só hai un representación feminina do 42,22% (40,11% en 2018) e ao nivel 29 cun 42,94% (45,33 % en 2018).

Ao ir descendendo de nivel as porcentaxes vanse igualando e segue incrementándose a presenza feminina en niveis máis baixos como o nivel 14 (60,42%), o 16 (59,75%) ou o 18 (62,53%).

Nos organismos internacionais o papel da muller tampouco é moi destacado, cun 17,95% nos postos de embaixadora.

A representación feminina en órganos constitucionais como o Consello de Estado, Consello Xeral do Poder Xudicial, Tribunal de Contas, Valedor do Pobo, Xunta Electoral Central e Consello Económico e Social, segue sendo menor que a dos homes, pero vanse acortando distancias.

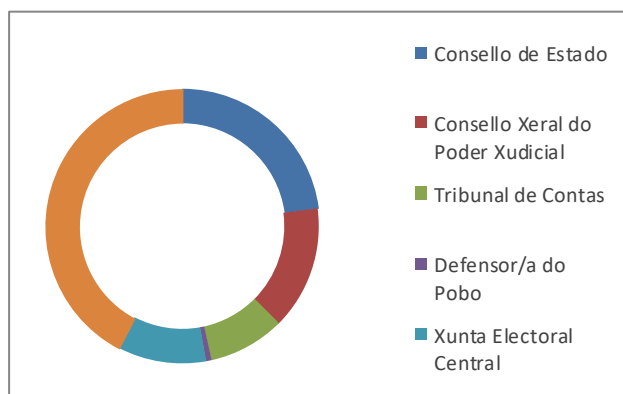
En 2020 a participación máis baixa obsérvase no Consello Económico e Social (24,5%). Mellora no Consello de Estado (42,4%) (33,3% en 2019), no Tribunal de Contas 46,5% (41,7% en 2019) e na Xunta Electoral Central cun 40%.

Cadro 5.34

**Representación de mulleres en diversos órganos constitucionais.
España. 2020**

Total	Ambos sexos % de Mulleres	
	144	34,7
Consello de Estado	33	42,42
Consello Xeral do Poder Xudicial	21	420,86
Tribunal de Contas	13	46,15
Defensor/a do Pobo	1	0,00
Xunta Electoral Central	15	40,00
Consello Económico e Social	61	24,59

Fonte: Elaboración do Instituto da Muller a partir de datos publicados en páxinas web. Novembro 2020.

A participación feminina na carreira xudicial no ano 2017, últimos dispoñibles, é do 60,09%. Pero a medida que se ascende na carreira xudicial a porcentaxe diminúe.

En categorías de xudicatura a participación é maioritariamente feminina (64,53%), pero só alcanza o 14,12% no caso de maxistradas do Tribunal Supremo.

5.7. Conciliación entre a vida laboral e familiar

Talvez sexa a conciliación entre a vida laboral e familiar un dos maiores condicionantes do acceso da muller ao mundo laboral. Os efectos negativos das dificultades de conciliación seguen recaendo sobre as mulleres: a falta de repartición equitativa das

responsabilidades familiares e a ausencia de infraestruturas axeitadas e suficientes para atender a nenas e nenos e dependentes contribuíron ao escaso cambio producido.

O cadro 5.35, do ano 2020, móstranos a nivel de toda España que o 80,4,% das excedencias para o coidado de familiares son solicitadas por mulleres e a nivel de Galicia alcanzouse o 76,6%, mellorando sobre anos anteriores.

Cadro 5.35
Excedencia por coidados familiares. Galicia /España. 2019-2020

	Ambos os sexos		Mulleres	
	2019	2020	2019	2020
Galicia	355	364	270	279
España	12.058	11.497	9.798	9.239

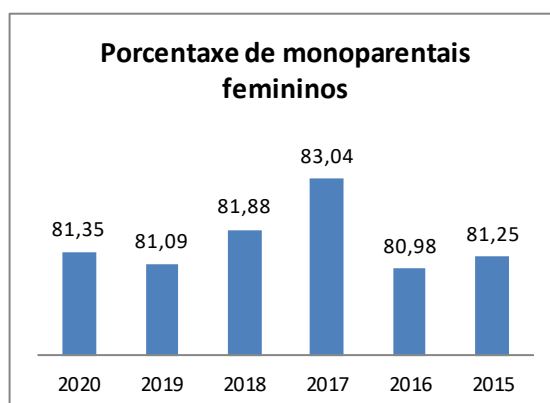
Fonte: Tesourería Xeral da Seguridade Social.

O cadro 5.36 serve para confirmar o papel da muller como responsable do coidado dos fillos e fillas, cunha porcentaxe moi superior de familias monoparentais femininas (81,35% en 2020), fronte ao 18,65% de monoparentais masculinas.

Cadro 5.36
Núcleos familiares monoparentais
por sexo en miles. 2015-2020

	Ambos os sexos	Porcentaxe monoparentais femininos
2020	1.944,80	81,35
2019	1.887,50	81,09
2018	1.878,50	81,88
2017	1.842,40	83,04
2016	1.964,90	80,98
2015	1.897,40	81,25

Fonte: Instituto da Muller e para a Igualdade de Oportunidades.

As excedencias por coidado de fillas e fillos en Galicia correspondentes a 2020 móstrannos que nese ano o 88,3% das excedencias eran solicitadas por mulleres e o

11,7% de homes. A tendencia dos últimos anos reflicte un leve aumento nas solicitudes de homes. Nese ano en España o 88,9% destas excedencias concedéronse a mulleres.

Cadro 5.37

Excedencias por coidado de fillas/os. Galicia/España. 2011-2020

	España		Galicia	
	Total	% nais	Total	% nais
2011	34.128	95,52	555	93,69
2012	29.651	94,98	536	94,22
2013	28.038	94,50	537	94,23
2014	31.435	94,02	556	92,63
2015	36.195	93,33	683	90,92
2016	40.517	92,63	910	91,65
2017	43.899	92,34	935	92,30
2018	45.249	91,28	1066	90,15
2019	47.388	90,93	1154	91,85
2020	43.226	88,99	1216	88,32

Fonte: elaboración propia a partir dos datos da Tesorería Xeral da Seguridade Social.

Para completar este apartado incluímos o cadro sobre "Poboación ocupada a tempo parcial por motivo da xornada parcial" do Instituto das mulleres sobre datos da EPA.

Aínda que os datos non están desagregados por CC.AA, parece significativo que do total de persoas que realizan un traballo a tempo parcial por coidado de nenos, nenas ou persoas adultas enfermas, incapacitadas ou maiores, o 93,9% en 2020, e 94% en 2019 sexan mulleres e o 94,7% en 2020 e o 90,7% en 2019 do total de persoas traballadoras a tempo parcial con obrigas familiares ou persoais tamén sexan mulleres.

Destaca, igualmente, que sexan mulleres o 72,64% en 2020 e o 72,3% en 2020 das persoas que non puideron encontrar traballo a xornada completa, empeorando sobre anos anteriores, e que tamén o sexan o 79,8% en 2020 das que non queren traballar a xornada completa, xurdindo a dúbida de se realmente a elección de traballar a tempo parcial é libre ou imposta por un cúmulo de factores externos, algúns deles imperceptibles. O dato alentador é a leve baixada do número de mulleres nesta situación.

Cadro 5.38

Poboación ocupada a tempo parcial por motivo da xornada parcial. España. 2016-2020

		2016	2017	2018	2019	2020
Ambos sexos	Total	2.833,0	2805,4	2894,8	2944,8	2799,1
	Seguir cursos de ensinanza ou formación	163,7	205,1	227,8	264,9	196,2
	Enfermidade ou incapacidade propia	32,7	32,4	38,4	41,3	41,2
	Coidado de nenos ou de adultos enfermos, incapacitados ou maiores	260,4	281,7	343,2	306,8	293,1
	Outras obrigas familiares ou persoais	143,7	142,2	165,9	193,5	150,2
	Non poder encontrar traballo de xornada completa	1.714,9	1607,3	1527,1	1501,8	1494,8
	Non querer traballo de xornada completa	235,6	233,8	272,4	308,5	268,0
	Outros motivos	275,0	294,7	0	318,9	347,1
	Non sabe o motivo	7,0	8,1	11,9	9,2	8,7
% mulleres	Total	72,61	73,86	74,59	74,13	74,37
	Seguir cursos de ensinanza ou formación	52,84	59,19	58,17	57,49	56,37
	Enfermidade ou incapacidade propia	55,96	74,07	69,53	62,95	70,39
	Coidado de nenos ou de adultos enfermos, incapacitados ou maiores	96,04	95,21	95,22	93,97	93,93
	Outras obrigas familiares ou persoais	90,68	92,05	93,73	90,7	94,67
	Non poder encontrar traballo de xornada completa	69,92	71,14	71,51	72,29	72,64
	Non querer traballo de xornada completa	78,82	82,81	81,5	81,65	79,78
	Outros motivos	66,15	62,95	63,44	61,68	63,44
	Non sabe o motivo	72,86	62,96	70,59	69,57	55,17

Unidade: Miles de persoas. 2020.

Fonte: INE, Enquisa de poboación activa.

5.8. Salarios

Continuando a tendencia dos apartados anteriores deste capítulo, o sexo parece ser tamén un factor determinante das diferenzas salariais.

O informe da Axencia Tributaria "Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2019" reflicte que as mulleres galegas percibiron un salario medio anual de 17.511 euros fronte aos 22.038 dos homes, o que supón que as mulleres percibiron un 20,5% menos que os homes polo traballo realizado (21,4% en 2018).

A media total das CC.AA. no grupo de mulleres chegou aos 17.927 euros (2019), fronte aos 22.875 dos homes, percibindo o colectivo feminino un 21,6% menos que os homes.

A muller galega cobra menos que a media feminina estatal (17.927 euros) e que a media no conxunto do Estado de 20.566 euros.

A evolución é lenta dende o ano 2000, chegando ao 26,94% en 2006 e 26,28% en 2007. Pero dende o ano 2008 as diferenzas diminúen e mantéñense en valores similares nos anos 2009, 2010, 2011, 2012 e 2013. En 2014 vólvese producir unha pequena redución nas diferenzas salariais que permanecen en 2015, 2016, 2017, 2018 e 2019.

Cadro 5.39

Poboación asalariada por comunidades autónomas e sexo. 2018-2019

	2019				2018			
	Total		Mulleres	Homes	Total		Mulleres	Homes
	Salario medio anual	%(*)	Salario medio anual	Salario medio anual	Salario medio anual	%(*)	Salario medio anual	Salario medio anual
Andalucía	16.510	78,41	14.429	18.402	15.668	76,86	13.461	17.514
Aragón	20.736	76,46	17.786	23.261	19.973	75,20	16.959	22.553
Asturias	21.311	74,64	18.091	24.238	20.650	73,60	17.377	23.611
Baleares	19.834	84,47	18.104	21.432	19.153	83,83	17.409	20.767
Canarias	17.701	87,36	16.455	18.836	17.022	86,50	15.733	18.188
Cantabria	20.078	76,64	17.295	22.567	19.890	74,83	16.851	22.518
Castela-A Mancha	18.176	79,94	15.916	19.911	17.365	79,37	15.135	19.068
Castela e León	19.811	78,18	17.244	22.057	19.288	77,58	16.694	21.518
Cataluña	23.122	77,77	20.111	25.860	22.373	77,10	19.357	25.107
Comunidade Valenciana	18.953	78,50	16.515	21.038	18.232	78,14	15.837	20.268
Extremadura	15.476	83,44	13.968	16.740	14.651	83,19	13.196	15.862
Galicia	19.879	79,46	17.511	22.038	19.159	78,56	16.755	21.327
C. de Madrid	26.721	74,53	22.685	30.439	25.904	74,07	21.906	29.573
Murcia	17.460	79,24	15.225	19.214	16.828	78,91	14.626	18.534
A Ríoxa	19.580	78,81	17.147	21.757	19.747	76,86	16.980	22.091
Ceuta	23.246	76,97	19.734	25.639	22.287	73,86	18.445	24.972
Melilla	21.666	82,02	19.177	23.381	20.972	80,44	18.338	22.797
Total	20.566	78,37	17.927	22.875	19.809	77,76	17.180	22.095

(*) Porcentaxe de salario da muller sobre o salario do home.

Fonte: Axencia Tributaria, Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2019.

No cadro 5.40 apreciamos que as diferenzas salariais non son iguais segundo que rama de actividade económica se trate. As maiores diferenzas aprécianse na ramas de entidades financeiras e aseguradoras cun 27,6% menos e na servizos a empresas, onde a muller gaña un 27,6% menos que o home.

As menores diferenzas encontrámonas en construción e servizos inmobiliarios, onde a muller percibe o 88,8% do salario masculino, probablemente porque as poucas mulleres que traballan neste sector fano como tituladas superiores, e en servizos sociais con 83,2%.

Hai que ter en conta que estas diferenzas salariais están provocadas en boa medida porque a muller está contratada nunha maior proporción a tempo parcial, con contratos temporais, que se incorporan máis tarde ao mercado laboral e que interrompen a súa vida profesional para a atención dos fillos e fillas ou de persoas dependentes.

Cadro 5.40

Salarios medios por sector de actividade económica e sexo. Galicia/España. 2019

	España		Galicia		
	Homes	Mulleres	Mulleres	Homes	% (*)
Agricultura, gandería, selvicultura e pesca	9.329	5.905	12.636	16.606	76,09
Industria extractiva, enerxía e auga	30.620	24.680	23.490	30.247	77,66
Industria	26.611	20.250	18.165	24.535	74,04
Construción e servizos inmobiliarios	19.396	18.439	17.380	19.565	88,83
Comercio, reparacións e transporte	22.003	15.533	15.696	21.381	73,41
Información e comunicacións	34.614	26.934	21.224	27.300	77,74
Entidades financeiras e aseguradoras	52.184	35.823	29.594	40.858	72,43
Servizo ás empresas	21.671	15.255	13.311	18.376	72,44
Servizos sociais	28.799	23.331	23.576	28.342	83,18
Outros servizos persoais e de ocio	13.618	9.866	8.733	11.750	74,32

(*) Porcentaxe de salario da muller sobre o salario do home en Galicia.

Fonte: Elaboración propia con datos do Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2019.

A partir dos datos facilitados pola Axencia Tributaria observamos que en 2019 o 20,8% tiveron ingresos por salarios inferiores ao 50% do salario mínimo interprofesional (SMI) e o 20,8% tivéronos entre o 50% e o 100%. Isto supón que o 41,6% das mulleres tiveron en 2019 ingresos non superiores ao SMI. Os homes con salarios inferiores ao 50% do SMI foron o 15% e con salarios entre o 50% e o 100% foron o 13%, mellores datos que no grupo de mulleres.

Cos salarios máis altos acontece á inversa, é unha porcentaxe moi baixa de mulleres as que perciben salarios altos. So 393 mulleres tiveron salarios 10 veces superiores ao SMI, fronte a 1.764 homes.

Cadro 5.41

Poboación asalariada por tramos de salario e sexo. Galicia/España. 2018-2019

	2018				2019			
	Galicia		España		Galicia		España	
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
De 0 a 0,5 SMI	77.733	95.090	1.711.680	1.981.631	83.064	104.569	1.836.070	2.150.851
De 0,5 a 1 SMI	57.869	82.909	1.201.293	1.426.762	71.328	104.656	1.455.919	1.769.051
De 1 a 1,5 SMI	78.626	102.235	1.420.265	1.525.697	131.378	123.046	2.077.857	1.831.515
De 1,5 a 2 SMI	116.410	75.666	1.697.017	1.198.217	107.141	65.258	1.674.099	1.099.489
De 2 a 2,5 SMI	71.514	44.877	1.154.374	780.585	52.120	34.636	944.243	675.427
De 2,5 a 3 SMI	42.271	27.661	746.183	525.567	39.464	28.894	712.532	526.632
De 3 a 3,5 SMI	33.846	23.814	601.036	437.723	23.267	18.324	487.149	346.460
De 3,5 a 4 SMI	20.814	16.099	433.035	308.676	14.408	9.579	302.746	189.836
De 4 a 4,5 SMI	13.960	10.361	297.379	199.156	8.714	4.424	190.827	104.763
De 4,5 a 5 SMI	9.346	4.754	196.762	111.502	5.872	3.188	133.840	72.218
De 5 a 7,5 SMI	19.506	9.969	432.367	223.192	11.646	6.041	277.859	136.994
De 7,5 a 10 SMI	4.835	1.759	119.497	46.279	2.399	710	67.035	22.051
Máis de 10 SMI	2.938	657	91.429	22.211	1.764	393	58.745	13.559
Total	549.668	495.851	10.102.317	8.787.198	552.565	503.718	10.218.921	8.938.846

Fonte: Axencia Tributaria, Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2019.

A Enquisa anual de estrutura salarial do ano 2019 do INE, última dispoñible, confirma os datos anteriores.

En Galicia o salario medio bruto anual total en 2019 do colectivo feminino foi de 19.818,26 euros algo maior que na Enquisa de estrutura salarial de 2017 (18.833,53 euros). Se distinguimos entre tipo de contrato a media foi de 21.106,27 euros para os contratos indefinidos e 15.934,69 euros para os de duración determinada e no colectivo masculino foi de 24.542,83 euros, distribuídos en 26.511,85 euros para os contratos indefinidos e 18.104,20 euros para os de duración determinada. Isto supón que as mulleres galegas en 2019 percibiron unhas retribucións un 19,25% menor que as dos homes (22,5% en 2017), diferenza que no caso dos contratos indefinidos alcanza o 20,4% (24% en 2017). A pesar de ser altas as diferenzas o dato positivo é que se acortan as distancias.

En España a media salarial bruta das mulleres en 2019 foi de 21.682,02 euros, fronte aos 26.934,38 dos salarios masculinos, o que reflicte unha diferenza en contra do salario

feminino de 19,5%. Nas contratacións indefinidas, esta diferenza desfavorable para as mulleres chega ao 21,7%.

Cadro 5.42**Salario bruto anual por tipo de contrato (euros). 2019**

Homes	Total	Indefinido	Duración determinada
Andalucía	24.527,67	27.192,49	18.345,06
Aragón	26.404,73	29.046,11	17.581,21
Asturias	28.481,75	31.281,97	20.336,35
Baleares	24.914,51	27.093,89	18.915,12
Canarias	22.082,69	23.934,02	17.581,94
Cantabria	25.795,43	28.232,23	17.845,18
Castela e León	24.665,79	27.026,58	17.596,03
Castela-A Mancha	23.494,17	25.604,65	18.181,87
Cataluña	28.956,38	31.610,52	19.213,52
C. Valenciana	24.499,53	26.881,54	17.511,31
Extremadura	21.823,73	24.021,92	16.026,16
Galicia	24.542,83	26.511,85	18.104,20
Madrid	30.530,89	33.009,13	18.718,62
Murcia	24.289,41	25.830,64	19.781,03
Navarra	30.564,90	33.653,16	20.342,83
País Vasco	32.529,17	35.672,89	21.938,16
A Ríoxa	25.342,99	27.372,69	17.747,33
España	26.934,38	29.539,81	18.565,62

Mulleres	Total	Indefinido	Duración determinada
Andalucía	19.391,52	20.838,84	16.274,30
Aragón	20.360,25	21.636,65	16.607,47
Asturias	21.298,58	22.976,32	16.342,10
Baleares	21.631,07	22.798,40	18.420,63
Canarias	19.540,82	20.393,22	17.342,50
Cantabria	20.600,16	21.248,35	-18.150,45
Castela e León	19.414,11	20.245,46	16.729,85
Castela-A Mancha	19.939,58	20.737,50	18.070,79
Cataluña	22.988,22	24.249,87	18.120,91
C. Valenciana	19.314,58	20.709,76	14.761,81
Extremadura	18.012,58	20.518,40	12.776,92
Galicia	19.818,26	21.106,27	15.934,69
Madrid	24.873,79	26.532,05	17.671,32
Murcia	19.431,25	20.327,33	17.115,33
Navarra	23.728,82	24.861,70	21.166,12
País Vasco	26.197,62	27.128,33	23.100,41
A Ríoxa	20.377,23	21.208,29	-17.742,33
España	21.682,02	23.128,70	17.256,90

Fonte: INE, Enquisa anual de estrutura salarial.

5.9. Prestacións por desemprego

Os datos proporcionados polo Ministerio de Traballo e Economía Social (MTES) para a elaboración deste apartado non están desagregados por CC.AA, polo que, aínda que fagamos referencia ás súas táboas estatísticas, imos utilizar tamén o informe da Axencia Tributaria “Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2019”.

O número de perceptoras de prestacións de desemprego, segundo as estatísticas do Anuario de estatísticas laborais e de asuntos sociais do MTES, foi lixeiramente inferior

ao dos homes no nivel contributivo e superior no asistencial, existindo moita máis diferenza en renda activa de inserción e en programa de activación para o emprego.

415.846 (2019) e 911.830 (2020) mulleres percibiron prestación de nivel contributivo, fronte a 391.768 (2019) e 916.659 (2020) homes. É destacable a melloría nos datos das perceptoras de prestación contributiva polo que supón da súa orixe como traballadoras e cotizantes, non é unha prestación asistencial que non requira de cotizacións.

511.383 (2019) e 567.805 (2020) mulleres percibiron prestacións de nivel asistencial, fronte a 401.001 (2019) e 449.628 (2020) homes.

87.326 (2019) e 83.080 (2020) mulleres percibiron a renda activa de inserción, fronte a 53.647 (2019) e 45.842 (2020) homes.

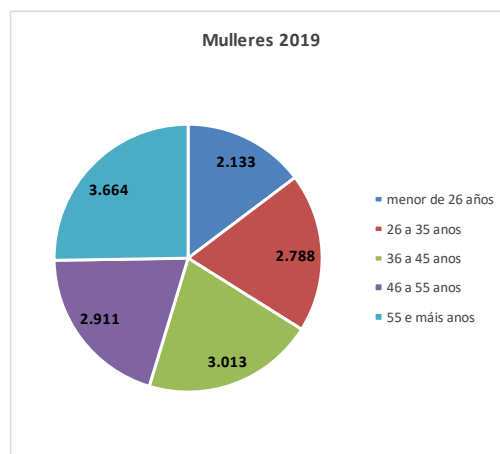
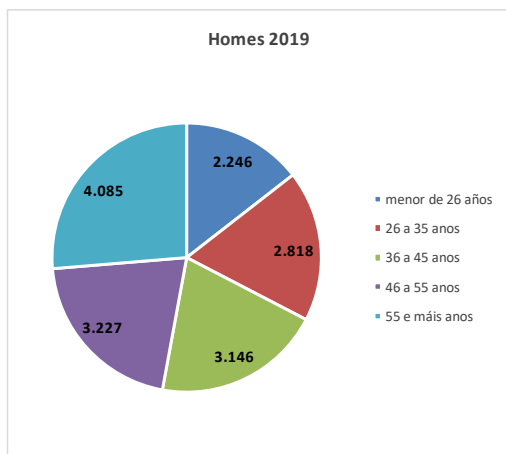
En todas as CC.AA. o importe da prestación media anual é inferior no colectivo feminino, 3.000 euros en 2019 fronte aos 3.226 dos homes. En Galicia a media anual chegou en 2019 aos 2.937 euros para as mulleres e aos 3.316 euros para os homes, polo tanto existe unha diferenza en prexuízo do grupo de mulleres de 379 euros anuais como media, acurtándose a distancia entre os dous colectivos.

Cadro 5.43

Prestación media anual. Segundo sexo e idade. España. 2016-2019

	2016		2017		2018		2019
Homes		Homes		Homes		Homes	
menor de 26 anos	2.024	menor de 26 anos	2.032	menor de 26 anos	2.088	menor de 26 anos	2.246
26 a 35 anos	2.681	26 a 35 anos	2.625	26 a 35 anos	2.697	26 a 35 anos	2.818
36 a 45 anos	3.064	36 a 45 anos	2.971	36 a 45 anos	2.981	36 a 45 anos	3.146
46 a 55 anos	3.175	46 a 55 anos	3.048	46 a 55 anos	2.949	46 a 55 anos	3.227
55 e máis anos	4.187	55 e máis anos	4.086	55 e máis anos	3.792	55 e máis anos	4.085
Total	3.179	Total	3.087	Total	3.126	Total	3.226
Mulleres		Mulleres		Mulleres		Mulleres	
menor de 26 anos	1.925	menor de 26 anos	1.959	menor de 26 anos	2.039	menor de 26 anos	2.133
26 a 35 anos	2.618	26 a 35 anos	2.604	26 a 35 anos	2.673	26 a 35 anos	2.788
36 a 45 anos	2.902	36 a 45 anos	2.865	36 a 45 anos	2.920	36 a 45 anos	3.013
46 a 55 anos	2.774	46 a 55 anos	2.746	46 a 55 anos	2.806	46 a 55 anos	2.911
55 e máis anos	3.702	55 e máis anos	3.623	55 e máis anos	2.537	55 e máis anos	3.664
Total	2.882	Total	2.850	Total	2.866	Total	3.000

Fonte: Axencia Tributaria, Mercado de Traballo e pensións nas fontes tributarias; 2019.

Se comparamos a percepción media feminina en materia de prestacións de desemprego co total do colectivo feminino, as mulleres galegas percibiron 63 euros menos en 2019 que a media de España, empeorando a súa posición con respecto a outros anos. No caso dos homes galegos a diferenza coa media dos homes España é de 90 euros máis.

Podemos concluír dicindo que a muller galega percibe só o 88,6% das prestacións, comparándoas coas percibidas polos seus compañeiros homes, é dicir, percibe un 11,4% menos.

Cadro 5.44

Percepcións medias de prestacións por desemprego. Por sexo e comunidade autónoma da persoa Galicia/España. 2018-2019

	Prestación media anual					
	2018			2019		
	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
Andalucía	2.871	2.922	2.822	2.945	2.991	2.901
Aragón	2.979	3.102	2.865	3.116	3.272	2.974
Asturias	3.151	3.424	2.871	3.165	3.342	2.979
Baleares	2.700	2.773	2.631	2.853	2.912	2.799
Canarias	2.907	3.048	2.776	3.062	3.213	2.922
Cantabria	2.985	3.180	2.739	3.059	3.281	2.847
Castela e León	3.018	3.214	2.819	3.105	3.271	2.940
Castela-A Mancha	2.957	3.049	2.867	3.047	3.138	2.961
Cataluña	3.225	3.379	3.078	3.379	3.534	3.233
C. Valenciana	2.864	2.994	2.740	2.983	3.092	2.880
Extremadura	2.857	2.926	2.792	2.901	2.943	2.862
Galicia	3.015	3.216	2.823	3.120	3.316	2.937
Madrid	3.514	3.720	3.322	3.612	3.824	3.420
Murcia	2.735	2.835	2.629	2.843	2.940	2.742
A Rioxa	3.033	3.172	2.899	3.154	3.309	3.009
Ceuta	2.878	3.067	2.705	2.984	3.173	2.805
Melilla	2.838	3.035	2.642	2.996	3.142	2.854
España	3.004	3.126	2.886	3.109	3.226	3.000

Fonte: Axencia Tributaria, Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2019.

Facendo unha análise da nacionalidade das persoas perceptoras, observamos que cando a nacionalidade é española a diferenza nas percepcións das mulleres con respecto aos varóns é superior, chegando a percibir un 12% menos, mentres que, se a orixe é estranxeira, a diferenza redúcese ata un 5% menos.

A diferenza estriba na nacionalidade de orixe, xa que os homes non españois perciben unhas prestacións inferiores ás dos homes galegos (18,4% menos), mentres que as mulleres non españolas, con respecto ás mulleres galegas, teñen uns ingresos en concepto de desemprego do 11,8% menos.

Esta análise volve reafirmar a idea de que, con independencia da orixe, nacionalidade, formación..., o colectivo de mulleres sempre está por debaixo do de homes.

Cadro 5.45

Poboación desempregada e prestacións medias por nacionalidade e sexo da persoa perceptora. Galicia/España. 2019-2020

	2019						2020					
	Persoas desempregadas			Prestación media anual			Persoas desempregadas			Prestación media anual		
	Ambos sexos	Mulleres	Homes	Media total	Mulleres	Homes	Ambos sexos	Mulleres	Homes	Media total	Mulleres	Homes
España												
Española	3.796.140	1.981.227	1.814.913	3.042	2.914	3.181	3.827.080	2.020.852	1.806.228	3.150	3.032	3.281
Estranxeira	565.309	243.835	321.474	2.749	2.660	2.816	602.975	264.308	338.667	2.854	2.759	2.928
Galicia												
Española	210.820	108.603	102.217	3.035	2.838	3.244	211.716	110.419	101.297	3.144	2.953	3.352
Estranxeira	10.403	4.597	5.806	2.605	2.463	2.718	11.426	5.196	6.230	2.675	2.603	2.735

Fonte: Axencia Tributaria, Mercado de trabajo y pensiones en las fuentes tributarias.

5.10. Pensións

Para unha primeira análise utilizaremos os datos proporcionados polo MTES nas estatísticas do Anuario de estatísticas laborais do 2020.

Faremos unha primeira análise das pensións contributivas.

O número de pensionistas mulleres (4.325.696 en 2020) en toda España é lixeiramente inferior ao de homes (4.553.141), mentres que en Galicia é lixeiramente superior: 411.658 mulleres e 354.218 homes. É máis destacable que se ben no colectivo masculino as pensións de xubilación, que requiren unha cotización previa, supoñen un 77,6% do total das pensións do grupo de homes, no grupo de mulleres só alcanzan un 49,9%, mentres que as de viuvez son percibidas por mulleres no 90% dos casos e estas pensións supoñen o 40,5% do total das pensións femininas.

En relación co importe medio mensual podemos dicir que en Galicia as pensións percibidas polas mulleres en 2020 son 370,96 euros menos que as dos homes, ou o que é o mesmo, un 34,8% menores (mulleres: 695,37 euros; homes: 1.066,33 euros), importes inferiores aos anteriores. Esta diferenza aínda é maior se comparamos as pensións de xubilación. Así unha pensionista de xubilación muller percibiría 414,41 euros menos que un home, un 35,6% menos, hai un pequeno empeoramento sobre o ano anterior.

As pensións de viuvez e a favor de familiares son lixeiramente superiores no caso das mulleres.

Cadro 5.46

**Pensión contributivas e importe medio e pensionistas
segundo clase, por sexo. Galicia. 2020**

	Importe medio En euros/mes	Número de pensionistas
Homes	1.066,33	354.218
Incapacidade permanente	943,84	45.677
Xubilación	1.164,41	275.061
Viuvez	431,30	18.546
Orfandade	405,54	12.475
En favor de familiares	512,02	2.459
Mulleres	695,37	411.658
Incapacidade permanente	795,00	24.017
Xubilación	750,00	205.637
Viuvez	636,42	166.934
Orfandade	408,08	10.875
En favor de familiares	537,67	4.195
Ambos os dous sexos	866,94	765.880
Incapacidade permanente	892,54	69.695
Xubilación	987,13	480.700
Viuvez	615,91	185.481
Orfandade	406,72	23.350
En favor de familiares	528,19	6.654

Fonte: IGE 2020.

Se a análise a realizamos observando as pensións segundo tramos de contía mensual, por sexo e clase, para todo o territorio das CC.AA, apreciamos que no colectivo de mulleres o número de pensións en tramos inferiores á pensión media ou que chegan a ela é do 26%, mentres que no grupo de homes alcanzan o 16,3% de perceptores en 2019. Na mesma liña so hai 6.472 mulleres coas pensións máis altas fronte a 21.172 homes.

Os datos de Galicia son similares con 28,8% de mulleres en tramos inferiores a pensión media fronte a un 6,8% de homes.

Cadro 5.47

Pensionistas, percepcións de pensións medias por sexo e tramo de pensión. España. 2019

	Total			Homes			Mulleres		
	Pensionistas	Pensións por persoa	Pensión media anual	Pensionistas	Pensións por persoa	Pensión media anual	Pensionistas	Pensións por persoa	Pensión media anual
Total	9.326.584	1,13	15.722	4.676.384	1,14	18.249	4.650.200	1,12	13.181
De 0 a 0,5 PM	523.397	1,04	2.246	205.910	1,03	2.176	317.487	1,05	2.284
De 0,5 a 1 PM	1.454.720	1,07	6.743	566.458	1,06	6.874	898.262	1,07	6.662
De 1 a 1,5 PM	3.407.669	1,04	10.424	1.420.184	1,03	10.785	1.987.485	1,05	10.166
De 1,5 a 2 PM	1.158.753	1,10	15.591	653.753	1,08	15.645	505.000	1,13	15.521
De 2 a 2,5 PM	826.076	1,13	20.133	501.789	1,12	20.173	324.284	1,18	20.071
De 2,5 a 3 PM	536.240	1,20	24.576	344.978	1,18	24.612	191.262	1,23	24.511
De 3 a 3,5 PM	368.638	1,26	29.176	261.914	1,22	29.190	106.724	1,35	29.140
De 3,5 a 4 PM	404.612	1,32	33.611	263.838	1,28	33.669	140.774	1,39	33.501
De 4 a 4,5 PM	479.160	1,30	37.431	341.302	1,25	37.402	137.858	1,43	37.501
De 4,5 a 5 PM	63.467	2,09	42.452	47.232	2,05	42.457	16.235	2,21	42.437
De 5 a 7,5 PM	76.211	2,27	52.524	57.854	2,26	52.541	18.357	2,29	52.470
Más de 7,5 PM	27.644	2,52	118.126	21.172	2,51	121.339	6.472	2,53	107.614

Fonte: Axencia Tributaria, Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2019.

Para poder facer unha análise por CC.AA. e sexo utilizaremos os datos do informe da Axencia Tributaria "Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2019".

Cabe sinalar que se ben en Galicia o número de pensionistas (sen distinción polo tipo de pensión) é superior lixeiramente no colectivo feminino (51,45% en 2019), non o son os importes das pensións recibidas, xa que a diferenza chega a un 26,85% menos. No total das CC.AA. o número de mulleres pensionistas chega ao 49,8% e os importes das pensións son dun 27,8% menos que as dos homes.

A pensión media anual das mulleres pensionistas en Galicia alcanzou en 2019 os 11.819 euros fronte aos 16.159 euros dos homes, o que supón que as mulleres perciben o 73,1% do importe da pensión masculina ou, o que é o mesmo, un 26,9% menos, o que supón unha significativa diferenza (4.340 euros menos ao ano).

A muller galega tamén está en desvantaxe se comparamos a súa pensión media coa das mulleres do resto de CC.AA, con 1.362 euros menos en 2019.

As pensións das mulleres galegas ocupan os lugares máis baixos, despois de Extremadura e Castela-A Mancha, empeorando a súa posición en relación a anos anteriores.

Cadro 5.48

Pensión media anual por comunidades autónomas e sexo. Exercicio 2018-2019

	2018			2019		
	Total	Mulleres	Homes	Total	Mulleres	Homes
Andalucía	13.423	11.244	15.553	14.224	12.075	16.337
Aragón	15.809	12.646	18.766	16.725	13.636	19.643
Asturias	17.829	13.252	22.060	18.824	14.330	23.005
Baleares	14.382	12.132	16.717	15.112	12.872	17.467
Canarias	13.192	11.315	15.062	13.923	12.123	15.729
Cantabria	15.708	12.637	18.666	16.591	13.569	19.513
Castela e León	14.908	12.210	17.265	15.756	13.069	18.126
Castela-A Mancha	13.242	10.996	15.002	13.996	11.775	15.759
Cataluña	16.046	12.095	19.028	16.834	14.130	19.766
C. Valenciana	13.849	11.501	16.177	14.645	12.315	16.973
Extremadura	12.224	10.620	13.633	13.001	11.424	14.397
Galicia	13.122	10.985	15.392	13.926	11.819	16.159
Madrid	18.416	14.913	22.033	19.143	15.829	22.592
Murcia	13.299	11.011	15.504	14.221	11.950	16.403
A Ríoxa	14.785	12.316	17.054	15.667	13.195	17.954
Ceuta	14.802	11.501	18.328	15.653	12.335	19.091
Melilla	13.993	11.388	17.183	14.874	11.858	18.151
Total	14.917	11.054	17.486	15.722	13.181	18.249

Fonte: Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2019

6. INICIO DA RELACIÓN LABORAL

Demetrio Fernández López

Director Territorial da Inspección de Traballo e Seguridade Social en Galicia

Capítulo 6. INICIO DA RELACIÓN LABORAL

6.1. Inscripción de empresas

A estrutura de todo o presente capítulo ordénase en empresas inscritas, persoas traballadoras afiliadas e de alta e persoas traballadoras estranxeiras. A primeira parte detalla as empresas con persoal, obtidas agrupando contas de cotización co mesmo número de identificación fiscal. Inclúense no réxime xeral (agás o sistema especial de empregados e empregadas do fogar), o réxime da minería do carbón e o réxime especial de traballadoras e traballadores do mar (conta allea). Do sector servizos exclúese "Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria".

A partir do mes de marzo, prodúcese un descenso significativo no número de empresas inscritas na Seguridade Social paralelo ao forte descenso da actividade económica. Este descenso maniféstase en todos os tamaños e sectores. Aínda que a partir de maio comeza unha lenta recuperación, os datos ao remate do ano seguen a ser máis baixos que no ano 2019. A mesma reflexión pode facerse respecto de todas as variables deste capítulo no que atinxe a persoas traballadoras estranxeiras e respecto de afiliacións e altas na Seguridade Social.

No cadro 6.1, ofrécese o dato fixo do número de empresas a 31 de decembro de 2020, distribuídas segundo sector de actividade. Pódese observar que o sector servizos é o que máis empresas contén con 58.514 empresas (61.116 en 2019) do total de 79.531 empresas (82.285 en 2019), triplicando o resto de sectores, e multiplicando por máis de sete o seguinte sector que é a construción. Obsévese que diminúen ambas as cifras en 2020 respecto do ano anterior, no que xa había descenso. Ademais é, con grande diferenza, o que máis persoas ocupa (493.071). En canto a persoas traballadoras, síguese o sector da industria e en terceiro lugar a construción. Redúcese en case 2.754 o número de empresas con persoal asalariado no ano 2020 fronte a 2019.

Cadro 6.1**Empresas con persoal asalariado e persoas traballadoras, segundo sector de actividade, por provincias ⁽¹⁾. Galicia. 2020**

	Empresas					Persoas traballadoras				
	Total	Agrario	Industria	Construción	Servizos	Total	Agrario	Industria	Construción	Servizos
A Coruña	33.137	1.973	2.626	3.449	25.089	299.490	5.758	45.680	22.381	225.671
Lugo	11.152	1.270	947	1.088	7.847	73.496	4.225	11.322	4.906	53.043
Ourense	9.378	419	972	937	7.050	66.122	1.393	13.485	4.619	46.625
Pontevedra	29.453	2.073	2.844	3.002	21.534	247.108	6.840	56.735	15.543	167.990
Galicia	79.531	5.672	7.087	8.258	58.514	686.216	18.413	127.473	47.259	493.071

Datos a 31 de decembro de 2020.

(1) Empresas con persoas traballadoras, obtidas agrupando contas de cotización co mesmo NIF. Inclúense o réxime xeral (agás sistema especial de empregados/as do fogar), réxime da minería do carbón e o réxime especial de traballadores/as do mar (conta allea). Do sector servizos exclúese "Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria".

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

No cadro 6.2, con datos extraídos do Ministerio de Trabajo e Economía Social, pódese ver, nun cadro comparativo dos anos 2020 e 2019, o número de empresas distribuído segundo teñan persoal asalariado ou sexan autónomos sen persoal asalariado, extraéndose a conclusión de que decreceron nos dous casos. Concretamente, estas últimas baixan por terceiro ano, pero é máis acusado o descenso nas que teñen persoal asalariado.

Cadro 6.2**Empresas segundo teñan persoal asalariado ou sexan autónomos/as sen persoal asalariado, por sector e sección de actividade, tipo, tamaño da empresa. Galicia. 2020-2019**

	Total		Empresas con persoal asalariado ⁽¹⁾		Autónomos/as sen persoal asalariado ⁽²⁾	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Galicia	186.042	189.115	79.531	82.285	106.511	106.830

(1) Empresas con persoas traballadoras, obtidas agrupando contas de cotización co mesmo NIF. Inclúense o réxime xeral (agás sistema especial de empregados/as do fogar), réxime da minería do carbón e o réxime especial de traballadores/as do mar (conta allea). Do sector servizos exclúese "Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria".

(2) A información sobre "autónomos sen asalariados" refírese as persoas afiliadas aos réximes especiais de traballadores autónomos e do mar (conta propia). Exclúese aos autónomos que estean integrados en sociedades mercantís, cooperativas e outras entidades societarias, os que figuran como colaboradores familiares e os que estean rexistrados formando parte dalgún colectivo especial de persoas traballadoras.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

Distribuídas as empresa e as persoas traballadoras polo tipo de empresa (cadro 6.3), obsérvase claramente que segue a ser moi superior o número de empresas persoa xurídica e de persoas traballadoras ocupadas naquelas empresas que revisten esta forma, fronte ás empresas persoa física. No que atinxe ás persoas traballadoras ocupadas nas empresas persoa xurídica, multiplica por máis de nove a outra tipoloxía, manténdose a proporcionalidade de anos anteriores.

Cadro 6.3**Empresas inscritas na Seguridade Social e persoas traballadoras,
segundo tipo de empresa. Galicia. 2020**

	Empresas			Persoas traballadoras		
	Total	Persoa física	Persoa xurídica	Total	Persoa física	Persoa xurídica
Galicia	79.531	31.197	48.334	686.216	64.518	621.698

Datos a 31 de decembro de 2020.

Inclúense o réxime xeral (agás sistema especial empregados/as do fogar), o réxime da minería do carbón e o réxime especial de traballadores/as do mar (conta allea). Do sector servizos, exclúese "Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria".

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

No cadro 6.4 pode observarse que, das persoas traballadoras en empresas inscritas na Seguridade Social, o 72,4% (70,51% en 2019) teñen subscrito contrato indefinido e que, de entre estes, o número de contratos a xornada completa ten unha porcentaxe moi superior ao dos contratos a tempo parcial, pese a que estes últimos medran dende o ano 2017. A porcentaxe de persoas vencelladas por contrato a tempo parcial, incrementábase moito na contratación temporal, ata chegar a case o 33% (dous puntos por baixo do ano anterior).

Cadro 6.4**Persoas traballadoras en empresas con persoal asalariado segundo tipo de contrato
e tipo de xornada. Galicia. 2020⁽¹⁾**

	Total	Contrato indefinido			Contrato temporal		
		Total	Tempo completo	Tempo parcial	Total	Tempo completo	Tempo parcial
Galicia	686.216	499.127	407.938	91.189	187.089	125.941	61.148

(1) Empresas con persoas traballadoras, obtidas agrupando contas de cotización co mesmo NIF. Inclúense o réxime xeral (agás sistema especial de empregados/as do fogar), réxime da minería do carbón e o réxime especial de traballadores/as do mar (conta allea). Do sector servizos exclúese "Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria".

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social. Datos a 31 de decembro de 2020.

Apertura de centros de traballo

Tradicionalmente incluíanse neste apartado os cadros relativos ás comunicacións de aperturas de centros de traballo, na súa acepción laboral, como unidade produtiva con organización específica que, polo tanto, non poden ser tomados conceptualmente como empresas, xa que estas poden ter un ou varios centros de traballo. Por outra banda, a falta de comunicación dos cesamentos dos centros de traballo, unha vez amortizados os cadros de persoal, impedían coñecer o dato máis preciso do total neto de centros de traballo creados nun período. En consecuencia, estas cifras referíanse a aquelas comunicacións de apertura de centros de traballo que, con carácter preceptivo, realizaban as empresas.

Dende o ano 2016 non se trataron de xeito informático estes datos pola autoridade laboral autonómica, e non existe rexistro accesible, nin tan sequera para facer un reconto manual.

6.2. Afiliacións e altas na seguridade social

6.2.1. Introducción

Os datos que proporcionan as altas das persoas traballadoras á Seguridade Social permiten unha análise da configuración laboral de Galicia, permitindo ademais, pola súa desagregación en réximes ou sistemas especiais, obter información de certo detalle nas actividades do mar e autónomos. Así mesmo, a Tesourería Xeral da Seguridade Social conta cunha base de datos do total de persoas afiliadas por sectores de actividade de indubidable valor.

Convén precisar que por persoas afiliadas e en alta enténdese, ademais das que traballan pola súa conta, todas aquelas que, nun momento determinado, atópanse ao servizo da empresa, e polas que esta cotiza, se ben o número de afiliacións non se corresponde necesariamente co de persoas traballadoras, senón co de situacións que xeran obriga de cotizar, é dicir, a mesma persoa contabilízase tantas veces como situacións de cotización teña, sexa porque teña varias actividades nun mesmo réxime, ou en varios. A afiliación e a alta na Seguridade Social é obrigatoria para toda persoa en activo por conta allea, ou que desempeñe o exercicio de calquera actividade de carácter autónomo, coa exclusión dun reducidísimo número de profesionais liberais. Tamén se asimilan ás situacións en alta, a incapacidade temporal, o desemprego na modalidade de pago delegado e a situación de suspensión por regulación de emprego.

Non obstante, as cifras que proporciona o sistema da Seguridade Social non comprenden a todas as persoas traballadoras, xa que quedan fóra as que cotizan á Mutualidade de Funcionarios da Administración Civil do Estado (MUFACE), as integradas no Instituto Social das Forzas Armadas (ISFAS) e as afiliadas á Mutualidade Xeral de Xustiza (MUGEJU).

6.2.2. A evolución a medio prazo

Da análise dos datos a medio prazo, ano 2010 a 2020 (cadro 6.5), obsérvase que, no total galego, existen dunha data a outra 17.600 cotizantes menos, e que esa diminución prodúcese dun xeito significativo na Galicia interior, nas provincias da Lugo (6.700) e Ourense cun descenso semellante (5.900), pero tamén na Galicia atlántica.

A análise da evolutiva, amosa como os datos de maior relevancia a diminución do número de persoas afiliadas nos anos 2010 a 2014 e o cambio de tendencia, medrando

as cifras a partir do ano 2015, con máis forza no ano 2018 e seguindo en 2019. Esta tendencia á alza rómpese por mor da pandemia en 2020.

Tamén é salientable o descenso no cómputo xeral do período do número de persoas en alta pertencentes ao réxime do mar, que pasan no total de Galicia de 24.100 en 2010 a 19.600 en 2020, o que supón, por conseguinte, un descenso de 4.500 altas. No ano 2014 fréase o descenso de persoas activas nas catro provincias galegas e no total de Galicia, aínda que o crecemento é de só 4.400 persoas afiliadas no conxunto da comunidade autónoma e ese crecemento mantense ata 2019 incluído, caendo en 2020 de novo.

En 2020 descende o número de persoas afiliadas á Seguridade Social, que representan en decembro dese ano un total de 989.900, cun descenso con respecto á media de 2019 de 28.900 cotizantes.

Cadro 6.5
Persoas traballadoras afiliadas e en alta laboral. Réximes xeral e agrario, e total. Galicia/España. 2010 a 2020

2010	R. xeral	321,7	81,9	76,5	260,5	740,6	13.354,3
	R. agrario ⁽³⁾	1,5	1,4	0,4	1,3	4,6	820,0
	Agrario autónomo (SETA)	13,4	14,8	3,3	5,6	37,1	213,1
	Total ⁽²⁾	424,6	126,3	106,2	350,4	1.007,5	17.581,9
2011	R. xeral	313,6	80,2	74,7	249,7	718,2	13.152,5
	R. agrario ⁽³⁾	1,5	1,5	0,4	1,3	4,7	822,3
	Agrario autónomo (SETA)	12,6	14,0	2,9	5,1	34,6	205,3
	Total ⁽²⁾	414,8	123,7	103,8	337,9	980,2	17.263,3
2012	R. xeral ⁽⁵⁾	296,2	75,1	70,5	232,4	674,2	12.470,5
	S. E. agrario ⁽⁴⁾	1,6	1,6	0,3	1,3	4,8	810,1
	Agrario autónomo (SETA)	12,0	13,3	2,7	4,8	32,8	199,6
	Total ⁽²⁾	400,2	118,8	99,9	322,3	941,2	16.738,6
2013	R. xeral ⁽⁵⁾	286,0	71,4	68,5	223,7	649,5	12.027,9
	S. E. agrario ⁽⁴⁾	1,5	1,5	0,3	1,1	4,5	753,5
	Agrario autónomo (SETA)	11,4	12,7	2,5	4,5	31,2	195,8
	Total ⁽²⁾	391,2	114,8	98,0	313,4	917,4	16.299,5
2014	R. xeral ⁽⁵⁾	287,4	71,6	68,6	224,6	652,2	12.212,0
	S. E. agrario ⁽⁴⁾	1,6	1,5	0,3	1,1	4,5	754,6
	Agrario autónomo (SETA)	10,9	12,2	2,4	4,3	29,8	194,3
	Total ⁽²⁾	393,9	115,0	98,2	314,8	921,8	16.556,0
2015	R. xeral ⁽⁵⁾	297,9	73,9	69,9	234,0	675,7	12.842,1
	S. E. agrario ⁽⁴⁾	1,7	1,8	0,3	1,0	4,7	807,0
	Agrario autónomo (SETA)	10,2	11,4	2,2	4,0	27,7	191,7
	Total ⁽²⁾	405,2	117,1	99,4	324,4	946,1	17.308,4
2016	R. xeral	303,1	75,3	70,6	238,2	687,2	13.155,9
	R. agrario	1,7	1,9	0,3	1,2	5,2	765,2
	Agrario autónomo (SETA)	9,6	10,9	2,1	3,8	26,3	193,3
	Total ⁽²⁾	410,0	118,4	99,8	329,2	957,6	17.600,8
2017	R. xeral	312,7	77,4	72,1	246,7	708,9	13.745,6
	R. agrario	1,8	1,9	0,4	1,3	5,3	776,5
	Agrario Autónomo (SETA)	9,1	10,5	2,0	2,3	25,3	193,4
	Total ⁽²⁾	419,0	119,9	101,0	337,7	977,7	18.222,5
2018	R. xeral	322,3	80,0	74,3	258,1	734,7	14.291,0
	R. agrario	1,9	1,9	0,4	1,4	5,6	769,4
	Agrario autónomo (SETA)	9,3	11,1	2,4	2,6	25,4	194,2
	Total ⁽²⁾	428,0	121,9	102,6	348,9	1.001,4	18.787,4
2019	R. xeral	331,6	82,4	75,6	265,6	755,2	14.782,9
	R. agrario	2,0	1,9	0,4	1,4	5,7	762,9
	Agrario autónomo (SETA)	12,6	11,4	2,9	3,2	30,1	204,4
	Total ⁽²⁾	436,3	123,2	103,0	356,3	1.018,8	19.278,7
2020	R. xeral	320,9	80,2	73,8	257,2	732,0	14.415,6
	R. agrario ⁽³⁾	2,0	1,7	0,4	1,3	5,4	778,9
	Agrario autónomo (SETA)	7,7	9,4	1,7	3,1	22,0	182,9
	Total ⁽²⁾	423,7	119,6	100,3	346,4	989,9	18.904,9

(1) Non se inclúen as persoas afiliadas aos réximes especiais existentes nesa época de representantes de comercio, artistas, toureiros, escritores/as de libros e futbolistas (a incidencia é moi pequena).

(2) O total inclúe, ademais dos reseñados, os do mar, autónomos, empregados/as do fogar e minería do carbón.

(3) A partir do 1de xaneiro de 2008 as persoas traballadoras por conta propia do réxime especial agrario intégranse no réxime especial de traballadores autónomos (lei 18/2007, do 4 de xullo).

(4) A partir do 1de xaneiro de 2012 as persoas traballadoras por conta allea do réxime especial agrario intégranse no réxime xeral (lei 27/2011, do 1de agosto).

(5) Sen agrarios/as e empregados/as do fogar.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

Convén destacar tamén que o réxime xeral, onde se inclúen as persoas asalariadas do sector industrial, da construción e dos servizos, experimenta nese período un descenso de 3.700 cotizantes, é dicir, das 735.700 persoas afiliadas en 2010 ás 732.000 en 2020, pasando a representar un 73,95% das altas en 2020, aínda así a certa distancia do 76,25% que constitúe esa proporción no total do estado español.

A diminución nestes últimos anos das persoas afiliadas e en alta pertencentes ao extinguido réxime especial agrario, supón que na Comunidade Autónoma Galega o peso das persoas susceptibles de integrarse nese réxime pasa, respecto do total das afiliadas, do 5,30% en 2010, ao 3,10% en 2020, aumentando diferenzas ano a ano e xa nestes últimos representando unha porcentaxe moi inferior ao conxunto estatal.

A peculiaridade dos datos das provincias de Lugo e Ourense vén dada por mor do descenso dos persoas activas agrarias e, pese a que son as provincias nas que proporcionalmente ten o maior peso este sector, manteñen xa, dende hai máis de 30 anos en Ourense e Lugo, a diferenza do sucedido ata esas datas, un maior número de persoas traballadoras do citado réxime xeral que do agrario.

6.2.3. Análise dos once últimos anos

Da análise dos datos correspondentes a estes últimos once anos (cadro 6.6), constátase que despois do importante número de afiliacións en 2009, experimentase un descenso apreciable sobre a subida dese ano no período que vai de 2009 a 2014, con descensos interanuais de 43.000, 22.200, 27.200 e 39.100.

En 2008 coa forte crise en plena virulencia aínda lógrase un aumento (en media anual) de 1.700 cotizantes respecto do ano anterior (ver informes anteriores), producíndose diminucións importantes en 2009 (42.800), en 2010 (22.200), en 2011 (22.800), en 2012 (39.000) e en 2013 (23.800).

Como sinalabamos anteriormente en 2014 ráchase a tendencia á baixa do número de afiliacións, medrando no seu conxunto 4.400 persoas activas en Galicia, se ben diminúe en 1.400 o número das activas agrarias (no seu conxunto, conta propia e conta allea).

Continua tamén a diminución paulatina das afiliacións ao réxime do mar en 2019, do mesmo xeito que se vén dando case de xeito ininterrompido dende 2009.

Co descenso interanual en 2020 de cotizantes do réxime xeral, que pasan a ser en Galicia 732.000, son menos as persoas en alta nese réxime que en 2010. No réxime de autónomos tamén se aprecia un descenso respecto do comezo da serie.

Cadro 6.6

Persoas traballadoras afiliadas e en alta laboral. Por réximes. Galicia/España. 2010-2020

2010	R. xeral	319,6	81,4	76,0	258,7	735,7	13.279,2
	R. mar	6,5	2,0	0,0	15,6	24,1	64,7
	R. agrario ⁽¹⁾	1,5	1,4	0,4	1,3	4,6	818,8
	Autónomos ⁽¹⁾	88,7	38,7	26,8	68,6	222,8	3.126,0
	Outros	8,3	2,8	3,0	6,2	20,3	293,2
	Total	424,6	126,3	106,2	350,4	1.007,5	17.581,9
2011	R. xeral	311,4	79,7	74,2	247,6	712,9	13.053,1
	R. mar	6,4	1,9	0,0	15,2	23,5	62,8
	R. agrario ⁽¹⁾	1,5	1,5	0,4	1,3	4,7	820,2
	Autónomos ⁽¹⁾	87,1	37,8	26,3	67,6	218,8	3.088,8
	Outros	8,4	2,8	2,9	6,2	20,4	301,4
	Total	414,8	123,7	103,8	337,9	980,3	17.326,3
2012	R. xeral ⁽²⁾	296,2	75,1	70,5	232,4	674,2	12.470,5
	R. mar	6,3	1,8	0,0	14,8	22,9	61,8
	R. agrario ⁽¹⁾	1,6	1,6	0,3	1,3	4,8	810,1
	Autónomos ⁽¹⁾	86,0	37,2	26,0	66,5	215,8	3.045,8
	Outros	10,1	3,1	3,1	7,3	23,5	350,2
	Total	400,2	118,8	99,9	322,3	941,2	16.738,6
2013	R. xeral ⁽²⁾	286,0	71,4	68,5	223,7	649,5	12.027,9
	R. mar	6,1	1,7	0,0	14,2	22,1	61,8
	R. agrario ⁽¹⁾	1,5	1,5	0,3	1,2	4,5	753,5
	Autónomos ⁽¹⁾	85,7	36,7	25,8	65,6	213,9	3.029,2
	Outros	11,8	3,5	3,4	8,7	27,4	427,2
	Total	391,2	114,8	98,0	313,4	917,4	16.299,5
2014	R. xeral ⁽²⁾	287,4	71,6	68,6	224,6	652,2	12.212,0
	R. mar	6,1	1,6	0,0	13,9	21,6	61,7
	R. agrario ⁽¹⁾	1,6	1,5	0,3	1,1	4,5	754,6
	Autónomos ⁽¹⁾	87,1	36,7	25,9	66,4	216,0	3.095,8
	Outros	11,7	3,6	3,4	8,8	27,5	432,0
	Total	393,9	115,0	98,2	314,8	921,8	16.556,0
2015	R. xeral ⁽²⁾	297,9	73,9	69,9	234,0	675,7	12.842,1
	R. mar	6,0	1,5	0,0	13,3	20,9	57,6
	R. agrario ⁽¹⁾	1,7	1,8	0,3	1,0	4,7	807,0
	Autónomos ⁽¹⁾	88,0	36,2	25,8	67,2	217,3	3.168,0
	Outros	11,7	3,6	3,4	8,8	27,6	433,8
	Total	405,2	117,1	99,4	324,4	946,1	17.308,4
2016	R. Xeral	303,1	75,3	70,6	238,2	687,2	13.155,9
	R. mar	5,9	1,6	0,0	13,6	21,2	64,0
	Agrario	1,7	1,9	0,3	1,2	5,2	765,2
	Autónomos	87,5	36,0	25,5	67,4	216,4	3.188,6
	Outros	11,7	3,5	3,4	8,8	27,5	429,0
	Total	410,0	118,4	99,9	329,1	957,5	17.600,8
2017	R. xeral	312,7	77,4	72,1	246,7	709,0	13.745,7
	R. mar	6,0	1,6	0,0	13,7	21,3	64,8
	Agrario	1,8	1,9	0,3	1,3	5,4	776,6
	Autónomos	86,7	35,5	25,2	67,1	214,6	3.211,1
	Outros	11,7	3,6	3,3	8,8	27,4	424,4
	Total	419,0	119,9	101,0	337,7	977,7	18.222,5
2018	R. xeral	322,3	80,0	74,3	258,1	734,6	14.291,0
	R. mar	6,0	1,5	0,0	13,7	21,3	65,2
	Agrario	1,9	1,9	0,4	1,4	5,6	769,3
	Autónomos	86,2	34,9	24,6	67,1	212,8	3.246,1
	Outros	11,6	3,5	3,2	8,8	27,1	415,7
	Total	426,1	121,9	102,5	348,9	1.001,4	18.787,4
2019	R. xeral	331,6	82,4	75,6	265,6	755,2	14.782,9
	R. mar	5,9	1,5	0,0	13,6	21,1	65,6
	Agrario	2,0	1,9	0,4	1,4	5,8	763,0
	Autónomos	85,5	34,0	23,8	67,1	210,4	3.264,7
	Outros	11,3	3,4	3,1	8,5	26,3	402,5
	Total	436,3	123,2	103,0	356,3	1.018,8	19.278,7
2020	R. xeral	320,9	80,2	73,8	257,2	732,0	14.415,6
	R. mar	5,6	1,4	0,0	12,7	19,6	58,3
	Agrario	2,0	1,7	0,4	1,3	5,4	778,9
	Autónomos	84,5	33,1	23,3	66,9	207,7	3.269,5
	Outros	10,9	3,1	2,9	8,3	25,2	381,5
	Total	423,7	119,6	100,3	346,4	989,9	18.904,9

Medias anuais en miles, excepto 2016 e 2020 que é a decembro dese ano.

(1)A partir do 1de xaneiro de 2008 as persoas traballadoras por conta propia do réxime especial agrario intégranse no réxime especial de traballadores autónomos (lei 18/2007, do 4 de xullo).

Contabilizanse a partir desa data só os que na actualidade se inclúen no sistema especial agrario (conta allea).

(2) A partir do 1de xaneiro de 2012 as persoas traballadoras por conta allea do réxime especial agrario e os do empregados/as do fogar intégranse no réxime xeral (lei 27/2011 do 1de agosto).

Neste cadro no réxime xeral non se inclúen as persoas afiliadas destes colectivos.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

6.2.4. Persoas traballadoras afiliadas por sector de actividade

No cadro 6.7, no que se contempla unha distribución das persoas traballadoras afiliadas polos sectores clásicos de actividade, a poboación afiliada galega sitúase maioritariamente no sector servizos, 702.600 persoas afiliadas en 2017, 719.500 en 2018, 734.900 en 2019 e 729.200 en 2020. No estado español das 13.772.100 que había en 2017, pasamos a 14.205.400 en 2018, 14.604.300 en 2019 e 13.996.100 en 2020. Segue en importancia o sector da industria, onde en 2017 atópanse en alta 140.600 persoas, que se incrementan a 145.000 no ano 2018, a 146.200 en 2019 e a 145.300 en 2020. No cómputo xeral español as 2.191.600 persoas traballadoras da industria en 2017, increméntanse a 2.251.600 en 2018, a 2.284.000 en 2019 e 2.205.900 en 2020

No sector agrario, no que debemos incluír tamén o pesqueiro, están en alta 59.200 persoas, mentres que son 1.136.000 persoas incluídas nese sector a nivel estatal. Baixan en 200 persoas no caso de Galicia.

Por último, na construción en 2017 respecto do ano anterior medran as persoas en alta en Galicia na cifra de 100, situándose en 73.100, de xeito máis consistente en 2018 con 3.200 novas persoas activas ata chegar ás 76.300 e continúa a tendencia en 2019 con 2.000 persoas activas máis. En 2020 baixa en 500 persoas. En todo o Estado son 1.054.300 as persoas afiliadas dese sector en 2017, 1.118.800 en 2018, 1.194.000 en 2019 e 1.167.300 en 2020.

Cadro 6.7

Persoas traballadoras afiliadas en alta laboral. Por sector de actividade.

Galicia/España. 2010-2020

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Agrario	2010	23,3	19,9	6,1	23,2	72,5	1.200,4
	2011	22,7	19,1	5,7	22,3	69,8	1.188,9
	2012	22,0	18,4	5,3	21,5	67,1	1.168,5
	2013	21,6	17,7	5,1	20,8	65,2	1.108,5
	2014	21,4	17,3	5,0	20,2	63,9	1.112,0
	2016	20,2	16,8	4,9	19,5	61,4	1.125,6
	2017	19,9	16,6	4,8	19,5	60,8	1.139,9
	2018	19,6	16,5	5,0	19,5	60,6	1.136,4
	2019	19,2	16,1	4,9	19,2	59,4	1.136,3
	2020	19,1	15,9	4,6	19,1	59,2	1.136,0
Industria	2010	59,6	14,4	16,7	63,4	154,1	2.286,0
	2011	57,6	14,1	16,8	59,1	147,6	2.222,6
	2012	54,6	13,5	16,0	55,3	139,3	2.103,5
	2013	51,9	12,6	15,4	53,6	133,5	2.021,8
	2014	51,0	12,5	15,1	52,5	131,1	2.023,1
	2016	53,6	12,8	15,3	55,3	137,0	2.125,7
	2017	55,0	13,1	15,5	57,0	140,6	2.191,6
	2018	55,8	13,3	15,8	60,1	145,0	2.251,6
	2019	56,0	13,4	15,6	61,2	146,2	2.284,0
	2020	55,9	13,2	15,5	59,0	145,3	2.205,9
Construción	2010	48,1	13,5	12,3	35,1	109,0	1.779,6
	2011	42,2	12,2	11,0	30,9	96,3	1.545,8
	2012	35,4	10,4	10,0	25,3	81,0	1.355,1
	2013	32,1	9,1	9,5	22,0	72,7	1.123,4
	2014	31,9	9,0	9,5	21,7	72,0	997,2
	2016	32,7	8,9	8,9	22,5	73,0	980,5
	2017	32,9	8,8	8,7	22,7	73,1	1.054,3
	2018	34,6	8,9	8,7	24,1	76,3	1.118,8
	2019	35,6	9,0	8,5	25,1	78,2	1.194,0
	2020	35,1	8,7	8,6	24,9	77,7	1.167,3
Servizos	2010	293,6	78,6	71,1	228,7	672,0	12.549,7
	2011	292,4	78,4	70,4	225,6	666,8	12.559,7
	2012	288,3	76,6	68,6	220,2	653,7	12.343,6
	2013	285,5	75,4	68,0	217,0	645,9	12.172,1
	2014	289,6	76,2	68,7	220,4	654,9	12.440,4
	2016	303,6	79,9	70,9	231,9	686,3	13.295,2
	2017	310,8	81,5	71,9	238,4	702,6	13.772,1
	2018	318,1	83,2	73,0	245,2	719,5	14.205,4
	2019	325,6	84,6	74,0	250,7	734,9	14.604,3
	2020	323,5	83,9	73,8	247,4	729,2	13.996,1
Total	2010	424,6	126,3	106,2	350,4	1.007,5	17.581,9
	2011	414,8	123,7	103,8	337,9	980,2	17.326,3
	2012	400,2	118,8	99,9	322,3	941,2	16.738,6
	2013	391,2	114,8	98,0	313,4	917,4	16.299,5
	2014	393,9	115,0	98,2	314,8	921,8	16.556,0
	2016	410,0	118,4	99,9	329,2	957,5	17.600,8
	2017	419,0	119,9	101,0	337,7	977,6	18.222,5
	2018	428,1	121,9	102,5	348,9	1.001,4	18.787,3
	2019	436,3	123,2	103,0	356,3	1.018,8	19.278,7
	2020	423,7	119,6	100,3	346,4	989,9	18.904,9

Elaboración propia.

Datos: medias anuais redondeados a miles.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

6.2.5. Afiliacións e altas por comunidades autónomas

Dende a perspectiva das comunidades autónomas e o conxunto do Estado español, (cadro 6.8), facendo unha evolutiva histórica, despois da recuperación xeral do número de persoas afiliadas experimentada en 1996, respecto ás perdas que con carácter xeral se produciron en 1993 e 1994 (ver informes de anos precedentes), no conxunto de España, en 1997, prodúcese un aumento importante con respecto ao ano anterior, de 426.100 persoas afiliadas, aumento que se experimenta na totalidade das comunidades autónomas. En 1998 consolídase a tendencia cunha importante subida interanual de 658.900 altas, superada pola que ten lugar en 1999, con 753.900 altas. No ano 2000 o incremento foi de 718.000, no 2001 de 587.000; no 2002 de 476.400, en 2003 de 487.300, en 2004 de 468.200, en 2005 de 753.700, en 2006 de 760.800, en 2007 de 555.900. No ano 2008 polo impacto da crise diminúe en 146.700 e en 2009 o impacto é moito maior, reducíndose en máis dun millón oitenta e oito mil o número de persoas afiliadas en alta. No ano 2010 segue a tendencia á redución do número de afiliacións, aínda que o efecto é menor que o ano precedente (335.000 altas menos), en 2011 tamén algo menor: 255.600 en cómputo de media anual, en 2012 volve a incrementarse ata as 587.800 persoas afiliadas menos que o ano precedente e en 2013 439.000.

No ano 2014 fréase a tendencia a baixa das afiliacións e increméntase en 256.500, e en 2015 ese incremento é maior: 752.400, acadando a finais do ano as 17.308.400 persoas afiliadas.

A Comunidade Autónoma Galega, tras a forte diminución de persoas afiliadas en 1993 (ver cadros en informes anteriores), volve a perder afiliacións en 1994, se ben pola diminución crónica de persoas activas agrarias. En 1995 incrementa en 5.500 o total de persoas activas, en 1996, en 7.000 e, en 1997, en 17.200, producíndose xa, nese ano, un aumento apreciable de afiliacións no réxime xeral, que confirma a tendencia á recuperación económica que se albisca timidamente os dous anos precedentes e que vén a confirmarse sen dúbida ningunha en 1998, ano en que medran as persoas activas galegas en 31.900, e aínda máis en 1999 – 36.900-. Nos anos 2000 a 2005 modérase máis o crecemento – 28.900, 24.200, 19.600; de 2000 a 2002; o mesmo número 23.200 nos anos 2003 e 2004, e 27.400 en 2005 – en 2006 e 2007 volven a medrar con forza: 34.800 afiliacións, e 37.600, respectivamente- o máis importante aumento nos últimos anos. En 2008 logra, a pesar das importantes diminucións dos últimos meses, manter ó saldo en positivo e incrementa ó numero de altas en 2.400, pero de 2009 a 2013 a crise faise patente e diminúen o número de afiliacións en 42.900, 22.200, 27.100, 39.100 e 23.800, respectivamente, logrando en 2014 trocar a tendencia e acadar un aumento de 4.400 afiliacións en media anual e consolidándose en 2015: 24.300 afiliacións máis a

finais dese ano e incrementándose en 2016 e 2017 ata chegar ás 977.700. Segue esta evolución en 2018 ata chegar a 1.001.400 persoas afiliadas en Galicia e 18.787.400 no conxunto do estado. No ano 2019 son 1.018.800 as persoas afiliadas en Galicia e 19.278.600 as de España. Finalmente, no ano 2020 son 989.900 as persoas afiliadas en Galicia e 18.904.900 as do Estado español.

Cadro 6.8

Persoas traballadoras afiliadas e en alta laboral. Por réximes e comunidades autónomas. 2012-2020

	2012					
	R. Xeral	Mar	Agrario ⁽²⁾	Autónomos ⁽²⁾	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	1.741,9	8,5	488,3	462,6	38,9	2.740,2
Aragón	386,4	0,0	12,0	103,5	9,5	511,3
Asturias	269,1	1,8	1,1	76,0	7,7	355,6
Baleares	301,1	1,9	2,7	79,6	10,5	395,8
Canarias	522,0	5,2	15,1	105,4	8,8	656,4
Cantabria	154,5	1,2	0,6	42,0	4,9	203,1
Castela-A Mancha	440,2	0,0	37,4	144,0	9,6	631,3
Castela e León	638,2	0,0	15,1	203,5	15,8	872,6
Cataluña	2.338,8	6,3	24,8	524,2	60,5	2.954,6
C. Valenciana	1.175,2	5,2	62,8	318,7	27,1	1.589,0
Estremadura	223,1	0,0	64,1	77,0	3,8	367,9
Galicia	674,2	22,9	4,8	215,8	23,5	941,2
Madrid	2.272,8	3,6	3,3	351,6	87,5	2.718,8
Murcia	327,3	1,0	65,8	89,6	10,2	493,8
Navarra	196,9	0,0	5,0	45,5	6,5	253,8
País Vasco	693,3	3,9	3,1	174,5	21,3	896,0
A Ríoxa	85,2	0,0	4,3	25,7	2,4	117,6
Ceuta	15,8	0,2	0,0	3,1	0,7	19,9
Melilla	14,8	0,1	0,0	3,3	1,4	19,6
España	12.470,5	61,8	810,1	3.045,8	350,4	16.738,5

	2013					
	R. Xeral	Mar	Agrario ⁽²⁾	Autónomos ⁽²⁾	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	1.663,8	9,0	458,5	464,8	48,8	2.644,8
Aragón	371,1	0,0	11,6	103,0	12,3	498,0
Asturias	253,0	1,8	1,0	75,0	11,7	342,3
Baleares	304,4	2,0	2,6	80,6	12,2	401,8
Canarias	515,5	5,2	13,9	105,8	10,7	651,2
Cantabria	146,4	1,2	0,6	41,3	5,8	195,3
Castela-A Mancha	412,9	0,0	32,9	143,4	12,1	601,3
Castela e León	605,7	0,0	13,6	201,1	20,8	841,3
Cataluña	2.270,5	6,4	22,6	517,9	69,4	2.886,8
C. Valenciana	1.138,3	5,2	53,9	316,2	32,4	1.545,9
Estremadura	213,8	0,0	61,0	76,7	5,4	356,9
Galicia	649,6	22,1	4,5	213,9	27,4	917,4
Madrid	2.199,8	3,8	2,5	350,2	106,2	2.662,4
Murcia	313,9	1,0	64,1	89,5	12,1	480,6
Navarra	190,2	0,0	4,6	45,2	7,6	247,5
País Vasco	667,4	3,8	2,2	172,5	26,7	872,7
A Ríoxa	81,3	0,0	3,4	25,6	3,0	113,3
Ceuta	15,6	0,3	0,0	3,2	1,2	20,3
Melilla	14,7	0,1	0,0	3,6	1,5	19,9
España	12.027,8	61,7	753,5	3.029,1	427,4	16.299,5

(continúa páx. seguinte)

2014						
	R. Xeral	Mar	Agrario ⁽²⁾	Autónomos ⁽²⁾	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	1.695,6	8,9	462,3	481,1	48,1	2.696,0
Aragón	374,2	0,0	12,6	104,7	12,5	504,0
Asturias	252,0	1,7	1,0	75,9	11,8	342,3
Baleares	314,0	2,1	2,5	83,2	12,1	414,0
Canarias	531,9	5,3	13,2	109,4	10,6	670,4
Cantabria	147,8	1,3	0,6	41,8	5,7	197,1
Castela-A Mancha	418,9	0,0	31,5	146,0	12,2	608,5
Castela e León	608,7	0,0	13,2	202,3	20,7	844,9
Cataluña	2.310,1	6,4	22,2	527,2	69,5	2.935,4
C. Valenciana	1.169,3	5,4	53,2	324,2	32,9	1.585,0
Extremadura	216,5	0,0	61,5	78,7	5,4	362,0
Galicia	652,2	21,6	4,5	216,1	27,5	921,8
Madrid	2.227,4	3,9	2,1	360,1	110,0	2.703,5
Murcia	320,4	1,0	63,9	92,9	12,0	490,1
Navarra	191,6	0,0	4,4	46,1	7,6	249,7
Pais Vasco	668,4	3,8	2,3	173,3	27,7	875,5
A Rioxa	82,7	0,0	3,6	25,8	3,0	115,1
Ceuta	15,5	0,2	0,0	3,3	1,3	20,4
Melilla	14,8	0,1	0,0	4,6	0,8	20,3
España	12.211,9	61,6	754,6	3.096,6	431,4	16.556,0

2015						
	R. Xeral	Mar	Agrario ⁽²⁾	Autónomos ⁽²⁾	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	1.779,9	8,4	501,1	497,9	46,8	2.834,1
Aragón	392,5	0,0	9,0	106,2	12,6	520,3
Asturias	258,7	1,6	1,0	76,2	11,4	349,0
Baleares	276,8	1,6	2,3	82,7	11,7	375,0
Canarias	570,1	5,2	14,0	115,4	10,4	715,1
Cantabria	151,4	1,1	0,7	42,1	5,6	200,9
Castela-A Mancha	440,5	0,0	32,2	148,8	12,1	633,7
Castela e León	632,7	0,0	12,3	201,8	20,3	867,1
Cataluña	2.434,8	5,6	20,2	540,4	69,2	3.070,3
C. Valenciana	1.263,3	5,1	70,6	334,0	33,1	1.706,2
Extremadura	224,7	0,0	61,7	80,1	5,3	371,8
Galicia	675,7	20,9	4,7	217,3	27,5	946,1
Madrid	2.379,1	3,6	2,1	374,2	112,6	2.871,5
Murcia	343,7	0,9	65,1	95,7	12,0	517,3
Navarra	200,0	0,0	4,7	47,0	7,8	259,5
Pais Vasco	698,7	3,3	2,0	174,4	29,6	908,0
A Rioxa	86,8	0,0	3,3	26,3	3,1	119,4
Ceuta	16,5	0,2	0,0	3,4	1,2	21,3
Melilla	16,1	0,1	0,0	4,2	1,5	21,9
España	12.842,1	57,6	807,0	3.168,0	433,8	17.308,4

2016						
	R. Xeral	Mar	Agrario ⁽²⁾	Autónomos ⁽²⁾	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	1.820,0	9,4	460,0	504,0	46,6	2.841,0
Aragón	399,3	0,0	13,3	105,7	12,4	530,6
Asturias	264,3	1,7	1,0	75,9	9,0	351,9
Baleares	354,8	2,3	2,7	88,1	11,6	459,5
Canarias	581,1	5,9	13,4	116,2	10,3	726,8
Cantabria	155,7	1,3	0,7	42,1	5,5	205,4
Castela-A Mancha	454,8	0,0	32,9	149,0	12,0	648,8
Castela e León	644,0	0,0	13,9	201,3	19,2	878,5
Cataluña	2.508,0	7,0	23,3	544,0	68,8	3.151,8
C. Valenciana	1.282,0	6,3	52,7	337,0	33,0	1.711,7
Extremadura	227,9	0,0	62,6	79,7	5,2	375,5
Galicia	687,2	21,2	5,2	216,4	27,5	957,5
Madrid	2.400,0	3,8	2,2	376,1	112,2	2.894,6
Murcia	351,0	1,1	70,1	96,1	11,9	530,4
Navarra	202,9	0,0	4,9	47,3	7,7	262,9
Pais Vasco	700,4	3,9	2,4	173,4	29,8	910,0
A Rioxa	88,0	0,0	3,9	26,2	2,9	121,0
Ceuta	16,1	0,2	0,0	3,4	1,2	21,0
Melilla	15,7	0,1	0,0	4,2	1,5	21,7
España	13.153,2	64,2	765,2	3.186,1	429,0	17.600,6

(continúa páx. seguinte)

2017						
	R. Xeral	Mar	Agrario ⁽²⁾	Autónomos ⁽²⁾	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	1.921,0	9,2	460,3	513,0	46,3	2.949,8
Aragón	417,8	0,0	14,3	105,2	12,2	549,5
Asturias	271,6	1,7	1,1	75,1	8,9	358,5
Baleares	378,7	2,5	2,6	90,0	11,2	485,0
Canarias	613,9	6,2	13,5	119,2	10,4	763,1
Cantabria	160,9	1,3	0,7	41,9	5,5	210,3
Castela-A Mancha	473,6	0,0	34,6	148,8	11,9	669,0
Castela e León	662,8	0,0	14,1	199,1	19,1	895,2
Cataluña	2.626,8	6,9	24,8	548,4	67,2	3.274,1
C. Valenciana	1.351,0	6,6	52,9	340,2	32,9	1.783,8
Extremadura	235,2	0,0	63,0	80,0	5,1	383,3
Galicia	709,0	21,3	5,4	214,6	27,4	977,7
Madrid	2.501,7	3,8	2,2	384,6	111,1	3.003,3
Murcia	367,6	1,2	75,3	97,3	12,0	553,5
Navarra	210,2	0,0	5,2	47,4	7,7	270,5
País Vasco	720,2	3,8	2,5	172,2	29,8	928,7
A Ríoxa	91,1	0,0	3,9	26,2	2,9	124,1
Ceuta	16,5	0,2	0,0	3,5	1,2	21,4
Melilla	15,7	0,0	0,0	4,3	1,6	21,6
España	13.745,3	64,7	776,4	3.211,0	425,0	18.222,4

2018						
	R. Xeral	Mar	Agrario ⁽²⁾	Autónomos ⁽²⁾	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	2.007,0	9,2	454,9	524,3	45,5	3.041,0
Aragón	433,3	0,0	14,4	104,9	11,8	564,5
Asturias	274,8	1,6	1,1	74,6	8,7	362,4
Baleares	393,9	2,5	2,6	92,2	10,7	501,9
Canarias	640,4	6,4	13,5	123,1	10,3	793,8
Cantabria	166,1	1,3	0,8	41,8	5,4	215,4
Castela-A Mancha	493,2	0,0	35,3	149,2	11,7	689,5
Castela e León	681,1	0,0	14,3	197,1	18,6	911,4
Cataluña	2.723,8	6,7	24,0	551,2	64,6	3.370,3
C. Valenciana	1.414,7	6,7	51,7	346,3	32,6	1.852,1
Extremadura	243,3	0,0	61,5	80,4	5,0	390,1
Galicia	734,6	21,3	5,6	212,8	27,2	1.001,4
Madrid	2.612,1	3,9	2,1	395,5	109,4	3.122,9
Murcia	383,7	1,2	75,6	98,6	11,6	570,6
Navarra	219,1	0,0	5,3	47,7	7,5	279,6
País Vasco	739,7	3,9	2,6	172,0	29,6	947,8
A Ríoxa	94,0	0,0	4,2	26,2	2,9	127,4
Ceuta	17,0	0,2	0,0	3,5	1,3	22,0
Melilla	16,9	0,1	0,1	4,7	1,6	23,3
España	14.288,7	65,0	769,6	3.246,1	418,0	18.787,4

2019						
	R. Xeral	Mar	Agrario ⁽²⁾	Autónomos ⁽²⁾	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	2.098,7	9,3	445,5	534,8	43,9	3.132,1
Aragón	448,4	0,0	14,8	102,7	11,2	577,1
Asturias	282,0	1,5	1,1	73,6	8,4	366,7
Baleares	403,7	2,6	2,6	94,1	10,2	513,1
Canarias	654,7	6,5	13,7	127,0	10,1	812,1
Cantabria	170,1	1,3	0,8	41,6	5,2	219,0
Castela-A Mancha	511,8	0,0	36,2	148,9	11,4	708,4
Castela e León	697,0	0,0	14,6	194,3	17,8	923,6
Cataluña	2.808,3	6,7	24,6	550,6	61,6	3.451,9
C. Valenciana	1.468,8	6,9	51,0	350,6	31,7	1.909,0
Extremadura	251,2	0,0	60,4	80,6	4,7	396,9
Galicia	755,2	21,1	5,8	210,4	26,3	1.018,8
Madrid	2.714,9	4,0	2,1	403,0	106,6	3.230,5
Murcia	398,9	1,2	77,6	99,9	11,1	588,7
Navarra	227,2	0,0	5,4	47,4	7,2	287,2
País Vasco	760,0	4,0	2,5	171,2	28,9	966,7
A Ríoxa	96,9	0,0	4,2	25,9	2,7	129,8
Ceuta	17,3	0,2	0,0	3,4	1,8	22,7
Melilla	17,7	0,1	0,0	4,8	1,7	24,3
España	14.782,8	65,4	762,9	3.264,8	402,7	19.278,6

(continúa páx. seguinte)

	2020					
	R. Xeral	Mar	Agrario ⁽²⁾	Autónomos ⁽²⁾	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	2.039,4	8,4	470,4	548,3	42,3	3.108,8
Aragón	439,1	0,0	9,8	100,1	10,7	559,7
Asturias	275,0	1,5	1,1	72,4	8,1	359,5
Baleares	310,8	1,7	2,3	90,5	9,9	415,1
Canarias	619,3	5,8	13,4	129,0	9,7	777,2
Cantabria	165,4	0,8	0,6	41,1	4,8	212,9
Castela-A Mancha	514,0	0,0	37,8	148,6	10,7	711,1
Castela e León	680,3	0,0	12,2	190,1	16,5	899,1
Cataluña	2.721,8	5,5	20,7	549,0	57,5	3.354,6
C. Valenciana	1.463,5	6,4	62,8	353,8	30,3	1.916,8
Extremadura	250,4	0,0	53,9	798,2	4,4	388,5
Galicia	732,0	19,6	5,4	207,7	25,2	989,9
Madrid	2.962,2	3,8	2,0	407,8	102,1	3.211,9
Murcia	401,4	1,1	75,5	101,5	10,4	590,0
Navarra	224,5	0,0	5,2	47,1	6,9	283,6
País Vasco	750,4	3,4	2,1	169,5	27,9	953,2
A Ríoxa	95,5	0,0	3,8	25,3	2,6	127,2
Ceuta	17,7	0,2	0,1	3,4	0,7	22,0
Melilla	18,8	0,1	0,0	4,6	0,7	24,2
España	14.415,6	58,2	778,9	3.269,5	381,5	18.904,9

Medias anuais en miles. Excepto 2015 e 2020 que é a último día de decembro. A suma de cada un dos epígrafes non coincide necesariamente con exactitude co total de España, ao redondear as cantidades en miles de persoas.

(1) Comprende réximes especiais da minería do carbón e de empregados do fogar.

(2) A partir do 1de xaneiro de 2008as persoas traballadoras por conta propia do réxime especial agrario intégranse no réxime especial de traballadores autónomos (lei 18/2007, do 4 de xullo).

Contabilízanse a partir da dita data no epígrafe de agrarios só os do sistema especial agrario (conta allea).

(3) A partir do 1de xaneiro de 2012 as persoas traballadoras por conta allea do réxime especial agrario e os do empregados/as do fogar intégranse no réxime xeral (Lei 27/2011, do 1de agosto)

Neste cadro no réxime xeral non se inclúen os/as afiliados/as destes colectivos. Os agrarios conta allea seguen contabilizados no epígrafe de agrarios.

Fonte: Tesourería Xeral da Seguridade Social.

6.3. Persoas estranxeiras

No cadro 6.9 ofrécese a cuantificación dos contratos rexistrados de persoas estranxeiras en Galicia, segundo o tipo de contrato, podéndose observar que, tanto nas comunitarias como nas extracomunitarias, son moi superiores os contratos temporais fronte aos indefinidos, tanto iniciais como convertidos nos dous anos analizados. En 2017 prodúcese un notable incremento na contratación de persoas estranxeiras respecto do ano anterior (55.584 fronte a 48.068). O incremento prodúcese nas catro provincias galegas. Este incremento sube en intensidade no ano 2018, tamén nas catro provincias galegas ata as 67.523 persoas, e continúa en 2019 ata chegar a 70.379 persoas estranxeiras contratadas. Coa situación vivida por mor da pandemia e todas as continxencias e medidas vencelladas á mesma, cae a contratación de persoas estranxeiras en 2020 respecto do ano anterior un 15,4% ata as 59.602 persoas.

Cadro 6.9

Contratos a persoas estranxeiras segundo tipo de contrato por provincias. Galicia. 2020

	TOTAL	persoas traballadoras comunitarias				persoas traballadoras extracomunitarias			
		Total	Indefinidos Iniciais	Convertidos indefinidos	Temporais	Total	Indefinidos Iniciais	Convertidos indefinidos	Temporais
A Coruña	21.875	5.015	578	282	4.155	16.860	1.564	707	14.589
Lugo	9.420	2.833	300	176	2.357	6.587	980	334	5.273
Ourense	6.025	2.268	179	164	1.925	3.757	279	171	3.307
Pontevedra	22.282	6.162	470	387	5.305	16.120	1.019	561	14.540
Galicia	59.602	16.278	1.527	1.009	13.742	43.324	3.842	1.773	37.709

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

Segundo o sector de actividade e desagregados por provincias, ponse de manifesto que o sector servizos segue a ser o que, con gran diferenza, rexistra o maior número de contratos. Baixan estes en todos os sectores en 2020 en relación co ano anterior. Especialmente intenso é o incremento no sector servizos (con 18.354 contratacións menos), seguido da construción, agrario e industria.

Cadro 6.10

Contratos rexistrados de persoas estranxeiras, segundo sector de actividade por provincia. Galicia. 2020-2019

	Total		Agrario		Industria		Construción		Servizos	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
A Coruña	21.875	30.828	1.959	1.886	2.291	2.753	1.929	2.426	15.696	23.763
Lugo	9.420	12.736	2.507	2.692	764	675	430	502	5.719	8.867
Ourense	6.025	7.415	661	683	867	933	318	397	4.179	5.402
Pontevedra	22.282	28.916	1.339	2.080	4.442	4.065	1.280	1.634	15.221	21.137
Galicia	59.602	79.895	6.466	7.341	8.364	8.426	3.957	4.959	40.815	59.169

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

No cadro 6.11 reflíctense os datos das persoas estranxeiras afiliadas en alta laboral en 2020. O maior número corresponde á provincia da Coruña, seguida por esta orde por Pontevedra, Lugo e Ourense.

Cadro 6.11

Persoas estranxeiras afiliadas á Seguridade Social en alta laboral, segundo provincia. Galicia. 2020

2020	Total	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
	39.593	14.730	5.891	5.169	13.803

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

Nos cadros seguintes reflíctense as persoas estranxeiras con certificado de rexistro ou tarxeta de residencia en vigor, podéndose apreciar que é maior o número de persoas estranxeiras en réxime de libre circulación, ofrecéndose as peculiaridades de motivo de concesión, tipo de residencia e idade.

Cadro 6.12

Persoas estranxeiras con certificado de rexistro ou tarxeta de residencia en vigor. Galicia España a 31-12-2020

	Total	Réxime de libre circulación	Réxime xeral
Galicia	109.056	72.309	36.747
España	5.800.468	3.535.964	2.264.504

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

Cadro 6.13

Persoas estranxeiras en réxime de libre circulación UE con certificado de rexistro outarxeta en vigor segundo provincia e tipo de residencia. Galicia a 31-12-2020

	Total	Cidadáns/as UE-AELC								Familiares nacionais de terceiros países		
		Total	Traballo por conta allea	Traballo por conta propia	Residencia non lucrativa	Estudante	Familiar	Motivo de residencia non determinado	Residencia permanente	Total	Residencia	Residencia permanente
A Coruña	41.188	19.408	2.874	423	842	905	1.195	8.269	4.900	7.118	4.751	2.367
Lugo	15.033	7.385	1.092	79	388	173	442	2.621	2.590	2.024	1.359	665
Ourense	16.281	9.761	811	128	327	113	334	3.537	4.511	2.495	1.598	897
Pontevedra	36.554	17.233	2.390	442	1.071	229	857	5.579	6.665	6.885	4.114	2.771
Galicia	109.056	53.787	7.167	1.072	2.628	1.420	2.828	20.006	18.666	18.522	11.822	6.700

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social, Observatorio permanente de inmigración.

Cadro 6.14

Persoas estranxeiras en réxime xeral con autorización de residencia en vigor segundo provincia e motivo da concesión. Galicia. 2020

	TOTAL	Residencia temporal							Residencia de longa duración
		Residencia non lucrativa	Reagrupación familiar	Traballo			Circunstancias excepcionais		
				Conta allea	Conta propia	Outras autorizacións ⁽¹⁾	Arraigamento	Razóns humanitarias e outras ⁽²⁾	
A Coruña	7.472	397	709	1.557	1.273	113	171	2.729	523
Lugo	2.084	70	304	447	404	15	28	638	178
Ourense	2.089	107	222	391	355	20	16	833	145
Pontevedra	4.852	247	331	1.019	841	89	89	1.858	378
Galicia	16.497	821	1.566	3.414	2.873	237	304	6.058	1.224

(1) A categoría "Outras autorizacións" inclúe as autorizacións que se conceden para Investigación, Tarxeta azul-UE, Prestacións transnacionais de servizos, Excepción da autorización de traballo, Inversores, Emprendedores, Profesionais altamente cualificados, Traslado intraempresarial e Formación, investigación, desenvolvemento e innovación.

(2) A categoría "Razóns humanitarias e outras" inclúe as autorizacións que se conceden por circunstancias excepcionais por Protección Internacional, Razóns humanitarias, Colaboración con autoridades, Seguridade Nacional ou interese público, Mulleres vítimas de violencia de xénero, Colaboración contra redes organizadas e Vítimas de trata de seres humanos.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social, SEPE.

Cadro 6.15

Persoas estranxeiras en réxime xeral con autorización de residencia en vigor segundo provincia e grupo de idade. Galicia. 2020

	Total	De 0 a 15 anos	De 16 a 64 anos	65 anos e máis	Idade media
A Coruña	14.662	2.117	11.930	615	35,9
Lugo	5.624	912	4.572	140	33,7
Ourense	4.025	654	3.202	169	34,5
Pontevedra	12.436	1.717	10.148	571	37,1
Galicia	36.747	5.400	29.852	1.495	35,8

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

Cadro 6.16

Persoas estranxeiras en réxime de libre circulación UE con certificado de rexistro ou tarxeta de residencia en vigor segundo provincia e grupo de idade. Galicia a 31-12-2020

	Total	De 0 a 15 anos	De 16 a 64 anos	65 anos e máis	Idade media
A Coruña	26.526	1.392	22.481	2.293	41,8
Lugo	9.409	760	7.945	704	40,2
Ourense	12.256	499	10.201	1.556	45,5
Pontevedra	24.118	1.347	19.957	2.814	43,8
Galicia	72.309	3.998	60.584	7.367	42,9

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social. Observatorio permanente de inmigración.

Redúcese o número de persoas estranxeiras tanto en réxime de libre circulación como en réxime xeral en 2020 fronte a 2019. Respecto das autorizacións de residencia, predominan as motivadas por traballo por conta allea fronte a traballo por conta propia e logo das motivadas por traballo, a maior importancia corresponde ao reagrupamento familiar.

Se atendemos ao grupo de idade, o grupo de entre 16 a 64 anos supera con moito aos outros grupos, tanto no réxime de libre circulación como no réxime xeral. A idade media sube en 2020 ata situarse nos 42,9 anos (medio ano por riba de 2018) e 35,8 anos, respectivamente.

7. CONTRATACIÓN

Demetrio Fernández López

Director Territorial da Inspección de Traballo e Seguridade Social en Galicia

Capítulo 7. CONTRATACIÓN

7.1. Introducción

A crise motivada pola COVID 19 ten unha incidencia notable no ano 2020 en todas as variables do mercado de traballo e por suposto en materia de contratación. A declaración do estado de alarma polo RD 463/20020, do 14 de marzo, a limitación da actividade empresarial, as restricións á mobilidade e a asunción das recomendacións sanitarias tiveron un impacto notable en todas as variables da economía e do mercado de traballo.

Baixan en máis de seis millóns o número de contratos celebrados no conxunto do Estado en 2020 respecto do ano anterior, sendo a baixada no caso de Galicia en máis de trescentos mil contratos. Por provincias, A Coruña cunha baixada de máis de cento cincuenta e seis mil e Pontevedra cunha baixada de máis de cento doce mil son as que máis reflicten o descenso. Por sectores, o sector servizos encabeza a baixada, seguido de industria e construción.

Se atendemos ás empresas de traballo temporal, tamén experimentan un forte descenso da súa actividade cunha baixada do 26% nos contratos de posta a disposición celebrados. En canto ao número de persoas traballadoras con contratos rexistrados nos servizos públicos de emprego por ETT, descenden nun 15,7%.

O contrato de traballo constitúe o núcleo esencial da relación laboral. Asinado entre a empresa e a persoa traballadora, en virtude del, a persoa traballadora comprométese a prestar uns servizos, por conta da empresa, baixo a súa dirección, percibindo a cambio unha retribución.

Dentro da regulación da contratación, o Estatuto dos traballadores (ET) establece no seu artigo 16 que as empresas están obrigadas a comunicar á Oficina de Emprego o contido dos contratos de traballo celebrados ou as prórrogas destes, deban ou non se formalizar por escrito, nos dez días seguintes á súa concertación. Se existe obriga de formalización escrita presentárase copia do contrato para o seu rexistro e, se non existe a devandita obriga, presentárase comunicación da contratación. No ámbito da Comunidade Autónoma Galega a comunicación realízase na rede de oficinas de Emprego do Servizo de Emprego Autonómico da Xunta de Galicia ou a través de Internet (Contrat@).

O rexistro no Servizo Público de Emprego non supón ningún pronunciamento sobre o contido do contrato, o feito de que o contrato teña asignado un número de rexistro non implica que reúna todos os requisitos nin se axuste á legalidade.

As distintas modalidades de contratación que aparecen nas táboas estatísticas agrúpanse en: **contratos iniciais**, cando se formaliza a relación laboral por primeira vez, **conversión en indefinidos** doutros contratos xa existentes de duración temporal, ou en prorrogas de contratos que finalizaron a duración inicial.

Contratos iniciais:

1-Indefinido (bonificados/non bonificados): é o contrato concertado sen establecer límites de tempo á prestación de servizos con xornada a tempo completo, parcial ou fixo discontinuo (Lei 12/2001, Lei 43/2006, Lei 35/2010, Real decreto-lei 10/2011, Real decreto-lei 1/2011, Real decreto lexislativo 2/2015).

2-Indefinido para persoas con discapacidade: contrato de duración indefinida dirixido á integración laboral de persoas con discapacidade e que pode ser de xornada completa ou a tempo parcial (RD 1451/1983, modificado por RD 4/1999, Lei 12/2001 e Lei 43/2006).

3-Obra ou servizo: son os concertados para a realización de obras ou servizos determinados, en xornada completa ou parcial, na actividade da empresa e cuxa duración é temporal (art. 15 do ET, RD 2720/1998, Lei 12/2001, Lei 35/2010, Lei 3/2012).

4-Eventual por circunstancias da produción: contratos de duración temporal, en xornada completa ou parcial, para atender as esixencias circunstanciais do mercado (art. 15 do ET, Lei 35/2010, Lei 3/2012).

5-Interinidade: contrato de duración temporal para substituír unha persoa con dereito a reserva de posto, en xornada completa ou parcial (art. 15 do ET, Real decreto-lei 11/1998, RD 2720/1998, Lei 39/1999, Lei 12/2001, Lei 45/2002 e Lei orgánica 3/2007).

6-Temporal para persoas con discapacidade: contrato temporal de doce meses a tres anos, con xornada completa ou parcial, para persoas con discapacidade (RD 1451/1983 e Lei 43/2006).

7-Relevo: contrato de duración indefinida ou ata o momento da xubilación da persoa traballadora á que substitúe por xubilación parcial, con xornada parcial ou completa (Lei 14/2000, Lei 3/2012).

8-Xubilación parcial: contrato de duración determinada e xornada parcial, complementario do de relevo, que se asina con quen se xubila parcialmente (Lei 12/2001, Lei 40/2007).

9-Contrato de substitución por xubilación aos 64 anos: para persoas traballadoras desempregadas que substitúan outras que anticipan a idade de xubilación nun ano (RD 1194/1985, Lei 14/2000, Lei 12/2001, Lei 27/2011, Lei 3/2012).

10-Contrato en prácticas: destinados a completar a formación de persoas traballadoras con títulos universitarios ou de formación profesional. Son contratos de duración temporal, con xornada a tempo parcial ou completa, indistintamente (art. 11 do ET, R.D. 488/1998, Lei 35/2010, Lei 3/2012).

11-Contrato para a formación e a aprendizaxe (formación): destinado a mozas e mozos de 16 a 24 anos, (ata que a taxa de desemprego se sitúe por baixo do 15%, podese celebrar con menores de 30 anos), para a adquisición da cualificación necesaria para o desempeño dun oficio ou posto de traballo concreto (art. 11 do ET, Lei 3/2012, RD 1529/2012).

12-Outros contratos: son os rexistrados pertencentes a modalidades non especificadas anteriormente e/ou pertencentes a réximes especiais de contratación, tales como os de artistas, servizo doméstico, mercantís etc... Inclúense tamén os contratos que, pertencendo ou presentándose segundo as modalidades existentes, adocencen dalgún defecto formal ou incumpren algún requisito básico no momento da súa introdución na base de datos, permanecendo neste apartado estatisticamente aínda que con posterioridade fosen emendados os seus defectos de forma.

Contratos convertidos en indefinidos

Son aqueles que, ao abeiro da normativa en vigor, son transformados en indefinidos. Estas transformacións non se suman aos contratos a cuxa modalidade corresponden porque nese caso se produciría unha duplicidade, dado que o contrato de orixe xa foi contabilizado no seu día. Estes contratos son:

- De obra ou servizo determinado
- Eventual por circunstancias da produción
- De interinidade
- Temporal para persoas con discapacidade
- De substitución por xubilación aos 64 anos
- En prácticas

- De relevo
- De formación
- Outros contratos

Prórrogas

Algúns contratos de duración temporal, unha vez finalizada a súa duración inicial, poden prorrogarse. O número de prórrogas que admite un contrato depende da súa tipoloxía. Son as seguintes:

- De obra ou servizo determinado
- Eventual por circunstancias da produción
- De interinidade
- Temporal para persoas con discapacidade
- De substitución por xubilación aos 64 anos
- En prácticas
- De relevo
- De formación
- Xubilación parcial

No cadro 7.1, que recolle os contratos de traballo e os contratos convertidos en indefinidos Galicia/España 2019-2020, pódese observar que descende o número total de contratos en 2020 respecto do ano anterior en 6.367.879 contratos no conxunto do Estado e en 336.903 contratos en Galicia. Este descenso obsérvase en todas as modalidades contractuais, especialmente intenso nos contratos eventuais.

Cadro 7.1

Contratos de traballo, contratos convertidos en indefinidos e adscripcións colaboración social. Galicia/España. 2019-2020

	Total España 2019	%	Total Galicia 2019	%	Total España 2020	%	Total Galicia 2020	%
Indefinido ordinario (bonif./ non bonif.)	1.312.831	6,06	46.644	4,47	930.046	5,98	35.622	4,97
Indef. fomento da contratación indefinida								
Persoas con discapacidade	11.082	0,01	625	0,06	6.467	0,04	478	0,07
Obra ou servizo	8.193.202	37,80	334.995	32,12	6.241.088	40,17	247.494	34,54
Eventual	10.341.952	47,72	549.978	52,73	6.777.227	43,63	351.569	49,07
Interinidade	1.555.355	7,18	92.944	8,91	1.188.747	7,65	71.886	10,03
Temporal persoas con discapacidade	25.893	0,12	1.723	0,17	16.235	0,10	1.191	0,17
Relevo	8.063	0,04	326	0,03	7.147	0,05	265	0,04
Xubilación parcial	16.678	0,08	742	0,07	19.451	0,12	738	0,10
Substitución xubilación 64 anos	708	0,01	31	0,00	692	0,00	26	0,00
Prácticas	82.476	0,38	5.056	0,48	51.387	0,33	3.218	0,45
Formación	39.435	0,18	2.474	0,24	24.637	0,16	1.289	0,18
Outros	86.410	0,40	7.397	0,71	65.941	0,42	2.542	0,35
Total contratos iniciais	21.674.085	100,0	1.042.935	100,0	15.533.964	100,0	716.513	100,0
Convertidos en indefinidos	835.521		43.186		609.097		32.704	
Adscripcións en colaboración social	2.359		2		1.025		3	
Total contratos e adscripcións	22.511.965		1.086.123		16.144.086		749.220	

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

Nunha primeira observación podemos apreciar que continúa a tendencia de anos anteriores dunha gran rotación da poboación asalariada con contratos temporais. Por provincias, A Coruña é a provincia na que máis baixa a contratación, seguida de Pontevedra. Nas catro provincias baixa máis a contratación temporal que a indefinida.

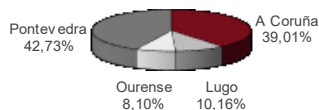
Cadro 7.1

Contratos de traballo, contratos convertidos en indefinidos e adscricións colaboración social. Galicia/España. 2019-2020

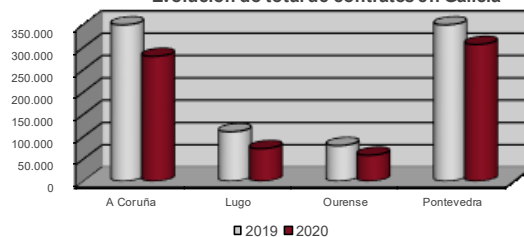
	Total España 2019	%	Total Galicia 2019	%	Total España 2020	%	Total Galicia 2020	%
Indefinido ordinario (bonif./ non bonif.)	1.312.831	6,06	46.644	4,47	930.046	5,98	35.622	4,97
Indef. fomento da contratación indefinida								
Persoas con discapacidade	11.082	0,01	625	0,06	6.467	0,04	478	0,07
Obra ou servizo	8.193.202	37,80	334.995	32,12	6.241.088	40,17	247.494	34,54
Eventual	10.341.952	47,72	549.978	52,73	6.777.227	43,63	351.569	49,07
Interinidade	1.555.355	7,18	92.944	8,91	1.188.747	7,65	71.886	10,03
Temporal persoas con discapacidade	25.893	0,12	1.723	0,17	16.235	0,10	1.191	0,17
Relevo	8.063	0,04	326	0,03	7.147	0,05	265	0,04
Xubilación parcial	16.678	0,08	742	0,07	19.451	0,12	738	0,10
Substitución xubilación 64 anos	708	0,01	31	0,00	692	0,00	26	0,00
Prácticas	82.476	0,38	5.056	0,48	51.387	0,33	3.218	0,45
Formación	39.435	0,18	2.474	0,24	24.637	0,16	1.289	0,18
Outros	86.410	0,40	7.397	0,71	65.941	0,42	2.542	0,35
Total contratos iniciais	21.674.085	100,0	1.042.935	100,0	15.533.964	100,0	716.513	100,0
Convertidos en indefinidos	835.521		43.186		609.097		32.704	
Adscricións en colaboración social	2.359		2		1.025		3	
Total contratos e adscricións	22.511.965		1.086.123		16.144.086		749.220	

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados, Decembro 2020.

Distribución do total de contratos en Galicia. 2020

Evolución do total de contratos en Galicia

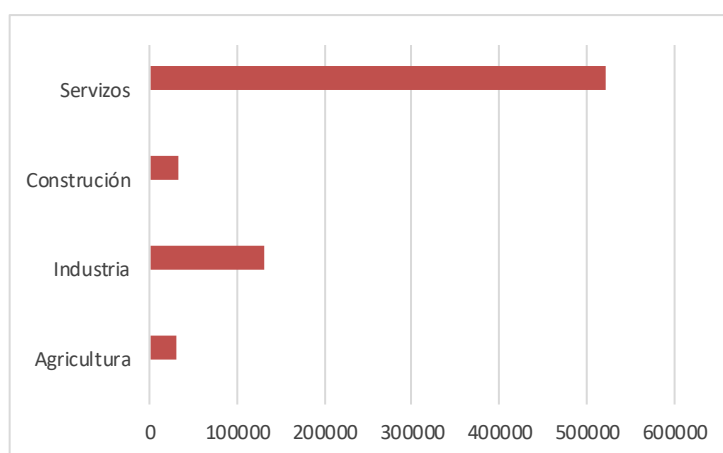
Se tomamos o sector económico como punto de comparación observamos, como é de esperar, que é o sector servizos o que concentra a maior parte do descenso das contratacións, seguido a moita distancia pola industria, a construción, e no último lugar de volume de contratos rexistrados encontramos á agricultura e pesca.

Cadro 7.3

Contrato de traballo por tipo e por sector. Galicia. 2020

	Agricultura	Industria	Construción	Servizos	Total
Indefinido ordinario	3.910	3.491	3.399	24.822	35.622
Indefinido persoas con discapacidade	19	54	47	358	478
Obra ou servizo	17.977	49.970	19.359	160.188	247.494
Eventual circunstancias produción	7.030	68.755	9.439	266.345	351.569
Interinidade	712	7.400	382	63.392	71.886
Temporal persoas con discapacidade	31	128	46	986	1.191
Relevo	1	98	8	158	265
Xubilación parcial	4	414	15	305	738
Substitución xubilación 64 anos		1		25	26
Prácticas	30	552	224	2.412	3.218
Formación		28	19	1.242	1.289
Outros contratos	7	13	6	2.516	2.542
Galicia	29.721	130.904	32.944	522.749	716.318

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

Por actividade económica, a hostalaría e a industria manufactureira son as dúas actividades nas que máis descenso de contratación se produce, o que se corresponde co dato de que por grupo principal de ocupación, o maior volume de contratación dáse no grupo de persoas traballadoras dos servizos de restauración e comercio. No caso da hostalaría pasa de 248.915 contratos en 2019 a 100.735 en 2020.

Cadro 7.4

Contratos de traballo iniciais segundo sección de actividade económica. Por provincias. 2020

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
A. Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	9.559	6.139	3.097	10.926	29.721
B. Industrias extractivas	70	132	199	104	505
C. Industria manufacturera	35.365	10.512	11.190	68.518	125.585
D. Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	152	5	9	80	246
E. Fornecemento de auga, actividades saneamento, xestión residuos e descontamin.	2.857	272	227	1.212	4.568
F. Construción	14.918	2.718	2.688	12.620	32.944
G. Comercio por xunto e polo miúdo; reparación de vehículos de motor e motocicletas	39.553	9.181	6.810	29.558	85.102
H. Transporte e almacenamento	27.751	6.133	4.136	59.755	97.775
I. Hostalaría	36.236	12.891	8.354	43.254	100.735
J. Información e comunicacións	10.493	647	446	7.124	18.710
K. Actividades financeiras e seguros	1.410	489	388	1.098	3.385
L. Actividades inmobiliarias	353	50	51	249	703
M. Actividades profesionais, científicas e técnicas	9.267	1.035	835	6.453	17.590
N. Actividades administrativas e servizos auxiliares	28.090	4.972	5.760	18.232	57.054
O. Administración pública e Defensa; Seguridade Social obrigatoria	6.720	4.201	3.116	6.407	20.444
P. Educación	9.457	1.661	1.820	10.720	23.658
Q. Actividades sanitarias e de servizos sociais	19.670	6.261	5.086	13.178	44.195
R. Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	17.270	3.421	1.381	8.651	30.723
S. Outros servizos	5.581	1.006	986	4.702	12.275
T. Act. fogares como empregadores persoal doméstico, e como produtores bens e servizos uso propio	4.774	1.078	1.398	3.242	10.492
U. Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	42		34	27	103
Total	279.588	72.804	58.011	306.110	716.513

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020

Cadro 7.5

Contratos de traballo iniciais segundo grupo principal de ocupación do posto. Por provincias. 2020

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
A. Directivos e xerentes	780	113	137	450	1.480
B. Técnicos e profesionais da saúde e o ensino	9.481	2.466	2.143	11.927	26.017
C. Outros técnicos, científicos e intelectuais	19.591	1.996	1.358	10.348	33.293
D. Técnicos profesionais de apoio	21.263	3.309	2.719	17.637	44.928
E. Empregados oficina non públicos	9.488	2.188	2.103	7.481	21.260
F. Empregados oficina públicos	10.672	1.738	1.646	9.836	23.892
G. Traballadores dos servizos de restauración e comercio	49.169	16.957	11.635	49.479	127.240
H. Traballadores dos servizos de saúde	19.787	6.847	5.144	15.739	47.517
I. Traballadores dos servizos de protección e seguridade	3.182	1.144	790	2.445	7.561
J. Traballadores cualificados na agricultura e gandería	3.821	2.291	559	3.850	10.521
K. Traballadores cualificados na construción	8.980	1.648	1.676	8.456	20.760
L. Traballadores cualificados das industrias manufactureras	23.493	5.356	2.899	22.680	54.428
M. Operadores de instalacións industriais de maquinaria	5.859	806	3.570	12.157	22.392
N. Condutores e operadores de maquinaria móbil	11.730	4.627	3.727	22.345	42.429
O. Traballadores non cualificados en servizos, agás transportes	36.617	8.433	8.003	28.123	81.176
P. Peóns de agricultura, pesca, construción, industria manufacturera	45.669	12.883	9.898	83.143	151.593
Q. Forzas armadas	6	2	4	14	26
Total	279.588	72.804	58.011	306.110	716.513

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

7.2. Modalidades contractuais

A continuación analizaremos o comportamento dos contratos tendo en conta o sexo, idade, duración do contrato e tipo de xornada.

7.2.1. Contrato eventual por circunstancias da produción

Contrato de duración temporal, en xornada completa ou parcial.

O obxecto deste contrato é atender as esixencias do mercado, acumulación de tarefas ou exceso de pedidos, aínda tratándose da actividade normal da empresa (art. 15.1.b de ET, Lei 35/2010 e Lei 3/2012).

Rexistráronse en Galicia 549.978 contratos eventuais en 2019 fronte aos 351.569 en 2020.

Esta modalidade contractual segue sendo a máis utilizada representando no ano 2020 o 43,63% a nivel estatal e o 49,07% dos contratos iniciais subscritos en Galicia, fronte ao 47,72% a nivel estatal e o 52,73% dos contratos iniciais dos subscritos en Galicia en 2019.

Tendo en conta sexo e grupo de idade, os homes son máis contratados no grupo 30 a 39 anos (78.216 en 2019 e 54.479 en 2020) seguido do tramo dos 25-29 anos (31.695), e no caso das mulleres dáse unha situación similar, 43.618 no grupo de 30 a 39 anos e 28.451 para os 25-29 anos.

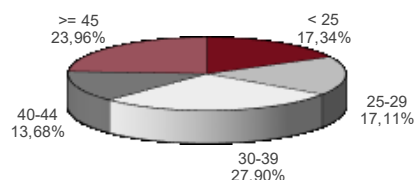
Cadro 7.6

Contratos eventuais por circunstancias da produción. Segundo sexo, idade e provincias. Galicia. 2020

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	10.609	10.150	17.478	7.907	13.380	11.203	10.998	15.594	7.829	14.577	119.725
Lugo	3.939	3.232	5.352	2.327	4.012	3.067	2.986	5.022	2.156	4.408	36.501
Ourense	1.918	2.203	4.092	1.932	2.897	1.731	1.879	3.387	1.545	2.957	24.541
Pontevedra	16.334	16.110	27.557	12.926	22.640	12.172	12.588	19.615	11.487	19.373	170.802
Galicia	32.800	31.695	54.479	25.092	42.929	28.173	28.451	43.618	23.017	41.315	351.569

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

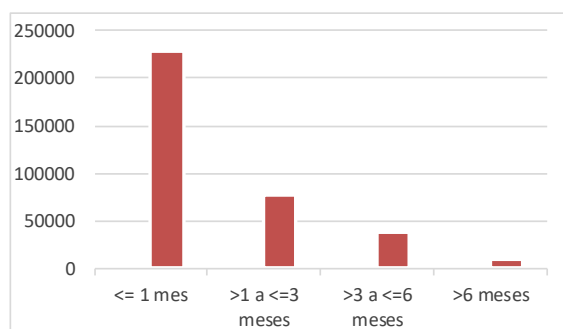
Tendo en conta a duración, son os inferiores a 1 mes, con 227.582 contratos no 2020, os máis concertados, seguidos dos de 1 a 3 meses con 76.218, os de 3 a 6 meses, e por último con escasa representación, os concertados por un tempo superior a 6 meses con 9.504 en 2020. Estas cifras reflicten un aumento de maior entidade nos de duración inferior a 1 mes, quedando de manifesto a gran rotación laboral que se produce na comunidade galega cunha elevada porcentaxe de contratos eventuais.

Cadro 7.7

Contratos eventuais por circunstancias da produción.
Por duración e provincias. Galicia. 2020

	Duración					Total
	<= 1 mes	>1 a <=3 meses	>3 a <=6 meses	>6 meses		
A Coruña	72.167	29.007	15.255	3.296		119.725
Lugo	21.831	8.671	5.039	960		36.501
Ourense	13.339	6.313	4.034	855		24.541
Pontevedra	120.245	32.227	13.937	4.393		170.802
Galicia	227.582	76.218	38.265	9.504		351.569

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

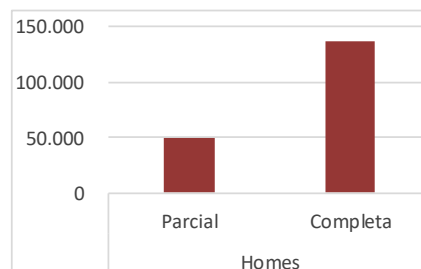
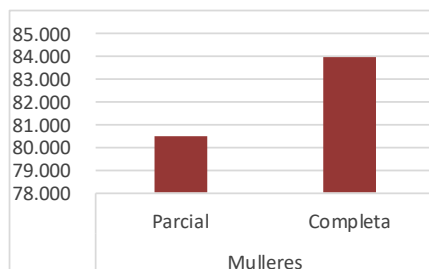
A variable xornada sen diferenciación por sexos mostra 220.712 para a xornada completa e 130.857 para a xornada a tempo parcial. Se temos en conta a variable sexo, un 26,90% dos contratos efectuados a homes son a xornada parcial e un 48,94% dos efectuados a mulleres teñen a mesma xornada, sendo o oitavo ano consecutivo no que é maior o número de contratos parciais realizados a mulleres que os concertados con homes. Se a xornada é completa, a contratación no caso dos homes foi do 73,10% e dun 51,06% no das mulleres, poñendo de manifesto un uso maior da parcialidade na contratación feminina, aínda que neste ano diminúe nos dous grupos.

Cadro 7.8

Contratos eventuais por circunstancias da produción. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. Decembro 2020

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	59.524	21.134	38.390	60.201	34.816	25.385	119.725	55.950	63.775
Lugo	18.862	5.049	13.813	17.639	8.215	9.424	36.501	13.264	23.237
Ourense	13.042	3.129	9.913	11.499	5.365	6.134	24.541	8.494	16.047
Pontevedra	95.567	20.996	74.571	75.235	32.153	43.082	170.802	53.149	117.653
Galicia	186.995	50.308	136.687	164.574	80.549	84.025	351.569	130.857	220.712

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

7.2.2. Contrato de obra ou servizo

É aquel que se concerta para a realización dunha obra ou a prestación dun servizo, en xornada completa ou parcial, con autonomía e substantividade propia dentro da actividade na empresa, aínda tratándose da actividade habitual, e cuxa duración, aínda que limitada no tempo, é incerta (art. 15.1 a ET, 2.1 RD 2720/1998, Lei 12/2001, Lei 35/2010 e Lei 3/2012).

No ano 2020 rexistráronse en Galicia 247.494 contratos por obra ou servizo fronte aos 334.995 en 2019 e fronte aos 351.569 contratos eventuais por circunstancias da produción, que continúan en primeiro lugar igual que en anos anteriores.

Tendo en conta a variable sexo, no caso dos homes concertáronse un 59,54% e no das mulleres 40,45%. A maior porcentaxe relativa de contratación realízase no grupo de idade de 30 a 39 anos cun 20,08% e en >45 anos 22,50%.

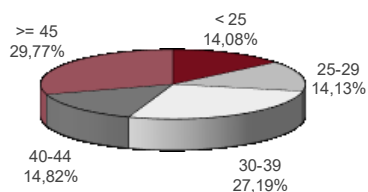
Cadro 7.9

Contratos de obra ou servizo. Por sexo, idade e provincias. Galicia. 2020

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	8.617	8.836	17.650	9.926	18.596	6.419	6.656	10.950	6.654	13.002	107.306
Lugo	2.363	1.834	3.089	1.466	2.979	1.560	1.624	2.587	1.285	2.658	21.445
Ourense	2.129	1.716	3.255	1.623	3.621	1.360	1.560	2.506	1.371	3.023	22.164
Pontevedra	7.847	7.863	17.468	8.609	17.884	4.563	4.888	9.787	5.745	11.925	96.579
Galicia	20.956	20.249	41.462	21.624	43.080	13.902	14.728	25.830	15.055	30.608	247.494

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

Se temos en conta a duración do contrato, son os de duración incerta ou indeterminada os que representan unha maior porcentaxe, cun 79,99% en 2020 e un 77,04% en 2019, o que parece lóxico dada a non obrigatoriedade e o carácter orientativo da data de fin de contrato. Os seguintes en importancia con 27.330 contratos concertáronse por unha duración igual ou inferior a 7 días, o que reflicte unha rotación dunha gran importancia.

Cadro 7.10

Contratos de obra ou servizo. Por duración e provincias. Galicia. 2020

	Duración en meses										Total
	<=7 días	>7 a <=15 días	>15 días a <=1 mes	>1 a <=3 meses	>3 a <=6 meses	>6 a <=12 meses	>12 a <=18 meses	>18 a <=24 meses	>24 meses	Indeterminada	
A Coruña	13.638	724	878	2.508	1.993	1.668	47	58	133	85.659	107.306
Lugo	2.528	134	225	971	494	823	10	20	29	16.211	21.445
Ourense	1.788	182	212	1.006	610	875	12	10	15	17.454	22.164
Pontevedra	9.376	1.084	1.199	3.075	1.290	1.491	36	46	331	78.651	96.579
Galicia	27.330	2.124	2.514	7.560	4.387	4.857	105	134	508	197.975	247.494

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

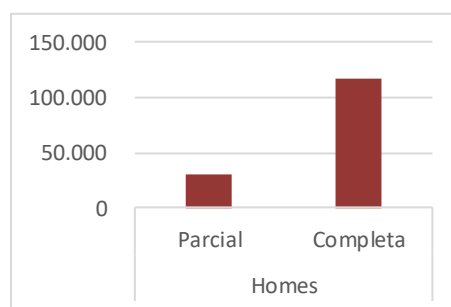
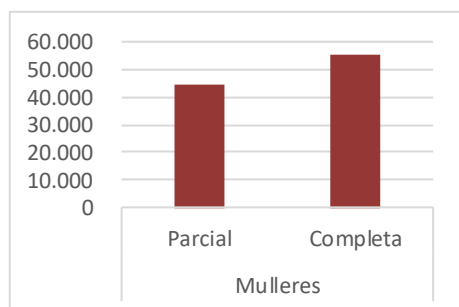
Nesta modalidade contractual dáse unha maior porcentaxe de xornada a tempo completo, co 69,40%, fronte a un 30,60% de contratos a tempo parcial no ano 2020. Se a esta variable lle unimos a variable sexo, apréciase no caso dos homes un 79,02% para a xornada completa e un 20,98% para a parcial. Nas contratacións a mulleres séguese a tendencia xeral dunha maior contratación parcial neste colectivo con respecto aos homes supoñendo un 55,24% de xornada completa e un 44,76% de parcial.

Cadro 7.11

Contratos por obra ou servizo determinado.
Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2020

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	63.625	13.207	50.418	43.681	18.640	25.041	107.306	31.847	75.459
Lugo	11.731	3.718	8.013	9.714	4.997	4.717	21.445	8.715	12.730
Ourense	12.344	3.294	9.050	9.820	5.503	4.317	22.164	8.797	13.367
Pontevedra	59.671	10.705	48.966	36.908	15.668	21.240	96.579	26.373	70.206
Galicia	147.371	30.924	116.447	100.123	44.808	55.315	247.494	75.732	171.762

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

7.2.3. Contrato de interinidade

Este contrato ten por obxecto substituír unha persoa traballadora con dereito a reserva do posto de traballo, en xornada completa e parcial, ou cubrir temporalmente un posto de traballo durante un proceso de selección ou promoción, para a súa cobertura definitiva, así como substituír unha persoa en formación por unha beneficiaria de prestación por desemprego (art. 15.1 c ET, art.4.1 de RD 2720/1998, Lei 39/1999, Lei 12/2001, Lei 45/2002 e Lei orgánica 3/2007).

En 2019 rexistráronse en Galicia 92.944 contratos de interinidade fronte aos 71.886 de 2020.

Mantense a tendencia de anos anteriores onde a contratación feminina segue a ser superior en 2020.

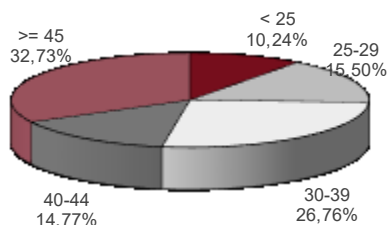
Cadro 7.12

Contratos de interinidade. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2020

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	1.201	1.701	2.502	1.300	2.503	2.201	3.264	5.887	3.328	8.164	32.051
Lugo	258	351	710	279	523	608	929	1.910	1.064	2.633	9.265
Ourense	222	334	524	281	504	474	791	1.405	929	1.983	7.447
Pontevedra	754	1.175	2.172	991	1.654	1.646	2.594	4.126	2.445	5.566	23.123
Galicia	2.435	3.561	5.908	2.851	5.184	4.929	7.578	13.328	7.766	18.346	71.886

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

Ao descoñecerse en moitos casos a data de finalización da reserva de posto, duración do proceso de selección, o contrato concértase por unha duración indeterminada nun 59,94% dos casos en 2019 e nun 67,75% en 2020. Os contratos menores de 7 días supoñen en 2020 un 12,80% e os que duran entre 15 días e un mes, un 6,36%.

Cadro 7.13

Contratos de interinidade. Por duración e provincias. Galicia. 2020

	Duración en meses										Total
	<=7 días	>7 a <=15 días	>15 días a <=1 mes	>1 a <=3 meses	>3 a <=6 meses	>6 a <=12 meses	>12 a <=18 meses	>18 a <=24 meses	>24 meses	Indeterminada	
		días	meses	meses	meses	meses	meses	meses			
A Coruña	5.291	1.946	2.365	1.400	607	169	11	4	20	20.238	32.051
Lugo	1.403	745	630	428	146	74	3	1	1	5.834	9.265
Ourense	806	371	383	277	123	62	5		4	5.416	7.447
Pontevedra	1.764	1.052	1.197	1.019	626	232	3	7	9	17.214	23.123
Galicia	9.264	4.114	4.575	3.124	1.502	537	22	12	34	48.702	71.886

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

Tendo en conta a variable xornada, os celebrados a xornada completa supoñen un 68,59% en 2020 e un 31,41% os que foron a tempo parcial, cifras moi semellantes ás de 2019. Seguindo a tendencia da maior parte das contratacións, son as mulleres as

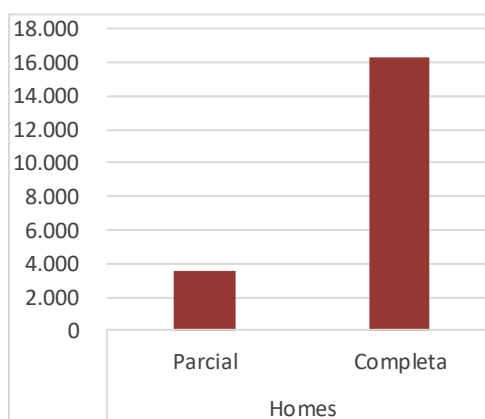
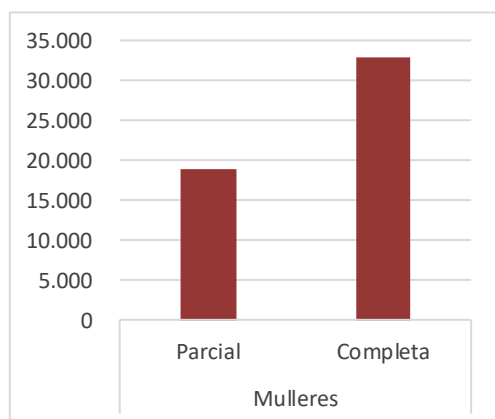
que máis contratos celebran a tempo parcial, 19.009, fronte ao colectivo de homes 3.570, aínda que se produce un aumento da parcialidade nos dous grupos.

Cadro 7.14

Contratos de interinidade. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Decembro 2020

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	9.207	1.748	7.459	22.844	8.693	14.151	32.051	10.441	21.610
Lugo	2.121	299	1.822	7.144	2.363	4.781	9.265	2.662	6.603
Ourense	1.865	265	1.600	5.582	1.533	4.049	7.447	1.798	5.649
Pontevedra	6.746	1.258	5.488	16.377	6.420	9.957	23.123	7.678	15.445
Galicia	19.939	3.570	16.369	51.947	19.009	32.938	71.886	22.579	49.307

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

7.2.4. Contrato para a formación e a aprendizaxe

Ten por obxecto a cualificación profesional das persoas traballadoras nun réxime de alternancia de actividade laboral retribuída na empresa con actividade formativa recibida no marco do sistema de formación profesional para o emprego ou do sistema educativo (art.11.2 ET, Lei 3/2012 e RD 1529/2012).

Os requisitos das persoas susceptibles de ser contratadas nesta modalidade son:

- Ser maior de 16 anos e non ter cumprido os 25 (poderán celebrarse con menores de trinta anos ata que a taxa de desemprego se sitúe por debaixo do 15%). O límite de idade non será de aplicación cando se trate de persoas con discapacidade e nos supostos de contratos celebrados con alumnas e alumnos participantes en proxectos de emprego e formación, nin cando se concerte con colectivos en situación de exclusión social.
- Non ter a titulación requirida para o contrato en prácticas nese posto ou oficio (art.11.2 a E.T e art. 6 RD 488/1998)

O número de contratos de formación rexistrados en Galicia no 2019 foi de 2.474 e 1.289 en 2020.

Se estudamos a variable sexo, apreciamos que en 2020 un 52,83% destes contratos se concertan con homes e un 47,17% con mulleres, recuperando unha tendencia ao aumento desta contratación no grupo de homes que cambiara en 2019.

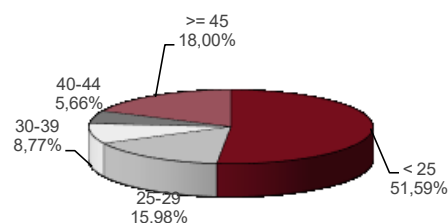
Cadro 7.15

Contratos de formación. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2020

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	98	38	13	6	36	141	25	16	16	23	412
Lugo	63	30	23	16	66	48	20	25	11	34	336
Ourense	52	14	13	8	39	25	14	9	4	23	201
Pontevedra	119	33	4	5	5	119	32	10	7	6	340
Galicia	332	115	53	35	146	333	91	60	38	86	1.289

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

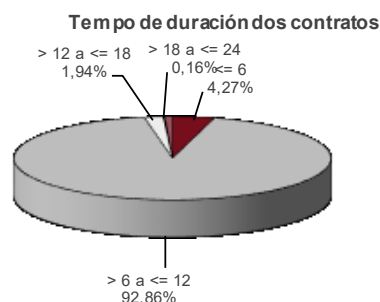
Un 97,12% en 2020 e un 95,71% en 2019 concértanse por un tempo igual ou inferior a 12 meses.

Cadro 7.16

Contratos de formación por duración e provincias. Galicia. 2020

	Duración en meses					Total
	<= 6	> 6 a <= 12	> 12 a <= 18	> 18 a <= 24	> 24	
A Coruña	38	354	14		6	412
Lugo	3	330	3			336
Ourense	4	194	3			201
Pontevedra	10	319	5	2	4	340
Galicia	55	1.197	25	2	10	1.289

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

7.2.5. Contrato en prácticas

Este contrato ten como finalidade a obtención de práctica profesional, a xornada completa ou parcial, axeitada ao nivel de estudos das persoas con titulación universitaria ou de formación profesional de grao medio ou superior, ou títulos recoñecidos oficialmente como equivalentes que habiliten para o exercicio profesional (art.11 ET e 1.1 RD 488/1998, Lei 35/2010 e Lei 3/2012).

Este tipo de contrato alcanzou en 2019 os 5.056 concertos e en 2020 os 3.218 (1.838 menos que o ano anterior).

Tendo en conta o factor sexo, concertouse cun 51,99% de homes e cun 48,01% de mulleres en 2019 e cun 54,29% de homes e cun 45,71% de mulleres en 2020. É un dos poucos contratos, xunto a formación e interinidade, onde o número de concertos é moi parecido en mulleres e en homes, e tendo en conta a incorporación masiva da muller á educación de grao medio e superior, e que é precisamente este colectivo o que en maior medida finaliza os estudos iniciados, parece ser esta a causa da maior presenza feminina.

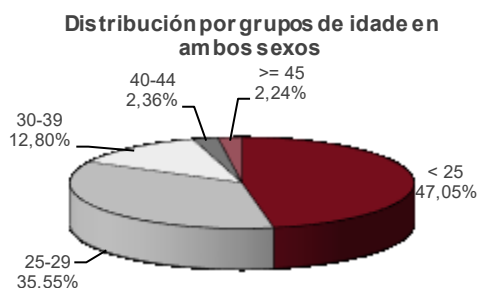
Por grupos de idade, realizáronse maior número de contratacións ao colectivo de menores de 25 anos con 1.514 contratos, seguido do colectivo ente 25 e 29 anos con 1.144 contratos.

Cadro 7.17

Contratos en prácticas. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2020

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	355	246	95	8	8	280	255	89	15	11	1.362
Lugo	83	33	12	1	2	57	40	12	3	5	248
Ourense	76	43	17	1	1	57	46	10	3	3	257
Pontevedra	377	252	91	20	26	229	229	86	25	16	1.351
Galicia	891	574	215	30	37	623	570	197	46	35	3.218

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

Segundo a duración do contrato, os de duración igual ou inferior a 6 meses son maioría cun 66,5% en 2020 e un 66,47% en 2019. Aqueles que alcanzaron a duración superior

a 24 meses seguen, ao igual que en anos anteriores, supoñendo unha porcentaxe moi pequena, o 0,46% en 2020 e un 0,34% en 2019%.

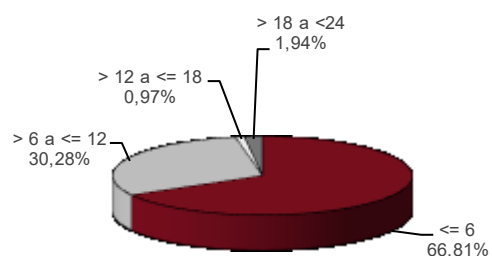
Cadro 7.18

Contratos en prácticas. Por duración e provincias. Galicia. 2020

	Duración en meses				mais de 24
	<= 6	> 6 a <= 12	> 12 a <= 18	> 18 a <24	
A Coruña	881	419	22	28	12
Lugo	162	83		3	
Ourense	147	104	3	3	
Pontevedra	950	364	6	28	3
Galicia	2.140	970	31	62	15

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

Tempo de duración dos contratos en prácticas

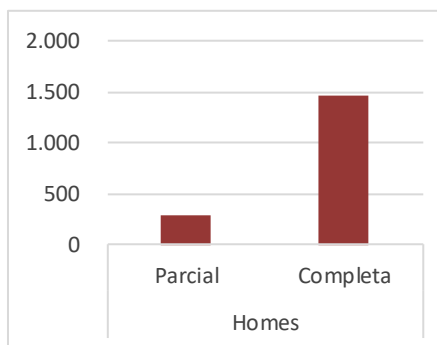
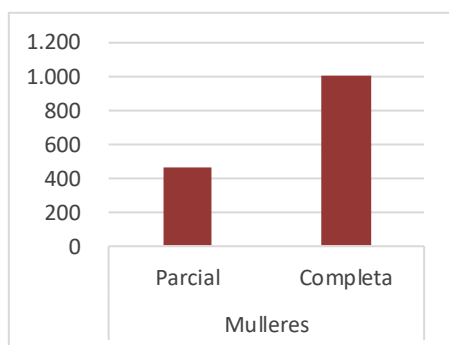
Se tomamos como referencia o tipo de xornada, o 76,47% celebrouse a xornada completa e o 23,53% a parcial.

Cadro 7.19

Contrato en prácticas. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2020

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	712	102	610	650	219	431	1.362	321	1.041
Lugo	131	19	112	117	42	75	248	61	187
Ourense	138	15	123	119	37	82	257	52	205
Pontevedra	766	154	612	585	169	416	1.351	323	1.028
Galicia	1.747	290	1.457	1.471	467	1.004	3.218	757	2.461

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

7.2.6. Contratación en substitución por anticipación da idade de xubilación

Esta medida ten por finalidade a contratación de persoas inscritas como desempregadas en substitución daquelas que anticipen a súa idade ordinaria de xubilación de 65 a 64 anos (art.1 e ss. RD 1194/1985) (Lei 14/2000, Lei 12/2001, Lei 27/2011 e Lei 3/2012).

No 2020 en Galicia só se realizaron 26 contratos desta modalidade. Deles en 7 ocasións realizáronse a homes e en 19 a mulleres.

Centrándonos na duración, concertáronse todos por un período de 12 meses.

Cadro 7.20

Contratos de substitución por xubilación aos 64 anos. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2020

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña			2				2			1	5
Lugo								1			1
Ourense											0
Pontevedra		2	1	1	1		3	7	3	2	20
Galicia	0	2	3	1	1	0	5	8	3	3	26

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

Cadro 7.21

**Contratos de substitución por xubilación aos 64 anos.
Por duración e provincias. Galicia. 2020**

	Duración en meses				Total
	12 meses	>12 e >18 meses	>18 e >24 meses	> 24 meses	
A Coruña	5	0	0	0	5
Lugo	1	0	0	0	1
Ourense		0	0	0	0
Pontevedra	20	0	0	0	20
Galicia	26	0	0	0	26

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

7.2.7. Contrato de relevo e xubilación parcial

É o que se concerta cunha persoa desempregada ou que estivese contratada pola empresa cun contrato de duración determinada para substituír parcialmente unha persoa traballadora da empresa que accede á xubilación parcial (Lei 14/2000 e Lei 3/2012).

A xubilación parcial da persoa substituída é aquela que se inicia despois do cumprimento dos 61 anos e ata o momento da xubilación total, que se simultanea cun contrato a tempo parcial e se encontra vinculada ao contrato de relevo. Para determinar a idade de xubilación tense en conta as bonificacións ou anticipacións de idade que correspondan (Lei 12/2001 e Lei 40/2007).

No ano 2020 asináronse en Galicia 265 contratos de relevo e 326 en 2019.

Segundo a actividade económica foi máis utilizado no sector servizos.

Por sexo e idade, o 47,92% celebráronse con homes en 2020 e o 47,54% en 2019 e entre eles, o colectivo de máis de 45 anos foi o máis empregado seguido do grupo de máis de 30 a 39 anos. No grupo de mulleres concertáronse o 52,08% dos contratos de relevo, e o tramo de >45 o que ten maior representación con 63 contratos en 2020.

Segundo a duración, en 2020 o 45,66% fórono por un período superior a 24 meses, e segundo a xornada o 71,32% foi a completa e o 28,68% a tempo parcial, experimentando esta última un notable descenso respecto de 2019.

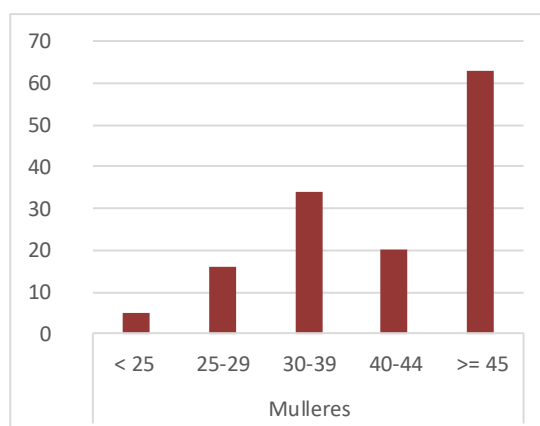
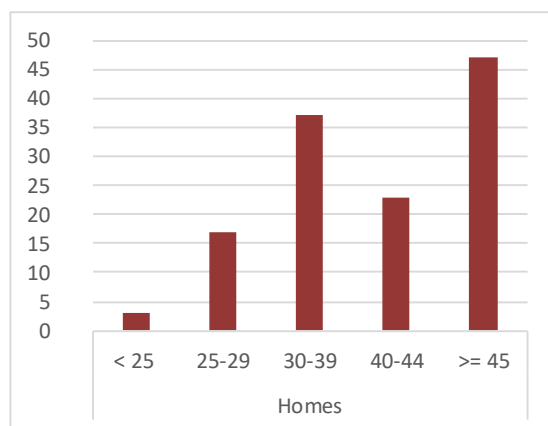
Seguindo a tendencia doutros contratos, a parcialidade foi maior nas mulleres, representando un 30,43%, mentres que nos homes supuxo un 26,77%.

Cadro 7.22

Contratos de relevo. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2020

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	2	6	13	9	23	3	4	18	6	28	112
Lugo			2	2	3		1		3	11	22
Ourense	1		5	1	6			2		7	22
Pontevedra		11	17	11	15	2	11	14	11	17	109
Galicia	3	17	37	23	47	5	16	34	20	63	265

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

Cadro 7.23

Contratos de relevo. Por duración e provincias. Galicia. 2020

	Duración en meses										Total
	<= 7 días	>7 a <= 15 días	>15 a <= 1 mes	>1 a <= 3 mes	>3 a <= 6 mes	>6 a <= 12 mes	>12 a <= 18 mes	>18 a <= 24 mes	>24 meses	Indeterminada	
A Coruña	0	0	0	3	6	38	7	11	47	0	112
Lugo	0	0	0			13	2	4	3	0	22
Ourense	0	0	0		1	8	1	1	11	0	22
Pontevedra	0	0	0	3	8	16	7	15	60	0	109
Galicia	0	0	0	6	15	75	17	31	121	0	265

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

Cadro 7.24**Contratos de relevo. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2020.**

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	53	12	41	59	27	32	112	39	73
Lugo	7	4	3	15	2	13	22	6	16
Ourense	13	5	8	9	3	6	22	8	14
Pontevedra	54	13	41	55	10	45	109	23	86
Galicia	127	34	93	138	42	96	265	76	189

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

Contratos de xubilación parcial concertáronse 738 en Galicia en 2020 e 742 en 2019. Do total, un 69,40% concertouse con homes e só un 30,60% con mulleres en 2019 e un 74,25% e un 25,75% en 2020. Esta diferenza esta explicada co atraso da muller no acceso ao mercado laboral e polo tanto tamén en acceder ás pensións de xubilación, diferenzas que xa comezaron a diminuír. Tanto nun grupo coma noutro, os dous anos o 100% concertouse con maiores de 45 anos.

Ao igual que no contrato anterior, un 73,98% celebrouse por un tempo superior a 24 meses.

Cadro 7.25**Contratos por xubilación parcial. Por sexo, idade e provincias. Galicia. 2020**

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	0	0	0	0	238	0	0	0	0	68	306
Lugo	0	0	0	0	59	0	0	0	0	6	65
Ourense	0	0	0	0	49	0	0	0	0	7	56
Pontevedra	0	0	0	0	202	0	0	0	0	109	311
Galicia	0	0	0	0	548	0	0	0	0	190	738

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

Cadro 7.26**Contratos por xubilación parcial. Por duración e provincias. Galicia. 2020**

	Duración en meses										Total
	<= 7 días	>7 a <= 15 d	>15 a <= 1 mes	>1 a <= 3 mes	>3 a <= 6 mes	>6 a <= 12	>12 a <= 18	>18 a <= 24	>24 meses	Indeterminada	
A Coruña	3	0	0		0	11	8	11	218	55	306
Lugo	2	0	1		1	1	2	6	44	8	65
Ourense		0	0		0	1	1	4	42	8	56
Pontevedra	5	0	0		2	5	4	16	242	37	311
Galicia	10	0	1	0	3	18	15	37	546	108	738

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

7.2.8. Contratos non contemplados anteriormente

Neste grupo inclúense contratos de modalidades non especificadas anteriormente e/ou pertencentes a réximes especiais de contratación tales como: artistas, servizo domestico, mercantís, contrato de traballo a domicilio, de grupo.

Estas contratacións son pouco representativas, supoñen 7.397 contratos en 2019 e 2.542 en 2020, e son os de duración igual ou inferior a 7 días (62,08%) os máis celebrados. Duplican os contratos celebrados con homes aos celebrados con mulleres e o 26,71% son do colectivo de 30 a 39 anos.

Cadro 7.27

Outros contratos non contemplados anteriormente. Por sexo, idade e provincias. Galicia. 2020

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	74	147	233	136	410	75	122	204	61	97	1.559
Lugo	12	26	67	58	59	6	22	35	6	19	310
Ourense	13	9	7	4	14	2	5	12	1	5	72
Pontevedra	63	57	65	52	152	19	73	56	27	37	601
Galicia	162	239	372	250	635	102	222	307	95	158	2.542

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

Cadro 7.28

Outros contratos non contemplados anteriormente. Por duración e provincias. Galicia. 2020

	Duración en meses										Total
	<= 7 días	>7 a <= 15 d	>15 a <= 1 mes	>1 a <= 3 mes	>3 a <= 6 mes	>6 a <= 12 mes	>12 a <= 18 mes	>18 a <= 24 mes	>24 meses	Indeterminada	
A Coruña	1.263	28	10	11	30	37	5	14	15	146	1.559
Lugo	87	1			4	14				204	310
Ourense	33			2	3	15				19	72
Pontevedra	195	2	1	3	64	250	3		18	65	601
Galicia	1.578	31	11	16	101	316	8	14	33	434	2.542

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

Cadro 7.29

Outros contratos non contemplados anteriormente. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2020

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	1.000	103	897	559	94	465	1.559	197	1.362
Lugo	222	15	207	88	21	67	310	36	274
Ourense	47	12	35	25	8	17	72	20	52
Pontevedra	389	56	333	212	43	169	601	99	502
Galicia	1.658	186	1.472	884	166	718	2.542	352	2.190

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

Mención á parte daremos aos contratos temporais de persoas con discapacidade, que son aqueles cunha duración entre 12 meses e 3 anos, con xornada completa ou parcial, para persoas discapacitadas.

Estes contratos supuxeron tan só 1.191 contratos. Deles o 63,72% en 2020 celebráronse con homes, deixando novamente ver a menor integración da muller no mercado laboral, mesmo cando existe algunha discapacidade.

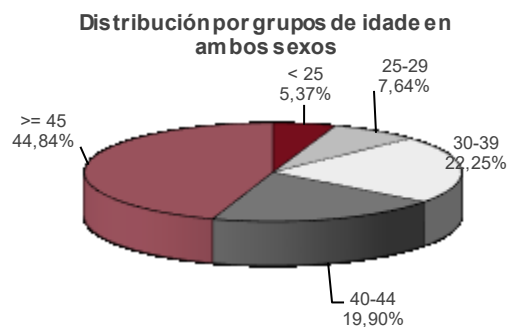
O tramo de idade no que máis contratos se asinaron foi o de >45 e tanto no grupo homes (345), como no de mulleres (189).

Tomando en conta a duración, foron os de 12 meses os que representaron o 98,82% en 2020 e o 98,37% en 2019 das celebracións e a xornada completa o 68,09% en 2020.

Cadro 7.30**Contratos temporais de persoas con discapacidade. Por sexo, idade e provincias. Galicia. 2020**

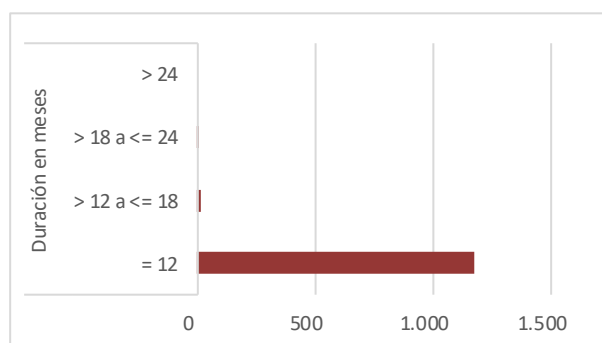
	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	9	19	51	47	125	5	8	28	26	55	373
Lugo	5	5	14	18	40	1	3	13	10	21	130
Ourense	5	7	15	15	23	1	4	9	6	20	105
Pontevedra	24	27	80	73	157	14	18	55	42	93	583
Galicia	43	58	160	153	345	21	33	105	84	189	1.191

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

Cadro 7.31**Contratos temporais de persoas con discapacidade. Por duración e provincias. Galicia. 2020**

	Duración en meses				Total
	= 12	> 12 a <= 18	> 18 a <= 24	> 24	
A Coruña	367	6			373
Lugo	129	1			130
Ourense	102	3			105
Pontevedra	579	3	1		583
Galicia	1.177	13	1	0	1.191

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

Cadro 7.32

**Contratos temporais de persoas con discapacidade.
Segundo sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2020**

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	251	76	175	122	64	58	373	140	233
Lugo	82	26	56	48	26	22	130	52	78
Ourense	65	21	44	40	17	23	105	38	67
Pontevedra	351	65	296	222	85	137	583	150	433
Galicia	749	188	571	432	192	240	1.191	380	811

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

7.2.9. Contratos indefinidos ordinarios (bonificados e non bonificados)

O contrato indefinido é aquel que se concerta sen establecer límites de tempo na prestación dos servizos, en canto á duración do contrato.

A súa formalización pode ser verbal ou escrita, salvo os acollidos ao programa de fomento da contratación indefinida, persoas con discapacidade, a tempo parcial etc. En todo caso, calquera das partes pode pedir que se formalice por escrito, mesmo durante o transcurso da relación laboral.

En 2020 concertáronse en Galicia 35.613 contratos desta modalidade (46.644 en 2019).

Esta contratación concertouse no sector masculino nun 53,57% do total, fronte a un 54,57% en 2019. En ambos os dous grupos é o intervalo de idade de máis de 45 anos onde máis contratos indefinidos se asinan con 6.149 concertos en homes. Nas mulleres o maior número se dá no mesmo grupo con 6.271.

Segundo o tipo de xornada, no colectivo masculino un 63,11% de contratos son a xornada completa, e no das mulleres un 31,25%. Novamente vense moi afectados os datos da xornada a tempo parcial cando introducimos a variable sexo, en detrimento do colectivo feminino.

Cadro 7.33

Contratos indefinidos ordinarios. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2020

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	826	1.181	2.581	1.309	2.613	549	1.040	1.975	1.094	2.868	16.036
Lugo	187	273	820	512	951	125	208	436	232	662	4.406
Ourense	132	195	393	238	466	146	245	435	222	627	3.099
Pontevedra	583	826	1.844	1.030	2.119	484	701	1.514	857	2.114	12.072
Galicia	1.728	2.475	5.638	3.089	6.149	1.304	2.194	4.360	2.405	6.271	35.613

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

Cadro 7.34

Contratos indefinidos ordinarios. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2020

	Homes				Mulleres				Total			
	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos
A Coruña	9.271	1.194	6.068	2.009	7.535	3.278	3.496	761	16.806	4.472	9.564	2.770
Lugo	2.932	209	1.448	1.275	1.663	596	878	189	4.595	805	2.326	1.464
Ourense	1.596	209	1.139	248	1.675	681	822	172	3.271	890	1.961	420
Pontevedra	7.138	1.004	4.560	1.574	5.670	2.468	2.466	736	12.808	3.472	7.026	2.310
Galicia	20.937	2.616	13.215	5.106	24.517	7.023	7.662	1.858	37.480	9.639	20.877	6.964

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

7.2.10. Contratos indefinidos bonificados

Pretenden a contratación indefinida ou temporal de diferentes colectivos de persoas traballadoras mediante a concesión de axudas económicas e incentivos fiscais e/ou bonificacións nas cotizacións á Seguridade Social.

Para os contratos susceptibles de bonificación ofrécense información dos seguintes colectivos:

- Maternidade, adopción e acollemento
- Outras interinidades
- Persoas con discapacidade
- Persoas en risco de exclusión social
- Vítimas violencia/terrorismo
- persoas traballadoras en empresas de inserción
- Mozas e mozos de 16-30 anos empresas <50 persoas traballadoras
- Mulleres 16-30 anos subrepresentadas empresas <50 persoas traballadoras
- Maiores 45 anos empresas <50 persoas traballadoras
- Mulleres >45 anos subrepresentadas empresas <50 persoas traballadoras
- Incorporación <30 anos a cooperativas ou SAL
- Incorporación <30 anos en exclusión social a empresas inserción
- Indefinido primeiro emprego novo ETT
- Indefinido procedente de contrato en prácticas ETT
- Persoas beneficiarias garantía xuvenil
- Convertidos a indefinidos Lei 43/2006
- Convertidos a indefinidos Real decreto-lei 3/2012
- Convertidos a indefinidos Real decreto-lei 4/2013

En 2019 os contratos indefinidos bonificados supuxeron 2.271 contratos, baixando substancialmente aos 2.100 contratos e en 2020.

O colectivo máis contratado son as persoas con discapacidade, seguido das conversións ao abeiro da Lei 11/2013.

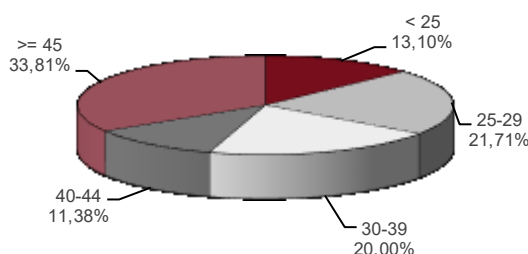
Cadro 7.35

Contratos indefinidos bonificados. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2020

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	62	85	86	57	159	35	102	83	32	135	836
Lugo	29	25	36	21	54	11	20	31	11	31	269
Ourense	18	29	17	14	38	10	17	23	5	23	194
Pontevedra	62	89	87	45	171	48	89	57	54	99	801
Galicia	171	228	226	137	422	104	228	194	102	288	2.100

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

Cadro 7.36

Contratos indefinidos bonificados segundo colectivo de bonificación. Por sexo e provincias. Galicia. 2020

	Maternidade, adopción, acollimento e risco	Outras interinidades	Persoas con discapacidade	Persoas en risco de exclusión social	Vítimas de violencia/terrorismo	Persoas traballadoras en empresas de inserción	Menores de 30 anos excluídos socialmente en empresas	Indefinidos procedentes de contratos prácticas ETT	Familiar traballador autónomo	Formación RDL 6/2016	Desempregados inscritos 12 meses en 18	Conversión indefinido Lei 11/2013	Conversión indefinido RDL 6/2016	Conversión indefinido RDL 8/2019	Conversión indefinido RDL 9/2020	Total
A Coruña	0	0	415	2	5	0	0	0	49	0	60	259	7	0	39	836
Lugo	0	0	119	1	0	0	0	0	10	0	24	83	4	1	27	269
Ourense	0	0	78	1	1	0	0	1	16	0	37	53	5	0	2	194
Pontevedra	0	0	404	4	5	0	0	0	48	0	55	263	13	0	9	801
Galicia	0	0	1.016	8	11	0	0	1	123	0	176	658	29	1	77	2.100

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

7.2.11. Contratos convertidos en indefinidos

No 2020 realizáronse 32.704 conversións en indefinidos de contratos temporais (2019: 43.186).

A maior porcentaxe de conversións en indefinidos realizouse nos contratos eventuais de circunstancias de produción con 27.124 en 2019 e 21.008 en 2020, os de obra ou servizo chegaron a 8.456, os de prácticas a 1.461 e os de interinidade 1.086.

As conversións e indefinidos supuxeron en 2020 un 55,17% do total no grupo de homes e no colectivo feminino representaron un 44,83% do total

Cadro 7.37**Contratos convertidos en indefinidos. Por tipo de contrato e provincias.
Ambos os dous sexos. Galicia. 2020**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Obra ou servizo	3.748	617	866	3.225	8.456
Eventual circunstancias produción	8.579	2.881	1.978	7.570	21.008
Interinidade	498	126	70	392	1.086
Temporal persoas con discapacidade	133	44	26	150	353
Substitución xubilación 64 anos	4	1	0	5	10
Prácticas	711	138	105	507	1.461
Relevo	53	19	25	107	204
Formación	37	19	21	38	115
Outros	4	0	1	6	11
Total	13.767	3.845	3.092	12.000	32.704

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

Cadro 7.38**Contratos convertidos en indefinidos. Por tipo de contrato e provincias. Homes. Galicia. 2020**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Obra ou servizo	2.239	392	509	1.963	5.103
Eventual circunstancias produción	4.541	1.652	1.077	4.074	11.344
Interinidade	174	57	30	155	416
Temporal persoas con discapacidade	88	30	21	94	233
Substitución xubilación 64 anos	1	0	0	0	1
Prácticas	375	81	61	277	794
Relevo	21	9	15	61	106
Formación	16	7	3	15	41
Outros	2	0	1	5	8
Total	7.457	2.228	1.717	6.644	18.046

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

Cadro 7.39**Contratos convertidos en indefinidos. Por tipo de contrato e provincias. Mulleres. Galicia. 2020**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Obra ou servizo	1.509	225	357	1.262	3.353
Eventual circunstancias produción	4.038	1.229	901	3.496	9.664
Interinidade	324	69	40	237	670
Temporal persoas con discapacidade	45	14	5	56	120
Substitución xubilación 64 anos	3	1	0	5	9
Prácticas	336	57	44	230	667
Relevo	32	10	10	46	98
Formación	21	12	18	23	74
Outros	2	0	0	1	3
Total	6.310	1.617	1.375	5.356	14.658

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

Cadro 7.40

Contratos convertidos en indefinidos. Por sexo, tipo de jornada e provincias. Galicia. 2020

	Homes				Mulleres				Total			
	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos
A Coruña	7.457	1.036	6.148	273	6.310	2.676	3.290	344	13.767	5.674	9.438	617
Lugo	2.228	209	1.954	65	1.617	568	995	54	3.845	777	2.949	119
Ourense	1.717	218	1.476	23	1.375	569	781	25	3.092	787	2.257	48
Pontevedra	6.644	1.193	5.235	216	5.356	2.431	2.736	189	12.000	3.624	7.971	405
Galicia	18.046	2.656	14.813	577	14.658	6.244	7.802	612	32.704	10.862	22.615	1.189

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

Cadro 7.41

Contratos convertidos en indefinidos. Por duración e provincias. Galicia. 2020

	Duración en meses							Total
	<3 meses	>3 a <= 6 meses	>6 a <= 12 meses	>12 a <= 18 meses	>18 a <= 24 meses	>24 a <= 30 meses	>30 a <= 36 meses	
A Coruña	1.539	2.585	6.417	613	1.023	363	447	13.767
Lugo	409	836	1.979	99	181	45	118	3.845
Ourense	265	528	1.484	133	212	82	110	3.092
Pontevedra	1.448	2.317	5.327	457	763	340	467	12.000
Galicia	3.661	6.266	15.207	1.302	2.179	830	1.142	32.704

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

7.2.12. Contratos indefinidos para persoas con discapacidade

(Lei 27/2009 e RD Lei 20/2012)

As persoas con discapacidade deberán ter recoñecido un grao mínimo de discapacidade igual ou superior o 33% e estar inscritas nos servizos públicos de emprego.

A xornada pode ser a tempo completo ou parcial.

En 2020 foron 478 os contratos concertados a persoas con discapacidade, dos que o 62,55% celebrouse con homes e o 37,45% con mulleres. Ao igual que noutras modalidades contractuais indefinidas, as mulleres quedan cunha representación moi baixa. Os homes maiores de 45 anos son os máis contratados (160), seguidos da franxa de idade entre 30 e 39 anos (56). No grupo de mulleres foron máis contratadas as maiores de 45 anos (93) seguidas das de 30-39 anos (33).

En 2020 a xornada completa supuxo o 67,78%, a xornada parcial o 28,03% e os fixos descontinuos o 4,18%.

Cadro 7.42

Contratos indefinidos de persoas con discapacidade. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2020

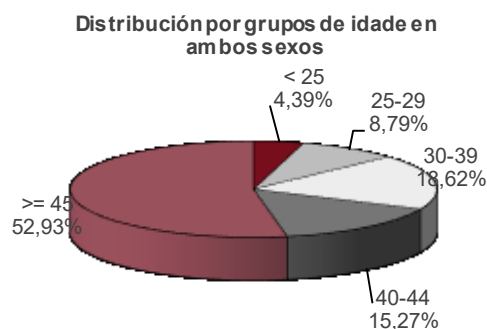
	Homes				Mulleres				Total			
	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos
A Coruña	106	19	82	5	74	33	37	4	180	52	119	9
Lugo	43	7	36	0	22	13	9	0	65	20	45	0
Ourense	30	6	23	1	15	5	9	1	45	11	32	2
Pontevedra	120	24	92	4	68	27	36	5	188	51	128	9
Galicia	299	56	233	10	179	78	91	10	478	134	324	20

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

Cadro 7.43**Contratos indefinidos de persoas con discapacidade. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2020**

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	3	6	17	19	61	3	6	13	7	45	180
Lugo	1	2	9	8	23	0	3	6	6	7	65
Ourense	1	6	7	5	11	0	2	6	1	6	45
Pontevedra	11	7	23	14	65	2	10	8	13	35	188
Galicia	16	21	56	46	160	5	21	33	27	93	478

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

7.2.13. Contratacións a colectivos especiais

Neste epígrafe recóllense as contratacións efectuadas a:

- Persoas con discapacidade
- Contratacións a persoas con discapacidade na CEE
- Contratacións en proxectos de investigación
- Contratacións en prácticas para persoal investigador

1- En 2020 os contratos realizados a persoas con discapacidade foron 4.562, fronte aos 5.767 en 2019, sendo o contrato temporal a persoas con discapacidade o máis utilizado, con 1.191 contratacións, seguido de eventuais por circunstancias da produción (958).

As contratacións deste colectivo en CEE alcanzaron os 2.879 en 2020 e 3.284 contratos en 2019.

Cadro 7.44**Contratacións a persoas con discapacidade. Por tipo de contrato e provincias. Galicia. 2020**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
indefinido ordinario (bonif/non bonif.)	36	8	0	16	60
Persoas con discapacidade (indef.)	180	65	45	188	478
Obra ou servizo	639	29	19	178	865
Eventual circunstancias produción	676	47	17	218	958
Interinidade	324	27	11	161	523
Temporal persoas con discapacidade	373	130	105	583	1.191
Prácticas	2	0	0	1	3
Formación	4	0	0	1	5
Outros contratos	1	0	0	0	1
Convertidos en indefinidos	200	46	33	199	478
Total	2.435	352	230	1.545	4.562

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

Cadro 7.45**Contratacións a persoas con discapacidade en CEE.
Por tipo de contrato e provincias. Galicia. 2020**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Indefinidos ordinarios (bonif/non bonif.)	36	8	0	16	60
Obra ou servizo	639	29	19	178	865
Eventual circunstancias produción	676	47	17	218	958
Interinidade	229	10	5	119	363
Temporal persoas con discapacidade	94	6	25	269	394
Formación	4	0	0	1	5
Outros contratos	1	0	0	0	1
Conversión en indefinidos	108	8	11	106	233
Total	1.787	108	77	907	2.879

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

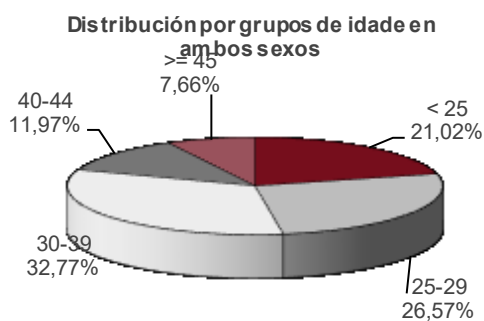
2- O contrato de traballo para a **realización dun proxecto de investigación** pode concertarse con persoal investigador, científico ou técnico. Estes contratos poderán realizalos organismos públicos de investigación, institucións sen ánimo de lucro e as universidades públicas e rexeranse polo establecido na normativa do contrato de obra ou servizo determinado (art. 12 e 15 do ET)

No ano 2020 concertáronse 1.370 contratos e en 2019 2.275. Os tramos de idade onde houbo maior incidencia foron os de 30-39 con 229 contratos a homes e 220 a mulleres.

Cadro 7.46**Contratacións en proxectos de investigación. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2020**

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	127	123	140	46	18	68	93	126	46	29	816
Lugo	1	9	10	6	8	7	11	12	6	4	74
Ourense	3	4	4	0	2	1	3	8	3	1	29
Pontevedra	56	68	75	32	16	25	53	74	25	27	451
Galicia	187	204	229	84	44	101	160	220	80	61	1.370

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

3- O contrato en **prácticas para persoal investigador** require estar en posesión dun doutorado, sen que sexa de aplicación o límite dos catro anos dende a obtención do título. Estes contratos poderán realizalos organismos públicos de investigación, institucións sen ánimo de lucro e as universidades públicas e rexeranse polo establecido na normativa do contrato en prácticas. A súa duración non poderá ser inferior a un ano, nin exceder de cinco (art. 11 do ET).

Só se realizaron 316 contratos que reúnan estas características na Comunidade Autónoma de Galicia en 2019 e 228 en 2020.

Cadro 7.47**Contratacións en prácticas para persoal investigador. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2020**

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	34	24	22	3	0	49	38	11	0	3	184
Lugo	1	2	1	0	0	4	3	0	0	0	11
Ourense	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	2
Pontevedra	6	8	0	0	0	9	8	0	0	0	31
Galicia	41	35	23	3	0	62	50	11	0	3	228

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

7.2.14. Adscricións en colaboración social

O seu obxecto é a mellora da capacidade de ocupación das persoas desempregadas a través de subvencións dos custos laborais para súa contratación para a execución de obras ou servizos de interese xeral e social no ámbito da colaboración coas Corporacións locais ou entidades dependentes ou vinculadas a unha Administración local.

Non houbo adscricións en 2017 nin en 2018, mentres que anecdoticamente houbo 2 en 2019 e 3 en 2020.

Cadro 7.48

Adscricións temporais en colaboración social. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2020

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lugo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ourense	0	0	0	0	2	0	0	0	1	0	3
Pontevedra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Galicia	0	0	0	0	2	0	0	0	1	0	3

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

Cadro 7.49

**Adscricións temporais en colaboración social.
Por sexos, sectores de actividade económica e provincias. Galicia. 2020**

	Homes				Mulleres				Total
	Agricultura	Industria	Construción	Servizos	Agricultura	Industria	Construción	Servizos	
A Coruña	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lugo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ourense	0	0	0	2	0	0	0	1	3
Pontevedra	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Galicia	0	0	0	2	0	0	0	1	3

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

7.2.15. Prórrogas

As prórrogas a contratos en 2020 alcanzaron as 103.998 e as 117.292 en 2019.

As prórrogas son, en boa medida, un reflexo dos contratos iniciais, así o maior número realizouse aos contratos eventuais por circunstancias da produción (94.053 en 2020), seguidas, a gran distancia, do de obra 3.769.

Cadro 7.50

Prórrogas. Por tipo de contrato e provincias. Galicia. 2020

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Obra ou servizo	1.556	628	552	1.033	3.769
Eventual circunstancias produción	27.706	8.690	8.450	49.207	94.053
Interinidade	91	27	27	49	194
Temporal persoas con discapacidade	260	78	53	427	818
Relevo	0	0	0	2	2
Xubilación parcial	4	0	0	2	6
Sustitución xubilación 64 anos	0	0	0	0	0
Prácticas	1.558	314	252	1.477	3.601
Formación	328	239	287	476	1.330
Outros contratos	64	9	2	150	225
Total	31.567	9.985	9.623	52.823	103.998

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

Se nos centramos na duración, o 67,25% realizáronse por 3 meses, o 19,87% por períodos de 3 a 6 meses e un 12,64% por períodos de 6 a 12 meses.

Cadro 7.51

Prórrogas. Por duración e provincias. Galicia. 2020

	Duración en meses						Total
	<3 meses	>3 a <= 6 meses	>6 a <= 12 meses	>12 a <= 18 meses	>18 a <= 24 meses	>24 meses	
A Coruña	18.672	7.709	5.061	113	8	4	31.567
Lugo	5.873	2.535	1.561	14	1	1	9.985
Ourense	5.869	2.498	1.240	13	3	0	9.623
Pontevedra	39.532	7.922	5.290	61	5	13	52.823
Galicia	69.946	20.664	13.152	201	17	18	103.998

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

Por sexos, a distribución é un 53,42% realizadas a homes e un 46,58% a mulleres.

O tramo de idade onde maior número de prórrogas se rexistraron foi de 25 a 44 anos, seguido do colectivo de >45 anos.

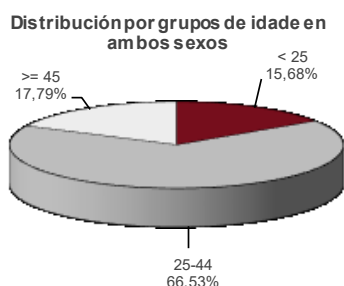
No sector servizos, foi onde maior número de prórrogas se rexistraron, alcanzando o 81,56%, seguido a gran distancia polo sector de industria co 12,67%.

Cadro 7.52

Prórrogas. Por sexos, idade, sector de actividade e provincias. Galicia. 2020

	Homes			Mulleres			Sector de actividade				Total
	< 25	25-44	>= 45	< 25	25-44	>= 45	Agricultura	Industria	Construción	Servizos	
A Coruña	2.648	10.141	3.745	2.271	9.215	3.547	545	3.745	2.014	25.263	31.567
Lugo	937	2.913	1.159	724	2.975	1.277	527	806	449	8.203	9.985
Ourense	681	3.406	1.191	470	2.626	1.249	157	1.196	258	8.012	9.623
Pontevedra	4.165	17.899	6.672	3.242	15.040	5.805	352	7.437	1.684	43.350	52.823
Galicia	8.431	34.359	12.767	6.707	29.856	11.878	1.581	13.184	4.405	84.828	103.998

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2020.

7.3. Contratación a persoas traballadoras estranxeiras

Debido ao incremento de persoas traballadoras estranxeiras que exercen a súa actividade laboral en Galicia e en España, tanto de procedencia comunitaria coma extracomunitaria, consideramos de interese reflectir a situación contractual deste colectivo.

O total de contratos rexistrados de persoas traballadoras estranxeiras, tanto comunitarias coma extracomunitarias, foi de 59.602 en 2020 e 79.893 en 2019.

Os contratos concertados con persoas comunitarias chegaron aos 16.278 en 2020 e 23.997 en 2019, e deles, en 2020, 9,38% fórono baixo a modalidade de indefinidos, 6,2% conversións en indefinidos e 84,42% contratos temporais.

Os contratos rexistrados de persoas non comunitarias alcanzaron os 43.324 en 2020 e 55.896 en 2019.

Cadro 7.53

Contratos a persoas estranxeiras segundo tipo de contrato e provincias. Galicia. Decembro 2020

	Total	Persoas estranxeiras comunitarias				Persoas estranxeiras extracomunitarias			
		Total	Indefinidos iniciais	Convertidos en indefinidos	Temporais	Total	Indefinidos iniciais	Convertidos en indefinidos	Temporais
A Coruña	21.875	5.015	578	282	4.155	16.860	1.564	707	14.589
Lugo	9.420	2.833	300	176	2.357	6.587	980	334	5.273
Ourense	6.025	2.268	179	164	1.925	3.757	279	171	3.307
Pontevedra	22.282	6.162	470	387	5.305	16.120	1.019	561	14.540
Galicia	59.602	16.278	1.527	1.009	13.742	43.324	3.842	1.773	37.709

Fonte: SEPE, contratos rexistrados. Decembro 2020.

Cadro 7.54

Contratos a persoas estranxeiras segundo sexo, idade e sectores por provincias. Galicia. Decembro 2020

	Total	Homes			Mulleres			Sectores			
		< 25 anos	25 - 45 anos	> 45 anos	< 25 anos	25 - 45 anos	> 45 anos	Agricultura	Industria	Construción	Servizos
A. Coruña	21875	1.492	8.008	2.821	1.308	6.079	2.167	1.959	2.291	1.929	15.696
Lugo	9.420	998	3.664	1.125	663	2.201	769	2.507	764	430	5.719
Ourense	6.025	379	1.916	940	333	1.728	729	661	867	318	4.179
Pontevedra	22.282	1.615	7.977	3.771	1.057	5.816	2.046	1.339	4.442	1.280	15.221
Galicia	59.602	4.484	21.565	8.657	3.361	15.824	5.711	6.466	8.364	3.957	40.815

Fonte: SEPE, contratos rexistrados. Decembro 2020.

Conclusións da contratación

1º De todo o exposto neste capítulo pódese concluír que tras varios anos cunha redución no número de contratos, no 2015 aumentan as contratacións, alcanzando os 878.053 contratos rexistrados en Galicia, e segue a tendencia en 2016 con 915.618 e en 2017 con 987.580, en 2018 con 1.039.025 e en 2019 con 1.086.123. A baixada en 2020 é notable ata as 749.220 contratacións.

2º En 2020 a modalidade de contrato eventual segue sendo a máis utilizada con 351.569 contratos celebrados. En segundo lugar encóntrase o contrato de obra ou servizo determinado con 247.494. Este tipo de contrato sumado ao anterior alcanzaron un 79,86% da contratación de 2020.

3º Os contratos indefinidos ordinarios (bonificados e non bonificados) seguen tendo unha moi baixa representación porcentual cun 4,97% da contratación inicial.

4º A rotación do asalariado galego (número de contratos eventuais que, por termo medio, se concertan con cada asalariado temporal) alcanzou os 2,98 contratos no caso das mulleres e os 4,14 nos homes en 2020. A media en España foi de 3,10 no grupo de mulleres e de 4,13 no de homes.

Cadro 7.55

Rotación do persoal asalariado con contrato temporal. Galicia/España. 2019/2020

	Galicia				España			
	Homes		Mulleres		Homes		Mulleres	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Contratos temporais	502.314	423.284	493.352	325.936	11.185.280	7.918.598	9.167.507	6.478.253
Asalariados/as temporais	107,3	102,0	121,6	109,4	2.185,1	1.919,0	2.212,8	2.081,7
Rotación	4,68	4,14	4,06	2,98	5,12	4,13	4,14	3,10

Datos EPA en miles de persoas.

Elaboración propia.

Fonte: EPA e SEPE, Estatística de contratos rexistrados.

5º Mantense unha elevada porcentaxe de persoal asalariado temporal, especialmente no colectivo feminino, pero lixeiramente acúrtanse as distancias entre o grupo de homes e de mulleres entre 2020 e 2019.

Cadro 7.56**Persoal asalariado sector público e privado. Por tipo de contrato e sexo. Galicia. 2019- 2020**

	Indefinido				Temporal			
	Homes		Mulleres		Homes		Mulleres	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Pers. asalariado sector público	81,0	77,2	70,1	67,4	19,0	22,8	29,9	32,6
Pers. asalariado sector privado	73,4	77,5	73,2	76,2	26,6	22,5	26,8	23,8

En porcentaxe.

Elaboración propia 2020.

Fonte: EPA.

Cadro 7.57**Persoal asalariado sector público e privado. Por tipo de contrato e sexo. España. 2019-2020**

	Indefinido				Temporal			
	Homes		Mulleres		Homes		Mulleres	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Pers. A salariado sector público	78,7	78,4	67,2	66,9	21,3	21,6	32,8	23,1
Pers. asalariado sector privado	74,4	77,2	74,2	76,7	25,6	22,8	25,8	23,3

En porcentaxe.

Elaboración propia.

Fonte: EPA.

6º Seguen existindo determinadas modalidades contractuais maioritariamente femininas como son o contrato de interinidade ou os concertados a tempo parcial, e outras maioritariamente masculinas como o contrato de relevo ou xubilación parcial. Por sectores de actividade, só no sector servizos a contratación das mulleres supera a dos homes.

7.4. Empresas de traballo temporal

Inclúense neste apartado as empresas de traballo temporal autorizadas inicialmente pola Lei 14/1994, do 1 de xuño, que, realizando os contratos de posta a disposición, poden supoñer unha importante canalización da ocupación.

Sendo competencia da comunidade autónoma tanto a autorización como o rexistro, contabilízanse, ademais, todas aquelas empresas de traballo temporal que posúen centros de traballo en Galicia e que son autorizadas polo Ministerio de Traballo e Economía Social, por ser o seu ámbito de actuación superior ao da comunidade autónoma.

Pódese ver no cadro 7.58, segundo datos do Ministerio de Traballo e Economía Social, que o número de empresas autorizadas para traballar como ETT en Galicia a 31 de decembro de 2020 é de 28.

O número de contratos de posta a disposición en Galicia durante 2020 ascende en total á cifra de 154.608 (182.689 en 2019), correspondendo o maior número aos realizados na provincia de Pontevedra. Claramente as provincias da Coruña e Pontevedra agrupan o maior número de contratos de posta a disposición supoñendo a suma de ambos o 87,97% do total de Galicia.

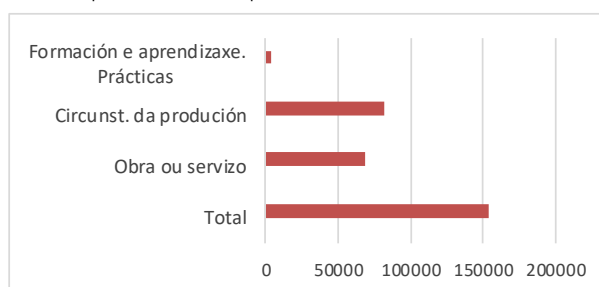
Cadro 7.58

Empresas de traballo temporal, cesión de persoas traballadoras e contratos de posta a disposición, segundo supostos de utilización, por provincia do centro de traballo da empresa de traballo temporal. Galicia. 2020

	Empresas de traballo temporal	Cesión de persoas traballadoras	Contratos de posta a disposición			
			Total	Obra ou servizo	Circunst. da produción	Formación e aprendizaxe. Prácticas
A Coruña	23	28.226	49.900	25.588	23.583	729
Lugo	11	5.944	9.597	4.877	4.318	402
Ourense	9	5.154	8.991	4.465	4.367	159
Pontevedra	24	50.417	86.120	34.257	49.865	1.998
Galicia	28	89.741	154.608	69.187	82.133	3.288

(*) Datos provisionais.

Fonte: MITEs, Estatística de empresas de traballo temporal.

No cadro 7.59 desagreganse por comunidades autónomas os contratos de posta a disposición que totalizaron a cifra a nivel estatal de 3.434.864 en 2020 e 4.342.824 en 2019.

Cadro 7.59

Empresas de traballo temporal, cesión de persoas traballadoras e contratos de posta a disposición, segundo supostos de utilización, por comunidade autónoma do centro de traballo da empresa de traballo temporal. 2020

	Empresas de traballo temporal	Cesión de persoas traballadoras	Contratos de posta a disposición			
			Total	Obra ou servizo	Circunstancias da produción	Interinidade, formación, aprendizaxe e prácticas
Andalucía	83	186.855	376.137	144.832	228.003	3.302
Aragón	49	79.514	127.937	29.340	96.942	1.655
Asturias	20	18.477	29.737	4.683	24.340	714
Baleares	17	5.462	9.791	2.190	7.407	194
Canarias	27	29.559	56.484	8.411	47.349	724
Cantabria	22	40.123	88.941	22.716	65.298	927
Castela-A Mancha	40	88.506	146.833	37.881	107.238	1.714
Castela e León	29	106.542	193.109	34.265	156.615	2.229
Cataluña	102	367.870	629.802	216.773	300.531	12.498
C. Valenciana	81	241.636	416.776	164.864	248.970	2.942
Extremadura	15	7.150	9.374	4.764	4.508	102
Galicia	28	89.741	154.608	69.187	82.133	3.288
Madrid	108	295.027	434.584	112.221	315.395	6.968
Murcia	63	237.690	486.720	356.825	129.363	532
Navarra	29	57.176	105.957	15.829	86.084	4.044
País Vasco	40	77.596	139.888	30.061	105.562	4.265
A Rioxa	15	17.105	28.180	2.793	25.066	321
Ceuta e Melilla	2	6	6	1	5	0
Total	770	1.946.035	3.434.864	1.257.636	2.030.809	46.419

(*) Datos a 31 de decembro.

Fonte: MITEs.

O cadro 7.60 efectúa a distribución dos contratos de posta a disposición por sector e división de actividade do centro de traballo da empresa usuaria, reflectindo que “agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas” é a epígrafe que máis contratos contén.

Cadro 7.60

Contratos de posta a disposición por sector e división da actividade do centro de traballo da empresa usuaria.
España. 2020

	ESPAÑA
Total	3.334.864
SECTOR:	
Agrario	675.742
Industria	1094.430
Construcción	13.311
Servicios	1551381
Non clasificables	
DIVISIONS:	
1 Agricultura, ganadería, caza e servicios relacionados con ellas	674.387
2 Silvicultura e explotacións forestais	466
3 Pesca e acuicultura	889
5 Extracción de antracita, hulla e lignito	1
6 Extracción de cru, petróleo e gas natural	0
7 Extracción minerais metálicos	139
8 Outras industrias extractivas	377
9 Actividades de apoio ás industrias extractivas	1
10 Industria da alimentación	440.820
11 Fabricación de bebidas	29.718
12 Industria do tabaco	62
13 Industria téxtil	15.262
14 Confección de roupa de vestir	11.226
15 Industria do coiro e do calzado	2.510
16 Industria da madeira e cortiza (agás mobles), cestería e espartaría	7.103
17 Industria do papel	50.725
18 Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	21214
19 Coquerías e refinación de petróleo	42
20 Industria química	45.055
21 Fabricación de produtos farmacéuticos	19.300
22 Fabricación de produtos de caucho e plásticos	80.663
23 Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	33.218
24 Metalurxia; fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixas	26.539
25 Fabricación de produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	86.219
26 Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	8.987
27 Fabricación de material e equipamento eléctrico	26.971
28 Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	11.450
29 Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	125.269
30 Fabricación doutro material de transporte	4.648
31 Fabricación de mobles	12.351
32 Outras industrias manufactureiras	13.867
33 Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	4.733
35 Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	490
36 Captación, depuración e distribución de auga	638
37 Recolla e tratamento de augas residuais	11
38 Recolla, tratamento e eliminación de residuos; valorización	7.709
39 Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	109
41 Construción de edificios	2.371
42 Enxeñaría civil	805
43 Actividades de construción especializada	11.135
45 Venda reparación de vehículos de motor e motocicletas	11071
46 Comercio por xunto e intermediarios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	231267
47 Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motocicletas	151062
49 Transporte terrestre e por tubaxe	76.414
50 Transporte marítimo e por vías navegables interiores	55
51 Transporte aéreo	297
52 Almacenamento e actividades anexas ao transporte	529.588
53 Actividades postais e de correos	40.110
55 Servizos de aloxamento	81711
56 Servizos de comidas e bebidas	52.960
58 Edición	4.819
59 Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	66.458
60 Actividades de programación e emisión de radio e televisión	12.456
61 Telecomunicacións	11.598
62 Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa informática	12.785
63 Servizos de información	1.739
64 Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	20.020
65 Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	2.486
66 Actividades auxiliares aos servizos financeiros e seguros	1578
68 Actividades inmobiliarias	2.111
69 Actividades xurídicas e de contabilidade	3.066
70 Actividades das sedes centrais; actividades consultoría de xestión empresarial	5.074
71 Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría, ensaios e análises técnicas	22.235
72 Investigación e desenvolvemento	3.003
73 Publicidade e estudos de mercado	7.903
74 Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	7.783
75 Actividades veterinarias	5
77 Actividades de aluguer	21.152
78 Actividades relacionadas co emprego	246
79 Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	504
80 Actividades de seguridade e investigación	1515
81 Servizos a edificios e actividades de xardinaría	11.269
82 Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	10.360
84 Administración pública e Defensa; Seguridade Social obrigatoria	1045
85 Educación	5.942
86 Actividades sanitarias	2.118
87 Asistencia en establecementos residenciais	1.985
88 Actividades de servizos sociais sen aloxamento	7.691
90 Actividades de creación artística e espectáculos	2.205
91 Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	1.182
92 Actividades de xogos de azar e apostas	1219
93 Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	10.111
94 Actividades asociativas	2.485
95 Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	2.724
96 Outros servizos persoais	5.099
97 Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	283
98 Actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio	0
99 Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	52
Non clasificables	
Total	3.334.864

Fonte: MITEC.

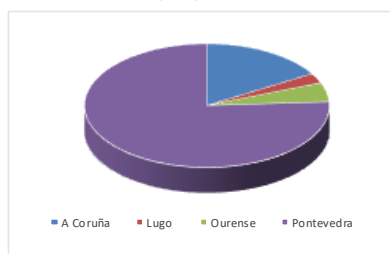
Por outra parte, nos cadros 7.61 e 7.62 pódense observar as cifras de persoas postas a disposición e contratos de posta a disposición referidos unicamente aos celebrados por empresas autorizadas pola Comunidade Autónoma resaltando claramente os contratos eventuais e para obra ou servizo determinado. Así mesmo pódese contemplar que a provincia de Pontevedra supera amplamente ás demais en contratos de posta a disposición.

Cadro 7.61

Persoas traballadoras postas a disposición polas empresas de traballo temporal autorizadas pola autoridade laboral de Galicia, segundo ámbito de actuación. 2020

	Persoas traballadoras
A Coruña	1.879
Lugo	298
Ourense	578
Pontevedra	8.694
Galicia	11.449

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade.

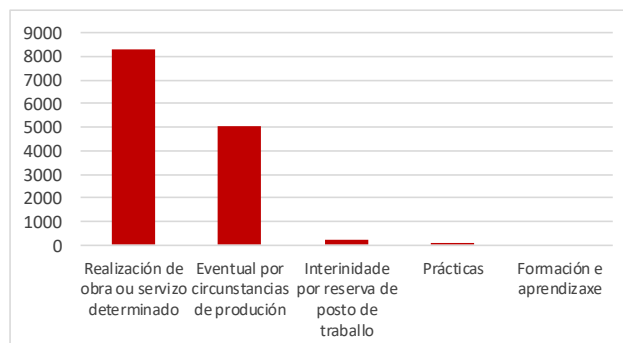

Cadro 7.62

Contratos de posta a disposición realizados nas empresas autorizadas pola autoridade laboral de Galicia, segundo o ámbito de actuación e a modalidade de contratación. 2020

	Causa do contrato					Totais
	Realización de obra ou servizo determinado	Eventual por circunstancias de produción	Interinidade por reserva de posto de traballo	Prácticas	Formación e aprendizaxe	
A Coruña	1.676	665	32	0	0	2.373
Lugo	6.087	3.809	173	1	0	10.070
Ourense	229	98	8	0	0	335
Pontevedra	297	492	3	0	0	792
Galicia	8.289	5.064	216	1	0	13.570

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade.

Examinando a evolución no cadro 7.63, polo que se refire a contratos de posta a disposición de empresas de traballo temporal autorizadas para traballar en Galicia pola

Comunidade Autónoma, en xeral, no que se refire a estas empresas, baixa o número de contratos en relación cos anos anteriores.

Cadro 7.63

Contratos de posta a disposición realizados nas empresas autorizadas pola autoridade laboral de Galicia.
Evolución 2011-2020

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Coruña	1.751	1.866	1.557	2.432	2.051	3.121	66.784	3.081	2.889	2.373
Lugo	1.389	1.534	1.812	1.969	2.393	2.718	8.887	2.547	3.526	1.070
Ourense	691	542	739	789	777	1.051	8.107	1.252	1.558	335
Pontevedra	12.355	11.121	9.714	10.812	13.556	18.315	81.120	18.798	11.168	792
Galicia	16.186	15.063	13.822	16.002	18.777	25.205	164.898	25.678	19.141	13.570

Fonte: Consellería de Emprego e igualdade.

Pode observarse no cadro 7.64 a evolución desagregada polas causas dos contratos en que se reflicte que baixan os contratos eventuais e de obra.

Cadro 7.64

Contratos de posta á disposición nas empresas autorizadas pola autoridade laboral de Galicia. Evolución 2012-2020

Total contratos

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Coruña	1.866	1.557	2.432	2.051	3.128	66.784	3.081	2.889	2.373
Lugo	1.534	1.812	1.969	2.393	2.718	8.887	2.547	3.526	10.070
Ourense	542	739	789	777	1.051	8.107	1.252	1.558	335
Pontevedra	11.121	9.714	10.812	13.556	18.315	81.120	18.798	11.168	792
Total	15.063	13.822	16.002	18.777	25.212	164.898	25.678	19.141	19.141

Realización de obra ou servizo determinado

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Coruña	1.645	1.179	1.411	1.127	1.610	29.037	1.902	1.743	1.676
Lugo	335	430	450	756	1.005	3.564	748	751	6.087
Ourense	474	449	586	701	916	3.882	973	1.138	229
Pontevedra	4.824	4.358	5.064	6.024	6.980	32.724	7.635	7.101	297
Total	7.278	6.416	7.511	8.608	10.511	69.207	11.258	10.733	8.289

Eventual por circunstancias de produción

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Coruña	48	222	762	692	1.352	36.717	998	946	665
Lugo	837	767	761	1.018	1.023	4.292	1.756	2.756	3.809
Ourense	50	280	193	47	115	3.900	261	369	98
Pontevedra	6.095	5.270	5.595	7.415	11.190	44.581	11.036	3.923	492
Total	7.030	6.539	7.311	9.172	13.680	89.490	14.051	7.994	5.064

Interinidade

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Coruña	143	146	253	232	162	1.001	179	200	32
Lugo	362	615	758	619	690	1.018	43	19	173
Ourense	18	8	10	29	20	325	18	51	8
Pontevedra	202	85	147	115	144	3.784	124	124	3
Total	725	854	1.168	995	1.016	6.128	364	394	216

Prácticas

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Coruña	143	146	253	0	4	21	2	0	0
Lugo	362	615	758	0	0	13	0	0	1
Ourense	18	8	10	0	0	0	0	0	0
Pontevedra	202	85	147	0	1	66	3	5	0
Total	725	854	1.168	0	5	100	5	5	1

Formación e aprendizaxe

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Coruña	30	10	6	0	0	8	0	0	0
Lugo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ourense	0	2	0	0	0	0	0	0	0
Pontevedra	0	1	4	2	0	1	0	15	0
Total	30	13	10	2	0	9	0	15	0

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade.

8. A NEGOCIACIÓN COLECTIVA

Carmen Cabanas Carlín

Funcionaria do Consello Galego de Relacións Laborais

Capítulo 8. A NEGOCIACIÓN COLECTIVA

Parte I. A negociación colectiva en Galicia

8.1. Introducción e metodoloxía

A primeira parte deste capítulo recolle unha análise dos convenios colectivos asinados e revisados durante o ano 2020 en Galicia, centrándose na súa distribución segundo os ámbitos territorial, funcional, temporal e persoal así como nos datos que recollen respecto do incremento salarial e a xornada.

A análise máis pormenorizada das cláusulas doutro tipo que recollen os convenios asinados neste ano poderá consultarse no informe da “Situación da Negociación Colectiva en Galicia 2020” que tamén elabora este Consello.

O criterio de inclusión que se utiliza é o da vixencia económica, polo que os convenios que se teñen en conta son os asinados e revisados en 2020 que teñen vixencia e efectos económicos durante ese ano así como os convenios asinados ou revisados nos últimos días do ano anterior que teñen vixencia e inicio de efectos en 2020. Non se consideraron aqueles convenios que, aínda que foron asinados ou revisados durante o ano 2020, non teñen efectos económicos para ese ano.

Tense en conta a negociación colectiva estatutaria, de eficacia xeral, e os acordos reguladores para persoal funcionario e pactos de tipo mixto que regulan de xeito unitario a todo tipo de persoal que presta servizos nas distintas administracións públicas, na medida en que se ten coñecemento deles.

Os datos estatísticos que figuran neste informe foron elaborados tendo en conta o contido dos convenios colectivos e o establecido nas follas estatísticas que de xeito preceptivo os acompañan.

Desde a posta en marcha do programa *REGCON* para o rexistro e depósito de convenios e acordos colectivos de traballo por medios telemáticos, a información extráese directamente do programa desde este Consello.

Para o cálculo da media ponderada do incremento salarial pactado tivéronse en conta os incrementos salariais indicados nos convenios de xeito porcentual e as cláusulas de revisión salarial recollidas neles de igual xeito, sen ter en conta os incrementos lineais ou os convenios nos que se indican varios incrementos.

Para determinar a xornada media pactada tivéronse en conta unicamente os convenios que a regulan de xeito anual, que foron 60 en 2020 (o 73,17% do total de convenios asinados e revisados nese ano).

Inclúese así mesmo unha análise das inaplicacións rexistradas en 2020 e da situación da ultraactividade a 31 de decembro de 2020 dos convenios colectivos de sector en Galicia que se acompañan como anexos a este capítulo.

A segunda parte do capítulo refírese aos convenios de ámbito superior ao da Comunidade Autónoma que afectan a persoas traballadoras en Galicia.

A información recóllese dos convenios publicados no BOE que teñen vixencia para o ano 2020 ou posterior, combinando esta información coa extraída do programa *REGCON* co fin de recoller só os que afectan a persoas traballadoras nalgunha das catro provincias galegas.

Nos convenios de sector o dato do número de persoas traballadoras ás que afectan foi elaborado polo IGE baseándose no traballo realizado neste Consello no que se recollen os CNAE's incluídos no ámbito de aplicación dos ditos convenios.

A fonte dos datos remitidos polo IGE son as Contas de cotización á Seguridade Social (Tesourería Xeral da Seguridade Social).

Nos convenios de empresa estes datos recóllense dos extraídos do programa *REGCON* e/ou contactando directamente cos departamentos de recursos humanos das empresas.

8.2. Estrutura da negociación colectiva

A 31 de decembro de 2020 existen en Galicia 1.038 convenios colectivos, xa sexan vixentes ou prorrogados tacitamente, que afectan a 488.069 persoas traballadoras.

No Cadro 8.1 pode apreciarse a evolución no período 2015 – 2020.

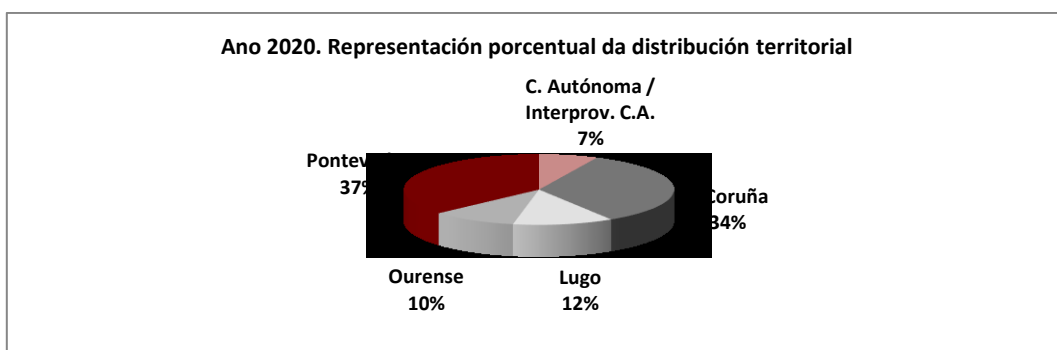
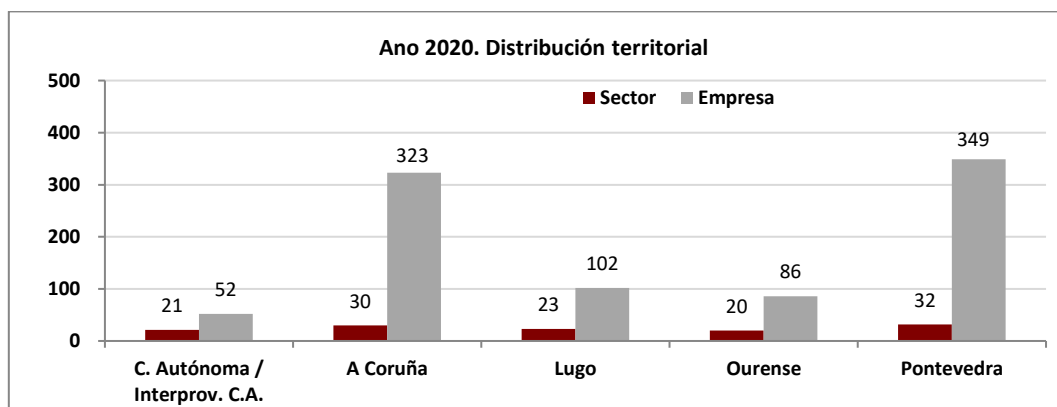
Evolución da estrutura global da negociación colectiva. Por provincias.

Galicia. 2015 - 2020

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Sector	17	30	23	20	32	122
Empresa	50	281	84	72	307	794
Total 2015	67	311	107	92	339	916
Sector	17	30	23	20	32	122
Empresa	50	294	87	72	320	823
Total 2016	67	324	110	92	352	945
Sector	19	30	23	20	32	124
Empresa	49	300	93	76	335	853
Total 2017	68	330	116	96	367	977
Sector	20	30	23	20	32	125
Empresa	50	307	98	82	344	881
Total 2018	70	337	121	102	376	1.006
Sector	21	30	23	20	32	126
Empresa	51	321	101	86	348	907
Total 2019	72	351	124	106	380	1.033
Sector	21	30	23	20	32	126
Empresa	52	323	102	86	349	912
Total 2020	73	353	125	106	381	1.038

Neste cómputo total contabilízanse convenios colectivos e acordos reguladores

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Refírense estes datos a convenios colectivos de empresa e de sector negociados en Galicia, incluíndo neste total tamén os acordos reguladores dos que se ten coñecemento.

Durante o ano 2020 asináronse e/ou revisáronse 82 convenios colectivos (54 convenios asinados e 28 revisados), dos que 20 son de sector (9 convenios asinados e 11 revisados) e 62 son de empresa (45 convenios asinados e 17 revisados).

O Cadro 8.2 reflicte estes datos por provincias.

Cadro 8.2

Convenios asinados e revisados. Galicia. Ano 2020.

	CONVENIOS ASINADOS			CONVENIOS REVISADOS			TOTAL ASINADOS E REVISADOS		
	Empresa	Sector	Total	Empresa	Sector	Total	Empresa	Sector	Total
C. Autónoma / Interprov. C.A.									
Núm. Convenios	5	4	9	0	3	3	5	7	12
Núm. Traballad.	757	6.425	7.182	0	1.550	1.550	757	7.975	8.732
Homes	544	3.496	4.040		1.090	1.090	544	4.586	5.130
Mulleres	213	2.929	3.142		460	460	213	3.389	3.602
A Coruña									
Núm. Convenios	18	2	20	3	2	5	21	4	25
Núm. Traballad.	1.117	4.100	5.217	295	3.750	4.045	1.412	7.850	9.262
Homes	732	1.560	2.292	158	3.384	3.542	890	4.944	5.834
Mulleres	385	2.540	2.925	137	366	503	522	2.906	3.428
Lugo									
Núm. Convenios	5	2	7	5	1	6	10	3	13
Núm. Traballad.	192	2.250	2.442	409	1.200	1.609	601	3.450	4.051
Homes	142	1.525	1.667	203	900	1.103	345	2.425	2.770
Mulleres	50	725	775	206	300	506	256	1.025	1.281
Ourense									
Núm. Convenios	1	0	1	1	2	3	2	2	4
Núm. Traballad.	156	0	156	16	1.200	1.216	172	1.200	1.372
Homes	131		131	3	930	933	134	930	1.064
Mulleres	25		25	13	270	283	38	270	308
Pontevedra									
Núm. Convenios	16	1	17	8	3	11	24	4	28
Núm. Traballad.	8.274	25.000	33.274	839	23.071	23.910	9.113	48.071	57.184
Homes	6.050	22.700	28.750	661	10.861	11.522	6.711	33.561	40.272
Mulleres	2.224	2.300	4.524	178	12.210	12.388	2.402	14.510	16.912
Galicia									
Núm. Convenios	45	9	54	17	11	28	62	20	82
Núm. Traballad.	10.496	37.775	48.271	1.559	30.771	32.330	12.055	68.546	80.601
Homes	7.599	29.281	36.880	1.025	17.165	18.190	8.624	46.446	55.070
Mulleres	2.897	8.494	11.391	534	13.606	14.140	3.431	22.100	25.531

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

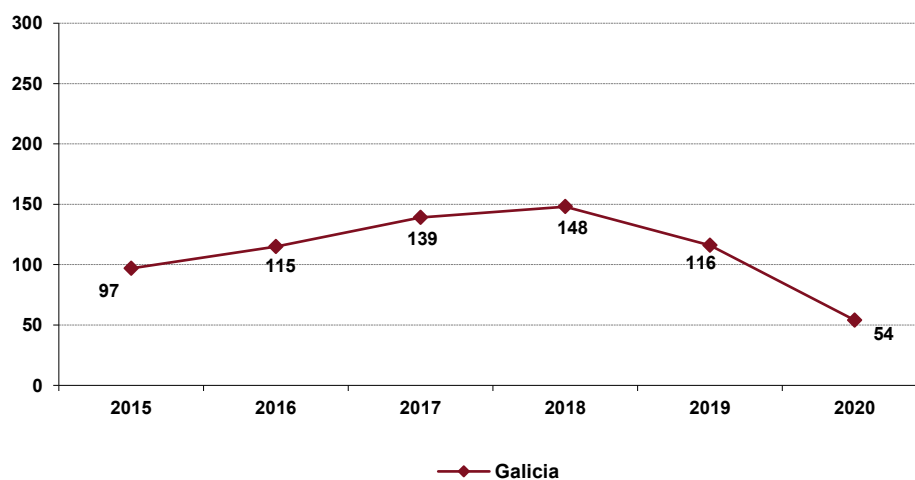
Nos Cadros 8.3a e 8.3b pode apreciarse a evolución no número de convenios asinados e revisados no período 2015 – 2020.

Cadro 8.3a

Evolución dos convenios colectivos asinados. Por provincias.
Galicia. 2015 - 2020

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Sector	3	1	1	1	4	10
Empresa	6	24	6	10	41	87
Total 2015	9	25	7	11	45	97
Sector	2	0	5	0	8	15
Empresa	6	33	11	6	44	100
Total 2016	8	33	16	6	52	115
Sector	4	9	1	5	3	22
Empresa	2	28	14	8	65	117
Total 2017	6	37	15	13	68	139
Sector	2	7	5	4	9	27
Empresa	3	28	17	14	59	121
Total 2018	5	35	22	18	68	148
Sector	4	1	7	6	4	22
Empresa	3	34	10	9	38	94
Total 2019	7	35	17	15	42	116
Sector	4	2	2	0	1	9
Empresa	5	18	5	1	16	45
Total 2020	9	20	7	1	17	54

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

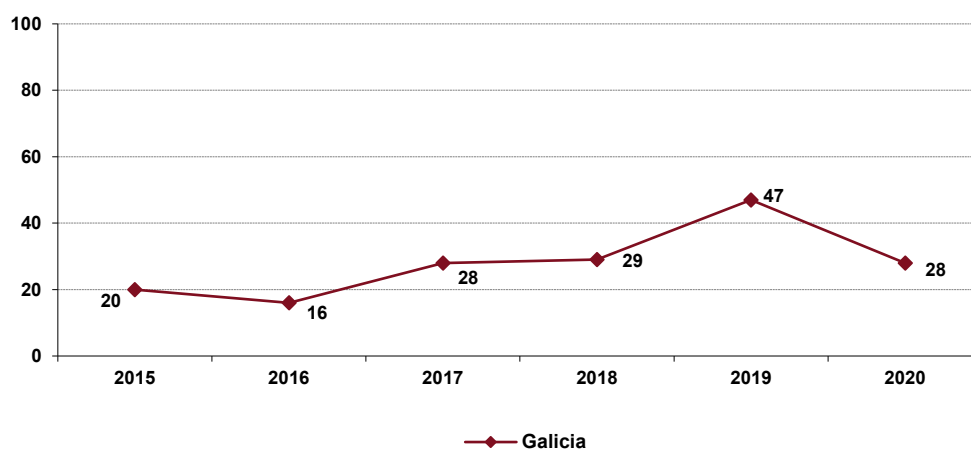

Cadro 8.3b

Evolución dos convenios colectivos revisados.
Por provincias. Galicia. 2015 - 2020

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Sector	1	2	4	0	2	9
Empresa	0	1	3	1	6	11
Total 2015	1	3	7	1	8	20
Sector	1	3	0	1	0	5
Empresa	0	2	3	0	6	11
Total 2016	1	5	3	1	6	16
Sector	4	0	0	1	3	8
Empresa	1	5	2	2	10	20
Total 2017	5	5	2	3	13	28
Sector	2	5	0	1	1	9
Empresa	2	5	5	1	7	20
Total 2018	4	10	5	2	8	29
Sector	3	6	1	0	6	16
Empresa	2	7	4	2	16	31
Total 2019	5	13	5	2	22	47
Sector	3	2	1	2	3	11
Empresa	0	3	5	1	8	17
Total 2020	3	5	6	3	11	28

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Segundo se pode apreciar con maior detalle nos cadros que seguen a continuación (Cadros 8.4 e 8.4bis), asináronse por primeira vez 6 convenios en 2020. Son todos de empresa.

Afectan estes convenios a 279 persoas traballadoras das que 131 son homes e 148 mulleres.

Cadro 8.4

Convenios colectivos de sector e empresa asinados por vez primeira.

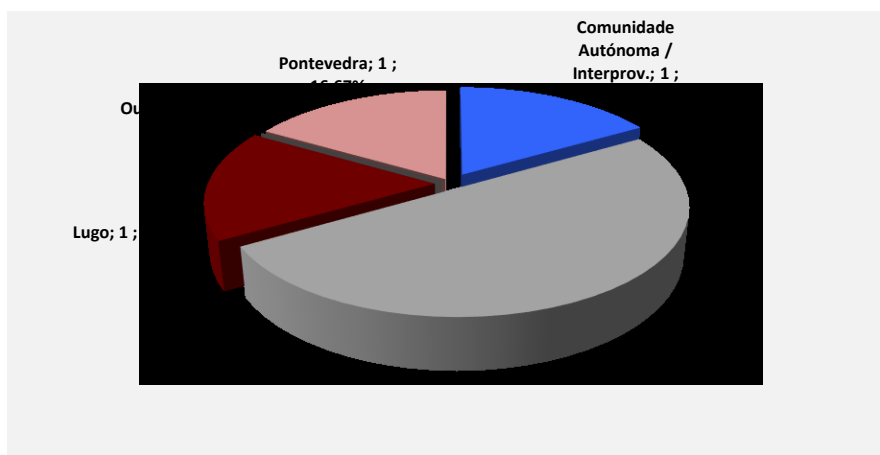
Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2020

Sector	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Agric. e Pesca						0
Industria						0
Construción						0
Servizos						0
Total	0	0	0	0	0	0

Empresa	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Agric. e Pesca	-	-	-	-	-	0
Industria	-	1	-	-	-	1
Construción	-	-	-	-	-	0
Servizos	1	2	1	-	1	5
Total	1	3	1	0	1	6

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Convenios colectivos negociados por primeira vez. Porcentaxe provincial. Ano 2020.

Cadro 8.4bis

Convenios colectivos asinados por primeira vez. Galicia. 2020.

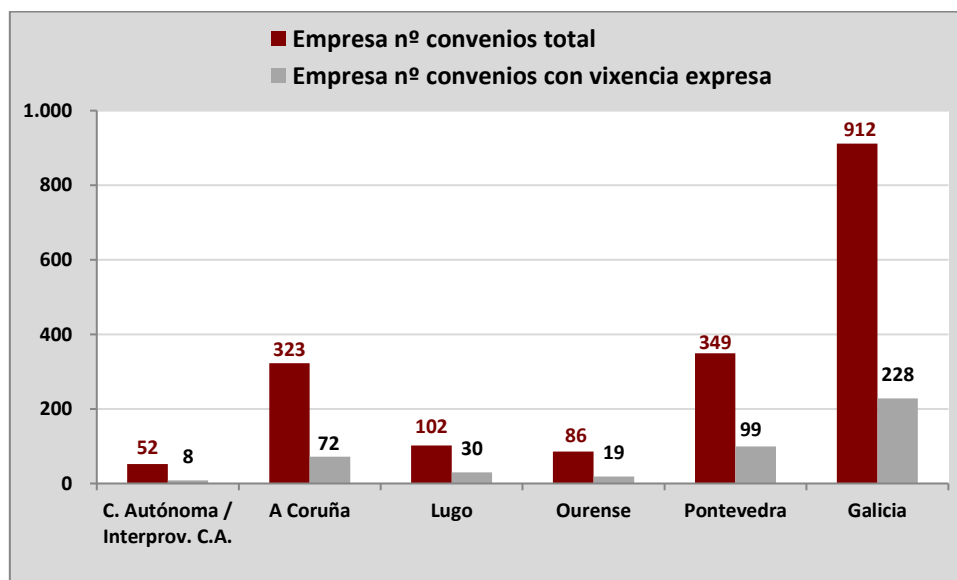
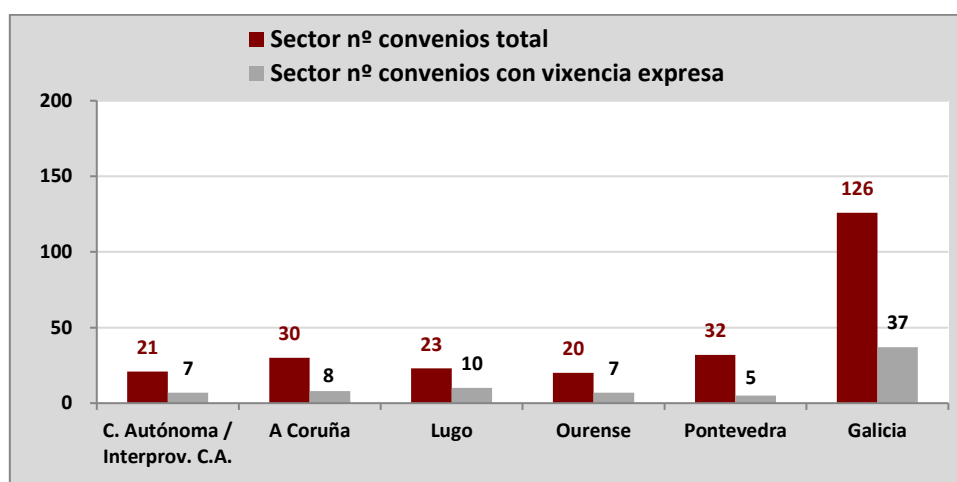
		EMPRESA	SECTOR	TOTAL
C. Autónoma / Interprov. C.A.				
	Núm. Convenios	1	0	1
	Núm. Traballad.	75	0	75
	<i>Homes</i>	26		26
	<i>Mulleres</i>	49		49
A Coruña				
	Núm. Convenios	3	0	3
	Núm. Traballad.	164	0	164
	<i>Homes</i>	73		73
	<i>Mulleres</i>	91		91
Lugo				
	Núm. Convenios	1	0	1
	Núm. Traballad.	34	0	34
	<i>Homes</i>	28		28
	<i>Mulleres</i>	6		6
Ourense				
	Núm. Convenios	0	-	0
	Núm. Traballad.	0	-	0
	<i>Homes</i>			
	<i>Mulleres</i>			
Pontevedra				
	Núm. Convenios	1	0	1
	Núm. Traballad.	6	0	6
	<i>Homes</i>	4		4
	<i>Mulleres</i>	2		2
Galicia				
	Núm. Convenios	6	0	6
	Núm. Traballad.	279	0	279
	<i>Homes</i>	131	0	131
	<i>Mulleres</i>	148	0	148

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Se ademais dos convenios asinados neste ano se teñen en conta os convenios asinados en anos anteriores con vixencia para 2020 ou posterior, o número de convenios con vixencia expresa para 2020 é de 265.

Afectan estes convenios a 166.677 persoas traballadoras e deles 37 son de sector (o 29,37% do total dos convenios de sector existentes) e afectan a 141.132 persoas traballadoras e 228 son de empresa (o 25% do total dos de empresa existentes) e afectan a 25.545 persoas traballadoras.

Nos gráficos que seguen a continuación pode apreciarse o número de convenios existentes e o dos que teñen vixencia expresa por provincias.

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

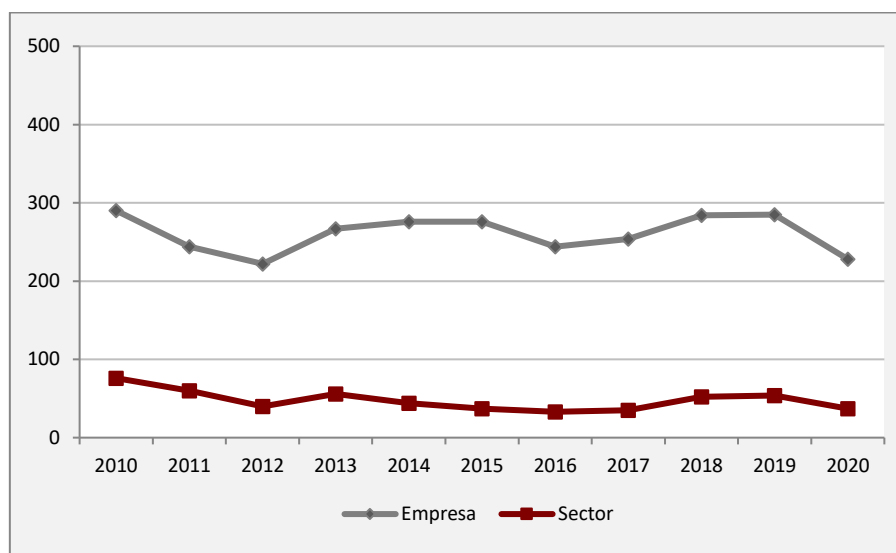
O Cadro 8.5 recolle a evolución dos convenios con vixencia expresa no período 2010 – 2020.

Cadro 8.5

Evolución convenios con vixencia expresa. Galicia. 2010 - 2020

	Empresa	Sector	Total	Núm. Traballad.
2010	290	76	366	271.855
2011	244	60	304	261.557
2012	222	40	262	131.172
2013	267	56	323	298.486
2014	276	44	320	264.723
2015	276	37	313	211.164
2016	244	33	277	135.558
2017	254	35	289	206.643
2018	284	52	336	347.567
2019	285	54	339	325.689
2020	228	37	265	166.677

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

8.3. Ámbitos de aplicación

8.3.1. Funcional

Dos 82 convenios asinados ou revisados este ano, o 24,39% son de sector (20 convenios) e o 75,61% de empresa (62 convenios).

Tal e como veremos na análise do ámbito persoal, a maioría das persoas traballadoras e das empresas están afectadas por convenios de sector.

Segundo se pode apreciar no Cadro 8.6, concéntranse estes convenios no sector servizos e na industria.

Cadro 8.6

Convenios colectivos asinados e revisados. Por sector e grupos de empresas, empresas e ámbitos inferiores. Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2020.

	Agric. e Pesca	Industria	Construción	Servizos	Total
C. Autónoma / Interprov. C.A.					
Convenios de sector asinados	-	-	-	4	4
Convenios de sector revisados	-	-	1	2	3
Convenios de empresa asinados	-	-	-	5	5
Convenios de empresa revisados	-	-	-	-	0
A Coruña					
Convenios de sector asinados	-	-	-	2	2
Convenios de sector revisados	-	1	-	1	2
Convenios de empresa asinados	-	6	1	11	18
Convenios de empresa revisados	-	2	-	1	3
Lugo					
Convenios de sector asinados	-	1	-	1	2
Convenios de sector revisados	-	1	-	-	1
Convenios de empresa asinados	-	3	-	2	5
Convenios de empresa revisados	-	2	-	3	5
Ourense					
Convenios de sector asinados	-	-	-	-	0
Convenios de sector revisados	-	-	-	2	2
Convenios de empresa asinados	-	1	-	-	1
Convenios de empresa revisados	-	-	-	1	1
Pontevedra					
Convenios de sector asinados	-	-	1	-	1
Convenios de sector revisados	-	1	-	2	3
Convenios de empresa asinados	-	12	-	4	16
Convenios de empresa revisados	-	3	-	5	8
Galicia					
Convenios de sector asinados	0	1	1	7	9
Convenios de sector revisados	0	3	1	7	11
Convenios de empresa asinados	0	22	1	22	45
Convenios de empresa revisados	0	7	0	10	17

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

A distribución destes convenios por provincias e por seccións da CNAE 2009 pode apreciarse no Cadro 8.6bis.

Cadro 8.6bis

Convenios colectivos asinados e revisados. Por provincias e seccións da CNAE 2009. Galicia. 2020.

TOTAL CONVENIOS ASINADOS E REVISADOS EN 2020	C. Autónoma/ Interprov.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
SECCIÓN CNAE 2009						
A Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	-	-	-	-	-	0
B Industrias extractivas	-	-	-	-	1	1
C Industria manufacturera	-	6	6	1	11	24
D Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	-	-	-	-	-	0
E Fornecemento de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación	-	3	1	-	4	8
F Construción	1	1	-	-	1	3
G Comercio por xunto e ao retalto; reparación de vehículos de motor e motocicletas	1	2	1	1	2	7
H Transporte e almacenamento	2	4	2	1	5	14
I Hostalería	-	-	1	-	1	2
J Información e comunicacións	1	1	-	-	-	2
K Actividades financeiras e de seguros	-	-	-	-	-	0
L Actividades inmobiliarias	-	-	-	-	-	0
M Actividades profesionais, científicas e técnicas	1	2	-	-	-	3
N Actividades administrativas e servizos auxiliares	-	2	1	-	3	6
O Administración Pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	-	-	-	-	-	0
P Educación	-	-	-	-	-	0
Q Actividades sanitarias e de servizos sociais	2	2	-	-	-	4
R Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	3	2	-	-	-	5
S Outros servizos	1	-	1	1	-	3
T Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio	-	-	-	-	-	0
U Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	-	-	-	-	-	0

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

8.3.2. Territorial

Respecto do ámbito territorial de negociación, cabe sinalar que o 14,63% dos convenios asinados e/ou revisados en 2020 foron de ámbito superior á provincia.

Por provincias foi Pontevedra a que tivo máis actividade negociadora, o 34,15% do total, seguida da Coruña cun 30,49%.

8.3.3. Persoal

Os convenios asinados e revisados en Galicia no ano 2020 afectaron a 80.601 persoas traballadoras, das que 55.070 son homes e 25.531 mulleres (Cadros 8.7 e 8.8).

O 85% teñen reguladas as súas condicións de traballo por convenios de sector.

Cadro 8.7

Persoas traballadoras e empresas afectadas por convenios colectivos asinados e revisados. Sector. Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2020.

	Agric. e Pesca	Industria	Construción	Servizos	Total
C. Autónoma / Interprov. C.A.					
Núm. Empresas	-	-	20	649	669
Núm. Traballad.	-	-	215	7.760	7.975
Homes			211	4.375	4.586
Mulleres			4	3.385	3.389
A Coruña					
Núm. Empresas	-	620	-	209	829
Núm. Traballad.	-	1.950	-	5.900	7.850
Homes		1.800		3.144	4.944
Mulleres		150		2.756	2.906
Lugo					
Núm. Empresas	-	455	-	600	1.055
Núm. Traballad.	-	1.950	-	1.500	3.450
Homes		1.275		1.150	2.425
Mulleres		675		350	1.025
Ourense					
Núm. Empresas	-	-	-	90	90
Núm. Traballad.	-	-	-	1.200	1.200
Homes				930	930
Mulleres				270	270
Pontevedra					
Núm. Empresas	-	500	2.800	4.476	7.776
Núm. Traballad.	-	2.717	25.000	20.354	48.071
Homes		1.357	22.700	9.504	33.561
Mulleres		1.360	2.300	10.850	14.510
Galicia					
Núm. Empresas	0	1.575	2.820	6.024	10.419
Núm. Traballad.	0	6.617	25.215	36.714	68.546
Homes		4.432	22.911	19.103	46.446
Mulleres		2.185	2.304	17.611	22.100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

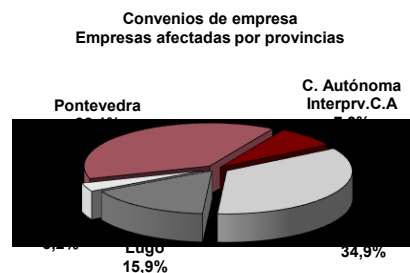
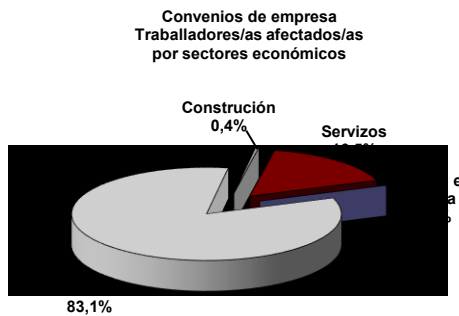
O sector servizos é, nos convenios de sector, o que agrupa o maior número de persoas traballadoras no ano 2020 (53,56%).

Cadro 8.8

Persoas traballadoras e empresas afectadas por convenios colectivos asinados e revisados.
Grupos de empresas, empresas e ámbitos inferiores. Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2020.

	Agric. e Pesca	Industria	Construción	Servizos	Total
C. Autónoma / Interprov. C.A.					
Núm. Empresas	-	-	-	5	5
Núm. Traballad.	-	-	-	757	757
Homes				544	544
Mulleres				213	213
A Coruña					
Núm. Empresas	-	8	1	13	22
Núm. Traballad.	-	784	46	582	1.412
Homes		474	35	381	890
Mulleres		310	11	201	522
Lugo					
Núm. Empresas	-	5	-	5	10
Núm. Traballad.	-	303	-	298	601
Homes		145		200	345
Mulleres		158		98	256
Ourense					
Núm. Empresas	-	1	-	1	2
Núm. Traballad.	-	156	-	16	172
Homes		131		3	134
Mulleres		25		13	38
Pontevedra					
Núm. Empresas	-	15	-	9	24
Núm. Traballad.	-	8.778	-	335	9.113
Homes		6.481		230	6.711
Mulleres		2.297		105	2.402
Galicia					
Núm. Empresas	0	29	1	33	63
Núm. Traballad.	0	10.021	46	1.988	12.055
Homes	0	7.231	35	1.358	8.624
Mulleres	0	2.790	11	630	3.431

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Por provincias o maior número de persoas traballadoras afectadas pola negociación deste ano corresponde a Pontevedra seguida da Coruña.

No que a empresas se refire, a negociación colectiva de 2020 afectou a 10.482 empresas.

Os Cadros 8.9 e 8.10 agrupan os convenios de sector asinados e revisados en 2020 en función do número de persoas traballadoras e de empresas ás que afecta cada convenio.

Neles pode observarse que o maior número de convenios de sector asinados ou revisados nese ano concéntrase no tramo que afecta entre 1.001 e 3.000 persoas traballadoras (8 convenios, un 40%) seguido do tramo entre 101 e 500 persoas traballadoras (4 convenios, un 20%) e do tramo entre 501 e 1000 persoas traballadoras (3 convenios, un 15%).

Tendo en conta o número de empresas afectadas nos convenios colectivos de sector asinados e revisados en 2020, obsérvase que o maior número de convenios está comprendido no tramo de 101 a 500 empresas (7 convenios, un 35%), seguido do tramo de 0 a 50 empresas (6 convenios, un 30%) e do de 51 a 100 empresas (3 convenios, un 15%).

Cadro 8.9

Convenios colectivos asinados e revisados en función do número de traballadores/as afectados/as. Sector. Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2020.

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
0-50 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
51-100 trab.	-	0,00	1	25,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	5,00
101-500 trab.	3	42,86	-	0,00	-	0,00	1	50,00	-	0,00	4	20,00
501-1.000 trab.	1	14,29	-	0,00	1	33,33	1	50,00	-	0,00	3	15,00
1.001-3.000 trab.	2	28,57	2	50,00	2	66,67	-	0,00	2	50,00	8	40,00
3.001-5.000 trab.	1	14,29	1	25,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	2	10,00
5.001-10.000 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
10.001-20.000 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	25,00	1	5,00
+20.000 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	25,00	1	5,00
Total convenios	7	100	4	100	3	100	2	100	4	100	20	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 8.10

Convenios colectivos asinados e revisados en función do número de empresas afectadas. Sector. Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2020.

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
0-50 empresas	3	42,86	2	50,00	-	0,00	1	50,00	-	0,00	6	30,00
51-100 empresas	1	14,29	-	0,00	-	0,00	1	50,00	1	25,00	3	15,00
101-500 empresas	3	42,86	1	25,00	2	66,67	-	0,00	1	25,00	7	35,00
501-1.000 empresas	-	0,00	1	25,00	1	33,33	-	0,00	-	0,00	2	10,00
1.001-2.000 empresas	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
+ de 2.000 empresas	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	2	50,00	2	10,00
Total convenios	7	100	4	100	3	100	2	100	4	100	20	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

O Cadro 8.11 agrupa os convenios de empresa asinados e revisados en 2020 en función do número de persoas traballadoras ás que afecta cada convenio.

Nel pode apreciarse que o 33,87% dos convenios de empresa asinados e revisados en 2020 son convenios de empresas que teñen de 6 a 30 persoas traballadoras.

Os tramos seguintes son os dos convenios que afectan a empresas de 50 a 100 persoas traballadoras (un 29,03%), seguido do de 31 a 49 persoas traballadoras (un 16,13%) e do de 101 a 250 persoas traballadoras (un 12,90%).

Cadro 8.11

Convenios colectivos asinados e revisados en función do número de traballadores/as afectados/as. Empresa. Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2020.

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
0-5 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
6-30 trab.	-	0,00	5	23,81	3	30,00	1	50,00	12	50,00	21	33,87
31-49 trab.	2	40,00	4	19,05	2	20,00	-	0,00	2	8,33	10	16,13
50-100 trab.	2	40,00	9	42,86	3	30,00	-	0,00	4	16,67	18	29,03
101-250 trab.	-	0,00	3	14,29	2	20,00	1	50,00	2	8,33	8	12,90
251-500 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	2	8,33	2	3,23
501-750 trab.	1	20,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	4,17	2	3,23
751-1.000 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
1.001-2.000 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
2.001-3.000 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
+ 3.000 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	4,17	1	1,61
Total convenios	5	100	21	100	10	100	2	100	24	100	62	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Segundo se pode apreciar no Cadro 8.12, o cadro de persoal medio das empresas afectadas pola negociación feita en 2020 é de 7 persoas traballadoras por empresa, 7 por empresa nos convenios colectivos de sector e 191 nos de empresa.

Cadro 8.12

Cadros de persoal medio das empresas afectadas pola negociación colectiva. Por provincias. Galicia. 2020.

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Sector	11,9	9,5	3,3	13,3	6,2	6,6
Empresa	151,4	64,2	60,1	86,0	379,7	191,3
Total	13,0	10,9	3,8	14,9	7,3	7,7

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

8.3.4. Temporal

Os Cadros 8.13 e 8.14 reflicten as vixencias medias dos convenios colectivos de sector e de empresa asinados en 2020.

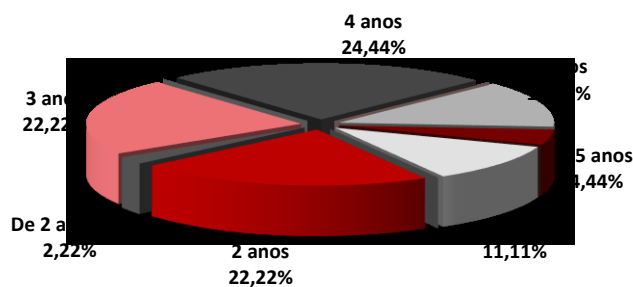
A vixencia que máis se repite nos 45 convenios de empresa asinados este ano é a de 4 anos (o 24,44%) seguida da de 2 anos e 3 anos (o 22,22% nos dous casos) e 5 anos (o 13,33%). O 11,11% indican unha vixencia de 1 ano e un 4,44% indican unha vixencia de máis de 5 anos.

Cadro 8.13

Vixencias medias dos convenios colectivos de empresa.
Porcentaxe sobre o total de convenios de empresa asinados.
Por provincias. Galicia. 2020

	C. Autónoma/ Interprov. C. A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Menos de 1 ano	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
1 ano	-	0,00	2	11,11	1	20,00	-	0,00	2	12,50	5	11,11
De 1 a 2 anos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
2 anos	-	0,00	4	22,22	3	60,00	-	0,00	3	18,75	10	22,22
De 2 a 3 anos	-	0,00	1	5,56	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	2,22
3 anos	-	0,00	3	16,67	1	20,00	1	100,00	5	31,25	10	22,22
De 3 a 4 anos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
4 anos	2	40,00	5	27,78	-	0,00	-	0,00	4	25,00	11	24,44
De 4 a 5 anos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
5 anos	3	60,00	2	11,11	-	0,00	-	0,00	1	6,25	6	13,33
Máis de 5 anos	-	0,00	1	5,56	-	0,00	-	0,00	1	6,25	2	4,44
Total	5		18		5		1		16		45	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Dos 2 convenios con vixencia de máis de 5 anos un inicia efectos en 2016 e remata en 2021 e o outro inicia efectos en 2020 e remata en 2026.

Dos 6 convenios con vixencia de 5 anos dous inician efectos en 2020, tres inician efectos en 2019 e o outro en 2016.

Dos 11 convenios con vixencia de 4 anos sete inician efectos en 2019, un inicia efectos en 2017, outro en 2018 e os outros dous en 2020.

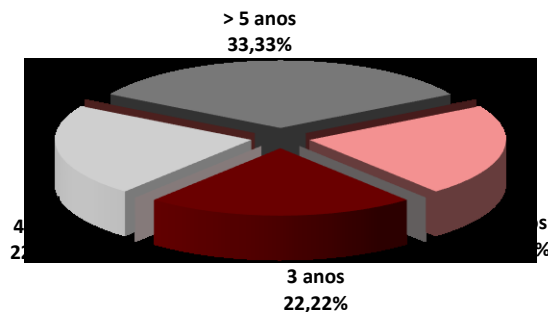
Dos 9 convenios de sector asinados en 2020 o 33,33% indican unha vixencia de máis de 5 anos. Os restantes convenios indican vixencias de 2 anos, 3 anos e 4 anos (a mesma porcentaxe do 22,22% para cada un dos casos).

Cadro 8.14

Vixencias medias dos convenios colectivos de sector.
Porcentaxe sobre o total de convenios de sector asinados.
Por provincias. Galicia. 2020

	C. Autónoma/ Interprov. C. A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Menos de 1 ano	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	-	-	0,00	0	0,00
1 ano	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	-	-	0,00	0	0,00
De 1 a 2 anos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	-	-	0,00	0	0,00
2 anos	1	25,00	-	0,00	-	0,00	-	-	1	100,00	2	22,22
De 2 a 3 anos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	-	-	0,00	0	0,00
3 anos	2	50,00	-	0,00	-	0,00	-	-	-	0,00	2	22,22
De 3 a 4 anos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	-	-	0,00	0	0,00
4 anos	1	25,00	1	50,00	-	0,00	-	-	-	0,00	2	22,22
De 4 a 5 anos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	-	-	0,00	0	0,00
5 anos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	-	-	0,00	0	0,00
Máis de 5 anos	-	0,00	1	50,00	2	100,00	-	-	-	0,00	3	33,33
Total	4		2		2		0		1		9	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Os convenios con vixencia de máis de 5 anos son o do sector de Panaderías de Lugo que inicia os seus efectos en 2014 e remata en 2023, o do sector de Transporte de mercadorías por estrada de Lugo que inicia os seus efectos en 2014 e remata en 2022 e o de Empresas concesionarias de servizos municipais de aparcamento e/ou retirada de vehículos da vía pública da provincia da Coruña que inicia os seus efectos en 2014 e remata en 2021.

Sinalar por último que entre os convenios asinados en 2020 que indican unha vixencia superior a un ano (49 convenios, o 90,74% do total de asinados), 13 rematan a súa vixencia neste ano 2020. Deles 2 son de sector e 11 de empresa.

8.3.5. Ultraactividade

No ano 2020 son 40 os convenios que teñen cláusulas respecto da ultraactividade (o 74,07% dos asinados neste ano). Estes convenios afectan a 39.045 persoas traballadoras (80,89%) das que 30.300 son homes e 8.745 mulleres.

Nos convenios de sector a porcentaxe de convenios con pacto de ultraactividade é do 88,89% e nos de empresa do 71,11%.

O Cadro 8.15 reflicte estes datos por provincias.

As cláusulas que recollen indican maioritariamente que o convenio seguirá vixente ata a sinatura do seguinte.

Cadro 8.15**Convenios colectivos asinados con pacto de ultraactividade. Galicia. 2020**

		EMPRESA		SECTOR		TOTAL	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
C. Autónoma / Interprov. C.A.							
	Núm. Convenios	4	80,00%	3	75,00%	7	77,78%
	Núm. Traballad.	700	92,47%	4.939	76,87%	5.639	78,52%
	Homes	524	69,22%	2.669	41,54%	3.193	44,46%
	Mulleres	176	23,25%	2.270	35,33%	2.446	34,06%
A Coruña							
	Núm. Convenios	13	72,22%	2	100,00%	15	75,00%
	Núm. Traballad.	845	75,65%	4.100	100,00%	4.945	94,79%
	Homes	529	47,36%	1.560	38,05%	2.089	40,04%
	Mulleres	316	28,29%	2.540	61,95%	2.856	54,74%
Lugo							
	Núm. Convenios	4	80,00%	2	100,00%	6	85,71%
	Núm. Traballad.	153	79,69%	2.250	100,00%	2.403	98,40%
	Homes	108	56,25%	1.525	67,78%	1.633	66,87%
	Mulleres	45	23,44%	725	32,22%	770	31,53%
Ourense							
	Núm. Convenios	1	100,00%	-		1	100,00%
	Núm. Traballad.	156	100,00%	-		156	100,00%
	Homes	131	83,97%			131	83,97%
	Mulleres	25	16,03%			25	16,03%
Pontevedra							
	Núm. Convenios	10	62,50%	1	100,00%	11	64,71%
	Núm. Traballad.	902	10,90%	25.000	100,00%	25.902	77,84%
	Homes	554	6,70%	22.700	90,80%	23.254	69,89%
	Mulleres	348	4,21%	2.300	9,20%	2.648	7,96%
Galicia							
	Núm. Convenios	32	71,11%	8	88,89%	40	74,07%
	Núm. Traballad.	2.756	26,26%	36.289	96,07%	39.045	80,89%
	Homes	1.846	17,59%	28.454	75,32%	30.300	62,77%
	Mulleres	910	8,67%	7.835	20,74%	8.745	18,12%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Segundo se pode apreciar no Cadro 8.15bis, establecen unha denuncia automática 19 convenios (o 35,2% dos asinados no ano 2020), dos que 3 son de sector (33,3% dos de sector asinados este ano) e 16 son de empresa (o 35,6% dos de empresa asinados este ano).

Destes 19 convenios con denuncia automática, o 84,2% (16 convenios) recollen pacto de ultraactividade (o 100% dos convenios de sector é o 81,3% dos de empresa).

Cadro 8.15bis

Convenios colectivos asinados con denuncia automática e pacto de ultraactividade. Galicia. 2020

	EMPRESA				SECTOR				TOTAL			
	Denuncia automática		Recollen Pacto ultraactividade		Denuncia automática		Recollen Pacto ultraactividade		Denuncia automática		Recollen Pacto ultraactividade	
	Núm.	% (1)	Núm.	% (2)	Núm.	% (1)	Núm.	% (2)	Núm.	% (1)	Núm.	% (2)
C. Autónoma / Interprov. C.A.												
Núm. Convenios	1	20,0%	1	100,0%	0	0,0%			1	11,1%	1	100,0%
Núm. Traballad.	49	6,5%	49	100,0%	0	0,0%			49	0,7%	49	100,0%
Homes	43	5,7%	43	87,8%		0,0%			43	0,6%	43	87,8%
Mulleres	6	0,8%	6	12,2%		0,0%			6	0,1%	6	12,2%
A Coruña												
Núm. Convenios	7	38,9%	5	71,4%	1	50,0%	1	100,0%	8	40,0%	6	75,0%
Núm. Traballad.	344	30,8%	287	83,4%	100	2,4%	100	100,0%	444	8,5%	387	87,2%
Homes	245	21,9%	203	59,0%	60	1,5%	60	60,0%	305	5,8%	263	59,2%
Mulleres	99	8,9%	84	24,4%	40	1,0%	40	40,0%	139	2,7%	124	27,9%
Lugo												
Núm. Convenios	1	20,0%	1	100,0%	2	100,0%	2	100,0%	3	42,9%	3	100,0%
Núm. Traballad.	62	32,3%	62	100,0%	2.250	100,0%	2.250	100,0%	2.312	94,7%	2.312	100,0%
Homes	57	29,7%	57	91,9%	1.525	67,8%	1.525	67,8%	1.582	64,8%	1.582	68,4%
Mulleres	5	2,6%	5	8,1%	725	32,2%	725	32,2%	730	29,9%	730	31,6%
Ourense												
Núm. Convenios	0	0,0%			-				0	0,0%		
Núm. Traballad.	0	0,0%			-				0	0,0%		
Homes												
Mulleres												
Pontevedra												
Núm. Convenios	7	43,8%	6	85,7%	0	0,0%			7	41,2%	6	85,7%
Núm. Traballad.	388	4,7%	382	98,5%	0	0,0%			388	1,2%	382	98,5%
Homes	214	2,6%	208	53,6%					214	0,6%	208	53,6%
Mulleres	174	2,1%	174	44,8%					174	0,5%	174	44,8%
Galicia												
Núm. Convenios	16	35,6%	13	81,3%	3	33,3%	3	100,0%	19	35,2%	16	84,2%
Núm. Traballad.	843	8,0%	780	92,5%	2.350	6,2%	2.350	100,0%	3.193	6,6%	3.130	98,0%
Homes	559	5,3%	511	60,6%	1.585	4,2%	1.585	67,4%	2.144	4,4%	2.096	65,6%
Mulleres	284	2,7%	269	31,9%	765	2,0%	765	32,6%	1.049	2,2%	1.034	32,4%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

(1) Porcentaxe respecto do total de convenios asinados no ano

(2) Porcentaxe respecto dos convenios con denuncia automática

8.4. Desenvolvemento da negociación

▪ Duración das negociacións:

Na elaboración deste dato empréganse como data inicial a da constitución da comisión negociadora, recollida da que se sinala na folia estatística do convenio ou nas actas se se dispón delas, e como data final a da sinatura do convenio.

Neste ano o 33,33% dos convenios de sector asinados empregaron máis de 1 ano na negociación e un 22,22% empregou máis de 6 meses sen superar os 9 meses e outro 22,22% empregou máis de 9 meses sen superar o ano.

Nos convenios de empresa o 31,11% empregou un mes ou menos na negociación e un 22,22% empregou máis de un ano.

O Cadro 8.16 reflicte a duración das negociacións nos convenios de empresa e de sector por provincias en 2020.

Cadro 8.16

Duración das negociacións. Convenios de Sector.
Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2020.

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
1 mes ou menos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	-	-	0,00	0	0,00
Máis de 1 mes ata 3 meses	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	-	1	100,00	1	11,11
Máis de 3 meses ata 6 meses	-	0,00	-	0,00	1	50,00	-	-	-	0,00	1	11,11
Máis de 6 meses ata 9 meses	2	50,00	-	0,00	-	0,00	-	-	-	0,00	2	22,22
Máis de 9 meses ata 1 ano	1	25,00	1	50,00	-	0,00	-	-	-	0,00	2	22,22
Máis de 1 ano	1	25,00	1	50,00	1	50,00	-	-	-	0,00	3	33,33
Total convenios	4	100	2	100	2	100	0	-	1	100	9	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Duración das negociacións. Convenios de Empresa.
Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2020.

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
1 mes ou menos	-	0,00	6	33,33	3	60,00	-	0,00	5	31,25	14	31,11
Máis de 1 mes ata 3 meses	1	20,00	3	16,67	1	20,00	-	0,00	1	6,25	6	13,33
Máis de 3 meses ata 6 meses	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	3	18,75	3	6,67
Máis de 6 meses ata 9 meses	-	0,00	3	16,67	-	0,00	1	100,00	1	6,25	5	11,11
Máis de 9 meses ata 1 ano	1	20,00	1	5,56	-	0,00	-	0,00	5	31,25	7	15,56
Máis de 1 ano	3	60,00	5	27,78	1	20,00	-	0,00	1	6,25	10	22,22
Total convenios	5	100	18	100	5	100	1	100	16	100	45	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

▪ **Participación de mulleres na composición das mesas negociadoras.**

A información para a elaboración destes cadros recóllese da que figura nas actas e nas follas estatísticas que acompañan aos convenios para o seu rexistro, e que foi extraída directamente do programa Regcon de rexistro telemático de convenios.

No ano 2020 existe participación de mulleres na comisión negociadora en 39 convenios, o 72,2% do total dos asinados este ano. Estes convenios afectan a 46.224 persoas traballadoras (o 95,8%), das que 35.270 son homes e 10.954 mulleres.

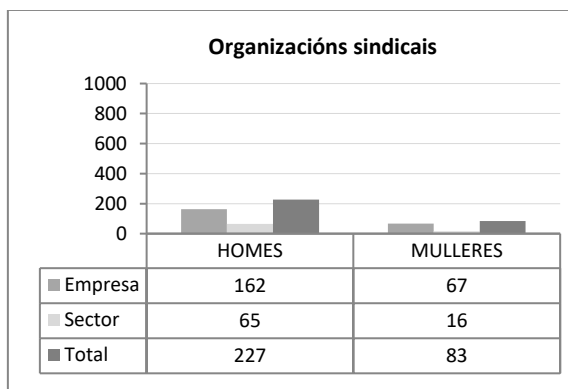
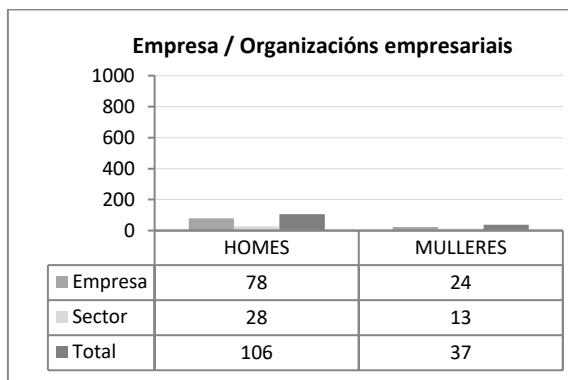
Segundo recolle o Cadro 8.17, o número de mulleres que participou nas comisións negociadoras foi de 37 por parte das empresas e/ou organizacións empresariais (un 26% fronte a 106 homes, un 74%) e 83 por parte das organizacións sindicais (un 27% fronte a 227 homes, un 73%).

Cadro 8.17

**CONVENIOS ASINADOS AÑO 2020
COMPOSICIÓN DA COMISIÓN NEGOCIADORA**

	EMPRESA / ORGANIZACIÓN EMPRESARIAIS		ORGANIZACIÓNS SINDICAIS		TOTAL	
	HOMES	MULLERES	HOMES	MULLERES	HOMES	MULLERES
Empresa	78	24	162	67	240	91
Sector	28	13	65	16	93	29
TOTAL	106	37	227	83	333	120

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

No Cadro 8.18 pode apreciarse a evolución na composición das comisións negociadoras no período 2011 - 2020.

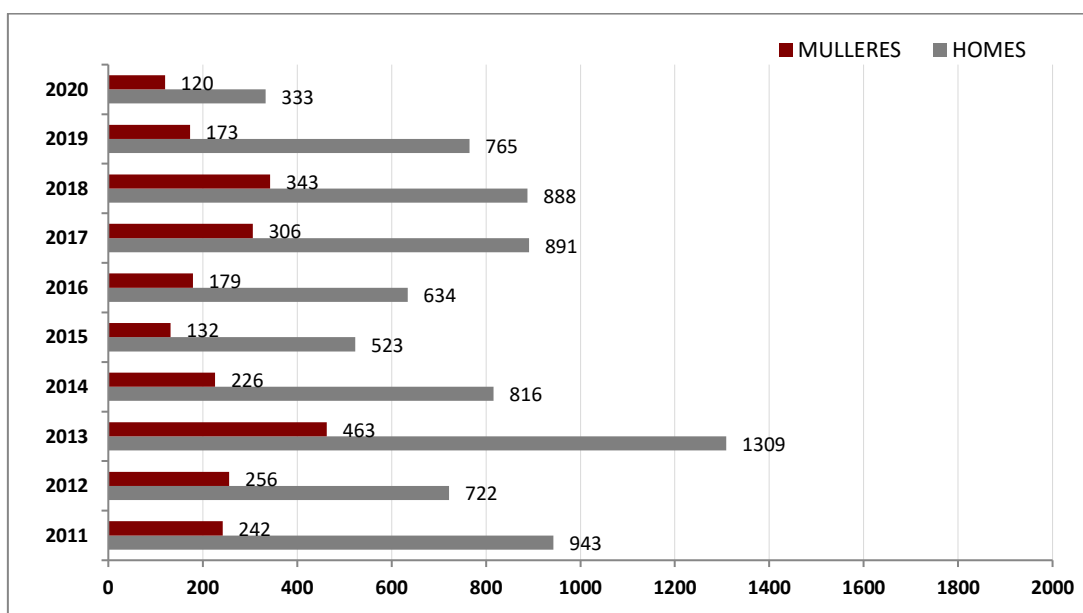
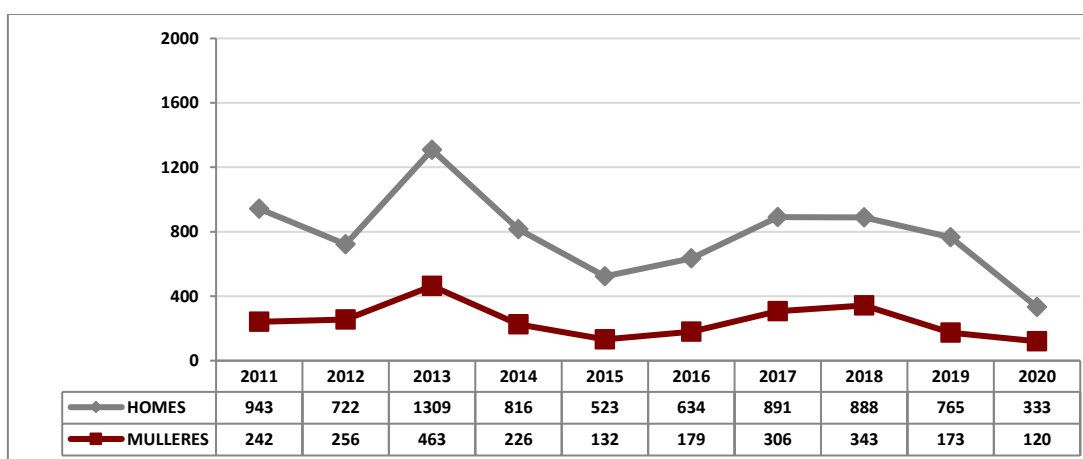
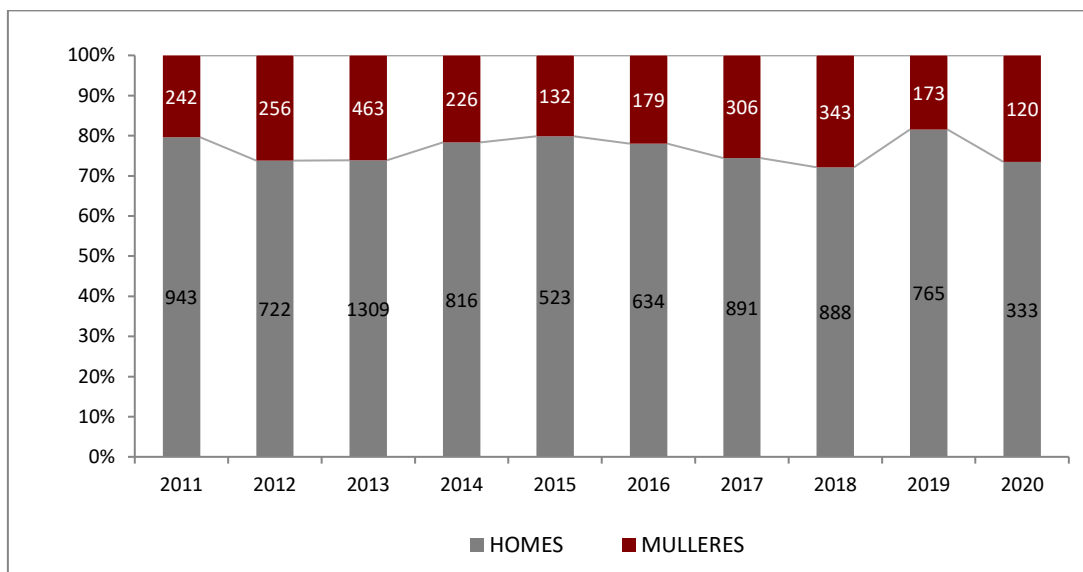
Cadro 8.18

COMPOSICIÓN DAS COMISIÓNS NEGOCIADORAS
Galicia. 2011 - 2020

	Empresa/ Organizacións empresariais		Organizacións sindicais		TOTAL	
	HOMES	MULLERES	HOMES	MULLERES	HOMES	MULLERES
Sector						
2011	139	35	193	46	332	81
2012	54	17	79	41	133	58
2013	162	45	218	122	380	167
2014	48	5	77	17	125	22
2015	40	8	42	22	82	30
2016	62	8	93	24	155	32
2017	89	43	162	80	251	123
2018	94	35	179	65	273	100
2019	92	18	164	28	256	46
2020	28	13	65	16	93	29
Empresa						
2011	192	41	419	120	611	161
2012	190	50	399	148	589	198
2013	282	95	647	201	929	296
2014	224	52	467	152	691	204
2015	155	33	286	69	441	102
2016	161	42	318	105	479	147
2017	213	60	427	123	640	183
2018	197	74	418	169	615	243
2019	166	34	343	93	509	127
2020	78	24	162	67	240	91
TOTAL						
2011	331	76	612	166	943	242
2012	244	67	478	189	722	256
2013	444	140	865	323	1309	463
2014	272	57	544	169	816	226
2015	195	41	328	91	523	132
2016	223	50	411	129	634	179
2017	302	103	589	203	891	306
2018	291	109	597	234	888	343
2019	258	52	507	121	765	173
2020	106	37	227	83	333	120

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

COMPOSICIÓN DAS COMISIÓNS NEGOCIADORAS. Galicia. 2011 - 2020

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

8.5. Réxime económico

8.6.1. Incremento salarial medio ponderado

A media ponderada do incremento salarial pactado nos convenios asinados e revisados en Galicia no ano 2020 foi do 1,61% (Cadro 8.19).

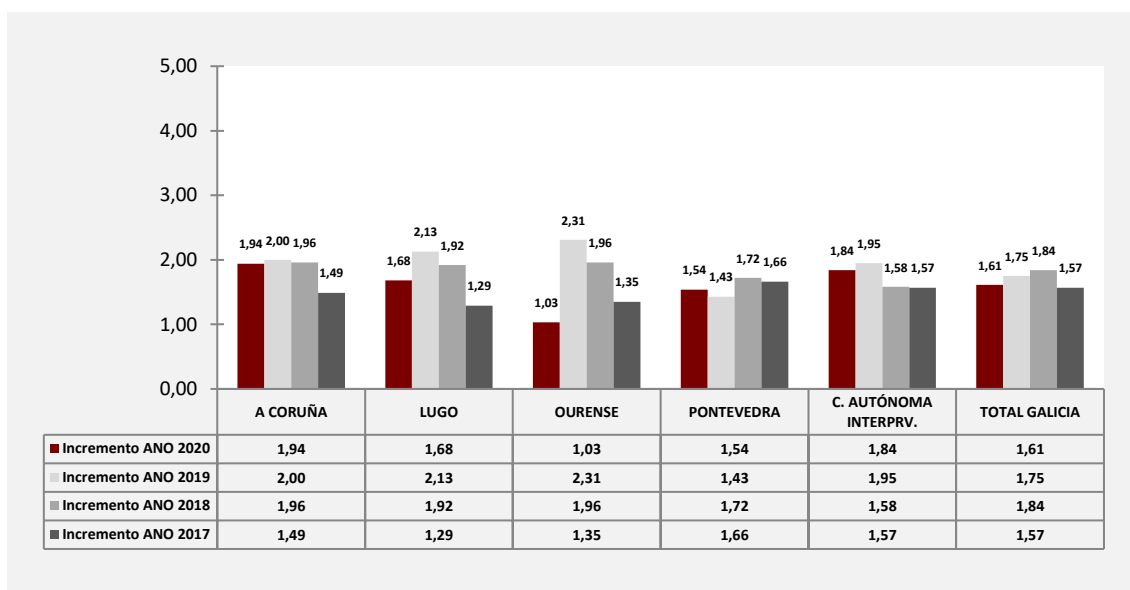
Respecto da inflación, este incremento é superior ao IPC galego deste ano que foi do -0,4% e ao estatal que foi do -0,5%.

Cadro 8.19

Evolución da media ponderada do incremento salarial pactado. Por provincias. Galicia. 2017-2020

	Convenios sector				Revisións sector				Convenios empresa				Revisións empresa				Media total			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
A Coruña	1,49	2,00	2,25	1,98	-	1,91	2,00	1,80	1,24	1,77	2,01	1,50	1,36	2,03	1,58	3,47	1,49	1,96	2,00	1,94
Lugo	1,25	1,94	2,15	1,30	-	-	2,00	2,25	1,69	1,91	2,37	1,53	1,90	1,55	1,61	1,18	1,29	1,92	2,13	1,68
Ourense	1,25	2,00	2,33	-	2,00	1,50	-	0,97	1,64	1,85	2,20		0,50	4,00	1,20	5,55	1,35	1,96	2,31	1,03
Pontevedra	1,71	2,13	1,87	2,25	1,81	1,25	1,25	0,97	1,49	1,96	1,76	0,85	0,73	0,25	0,43	2,67	1,66	1,72	1,43	1,54
C. Autónoma / Interprov. C.A.		2,00	3,00	2,01	1,55	1,10	1,20	1,22	1,60	1,55	1,96	1,77	1,60	1,30	1,22	-	1,57	1,58	1,95	1,84
Galicia	1,56	2,05	2,06	2,15	1,78	1,59	1,66	1,08	1,46	1,87	1,91	0,98	0,82	0,53	0,60	2,67	1,57	1,84	1,75	1,61

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Estas medias ponderadas están calculadas tendo en conta o incremento salarial indicado en porcentaxe nos convenios asinados e revisados en 2020 e as cláusulas de revisión salarial que recollen o 29,63% dos convenios asinados e o 10,71% dos revisados este ano.

Sen ter en conta estas cláusulas de revisión salarial, o incremento pactado inicialmente foi tamén do 1,61%, existindo soamente diferenzas nos incrementos pactados nos convenios asinados de empresa e na media total de ámbito Comunidade Autónoma.

O tipo de incremento que se pacta xeralmente consiste en sinalar unha porcentaxe concreta ou fixalo en función do IPC.

Nalgúns convenios fíxase de xeito lineal, ás veces combinado cun incremento porcentual.

Establecen nalgúns convenios o incremento ou unha parte del de xeito variable vinculada aos resultados da empresa.

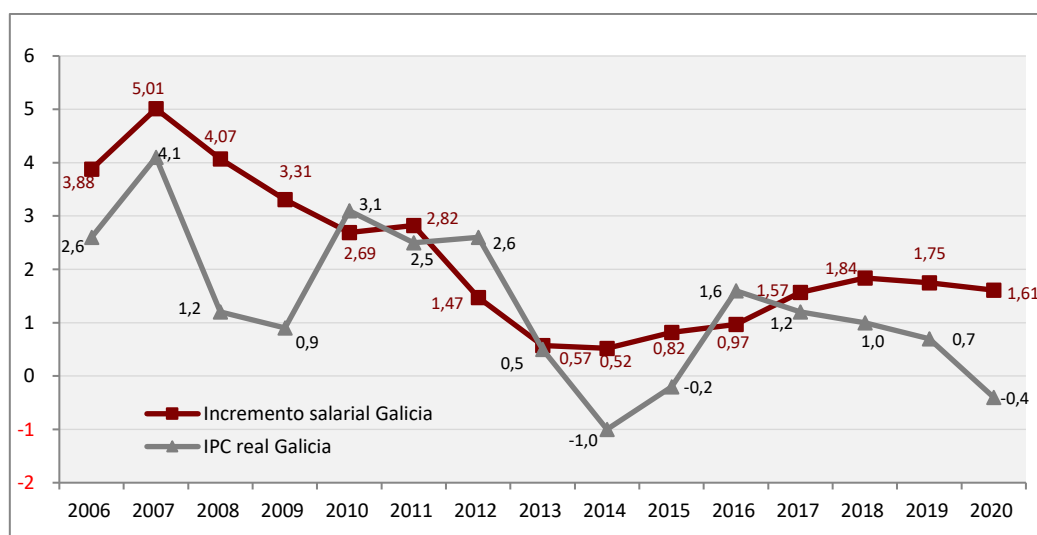
No Cadro 8.20 pode apreciarse a evolución do incremento salarial pactado en relación co IPC en Galicia no período 2006 – 2020.

Cadro 8.20

Evolución do incremento salarial pactado e relación co IPC. Galicia

	Incremento salarial Galicia	IPC real Galicia
2006	3,88	2,6
2007	5,01	4,1
2008	4,07	1,2
2009	3,31	0,9
2010	2,69	3,1
2011	2,82	2,5
2012	1,47	2,6
2013	0,57	0,5
2014	0,52	-1,0
2015	0,82	-0,2
2016	0,97	1,6
2017	1,57	1,2
2018	1,84	1,0
2019	1,75	0,7
2020	1,61	-0,4

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais e INE

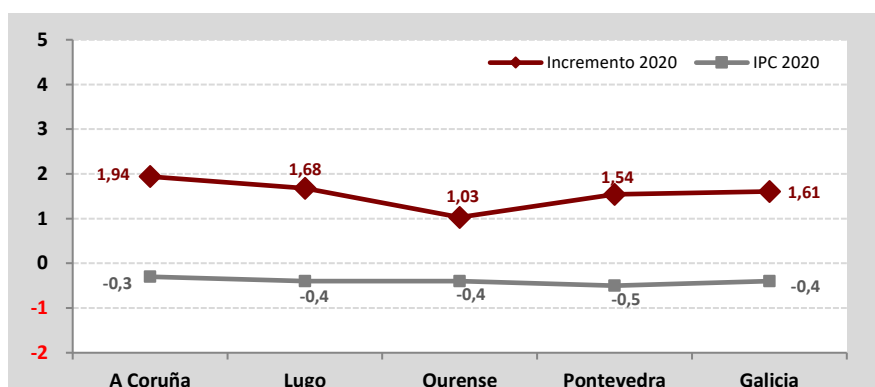
Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

No cadro e gráfico que seguen a continuación (Cadro 8.20bis) pode observarse a comparativa do incremento salarial pactado en relación co IPC por provincias en 2020.

Cadro 8.20bis**Comparativa incremento salarial pactado e IPC por provincias**

	Incremento 2020	IPC 2020
A Coruña	1,94	-0,3
Lugo	1,68	-0,4
Ourense	1,03	-0,4
Pontevedra	1,54	-0,5
Galicia	1,61	-0,4

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais e INE

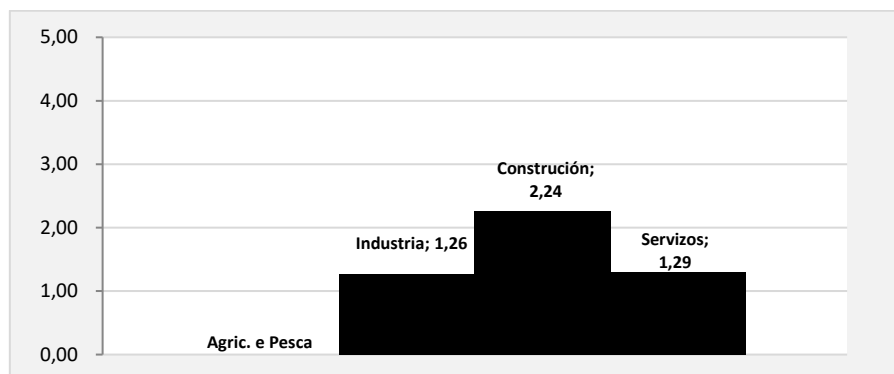
Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Os incrementos por sectores económicos e provincias (media ponderada) pactados nos convenios asinados e revisados en 2020 foron os seguintes (Cadro 8.21).

Cadro 8.21**Media ponderada do incremento salarial pactado.
Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2020.**

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Agric. e Pesca	-	-	-	-	-	-
Industria	-	2,63	2,19	-	1,07	1,26
Construción	0,80	-	-	-	2,25	2,24
Servizos	1,88	1,88	1,29	1,03	0,94	1,29
Total	1,84	1,94	1,68	1,03	1,54	1,61

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

O Cadro 8.21bis que segue a continuación recolle os incrementos por provincias e seccións da CNAE 2009 para este ano.

Cadro 8.21bis

**Incremento salarial pactado nos convenios colectivos asinados e revisados.
Por provincias e seccións da CNAE 2009. Galicia. 2020.**

CONVENIOS ASINADOS E REVISADOS EN 2020	C. Autónoma/ Interprov.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
SECCIÓN CNAE 2009						
A Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	-	-	-	-	-	-
B Industrias extractivas	-	-	-	-	-	-
C Industria manufactureira	-	2,86	2,19		0,94	1,15
D Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	-	-	-	-	-	-
E Fornecemento de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación	-	1,88		-	3,08	2,87
F Construción	0,80		-	-	2,25	2,24
G Comercio por xunto e ao retalho; reparación de vehículos de motor e motocicletas	1,00	1,62	1,30	1,25	2,30	1,38
H Transporte e almacenamento	0,91	1,74	1,30	0,80	2,51	1,70
I Hostalería	-	-		-	0,80	0,80
J Información e comunicacións		1,30	-	-	-	1,30
K Actividades financeiras e de seguros	-	-	-	-	-	-
L Actividades inmobiliarias	-	-	-	-	-	-
M Actividades profesionais, científicas e técnicas	2,00	2,00	-	-	-	2,00
N Actividades administrativas e servizos auxiliares	-	1,06	1,00	-		1,04
O Administración Pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	-	-	-	-	-	-
P Educación	-	-	-	-	-	-
Q Actividades sanitarias e de servizos sociais		2,00	-	-	-	2,00
R Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	2,01		-	-	-	2,01
S Outros servizos	1,30	-		5,55	-	1,36
T Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio	-	-	-	-	-	-
U Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	-	-	-	-	-	-

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Segundo reflicte o Cadro 8.22a, os tramos de incremento salarial “Maior que 1,5% e menor ou igual ao 2%” e “Maior que 1% e menor ou igual que 1,5%” son nos que se atopan o maior número de convenios asinados e revisados no ano 2020 en Galicia. O tramo “Maior que 2% e menor ou igual ao 2,5%” é o que agrupa o maior número de persoas traballadoras afectadas.

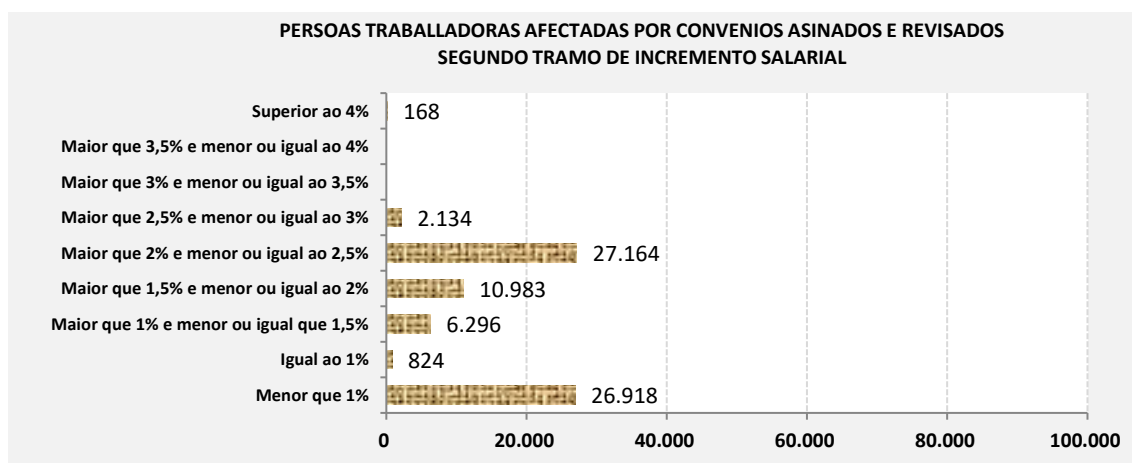
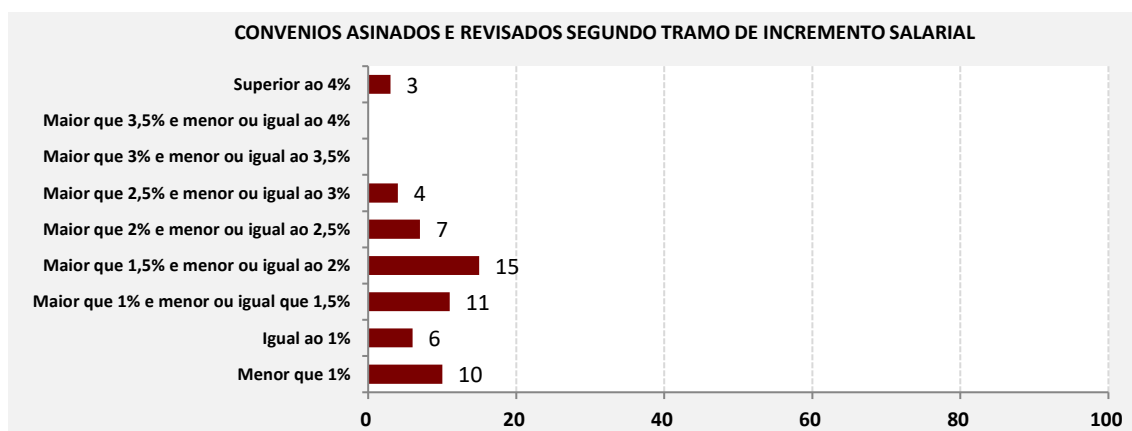
Cadro 8.22a

CONVENIOS COLECTIVOS ASINADOS E REVISADOS

Por tramo de aumento salarial pactado. Incremento final
Porcentaxe sobre o total negociado. Galicia. 2020

Aumento salarial	Convenios/ Revisións	% sobre o total	Empresas	% sobre o total	Traballadores/as	% sobre o total
Total convenios asinados e revisados	82		10.482		80.601	
Subtotal de convenios con incremento en %	56	68,29%	9.446	90,12%	74.487	92,41%
Menor que 1%	10	12,20%	4.448	42,43%	26.918	33,40%
Igual ao 1%	6	7,32%	9	0,09%	824	1,02%
Maior que 1% e menor ou igual que 1,5%	11	13,41%	1.387	13,23%	6.296	7,81%
Maior que 1,5% e menor ou igual ao 2%	15	18,29%	302	2,88%	10.983	13,63%
Maior que 2% e menor ou igual ao 2,5%	7	8,54%	3.209	30,61%	27.164	33,70%
Maior que 2,5% e menor ou igual ao 3%	4	4,88%	88	0,84%	2.134	2,65%
Maior que 3% e menor ou igual ao 3,5%		0,00%		0,00%		0,00%
Maior que 3,5% e menor ou igual ao 4%		0,00%		0,00%		0,00%
Superior ao 4%	3	3,66%	3	0,03%	168	0,21%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

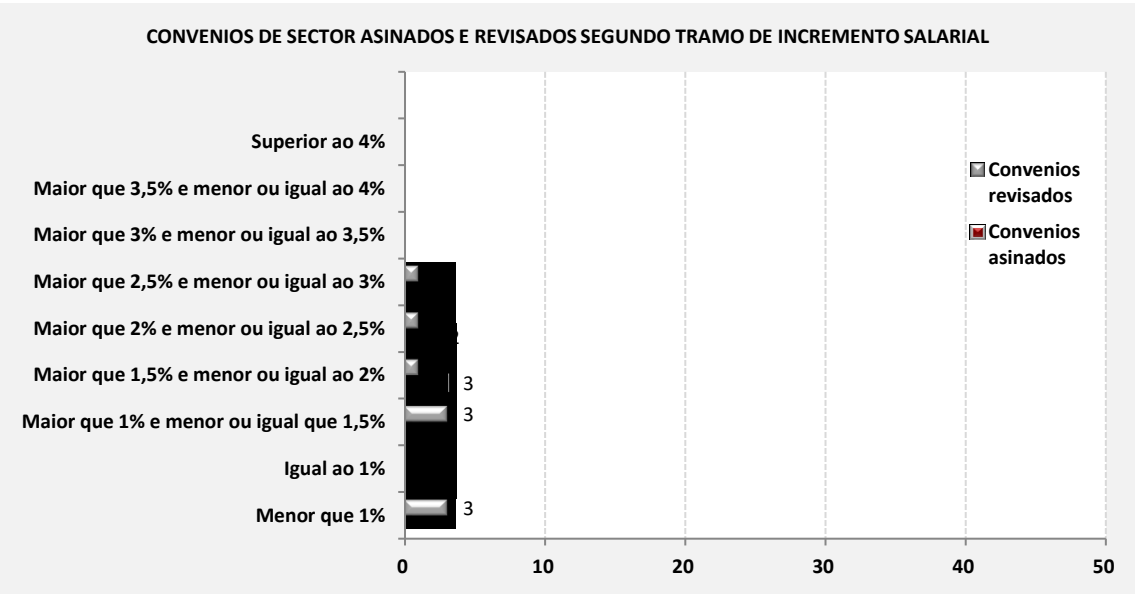
Nos Cadros 8.22b e 8.22c poden apreciarse os tramos dos incrementos pactados nos convenios asinados e revisados de sector e de empresa en 2020.

Cadro 8.22b

CONVENIOS DE SECTOR ASINADOS E REVISADOS
Por tramo de aumento salarial pactado. Incremento final
Porcentaxe sobre o total de sector negociado. Galicia. 2020

Aumento salarial	CONVENIOS DE SECTOR ASINADOS				CONVENIOS DE SECTOR REVISADOS			
	Convenios Sector	% sobre o total	Traballad.	% sobre o total	Revisións Sector	% sobre o total	Traballad.	% sobre o total
Total convenios sector	9		37.775		11		30.771	
Subtotal de convenios con incremento en %	7	77,78%	35.539	94,08%	9	81,82%	28.558	92,81%
Menor que 1%		0,00%		0,00%	3	27,27%	19.813	64,39%
Igual ao 1%	1	11,11%	100	0,26%		0,00%		0,00%
Maior que 1% e menor ou igual que 1,5%	1	11,11%	1.500	3,97%	3	27,27%	4.239	13,78%
Maior que 1,5% e menor ou igual ao 2%	3	33,33%	8.211	21,74%	1	9,09%	1.800	5,85%
Maior que 2% e menor ou igual ao 2,5%	2	22,22%	25.728	68,11%	1	9,09%	1.200	3,90%
Maior que 2,5% e menor ou igual ao 3%		0,00%		0,00%	1	9,09%	1.506	4,89%
Maior que 3% e menor ou igual ao 3,5%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
Maior que 3,5% e menor ou igual ao 4%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
Superior ao 4%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

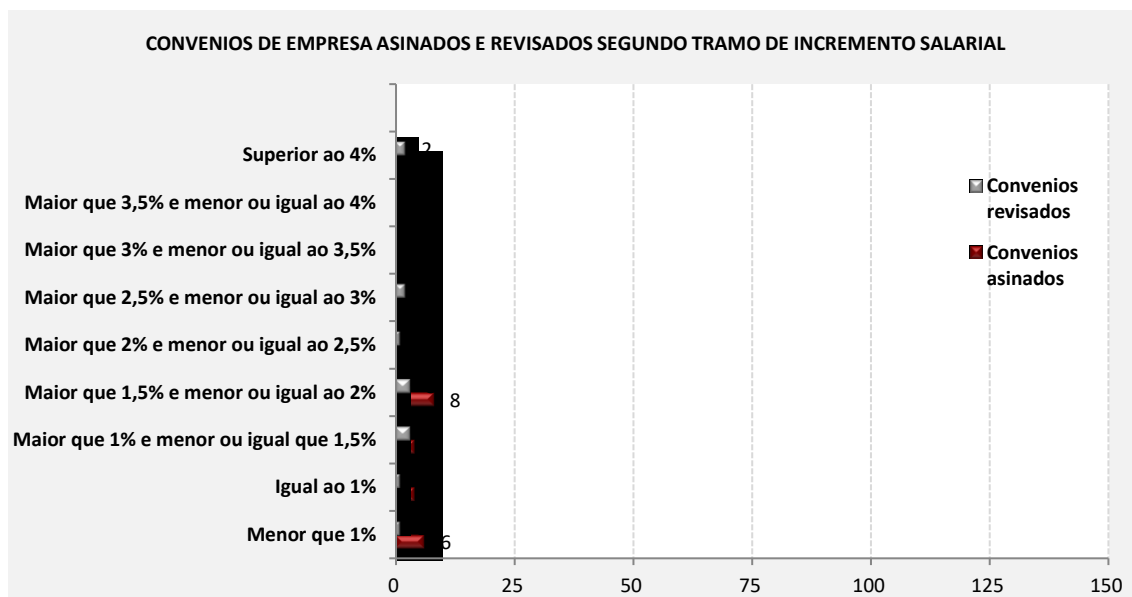
Cadro 8.22c

CONVENIOS DE EMPRESA ASINADOS E REVISADOS

Por tramo de aumento salarial pactado. Incremento final
Porcentaxe sobre o total de empresa negociado. Galicia. 2020

Aumento salarial	CONVENIOS DE EMPRESA ASINADOS				CONVENIOS DE EMPRESA REVISADOS			
	Convenios Empresa	% sobre o total	Traballad.	% sobre o total	Revisións Empresa	% sobre o total	Traballad.	% sobre o total
Total convenios empresa	45		10.496		17		1.559	
Subtotal de convenios con incremento en %	27	60,00%	9.070	86,41%	13	76,47%	1.320	84,67%
Menor que 1%	6	13,33%	7.047	67,14%	1	5,88%	58	3,72%
Igual ao 1%	4	8,89%	647	6,16%	1	5,88%	77	4,94%
Maior que 1% e menor ou igual que 1,5%	4	8,89%	374	3,56%	3	17,65%	183	11,74%
Maior que 1,5% e menor ou igual ao 2%	8	17,78%	808	7,70%	3	17,65%	164	10,52%
Maior que 2% e menor ou igual ao 2,5%	3	6,67%	163	1,55%	1	5,88%	73	4,68%
Maior que 2,5% e menor ou igual ao 3%	1	2,22%	9	0,09%	2	11,76%	619	39,70%
Maior que 3% e menor ou igual ao 3,5%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
Maior que 3,5% e menor ou igual ao 4%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
Superior ao 4%	1	2,22%	22	0,21%	2	11,76%	146	9,36%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

8.6.2. Cláusulas de revisión salarial

Teñen cláusula de revisión salarial 19 dos 82 convenios colectivos asinados ou revisados en 2020 (o 23,17%) e afectan a 46.698 persoas traballadoras (o 57,94%), das que 35.665 son homes e 11.033 mulleres.

Isto supón, segundo se pode apreciar nos cadros 8.23 e 8.24, que o 29,63% dos convenios asinados e o 10,71% dos revisados este ano pactaron cláusulas de revisión salarial.

O número de persoas traballadoras ás que afectan estas cláusulas de revisión salarial supón o 87,69% nos convenios asinados e o 13,51% nos revisados.

Cadro 8.23

Convenios colectivos asinados con cláusula de revisión salarial. Galicia. 2020

		EMPRESA		SECTOR		TOTAL	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
C. Autónoma / Interprov. C.A.							
	Núm. Convenios	2	40,00%	2	50,00%	4	44,44%
	Núm. Traballad.	106	14,00%	5.397	84,00%	5.503	76,62%
	Homes	63	8,32%	2.996	46,63%	3.059	42,59%
	Mulleres	43	5,68%	2.401	37,37%	2.444	34,03%
A Coruña							
	Núm. Convenios	5	27,78%	1	50,00%	6	30,00%
	Núm. Traballad	470	42,08%	4.000	97,56%	4.470	85,68%
	Homes	289	25,87%	1.500	36,59%	1.789	34,29%
	Mulleres	181	16,20%	2.500	60,98%	2.681	51,39%
Lugo							
	Núm. Convenios	2	40,00%	0	0,00%	2	28,57%
	Núm. Traballad	85	44,27%	0	0,00%	85	3,48%
	Homes	46	23,96%			46	1,88%
	Mulleres	39	20,31%			39	1,60%
Ourense							
	Núm. Convenios	0	0,00%	-		0	0,00%
	Núm. Traballad	0	0,00%	-		0	0,00%
	Homes						
	Mulleres						
Pontevedra							
	Núm. Convenios	3	18,75%	1	100,00%	4	23,53%
	Núm. Traballad	7.273	87,90%	25.000	100,00%	32.273	96,99%
	Homes	5.534	66,88%	22.700	90,80%	28.234	84,85%
	Mulleres	1.739	21,02%	2.300	9,20%	4.039	12,14%
Galicia							
	Núm. Convenios	12	26,67%	4	44,44%	16	29,63%
	Núm. Traballad	7.934	75,59%	34.397	91,06%	42.331	87,69%
	Homes	5.932	56,52%	27.196	71,99%	33.128	68,63%
	Mulleres	2.002	19,07%	7.201	19,06%	9.203	19,07%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Cadro 8.24

Convenios colectivos revisados con cláusula de revisión salarial. Galicia. 2020

		EMPRESA		SECTOR		TOTAL	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
C. Autónoma / Interprov. C.A.							
	Núm. Convenios	-		0	0,00%	0	0,00%
	Núm. Traballad.	-		0	0,00%	0	0,00%
	Homes						
	Mulleres						
A Coruña							
	Núm. Convenios	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
	Núm. Traballad	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
	Homes						
	Mulleres						
Lugo							
	Núm. Convenios	0	0,00%	1	100,00%	1	16,67%
	Núm. Traballad	0	0,00%	1.200	100,00%	1.200	74,58%
	Homes			900	75,00%	900	55,94%
	Mulleres			300	25,00%	300	18,65%
Ourense							
	Núm. Convenios	0	0,00%	1	50,00%	1	33,33%
	Núm. Traballad	0	0,00%	450	37,50%	450	37,01%
	Homes			280	23,33%	280	23,03%
	Mulleres			170	14,17%	170	13,98%
Pontevedra							
	Núm. Convenios	0	0,00%	1	33,33%	1	9,09%
	Núm. Traballad	0	0,00%	2.717	11,78%	2.717	11,36%
	Homes			1.357	5,88%	1.357	5,68%
	Mulleres			1.360	5,89%	1.360	5,69%
Galicia							
	Núm. Convenios	0	0,00%	3	27,27%	3	10,71%
	Núm. Traballad	0	0,00%	4.367	14,19%	4.367	13,51%
	Homes			2.537	8,24%	2.537	7,85%
	Mulleres			1.830	5,95%	1.830	5,66%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

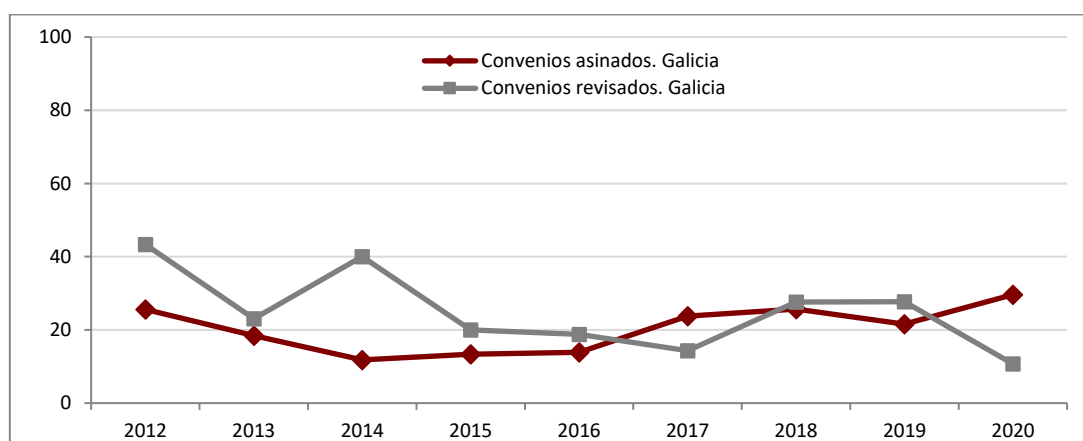
Os Cadros 8.25a e 8.25b recollen a evolución dos convenios asinados e revisados con cláusula de revisión salarial no período 2012 – 2020.

Cadro 8.25a

CONVENIOS ASINADOS E REVISADOS CON CLÁUSULA DE REVISIÓN SALARIAL (%)
PERÍODO 2012 - 2020

Cláusulas revisión salarial (Porcentaxe convenios)	Período de referencia								
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Convenios asinados. Galicia	25,64	18,46	11,81	13,40	13,91	23,74	25,68	21,55	29,63
Convenios revisados. Galicia	43,33	23,08	40,00	20,00	18,75	14,29	27,59	27,66	10,71

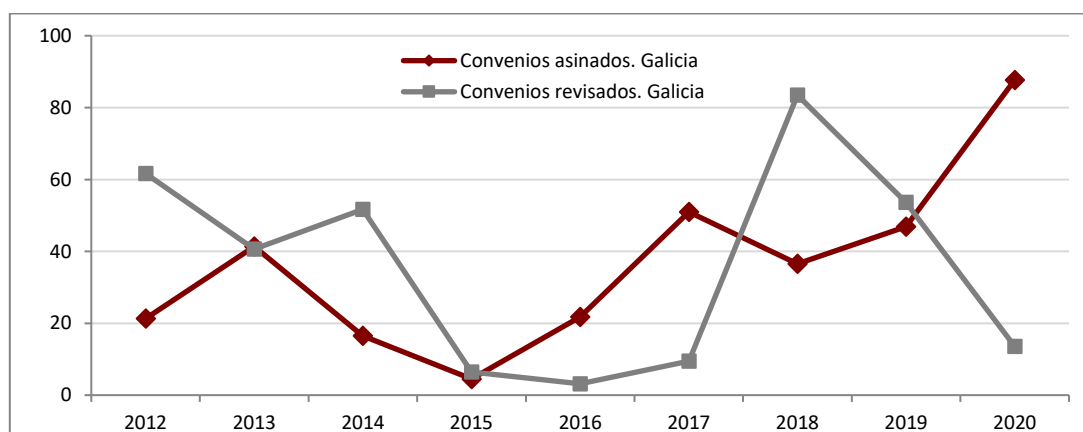
Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

PERSOAS TRABALLADORAS AFECTADAS POR CONVENIOS ASINADOS E REVISADOS
CON CLÁUSULA DE REVISIÓN SALARIAL (%)
PERÍODO 2012 - 2020

Cláusulas revisión salarial (Porcentaxe traballad.)	Período de referencia								
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Convenios asinados. Galicia	21,33	41,36	16,52	4,51	21,79	50,95	36,57	46,86	87,69
Convenios revisados. Galicia	61,61	40,59	51,67	6,44	3,16	9,44	83,46	53,63	13,51

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Cadro 8.25b

Evolución dos convenios colectivos asinados con cláusula de revisión salarial
Por provincias. Galicia. 2012 - 2020

Sector	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
2012	0	0,0	0	0,0	-	-	1	25,0	1	25,0	2	14,3
2013	0	0,0	5	45,5	0	0,0	2	33,3	5	31,3	12	29,3
2014	0	0,0	1	25,0	1	33,3	1	50,0	2	40,0	5	33,3
2015	1	33,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	10,0
2016	0	0,0	-	-	0	0,0	-	-	4	50,0	4	26,7
2017	0	0,0	5	55,6	0	0,0	1	20,0	2	66,7	8	36,4
2018	1	50,0	3	42,9	2	40,0	0	0,0	5	55,6	11	40,7
2019	0	0,0	1	100,0	2	28,6	2	33,3	3	75,0	8	36,4
2020	2	50,0	1	50,0	0	0,0	-	-	1	100,0	4	44,4
Empresa												
2012	2	40,0	8	27,6	4	40,0	1	33,3	13	23,2	28	27,2
2013	0	0,0	8	17,8	5	29,4	1	11,1	10	13,7	24	15,6
2014	1	25,0	3	7,9	3	20,0	0	0,0	5	7,4	12	9,3
2015	1	16,7	3	12,5	0	0,0	1	10,0	7	17,1	12	13,8
2016	0	0,0	6	18,2	0	0,0	1	16,7	5	11,4	12	12,0
2017	0	0,0	5	17,9	2	14,3	0	0,0	18	27,7	25	21,4
2018	2	66,7	8	28,6	5	29,4	0	0,0	12	20,3	27	22,3
2019	2	66,7	4	11,8	2	20,0	0	0,0	9	23,7	17	18,1
2020	2	40,0	5	27,8	2	40,0	0	0,0	3	18,8	12	26,7
Total 2020	4	44,4	6	30,0	2	28,6	0	0,0	4	23,5	16	29,6

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Evolución dos convenios colectivos revisados con cláusula de revisión salarial
Por provincias. Galicia. 2012 - 2020

Sector	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
2012	0	0,0	1	50,0	4	57,1	3	75,0	-	-	8	50,0
2013	0	0,0	-	-	-	-	-	-	1	100,0	1	33,3
2014	0	0,0	1	50,0	-	-	-	-	-	-	1	33,3
2015	0	0,0	0	0,0	1	25,0	-	-	1	50,0	2	22,2
2016	1	100,0	0	0,0	-	-	0	0,0	-	-	1	20,0
2017	0	0,0	-	-	-	-	0	0,0	1	33,3	1	12,5
2018	0	0,0	5	100,0	-	-	1	100,0	1	100,0	7	77,8
2019	0	0,0	3	50,0	1	100,0	-	-	3	50,0	7	43,8
2020	0	0,0	0	0,0	1	100,0	1	50,0	1	33,3	3	27,3
Empresa												
2012	-	-	0	0,0	2	66,7	1	50,0	2	28,6	5	35,7
2013	-	-	1	50,0	0	0,0	-	-	1	16,7	2	20,0
2014	-	-	0	0,0	3	60,0	1	50,0	1	25,0	5	41,7
2015	-	-	0	0,0	0	0,0	1	100,0	1	16,7	2	18,2
2016	-	-	0	0,0	1	33,3	-	-	1	16,7	2	18,2
2017	0	0,0	1	20,0	0	0,0	0	0,0	2	20,0	3	15,0
2018	0	0,0	1	20,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	5,0
2019	0	0,0	2	28,6	0	0,0	0	0,0	4	25,0	6	19,4
2020	-	-	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Total 2020	0	0,0	0	0,0	1	16,7	1	33,3	1	9,1	3	10,7

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

O Cadro 8.26 recolle unha relación dos convenios asinados e revisados no ano 2020. Tamén se indica o incremento salarial dos convenios que o sinalan de xeito porcentual e se teñen cláusula de revisión salarial.

Cadro 8.26

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados

Por provincias. Galicia. 2020.

Convenios de sector asinados. A Coruña	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
EMPRESAS CONCESIONARIAS DE SERVICIOS MUNICIPAIS DE APARCAMENTO E/OU RETIRADA DE VEHÍCULOS DA VÍA PÚBLICA DA PROVINCIA DA CORUÑA (ORA)	1,00		1,00
ESTABLECEMENTOS SANITARIOS DE HOSPITALIZACIÓN, ASISTENCIA, CONSULTA E LABORATORIOS DE ANÁLISES CLÍNICAS	2,00	SI	2,00
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,98			
Convenios de sector asinados. Lugo	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
PANADERÍAS			
TRANSPORTE DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	1,30		1,30
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,30			
Convenios de sector asinados. Ourense	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
-			
Convenios de sector asinados. Pontevedra	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
CONSTRUCCIÓN	2,25	SI	2,25
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
2,25			
Convenios de sector asinados. Comunidade Autónoma	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
CONVENIO COLECTIVO GALEGO DE CENTROS ESPECIAIS DE EMPREGO		SI	
EMPRESAS ORGANIZADORAS DO XOGO DO BINGO	1,75		1,75
EVENTOS, SERVICIOS E PRODUCCIÓN CULTURAIS	2,20		2,20
INSTALACIÓN DEPORTIVAS E XIMNASIOS DA COM UNIDADE AUTÓNOMA DE GALICIA	2,00	SI	2,00
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
2,01			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO DE CONVENIOS DE SECTOR ASINADOS			
TOTAL GALICIA			
2,15			

Cadro 8.26 - continuación

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados
Por provincias. Galicia. 2020.

Convenios de sector revisados. A Coruña	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
CARPINTERÍA E EBANISTERÍA			
TRANSPORTE DE VIAXEIROS EN AUTOBÚS POR ESTRADA	1,80		1,80
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,80			

Convenios de sector revisados. Lugo	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
INDUSTRIA DA EBANISTERÍA E AFÍNS	2,25	SI	2,25
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
2,25			

Convenios de sector revisados. Ourense	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
COMERCIO DE MATERIAIS PARA A CONSTRUCCIÓN E SANEAMENTO	1,25	SI	1,25
TRANSPORTE DE VIAXEIROS POR ESTRADA	0,80		0,80
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,97			

Convenios de sector revisados. Pontevedra	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
HOSTALERÍA	0,80		0,80
INDUSTRIAS E DESPACHOS DE PANIFICACIÓN, CONFEITEIRÍAS, PASTELERÍAS, REPOSTERÍAS E PRATOS PREPARADOS	1,25	SI	1,25
TRANSPORTE PÚBLICO DE VIAXEIROS POR ESTRADA	2,55		2,55
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,97			

Convenios de sector revisados. Comunidade Autónoma	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
GUINDASTRES MÓBILES AUTOPROPULSADOS DE GALICIA	0,80		0,80
POMPAS FÚNEBRES	1,30		1,30
SALAS DE EXHIBICIÓN CINEMATOGRAFICA DE GALICIA			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,22			

INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO DE CONVENIOS DE SECTOR REVISADOS			
TOTAL GALICIA	1,08		

Cadro 8.26 - continuación

**Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados
Por provincias. Galicia. 2020.**

Convenios de empresa asinados. A Coruña	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ACCIONA FACILITY SERVICES, S.A. - Persoal que presta servizo no centro de traballo de NAVANTIA - Ferrol	1,10	SI	1,10
ACTEMSA, S.A.	1,40	SI	1,40
BETANZOS HB, S.L.	2,00	SI	2,00
CESPA, S.A. - Servizo de recollida de residuos no Consorcio As Mariñas			
CONSORCIO PARA A PROMOCIÓN DA MUSICA			
DINAHOSTING, S.L.	1,30		1,30
DISTRIBUCIONES CAMBA, S.L.	0,80		0,80
FERROVIAL SERVICIOS, SA - Servizo de dinamización e mediación socio cultural da rede de centros cívicos do Concello de Santiago de Compostela	1,00		1,00
FUNDACIÓN ADCOR			
HORNOS DE LAMASTELLE, S.A.		SI	
INTEGRAL MANAGEMENT FUTURE RENEWABLES, S.L.			
MIERES & BALSAN, S.L.			
RAFRA ASESORÍA, S.L.	2,00		2,00
REAL CLUB NAÚTICO PORTOSÍN			
SERTOSA NORTE, S.L. - TRÁFICO INTERIOR DE REMOLQUE NO PORTO DA CORUÑA	0,80		0,80
TURISMOS MOTOR, S.A. - TUMOSA (Centro de traballo de Oleiros)	2,00	SI	2,00
UNIÓN DE EMPRESAS MADERERAS, S.A.U. - UNEMSA -	2,30		2,30
UTE GESECO-CESPA LEI 18/1982 do 16 de maio - Persoal adscrito ao servizo de recollida de residuos sólidos urbanos e limpeza viaria do Concello de Teo	0,80		0,80
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
	1,50		

Convenios de empresa asinados. Lugo	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
AFRICOR - LUGO		SI	
CEMENTOS COSMOS, S.A.	0,00		0,00
INDURBAN LUGO, S.L.			
PLÁSTICOS FERRO, S.L. (Centro de traballo de Muras)	2,50		2,50
TJM RIEGAL, S.L.		SI	
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
	1,53		

Cadro 8.26 - continuación

**Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados
Por provincias. Galicia. 2020.**

Convenios de empresa asinados. Ourense	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
UNIDAD DE VEHÍCULOS INDUSTRIALES, S.A. (UNVI, S.A.)			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			

Convenios de empresa asinados. Pontevedra	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
AGUASANA, S.L.	2,00		2,00
ALONARTI ENVASES, S.A.U. - Centro de Porriño			
ALTHENIA, S.L. - Servizo público de conservación e reposición de zonas verdes do concello de Vigo			
DOMIBERIA, S.L.U. - Fábrica de Vigo	1,00	SI	1,00
ELECTROQUÍMICA DEL NOROESTE, S.A. (ELNOSA)	2,50		2,50
ENDULCO, S.L. - Centro de traballo da Plataforma petrolífera Casablanca			
FCC AQUALIA, S.A. - Servizo municipal de abastecemento e saneamento de auga do Concello de Moaña	2,00	SI	2,00
FCC MEDIO AMBIENTE, SAU - Servizo de recollida e transporte de residuos sólidos urbanos, xestión do punto limpo e limpeza da vía pública do Concello de Pontearreas	5,52		5,52
HERMANOS PICAÑO, S.L.			
INDUSTRIAS TÉCNICAS DE GALICIA, S.A. - INTEGASA -	2,00		2,00
LONZA BIOLOGICS PORRIÑO S.L.			
MARFRÍO, SA	1,00		1,00
MARODRI, S.L.			
PESCADOS MARCELINO SL	2,00		2,00
PEUGEOT CITROËN AUTOMÓVILES ESPAÑA, S.A.	0,80	SI	0,80
VIGUESA DE TRANSPORTES, S.L. - ESTACIÓN AUTOBUSES DE VIGO (Antes GESTRAVISA)	2,55		2,55
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,85			

Cadro 8.26 - continuación

**Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados
Por provincias. Galicia. 2020.**

Convenios de empresa asinados. Comunidade Autónoma	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
AUTOESTRADAS DE GALICIA, AUTOPISTAS DE GALICIA, CONCESIONARIA DE LA XUNTA DE GALICIA, S.A.		SI	0,50
AUTOPISTA CENTRAL GALLEGA, CESA - Acega	1,50		1,50
DELIVRA, S.L.	1,00	SI	1,00
FUNDACION MONTE DO GOZO			
SUPERVISIÓN Y CONTROL, SA	2,00		2,00
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,77			

INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO DE CONVENIOS DE EMPRESA ASINADOS			
TOTAL GALICIA		0,98	

Convenios de empresa revisados. A Coruña	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
EMPRESA MUNICIPAL AGUAS DE LA CORUÑA, S.A. - EMALCSA -	2,00		2,00
TRANVIAS DEL FERROL, S.A.	1,50		1,50
TÚNIDOS MIRAMAR, S.L.	5,50		5,50
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
3,47			

Convenios de empresa revisados. Lugo	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ALIBOS GALICIA, S.L.			
CALFENSA PROYECTOS, S.L.	1,00		1,00
CESPA, S.A. - Persoal adscrito aos servizos de limpeza de espazos públicos, recollida e transporte de residuos sólidos urbanos do Concello de Sarria			
HOTEL SANTIAGO, S.L.			
PESCADOS RUBÉN, S.L.	1,30		1,30
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,18			

Convenios de empresa revisados. Ourense	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
CIMO, ENTIDADE PRESTADORA DE SERVICIOS	5,55		5,55
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
5,55			

Cadro 8.26 - continuación

**Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados
Por provincias. Galicia. 2020.**

Convenios de empresa revisados. Pontevedra	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
BOTAMAVISERVICIOS GENERALES MARÍTIMOS, S.L.	1,75		1,75
BOTEROS AMARRADORES DE VIGO, S.L. - BOTAMAVI -	2,00		2,00
DORNIER, S.A. - Persoal adscrito aos servizos de xestión de estacionamento regulado da cidade de Vigo	1,30		1,30
FOMENTO DE CONSTRUCCIONES Y CONTRATAS, S.A. - Persoal dos servizos de mantemento, limpeza e reposición dos colectores para residuos domésticos reciclables, recollida de roupa e aceites, do termo municipal de Vigo	3,00		3,00
FOMENTO DE CONSTRUCCIONES Y CONTRATAS, S.A. - Persoal dos servizos de recollida e transporte de residuos municipais, residuos voluminosos e derivados do punto limpo municipal, limpeza urbana e de praias do termo municipal de Vigo	3,00		3,00
IMPEX EUROPA, S.L.	2,30		2,30
POLYESTERES BIDASOA, S.L.	0,80		0,80
UTE LIMPIEZA PUERTO (Demain Obras y Servicios, S.L. Civis Global, S.L.U. y Toca y Salgado, S.L.) - Servizo de limpeza e recogida de lixo do Porto Pesqueiro de Vigo (O Berbés)			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
2,67			

Convenios de empresa revisados. Comunidade Autónoma	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
-			

INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO DE CONVENIOS DE EMPRESA REVISADOS			
TOTAL GALICIA		2,67	

8.6. Xornada pactada

Para calcular a xornada media pactada (media ponderada) nos convenios asinados e revisados en 2020 en Galicia, tivéronse en conta unicamente os que a regulan de xeito anual que foron 60 este ano (o 73,17%). Deles 18 son de sector (o 90% dos de sector asinados ou revisados este ano) e 42 son de empresa (o 67,74% dos de empresa asinados ou revisados este ano).

A xornada media pactada (media ponderada) no ano 2020 foi de 1.758,10 horas, sendo nos convenios de empresa de 1.715,15 horas e nos de sector de 1.765,23 horas.

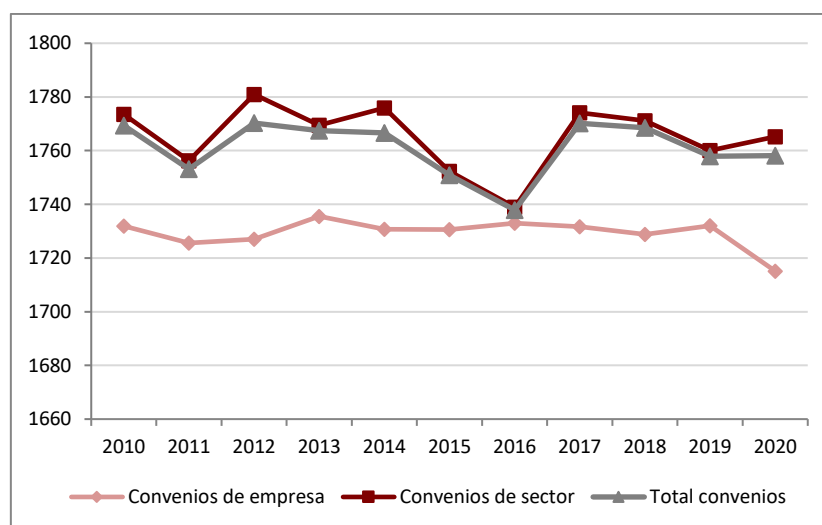
O Cadro 8.27 reflicte a evolución da xornada media pactada en Galicia no período 2010 – 2020.

Cadro 8.27

Evolución da xornada media anual pactada. Galicia. 2010 - 2020
Total Convenios. Xornada media pactada

	Convenios de empresa	Convenios de sector	Total convenios
2010	1731,9	1773,5	1769,3
2011	1725,5	1756,3	1753,1
2012	1727,0	1781,0	1770,3
2013	1735,5	1769,5	1767,5
2014	1730,7	1775,9	1766,6
2015	1730,6	1752,4	1750,9
2016	1733,0	1738,9	1737,9
2017	1731,7	1774,1	1770,2
2018	1728,9	1771,1	1768,5
2019	1732,1	1760,0	1758,0
2020	1715,15	1765,23	1758,10

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

O Cadro 8.28 reflicte a xornada pactada (media ponderada) no ano 2020 no total de convenios colectivos asinados e revisados por sectores económicos, e nel pode apreciarse que a xornada pactada na industria foi de 1.742,45 horas, na construción de 1.736,04 horas e nos servizos de 1.781,41 horas.

Cadro 8.28

TOTAL CONVENIOS. Xornada media pactada. Ano 2020
POR SECTORES ECONÓMICOS E PROVINCIAS

	Agrario	Non Agrario		
		Industria	Construción	Servizos
C. AUTÓNOMA / INTERPROVINCIAIS		-		1718,41
A CORUÑA		1747,21	1760,00	1796,08
LUGO		1748,09	-	1813,79
OURENSE		1776,00	-	1817,50
PONTEVEDRA		1732,27	1736,00	1800,92
TOTAL GALICIA	-	1742,45	1736,04	1781,41

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

O Cadro 8.29 recolle o dato da xornada pactada (media ponderada) nos convenios de empresa e de sector por provincias en 2020.

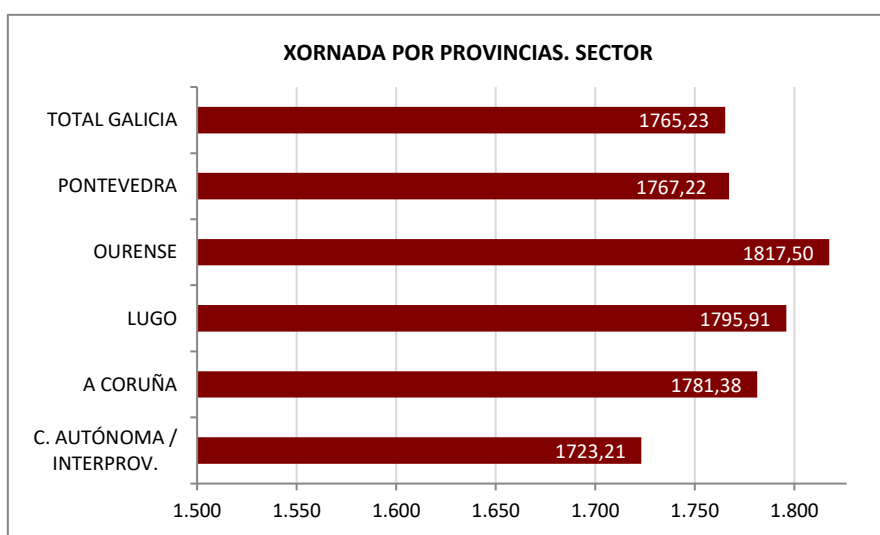
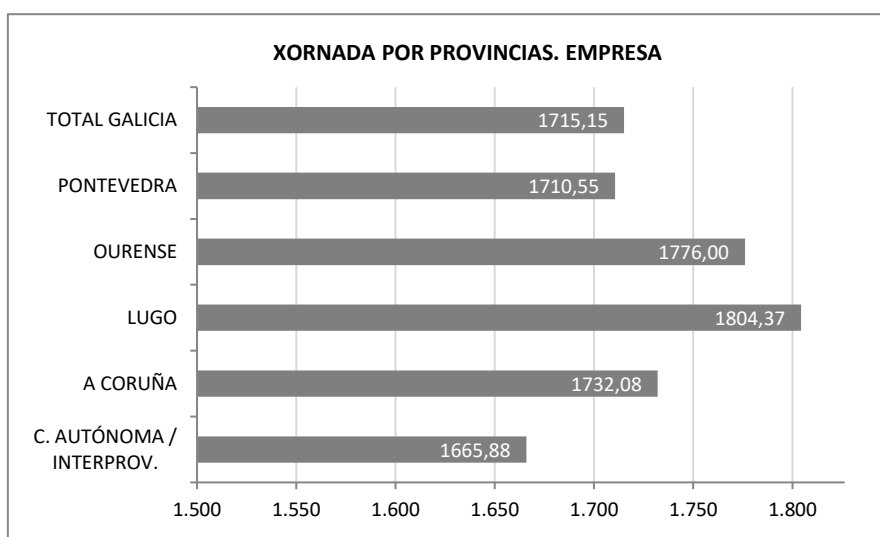
Cadro 8.29

XORNADA POR PROVINCIAS - Ano 2020

	EMPRESA	SECTOR	TOTAL
C. AUTÓNOMA / INTERPROV.	1665,88	1723,21	1718,41
A CORUÑA	1732,08	1781,38	1770,82
LUGO	1804,37	1795,91	1797,01
OURENSE	1776,00	1817,50	1812,73
PONTEVEDRA	1710,55	1767,22	1758,90
TOTAL GALICIA	1715,15	1765,23	1758,10

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

XORNADA POR PROVINCIAS. 2020

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

O 74,07% dos convenios colectivos asinados no ano 2020 establecen unha xornada anual inferior á máxima legal (40 convenios). Afectan estes convenios a 43.729 persoas traballadoras (90,59%) das que 35.015 son homes e 8.714 mulleres.

Deles 8 son de sector (88,89% dos de sector asinados este ano) e afectan a 33.775 persoas traballadoras (89,41%) das que 27.781 son homes e 5.994 mulleres e 32 son de empresa (71,11% dos convenios de empresa asinados) e afectan a 9.954 persoas traballadoras (94,84%) das que 7.234 son homes e 2.720 mulleres.

Os convenios asinados no ano 2020 que indican unha xornada semanal inferior á xornada máxima establecida son 6 (11,11% dos asinados) e afectan a 4.870 persoas traballadoras (10,09%) das que 2.679 son homes e 2.191 mulleres. Deles dous son de sector e catro de empresa.

No Cadro 8.30 pódese ver a evolución no período 2014 – 2020 dos convenios asinados que reducen a xornada máxima legal anual por provincias.

Cadro 8.30

**Evolución dos convenios asinados que reducen a xornada máxima legal.
Porcentaxe sobre o total. Por provincias. Galicia. 2014-2020.**

	Sector		Empresa		Total Galicia	
	Nº convenios	%	Nº convenios	%	Nº convenios	%
2014						
C. Autónoma/ Interprov. C. Autónoma	0	0,00	3	75,00	3	60,00
A Coruña	4	100,00	26	68,42	30	71,43
Lugo	2	66,67	11	73,33	13	72,22
Ourense	0	0,00	1	25,00	1	16,67
Pontevedra	3	60,00	49	72,06	52	71,23
Total	9	60,00	90	69,77	99	68,75
2015						
C. Autónoma/ Interprov. C. Autónoma	2	66,67	3	50,00	5	55,56
A Coruña	1	100,00	19	79,17	20	80,00
Lugo	1	100,00	6	100,00	7	100,00
Ourense	-	-	7	70,00	7	63,64
Pontevedra	3	75,00	26	63,41	29	64,44
Total	7	70,00	61	70,11	68	70,10
2016						
C. Autónoma/ Interprov. C. Autónoma	2	100,00	5	83,33	7	87,50
A Coruña	-	-	18	54,55	18	54,55
Lugo	5	100,00	7	63,64	12	75,00
Ourense	-	-	4	66,67	4	66,67
Pontevedra	5	62,50	32	72,73	37	71,15
Total	12	80,00	66	66,00	78	67,83
2017						
C. Autónoma/ Interprov. C. Autónoma	1	25,00	1	50,00	2	33,33
A Coruña	8	88,89	12	42,86	20	54,05
Lugo	0	0,00	9	64,29	9	60,00
Ourense	2	40,00	3	37,50	5	38,46
Pontevedra	2	66,67	41	63,08	43	63,24
Total	13	59,09	66	56,41	79	56,83
2018						
C. Autónoma/ Interprov. C. Autónoma	1	50,00	3	100,00	4	80,00
A Coruña	6	85,71	21	75,00	27	77,14
Lugo	5	100,00	8	47,06	13	59,09
Ourense	1	25,00	6	42,86	7	38,89
Pontevedra	7	77,78	44	74,58	51	75,00
Total	20	74,07	82	67,77	102	68,92
2019						
C. Autónoma/ Interprov. C. Autónoma	3	75,00	3	100,00	6	85,71
A Coruña	1	100,00	15	44,12	16	45,71
Lugo	7	100,00	7	70,00	14	82,35
Ourense	3	50,00	7	77,78	10	66,67
Pontevedra	3	75,00	23	60,53	26	61,90
Total	17	77,27	55	58,51	72	62,07
2020						
C. Autónoma/ Interprov. C. Autónoma	4	100,00	4	80,00	8	88,89
A Coruña	1	50,00	13	72,22	14	70,00
Lugo	2	100,00	4	80,00	6	85,71
Ourense	-	-	1	100,00	1	100,00
Pontevedra	1	100,00	10	62,50	11	64,71
Total	8	88,89	32	71,11	40	74,07

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Parte II. Convenios colectivos estatais con aplicación en Galicia

Recóllense neste apartado os convenios de ámbito superior ao da Comunidade Autónoma que afectan a persoas traballadoras en Galicia dos que se ten coñecemento neste Consello.

Para a súa elaboración pártese inicialmente dos convenios publicados no BOE que teñen vixencia para o ano 2020 ou posterior, combinando esta información coa extraída do programa Regcon para o rexistro e depósito de convenios e acordos colectivos de traballo por medios telemáticos, procedéndose no Consello a analizar a dita información para recoller só os que afectan a persoas traballadoras dalgunha das catro provincias galegas.

Os datos do número de persoas traballadoras afectadas por convenios de sector foron elaborados polo IGE en base ao traballo realizado neste Consello no que se recollen os CNAE's incluídos no ámbito de aplicación dos ditos convenios.

Nos convenios de empresa este dato obtense coa información extraída do programa Regcon e/ou contactando directamente cos departamentos de recursos humanos das empresas afectadas.

A información remitida polo IGE é extraída do ficheiro de contas de cotización á Seguridade Social e indica o número de persoas asalariadas para Galicia por actividade, non por empresa, información esta última suxeita a segredo estatístico.

Utilízase o mesmo criterio de inclusión dos convenios colectivos que o seguido ao elaborar a parte do informe referida aos convenios negociados en Galicia, que é o da vixencia económica, téndose en conta só os que teñen vixencia e efectos económicos durante o ano 2020.

Respecto dos convenios de sector só se teñen en conta aqueles para os que non existen convenios de ámbito provincial ou autonómico en Galicia.

Para a elaboración da media ponderada do incremento salarial pactado téñense en conta as cláusulas de revisión salarial recollidas nestes convenios.

Os Cadros 8.I e 8.II indican os convenios colectivos estatais con aplicación en Galicia asinados e/ou revisados en 2020.

Neles pode apreciarse que neste ano asináronse e/ou revisáronse 52 convenios colectivos que afectan a 36.045 persoas traballadoras. Deles 33 son de empresa e afectan a 2.619 persoas traballadoras e 19 son de sector e afectan a 33.426 persoas traballadoras.

Cadro 8.I

Convenios colectivos asinados. Ano 2020.

	Nº Convenios	Nº Traballadores/as
Empresa	28	2.052
Sector	9	10.528
Total	37	12.580

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 8.II

Convenios colectivos revisados. Ano 2020

	Nº Convenios	Nº Traballadores/as
Empresa	5	567
Sector	10	22.898
Total	15	23.465

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Os Cadros 8.III e 8.IV que seguen a continuación, reflicten o número de convenios colectivos (asinados ou revisados) segundo o número de persoas traballadoras ás que afectan, e neles obsérvase que, nos convenios de empresa, o maior número concéntrase nas empresas que teñen ata 50 persoas traballadoras.

Nos convenios de sector o maior número sitúase nos que afectan entre 101 e 500 persoas traballadoras e nos tramos de 501 a 1000, de 1001 a 3000 e máis de 3000 persoas traballadoras.

Cadro 8.III**Convenios colectivos asinados e revisados en función do nº de persoas traballadoras.
Empresa. Ano 2020.**

Nº Traballadores/as	Estatais	
	Nº Convenios	%
0 - 50	26	78,79%
51-100	2	6,06%
101-500	4	12,12%
501-1000	1	3,03%
1001-3000	0	0,00%
>3000	0	0,00%
Total	33	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 8.IV**Convenios colectivos asinados e revisados en función do nº de persoas traballadoras.
Sector. Ano 2020.**

Nº Traballadores/as	Estatais	
	Nº Convenios	%
0 - 50	1	5,26%
51-100	1	5,26%
101-500	5	26,32%
501-1000	4	21,05%
1001-3000	4	21,05%
>3000	4	21,05%
Total	19	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Segundo se pode apreciar nos Cadros 8.V e 8.VI que reflicten as vixencias medias dos convenios de empresa e de sector asinados en 2020, o 39,9% dos convenios asinados de empresa teñen unha vixencia de máis de 3 anos e o 44,44% dos convenios asinados de sector teñen unha vixencia de 3 anos.

Cadro 8.V**Vixencias medias dos convenios asinados de empresa. Ano 2020.
Porcentaxe sobre o total**

	Nº Convenios	%
Menos de 1 ano	0	0,00%
1 ano	2	7,14%
De 1 a 2 anos	2	7,14%
2 anos	4	14,29%
De 2 a 3 anos	1	3,57%
3 anos	8	28,57%
Máis de 3 anos	11	39,29%
Total	28	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 8.VI**Vixencias medias dos convenios asinados de sector. Ano 2020.
Porcentaxe sobre o total**

	Nº Convenios	%
Menos de 1 ano	0	0,00%
1 ano	0	0,00%
De 1 a 2 anos	0	0,00%
2 anos	2	22,22%
De 2 a 3 anos	0	0,00%
3 anos	4	44,44%
Máis de 3 anos	3	33,33%
Total	9	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

O incremento salarial pactado (media ponderada) nos convenios asinados ou revisados con vixencia económica para o 2020 foi do 1,64% (Cadro 8.VII)

Cadro 8.VII**Media ponderada do incremento salarial pactado.**

	Convenios Colectivos		Revisións salariais		Total
	Sector	Empresa	Sector	Empresa	
	1,43	1,31	1,73	2,26	1,64
Ano 2020					

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Este incremento é superior ao IPC galego de 2020 que foi do -0,4% e ao estatal que foi do -0,5%.

Para o cálculo deste incremento tivéronse en conta os convenios que indican incrementos salariais en porcentaxe, que foron 39 este ano (75% do total), así como as cláusulas de revisión salarial que figuran no 27,03% dos convenios asinados e no 46,67% dos revisados.

O Cadro 8.VIII recolle a media por sectores económicos para este ano.

Cadro 8.VIII

**Media ponderada do incremento salarial pactado
Por sectores de actividade. Ano 2020.**

	Estatais
Agricultura	2,00
Industria	1,69
Construción	2,00
Servizos	1,57
Total	1,64

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Os Cadros 8.IX e 8.X indican os convenios asinados e revisados en 2020 que teñen cláusula de revisión salarial e as persoas traballadoras ás que afectan.

Cadro 8.IX

Convenios colectivos asinados con cláusula de garantía salarial. Ano 2020.

	Estatais			
	Nº Convenios	%	Nº Traballadores/as	%
Empresa	6	21,43%	581	28,31%
Sector	4	44,44%	4.909	46,63%
Total	10	27,03%	5.490	43,64%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 8.X

Convenios colectivos revisados con cláusula de garantía salarial. Ano 2020.

	Estatais			
	Nº Convenios	%	Nº Traballadores/as	%
Empresa		0,00%		0,00%
Sector	7	70,00%	15.562	67,96%
Total	7	46,67%	15.562	66,32%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Segundo se pode apreciar con máis detalle nos Cadros 8.XI e 8.XII, a xornada pactada (media ponderada) nos convenios asinados e revisados no ano 2020 foi de 1.769,16 horas.

No cálculo desta media tivéronse en conta os 50 convenios asinados ou revisados que sinalan a xornada de xeito anual, que supoñen o 96,15% do total de asinados e revisados este ano.

Cadro 8.XI

Xornada pactada. Media ponderada.

Ano 2020	Xornada media (horas/ano)		
	Sector	Empresa	Total
	1.769,68	1.762,20	1.769,16

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 8.XII

Xornada por sector de actividade. Ano 2020.

	Agrario	Non agrario			Total
		Industria	Construción	Servizos	
Empresa	1.760,00	1.702,43	1.730,35	1.774,60	1.762,20
Sector	1.760,00	1.777,93		1.761,84	1.769,68
Total	1.760,00	1.776,14	1.730,35	1.763,24	1.769,16

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Todos os convenios que fixan a xornada anual en 2020 indican unha xornada inferior á máxima legal.

No Cadro 8.XIII que segue a continuación, figura unha relación dos convenios estatais con aplicación en Galicia recollidos no ano 2020, con indicación do incremento salarial pactado neles de xeito porcentual e as cláusulas de revisión salarial se é o caso.

Cadro 8.XIII.

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados de sector.

Denominación convenio	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
CENTROS E SERVIZOS VETERINARIOS	2,00	Non	2,00
CICLO DE COMERCIO DE PAPEL E ARTES GRÁFICAS	0,00	Non	0,00
DISTRIBUIDORES DE ESPECIALIDADES E PRODUCTOS FARMACÉUTICOS (Comercio por xunto)	0,70	Si	0,70
EMPRESAS DE MEDIACIÓN EN SEGUROS PRIVADOS	1,75	Non	1,75
EMPRESAS DE XESTIÓN E MEDIACIÓN INMOBILIARIA	2,20	Non	2,20
ESTABLECEMENTOS FINANCEIROS DE CRÉDITO	2,30	Non	2,30
ESTACIÓNS DE SERVIZO	1,30	Si	1,30
FABRICACIÓN DE CONSERVAS VEXETAIS	1,00	Si	1,00
FARIÑAS PANIFICABLES E SÉMOLAS	2,75	Si	2,75
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,43			

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos revisados de sector.

Denominación convenio	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ACUICULTURA MARIÑA NACIONAL	2,00	Si	2,00
ARTES GRÁFICAS, MANIPULADOS DE PAPEL, MANIPULADOS DE CARTÓN, EDITORIAIS E INDUSTRIAS AUXILIARES	1,80	Si	1,80
GRANDES ALMACÉNS	1,80	Non	1,80
INDUSTRIA AZUCREIRA	2,00	Non	2,00
INDUSTRIA DO CALZADO	2,00	Si	2,00
INDUSTRIA METALGRÁFICA E FABRICACIÓN DE ENVASES METÁLICOS	1,90	Non	1,90
INDUSTRIA TÉXIL E DA CONFECCIÓN	1,80	Si	1,80
INDUSTRIAS DO CURTIDO, CORREAS E COIROS INDUSTRIAIS E CURTICIÓN DE PELES PARA PELETARÍA	2,00	Si	2,00
INDUSTRIAS EXTRACTIVAS, INDUSTRIAS DO VIDRO, INDUSTRIAS CERÁMICAS, E PARA AS DO COMERCIO EXCLUSIVISTA DOS MESMOS MATERIAIS	2,00	Si	2,00
INDUSTRIAS LÁCTEAS E OS SEUS DERIVADOS	1,00	Si	1,00
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,73			

Cadro 8.XIII - continuación

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados de empresa

Denominación convenio	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ACCEPTA SERVICIOS INTEGRALES, S.L.U.	1,75	Non	1,75
BAXI CALEFACCIÓN, S.L.U., DE DIETRICH THERMIQUE IBERIA, S.L. y BAXI SISTEMAS Y SERVICIOS DE CLIMATIZACIÓN, S.L.U.	2,00	Non	2,00
Blasco Infraestructuras, S.L. (antes Blasdo Infraestructuras, S.L.)		Non	
BT España, Compañía de Servicios Globales de Telecomunicaciones, SAU		Non	
CARLSON WAGONLIT ESPAÑA S.L.U.	1,50	Non	1,50
CLAVED, S.A.	1,20	Non	1,20
COMPAÑÍA AUXILIAR AL CARGO EXPRES, S.A.	2,00	Non	2,00
Corporación de Radio Televisión Española, S.M.E., SA (III Convenio colectivo)	2,00	Non	2,00
DIARIO ABC SL - Código anterior 9013402		Non	
Distribuidora Internacional de Alimentación, S.A. (DIA, SA) y DIA Retail España, S.A.U. (DIA Retail, SAU)		Non	
ENERCON WINDENERGY SPAIN, S.L. - EWS		Non	
GRUPO ENAGÁS [Enagás, SA, Enagás Transporte, SAU, Enagás GTS, SAU, Enagás Internacional, SLU, Enagás Transporte Norte, SL, Enagás Financiaciones, SAU; Enagás Emprande, SLU, Enagás Services Solutions, SL]		Si	
GRUPO ENDESA	1,00	Si	1,00
Grupo IMPORTACO FRUTOS SECOS	1,90	Si	1,90
GRUPO PASTIFICIO (Pastificio Service, S.L.; Pastificio Restaurantes, S.L.; Pastificio, S.L.; The Grill Concept)		Non	
Grupo Selecta (AB Servicios Selecta España, SLU; Acorn Spain 1, SL y Servecave, SL)	1,00	Non	1,00
HERTZ DE ESPAÑA S.A.	2,00	Non	2,00
Iberia, Líneas Aéreas de España, SA, Operadora, S. Unipersonal - Persoal de terra		Si	
Lyntia Networks, SAU	1,00	Non	1,00
NCR ESPAÑA S.A.		Non	
NOKIA Transformation Engineering & Consulting Services Spain, SLU (NOKIA TECSS)		Si	
NOROTO SAU	3,18	Non	3,18
NORTE FORESTAL, SA		Non	
SIEMENS HEALTHCARE, S.L.U.	2,00	Si	2,00
SIEMENS, S.A.	1,80	Non	1,80
TASTIA GROUP		Non	
TELEINFORMATICA Y COMUNICACIONES S.A.U. - TELYCO	0,70	Non	0,70
THALES ESPAÑA GRP, S.A.U.	2,00	Non	2,00
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,31			

Cadro 8.XIII - continuación

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos revisados de empresa			
Denominación convenio	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
FLEET CARE SERVICES, SOCIEDAD LIMITADA	5,50	Non	5,50
GRUPO CHAMPION (Supermercados Champion, S.A. y Grup Supeco-Maxor, S.L.)		Non	
ILUNION OUTSOURCING	2,00	Non	2,00
MÉDICOS DEL MUNDO (MdM)	1,00	Non	1,00
Nippon Gases España, S.L. (antes Praxair España, S.L.U.) - Centros de trabajo de Barcelona, Castellón, Córdoba, Guipúzcoa, Madrid, Málaga, Murcia, Navarra, Pontevedra, Valencia, Vizcaya y Zaragoza	0,40	Non	0,40
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
2,26			

Anexo I. Análise das inaplicacións de convenios rexistradas en 2020 en Galicia

Rexistráronse en 2020 en Galicia 12 inaplicacións de convenio que afectan a 476 persoas traballadoras, das que 314 son homes e 162 mulleres.

O maior número delas concéntrase no sector servizos e segundo o ámbito territorial o maior número delas rexistráronse na Coruña e en Pontevedra.

Cadro 8.i**Inaplicacións rexistradas. Ano 2020.****Por sectores económicos e provincias**

		Agricultura	Industria	Construción	Servizos	Total
C. Autónoma / Interprov. C.A.						
	Número	1	-	-	-	1
	Núm. Traballad.	359	-	-	-	359
	Homes	272				272
	Mulleres	87				87
A Coruña						
	Número	-	1	-	4	5
	Núm. Traballad.	-	4	-	19	23
	Homes		2		7	9
	Mulleres		2		12	14
Lugo						
	Número	-	-	-	-	0
	Núm. Traballad.	-	-	-	-	0
	Homes					
	Mulleres					
Ourense						
	Número	-	-	-	2	2
	Núm. Traballad.	-	-	-	21	21
	Homes				5	5
	Mulleres				16	16
Pontevedra						
	Número	-	1	-	3	4
	Núm. Traballad.	-	35	-	38	73
	Homes		20		8	28
	Mulleres		15		30	45
Galicia						
	Número	1	2	0	9	12
	Núm. Traballad.	359	39	0	78	476
	Homes	272	22		20	314
	Mulleres	87	17		58	162

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

As condicións de traballo que se inaplican refírense maioritariamente á contía salarial (91,67%), sendo dentro destas a redución do salario a que máis se produce (66,67%).

Cadro 8.ii

CONDICIÓNS DE TRABALLO QUE SE INAPLICAN

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
XORNADA	1	8,33%	13	2,73%	3	0,63%	10	2,10%
HORARIO E DISTRIBUCIÓN DE TEMPO DE TRABALLO	1	8,33%	13	2,73%	3	0,63%	10	2,10%
SISTEMA DE REMUNERACIÓN	4	33,33%	427	89,71%	298	62,61%	129	27,10%
CONTÍA SALARIAL	11	91,67%	463	97,27%	311	65,34%	152	31,93%
SISTEMA DE TRABALLO E RENDEMENTO		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
SUPERACIÓN DOS LÍMITES PARA A MOBILIDADE FUNCIONAL		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
MELLORAS VOLUNTARIAS DA ACCIÓN PROTECTORA DA SEGURIDADE SOCIAL		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

MEDIDA SALARIAL ADOPTADA

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
CONXELACIÓN SALARIAL	1	8,33%	8	1,68%	2	0,42%	6	1,26%
INCREMENTO SALARIAL INFERIOR AO DO CONVENIO QUE SE INAPLICA		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
REDUCIÓN DO SALARIO	8	66,67%	90	18,91%	36	7,56%	54	11,34%
OUTRAS (Eliminación de complementos ou por transformación de complementos fixos en variables)	2	16,67%	365	76,68%	273	57,35%	92	19,33%
OUTRAS		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

No Cadro 8.iii pode observarse cales son os convenios dos que se producen as inaplicacións.

Cadro 8.iii

CONVENIOS OBXECTO DE INAPLICACIÓN. Ano 2020.

ÁMBITO ESTATAL

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
EMPRESAS DE ENSINO PRIVADO SOSTIDAS TOTAL OU PARCIALMENTE CON FONDOS PÚBLICOS	1	8,33%	9	1,89%	4	0,84%	5	1,05%
INDUSTRIA TÉXTIL E DA CONFECCIÓN	1	8,33%	8	1,68%	2	0,42%	6	1,26%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

ÁMBITO COMUNIDADE AUTÓNOMA

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
CONVENIO PROPIO	1	8,33%	359	75,42%	272	57,14%	87	18,28%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

A CORUÑA

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
CARPINTERÍA E EBANISTERÍA	1	8,33%	4	0,84%	2	0,42%	2	0,42%
COMERCIO VARIO	1	8,33%	3	0,63%	3	0,63%	0	0,00%
HOSTALERÍA	2	16,67%	14	2,94%	4	0,84%	10	2,10%
OFICINAS E DESPACHOS	1	8,33%	2	0,42%	0	0,00%	2	0,42%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

LUGO

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

OURENSE

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
SANIDADE PRIVADA	1	8,33%	13	2,73%	3	0,63%	10	2,10%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

PONTEVEDRA

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
EMPRESAS DO METAL SEN CONVENIO PROPIO	1	8,33%	35	7,35%	20	4,20%	15	3,15%
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	1	8,33%	25	5,25%	3	0,63%	22	4,62%
OFICINAS E DESPACHOS	1	8,33%	4	0,84%	1	0,21%	3	0,63%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Segundo pode apreciarse no cadro 8.iv que segue a continuación, o 50% das inaplicacións rexistradas en 2020 teñen lugar en empresas que teñen entre 6 e 30 persoas traballadoras e o 33,33% en empresas que teñen entre 1 e 5.

Cadro 8.iv

Inaplicacións de convenios rexistradas. Por traballadores/as da empresa e provincias.												
	C. AUTÓNOMA / INTERPROV. C.A.		A CORUÑA		LUGO		OURENSE		PONTEVEDRA		TOTAL GALICIA	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
0-5 traball.		0,00%	3	60,00%				0,00%	1	25,00%	4	33,33%
6-30 traball.		0,00%	2	40,00%			2	100,00%	2	50,00%	6	50,00%
31-49 traball.		0,00%		0,00%				0,00%	1	25,00%	1	8,33%
50-100 traball.		0,00%		0,00%				0,00%		0,00%	0	0,00%
101-250 traball.		0,00%		0,00%				0,00%		0,00%	0	0,00%
251-500 traball.	1	100,00%		0,00%				0,00%		0,00%	1	8,33%
Máis de 500		0,00%		0,00%				0,00%		0,00%	0	0,00%
TOTAL	1	100,00%	5	100,00%	0		2	100,00%	4	100,00%	12	100,00%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

O Cadro 8.v recolle a composición da Comisión negociadora das inaplicacións rexistradas.

Cadro 8.v

Inaplicacións rexistradas Composición da Comisión negociadora Por provincias. Galicia. Ano 2020.

		Representación segundo artigo 41 ET		Representación legal dos traballadores/as		Decisión órgano tripartito		AGA	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
C. Autónoma / Interprov. C.A.									
	Número	0	0,00%	1	100,00%	0	0,00%	0	0,00%
	Núm. Traballad.	0	0,00%	359	100,00%	0	0,00%	0	0,00%
	Homes			272	75,77%				
	Mulleres			87	24,23%				
A Coruña									
	Número	5	100,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
	Núm. Traballad.	23	100,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
	Homes	9	39,13%						
	Mulleres	14	60,87%						
Lugo									
	Número	-		-		-		-	
	Núm. Traballad.	-		-		-		-	
	Homes								
	Mulleres								
Ourense									
	Número	2	100,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
	Núm. Traballad.	21	100,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
	Homes	5	23,81%						
	Mulleres	16	76,19%						
Pontevedra									
	Número	2	50,00%	2	50,00%	0	0,00%	0	0,00%
	Núm. Traballad.	13	17,81%	60	82,19%	0	0,00%	0	0,00%
	Homes	5	6,85%	23	31,51%				
	Mulleres	8	10,96%	37	50,68%				
Galicia									
	Número	9	75,00%	3	25,00%	0	0,00%	0	0,00%
	Núm. Traballad.	57	11,97%	419	88,03%	0	0,00%	0	0,00%
	Homes	19	3,99%	295	61,97%				
	Mulleres	38	7,98%	124	26,05%				

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Sinalar respecto da composición da Comisión negociadora das inaplicacións rexistradas en Galicia no ano 2020, que no 75% esta composición correspóndese co establecido no artigo 41 do Estatuto dos traballadores (comisión dun máximo de tres membros integrada por persoas traballadoras da propia empresa e elixida por estas democraticamente). No 25% está constituída pola representación legal dos traballadores/as.

Non acudiron en ningún caso á mediación do AGA nin á decisión do órgano tripartito.

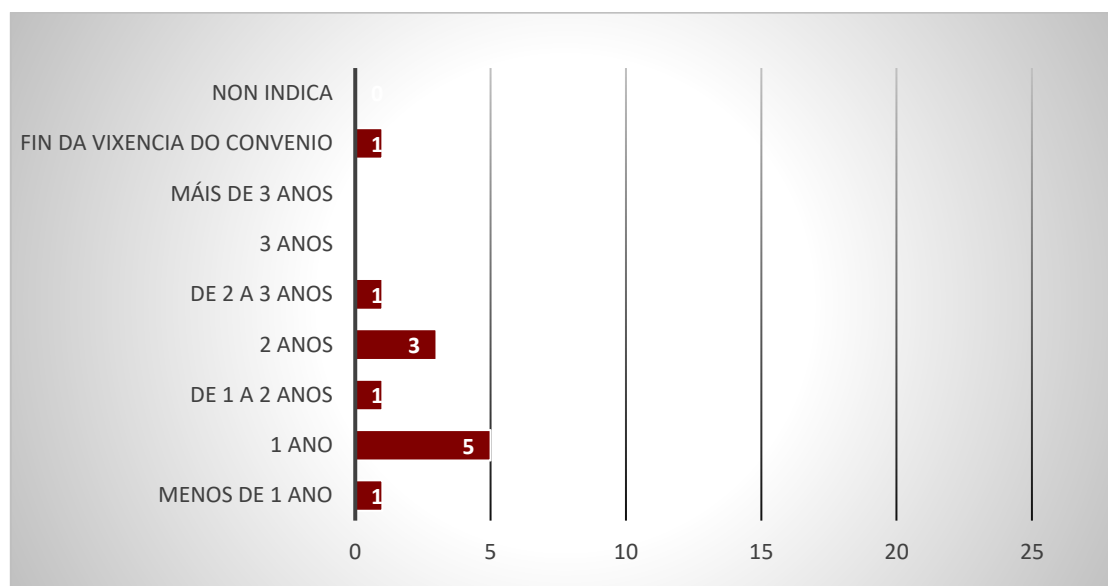
No Cadro 8.vi pode apreciarse a vixencia sinalada nas inaplicacións rexistradas en 2020 en Galicia.

Cadro 8.vi

Vixencias indicadas nas inaplicacións.
Porcentaxe sobre o total de inaplicacións rexistradas
Por provincias. Galicia. Ano 2020

	C. Autónoma/ Interprov. C. A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
Menos de 1 ano	-	0,00%	-	0,00%	-		-	0,00%	1	25,00%	1	8,33%
1 ano	1	100%	2	40,00%	-		-	0,00%	2	50,00%	5	41,67%
De 1 a 2 anos	-	0,00%	-	0,00%	-		-	0,00%	1	25,00%	1	8,33%
2 anos	-	0,00%	2	40,00%	-		1	50,00%	-	0,00%	3	25,00%
De 2 a 3 anos	-	0,00%	-	0,00%	-		1	50%	-	0,00%	1	8,33%
3 anos	-	0,00%	-	0,00%	-		-	0,00%	-	0,00%	0	0,00%
Máis de 3 anos	-	0,00%	-	0,00%	-		-	0,00%	-	0,00%	0	0,00%
Fin da vixencia do convenio	-	0,00%	1	20,00%	-		-	0,00%	-	0,00%	1	8,33%
Non indica	-	0,00%	-	0,00%	-		-	0,00%	-	0,00%	0	0,00%
Total	1		5		0		2		4		12	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Os cadros e gráficos que seguen a continuación recollen unha comparativa das inaplicacións rexistradas en 2020, 2019 e 2018.

Cadro 8.vii

COMPARATIVA INAPLICACIÓNS DE CONVENIOS REXISTRADAS. Ano 2020 - Ano 2019 - Ano 2018

Inaplicacións de convenios rexistradas. Por provincias. Ano 2020												
	C.AUTÓNOMA / INTERPROV. C.A.		A CORUÑA		LUGO		OURENSE		PONTEVEDRA		TOTAL GALICIA	
	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.
Empresa	1	359	5	23	0	0	2	21	4	73	12	476

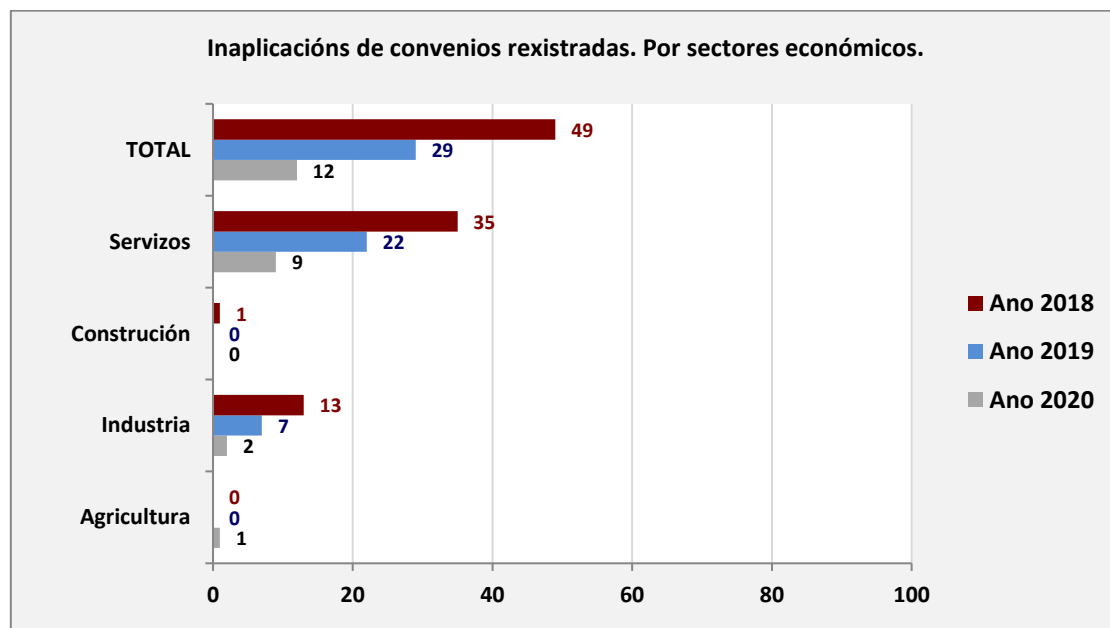
Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Inaplicacións de convenios rexistradas. Por provincias. Ano 2019												
	C.AUTÓNOMA / INTERPROV. C.A.		A CORUÑA		LUGO		OURENSE		PONTEVEDRA		TOTAL GALICIA	
	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.
Empresa	0	0	16	253	3	167	2	3	8	137	29	560

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Inaplicacións de convenios rexistradas. Por provincias. Ano 2018												
	C.AUTÓNOMA / INTERPROV. C.A.		A CORUÑA		LUGO		OURENSE		PONTEVEDRA		TOTAL GALICIA	
	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.
Empresa	1	49	22	399	2	58	3	23	21	270	49	799

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Cadro 8.viii. COMPOSICIÓN DA COMISIÓN NEGOCIADORA. 2020 – 2019 – 2018

Inaplicacións rexistradas. Composición da Comisión negociadora
Galicia. Ano 2020

		Representación segundo artigo 41 ET		Representación legal dos traballadores/as		Decisión órgano tripartito		AGA	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
Galicia									
	Número	9	75,00%	3	25,00%	0	0,00%	0	0,00%
	Núm. Traballad.	57	11,97%	419	88,03%	0	0,00%	0	0,00%
	Homes	19	3,99%	295	61,97%	0	0,00%	0	0,00%
	Mulleres	38	7,98%	124	26,05%	0	0,00%	0	0,00%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Inaplicacións rexistradas. Composición da Comisión negociadora
Galicia. Ano 2019

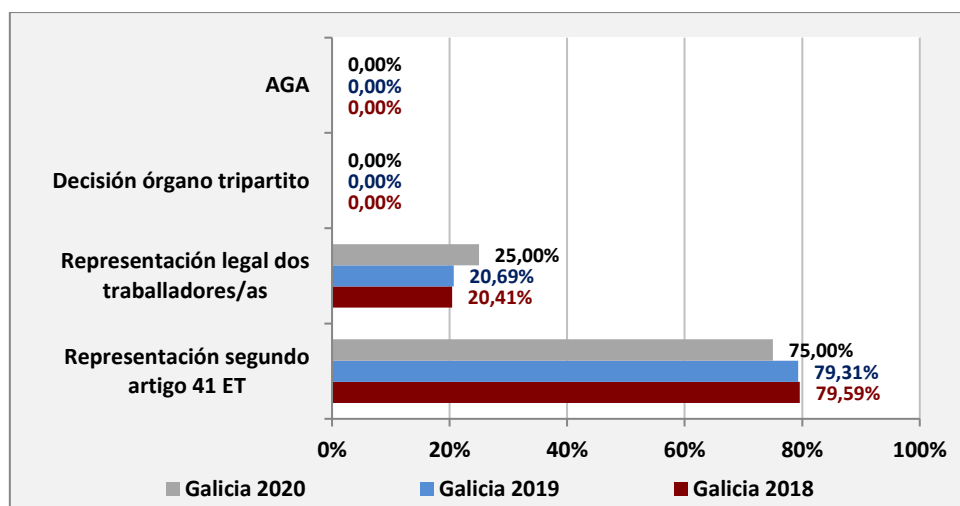
		Representación segundo artigo 41 ET		Representación legal dos traballadores/as		Decisión órgano tripartito		AGA	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
Galicia									
	Número	23	79,31%	6	20,69%	0	0,00%	0	0,00%
	Núm. Traballad.	243	43,39%	317	56,61%	0	0,00%	0	0,00%
	Homes	109	19,46%	215	38,39%	0	0,00%	0	0,00%
	Mulleres	134	23,93%	102	18,21%	0	0,00%	0	0,00%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Inaplicacións rexistradas. Composición da Comisión negociadora
Galicia. Ano 2018

		Representación segundo artigo 41 ET		Representación legal dos traballadores/as		Decisión órgano tripartito		AGA	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
Galicia									
	Número	39	79,59%	10	20,41%	0	0,00%	0	0,00%
	Núm. Traballad.	358	44,81%	441	55,19%	0	0,00%	0	0,00%
	Homes	222	27,78%	321	40,18%	0	0,00%	0	0,00%
	Mulleres	136	17,02%	120	15,02%	0	0,00%	0	0,00%

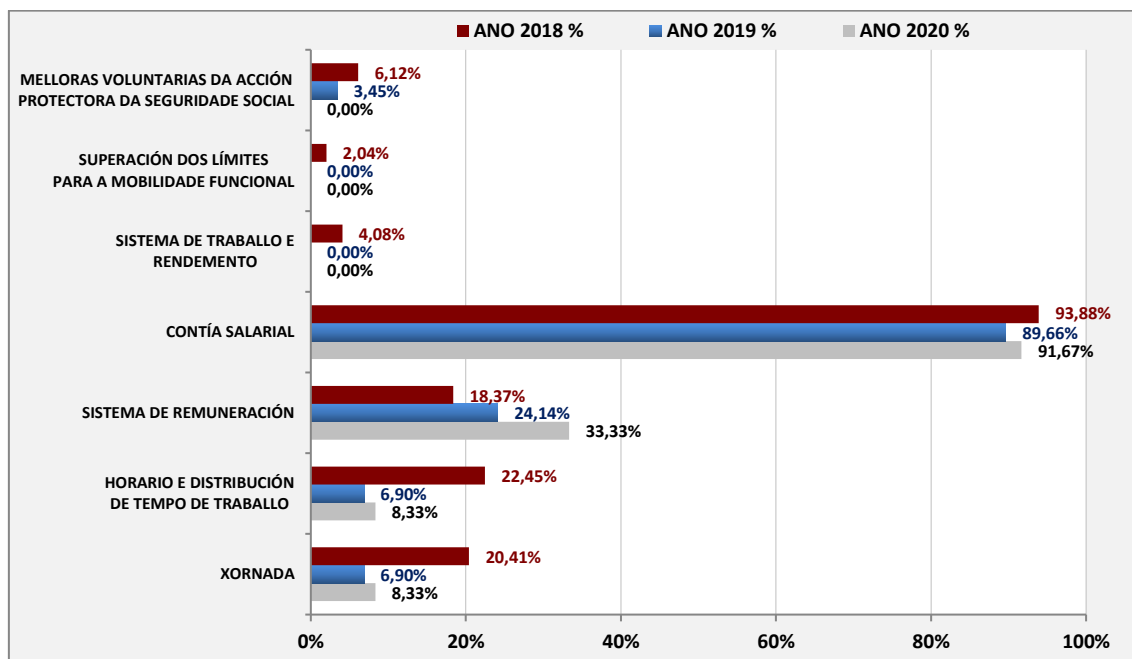
Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

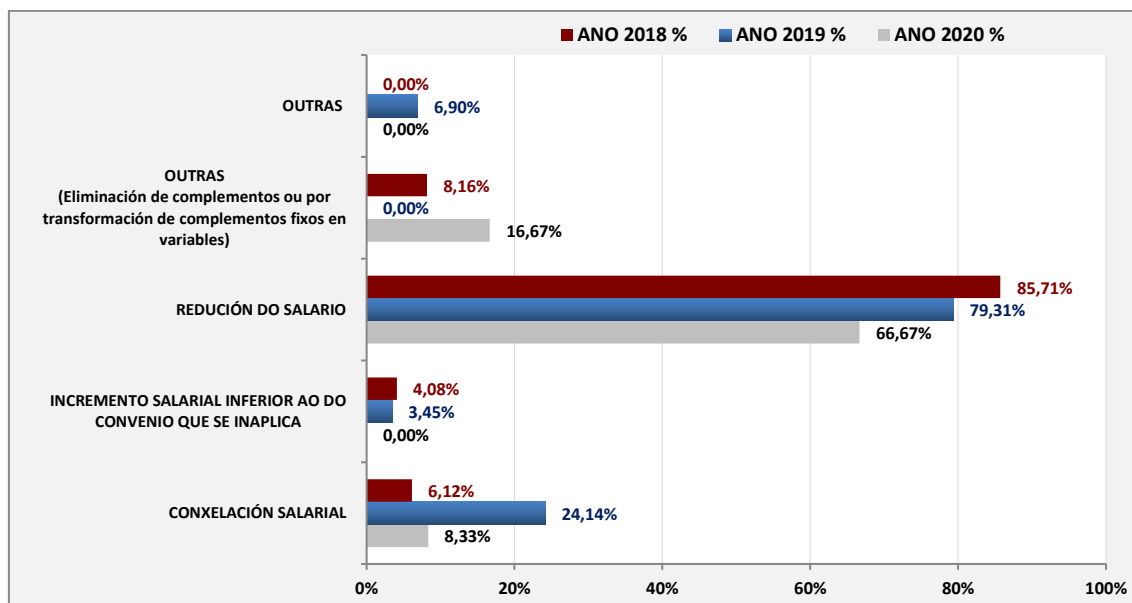
Cadro 8.ix

CONDICIÓNS DE TRABALLO QUE SE INAPLICAN. COMPARATIVA 2020 - 2019 - 2018

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

MEDIDA SALARIAL ADOPTADA. COMPARATIVA 2020 - 2019 - 2018

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Anexo II. Estado da ultraactividade da negociación colectiva sectorial en Galicia

A 31 de decembro de 2020 existen en Galicia 126 convenios de sector.

Figuran nos cadros seguintes estes convenios clasificados segundo o ámbito territorial e diferenciando os que rematan a súa vixencia en 2020 ou antes e os que continúan vixentes con posterioridade.

Entre os que rematan a súa vixencia en 2020 ou antes tense en conta se teñen pacto en contrario para o caso de denuncia, entendendo como válido o pacto contido nos convenios asinados con anterioridade á entrada en vigor da Lei 3/2012.

Considéranse denunciados os convenios que figuran nese estado no programa Regcon para o rexistro e depósito de convenios e acordos colectivos de traballo.

Diferénciase se a denuncia é anterior á entrada en vigor da Lei 3/2012 (fin da vixencia do convenio un ano desde a entrada en vigor de dita lei se non existe pacto en contrario) ou se é posterior (fin da vixencia un ano desde a denuncia se non existe pacto en contrario).

Tendo isto en conta a situación a 31/12/2020 é a seguinte:

► CONVENIOS DE SECTOR COMUNIDADE AUTÓNOMA

VIXENCIA INDEFINIDA

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
Acordo marco galego para a subrogación do persoal adscrito á prestación do servizo de extinción de incendios e salvamento	01/01/2018	Indefinida	SI
ACORDO MARCO GALEGO DO SECTOR DO TRANSPORTE DE VIAXEIROS POR ESTRADA		Indefinida	NON

REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2021 ou 2022

Tres teñen pacto para o caso de denuncia e dous non

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
CONVENIO COLECTIVO GALEGO DE CENTROS ESPECIAIS DE EMPREGO	01/01/2020	31/12/2022	NON
INSTALACIÓNS DEPORTIVAS E XIMNASIOS DA COMUNIDADE AUTÓNOMA DE GALICIA	01/01/2019	31/12/2022	SI
POMPAS FÚNEBRES	01/01/2019	31/12/2022	NON
SALAS DE EXHIBICIÓN CINEMATOGRAFICA DE GALICIA	01/01/2019	31/12/2021	SI
TRANSPORTE DE ENFERMOS/AS E ACCIDENTADOS/AS EN AMBULANCIA NA COMUNIDADE AUTÓNOMA DE GALICIA	01/01/2016	31/12/2022	SI

CONVENIOS DE SECTOR COMUNIDADE AUTÓNOMA (continuación)

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
ACTORES E ACTRICES DE TEATRO DE GALICIA	01/01/2009	31/12/2017	SI
APARCADOIROS, GARAXES E ESTACIONAMENTOS REGULADOS DE SUPERFICIE	01/01/2010	31/12/2012	SI
AXUDA A DOMICILIO	01/01/2009	31/12/2011	SI
EDITORIAIS	01/01/2008	31/12/2013	SI
EMPRESAS ORGANIZADORAS DO XOGO DO BINGO	01/01/2018	31/12/2020	SI
EVENTOS, SERVIZOS E PRODUCIÓN CULTURAIS	01/01/2019	31/12/2020	SI
GUINDASTRES MÓBILES AUTOPROPULSADOS DE GALICIA	01/01/2010	31/12/2011	SI
II CONVENIO AUTONÓMICO PARA A ACTIVIDADE ARQUEOLÓXICA	09/12/2014	31/12/2018	SI
ORQUESTRAS DE VERBENA DE GALICIA	01/01/2017	31/12/2018	SI
RESIDENCIAS PRIVADAS DA TERCEIRA IDADE	01/01/2016	31/12/2019	SI
SECTOR DA DOBRAXE	01/01/2002	31/12/2006	SI
Sector sanitario de Galicia xestionado por fundacións públicas sanitarias ou sociedades públicas autonómicas, sometidas ao protectorado da Consellería de Sanidade - Persoal laboral	11/05/2005	31/12/2007	SI

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2020 OU ANTES NON TEÑEN PACTO para o caso de denuncia FORON DENUNCIADOS

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
LOUSAS DE OURENSE E LUGO	01/05/2017	31/12/2019	NON
SALÓNS DE PEITEADO DE DONAS, CABAIEIROS, UNISEX E SALÓNS DE BELEZA	01/01/2016	31/12/2019	NON

► CONVENIOS DE SECTOR A CORUÑA

REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2021 ou 2022**Catro teñen pacto para o caso de denuncia e un non**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
CONSTRUCCIÓN	01/01/2017	31/12/2021	SI
ELABORACIÓN E INSTALACIÓN DE PEDRA E MÁRMORE	01/01/2017	31/12/2021	NON
Empresas concesionarias de servizos municipais de aparcamento e/ou retirada de vehículos da vía pública da provincia da Coruña (ORA)	01/01/2014	31/12/2021	SI
ESTABLECEMENTOS SANITARIOS DE HOSPITALIZACIÓN, ASISTENCIA, CONSULTA E LABORATORIOS DE ANÁLISES CLÍNICAS	01/01/2019	31/12/2022	SI
PINTURA	01/01/2017	31/12/2021	SI

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2020 OU ANTES**TEÑEN PACTO para o caso de denuncia (un limitado)**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
AMARRADORES DA PROVINCIA DA CORUÑA	01/07/1997	31/12/1999	SI
AXENCIAS MARÍTIMAS E ADUANEIRAS, EMPRESAS ESTIBADORAS PORTUARIAS E COMISIONISTAS DE TRÁNSITO	01/01/2013	31/12/2019	SI
CARPINTERÍA E EBANISTERÍA	01/01/2014	31/12/2019	SI
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	01/01/2016	31/12/2019	SI
COMERCIO VARIO DA PROVINCIA DA CORUÑA	01/01/2016	31/12/2019	SI
DERIVADOS DO CEMENTO	01/01/2017	31/12/2020	SI
HOSTALERÍA	01/01/2016	31/12/2018	limitado
INDUSTRIA SIDEROMETALÚRXICA	01/01/2017	31/12/2019	SI
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	01/01/2016	31/12/2018	SI
OFICINAS E DESPACHOS	01/01/2012	31/12/2014	SI
PANADERÍAS	01/01/2014	31/12/2018	SI
PROTÉSICOS DENTAIS	01/01/1994	31/12/1995	SI
REMATANTES E SERRADOIROS DE MADEIRA	01/01/2016	31/12/2018	SI
TRANSPORTE DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	01/01/2016	31/12/2020	SI
TRANSPORTE DE VIAXEIROS EN AUTOBÚS POR ESTRADA	01/01/2018	31/12/2020	SI

CONVENIOS DE SECTOR A CORUÑA (continuación)

REMATARON A SÚA VIXENCIA ANTES DE 2020

NON TEÑEN PACTO para o caso de denuncia

NON FORON DENUNCIADOS (ou figuran non denunciados no Regcon)

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
AXENCIAS DISTRIBUIDORAS DE GLP	01/01/1996	31/12/1997	NON
BEBIDAS REFRESCANTES E ANALCOHÓLICAS	01/01/2001	31/12/2002	NON
CARPINTERÍA DE RIBEIRA	01/01/2004	31/12/2006	NON
COMERCIO DE MOBLES	01/01/2009	31/12/2011	NON
COMERCIO MAIORISTA DE FROITAS, HORTALIZAS E PLÁTANOS	01/01/2008	31/12/2011	NON
FLOTA DE ARRASTRE O FRESCO DO GRAN SOL DA PROVINCIA DA CORUÑA	01/01/1998	31/12/1999	NON
INDUSTRIAS VINÍCOLAS, ALCOHOLEIRAS, LICOREIRAS, SIDREIRAS E O SEU COMERCIO	01/01/2001	31/12/2002	NON
PERSOAL DE TERRA DE EMPRESAS PESQUEIRAS	01/01/1991	31/12/1991	NON
TINTURERÍAS, LAVANDERÍAS E REPASADO DE ROUPA	01/01/2009	31/07/2012	NON

REMATOU A SÚA VIXENCIA ANTES DE 2020

NON TEN PACTO para o caso de denuncia

FOI DENUNCIADO

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
CONFEITEIRÍAS, PASTELERÍAS, MASAS FRITIDAS, BOLOS E XEADOS ARTESÁNS	01/01/2004	31/12/2007	NON

► **CONVENIOS DE SECTOR LUGO**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	01/01/2018	31/12/2021	SI
COMERCIO DE MATERIAIS DE CONSTRUCCIÓN E SANEAMENTO	01/01/2019	31/12/2021	SI
COMERCIO DO METAL	01/01/2018	31/12/2021	SI
EDIFICACIÓN E OBRAS PÚBLICAS	01/01/2019	31/12/2021	SI
INDUSTRIA DA EBANISTERÍA E AFÍNS	01/01/2014	31/12/2021	limitado
INDUSTRIA SIDEROMETALÚRXICA	01/01/2018	31/12/2021	SI
MATERIAIS E PREFABRICADOS PARA A CONSTRUCCIÓN	01/01/2019	31/12/2021	SI
PANADERÍAS	01/01/2014	31/12/2023	SI
TRANSPORTE DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	01/01/2014	31/12/2022	SI

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2020 OU ANTES**TEÑEN pacto para o caso de denuncia**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
HOSTALERÍA	01/01/2013	31/12/2020	SI
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	01/01/2015	31/12/2018	SI
SANIDADE PRIVADA	01/01/2008	31/12/2016	SI
TRANSPORTE DE VIAXEIROS POR ESTRADA	01/01/2013	31/12/2015	SI

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2020 OU ANTES**NON TEÑEN PACTO para o caso de denuncia****NON FORON DENUNCIADOS (ou figuran non denunciados no Regcon)**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
BUQUES DE ARRASTRE Ó FRESCO	01/01/1992	31/12/1993	
CHOCOLATES, BOMBÓNS E CAMELOS	01/01/1990	31/12/1990	
COMERCIO DE MOBLES E OBOECTOS DECORATIVOS	01/01/2007	31/12/2011	NON
CONFETERÍA, PASTELERÍA E REPOSTERÍA DE LUGO	01/01/2008	31/12/2010	NON
DISTRIBUCIÓN DE BUTANO	01/01/1999	31/12/2008	NON
OFICINAS E DESPACHOS DA PROVINCIA DE LUGO	01/01/2008	31/12/2011	NON
PRIMEIRA TRANSFORMACIÓN DA MADEIRA	01/01/2015	31/12/2019	NON

CONVENIOS DE SECTOR LUGO (continuación)

REMATARON A SÚA VIXENCIA ANTES DE 2020

Limitan a prórroga a un ano se non hai denuncia

NON FORON DENUNCIADOS

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
COMERCIO DA PEL E DO CALZADO	01/01/2006	31/12/2010	NON
COMERCIO TÉXTIL	01/01/2011	31/12/2015	limitado

VIXENCIA REMATADA EN 2010

Foi denunciado ANTES da entrada en vigor da Lei 3/2012 (Denuncia automática)

NON TEN PACTO para o caso de denuncia

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
INDUSTRIAS VINÍCOLAS, ALCOHOLEIRAS E SIDREIRAS	01/01/2008	31/12/2010	NON

► **CONVENIOS DE SECTOR OURENSE****REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2021****TEÑEN PACTO para o caso de denuncia**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
CONSTRUCCIÓN	01/01/2019	31/12/2021	SI
HOSTALERÍA	01/01/2019	31/12/2021	SI

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2020 OU ANTES**TEÑEN PACTO para o caso de denuncia**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
COMERCIO DA PEL	01/01/2012	31/12/2013	SI
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	01/01/2017	31/12/2020	SI
COMERCIO DE ELEMENTOS DO METAL	01/01/2018	31/12/2019	SI
COMERCIO DE MATERIAIS PARA A CONSTRUCCIÓN E SANEAMENTO	01/01/2019	31/12/2020	SI
COMERCIO TÉXTIL	01/01/2018	31/12/2019	SI
EMPRESAS CONCESIONARIAS DE SERVICIOS MUNICIPAIS DE INMOBILIZACIÓN, RETIRADA DA VÍA PÚBLICA, TRASLADO E DEPÓSITO DE VEHÍCULOS	01/01/2008	31/12/2010	SI
FABRICANTES DE CADALETOS	01/01/2002	31/12/2002	SI
FABRICANTES DE MOBLES, CARPINTERÍA, TAPICERÍA E EBANISTERÍA	01/01/2012	31/12/2013	SI
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	01/01/2018	31/12/2020	SI
LIMPEZA DE INSTITUCIÓN HOSPITALARIAS DA SEGURIDADE SOCIAL DE OURENSE	01/01/2011	31/12/2013	SI
PANADERÍAS	01/01/2011	31/12/2018	SI
PASTELERÍA, CONFEITEIRÍA, BOLERÍA, REPOSTERÍA E PRATOS PRECOCIÑADOS	01/01/2019	31/12/2019	SI
REMATANTES, SERRADOIROS E PREPARADOS INDUSTRIAIS DA MADEIRA	01/01/2008	31/12/2012	SI
SIDEROMETAL E TALLERES DE REPARACIÓN DE VEHÍCULOS	01/01/2019	31/12/2020	SI
TRANSPORTE DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	01/01/2013	31/12/2014	SI
TRANSPORTE DE VIAXEIROS POR ESTRADA	01/01/2018	31/12/2020	SI

CONVENIOS DE SECTOR OURENSE (continuación)

REMATOU A SÚA VIXENCIA ANTES DE 2020

NON TEN PACTO para o caso de denuncia

NON FOI DENUNCIADO (ou figura non denunciado no Regcon)

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
SANIDADE PRIVADA	01/01/2012	31/12/2012	NON

VIXENCIA REMATADA EN 2010

Foi denunciado ANTES da entrada en vigor da Lei 3/2012

NON TEN PACTO para o caso de denuncia

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
INDUSTRIAS VITIVINÍCOLAS, ALCOHOLEIRAS E SIDREIRAS	01/01/2009	31/12/2010	NON

► **CONVENIOS DE SECTOR PONTEVEDRA****REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2021 ou 2022****Dous teñen pacto para o caso de denuncia e un non**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
CONSTRUCCIÓN	01/01/2020	31/12/2021	SI
HOSTALERÍA	01/01/2016	31/12/2021	SI
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	01/01/2018	31/12/2022	NON

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2020 OU ANTES**TEÑEN PACTO para o caso de denuncia**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
ALMACENISTAS DE MADEIRA	01/01/2018	31/12/2019	SI
AXENCIAS MARÍTIMAS, CONSIGNATARIAS, ESTIBADORAS DE BUQUES E ACTIVIDADES AFÍNS	01/01/2013	31/12/2019	SI
CARPINTERÍA DE RIBEIRA	01/01/2017	31/12/2019	SI
CARPINTERÍA, EBANISTERÍA E ACTIVIDADES AFÍNS	01/01/2017	31/12/2019	SI
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	01/01/2016	31/12/2019	SI
COMERCIO DE BAZARES, VENDA DE XOGUETES, ARTIGOS DE REGALO, ADORNO E RECLAMO	01/01/2012	31/12/2014	SI
COMERCIO DE MATERIAIS DE CONSTRUCCIÓN E SANEAMENTO	01/01/2018	31/12/2019	SI
COMERCIO DE MOBLES	01/01/2016	31/12/2018	SI
COMERCIO DO METAL	01/01/2015	31/12/2019	SI
COMERCIO RETALLISTA TÉXTIL	01/01/2016	31/12/2018	SI
DERIVADOS DO CEMENTO	01/01/2017	31/12/2020	SI
EMPRESAS DO METAL SEN CONVENIO PROPIO	01/01/2017	31/12/2019	SI
HOSPITALIZACIÓN E INTERNAMENTO	01/01/2014	31/12/2019	SI
INDUSTRIAS DE BEBIDAS REFRESCANTES	01/07/2009	31/12/2015	SI
INDUSTRIAS E DESPACHOS DE PANIFICACIÓN, CONFEITEIRÍAS, PASTELERÍAS, REPOSTERÍAS E PRATOS PREPARADOS	01/01/2012	31/12/2013	SI
INDUSTRIAS VINÍCOLAS OU ADEGAS, COMERCIO DE VIÑO, LICOREIRAS E VITICULTURA NAS ADEGAS DE PONTEVEDRA	01/01/2011	31/12/2014	SI
MANUFACTURAS E COMERCIO DE VIDRO PLANO	01/01/2015	31/12/2016	SI
MÁRMORES E PEDRAS	01/01/2019	31/12/2019	SI
REMATANTES E SERRADOIROS DE MADEIRAS	01/01/2017	31/12/2019	SI
SECTOR EXTRACTIVO DA PEDRA NATURAL -CANTEIRAS- DE PONTEVEDRA	01/01/2013	31/12/2016	SI
TRANSPORTE PÚBLICO DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	01/01/2017	31/12/2019	SI

CONVENIOS DE SECTOR PONTEVEDRA (continuación)

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2020 OU ANTES

NON TEÑEN PACTO para o caso de denuncia

NON FORON DENUNCIADOS (ou figuran non denunciados no Regcon)

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
ALUGUEIRO DE CAIXAS PLASTICAS PORTADORAS DE PEIXE	01/01/1996	31/12/1997	NON
COMERCIO DA PEL	01/01/2008	31/12/2009	NON
COMERCIO POR XUNTO DE PEIXE FRESCO	01/01/2008	31/12/2010	NON
OFICINAS E DESPACHOS	01/01/2009	31/12/2012	NON
PESCA DE ARRASTRE O FRESCO NO GRAN SOL	01/08/1997	31/12/1999	NON
TRANSPORTE PÚBLICO DE VIAXEIROS POR ESTRADA	01/01/2018	31/12/2020	NON

REMATOU A SÚA VIXENCIA EN 2019

NON TEN PACTO para o caso de denuncia

Foi denunciado

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
MAJORISTAS DE FROITAS E PRODUCTOS HORTÍCOLAS	01/01/2015	31/12/2019	NON

VIXENCIA REMATADA EN 2012

Foi denunciado ANTES da entrada en vigor da Lei 3/2012

NON TEN PACTO para o caso de denuncia

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
VENDA POR XUNTO DE TECIDOS, MERCERÍA E PAQUETERÍA	01/05/2009	30/04/2012	NON

9. A SINISTRALIDADE LABORAL

Benigno Sánchez García

Xefe da Inspección provincial de Traballo e Seguridade Social
da Coruña

Capítulo 9. A SINISTRALIDADE LABORAL

9.1. Introducción

Os datos que se analizan a continuación teñen como fonte primixenia as comunicacións que as empresas están obrigadas a realizar ás autoridades laborais autonómicas, mediante o preceptivo parte de accidente de traballo ou enfermidade profesional. A análise afondará, en canto aos accidentes de traballo, naqueles que ocasionan baixa no traballo, incluíndose neste concepto, tanto os accidentes que ocorren durante a xornada de traballo, como os accidentes *in itinere*, se ben na maior parte da información que se subministrará excluírase a estes últimos, segundo se dirá en cada caso.

2020 foi un ano diferente. A pandemia provocada polo coronavirus afectou de xeito moi importante á actividade económica e ao emprego e, polo tanto, aos niveis de sinistralidade laboral, aínda que neste caso a afectación hai que considerala positiva posto que se viu reducida de xeito substancial, como veremos (salvo no caso dos accidentes de traballo mortais), se ben non como resultado das políticas públicas e privadas de prevención, senón como consecuencia dunha menor poboación laboral exposta. Pero este non foi o único efecto da pandemia en materia de sinistralidade laboral, na medida en que se fixo necesario reformar a lexislación para acoller, entre as prestacións económicas da Seguridade Social, as derivadas dunha nova continxencia profesional, en determinadas situacións e para concretos colectivos profesionais que prestasen servizos en específicas actividades. Deste último aspecto ocuparémonos no punto 9.11 deste capítulo.

9.2. Distribución dos accidentes de traballo por gravidade, lugar do accidente e provincias

No que atinxe ás cifras dos accidentes con baixa, uns primeiros cadros xerais (cadros 9.1; 9.2 e 9.3) permítennos ter unha visión global da distribución da sinistralidade laboral por provincias, en función da súa gravidade, e a súa comparación coas cifras do conxunto do Estado.

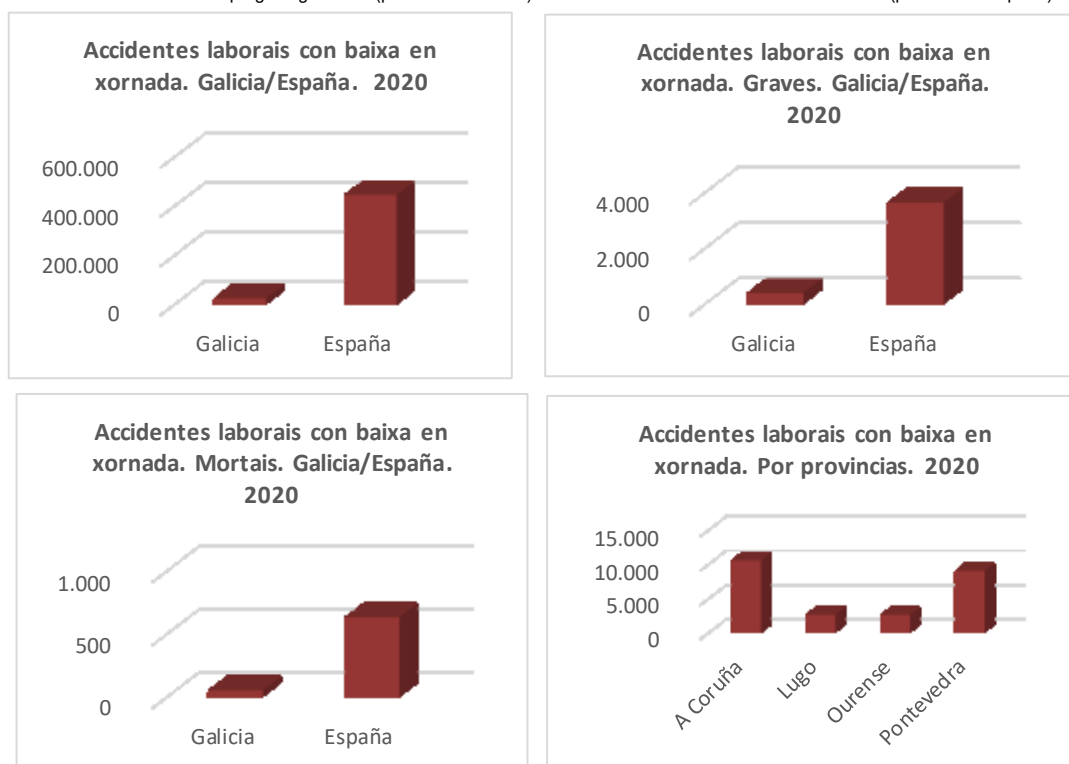
Cadro 9.1

Accidentes de trabajo con baixa. Por provincias e gravidade. Galicia/España. 2020

Accidentes		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
En xornada de traballo	Leves	10.377	2.589	2.621	8.922	24.509	441.918
	Graves	185	57	26	131	399	3.643
	Mortais	17	11	2	24	54	634
	Total	10.579	2.657	2.649	9.077	24.962	446.195
In itinere	Leves	985	199	236	1.077	2.497	58.383
	Graves	19	7	6	24	56	833
	Mortais	2	0	0	5	7	117
	Total	1.006	206	242	1.106	2.560	59.333

Elaboración propia.

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade (para datos Galicia) e Ministerio de Trabajo e Economía Social (para datos España)

Aínda que no punto 9.7 deste capítulo faremos unha descrición máis pormenorizada da evolución da sinistralidade laboral, xa podemos adiantar que, en 2020, os accidentes en xornada de traballo con baixa en Galicia (24.962) supoñen unha baixada do 21,1% respecto dos de 2019 (31.628). En España, esa baixada foi do 20,7%. No caso dos accidentes de traballo graves (399 en Galicia e 3.643 en España, en 2020, fronte aos 496 en Galicia e os 4.335 en España, en 2019), a baixada foi do 19,6% en Galicia e do 16% en España. Mentres que para os accidentes mortais (54 en Galicia e 634 en España, en 2020, fronte aos 56 en Galicia e 558 en España, en 2019), Galicia experimentou unha baixada apenas perceptible do 3,6%, mentres que no conxunto estatal produciuse un incremento do 13,6%.

Ese total de accidentes en xornada de traballo con baixa en Galicia supón un 5,6% do total estatal, a mesma porcentaxe que en 2019. Non obstante, os accidentes graves (399) supoñen o 10,9% dos acontecidos en toda España (o 11,4% en 2019), e os mortais (54) o 8,5% (o 10% en 2019).

Do total de 27.522 accidentes de traballo con baixa que houbo en Galicia en 2020, o 9,3% foi *in itinere*, porcentaxe moi similar á de 2019.

Na distribución provincial dos accidentes con baixa en xornada de traballo, as porcentaxes que deseguida imos dar matizaranse máis adiante cando abordemos os índices de incidencia. Pero polo de pronto, e sen ter en conta ese criterio corrector, hai que dicir que A Coruña volve “liderar” o ranking da sinistralidade global, co 42,4% (o 43,9% en 2019), supoñendo os graves o 46,4% do total galego (o 43,9% en 2019), e os mortais o 31,5% (aquí si cun descenso respecto de 2019, daquela o 33,9% do total de Galicia).

Pontevedra ocupa o segundo lugar nese particular ranking de sinistralidade global, co 36,4% do total de accidentes (o 34,3%, en 2019), porcentaxe que é do 32,8% para os accidentes graves (o 34,9 en 2019) e do 44,4 para os mortais (o 35,7% en 2019).

Por segundo ano consecutivo, a porcentaxe de accidentes con baixa en xornada de traballo en Lugo e Ourense sobre o total de Galicia é o mesmo, o 10,6% (o 10,9 en 2019), igualdade que deixa de manifestarse nos accidentes graves, que é do 14,3% en Lugo (o 14,1% en 2019), e do 6,5% en Ourense (o 7% en 2019); e nos mortais, o 20,4% do total de Galicia en Lugo (o 17,8% en 2019), e o 3,7% en Ourense (o 12,5% en 2019).

Polo que respecta aos accidentes *in itinere*, destaca o elevado número dos cualificados como graves na provincia da Pontevedra (24), o 42,8% do total galego, mentres que en 2019 chamabamos a atención neste apartado respecto do ocorrido na provincia da Coruña, onde tiñan ocorrido o 53,2% do total de accidentes de traballo *in itinere* de Galicia.

Os cadros 9.2 e 9.3 permiten facer unha primeira descrición xenérica da distribución da sinistralidade por razón de xénero. Así, e polo que atinxe aos accidentes de traballo con baixa e en xornada de traballo, resulta significativo que a porcentaxe de accidentados homes é directamente proporcional ao nivel de gravidade dos accidentes, e inversamente proporcional no caso das mulleres. Así, para os accidentes leves a porcentaxe de sinistralidade de mulleres é do 28,1%, que pasa a ser do 13,3% nos accidentes graves, descendendo ata o 5,6% nos accidentes mortais.

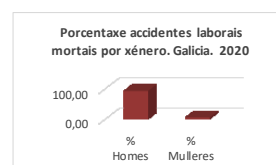
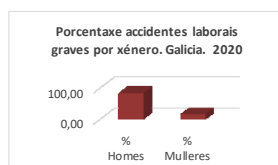
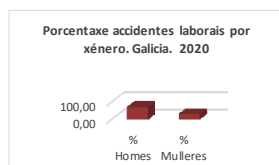
Algo similar ocorre tamén no caso dos accidentes de traballo *in itinere*, se ben aquí a porcentaxe total de mulleres accidentadas é superior á dos homes, polo peso dos accidentes leves, aínda que iso deixa de ocorrer cos accidentes graves e mortais, en que a sinistralidade dos homes volve ser moi superior á das mulleres.

Cadro 9.2

Accidentes laborais con baixa por gravidade. Galicia. 2020

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
En xornada de traballo	17.620	6.889	71,89	28,11	346	53	86,72	13,28	51	3	94,44	5,56	18.017	6.945	24.962	72,18	27,82
In itinere	1.085	1.412	43,45	56,55	34	22	60,71	39,29	6	1	85,71	14,29	1.125	1.435	2.560	43,95	56,05
Total	18.705	8.301	69,26	30,74	380	75	83,52	16,48	57	4	93,44	6,56	19.142	8.380	27.522	69,55	30,45

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.3

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo por gravidade. Por provincias. Galicia. 2020

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
A Coruña	7.468	2.909	72,0	28,0	157	28	84,9	15,1	16	1	94,1	5,9	7.641	2.938	10.579	72,23	27,77
Lugo	1.870	719	72,2	27,8	50	7	87,7	12,3	10	1	90,9	9,1	1.930	727	2.657	72,64	27,36
Ourense	1.913	708	73,0	27,0	25	1	96,2	3,8	2	0	100,0	0,0	1.940	709	2.649	73,24	26,76
Pontevedra	6.369	2.553	71,4	28,6	114	17	87,0	13,0	23	1	95,8	4,2	6.506	2.571	9.077	71,68	28,32
Galicia	17.620	6.889	71,89	28,11	346	53	86,72	13,28	51	3	94,44	5,56	18.017	6.945	24.962	72,18	27,82

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

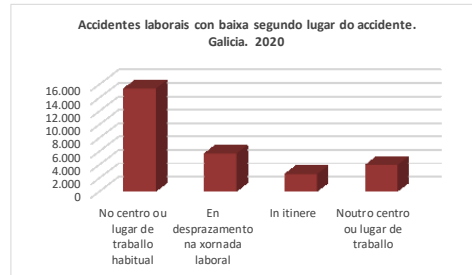
No cadro 9.4 efectúase unha nova desagregación dos accidentes que permite concluír que nos desprazamentos, sexan en xornada de traballo ou *in itinere*, ocorreu o 29,8% dos accidentes laborais, cifra similar á dos catro últimos anos. Esta porcentaxe elévase nos accidentes graves ata o 43,7% (o 42,7% en 2019) e medra aínda máis no caso dos mortais, pois supuxeron o 50,8% (o 52,3% en 2019). É dicir, algo máis da metade dos accidentes de traballo mortais ocorridos en Galicia en 2020 tiveron como causa determinante inmediata un desprazamento. Estes datos alertan da importancia que teñen factores exógenos aos centros de traballo na sinistralidade laboral e que, polo mesmo, deben estar moi presentes nas políticas de prevención de riscos laborais das empresas. Para completar a análise deste cadro, dicir que só o 32,8% dos accidentes mortais se produciron no centro de traballo habitual da persoa traballadora.

Cadro 9.4

Accidentes laborales con baixa segundo lugar do accidente e gravidade. Galicia. 2020

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
No centro ou lugar de traballo habitual	9.767	5.418	64,32	35,68	122	40	75,31	24,69	17	3	85,00	15,00	9.906	5.461	15.367	64,46	35,54
En desprazamento na xornada laboral	4.605	875	84,03	15,97	133	10	93,01	6,99	24	0	100,00	0,00	4.762	885	5.647	84,33	15,67
In itinere	1.085	1.412	43,45	56,55	34	22	60,71	39,29	6	1	85,71	14,29	1.125	1.435	2.560	43,95	56,05
Noutro centro ou lugar de traballo	3.248	596	84,50	15,50	91	3	96,81	3,19	10	0	100,00	0,00	3.349	599	3.948	84,83	15,17
Total	18.705	8.301	69,26	30,74	380	75	83,52	16,48	57	4	93,44	6,56	19.142	8.380	27.522	69,55	30,45

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

9.3. Distribución por sectores económicos

En termos absolutos, en Galicia (cadro 9.5) o sector servizos totaliza o maior número de accidentes, o 49,8% (o 47,3% en 2019); seguido da industria, co 25,8% (o 30,3% en 2019); da construción, co 16,3% (o 14,8% en 2019); e do sector primario, co 8,10% (o 7,6%% en 2019). Tamén o sector servizos concentra o maior número de accidentes graves, o 34,8% (o 41,1% en 2019) e mortais, o 35,2% (50% en 2019). Estes datos gardan coherencia co feito de que o sector servizos é aquel no que se da unha maior porcentaxe de ocupación das mulleres, e tamén o sector en que a porcentaxe de sinistralidade laboral destas é superior.

Cadro 9.5

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo por sectores de actividade e gravidade. Galicia. 2020

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Agricultura	940	213	81,53	18,47	34	4	89,47	10,53	6	1	85,71	14,29	980	218	1.198	81,80	18,20
Pesca	687	89	88,53	11,47	36	3	92,31	7,69	9	0	100,00	0,00	732	92	824	88,83	11,17
Industria	5.254	1.106	82,61	17,39	58	7	89,23	10,77	9	1	90,00	10,00	5.321	1.114	6.435	82,69	17,31
Construción	3.918	30	99,24	0,76	118	0	100,00	0,00	9	0	100,00	0,00	4.045	30	4.075	99,26	0,74
Servizos	6.821	5.451	55,58	44,42	100	39	71,94	28,06	18	1	94,74	5,26	6.939	5.491	12.430	55,82	44,18
Total	17.620	6.889	71,89	28,11	346	53	86,72	13,28	51	3	94,44	5,56	18.017	6.945	24.962	72,18	27,82

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Aínda que dos índices de incidencia nos ocuparemos máis adiante, podemos avanzar que, se no exame que estamos a facer introducimos a necesaria variable da poboación asalariada ocupada nestes sectores (cadro 9.5.1) as persoas traballadoras do sector servizos, que son a maioría de entre as asalariadas (71,8%), sofren unha porcentaxe de accidentes sensiblemente inferior ao seo peso relativo entre os sectores produtivos: 49,8%, para o total de accidentes; 34,8%, para os accidentes graves; e 35,2%, para os accidentes mortais, todo iso segundo se dixo máis arriba. O mesmo, aínda que con menor intensidade, ocorre co sector industrial, que ocupa a un 19,2% de asalariados, que sufriron un 16,3% dos accidentes graves e un 18,5% dos accidentes mortais. Non obstante, a súa porcentaxe de accidentes totais (25,8%) supera á porcentaxe de asalariados que ocupa. Por fin, os sectores da construción e primario teñen un volume de poboación ocupada que sofre un nivel de sinistralidade moi superior. Así, o sector da construción, cunha porcentaxe de asalariados do 5,8%, concentrou o 16,3% do total de accidentes de traballo, o 29,6% dos accidentes graves e o 16,7% dos accidentes mortais. E o sector primario, que ocupa ao 3,2% do total de asalariados, concentrou o 8,1% do total de accidentes, o 19,3% dos accidentes graves e o 29,6% dos accidentes mortais, porcentaxe neste último caso, moi superior á do sector industrial e ao da construción.

Cadro 9.5.1
Poboación asalariada por sectores económicos.
Galicia. 2020

	Total (en miles)	%
Agricultura e pesca	28,0	3,2%
Industria	166,8	19,2%
Construción	50,1	5,8%
Servizos	623,6	71,8%
Total	868,5	100%

Elaboración propia.

Fonte: IGE, Enquisa de poboación activa. Media dos 4 trimestres de 2020.

A distribución da sinistralidade laboral por sectores produtivos desagregada por provincias aparece reflectida no cadro 9.6.

Cadro 9.6

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo por sectores de actividade e gravidade. Por provincias. Galicia. 2020

A Coruña																	
	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	Homes	%	Mulleres	Homes	%	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	%	Mulleres	Homes	Mulleres	Total	%
Agricultura	330	68	82,91	17,09	14	2	87,50	12,50	3	0	100,00	0,00	347	70	417	83,21	16,79
Pesca	312	21	93,69	6,31	16	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	330	21	351	94,02	5,98
Industria	1.834	453	80,19	19,81	18	4	81,82	18,18	2	0	100,00	0,00	1.854	457	2.311	80,23	19,77
Construción	1.917	13	99,33	0,67	60	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	1.979	13	1.992	99,35	0,65
Servizos	3.075	2.354	56,64	43,36	49	22	69,01	30,99	7	1	87,50	12,50	3.131	2.377	5.508	56,84	43,16
Total	7.468	2.909	71,97	28,03	157	28	84,86	15,14	16	1	94,12	5,88	7.641	2.938	10.579	72,23	27,77

Lugo																	
	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	Homes	%	Mulleres	Homes	%	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	%	Mulleres	Homes	Mulleres	Total	%
Agricultura	302	80	79,06	20,94	10	1	90,91	9,09	2	1	66,67	33,33	314	82	396	79,29	20,71
Pesca	67	7	90,54	9,46	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	69	7	76	90,79	9,21
Industria	473	67	87,59	12,41	8	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	483	67	550	87,82	12,18
Construción	331	2	99,40	0,60	13	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	347	2	349	99,43	0,57
Servizos	697	563	55,32	44,68	17	6	73,91	26,09	3	0	100,00	0,00	717	569	1.286	55,75	44,25
Total	1.870	719	72,23	27,77	50	7	87,72	12,28	10	1	90,91	9,09	1.930	727	2.657	72,64	27,36

Ourense																	
	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	Homes	%	Mulleres	Homes	%	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	%	Mulleres	Homes	Mulleres	Total	%
Agricultura	129	19	87,16	12,84	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	131	19	150	87,33	12,67
Pesca	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Industria	720	117	86,02	13,98	4	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	724	117	841	86,09	13,91
Construción	389	5	98,73	1,27	15	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	405	5	410	98,78	1,22
Servizos	675	567	54,35	45,65	4	1	80,00	20,00	1	0	100,00	0,00	680	568	1.248	54,49	45,51
Total	1.913	708	72,99	27,01	25	1	96,15	3,85	2	0	100,00	0,00	1.940	709	2.649	73,24	26,76

Pontevedra																	
	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	Homes	%	Mulleres	Homes	%	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	%	Mulleres	Homes	Mulleres	Total	%
Agricultura	179	46	79,6	20,4	8	1	88,89	11,11	1	0	100,00	0,00	188	47	235	80,00	20,00
Pesca	308	61	83,5	16,5	18	3	85,71	14,29	7	0	100,00	0,00	333	64	397	83,68	16,12
Industria	2.227	469	82,6	17,4	28	3	90,32	9,68	5	1	83,33	16,67	2.260	473	2.733	82,89	17,31
Construción	1.281	10	99,2	0,8	30	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	1.314	10	1.324	99,24	0,76
Servizos	2.374	1.967	54,7	45,3	30	10	75,00	25,00	7	0	100,00	0,00	2.411	1.977	4.388	54,95	45,05
Total	6.369	2.553	71,39	28,61	114	17	87,02	12,98	23	1	95,83	4,17	6.506	2.571	9.077	71,68	28,32

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

9.4. Distribución por actividades

Na distribución por actividades económicas (cadros 9.7 a 9.12) constátase que dez actividades concentran máis da metade dos accidentes laborais con baixa en xornada, exactamente o 53%. Estas actividades son as reflectidas no cadro 9.12, destacando de entre elas as actividades de construción especializada; a industria de alimentación e o comercio polo miúdo, agás de vehículos de motor e motocicletas. Entre as tres concentran case a cuarta parte do total dos accidentes de traballo con baixa en xornada ocorridos en Galicia en 2020.

Cadro 9.7

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo actividades económicas^(*) por gravidade. Galicia. 2020

		Leves		Graves		Mortais		Totais		Total
		Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	
1	Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	450	193	19	4	1	1	470	198	668
2	Silvicultura e explotación forestal	490	20	15	0	5	0	510	20	530
3	Pesca e acuicultura	687	89	36	3	9	0	732	92	824
5	Extracción de antracita, hulla e lignito	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Extracción de cru de petróleo e gas natural	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Extracción minerais metálicos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Outras industrias extractivas	101	2	3	0	1	0	105	2	107
9	Actividades de apoio ás industrias extractivas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Industria da alimentación	790	746	5	2	1	0	796	748	1.544
11	Fabricación de bebidas	71	15	1	1	0	0	72	16	88
13	Industria téxtil	26	19	0	0	0	0	26	19	45
14	Confección de roupa de vestir	19	45	0	1	0	0	19	46	65
15	Industria do coiro e do calzado	2	1	0	0	0	0	2	1	3
16	Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartaría	464	26	7	0	1	0	472	26	498
17	Industria do papel	32	3	1	0	0	0	33	3	36
18	Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	49	7	0	0	0	0	49	7	56
19	Coquerías e refinación de petróleo	4	3	0	0	0	0	4	3	7
20	Industria química	44	2	2	0	0	0	46	2	48
21	Fabricación de produtos farmacéuticos	2	1	0	0	0	0	2	1	3
22	Fabricación de produtos de caucho e plásticos	111	18	1	0	0	0	115	18	133
23	Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	426	48	9	0	2	0	437	48	485
24	Metalurxia; fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixes	173	11	2	0	1	0	176	11	187
25	Fabricación de produtos metálicos, salvo maquinaria e equipamento	953	28	11	1	1	0	965	29	994
26	Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	17	3	0	0	0	0	17	3	20
27	Fabricación de material e equipamento eléctrico	30	1	0	0	0	0	30	1	31
28	Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	232	7	3	0	0	0	235	7	242
29	Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	255	45	0	1	0	1	255	47	302
30	Fabricación doutro material de transporte	463	8	1	0	1	0	465	8	473
31	Fabricación de mobles	124	8	3	0	0	0	127	8	135
32	Outras industrias manufactureiras	12	1	0	0	0	0	12	1	13
33	Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	512	6	5	0	1	0	518	6	524
35	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	18	1	2	0	0	0	20	1	21
36	Captación, depuración e distribución de auga	42	1	0	0	0	0	42	1	43
37	Recollida e tratamento de augas residuais	10	0	0	0	0	0	10	0	10
38	Recollida, tratamento e eliminación de residuos; valorización	261	50	2	1	0	0	263	51	314
39	Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	8	0	0	0	0	0	8	0	8
41	Construción de edificios	1282	11	42	0	4	0	1328	11	1.339
42	Enxeñaría civil	240	4	7	0	2	0	249	4	253
43	Actividades de construción especializada	2.396	15	69	0	3	0	2.468	15	2.483
45	Venda e reparación vehículos de motor e motocicletas	479	18	9	0	1	0	489	18	507
46	Comercio por xunto e intermedarios do comercio, agás de vehículos de motor e motocicletas	883	181	13	0	2	0	898	181	1.079
47	Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motocicletas	589	1.000	4	6	0	0	593	1.006	1.599
49	Transporte terrestre e por tubaxe	943	58	27	0	6	0	976	58	1.034
50	Transporte marítimo e por vías navegables interiores	40	4	0	0	1	0	41	4	45
51	Transporte aéreo	3	4	0	0	0	0	3	4	7
52	Almacenamento e actividades anexas ao transporte	486	74	2	0	3	0	491	74	565
53	Actividades postais e de correos	133	90	1	0	0	0	134	90	224
55	Servizos de aloxamento	30	68	0	0	0	0	30	68	98
56	Servizos de comidas e bebidas	576	550	6	1	1	0	583	551	1.134
58	Edición	6	3	0	0	0	0	6	3	9
59	Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	9	2	0	0	0	0	9	2	11
60	Actividades de programación e emisión de radio e televisión	10	1	1	0	0	0	11	1	12
61	Telecomunicacións	53	1	1	1	0	0	54	2	56
62	Programación, consultoría e outras actividades relacionadas coa informática	7	5	0	0	0	0	7	5	12
63	Servizos de información	4	2	0	0	0	0	4	2	6
64	Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	5	11	0	0	1	0	6	11	17
65	Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	1	1	0	0	0	0	1	1	2
66	Actividades auxiliares aos servizos financeiros e aos seguros	2	5	0	1	0	0	2	6	8
67	Actividades inmobiliarias	9	3	0	0	0	0	9	3	12
68	Actividades xurídicas e de contabilidade	9	17	0	1	0	0	9	18	27
69	Actividades das sedes centrais; actividades de consultoría de xestión empresarial	10	6	0	0	0	0	10	6	16
70	Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría, ensaios e análises técnicas	52	7	4	0	0	0	56	7	63
71	Investigación e desenvolvemento	6	4	0	0	0	0	6	4	10
72	Publicidade e estudos de mercado	25	7	0	0	0	0	25	7	32
73	Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	36	16	1	0	0	0	37	16	53
74	Actividades veterinarias	9	16	2	0	0	0	11	16	27
75	Actividades de aluguer	32	5	1	0	0	0	33	5	38
76	Actividades relacionadas co emprego	573	440	5	0	0	0	578	440	1.018
77	Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	2	1	0	0	0	0	2	1	3
78	Actividades de seguranza e investigación	118	16	0	0	1	0	119	16	135
79	Servizos a edificios e actividades de xardinaría	399	446	4	1	1	0	404	447	851
80	Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	97	55	1	0	0	0	98	55	153
81	Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	582	416	6	5	1	0	589	421	1.010
82	Educación	49	123	0	0	0	0	49	123	172
83	Actividades sanitarias	186	621	6	11	0	0	192	635	827
84	Asistencia en establecementos residenciais	44	464	0	0	0	1	44	465	509
88	Actividades de servizos sociais sen aloxamento	36	464	0	0	0	0	36	464	500
90	Actividades de creación, artísticas e espectáculos	7	4	0	0	0	0	7	4	11
91	Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	1	3	0	0	0	0	1	3	4
92	Actividades de xogos de azar e apostas	5	3	0	0	0	0	5	3	8
93	Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	138	48	2	2	0	0	140	50	190
94	Actividades asociativas	28	30	0	0	0	0	28	30	58
95	Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	36	2	1	0	0	0	37	2	39
96	Outros servizos persoais	65	81	3	1	0	0	68	82	150
97	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	8	75	0	6	0	0	8	81	89
99	Actividades de organizacións e organismos extrateritoriais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total		17.620	6.889	346	53	51	3	18.017	6.945	24.962

(*)Clasificación nacional de actividades económicas (CNAE) 2009.

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.8

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo actividades económicas^(*) por gravidade. A Coruña. 2020

		Leves		Graves		Mortais		Totais		Total
		Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	
1	Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	133	62	10	2	0	0	143	64	207
2	Silvicultura e explotación forestal	197	6	4	0	3	0	204	6	210
3	Pesca e acuicultura	312	21	16	0	2	0	330	21	351
5	Extracción de antracita, hulla e lignito	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Extracción de cru de petróleo e gas natural	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Extracción minerais metálicos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Outras industrias extractivas	16	0	0	0	0	0	16	0	16
9	Actividades de apoio ás industrias extractivas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Industria da alimentación	296	309	3	2	1	0	300	311	611
11	Fabricación de bebidas	28	3	0	0	0	0	28	3	31
13	Industria téxtil	8	9	0	0	0	0	8	9	17
14	Confección de roupa de vestir	10	35	0	1	0	0	10	36	46
15	Industria do coiro e do calzado	2	1	0	0	0	0	2	1	3
16	Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartaría	217	13	3	0	0	0	220	13	233
17	Industria do papel	16	1	0	0	0	0	16	1	16
18	Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	40	7	0	0	0	0	40	7	47
19	Coquerías e refinación de petróleo	4	3	0	0	0	0	4	3	7
20	Industria química	28	0	0	0	0	0	28	0	28
21	Fabricación de produtos farmacéuticos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Fabricación de produtos de caucho e plásticos	19	2	0	0	0	0	19	2	21
23	Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	108	7	2	0	1	0	111	7	118
24	Metalurxia; fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixes	73	3	2	0	0	0	75	3	78
25	Fabricación de produtos metálicos, salvo maquinaria e equipamento	352	9	3	0	0	0	355	9	364
26	Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	14	3	0	0	0	0	14	3	17
27	Fabricación de material e equipamento eléctrico	4	0	0	0	0	0	4	0	4
28	Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	43	2	1	0	0	0	44	2	46
29	Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	49	2	0	0	0	0	49	2	51
30	Fabricación doutro material de transporte	85	1	0	0	0	0	85	1	86
31	Fabricación de mobles	75	4	1	0	0	0	76	4	80
32	Outras industrias manufactureiras	2	0	0	0	0	0	2	0	2
33	Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	161	3	1	0	0	0	162	3	165
35	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	16	1	1	0	0	0	17	1	18
36	Captación, depuración e distribución de auga	19	1	0	0	0	0	19	1	20
37	Recolla e tratamento de augas residuais	4	0	0	0	0	0	4	0	4
38	Recolla, tratamento e eliminación de residuos; valorización	147	34	1	1	0	0	148	35	183
39	Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
41	Construción de edificios	561	4	20	0	1	0	582	4	586
42	Enxeñaría civil	99	3	3	0	1	0	103	3	106
43	Actividades de construción especializada	1257	6	37	0	0	0	1294	6	1.300
45	Venda e reparación de vehículos de motor e motocicletas	184	5	4	0	1	0	189	5	194
46	Comercio por xunto e intermediarios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	368	60	5	0	0	0	373	60	433
47	Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motocicletas	329	498	3	2	0	0	332	500	832
49	Transporte terrestre e por tubaxe	357	24	19	0	2	0	372	24	396
50	Transporte marítimo e por vías navegables interiores	24	0	0	0	0	0	24	0	24
51	Transporte aéreo	2	3	0	0	0	0	2	3	5
52	Almacenamento e actividades anexas ao transporte	284	55	1	0	1	0	286	55	341
53	Actividades postais e de correos	65	36	0	0	0	0	65	36	101
55	Servizos de aloxamento	14	23	0	0	0	0	14	23	37
56	Servizos de comidas e bebidas	290	226	3	1	0	0	293	227	520
58	Edición	3	0	0	0	0	0	3	0	3
59	Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión; gravación de son e edición musical	7	2	0	0	0	0	7	2	9
60	Actividades de programación e emisión de radio e televisión	3	1	1	0	0	0	4	1	5
61	Telecomunicacións	23	0	0	1	0	0	23	1	24
62	Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa informática	4	1	0	0	0	0	4	1	5
63	Servizos de información	0	1	0	0	0	0	0	1	1
64	Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	1	6	0	0	1	0	2	6	8
65	Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	1	0	0	0	0	0	1	0	1
66	Actividades auxiliares aos servizos financeiros e aos seguros	0	2	0	1	0	0	0	3	3
67	Actividades inmobiliarias	4	2	0	0	0	0	4	2	6
68	Actividades xurídicas e de contabilidade	4	9	0	1	0	0	4	10	14
69	Actividades das sedes centrais; actividades de consultoría de xestión empresarial	6	5	0	0	0	0	6	5	11
70	Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría; ensaios e análises técnicas	30	3	2	0	0	0	32	3	35
71	Investigación e desenvolvemento	0	2	0	0	0	0	0	2	2
72	Publicidade e estudos de mercado	12	5	0	0	0	0	12	5	17
73	Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	29	14	1	0	0	0	30	14	44
74	Actividades veterinarias	5	6	1	0	0	0	6	6	12
75	Actividades de alugamento	12	5	1	0	0	0	13	5	18
76	Actividades relacionadas co emprego	253	161	3	0	0	0	256	161	407
77	Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	2	0	0	0	0	0	2	0	2
78	Actividades de seguranza e investigación	60	6	0	0	0	0	60	6	66
79	Servizos a edificios e actividades de xardinaría	184	224	3	0	1	0	188	224	422
80	Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	50	33	0	0	0	0	50	33	83
81	Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	198	148	3	4	1	0	202	152	354
82	Educación	21	58	0	0	0	0	21	58	79
83	Actividades sanitarias	74	232	2	6	0	0	76	238	314
84	Asistencia en establecementos residenciais	14	16	0	0	0	1	14	17	201
88	Actividades de servizos sociais sen aloxamento	16	222	0	0	0	0	16	222	238
90	Actividades de creación, artísticas e espectáculos	2	1	0	0	0	0	2	1	3
91	Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	0	1	0	0	0	0	0	1	1
92	Actividades de xogos de azar e apostas	4	2	0	0	0	0	4	2	6
93	Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	62	13	2	2	0	0	64	15	79
94	Actividades asociativas	14	12	0	0	0	0	14	12	26
95	Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	18	1	0	0	0	0	18	1	19
96	Outros servizos persoais	26	43	1	1	0	0	27	44	71
97	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	6	27	0	3	0	0	6	30	36
99	Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total		7.468	2.909	157	28	16	1	7.641	2.938	10.579

(*)Clasificación nacional de actividades económicas (CNAE) 2009.
Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.9

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo actividades económicas^(*) por gravidade. Lugo, 2020

	Leves		Graves		Mortais		Totais		
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Total
1 Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	85	77	7	1	1	1	93	79	272
2 Silvicultura e explotación forestal	107	3	3	0	1	0	121	3	124
3 Pesca e acuicultura	67	7	2	0	0	0	69	7	76
5 Extracción de antracita, hulla e lignito	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Extracción de cru de petróleo e gas natural	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7 Extracción minerais metálicos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8 Outras industrias extractivas	25	1	2	0	1	0	28	1	29
9 Actividades de apoio ás industrias extractivas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10 Industria da alimentación	123	56	1	0	0	0	124	56	180
11 Fabricación de bebidas	6	0	0	0	0	0	6	0	6
13 Industria téxtil	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14 Confección de roupa de vestir	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15 Industria do coiro e do calzado	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16 Industria da madeira e cortiza (agás mobles; cestería e espartaría)	62	3	1	0	0	0	63	3	66
17 Industria do papel	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18 Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	3	0	0	0	0	0	3	0	3
19 Croquerías e refinación de petróleo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20 Industria química	6	0	0	0	0	0	6	0	6
21 Fabricación de produtos farmacéuticos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22 Fabricación de produtos de caucho e plásticos	11	0	0	0	0	0	11	0	11
23 Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	44	4	1	0	1	0	46	4	50
24 Metalurxia, fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixes	10	0	0	0	0	0	10	0	10
25 Fabricación de produtos metálicos, salvo maquinaria e equipamento	67	0	0	0	0	0	67	0	67
26 Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27 Fabricación de material e equipamento eléctrico	1	0	0	0	0	0	1	0	1
28 Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	9	0	1	0	0	0	20	0	20
29 Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	4	0	0	0	0	0	4	0	4
30 Fabricación doutro material de transporte	15	0	0	0	0	0	15	0	15
31 Fabricación de mobles	6	1	0	0	0	0	6	1	7
32 Outras industrias manufacteiras	1	0	0	0	0	0	1	0	1
33 Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	42	0	2	0	0	0	44	0	44
35 Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	1	0	0	0	0	0	1	0	1
36 Captación, depuración e distribución de auga	1	0	0	0	0	0	1	0	1
37 Recolla e tratamento de augas residuais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
38 Recolla, tratamento e eliminación de residuos; valorización	25	2	0	0	0	0	25	2	27
39 Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	1	0	0	0	0	0	1	0	1
41 Construción de edificios	161	1	9	0	1	0	171	1	172
42 Enxeñaría civil	22	1	0	0	1	0	23	1	24
43 Actividades de construción especializada	148	0	4	0	1	0	153	0	153
45 Venda e reparación de vehículos de motor e motocicletas	75	1	2	0	0	0	77	1	78
46 Comercio por xunto e intermedarios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	104	20	3	0	0	0	107	20	127
47 Comercio polo miúdo agás vehículos de motor e motocicletas	48	85	0	0	0	0	48	85	133
49 Transporte terrestre e por tubaxe	160	4	8	0	2	0	160	4	164
50 Transporte marítimo e por vías navegables interiores	0	0	0	0	0	0	0	0	0
51 Transporte aéreo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
52 Almacenamento e actividades anexas ao transporte	10	1	0	0	0	0	10	1	11
53 Actividades postais e de correos	14	8	0	0	0	0	14	8	22
55 Servizos de aloxamento	5	7	0	0	0	0	5	7	12
56 Servizos de comidas e bebidas	40	55	0	0	0	0	40	55	95
58 Edición	1	0	0	0	0	0	1	0	1
59 Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60 Actividades de programación e emisión de radio e televisión	0	0	0	0	0	0	0	0	0
61 Telecomunicacións	12	0	0	0	0	0	12	0	12
62 Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa informática	1	4	0	0	0	0	1	4	5
63 Servizos de información	0	0	0	0	0	0	0	0	0
64 Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	0	2	0	0	0	0	0	2	2
65 Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	0	0	0	0	0	0	0	0	0
66 Actividades auxiliares dos servizos financeiros e aos seguros	1	1	0	0	0	0	1	1	2
68 Actividades inmobiliarias	1	0	0	0	0	0	1	0	1
69 Actividades xurídicas e de contabilidade	0	3	0	0	0	0	0	3	3
70 Actividades das sedes centrais, actividades de consultoría de xestión empresarial	1	0	0	0	0	0	1	0	1
71 Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría; ensaios e análises técnicas	3	1	0	0	0	0	3	1	4
72 Investigación e desenvolvemento	0	0	0	0	0	0	0	0	0
73 Publicidade e estudos de mercado	1	0	0	0	0	0	1	0	1
74 Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	3	0	0	0	0	0	3	0	3
75 Actividades veterinarias	4	5	1	0	0	0	5	5	10
77 Actividades de aluguer	2	0	0	0	0	0	2	0	2
78 Actividades relacionadas co emprego	21	16	0	0	0	0	21	16	37
79 Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	0	1	0	0	0	0	0	1	1
80 Actividades de seguranza e investigación	13	2	0	0	1	0	14	2	16
81 Servizos a edificios e actividades de xardinaría	38	49	0	0	0	0	38	49	87
82 Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	3	1	0	0	0	0	3	1	4
84 Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	76	47	0	0	0	0	76	47	123
85 Educación	4	6	0	0	0	0	4	6	10
86 Actividades sanitarias	22	82	3	6	0	0	25	88	113
87 Asistencia en establecementos residenciais	12	71	0	0	0	0	12	71	83
88 Actividades de servizos sociais sen aloxamento	3	58	0	0	0	0	3	58	61
90 Actividades de creación, artísticas e espectáculos	1	0	0	0	0	0	1	0	1
91 Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	1	2	0	0	0	0	1	2	3
92 Actividades de xogos de azar e apostas	1	0	0	0	0	0	1	0	1
93 Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	16	13	0	0	0	0	16	13	29
94 Actividades asociativas	4	0	0	0	0	0	4	0	4
95 Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	2	0	0	0	0	0	2	0	2
96 Outros servizos persoais	4	7	0	0	0	0	4	7	11
97 Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	0	11	0	0	0	0	0	11	11
99 Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	1.870	719	50	7	10	1	1.930	727	2.657

(*)Clasificación nacional de actividades económicas (CNAE) 2009.
Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.10

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo actividades económicas^(*) por gravidade. Ourense. 2020

		Leves		Graves		Mortais		Totais		Total
		Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	
1	Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	65	17	1	0	0	0	66	17	83
2	Actividades de construción especializada	64	2	1	0	0	0	65	2	67
3	Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motocicletas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Asistencia en establecementos residenciais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Actividades sanitarias	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Construción de edificios	45	1	1	0	0	0	46	1	47
9	Servizos de comidas e bebidas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Fabricación de produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	78	46	0	0	0	0	78	46	124
11	Transporte terrestre e por tubaxe	19	4	0	0	0	0	19	4	23
13	Silvicultura e explotación forestal	6	1	0	0	0	0	6	1	7
14	Comercio por xunto e intermediarios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	6	7	0	0	0	0	6	7	13
15	Industria da alimentación	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	65	1	1	0	0	0	66	1	67
17	Outras industrias extractivas	1	0	0	0	0	0	1	0	1
18	Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Fabricación de produtos de caucho e plásticos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Enxeñaría civil	2	0	0	0	0	0	2	0	2
21	Venda e reparación de vehículos de motor e motocicletas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Servizos a edificios e actividades de xardinería	37	8	0	0	0	0	37	8	45
23	Industria da madeira e cortiza (agás mobles), cestería e espartaría	63	34	0	0	0	0	63	34	97
24	Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	12	0	0	0	0	0	12	0	12
25	Actividades de servizos sociais sen aloxamento	84	0	1	0	0	0	85	0	85
26	Educación	1	0	0	0	0	0	1	0	1
27	Recollida, tratamento e eliminación de residuos; valorización	20	1	0	0	0	0	20	1	21
28	Fabricación doutro material de transporte	42	2	0	0	0	0	42	2	44
29	Confección de roupa de vestir	46	4	0	0	0	0	46	4	50
30	Almacenamento e actividades anexas ao transporte	9	4	0	0	0	0	9	4	13
31	Actividades postais e de correos	17	0	1	0	0	0	18	0	18
32	Fabricación de mobles	6	0	0	0	0	0	6	0	6
33	Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	22	0	0	0	0	0	22	0	22
35	Fabricación de material e equipamento eléctrico	1	0	0	0	0	0	1	0	1
36	Fabricación de bebidas	1	0	0	0	0	0	1	0	1
37	Industria química	0	0	0	0	0	0	0	0	0
38	Outros servizos persoais	36	4	0	0	0	0	36	4	40
39	Metalurxia, fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixas	1	0	0	0	0	0	1	0	1
41	Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	186	2	3	0	0	0	189	2	191
42	Servizos de aloxamento	44	0	2	0	0	0	46	0	46
43	Actividades asociativas	209	3	10	0	1	0	220	3	223
45	Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría; ensaios e análises técnicas	50	2	0	0	0	0	50	2	52
46	Actividades de aluguer	79	8	0	0	0	0	79	8	87
47	Captación, depuración e distribución de auga	70	96	0	0	0	0	70	96	166
49	Publicidade e estudos de mercado	107	5	1	0	1	0	109	5	114
50	Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
51	Industria téxtil	0	0	0	0	0	0	0	0	0
52	Outras industrias manufactureiras	8	0	0	0	0	0	8	0	8
53	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	7	7	0	0	0	0	7	7	14
55	Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	0	6	0	0	0	0	0	6	6
56	Actividades de seguridade e investigación	56	40	1	0	0	0	57	40	97
58	Actividades de creación, artísticas e espectáculos	2	0	0	0	0	0	2	0	2
59	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	1	0	0	0	0	0	1	0	1
60	Telecomunicacións	7	0	0	0	0	0	7	0	7
61	Actividades xurídicas e de contabilidade	7	0	1	0	0	0	8	0	8
62	Industria do papel	0	0	0	0	0	0	0	0	0
63	Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	0	1	0	0	0	0	0	1	1
64	Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	2	0	0	0	0	0	2	0	2
65	Recollida e tratamento de augas residuais	0	1	0	0	0	0	0	1	1
66	Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión; gravación de son e edición musical	0	0	0	0	0	0	0	0	0
67	Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	1	0	0	0	0	0	0	1	1
68	Actividades auxiliares dos servizos financeiros e aos seguros	2	3	0	0	0	0	2	3	5
69	Actividades veterinarias	1	0	0	0	0	0	1	0	1
70	Edición	6	1	0	0	0	0	6	1	7
71	Investigación e desenvolvemento	0	0	0	0	0	0	0	0	0
72	Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	2	0	0	0	0	0	2	0	2
73	Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
74	Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	0	1	0	0	0	0	0	1	1
75	Pesca e acuicultura	3	0	0	0	0	0	3	0	3
76	Extracción de antracita, hulla e lignito	70	8	0	0	0	0	70	8	78
77	Extracción de cru de petróleo e gas natural	0	0	0	0	0	0	0	0	0
78	Extracción minerais metálicos	5	1	0	0	0	0	5	1	6
79	Actividades de apoio ás industrias extractivas	24	38	0	0	0	0	24	38	62
80	Industria do coiro e do calzado	3	1	0	0	0	0	3	1	4
81	Coquerías e refinación de petróleo	100	74	0	0	0	0	100	74	174
82	Fabricación de produtos farmacéuticos	12	13	0	0	0	0	12	13	25
83	Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	19	84	1	0	0	0	20	84	104
84	Transporte marítimo e por vías navegables interiores	11	95	0	0	0	0	11	95	106
85	Transporte aéreo	6	52	0	0	0	0	6	52	58
86	Actividades de programación e emisión de radio e televisión	0	0	0	0	0	0	0	0	0
87	Programación, consultoría e outras actividades relacionadas coa informática	0	0	0	0	0	0	0	0	0
88	Servizos de información	0	0	0	0	0	0	0	0	0
89	Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	5	2	0	0	0	0	5	2	7
90	Actividades inmobiliarias	0	7	0	0	0	0	0	7	7
91	Actividades das sedes centrais; actividades de consultoría de xestión empresarial	3	0	0	0	0	0	3	0	3
92	Actividades relacionadas co emprego	6	8	0	0	0	0	6	8	14
93	Actividades de xogos de azar e apostas	1	12	0	1	0	0	1	13	14
94	Actividades de organizacións e organismos extrateritoriais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total		1.913	708	25	1	2	0	1.940	709	2.649

(*)Clasificación nacional de actividades económicas (CNAE) 2009.

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.11

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo actividades económicas⁽¹⁾ por gravidade. Pontevedra. 2020

	Leves		Graves		Mortais		Totais		Total
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	
1 Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	67	37	1	1	0	0	68	38	106
2 Silvicultura e explotación forestal	12	9	7	0	1	0	20	9	29
3 Pesca e acuicultura	308	61	18	3	7	0	333	64	397
5 Extracción de antracita, hulla e lignito	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Extracción de cru de petróleo e gas natural	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7 Extracción minerais metálicos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8 Outras industrias extractivas	16	0	0	0	0	0	16	0	16
9 Actividades de apoio ás industrias extractivas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10 Industria da alimentación	293	335	1	0	0	0	294	335	629
11 Fabricación de bebidas	18	8	1	1	0	0	19	9	28
13 Industria téxtil	12	9	0	0	0	0	12	9	21
14 Confección de roupa de vestir	3	3	0	0	0	0	3	3	6
15 Industria do coiro e do calzado	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16 Industria da madeira e cortiza (agás mobles), cestería e espartería	20	9	2	0	1	0	23	9	32
17 Industria do papel	16	2	1	0	0	0	17	2	19
18 Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	6	0	0	0	0	0	6	0	6
19 Coquerías e refinación de petróleo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20 Industria química	8	2	2	0	0	0	10	2	12
21 Fabricación de produtos farmacéuticos	2	1	0	0	0	0	2	1	3
22 Fabricación de produtos de caucho e plásticos	47	8	1	0	0	0	48	8	56
23 Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	111	3	6	0	0	0	117	3	120
24 Metalurxia: fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixes	78	8	0	0	1	0	79	8	87
25 Fabricación de produtos metálicos, salvo maquinaria e equipamento	450	19	7	1	1	0	458	20	478
26 Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	2	0	0	0	0	0	2	0	2
27 Fabricación de material e equipamento eléctrico	5	0	0	0	0	0	5	0	5
28 Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	128	3	1	0	0	0	129	3	132
29 Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	166	39	0	1	0	1	166	41	197
30 Fabricación doutro material de transporte	354	3	1	0	1	0	356	3	359
31 Fabricación de mobles	26	3	1	0	0	0	27	3	30
32 Outras industrias manufactureiras	3	1	0	0	0	0	3	1	4
33 Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	287	3	2	0	1	0	290	3	293
35 Fomento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	0	0	1	0	0	0	1	0	1
36 Captación, depuración e distribución de auga	21	0	0	0	0	0	21	0	21
37 Recolla e tratamento de augas residuais	6	0	0	0	0	0	6	0	6
38 Recolla, tratamento e eliminación de residuos: valorización	53	10	1	0	0	0	54	10	64
39 Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	6	0	0	0	0	0	6	0	6
41 Construción de edificios	424	4	10	0	2	0	436	4	440
42 Enxeñaría civil	75	0	2	0	0	0	77	0	77
43 Actividades de construción especializada	782	6	18	0	1	0	801	6	807
45 Venda e reparación de vehículos de motor e motocicletas	170	10	3	0	0	0	173	10	183
46 Comercio por xunto e intermediarios do comercio, salvo de vehículos de motor e motocicletas	332	93	5	0	2	0	339	93	432
47 Comercio ao retalho, salvo de vehículos de motor e motocicletas	112	321	1	4	0	0	113	325	438
49 Transporte terrestre e por tubaxe	329	25	5	0	1	0	335	25	360
50 Transporte marítimo e por vías navegables interiores	16	4	0	0	1	0	17	4	21
51 Transporte aéreo	1	1	0	0	0	0	1	1	2
52 Almacenamento e actividades anexas ao transporte	184	16	1	0	2	0	187	16	203
53 Actividades postais e de correos	47	39	1	0	0	0	48	39	87
55 Servizos de aloxamento	11	32	0	0	0	0	11	32	43
56 Servizos de comidas e bebidas	190	229	2	0	1	0	193	229	422
58 Edición	0	3	0	0	0	0	0	3	3
59 Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	1	0	0	0	0	0	1	0	1
60 Actividades de programación e emisión de radio e televisión	0	0	0	0	0	0	0	0	0
61 Telecomunicacións	11	1	0	0	0	0	11	1	12
62 Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa informática	2	0	0	0	0	0	2	0	2
63 Servizos de información	4	0	0	0	0	0	4	0	4
64 Servizos financeiros, salvo seguros e fondos de pensións	2	3	0	0	0	0	2	3	5
65 Seguros, reaseguros e fondos de pensións, salvo Seguridade Social obrigatoria	0	0	0	0	0	0	0	0	0
66 Actividades auxiliares dos servizos financeiros e aos seguros	1	2	0	0	0	0	1	2	3
68 Actividades inmobiliarias	4	0	0	0	0	0	4	0	4
69 Actividades xurídicas e de contabilidade	3	2	0	0	0	0	3	2	5
70 Actividades das sedes centrais, actividades de consultoría de xestión empresarial	2	1	0	0	0	0	2	1	3
71 Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría, ensaios e análises técnicas	18	2	2	0	0	0	15	2	17
72 Investigación e desenvolvemento	6	2	0	0	0	0	6	2	8
73 Publicidade e estudos de mercado	10	2	0	0	0	0	10	2	12
74 Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	4	2	0	0	0	0	4	2	6
75 Actividades veterinarias	0	4	0	0	0	0	0	4	4
77 Actividades de aluguer	16	0	0	0	0	0	16	0	16
78 Actividades relacionadas co emprego	229	265	2	0	0	0	231	265	496
79 Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	0	0	0	0	0	0	0	0	0
80 Actividades de segurancia e investigación	40	7	0	0	0	0	40	7	47
81 Servizos a edificios e actividades de xardinaría	113	135	1	1	0	0	114	136	250
82 Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	41	20	1	0	0	0	42	20	62
84 Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	208	117	3	1	0	0	211	118	329
85 Educación	12	46	0	0	0	0	12	46	58
86 Actividades sanitarias	71	223	0	2	0	0	71	225	296
87 Asistencia en establecementos residenciais	7	12	0	0	0	0	7	12	19
88 Actividades de servizos sociais sen aloxamento	11	132	0	0	0	0	11	132	143
90 Actividades de creación, artísticas e espectáculos	4	3	0	0	0	0	4	3	7
91 Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
92 Actividades de xogos de azar e apostas	0	1	0	0	0	0	0	1	1
93 Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	55	20	0	0	0	0	55	20	75
94 Actividades asociativas	10	11	0	0	0	0	10	11	21
95 Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	18	1	1	0	0	0	19	1	20
96 Outros servizos persoais	29	23	2	0	0	0	31	23	54
97 Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	1	25	0	2	0	0	1	27	28
99 Actividades de organizacións e organismos extrateritoriais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	6.369	2.553	114	17	23	1	6.506	2.571	9.077

⁽¹⁾Clasificación nacional de actividades económicas (CNAE) 2009.
 Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.12**Actividades con maior número de accidentes laborais con baixa no centro de traballo.
Galicia. 2020**

Nº de orde	Actividade	Nº acc.
1	Actividades de construción especializada	2.483
2	Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motocicletas	1.599
3	Industria da alimentación	1.544
4	Construción de edificios	1.339
5	Servicios de comidas e bebidas	1.134
6	Comercio por xunto e intermediarios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	1.079
7	Transporte terrestre e por tubaxe	1.034
8	Actividades relacionadas co emprego	1.018
9	Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	1.010
10	Fabricación de produtos metálicos agás maquinaria e equipamento	994

Elaboración propia.

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

9.5. Distribución en función doutras variables

Examínase neste apartado os accidentes de traballo en función de diversas variables, permitindo unha visión que, nalgúns casos, pode ser simplemente descritiva, pero que posibilita resaltar algúns aspectos destacables. Onde se poida efectuar, e para unha visión clarificadora das cifras, é necesario poñelas en relación con outros parámetros, fundamentalmente no relativo á distribución real de efectivos.

Ao agrupar os accidentes segundo a forma en que se produciron (cadro 9.13) destacan un ano máis, fundamentalmente, as cifras dos derivados de “sobre esforzos, trauma psíquico e exposicións a radiacións”, que representan o 32,5% do total de accidentes en 2020, e cuxa cualificación é, na súa maioría, de carácter leve. Desagreganse especificamente os sobre esforzos pola súa importancia cuantitativa. Pero se temos en conta a gravidade das lesións, pasan a destacar os accidentes producidos por “caídas e golpes con esmagamentos contra obxectos inmóbiles”, que supuxeron o 32,8% dos accidentes graves neste ano (o 35,3% en 2019); e os “infartos e outras patoloxías non traumáticas”, que supuxeron o 27,8% dos accidentes mortais (o 28,6% en 2019).

Cadro 9.13

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo a forma do accidente por gravidade. Galicia. 2020

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Contacto coa corrente eléctrica, lume e substancias perigosas	440	296	59,78	40,22	12	1	92,31	7,69	0	0	0,00	0,00	452	297	749	60,35	39,65
Afogamentos, sepultamentos	25	5	83,33	16,67	5	0	100,00	0,00	7	0	100,00	0,00	37	5	42	88,10	11,90
Caldas e golpes con esmagamentos contra obxectos inmóviles	4.514	2.294	66,30	33,70	121	30	80,13	19,87	4	0	100,00	0,00	4.639	2.324	6.963	66,62	33,38
Choques ou golpes contra obxectos en movemento	3.711	788	82,48	17,52	70	4	94,59	5,41	12	0	100,00	0,00	3.793	792	4.585	82,73	17,27
Contacto con axente cortante ou punzante	2.021	624	76,41	23,59	29	2	93,55	6,45	1	0	100,00	0,00	2.051	626	2.677	76,62	23,38
Esmagamentos por atrapamento e amputacións	1019	285	78,14	21,86	61	2	96,83	3,17	12	2	85,71	14,29	1092	289	1.381	79,07	20,93
Sobreesforzos, trauma psíquico e exposicións a radiacións	5.692	2.416	70,20	29,80	15	3	83,33	16,67	0	0	0,00	0,00	5.707	2.419	8.126	70,23	29,77
Mordeduras, patadas e picaduras	181	174	50,99	49,01	6	2	75,00	25,00	1	0	100,00	0,00	188	176	364	51,65	48,35
Infartos e outras patoloxías non traumáticas	17	6	73,91	26,09	27	9	75,00	25,00	14	1	93,33	6,67	58	16	74	78,38	21,62
Outros contactos	0	1	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	1	1	0,00	100,00
Total	17.620	6.889	71,89	28,11	346	53	86,72	13,28	51	3	94,44	5,56	18.017	6.945	24.962	72,18	27,82

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Sobreesforzos	5.602	2.397	70,03	29,97	14	3	82,35	17,65	0	0	0,00	0,00	5.616	2.400	8.016	70,06	29,94

Pola importancia numérica e a heteroxeneidade do grupo 7 faise a desagregación dos accidentes por sobreesforzos.

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Na análise dos accidentes segundo a natureza da lesión producida (cadro 9.14) pode observarse que o 54,4% do total de accidentes son “torceduras, escordaduras e distensións”, a maioría de carácter leve. A porcentaxe é practicamente a mesma que a de 2018 e 2019. A maioría dos accidentes graves tiveron como consecuencia fracturas óseas, co 48,1% (o 51,4% en 2019), mentres que a maior porcentaxe dos accidentes mortais produciu lesións múltiples (29,6%); infartos, derramos e outras patoloxías non traumáticas (27,7%) e conmocións e lesións internas (tamén o 27,7%).

En atención á parte do corpo lesionada (cadro 9.15), as mans ocupan o primeiro lugar. Xunto coas extremidades inferiores, agás os pes, foron a parte lesionada no 48,9% do total de accidentes en 2020. Esas mesmas partes do corpo agrupan a maioría dos accidentes graves, o 37,1%, idéntica porcentaxe que en 2019.

Cadro 9.14

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo a natureza da lesión por gravidade. Galicia. 2020

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Lesións superficiais e feridas abertas	5.764	1.782	76,38	23,62	37	2	94,87	5,13	0	0	0,00	0,00	5.801	1.784	7.585	76,48	23,52
Fracturas de ósos	1.752	549	76,14	23,86	161	31	83,85	16,15	1	0	100,00	0,00	1.914	580	2.494	76,74	23,26
Torceduras, escordaduras e distensións	9.368	4.185	69,12	30,88	28	4	87,50	12,50	0	0	0,00	0,00	9.396	4.189	13.585	69,16	30,84
Amputacións traumáticas	71	7	91,03	8,97	28	2	93,33	6,67	0	0	0,00	0,00	99	9	108	91,67	8,33
Conmocións e lesións internas	105	46	69,54	30,46	23	1	95,83	4,17	15	0	100,00	0,00	143	47	190	75,26	24,74
Queimaduras, escaldaduras e conxelacións	328	199	70,24	29,76	8	1	88,89	11,11	0	0	0,00	0,00	336	140	476	70,59	29,41
Envenenamentos e infeccións	43	114	27,39	72,61	5	1	83,33	16,67	0	0	0,00	0,00	48	115	163	29,45	70,55
Afogamentos e asfixias	5	5	50,00	50,00	1	0	100,00	0,00	7	0	100,00	0,00	13	5	18	72,22	27,78
Efectos do ruído, vibracións e presión	13	2	86,67	13,33	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	14	2	16	87,50	12,50
Ambiente térmico e radiacións	43	1	97,73	2,27	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	44	1	45	97,78	2,22
Danos psicolóxicos e choques traumáticos	14	15	48,28	51,72	1	1	50,00	50,00	0	0	0,00	0,00	15	16	31	48,39	51,61
Lesións múltiples	94	36	72,31	27,69	25	1	96,15	3,85	14	2	87,50	12,50	133	39	172	77,33	22,67
Infartos, derramos e outras patoloxías non traumáticas	17	7	70,83	29,17	27	9	75,00	25,00	14	1	93,33	6,67	58	17	75	77,33	22,67
Outras non incluídas ou sen especificar	3	1	75,00	25,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	1	4	75,00	25,00
Total	17.620	6.889	71,89	28,11	346	53	86,72	13,28	51	3	94,44	5,56	18.017	6.945	24.962	72,18	27,82

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.15

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo a parte do corpo lesionada por gravidade. Galicia. 2020

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Cabeza	238	78	75,32	24,68	12	1	92,31	7,69	4	0	100,00	0,00	254	79	333	76,28	23,72
Cranio	73	34	68,22	31,78	16	3	84,21	15,79	9	1	90,00	10,00	98	38	136	72,06	27,94
Cara (agás ollos)	225	53	80,94	19,06	9	1	90,00	10,00	2	0	100,00	0,00	236	54	290	81,38	18,62
Ollos	835	122	87,25	12,75	10	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	845	122	967	87,38	12,62
Pescozo	497	314	61,28	38,72	4	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	501	314	815	61,47	38,53
Lombo	2.178	883	71,15	28,85	19	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2.197	883	3.080	71,33	28,67
Tórax	941	249	79,08	20,92	55	7	88,71	11,29	15	0	100,00	0,00	1.011	256	1.267	79,79	20,21
Extremidades superiores (agás mans)	2.350	1.011	69,92	30,08	28	16	63,64	36,36	0	0	0,00	0,00	2.378	1.027	3.405	69,84	30,16
Mans	4.615	1.855	71,33	28,67	56	8	87,50	12,50	0	0	0,00	0,00	4.671	1.863	6.534	71,49	28,51
Extremidades inferiores (agás pés)	4.084	1.498	73,16	26,84	74	10	88,10	11,90	0	0	0,00	0,00	4.158	1.508	5.666	73,39	26,61
Pés	1.177	499	70,23	29,77	20	1	95,24	4,76	0	0	0,00	0,00	1.197	500	1.697	70,54	29,46
Lesións múltiples	407	292	58,23	41,77	43	6	87,76	12,24	21	2	91,30	8,70	471	300	771	61,09	38,91
Outras non incluídas ou sen especificar	0	1	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	1	1	0,00	100,00
Total	17.620	6.889	71,89	28,11	346	53	86,72	13,28	51	3	94,44	5,56	18.017	6.945	24.962	72,18	27,82

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

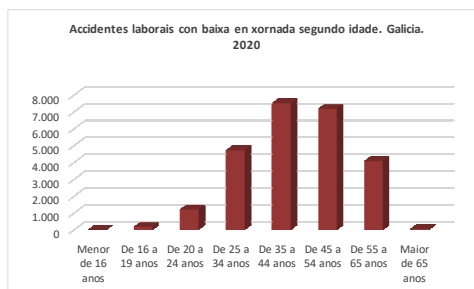
En canto á idade dos accidentados (cadro 9.16), conséntase unha relación bastante acusada entre esta e a gravidade dos accidentes. A maioría dos accidentes de traballo concéntranse no intervalo entre 35 e 44 anos (o 30,1% dos accidentes de 2020 fronte ao 31% do total dos accidentes de 2019); mentres que o intervalo de 45 a 54 anos agrupa a maior porcentaxe de accidentes graves, o 34,6%. Polo que respecta aos accidentes mortais, os intervalos de maior sinistralidade son os mesmos, se ben é aínda máis acusada a súa sinistralidade. Así, mentres o intervalo de 45 a 54 anos agrupa o 42,6% dos accidentes mortais, o de 35 a 44 anos acapara o 27,8% destes accidentes. Entre ambos os dous intervalos agrupan, polo tanto, o 56,1% dos accidentes graves e o 70,4% dos accidentes mortais.

Cadro 9.16

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo idade por gravidade. Galicia 2020

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Menor de 16 anos	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
De 16 a 19 anos	139	42	76,80	23,20	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	142	42	184	77,17	22,83
De 20 a 24 anos	949	251	79,08	20,92	7	1	87,50	12,50	0	0	0,00	0,00	956	252	1.208	79,14	20,86
De 25 a 34 anos	3.483	1.199	74,39	25,61	37	4	90,24	9,76	4	0	100,00	0,00	3.524	1.203	4.727	74,55	25,45
De 35 a 44 anos	5.509	1.903	74,33	25,67	80	8	90,91	9,09	14	1	93,33	6,67	5.603	1.912	7.515	74,56	25,44
De 45 a 54 anos	4.924	2.103	70,07	29,93	124	14	89,86	10,14	22	1	95,65	4,35	5.070	2.118	7.188	70,53	29,47
De 55 a 65 anos	2.574	1.379	65,12	34,88	92	25	78,63	21,37	11	1	91,67	8,33	2.677	1.405	4.082	65,58	34,42
Maíor de 65 anos	41	12	77,36	22,64	3	1	75,00	25,00	0	0	0,00	0,00	44	13	57	77,19	22,81
Total	17.620	6.889	71,89	28,11	346	53	86,72	13,28	51	3	94,44	5,56	18.017	6.945	24.962	72,18	27,82

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

A distribución da sinistralidade en función do cadro de persoal da empresa (cadro 9.17) permite constatar unha relación directa entre ambos os factores, de xeito que, tanto en 2020 coma en anos anteriores, as empresas de entre 5 e 25 traballadores concentran a maior porcentaxe do total de accidentes (o 26,6% en 2020; o 26% en 2019 e o 27,5%, en 2018), igual que ocorre cos accidentes graves (o 28,1% en 2020; o 25% en 2019, e o 28,6% en 2018), e os mortais (o 37% en 2020; o 23,2% en 2019, e o 44,2% en 2018). Resulta determinante sinalar que o 44,4% dos accidentes graves de 2020 (o 45,8% en 2019) e o 61,1% dos mortais (o 41,1% en 2019, cun forte incremento neste caso) tiveron lugar en empresas de ata 25 persoas traballadoras.

Cadro 9.17

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo o cadro de persoal por gravidade. Galicia. 2020

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Conta propia	1.539	419	78,60	21,40	92	12	88,46	11,54	6	1	85,71	14,29	1.637	432	2.069	79,12	20,88
De 1 a 4	2.055	528	79,56	20,44	58	7	89,23	10,77	13	0	100,00	0,00	2.126	535	2.661	79,89	20,11
De 5 a 25	5.504	1.012	84,47	15,53	106	6	94,64	5,36	20	0	100,00	0,00	5.630	1.018	6.648	84,69	15,31
De 26 a 50	2.442	571	81,05	18,95	33	2	94,29	5,71	5	0	100,00	0,00	2.480	573	3.053	81,23	18,77
De 51 a 100	2.067	780	72,60	27,40	22	4	84,62	15,38	2	1	66,67	33,33	2.091	785	2.876	72,71	27,29
De 101 a 250	1.929	1.170	62,25	37,75	12	2	85,71	14,29	4	1	80,00	20,00	1.945	1.173	3.118	62,38	37,62
De 251 a 500	1.116	741	60,10	39,90	13	5	72,22	27,78	0	0	0,00	0,00	1.129	746	1.875	60,21	39,79
De 501 a 1.000	381	539	41,41	58,59	2	1	66,67	33,33	1	0	100,00	0,00	384	540	924	41,56	58,44
Máis de 1.000	587	1.129	34,21	65,79	8	14	36,36	63,64	0	0	0,00	0,00	595	1.143	1.738	34,23	65,77
Total	17.620	6.889	71,89	28,11	346	53	86,72	13,28	51	3	94,44	5,56	18.017	6.945	24.962	72,18	27,82

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Nos seguintes cadros, 9.18 e 9.19, examínanse os accidentes segundo a antigüidade do traballador accidentado na empresa e no posto de traballo, con resultados que poden resultar paradoxais. Conforme o primeiro destes criterios, o maior número de accidentados concéntrase nos últimos anos no segmento daqueles que teñen unha antigüidade na empresa de máis de tres anos (o 41% en 2020; o 40,2% en 2019; e o 40,3% en 2018), seguido daqueles que teñen unha antigüidade inferior aos tres meses (o 19,1% en 2020; o 20,5% en 2019; e o 21,2% en 2018). Esa constante, pero máis acusada aínda, mantense

para os accidentes graves (en 2020, o 49,9% das persoas accidentadas teñen unha antigüidade na empresa superior aos tres anos; o 48,2% en 2019; e o 44,6% de 2018) e os mortais (en que esa porcentaxe é do 44,4% en 2020; do 53,6% en 2019, e do 40,4% en 2018). Resultados moi semellantes reflicte o cadro 9.19, que toma en conta a antigüidade no posto de traballo. Non obstante, resulta difícil extraer conclusións máis xerais sen incorporar na análise o dato da distribución da poboación asalariada, en función da natureza da súa relación laboral.

Cadro 9.18

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo segundo antigüidade na empresa por gravidade. Galicia. 2020

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes		Mulleres		Homes		Mulleres		Homes		Mulleres		Homes		Mulleres		
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Menos de 3 meses	3.227	1.474	68,64	31,36	54	2	96,43	3,57	8	0	100,00	0,00	3.289	1.476	4.765	69,02	30,98
3 meses a 6 meses	1.988	781	71,79	28,21	28	4	87,50	12,50	10	1	90,91	9,09	2.026	786	2.812	72,05	27,95
6 meses a 1 ano	1.690	620	73,16	26,84	33	4	89,19	10,81	3	0	100,00	0,00	1.726	624	2.350	73,45	26,55
1 ano a 3 anos	3.560	1.166	75,33	24,67	66	9	88,00	12,00	7	1	87,50	12,50	3.633	1.176	4.809	75,55	24,45
Máis de 3 anos	7.155	2.848	71,53	28,47	165	34	82,91	17,09	23	1	95,83	4,17	7.343	2.883	10.226	71,81	28,19
Total	17.620	6.889	71,89	28,11	346	53	86,72	13,28	51	3	94,44	5,56	18.017	6.945	24.962	72,18	27,82

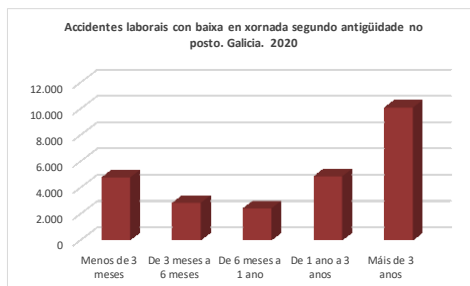
Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.19

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo segundo antigüidade no posto de traballo por gravidade. Galicia. 2020

Evolución de la mortalidad en función de la edad según el diagnóstico y el tipo de muerte por gripe en Galicia 2009																	
	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Menos de 3 meses	3.221	1.485	68,44	31,56	55	2	96,49	3,51	8	0	100,00	0,00	3.284	1.487	4.771	68,83	31,17
De 3 meses a 6 meses	2.009	788	71,83	28,17	25	4	86,21	13,79	8	1	88,89	11,11	2.042	793	2.835	72,03	27,97
De 6 meses a 1 ano	1.736	637	73,16	26,84	36	4	90,00	10,00	3	0	100,00	0,00	1.775	641	2.416	73,47	26,53
De 1 ano a 3 anos	3.604	1.166	75,56	24,44	64	9	87,67	12,33	10	1	90,91	9,09	3.678	1.176	4.854	75,77	24,23
Máis de 3 anos	7.050	2.813	71,48	28,52	166	34	83,00	17,00	22	1	95,65	4,35	7.238	2.848	10.086	71,76	28,24
Total	17.620	6.889	71,89	28,11	346	53	86,72	13,28	51	3	94,44	5,56	18.017	6.945	24.962	72,18	27,82

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

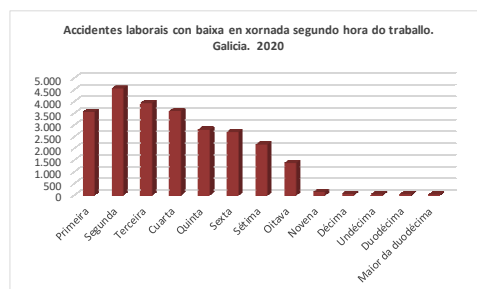
En canto á hora de traballo en que se producen os accidentes (cadro 9.20), en 2020 o 62,6% dos accidentes laborais producíronse nas catro primeiras horas de traballo. No caso dos accidentes graves foron especialmente significativas a segunda e a sexta hora, que sumaron unha porcentaxe do 35,6% dos accidentes desa natureza, ao igual que nos accidentes mortais, en que a segunda e sexta hora supuxeron o 33,3%.

Cadro 9.20

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo a hora do traballo por gravidade. Galicia. 2020

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Primeira	2.224	1.272	63,62	36,38	39	12	76,47	23,53	7	1	87,50	12,50	2.270	1.285	3.555	63,85	36,15
Segunda	3.093	1.367	69,35	30,65	77	8	90,59	9,41	8	0	100,00	0,00	3.178	1.375	4.553	69,80	30,20
Terceira	2.786	1.081	72,05	27,95	47	10	82,46	17,54	4	0	100,00	0,00	2.837	1.091	3.928	72,23	27,77
Quarta	2.538	1.013	71,47	28,53	31	6	83,78	16,22	6	0	100,00	0,00	2.575	1.019	3.594	71,65	28,35
Quinta	2.024	707	74,11	25,89	48	5	90,57	9,43	6	0	100,00	0,00	2.078	712	2.790	74,48	25,52
Sexta	2.033	593	77,42	22,58	53	4	92,98	7,02	10	0	100,00	0,00	2.096	597	2.693	77,83	22,17
Sétima	1.655	464	78,10	21,90	33	6	84,62	15,38	5	1	83,33	16,67	1.693	471	2.164	78,23	21,77
Oitava	1.036	316	76,63	23,37	15	1	93,75	6,25	4	1	80,00	20,00	1.055	318	1.373	76,84	23,16
Novena	104	37	73,76	26,24	1	1	50,00	50,00	0	0	0,00	0,00	105	38	143	73,43	26,57
Décima	39	17	69,64	30,36	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	40	17	57	70,18	29,82
Undécima	33	4	89,19	10,81	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	33	4	37	89,19	10,81
Duodécima	33	10	76,74	23,26	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	35	10	45	77,78	22,22
Maior da duodécima	22	8	73,33	26,67	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	22	8	30	73,33	26,67
Total	17.620	6.889	71,89	28,11	346	53	86,72	13,28	51	3	94,44	5,56	18.017	6.945	24.962	72,18	27,82

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

No que ten que ver coas horas do día en que se produciron en 2020 os accidentes laborais (cadro 9.21) obsérvase que a franxa entre as 10:00 e as 14:00 horas é a que máis accidentes reflicte, de xeito que esa franxa horaria concentrou a maior porcentaxe do total accidentes, o 40,6%, e dos accidentes graves, o 42,1%; non obstante, nos accidentes mortais a franxa horaria de maior sinistralidade resultou ser a que vai das 16:00 ás 18:00 horas, co 27,8% dos accidentes mortais.

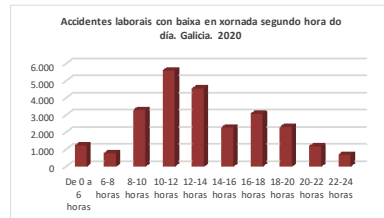
Se centramos a mirada nos días en que ocorren os accidentes (cadro 9.22), conséntese que a cifra total de accidentes vai diminuindo en 2020 de xeito constante de luns a domingo, comportamento que nada ten que ver co dos accidentes graves e mortais. No caso dos accidentes graves os días de maior sinistralidade en 2020 resultaron ser os martes e os mércores (o 43,3% dos accidentes graves ocorreron neses días); mentres que, no caso dos accidentes mortais, luns e xoves concentraron o 46,3% dos accidentes desta natureza.

Cadro 9.21

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo a hora do día por gravidade. Galicia. 2020

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes		% Mulleres		Homes		% Mulleres		Homes		% Mulleres		Homes		% Mulleres		
	Homes	Mulleres	%	% Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Mulleres	
De 0 a 6 horas	899	309	74,42	25,58	14	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	914	309	1.223	74,73	25,27
6-8 horas	515	246	67,67	32,33	10	3	76,92	23,08	1	0	100,00	0,00	526	249	775	67,87	32,13
8-10 horas	2.267	979	69,84	30,16	36	9	80,00	20,00	6	0	100,00	0,00	2.309	988	3.297	70,03	29,97
10-12 horas	4.028	1.458	73,42	26,58	88	12	88,00	12,00	10	0	100,00	0,00	4.126	1.470	5.596	73,73	26,27
12-14 horas	3.218	1.244	72,12	27,88	57	11	83,82	16,18	10	0	100,00	0,00	3.285	1.255	4.540	72,36	27,64
14-16 horas	1.557	685	69,45	30,55	31	2	93,94	6,06	3	1	75,00	25,00	1.591	688	2.279	69,81	30,19
16-18 horas	2.345	645	78,43	21,57	63	5	92,65	7,35	15	0	100,00	0,00	2.423	650	3.073	78,85	21,15
18-20 horas	1.671	591	73,87	26,13	29	8	78,38	21,62	3	0	100,00	0,00	1.703	599	2.302	73,98	26,02
20-22 horas	670	497	57,41	42,59	13	3	81,25	18,75	2	1	66,67	33,33	685	501	1.186	57,76	42,24
22-24 horas	450	235	65,69	34,31	5	0	100,00	0,00	0	1	0,00	100,00	455	236	691	65,85	34,15
Total	17.620	6.889	71,89	28,11	346	53	86,72	13,28	51	3	94,44	5,56	18.017	6.945	24.962	72,18	27,82

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

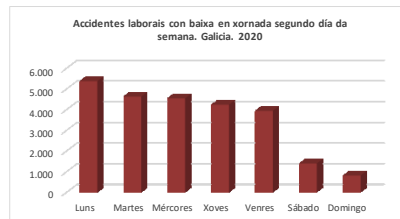

Cadro 9.22

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo o día da semana por gravidade. Galicia. 2020

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
			%	%			%	%			%	%			%	%	
	Homes	Mulheres			Homes	Mulheres	Homes		Homes	Mulheres	Homes	Mulheres	Homes	Mulheres	Total	%	%
Luns	3.899	1.387	73,76	26,24	60	18	76,92	23,08	13	0	100,00	0,00	3.972	1.405	5.377	73,87	26,13
Martes	3.354	1.184	73,91	26,09	81	6	93,10	6,90	7	1	87,50	12,50	3.442	1.191	4.633	74,29	25,71
Mércores	3.306	1.149	74,21	25,79	76	10	88,37	11,63	7	0	100,00	0,00	3.389	1.159	4.548	74,52	25,48
Xoves	3.007	1.151	72,32	27,68	60	12	83,33	16,67	11	1	91,67	8,33	3.078	1.164	4.242	72,56	27,44
Venres	2.819	1.074	72,41	27,59	41	2	95,35	4,65	9	0	100,00	0,00	2.869	1.077	3.946	72,71	27,29
Sábado	801	573	58,30	41,70	18	4	81,82	18,18	3	0	100,00	0,00	822	577	1.399	58,76	41,24
Domingo	434	371	53,91	46,09	10	1	90,91	9,09	1	0	100,00	0,00	445	372	817	54,47	45,53
Total	17.620	6.889	71,89	28,11	346	53	86,72	13,28	51	3	94,44	5,56	18.017	6.945	24.962	72,18	27,82

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

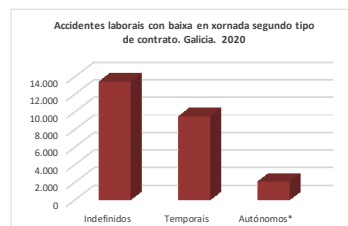

Polo que respecta á natureza da relación laboral, indefinida ou temporal, que liga ás persoas traballadoras coas súas empresas, hai que comezar por sinalar que as persoas traballadoras con contrato indefinido vense afectadas por accidentes de traballo en maior medida que as persoas traballadoras con contrato temporal (cadro 9.23), aínda que é preciso examinar a distribución por este concepto da poboación asalariada (cadro 9.24) para facer unha diagnose máis precisa.

Cadro 9.23

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo o tipo de contrato por gravidade. Galicia. 2020

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes		Mulleres		Homes		Mulleres		Homes		Mulleres		Homes		Mulleres		
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
Indefinidos	9.514	3.700	72,00	28,00	143	28	83,63	16,37	28	1	96,55	3,45	9.685	3.729	13.414	72,20	27,80
Temporais	6.567	2.770	70,33	29,67	111	13	89,52	10,48	17	1	94,44	5,56	6.695	2.784	9.479	70,63	29,37
Autónomos*	1.539	419	78,60	21,40	92	12	88,46	11,54	6	1	85,71	14,29	1.637	432	2.069	79,12	20,88
Total	17.620	6.889	71,89	28,11	346	53	86,72	13,28	51	3	94,44	5,56	18.017	6.945	24.962	72,18	27,82

(*) Persoas traballadoras autónomas coas contínuencias profesionais cubertas.
Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.24**Poboación ocupada asalariada
segundo tipo de contrato⁽¹⁾. Galicia. 2020**

	Nº	%
Contrato indefinido	659,9	76%
Contrato temporal	208,7	24%
Total	868,6	100%

Elaboración propia.

(1) Datos en miles media dos 4 trimestres do ano.

Fonte: IGE, EPA.

Incorporando ese dato imprescindible, resulta que en 2020, en que as persoas traballadoras indefinidas supoñían o 76,0% da poboación asalariada (porcentaxe que subiu 2,5 puntos respecto do de 2019) concentraron o 58,6% do total de accidentes de traballo (o 56,7% en 2019), o 58,0% dos accidentes graves (o 59,5% en 2019) e o 61,5% dos accidentes mortais (o 60,5% en 2019), en todos os casos excluindo os accidentes sufridos polas persoas traballadoras autónomas. Mentres que, nese mesmo ano, as persoas traballadoras temporais, o 26,5% da poboación asalariada (2,5 puntos menos que en 2019), sufriron o 41,4% do total de accidentes de traballo (o 43,3% en 2019), o 42,0% dos accidentes graves (o 40,5% en 2019) e o 38,3% dos accidentes mortais (o 39,5% en 2019).

Tendo en conta a categoría das persoas accidentadas (cadro 9.25), en 2020, ao igual que en 2019, sufriron a maior porcentaxe do total de accidentes e de accidentes graves as persoas traballadoras “artesás e traballadoras cualificadas das industrias manufactureiras e construción”, mentres que as “operadoras de instalacións e maquinaria, e montadoras” concentraron a maior porcentaxe de accidentes mortais, neste último caso ao igual que ocorreu en 2018 e 2019.

Cadro 9.25**Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo a categoría profesional⁽¹⁾ por gravidade. Galicia. 2020**

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Ocupacións elementais	4.113	2.021	67,05	32,95	58	15	79,45	20,55	9	2	81,82	18,18	4.180	2.038	6.218	67,22	32,78
Operadores de instalacións e maquinaria, e montadores	2.892	215	93,08	6,92	63	4	94,03	5,97	13	0	100,00	0,00	2.968	219	3.187	93,13	6,87
Artesáns e traballadores cualificados das industrias manufactureiras e a construción (agás operadores de instalacións)	7.272	852	89,51	10,49	147	0	100,00	0,00	10	0	100,00	0,00	7.429	852	8.281	89,71	10,29
Traballadores cualificados no sector agrícola, gandeiro, forestal e pesqueiro	1.134	197	85,20	14,80	48	3	94,12	5,88	12	0	100,00	0,00	1.194	200	1.394	85,85	14,35
Traballadores de servizos de restauración, persoas, protección e vendedores	1.258	2.733	31,52	68,48	9	10	47,37	52,63	2	1	66,67	33,33	1.269	2.744	4.013	31,62	68,38
Empregados contables, administrativos e outros empregados de oficina	191	263	42,07	57,93	3	5	37,50	62,50	3	0	100,00	0,00	197	268	465	42,37	57,63
Técnicos; profesionais de apoio	528	162	76,52	23,48	9	4	69,23	30,77	1	0	100,00	0,00	538	166	704	76,42	23,58
Técnicos e profesionais científicos e intelectuais	131	399	24,72	75,28	5	10	33,33	66,67	1	0	100,00	0,00	137	409	546	25,09	74,91
Directores e xerentes	101	47	68,24	31,76	4	2	66,67	33,33	0	0	0,00	0,00	105	49	154	68,18	31,82
Ocupacións militares	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Total	17.620	6.889	71,89	28,11	346	53	86,72	13,28	51	3	94,44	5,56	18.017	6.945	24.962	72,18	27,82

(1) Codificación da clasificación nacional de ocupacións (CNO) 2011.

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

O cadro 9.26 reflicte as persoas traballadoras accidentadas, tomando como criterio a súa nacionalidade.

Cadro 9.26

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo nacionalidade da persoa traballadora por gravidade. Galicia. 2020

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	Mulleres	Homes	Mulleres	%	Mulleres	Homes	Mulleres	%	Mulleres	Homes	Mulleres	Total	%	%
EUROPA	16.967	6.705	71,68	28,32	336	50	87,05	12,95	50	3	94,34	5,66	17.353	6.758	24.111	71,97	28,03
España	16.420	6.616	71,28	28,72	324	50	86,63	13,37	46	3	93,88	6,12	16.790	6.669	23.459	71,57	28,43
Alemaña	4	1	80,00	20,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	1	5	80,00	20,00
Bélica	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Bosnia-Herzegovina	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Bulgaria	10	4	71,43	28,57	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	10	4	14	71,43	28,57
Chequia	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Finlandia	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Francia	5	6	45,45	54,55	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	5	6	11	45,45	54,55
Italia	40	8	83,33	16,67	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	41	8	49	83,67	16,33
Lituania	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
Moldova	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Polonia	8	1	88,89	11,11	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	8	1	9	88,89	11,11
Portugal	325	48	87,13	12,87	8	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	336	48	384	87,50	12,50
Reino Unido	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Romanía	128	19	87,07	12,93	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	132	19	151	87,42	12,58
Rusia	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Suecia	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Suíza	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Ucraina	8	1	88,89	11,11	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	8	1	9	88,89	11,11
Resto Europa	2	1	66,67	33,33	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	1	3	66,67	33,33
ASIA	30	1	96,77	3,23	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	30	1	31	96,77	3,23
Armenia	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Bangladesh	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Filipinas	4	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	4	100,00	0,00
Indonesia	11	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	11	0	11	100,00	0,00
Paxistán	4	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	4	100,00	0,00
Síria, República Árabe	4	1	80,00	20,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	1	5	80,00	20,00
Turquía	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Resto Asia	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
ÁFRICA	249	24	91,21	8,79	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	252	24	276	91,30	8,70
Angola	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
Alxeria	5	1	83,33	16,67	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	5	1	6	83,33	16,67
Cabo Verde	7	2	77,78	22,22	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	7	2	9	77,78	22,22
Camerún	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Gana	8	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	8	0	8	100,00	0,00
Gambia	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Guinea	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
Mali	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Marrocos	133	13	91,10	8,90	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	135	13	148	91,22	8,78
Mauritania	4	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	4	100,00	0,00
Nixeria	7	3	70,00	30,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	7	3	10	70,00	30,00
Senegal	66	5	92,96	7,04	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	67	5	72	93,06	6,94
Resto África	7	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	7	0	7	100,00	0,00
AMÉRICA	373	159	70,11	29,89	7	3	70,00	30,00	1	0	100,00	0,00	381	162	543	70,17	29,83
Arxentina	26	6	81,25	18,75	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	26	6	32	81,25	18,75
Bolivia	3	3	50,00	50,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	3	6	50,00	50,00
Brasil	41	31	56,94	43,06	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	44	31	75	58,67	41,33
Chile	5	0	100,00	0,00	0	1	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	5	1	6	83,33	16,67
Colombia	68	23	74,73	25,27	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	68	23	91	74,73	25,27
Cuba	21	11	65,63	34,38	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	23	11	34	67,65	32,35
Dominicana, República	15	7	68,18	31,82	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	15	7	22	68,18	31,82
Ecuador	11	2	84,62	15,38	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	11	2	13	84,62	15,38
Estados Unidos	3	1	75,00	25,00	0	1	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	3	2	5	60,00	40,00
Honduras	3	5	37,50	62,50	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	5	8	37,50	62,50
México	3	2	60,00	40,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	2	5	60,00	40,00
Nicaragua	1	1	50,00	50,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	1	2	50,00	50,00
O Salvador	1	1	50,00	50,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	1	2	50,00	50,00
Paraguay	5	9	35,71	64,29	0	1	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	5	10	15	33,33	66,67
Perú	68	12	85,00	15,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	70	12	82	85,37	14,63
Uruguay	17	13	56,67	43,33	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	17	13	30	56,67	43,33
Venezuela	80	32	71,43	28,57	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	81	32	113	71,68	28,32
Resto América	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Apátridas	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
TOTAL	17.620	6.889	71,89	28,11	346	53	86,72	13,28	51	3	94,44	5,56	18.017	6.945	24.962	72,18	27,82

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

9.6. Exame específico dos accidentes mortais

Neste apartado, examínase especificamente os accidentes laborais mortais ocorridos en 2020, todo o cal vai supoñer unha concreción dos datos referidos a eles dentro da exposición global da sinistralidade dos apartados anteriores.

No cadro 9.27, e tomando en consideración tan só os accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo, excluindo polo tanto os accidentes *in itinere*, conséntase que, en 2020, Pontevedra tivo o maior número de accidentes mortais, o 44,4% do total de Galicia. A Provincia da Coruña concentrou o 31,5%. Entre as dúas concentraron, polo tanto, o 75,9% do total dos accidentes mortais de Galicia (o 69,6% en 2019). Deste total

de accidentes mortais, foron vítimas 3 mulleres, o 5,6% (catro en 2019, que supuxeron o 7,1%). Unha muller foi vítima de accidente mortal *in itinere*.

Cadro 9.27

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo e in itinere. Por provincias. Galicia. 2020

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Galicia				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
En xornada de traballo	16	1	94,12	5,88	10	1	90,91	9,09	2	0	100,00	0,00	23	1	95,83	4,17	51	3	54	94,4	5,6
In itinere	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	1	80,00	20,00	6	1	7	85,7	14,3
Total	18	1	94,7	5,3	10	1	90,9	9,1	2	0	100,0	0,0	27	2	93,1	6,9	57	4	61	93,4	6,6

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Como reflicte o cadro 9.28, o 39,3% (o 38,5% en 2019) dos accidentes de traballo mortais ocorridos en Galicia en 2020 tiveron lugar en desprazamentos durante a xornada laboral, destacando os 12 ocorridos na provincia de Pontevedra, un menos que en 2019. Este tipo de accidentes e os accidentes *in itinere* supuxeron o 50,8% dos accidentes mortais de 2020. De entre todos os datos reflectidos no cadro que comentamos, destaca o feito de ser homes a totalidade dos falecidos en 2020 por desprazamentos durante a xornada laboral, e seis dos sete falecidos por accidentes *in itinere*.

Cadro 9.28

Accidentes laborais mortais segundo o lugar do accidente. Por provincias. Galicia. 2020

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Galicia				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
No centro ou lugar de traballo habitual	8	1	88,89	11,11	3	1	75,00	25,00	1	0	100,00	0,00	5	1	83,33	16,67	17	3	20	85,0	15,00
En desprazamento na xornada laboral	5	0	100,00	0,00	6	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	12	0	100,00	0,00	24	0	24	100,0	0,00
In itinere	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	1	80,00	20,00	6	1	7	85,7	14,29
Nóstron centro ou lugar de traballo	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	6	0	100,00	0,00	10	0	10	100,0	0,00
Total	18	1	94,74	5,26	10	1	90,91	9,09	2	0	100,00	0,00	27	2	93,10	6,90	57	4	61	93,44	6,56

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

O cadro 9.29 reflicte que o maior número de accidentes de traballo mortais prodúcese no sector servizos, se ben este sector representou en 2020 o 35,2% do total de accidentes mortais, cifra moi lonxe do 50% de 2019. Esta cifra de 2020 é moi similar á de 2018, ano no que, a pesar de ser tamén o primeiro sector na sinistralidade de maior gravidade, o sector servizos supuxera o 34,6% do total de accidentes mortais. Seguen ao sector servizos a industria, co 18,5% (o 21,4% en 2019), e a construción e a pesca, cada un deles co 16,7%.

Pero, se poñemos en relación o número total de accidentes de traballo coa poboación asalariada en cada un dos sectores produtivos en 2020 (cadro 9.5.1), resulta que o sector servizos, que ocupou un 71,8% dos asalariados concentrou unha porcentaxe de accidentes mortais sensiblemente inferior, o 35,2%, segundo se ven de dicir. Algo parecido, aínda quer con moita menor intensidade, ocorre co sector industrial, que ocupou ao 19,2% dos asalariados, concentrando o 18,5% dos accidentes laborais con resultado de morte. En sentido contrario hai que referirse aos sectores da construción e primario, que teñen unha porcentaxe de poboación ocupada que sofre un nivel da sinistralidade máis grave porcentualmente moi superior. Así, o sector da construción,

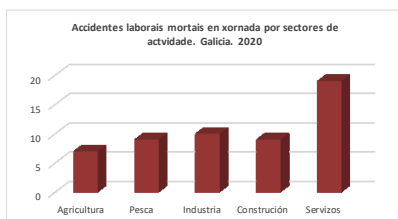
cunha porcentaxe de asalariados do 5,8%, concentrou o 16,7% dos accidentes mortais; e o sector primario, que ocupa ao 3,2% do total de asalariados, concentrou o 29,6% dos accidentes mortais, porcentaxe este moi superior ao dos sectores industrial e da construción.

Cadro 9.29

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo por sectores de actividade. Por provincias. Galicia. 2020

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Galicia				
			%	%			%	%			%	%			%	%			%	%	
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
Agricultura	3	0	100,00	0,00	2	1	66,67	33,33	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	6	1	7	85,71	14,29
Pesca	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	7	0	100,00	0,00	9	0	9	100,00	0,00
Industria	2	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	5	1	83,33	16,67	9	1	10	90,00	10,00
Construción	2	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	9	0	9	100,00	0,00
Servizos	7	1	87,50	12,50	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	7	0	100,00	0,00	18	1	19	94,74	5,26
Total	16	1	94,12	5,88	10	1	90,91	9,09	2	0	100,00	0,00	23	1	95,83	4,17	51	3	54	94,44	5,56

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Segundo a forma do accidente, destacan, un ano máis, os “infartos e outras patoloxías non traumáticas”, que representan o 27,8% dos accidentes mortais (o 28,6% en 2019 e o 32,7% en 2018).

Cadro 9.30

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo a forma do accidente. Por provincias. Galicia. 2020

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Galicia				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Contacto coa corrente eléctrica, lume e substancias perigosas	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Afegamentos, sepultamentos	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	6	0	100,00	0,00	7	0	7	100,00	0,00
Caiadas e golpes con esmagamentos contra obxectos inmóviles	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	100,00	0,00	4	0	4	100,00	0,00
Choques ou golpes contra obxectos en movemento	4	0	100,00	0,00	5	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	100,00	0,00	12	0	12	100,00	0,00
Contacto con axeite corrente ou punzante	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Esmagamentos por atrapamentos e amputacións	3	0	100,00	0,00	2	1	66,67	33,33	2	0	100,00	0,00	5	1	83,33	16,67	12	2	14	85,71	14,29
Sobreesforzos, trauma psíquico e exposicións a radiacións	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Mordeduras, patadas, picaduras	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Infartos e outras patoloxías non traumáticas	8	1	88,89	11,11	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	5	0	100,00	0,00	14	1	15	93,33	6,67
Outros contactos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Total	16	1	94,12	5,88	10	1	90,91	9,09	2	0	100,00	0,00	23	1	95,83	4,17	51	3	54	94,44	5,56

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

A continuación, nos cadros 9.31 a 9.36, reflíctense outras variables que inciden na ocorrencia dos accidentes mortais.

Cadro 9.31

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo a natureza da lesión. Por provincias. Galicia. 2020

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Lesións superficiais e feridas abertas	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Fracturas de ósos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	1	100,0	0,0
Torceduras, escordaduras e distensións	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Amputacións traumáticas	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Conmocións e lesións internas	4	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	7	0	100,00	0,00	15	0	15	100,0	0,0
Queimaduras, escaldaduras e conxelación	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Envenenamentos e infeccións	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Afogamentos e asfixias	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	6	0	100,00	0,00	7	0	7	100,0	0,0
Efectos do ruído, vibracións e presión	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Ambiente térmico e radiacións	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Danos psicolóxicos e choques traumáticos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Lesións múltiples	3	0	100,00	0,00	5	1	83,33	16,67	2	0	100,00	0,00	4	1	80,00	20,00	14	2	16	87,5	12,5
Infartos, derramos e outras patoloxías non traumáticas	8	1	88,89	11,11	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	5	0	100,00	0,00	14	1	15	93,3	6,7
Outras non incluídas ou sen especificar	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Total	16	1	94,12	5,88	10	1	90,91	9,09	2	0	100,00	0,00	23	1	95,83	4,17	51	3	54	94,44	5,56

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.32

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo a parte do corpo lesionada. Por provincias. Galicia. 2020

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Galicia				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Cabeza	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	4	100,00	0,00
Cráneo	2	1	66,67	33,33	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	6	0	100,00	0,00	9	1	10	90,00	10,00
Cara (agás ollos)	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Ollos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Pescozo	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Lombo	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Tórax	6	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	8	0	100,00	0,00	15	0	15	100,00	0,00
Extremidades superiores (agás mans)	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Mans	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Extremidades inferiores (agás pés)	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Pés	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Lesións múltiples	5	0	100,00	0,00	6	1	85,71	14,29	2	0	100,00	0,00	8	1	88,89	11,11	21	2	23	91,30	8,70
Outras non incluídas ou sen especificar	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Total	16	1	94,12	5,88	10	1	90,91	9,09	2	0	100,00	0,00	23	1	95,83	4,17	51	3	54	94,44	5,56

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.33

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo nacionalidade da persoa traballadora. Por provincias. Galicia. 2020

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Galicia				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Europa	16	1	94,12	5,88	10	1	90,91	9,09	2	0	100,00	0,00	22	1	95,65	4,35	50	3	53	94,34	5,66
España	14	1	93,33	6,67	9	1	90,00	10,00	1	0	100,00	0,00	22	1	95,65	4,35	46	3	49	93,88	6,12
Resto de Europa	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	4	100,00	0,00
Asia	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
África	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
América	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Total	16	1	94,12	5,88	10	1	90,91	9,09	2	0	100,00	0,00	23	1	95,83	4,17	51	3	54	94,44	5,56

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.34

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo a hora do traballo. Por provincias. Galicia. 2020

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Galicia				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Primeira	2	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	1	75,00	25,00	7	1	8	87,50	12,50
Segunda	2	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	100,00	0,00	8	0	8	100,00	0,00
Terceira	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	100,00	0,00	4	0	4	100,00	0,00
Cuarta	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	100,00	0,00	6	0	6	100,00	0,00
Quinta	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	6	0	6	100,00	0,00
Sexta	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	6	0	100,00	0,00	10	0	10	100,00	0,00
Sétima	2	0	100,00	0,00	1	1	50,00	50,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	5	1	6	83,33	16,67
Oitava	3	1	75,00	25,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	1	5	80,00	20,00
Novena	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Décima	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Undécima	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Duodécima	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Mañá da duodécima	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Total	16	1	94,12	5,88	10	1	90,91	9,09	2	0	100,00	0,00	23	1	95,83	4,17	51	3	54	94,44	5,56

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.35

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo segundo a hora do día. Por provincias. Galicia. 2020

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Galicia				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
00.00 - 05.59	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
06.00 - 07.59	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
08.00 - 09.59	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	100,00	0,00	6	0	6	100,00	0,00
10.00 - 11.59	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	6	0	100,00	0,00	10	0	10	100,00	0,00
12.00 - 13.59	4	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	100,00	0,00	10	0	10	100,00	0,00
14.00 - 15.59	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	1	66,67	33,33	3	1	4	75,00	25,00
16.00 - 17.59	4	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	7	0	100,00	0,00	15	0	15	100,00	0,00
18.00 - 19.59	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
20.00 - 21.59	0	0	0,00	0,00	2	1	66,67	33,33	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	1	3	66,67	33,33
22.00 - 23.59	0	1	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	1	1	0,00	100,00
Total	16	1	94,12	5,88	10	1	90,91	9,09	2	0	100,00	0,00	23	1	95,83	4,17	51	3	54	94,44	5,56

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.36

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo segundo o día da semana. Por provincias. Galicia. 2020

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Luns	7	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	5	0	100,00	0,00	13	0	13	100,00	0,00
Martes	2	1	66,67	33,33	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	7	1	8	87,50	12,50
Mércores	2	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	7	0	7	100,00	0,00
Xoves	3	0	100,00	0,00	3	1	75,00	25,00	0	0	0,00	0,00	5	0	100,00	0,00	11	1	12	91,67	8,33
Venres	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	6	1	85,71	14,29	9	1	10	90,00	10,00
Sábado	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
Domingo	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Total	16	1	94,12	5,88	10	1	90,91	9,09	2	0	100,00	0,00	23	1	95,83	4,17	51	3	54	94,44	5,56

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Se acaso, cómpre subliñar que, así como nos comentarios feitos ao falar do total de accidentes de traballo, as primeiras horas de traballo, a franxa entre as 10:00 e as 14:00 horas do día e os primeiros día da semana concentraban un volume significativo de accidentes laborais (ver cadros 9.20; 9.21 e 9.22), non ocorre o mesmo cos accidentes laborais mortais, en que a variabilidade é moito maior; aínda que se poden observar unha serie de pautas: os accidentes mortais, en 2020, ocorreron, sobre todo, na segunda e sexta hora do día (o 35%), entre as 16:00 e as 18:00 horas (o 27,8%) e os luns e os xoves (o 46,3%).

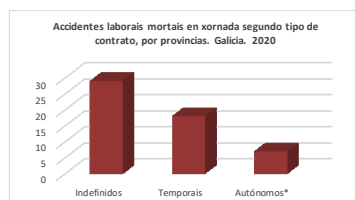
Os cadros 9.37 e 9.38 permiten ir un paso máis adiante na descrición da realidade que comentamos, mediante a súa visualización en cada unha das provincias galegas en cada un dos anos analizados.

Cadro 9.37

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo o tipo de relación coa empresa. Por provincias. Galicia. 2020

Asistencia laboral mensual en forma de trabajo segundo tipo de relación con empresa y provincia Galicia 2022																					
	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Galicia				
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
Indefinidos	12	1	92,31	7,69	4	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	11	0	100,00	0,00	28	1	29	96,55	3,45
Temporais	2	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	10	1	90,91	9,09	17	1	18	94,44	5,56
Autónomos*	2	0	100,00	0,00	2	1	66,67	33,33	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	6	1	7	85,71	14,29
Total	16	1	94,12	5,88	10	1	90,91	9,09	2	0	100,00	0,00	23	1	95,83	4,17	51	3	54	94,44	5,56

(*): persoas traballadoras autónomas con continxencias profesionais cubertas.
 Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

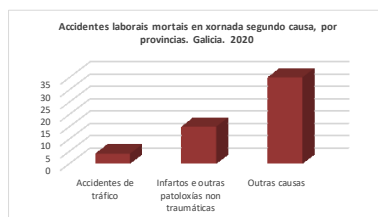

Cadro 9.38

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo causa. Por provincias. Galicia. 2020

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Galicia				
			%	%			%	%			%	%			%	%			%	%	
	Homes	Mulleres	0	100	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
Accidentes de tráfico	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	0	4	100,00	0,00
Infartos e outras patoloxías non traumáticas	8	1	88,89	11,11	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	5	0	100,00	0,00	14	1	15	93,33	6,67
Outras causas	8	0	100,00	0,00	7	1	87,50	12,50	1	0	100,00	0,00	17	1	94,44	5,56	33	2	35	94,29	5,71
Total	16	1	94,12	5,88	10	1	90,91	9,09	2	0	100,00	0,00	23	1	95,83	4,17	51	3	54	94,44	5,56

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Xa quedou claro máis arriba (cadro 9.16) que dende o punto de vista da idade hai unha relación bastante acusada entre esta e a gravidade dos accidentes, na medida en que a maioría dos accidentes de traballo se concentran no intervalo entre 35 e 44 anos.

No caso dos accidentes de traballo mortais, o intervalo de maior sinistralidade é o de 45 a 64 anos, que agrupa o 42,6% dos accidentes, seguido do que vai dende os 35 aos 44 anos, que concentra o 27,8% destes accidentes. Entre ambos os dous intervalos agrupan o 70,4% dos accidentes mortais.

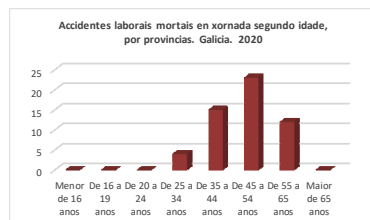
Así, e segundo describe o cadro 9.39, é a partir dos 35 anos cando as persoas traballadoras sufriron máis os accidentes mortais, destacando o rango de idade de entre 45 e 54 anos. Na Coruña, o 50% das persoas falecidas por accidente de traballo estaban nese rango de 45/64 anos; en Lugo, o 40%; en Ourense, o 50%; e en Pontevedra, o 37,5%.

Cadro 9.39

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo idade. Por provincias. Galicia. 2020

Población laborante inscrita en el padrón de vivienda según edad y sexo por provincia. Censo 2022																					
	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Galicia				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
Menor de 16	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
De 16 a 19 anos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
De 20 a 24 anos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
De 25 a 34 anos	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	0	4	100,00	0,00
De 35 a 44 anos	3	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	8	1	88,89	11,11	14	1	15	93,33	6,67
De 45 a 54 anos	8	0	100,00	0,00	4	1	80,00	20,00	1	0	100,00	0,00	9	0	100,00	0,00	22	1	23	95,65	4,35
De 55 a 65 anos	3	1	75,00	25,00	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	5	0	100,00	0,00	11	1	12	91,67	8,33
Mayor de 65	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Total	16	1	94,12	5,88	10	1	90,91	9,09	2	0	100,00	0,00	23	1	95,83	4,17	51	3	54	94,44	5,56

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

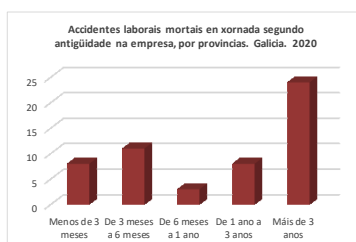
Polo que atinxe á antigüidade na empresa das persoas traballadoras que sufriron accidentes mortais en 2020, identifícase como a de máis concentración de accidentes a franxa das que teñen máis de tres anos, o que, volvemos remarcar, non deixa de resultar paradoxal e implicaría a necesidade de afondar na análise, que excede dos cometidos deste informe, acerca do papel que poda desenvolver a confianza como factor coadjuvante dos accidentes de traballo de maior gravidade. O certo é que o 44,4% (o 53,57% en 2019) dos accidentes de traballo mortais ocorridos en 2020 afectaron a persoas traballadoras con máis de tres anos de antigüidade na empresa. Destacan, un ano máis, as provincias da Coruña e Lugo, en que esa porcentaxe é do 50% e o 60%, respectivamente.

Cadro 9.40

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo antigüidade na empresa, por provincias. Galicia. 2020

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Galicia				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Menos de 3 meses	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	5	0	100,00	0,00	8	0	8	100,00	0,00
De 3 meses a 6 meses	3	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	1	80,00	20,00	10	1	11	90,91	9,09
De 6 meses a 1 ano	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
De 1 ano a 3 anos	2	1	66,67	33,33	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	100,00	0,00	7	1	8	87,50	12,50
Máis de 3 anos	8	0	100,00	0,00	6	1	85,71	14,29	1	0	100,00	0,00	8	0	100,00	0,00	23	1	24	95,83	4,17
Total	16	1	94,12	5,88	10	1	90,91	9,09	2	0	100,00	0,00	23	1	95,83	4,17	51	3	54	94,44	5,56

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

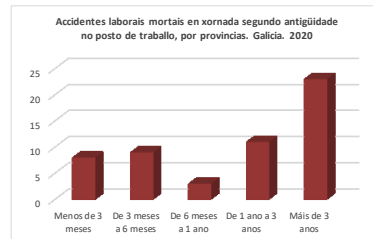
Conclusións moi semellantes poden extraerse respecto da antigüidade das persoas traballadoras no posto de traballo (cadro 9.41).

Cadro 9.41

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo antigüidade no posto de traballo. Por provincias. Galicia. 2020

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Galicia				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Menos de 3 meses	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	5	0	100,00	0,00	8	0	8	100,00	0,00
De 3 meses a 6 meses	2	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	3	1	75,00	25,00	8	1	9	88,89	11,11
De 6 meses a 1 ano	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
De 1 ano a 3 anos	4	1	80,00	20,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	5	0	100,00	0,00	10	1	11	90,91	9,09
Máis de 3 anos	7	0	100,00	0,00	6	1	85,71	14,29	1	0	100,00	0,00	8	0	100,00	0,00	22	1	23	95,65	4,35
Total	16	1	94,12	5,88	10	1	90,91	9,09	2	0	100,00	0,00	23	1	95,83	4,17	51	3	54	94,44	5,56

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

En atención á ocupación das persoas traballadoras (cadro 9.42), un ano máis en 2020 ocupou o primeiro posto en canto a accidentes de traballo mortais a da persoas “operadoras de instalacións e maquinaria e montadoras”, co 24,1%. O segundo posto foi para a ocupación das persoas traballadoras “cualificadas no sector agrícola, gandeiro, forestal e pesqueiro”, cun 22,2%. Polo tanto, entre estas dúas ocupacións agrupan case a metade dos accidentes mortais de 2020.

Cadro 9.42

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo ocupación^(*). Por provincias. Galicia. 2020

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Galicia				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Ocupacións elementais	2	0	100,00	0,00	0	1	0,00	100,00	1	0	100,00	0,00	6	1	85,71	14,29	9	2	11	81,82	18,18
Operadoras de instalacións e maquinaria, e montadoras	5	0	100,00	0,00	5	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	13	0	13	100,00	0,00
Artesáns e traballadoras cualificadas das industrias manufactureras e a construción (agás operadoras/as de instalacións)	2	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	6	0	100,00	0,00	10	0	10	100,00	0,00
Traballadoras cualificadas no sector agrícola, gandeiro, forestal e pesqueiro	4	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	7	0	100,00	0,00	12	0	12	100,00	0,00
Traballadoras de servizos de restauración, persoas, protección e vendedores	1	1	50,00	50,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	1	3	66,67	33,33
Empregados/as contables, administrativos/as e outros empregados/as de oficina	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
Técnicos, profesionais de apoio	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Técnicos e profesionais científicos e intelectuais	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Directores/as e xerentes	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Ocupacións militares	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Total	16	1	94,12	5,88	10	1	90,91	9,09	2	0	100,00	0,00	23	1	95,83	4,17	51	3	54	94,44	5,56

(*)Codificación da clasificación nacional de ocupacións (CNO) 2011.
Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Segundo reflicte o cadro 9.43 as actividades económicas que concentraron maior número de accidentes de traballo mortais foron, en 2020, e por esta orde, as de “pesca e acuicultura” (9 accidentes mortais); “transporte terrestre e por tubaxe” (6 accidentes mortais); e “construción de edificios” (4 accidentes mortais). Entre as tres concentraron o 35,2% do total de accidentes mortais.

Cadro 9.43

Accidentes laborales mortales en xornada de traballo segundo actividades económicas^(*). Por provincias. Galicia. 2020

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia		
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Total
1 Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	2
2 Silvicultura e explotación forestal	3	0	1	0	0	0	1	0	5	0	5
3 Pesca e acuicultura	2	0	0	0	0	0	7	0	9	0	9
5 Extracción de antracita, hulla e lignito	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Extracción de cru de petróleo e gas natural	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7 Extracción minerais metálicos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8 Outras industrias extractivas	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1
9 Actividades de apoio ás industrias extractivas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10 Industria da alimentación	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
11 Fabricación de bebidas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13 Industria textil	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14 Confección de roupa de vestir	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15 Industria do coiro e do calzado	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16 Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartaría	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1
17 Industria do papel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18 Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19 Coqueiras e refinación de petróleo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20 Industria química	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21 Fabricación de produtos farmacéuticos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22 Fabricación de produtos de caucho e plásticos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23 Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	1	0	1	0	0	0	0	0	2	0	2
24 Metalurxia; fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixaxes	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1
25 Fabricación de produtos metálicos, salvo maquinaria e equipamento	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1
26 Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27 Fabricación de material e equipamento eléctrico	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
28 Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29 Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1
30 Fabricación doutro material de transporte	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1
31 Fabricación de mobles	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32 Outras industrias manufacturarias	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33 Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1
35 Fomento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36 Captación, depuración e distribución de auga	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
37 Recolla e tratamento de augas residuais	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
38 Recolla, tratamento e eliminación de residuos; valorización	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
39 Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
41 Construción de edificios	1	0	1	0	0	0	2	0	4	0	4
42 Enxeñaría civil	1	0	1	0	0	0	0	0	2	0	2
43 Actividades de construción especializada	0	0	1	0	1	0	1	0	3	0	3
45 Venda e reparación de vehículos de motor e motocicletas	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
46 Comercio por xunto e intermediarios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	2
47 Comercio polo mundo, agás vehículos de motor e motocicletas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
49 Transporte terrestre e por tubaxe	2	0	2	0	1	0	1	0	6	0	6
50 Transporte marítimo e por vías navegables interiores	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1
51 Transporte aéreo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
52 Almacenamento e actividades anexas ao transporte	1	0	0	0	0	0	2	0	3	0	3
53 Actividades postais e de correos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
55 Servizos de aloxamento	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
56 Servizos de comidas e bebidas	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1
58 Edición	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
59 Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60 Actividades de programación e emisión de radio e televisión	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
61 Telecomunicacións	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
62 Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa informática	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
63 Servizos de información	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
64 Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
65 Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
66 Actividades auxiliares aos servizos financeiros e aos seguros	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
67 Actividades inmobiliarias	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
68 Actividades xurídicas e de contabilidade	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
69 Actividades das sedes centrais; actividades de consultoría de xestión empresarial	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
70 Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría; ensaios e análises técnicas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
71 Investigación e desenvolvemento	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
72 Publicidade e estudos de mercado	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
73 Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
74 Actividades veterinarias	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
75 Actividades de aluguer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
76 Actividades relacionadas co emprego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
77 Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
78 Actividades de seguridade e investigación	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1
79 Servizos a edificios e actividades de xardinería	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
80 Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
81 Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
82 Educación	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
83 Actividades sanitarias	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
84 Asistencia en establecementos residenciais	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1
85 Actividades de servizos sociais sen aloxamento	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
86 Actividades de creación, artísticas e espectáculos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
87 Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
88 Actividades de xogos de azar e apostas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
89 Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
90 Actividades asociativas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
91 Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
92 Outros servizos persoais	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
93 Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
94 Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	16	1	10	1	2	0	23	1	51	3	54

(*)Clasificación nacional de actividades económicas (CNAE) 2009.
 Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

9.7. Evolución da sinistralidade laboral

De acordo co que reflicte o cadro 9.44, o total de accidentes con baixa en xornada de traballo en Galicia experimentou en 2020, respecto de 2019, unha diminución do 21,1%, o que, como xa quedou dito anteriormente, cabe atribuír á diminución da poboación exposta, como consecuencia de diminución da actividade económica derivada dos

peches e diferentes restricións impostos a determinadas actividades económicas como consecuencia da pandemia do coronavirus. De feito, a evolución nos anos inmediatamente anteriores a 2020, neste aspecto que estamos a analizar, non fora boa, como demostra o feito dos sucesivos incrementos da sinistralidade global en Galicia que se tivera en 2019, respecto de 2018 (do 10%) e de 2018 respecto de 2017 (do 3,6%). Aínda así, os datos máis relevantes que reflicte o cadro 9.44 son que na provincia de Pontevedra a diminución foi sensiblemente inferior á das outras tres provincias, en todas estas moi uniforme, no que atinxe ao total de accidentes e aos accidentes leves; que no que ten que ver cos accidentes graves Pontevedra e Ourense lideran a diminución, con todo; e, finalmente, que nos accidentes mortais, coa excepción da diminución tan pronunciada de Ourense, vólvese na Coruña e Lugo á tónica dunha significativa mellora, que contrasta, neste caso, cun incremento moi notable na provincia de Pontevedra.

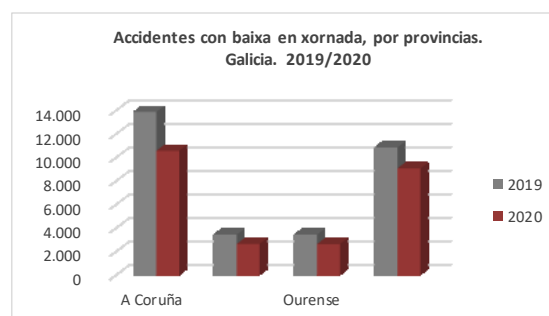
Cadro 9.44

Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Por provincias. Galicia. 2019-2020

	Leves			Graves			Mortais			Totais		
	2019	2020	% Var.	2019	2020	% Var.	2019	2020	% Var.	2019	2020	% Var.
A Coruña	13.639	10.377	-23,92	218	185	-15,14	19	17	-10,53	13.876	10.579	-23,76
Lugo	3.367	2.589	-23,11	70	57	-18,57	10	11	10,00	3.447	2.657	-22,92
Ourense	3.403	2.621	-22,98	35	26	-25,71	7	2	-71,43	3.445	2.649	-23,11
Pontevedra	10.667	8.922	-16,36	173	131	-24,28	20	24	20,00	10.860	9.077	-16,42
Galicia	31.076	24.509	-21,13	496	399	-19,56	56	54	-3,57	31.628	24.962	-21,08

Elaboración propia.

Fuente: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Polo que aos sectores económicos se refire (cadro 9.45), e sempre partindo dos datos de 2020 en relación cos de 2019, que hai que contextualizar no que puidéramos chamar o “efecto pandemia”, o máis relevante foi a importante diminución da sinistralidade global na industria; a moi relevante diminución da sinistralidade de carácter grave na industria, a agricultura e os servizos; e o notable incremento dos accidentes mortais no sector primario.

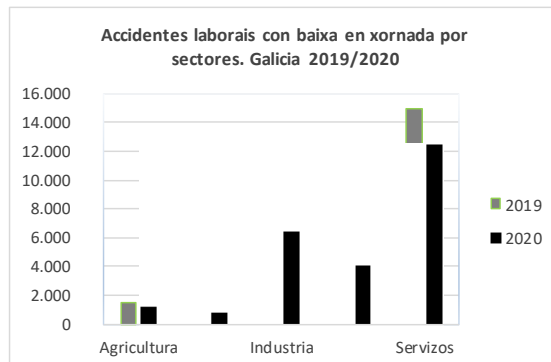
Cadro 9.45

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo. Por sectores económicos. Galicia. 2019-2020

	Leves			Graves			Mortais			Totais		
	2019	2020	% Var.	2019	2020	% Var.	2019	2020	% Var.	2019	2020	% Var.
Agricultura	1.411	1.153	-18,3	54	38	-29,6	4	7	75,0	1.469	1.198	-18,4
Pesca	894	776	-13,2	36	39	8,3	3	9	200,0	933	824	-11,7
Industria	9.484	6.360	-32,9	94	65	-30,9	12	10	-16,7	9.590	6.435	-32,9
Construción	4.569	3.948	-13,6	108	118	9,3	9	9	0,0	4.686	4.075	-13,0
Servizos	14.718	12.272	-16,6	204	139	-31,9	28	19	-32,1	14.950	12.430	-16,9
Total	31.076	24.509	-21,1	496	399	-19,6	56	54	-3,6	31.628	24.962	-21,1

Elaboración propia.

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

En atención á clasificación por actividades económicas (cadro 9.46), as actividades de construción especializada seguen a ser, continuando a liña de 2019, as que agrupan o maior número de accidentes de traballo.

Cadro 9.46

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo. Por actividades económicas con maior sinistralidade. Galicia. 2018-2020

Nº de orde	2018		Nº de orde	2019	
	Actividade	Nº acc.		Actividade	Nº acc.
1	Industria da alimentación	2.195	1	Actividades de construción especializada	2.675
2	Actividades de construción especializada	2.106	2	Industria da alimentación	2.520
3	Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motocicletas	2.074	3	Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motocicletas	2.084
4	Servizos de comidas e bebidas	1.441	4	Servizos de comidas e bebidas	1.754
5	Administración pública e Defensa; Seguridade Social obrigatoria	1.413	5	Construción de edificios	1.619
6	Comercio por xunto e intermediarios, agás vehículos motor	1.412	6	Comercio por xunto e intermediarios, agás vehículos motor	1.501
7	Construción de edificios	1.248	7	Administración pública e Defensa; Seguridade Social obrigatoria	1.368
8	Fabricación produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	1.237	8	Fabricación produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	1.355
9	Fabricación doutro material de transporte	1.209	9	Transporte terrestre e por tubaxe	1.150
10	Pesca e acuicultura	1.044	10	Fabricación doutro material de transporte	1.100

Nº de orde	2020	
	Actividade	Nº acc.
1	Actividades de construción especializada	2.483
2	Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motocicletas	1.599
3	Industria da alimentación	1.544
4	Construción de edificios	1.339
5	Servizos de comidas e bebidas	1.134
6	Comercio por xunto e intermediarios do comercio, agás vehículos	1.079
7	Transporte terrestre e por tubaxe	1.034
8	Actividades relacionadas co emprego	1.018
9	Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	1.010
10	Fabricación de produtos metálicos agás maquinaria e equipame	994

Elaboración propia.

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

O cadro 9.47 permite constatar como a evolución da sinistralidade laboral, no que ten que ver co número de accidentes de traballo, sen ter en conta a poboación exposta (factor que será tomado en consideración máis adiante ao analizar os índices de incidencia) vai acompañando, en termos xerais e como resulta lóxico, ao ciclo económico. Neste sentido, 2020 foi a expresión máis clara desta tendencia polos efectos, recordamos unha vez máis, da pandemia do coronavirus na actividade económica.

Cadro 9.47

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Galicia. 2005-2020

	Leves	Var. %	Graves	Var. %	Mortais	Var. %	Total	Var. %	Var. Anos
2005	46.900	-	1.001	-	101	-	48.002	-	2004-2005
2006	47.540	1,4	949	-5,2	78	-22,8	48.567	1,2	2005-2006
2007	50.934	7,1	834	-12,1	75	-3,9	51.843	6,8	2006-2007
2008	49.594	-2,6	698	-16,3	71	-5,3	50.363	-2,9	2007-2008
2009	38.877	-21,6	548	-21,5	74	4,2	39.499	-21,6	2008-2009
2010	36.234	-6,8	614	12,0	64	-13,5	36.912	-6,6	2009-2010
2011	30.616	-15,5	473	-23,0	52	-18,8	31.141	-15,6	2010-2011
2012	23.130	-24,5	482	1,9	45	-13,5	23.657	-24,0	2011-2012
2013	21.901	-5,3	418	-13,3	47	4,4	22.366	-5,5	2012-2013
2014	22.732	3,8	430	2,9	59	25,5	23.221	3,8	2013-2014
2015	24.914	9,6	374	-13,0	61	3,4	25.349	9,2	2014-2015
2016	24.856	-0,2	521	39,3	58	-4,9	25.435	0,3	2015-2016
2017	27.241	9,6	446	-14,4	43	-25,9	27.730	9,0	2016-2017
2018	28.255	3,7	433	-2,9	52	20,9	28.740	3,6	2017-2018
2019	31.076	10,0	496	14,5	56	7,7	31.628	3,6	2018-2019
2020	24.509	-21,1	399	-19,6	54	-3,6	24.962	-21,1	2019-2020

Fonte: elaboración propia con datos da Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

9.8. Accidentes de traballo con baixa, segundo a gravidade, por comunidades autónomas

No cadro 9.48, as cifras son as reflectidas nas estatísticas do Ministerio de Traballo e Economía Social para todas as comunidades autónomas, agás Galicia, en que se utilizan os datos proporcionados polo ISSGA.

Analizando as cifras de accidentes ocorridos en xornada de traballo con baixa en todas as comunidades autónomas, Galicia ocupou, en 2020, o sexto lugar en número total de accidentes (en 2018 e 2019, ocupara a quinta posición) e o quinto lugar en accidentes leves (ao igual que en 2018 e 2019), precedida, neste último caso, por Andalucía, Cataluña, Comunidade Valenciana e Madrid (tamén igual que en 2018 e 2019); o terceiro lugar no que atinxe aos accidentes graves, precedida neste caso tan só por Andalucía e Cataluña (de novo, igual que en 2018 e 2019); e o quinto lugar no que ten que ver cos accidentes mortais (en 2018 e 2019 ocupara o cuarto lugar), precedida aquí

a nosa comunidade autónoma por Andalucía, Castela e León, Cataluña e Comunidade Valenciana. Como en anos anteriores, segue chamando a atención que a Comunidade de Madrid, que máis que duplica a poboación de Galicia, teña menos accidentes graves e mortais que a nosa comunidade autónoma.

Cadro 9.48
Accidentes de traballo en xornada de traballo con baixa, segundo a gravidade.
Por comunidades autónomas. España. 2020

	En xornada			
	Total	Leves	Graves	Mortais
Andalucía	76.084	75.114	862	108
Aragón	15.649	15.545	83	21
Asturias	9.085	9.007	63	15
Baleares	13.360	13.289	66	5
Canarias	15.510	15.339	154	17
Cantabria	5.276	5.228	37	11
Castela-A Mancha	22.444	22.195	202	47
Castela e León	22.307	22.047	190	70
Cataluña	75.806	75.279	441	86
C. Valenciana	44.050	43.608	381	61
Extremadura	9.410	9.239	152	19
Galicia	24.962	24.509	399	54
Madrid	57.654	57.310	295	49
Murcia	15.699	15.590	91	18
Navarra	8.768	8.691	65	12
País Vasco	25.569	25.407	128	34
A Ríoxa	3.557	3.520	30	7
Ceuta	488	485	3	-
Melilla	479	476	3	-
España	446.328	441.878	3.797	653

Elaboración propia.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social. Instituto Nacional de Seguridade e Saúde no Traballo. Para Galicia: ISSGA.

9.9. Índices de incidencia

O índice de incidencia reflicte a relación entre o número de accidentes e as persoas traballadoras expostas. Para isto, os datos que se empregaron son os de accidentes con baixa no centro de traballo e a poboación exposta á continxencia de accidentes laborais, con cifras procedentes das estatísticas do Ministerio de Traballo e Economía Social, para o conxunto das comunidades autónomas agás Galicia, en que, de novo, se utilizan os datos facilitados polo ISSGA. Os índices de incidencia aportan unha visión máis axustada da sinistralidade ao ter en conta a variable das persoas traballadoras expostas. Hai que recordar que este xeito de enfocar a análise da sinistralidade pódese ver alterado en 2020, en termos xerais, polos efectos da pandemia provocada polo coronavirus, na medida en que todas as persoas traballadoras que estiveron nalgún momento incorporadas a un ERTE, a efectos dos índices de incidencia considéranse poboación exposta, por canto non se viu modificada a súa situación de alta na Seguridade Social. Isto é, en determinados casos, a poboación exposta dende o punto de vista estatístico será superior á verdadeiramente exposta, na medida en que as persoas traballadoras incorporadas aos ERTE, e mentres mantiveron esa situación, non estiveron realmente expostas ao risco de accidente de traballo.

De acordo cos datos dispoñibles (cadro 9.49.1) constatamos que Galicia, no total de accidentes, entre 2009 e 2020, ocupou catro anos (2013, 2014, 2015 e 2018) a décimo primeira posición dos índices de incidencia; un ano (2019) a oitava; dous anos (2011 e 2012), a sétima; dous anos (2010 e 2017) a sexta; e outro ano (2009) a quinta, no que é a peor posición relativa en todo este período; e tamén outro ano (2020) a décimo segunda e outro (2016) a décimo cuarta, que foi a mellor posición relativa no período exposto. En definitiva, na nosa comunidade autónoma nos últimos seis anos, coa única excepción de 2017, o seu índice de incidencia para o total de accidentes de traballo tivo un mellor comportamento que o da maioría das demais comunidades autónomas.

Cadro 9.49.1

Evolución dos índices de incidencia dos accidentes de traballo con baixa, en xornada de traballo. Por comunidades autónomas. 2009-2020

	Accidentes por cen mil persoas traballadoras											
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andalucía	4.662,1	4.261,3	3.923,6	3.174,7	3.359,3	3.466,6	3.654,9	3.778,8	3.846,6	3.838,0	3404,9	2768,4
Aragón	3.516,4	3.442,0	3.172,0	2.631,2	2.694,7	2.740,2	3.001,6	3.150,6	3.247,1	3.303,3	2948,3	2836,7
Asturias	5.170,6	4.892,0	4.402,7	3.515,7	3.522,2	3.669,0	3.729,8	3.554,8	3.413,7	3.444,5	3021,6	2586,6
Baleares	5.281,9	5.018,8	4.714,7	3.885,1	4.070,1	4.357,4	4.571,1	4.884,0	5.025,0	4.996,3	4348,8	2916,7
Canarias	4.693,1	4.385,3	4.145,5	3.364,1	3.415,5	3.587,0	3.608,7	3.675,7	3.618,2	3.530,6	2876,3	2027,1
Cantabria	3.829,3	3.479,2	3.227,5	2.592,7	2.658,1	2.847,3	2.980,6	3.017,9	3.019,6	3.078,6	2799,6	2521,8
Castela-A Mancha	5.070,0	4.673,1	4.199,8	3.457,8	3.524,8	3.696,3	3.896,4	4.149,1	4.153,8	4.083,9	3659,4	3290,9
Castela e León	4.291,8	3.976,2	3.459,1	2.786,8	2.783,2	2.936,0	3.085,6	3.246,1	3.306,0	3.392,0	2975,9	2544,0
Cataluña	4.215,0	4.014,0	3.587,3	2.909,6	2.992,3	3.117,3	3.192,5	3.339,1	3.283,7	3.313,4	2892,1	2279,5
C. Valenciana	3.722,2	3.499,7	3.181,8	2.621,7	2.722,9	2.728,5	2.907,0	2.999,4	3.111,0	3.171,3	2824,8	2401,3
Extremadura	4.445,7	3.979,9	3.529,3	2.988,7	3.084,5	3.393,7	3.577,5	3.582,8	3.733,3	3.804,0	3165,9	2709,7
Galicia	4.720,8	4.376,0	3.824,9	3.005,1	2.956,9	3.095,2	3.269,4	3.295,6	3.627,1	3.465,1	3140,5	2528,8
Madrid	3.681,0	3.513,8	3.234,7	2.604,9	2.575,3	2.602,7	2.688,1	2.778,2	2.757,5	2.784,2	2437,1	1863,5
Murcia	4.080,2	3.756,8	3.519,2	2.843,2	2.973,0	3.111,0	3.413,8	3.475,3	3.586,3	3.514,4	3073,3	2770,9
Navarra	4.171,0	3.878,3	3.641,1	2.813,4	2.876,9	3.072,6	3.185,3	3.437,1	3.541,3	3.746,6	3766,3	3144,9
País Vasco	4.448,2	4.289,2	3.880,0	3.292,1	3.243,5	3.244,4	3.409,1	3.482,7	3.596,0	3.390,2	3253,0	2728,1
A Rioxa	4.389,7	4.023,2	3.743,9	2.944,0	2.968,0	3.049,7	3.404,7	3.552,8	3.668,9	3.619,9	3397,2	2863,5
Ceuta (1)	5.154,1	4.876,6	3.458,2	2.921,4	2.935,9	3.517,2	3.988,8	3.450,0	3.347,8	2.865,2	2412,9	2183,1
Melilla (1)	4.205,0	3.784,9	3.686,8	2.879,3	2.919,9	2.921,8	2.809,2	3.392,0	3.242,2	3.625,6	2618,5	
España	4.263,4	4.000,1	3.633,8	2.948,9	3.009,2	3.111,3	3.252,0	3.364,0	3.408,8	3.408,7	3019,6	2455,1

Fonte: Ministerio de Traballo e Economía Social. Instituto Nacional de Seguridade e Saúde no Traballo. Para Galicia: ISSGA.
(1) En 2020, os datos atribuídos a Ceuta son a suma dos de Ceuta e Melilla.

Non obstante, ocorre algo ben distinto para o caso dos accidentes de traballo mortais en xornada de traballo (cadro 9.49.2). De acordo con estes datos, que para Galicia son os subministrados polo ISSGA, entre 2009 e 2019 Galicia estivo sempre entre as catro comunidades autónomas cun maior índice de incidencia. En 2020 mantense esa posición relativa, se ben cun empate con Extremadura, tamén cun índice de incidencia do 5,47. En concreto, a nosa comunidade autónoma tivo o maior índice de incidencia de accidentes mortais en xornada en tres anos (2009, 2010 e 2015); o segundo maior noutros tres anos (2014, 2016 e 2019, sendo superada tan só por A Rioxa, en dúas ocasións, e por Melilla, noutra); o terceiro maior, tamén en tres anos (2012, 2013 e 2017, ocupando nestes casos os primeiros postos Extremadura, Melilla, Asturias, Castela e León, Aragón, A Rioxa e Ceuta, segundo os casos); e, en dúas ocasións, Galicia foi a cuarta en maior índice de incidencia de accidentes mortais en xornada: en 2011, por detrás de Asturias, Ceuta e Melilla; e en 2020, por detrás de Castela e León, Castela-A Mancha e a Rioxa, e ao mesmo nivel, como dixemos, que Extremadura.

Cadro 9.49.2

Evolución índices de incidencia accidentes de traballo mortais en xornada. Por comunidades autónomas. 2009-2020

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andalucía	3,69	4,12	3,90	3,64	3,12	3,67	3,63	4,18	4,92	3,75	3,26	3,93
Aragón	7,89	5,26	5,36	4,04	4,42	3,40	6,87	4,60	6,17	6,40	5,33	3,81
Asturias	5,68	5,11	8,15	4,36	7,74	5,30	4,89	2,75	4,38	4,98	2,22	4,27
Baleares	2,37	3,34	1,84	0,92	1,22	0,59	2,52	1,32	2,99	0,72	1,59	1,09
Canarias	3,16	2,91	2,88	1,39	4,21	3,75	2,64	2,68	2,70	2,74	2,37	2,22
Cantabria	3,16	2,91	2,88	1,39	4,21	3,75	2,64	2,68	2,70	2,74	2,37	5,26
Castela-A Mancha	6,62	5,30	5,28	5,47	5,13	2,84	5,30	5,50	5,49	4,23	4,20	6,89
Castela e León	5,53	5,47	5,37	3,55	6,10	4,74	4,04	4,53	5,39	6,07	5,58	7,98
Cataluña	3,92	2,62	3,20	2,40	2,06	2,31	2,58	3,04	2,48	2,44	2,25	2,59
C. Valenciana	4,06	3,15	2,90	3,37	2,51	3,30	3,83	3,83	4,13	4,41	3,36	3,33
Estremadura	2,50	5,02	5,41	6,76	4,65	5,34	4,82	4,04	4,27	5,20	3,67	5,47
Galicia	8,66	7,50	6,10	5,80	5,30	7,60	7,40	7,70	5,60	6,30	5,70	5,47
Madrid	3,11	2,63	2,73	2,21	2,27	2,00	2,74	2,42	1,51	2,36	1,46	1,58
Murcia	5,14	6,47	4,85	2,97	4,30	3,45	4,25	5,00	5,20	4,83	3,50	3,18
Navarra	4,94	4,53	4,09	2,77	4,77	5,67	3,69	3,15	2,62	2,94	4,61	4,30
País Vasco	3,86	4,69	4,96	3,92	3,63	3,62	2,73	4,94	3,52	4,45	1,89	3,63
A Rioxa	2,98	6,02	2,02	7,27	2,17	9,58	4,12	8,07	6,87	0,95	3,95	5,64
Ceuta	5,90	-	11,62	-	-	5,77	5,69	5,63	-	10,69	-	-
Melilla	-	-	12,82	11,95	-	-	-	-	-	-	8,42	-
España	4,36	4,00	3,91	3,26	3,33	3,42	3,66	3,80	3,69	3,67	2,99	3,49

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social, Instituto Nacional de Seguridade e Saúde no Traballo. Para Galicia: ISSGA

No cadro 9.50 reflíctense os índices de incidencia segundo o sector produtivo, por comunidades autónomas, podendo constatarase que Galicia, en 2020, ten índices de incidencia menores que os do conxunto estatal no sector agrario, construción e servizos, sendo superiores, con todo, na industria. Unha descrición máis polo miúdo permítenos observar que no sector agrario, tan só teñen menor sinistralidade que Galicia, medida en termos de índices de incidencia, Castela e León, Murcia, Navarra, A Rioxa e Ceuta e Melilla; no sector da construción teñen mellores índices de incidencia que Galicia Aragón, Asturias, Cantabria, Castela e León, Madrid e Murcia; e no sector servizos esa mellor posición relativa corresponde tan só a Canarias e Madrid. Pola contra, no sector industrial o mal índice de incidencia de Galicia foi superado por Asturias, Baleares, Castela-A Mancha, Estremadura, Navarra, País Vasco e Ceuta e Melilla.

Cadro 9.50

Índice de incidencia dos accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Por sectores produtivos e comunidades autónomas. España. 2020

	Índices de incidencia ⁽¹⁾				
	Total	Agrario	Industria	Construción	Servizos
Andalucía	2.768,4	3.916,7	4.462,8	7.000,2	2.045,8
Aragón	2.836,7	3.788,6	3.691,8	5.198,4	2.314,0
Asturias	2.586,6	4.219,6	4.589,3	5.419,9	1.909,0
Baleares	2.916,7	4.225,6	5.697,5	7.396,9	2.041,8
Canarias	2.027,1	4.908,8	3.536,5	5.906,1	1.562,3
Cantabria	2.521,8	4.801,4	3.097,6	4.883,8	2.098,1
Castela-A Mancha	3.290,9	4.010,3	4.678,8	6.316,6	2.501,8
Castela e León	2.544,0	3.443,2	4.012,0	5.180,6	1.889,2
Cataluña	2.279,5	3.644,3	3.573,6	5.334,5	1.775,9
C. Valenciana	2.401,3	5.654,3	3.292,7	5.511,9	1.802,6
Estremadura	2.709,7	5.264,2	4.806,3	5.534,9	1.763,7
Galicia	2.528,8	3.457,8	4.477,8	5.425,0	1.737,0
Madrid	1.863,5	3.718,4	3.243,1	5.300,0	1.518,0
Murcia	2.770,9	4.396,1	4.411,5	5.523,8	1.908,0
Navarra	3.144,9	4.112,2	4.896,6	6.370,9	2.110,2
País Vasco	2.728,1	5.005,2	5.015,1	5.762,2	1.862,3
A Rioxa	2.863,5	3.404,1	4.273,9	6.162,6	2.041,1
Ceuta y Melilla	2.183,1	2.208,0	4.898,3	4.838,1	1.855,6
España	2.455,1	4.166,0	4.004,5	5.804,1	1.828,3

Base do Índice: a media da poboación afiliada á Seguridade Social coa continxencia por AT cuberta.

(1) Índice de incidencia = (Nº de accidentes de traballo / poboación afiliada) x 100.000

Elaboración propia con datos do Instituto Nacional de Seguridade e Saúde no Traballo. Para Galicia: ISSGA

Nos cadros seguintes, faise unha desagregación dos índices de incidencia por sectores produtivos en Galicia (cadros 9.51 a 9.55).

Cadro 9.51

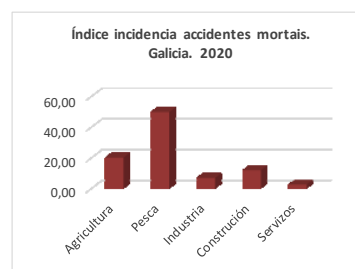
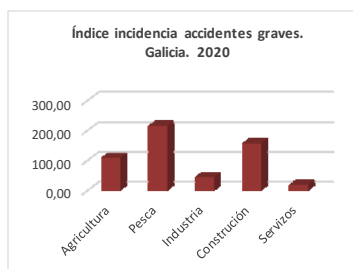
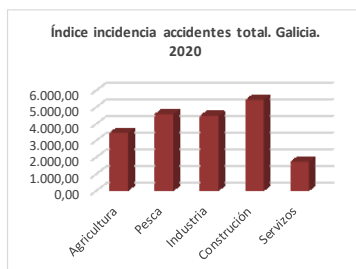
Índice de incidencia por sectores e gravidade dos accidentes. Galicia. 2020

	Poboación afiliada			Índice incidencia leves			Índice incidencia graves			Índice incidencia mortais			Índice incidencia totais		Índice incidencia	Variación 2019-2018
	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	%
Agricultura	20.565	14.081	34.646	4570,87	1512,68	3327,95	165,33	28,41	109,68	29,18	7,10	20,20	4.765,38	1.548,19	3.457,83	-17,57 %
Pesca	13.640	4.393	18.033	5036,66	2025,95	4303,22	263,93	68,29	216,27	65,98	0,00	49,91	5.366,57	2.094,24	4.569,40	-9,38 %
Industria	101.464	42.245	143.709	5178,19	2618,06	4425,61	57,16	16,57	45,23	8,87	2,37	6,96	5.244,22	2.637,00	4.477,80	-32,00 %
Construción	68.026	7.089	75.115	5759,56	423,19	5255,94	173,46	0,00	157,09	13,23	0,00	11,98	5.946,26	423,19	5.425,01	-9,79 %
Servizos	305.444	410.152	715.596	2233,14	1329,02	1714,93	32,74	9,51	19,42	5,89	0,24	2,66	2.271,77	1.338,77	1.737,01	-15,18 %
Total	509.139	477.960	987.099	3460,74	1441,33	2482,93	67,96	11,09	40,42	10,02	0,63	5,47	3.538,72	1.453,05	2.528,82	-19,48 %

Índice de incidencia por 100.000 persoas traballadoras.

Base do índice: poboación afiliada á Seguridade Social con continxencia de accidente de traballo cuberta.

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.52

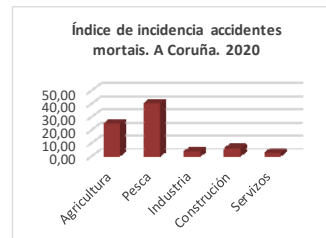
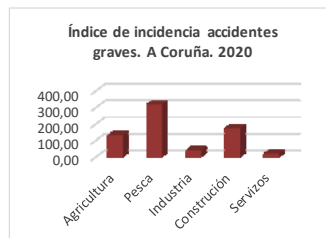
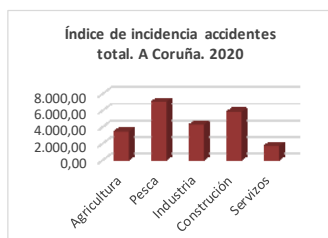
Índice de incidencia por sectores. A Coruña. 2020

	Poboación afiliada			Índice incidencia leves			Índice incidencia graves			Índice incidencia mortais			Índice incidencia totais		Índice incidencia
	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total
Agricultura	7.016	5.031	12.047	4.703,53	1.351,62	3.303,73	199,54	39,75	132,81	42,76	0,00	24,90	4.945,84	1.391,37	3.461,44
Pesca	3.947	1.034	4.981	7.904,74	2.030,95	6.685,40	405,37	0,00	321,22	50,67	0,00	40,15	8.360,78	2.030,95	7.046,78
Industria	36.733	16.872	53.605	4.992,79	2.684,92	4.266,39	49,00	23,71	41,04	5,44	0,00	3,73	5.047,23	2.708,63	4.311,17
Construción	30.732	3.369	34.101	6.237,80	385,87	5.659,66	195,24	0,00	175,95	6,51	0,00	5,86	6.439,54	385,87	5.841,47
Servizos	137.078	180.689	317.767	2.243,25	1.302,79	1.708,48	35,75	12,18	22,34	5,11	0,55	2,52	2.284,10	1.315,52	1.733,35
Total	215.506	206.995	422.501	3.465,33	1.405,35	2.456,09	72,85	13,53	43,79	7,42	0,48	4,02	3.545,61	1.419,36	2.503,90

Índice de incidencia por 100.000 persoas traballadoras.

Base do índice: poboación afiliada á Seguridade Social con continxencia de accidente de traballo cuberta.

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.53

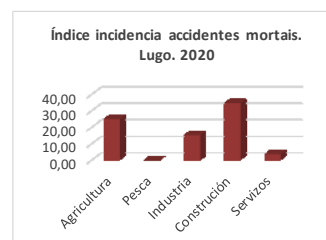
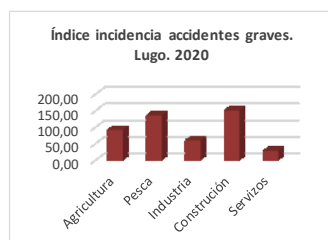
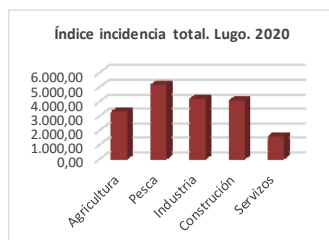
Índice de incidencia por sectores. Lugo. 2020

	Poboación afiliada			Índice incidencia leves			Índice incidencia graves			Índice incidencia mortais			Índice incidencia totais		Índice incidencia
	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total
Agricultura	7.111	4.886	11.997	4.246,94	1.637,33	3.184,13	140,63	20,47	91,69	28,13	20,47	25,01	4.415,69	1.678,26	3.300,83
Pesca	1.347	128	1.475	4.974,02	5.468,75	5.016,95	148,48	0,00	135,59	0,00	0,00	0,00	5.122,49	5.468,75	5.152,54
Industria	9.903	3.266	13.169	4.776,33	2.051,44	4.100,54	80,78	0,00	60,75	20,20	0,00	15,19	4.877,31	2.051,44	4.176,48
Construción	7.929	716	8.645	4.174,55	279,33	3.851,94	163,96	0,00	150,38	37,84	0,00	34,70	4.376,34	279,33	4.037,02
Servizos	34.179	47.988	82.167	2.039,26	1.173,21	1.533,46	49,74	12,50	27,99	8,78	0,00	3,65	2.097,78	1.185,71	1.565,11
Total	60.469	56.984	117.453	3.092,49	1.261,76	2.204,29	82,69	12,28	48,53	16,54	1,75	9,37	3.191,72	1.275,80	2.262,18

Índice de incidencia por 100.000 persoas traballadoras.

Base do índice: Poboación afiliada á Seguridade Social con continxencia de accidente de traballo cuberta.

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.54

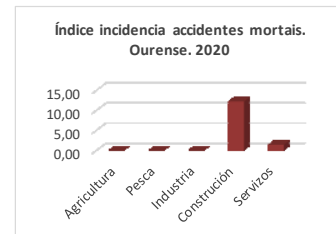
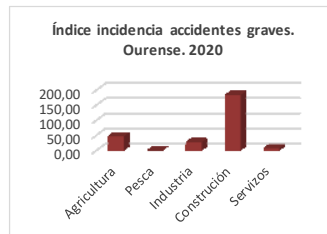
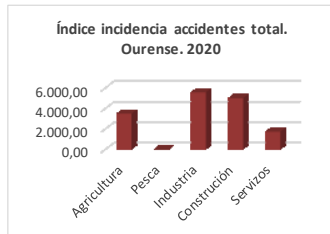
Índice de incidencia por sectores. Ourense. 2020

	Poboación afiliada			Índice incidencia leves			Índice incidencia graves			Índice incidencia mortais			Índice incidencia totais		Índice incidencia
	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total
Agricultura	2.893	1.407	4.300	4.459,04	1.350,39	3.441,86	69,13	0,00	46,51	0,00	0,00	0,00	4.528,17	1.350,39	3.488,37
Pesca	6	0	6	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Industria	10.904	4.196	15.100	6.603,08	2.788,37	5.543,05	36,68	0,00	26,49	0,00	0,00	0,00	6.639,77	2.788,37	5.569,54
Construción	7.498	705	8.203	5.188,05	709,22	4.803,12	200,05	0,00	182,86	13,34	0,00	12,19	5.401,44	709,22	4.998,17
Servizos	30.538	41.825	72.363	2.210,36	1.355,65	1.716,35	13,10	2,39	6,91	3,27	0,00	1,38	2.226,73	1.358,04	1.724,64
Total	51.839	48.133	99.972	3.690,27	1.470,92	2.621,73	48,23	2,08	26,01	3,86	0,00	2,00	3.742,36	1.473,00	2.649,74

Índice de incidencia por 100.000 persoas traballadoras.

Base do Índice: Poboación afiliada á Seguridade Social con continxencia de accidente de traballo cuberta.

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.55

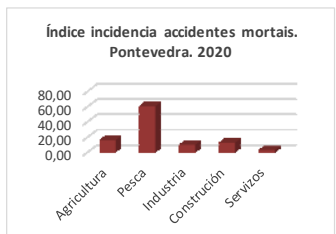
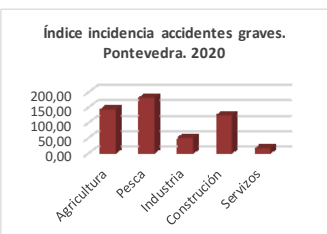
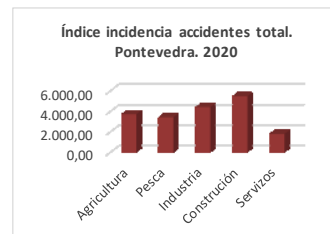
Índice de incidencia por sectores. Pontevedra. 2020

	Poboación afiliada			Índice incidencia leves			Índice incidencia graves			Índice incidencia mortais			Índice incidencia totais		Índice incidencia
	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total
Agricultura	3.546	2.757	6.303	5.047,94	1.668,48	3.569,73	225,61	36,27	142,79	28,20	0,00	15,87	5.301,75	1.704,75	3.728,38
Pesca	8.340	3.230	11.570	3.693,05	1.888,54	3.189,28	215,83	92,88	181,50	83,93	0,00	60,50	3.992,81	1.981,42	3.431,29
Industria	43.924	17.911	61.835	5.070,12	2.618,50	4.359,99	63,75	16,75	50,13	11,38	5,58	9,70	5.145,25	2.640,84	4.419,83
Construción	21.868	2.299	24.167	5.857,87	434,97	5.342,00	137,19	0,00	124,14	13,72	0,00	12,41	6.008,78	434,97	5.478,55
Servizos	103.650	139.650	243.300	2.290,40	1.408,52	1.784,22	28,94	7,16	16,44	6,75	0,00	2,88	2.326,10	1.415,68	1.803,53
Total	181.328	165.847	347.175	3.512,42	1.539,37	2.569,89	62,87	10,25	37,73	12,68	0,60	6,91	3.587,97	1.550,22	2.614,53

Índice de incidencia por 100.000 persoas traballadoras.

Base do Índice: Poboación afiliada á Seguridade Social con continxencia de accidente de traballo cuberta.

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Por último, no que ten que ver cos índices de incidencia, no cadro 9.56 sintetízase a evolución de tales índices para os accidentes de traballo mortais. Nel apréciase a importante diminución que tiveron estes entre 2000 e 2013, coa excepción do reponte sufrido en 2008 e 2009. Dende 2014, a suba vólvese a producir, se ben esa tendencia quebrou en 2017, ano en que o índice acadou o seu valor máis baixo nos 19 anos da serie, coa excepción de 2013. O dato de 2020 volve ser o segundo máis baixo de toda a serie con excepción, de novo, de 2013.

Cadro 9.56**Índices de incidencia. Accidentes de
traballo mortais. Galicia. 2000-2020**

	Accidentes mortais
2000	18,5
2001	12,4
2002	13,3
2003	12,6
2004	9,8
2005	10,9
2006	8,8
2007	7,8
2008	8,5
2009	8,6
2010	7,5
2011	6,1
2012	5,8
2013	5,3
2014	7,6
2015	7,4
2016	7,7
2017	5,6
2018	6,3
2019	5,7
2020	5,5

Elaboración propia.

Por cen mil persoas traballadoras.

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade ISSGA e
Ministerio de Trabajo e Economía Social.

9.10. Enfermidades profesionais

Os datos referentes a enfermidades profesionais seguen a ofrecer unha fiabilidade máis que relativa pola falta, en moitos casos, de determinación e declaración das mesmas, polo que os cadros correspondentes, que en calquera caso reflicten os datos oficiais, facilitanse só a título orientativo.

Cadro 9.57

Enfermidades profesionais. Por sectores de actividade. Galicia. 2020

	Enfermidades profesionais con baixa				Enfermidades profesionais sen baixa			
	Homes	Mulleres	Total	% Total	Homes	Mulleres	Total	% Total
Agricultura	3	7	10	1,26	5	8	13	2,47
Pesca	6	9	15	1,89	2	2	4	0,76
Industria	275	119	394	49,62	186	85	271	51,42
Construción	67	2	69	8,69	38	0	38	7,21
Servizos	94	212	306	38,54	59	142	201	38,14
Total	445	349	794	100,00	290	237	527	100,0

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.58

Enfermidades profesionais. Segundo estratos de idade. Galicia. 2020

	Enfermidades profesionais con baixa				Enfermidades profesionais sen baixa			
	Homes	Mulleres	Total	% Total	Homes	Mulleres	Total	% Total
Menores de 20	0	0	0	0,0	1	0	1	0,2
20-24	3	7	10	1,3	11	2	13	2,5
25-29	17	8	25	3,1	8	10	18	3,4
30-34	23	24	47	5,9	20	17	37	7,0
35-39	68	29	97	12,2	31	32	63	12,0
40-44	74	76	150	18,9	61	49	110	20,9
45-49	100	70	170	21,4	54	54	108	20,5
50-54	76	54	130	16,4	48	38	86	16,3
55-59	61	59	120	15,1	30	27	57	10,8
60-64	22	21	43	5,4	24	7	31	5,9
65 ou maior	1	1	2	0,3	2	1	3	0,6
Total	445	349	794	100,0	290	237	527	100,0

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.59

Enfermedades profesionales. Segundo nacionalidade. Galicia. 2020

	Enfermedades profesionales con baixa				Enfermedades profesionales sen baixa			
	Homes	Mulleres	Total	% Total	Homes	Mulleres	Total	% Total
Europa								
España	434	326	760	95,72	281	233	514	97,53
Alemaña	0	2	2	0,25	0	0	0	0,00
Bulgaria	0	0	0	0,00	0	1	1	0,19
Italia	0	0	0	0,00	1	0	1	0,19
Polonia	0	7	7	0,88	0	0	0	0,00
Portugal	5	5	10	1,26	0	0	0	0,00
Romanía	0	2	2	0,25	1	2	3	0,57
África								
Arxelía	0	0	0	0,00	3	0	3	0,57
Ghana	0	1	1	0,13	0	0	0	0,00
Marrocos	4	0	4	0,50	0	0	0	0,00
Rep. Suráfricana	0	1	1	0,13	0	0	0	0,00
Senegal	0	0	0	0,00	1	0	1	0,19
América								
Arxentina	0	1	1	0,13	1	0	1	0,19
Cuba	0	1	1	0,13	0	0	0	0,00
Rep. Dominicana	0	1	1	0,13	1	1	2	0,38
Estados Unidos	1	0	1	0,13	0	0	0	0,00
Uruguai	0	0	0	0,00	1	0	1	0,19
Venezuela	1	2	3	0,38	0	0	0	0,00
Total	445	349	794	100	290	237	527	100

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.60

Enfermedades profesionales. Segundo grupo de E.P. Galicia. 2020

	Enfermedades profesionales con baixa				Enfermedades profesionales sen baixa			
	Homes	Mulleres	Total	% Total	Homes	Mulleres	Total	% Total
Grupo 1	6	8	14	1,8	5	11	16	3,0
Grupo 2	327	295	622	78,3	237	205	442	83,9
Grupo 3	2	12	14	1,8	4	2	6	1,1
Grupo 4	93	9	102	12,8	26	5	31	5,9
Grupo 5	14	24	38	4,8	18	14	32	6,1
Grupo 6	3	1	4	0,5	0	0	0	0,0
Total	445	349	794	100,0	290	237	527	100,0

Grupo 1: E.P. causadas por axentes químicos.

Grupo 2: E.P. causadas por axentes físicos.

Grupo 3: E.P. causadas por axentes biolóxicos.

Grupo 4: E.P. causadas por inhalación de substancias e axentes non comprendidos noutros apartados.

Grupo 5: E.P. da pel causadas por substancias e axentes non comprendidos nalgún dos outros apartados.

Grupo 6: E.P. causadas por axentes carcinógenos.

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.61

Enfermidades profesionais. Segundo grupo de E.P. e provincia. Galicia. 2020

	Enfermidades profesionais con baixa								Enfermidades profesionais sen baixa							
	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra	
	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%
Grupo 1	3	1,3	3	3,9	2	1,7	6	1,6	2	1,7	1	3,1	6	7,8	7	2,3
Grupo 2	186	80,5	49	63,6	60	51,3	327	88,6	96	80,7	28	87,5	58	75,3	260	87,0
Grupo 3	4	1,7	7	9,1	0	0,0	3	0,8	2	1,7	2	6,3	0	0,0	2	0,7
Grupo 4	7	3,0	14	18,2	55	47,0	26	7,0	6	5,0	0	0,0	11	14,3	14	4,7
Grupo 5	29	12,6	4	5,2	0	0,0	5	1,4	13	10,9	1	3,1	2	2,6	16	5,4
Grupo 6	2	0,9	0	0,0	0	0,0	2	0,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Total	231	100	77	100	117	100	369	100	119	100	32	100	77	100	299	100

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.62

Enfermidades profesionais segundo grupo de E.P. con baixa e sectores de actividade. Galicia. 2020

	Enfermidades profesionais con baixa															
	Agricultura				Pesca				Industria				Construción			
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%
Grupo 1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	3	50,0	2	25,0	2	33,3	0	0,0
Grupo 2	3	0,9	5	1,7	6	1,8	9	3,1	188	57,5	108	36,6	52	15,9	2	0,7
Grupo 3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	100,0
Grupo 4	0	0,0	1	11,1	0	0,0	0	0,0	75	80,6	7	77,8	8	8,6	0	0,0
Grupo 5	0	0,0	1	4,2	0	0,0	0	0,0	8	57,1	1	4,2	5	35,7	0	0,0
Grupo 6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	33,3	1	100,0	0	0,0	2	66,7
Totais	3	7	6	9	275	119	67	2	94	212	445	349				

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.63

Enfermidades profesionais segundo grupo de E.P. sen baixa e sectores de actividade. Galicia. 2020

	Enfermidades profesionais sen baixa															
	Agricultura				Pesca				Industria				Construción			
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%
Grupo 1	0	0,0	2	18,2	0	0,0	0	0,0	3	60,0	1	9,1	1	20,0	0	0,0
Grupo 2	2	0,8	6	2,9	2	0,8	2	1,0	156	65,8	81	39,5	30	12,7	0	0,0
Grupo 3	1	25,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	3	75,0
Grupo 4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	18	69,2	1	20,0	5	19,2	0	0,0
Grupo 5	2	11,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	9	50,0	2	14,3	2	11,1	5	27,8
Grupo 6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Total	5	8	2	2	186	85	38	0	59	142	290	237				

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.64

Enfermedades profesionales. Segundo grupo de E.P. e axente causante. Galicia. 2020

	AXENTE	Con baixa				Sen baixa			
		Homes		Mulleres		Homes		Mulleres	
		Total	%	Total	%	Total	%	Total	%
Grupo 1	Metais	1	1	2	0,25	1	2	3	0,57
	Metales	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Halóxenos	1	2	3	0,38	0	3	3	0,57
	Ácidos inorgánicos	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Ácidos orgánicos	0	1	1	0,13	0	0	0	0,00
	Alcohois e fenóis	0	1	1	0,13	2	1	3	0,57
	Aldehidos	2	0	2	0,25	0	0	0	0,00
	Alifáticos	0	1	1	0,13	1	0	1	0,19
	Aminas e hidracinas	0	0	0	0,00	0	1	1	0,19
	Amoníaco	0	0	0	0,00	0	2	2	0,38
	Aromáticos	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Cetonas	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Epóxidos	1	0	1	0,13	0	0	0	0,00
	Ésteres	0	0	0	0,00	0	1	1	0,19
	Éteres	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Glicois	0	1	1	0,13	0	0	0	0,00
	Isocianatos	1	0	1	0,13	0	0	0	0,00
	Nitroderivados	0	0	0	0,00	0	1	1	0,19
	Organoclorados e Organofosforados	0	1	1	0,13	0	0	0	0,00
	Óxidos	0	0	0	0,00	1	0	1	0,19
	Sulfuros	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
Grupo 2	Hipoacusia ou xordeira provocada polo ruído	1	0	1	0,13	10	0	10	1,90
	Enfermedades osteoarticulares ou anxineuróticas provocadas polas vibracións mecánicas	6	4	10	1,26	9	3	12	2,28
	Enfermedades provocadas por posturas forzadas e movementos repetitivos no traballo: enfermidades das bolsas serosas debidas á presión, celulite subcutánea	12	0	12	1,51	2	1	3	0,57
	Enfermedades provocadas por posturas forzadas e movementos repetitivos no traballo: enfermidades por fatiga e inflamación das vañas tendinosas, de tecidos peritendinosos e insercións musculares e tendinosas	243	175	418	52,64	167	125	292	55,41
	Enfermedades provocadas por posturas forzadas e movementos repetitivos no traballo: arrancamento por fatiga das apófises espinosas	0	1	1	0,13	0	0	0	0,00
	Enfermedades provocadas por posturas forzadas e movementos repetitivos no traballo: parálise dos nervios por mor da presión	60	99	159	20,03	47	63	110	20,87
	Enfermedades provocadas por posturas forzadas e movementos repetitivos no traballo: lesións do menisco	3	0	3	0,38	2	0	2	0,38
	Enfermedades provocadas por compresión ou descompresión atmosférica	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Enfermedades provocadas por radiacións ionizantes	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Enfermedades ofmaltóxicas por mor de exposicións a radiacións ultravioletas	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Enfermedades provocadas por enerxía radiante	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Nódulos das cordas vocais a causa dos esforzos sostidos da voz por motivos profesionais	2	16	18	2,27	0	13	13	2,47
	Nistagmus dos mineiros	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
Grupo 3	Enfermedades infecciosas causadas polo traballo das persoas que se ocupan da prevención, asistencia médica e actividades nas que se ten probado un risco de infección (excluídos aqueles microorganismos incluídos no grupo 1 do R.D. 644/1997)	2	10	12	1,51	0	2	2	0,38
	Enfermedades infecciosas ou parasitarias transmitidas ao home polos animais ou polos seus produtos e cadáveres	0	1	1	0,13	4	0	4	0,76
	Paludismo, amebiasis, tripanosomiasis, dengue, febre amarela	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Enfermedades infecciosas e parasitarias non contempladas noutros apartados: micose, leishmaniasis e helmintiasis	0	1	1	0,13	0	0	0	0,00
Grupo 4	Po de sílice libre	80	7	87	10,96	20	1	21	3,98
	Po de carbón	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Po de amianto (asbesto)	0	0	0	0,00	1	0	1	0,19
	Outros pos de minerais (talco, caolín, terra de batán, bentonita, sepiolita, mica, outros silicatos naturais)	1	0	1	0,13	0	0	0	0,00
	Metais sintetizados, compostos de carburos metálicos de alto punto de fusión e metais de ligazón de baixo punto de fusión	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Escouras de Thomas	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Neumocomiose por po de aluminio	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Substancias de alto peso molecular (substancias de orixe vexetal, animal, microorganismos, e substancias enzimáticas de orixe vexetal, animal e/ou de microorganismos)	8	2	10	1,26	3	1	4	0,76
	Substancias de baixo peso molecular (metais e os seus sales, pos de madeiras, produtos farmacéuticos, substancias químicas plásticas, aditivos, etc.)	4	0	4	0,50	2	3	5	0,95
	Antimonio e derivados	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
Grupo 5	Berilio (glucinio) e os seus compostos	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Substancias de baixo peso molecular por debaixo dos 1000 daltons (metais e os seus sales, pos de madeiras, produtos farmacéuticos, substancias químicas plásticas, aditivos, disolventes, conservantes, catalizadores, perfumes, adhesivos, acrilatos, resinas ...)	12	11	23	2,90	9	6	15	2,85
	Axentes e substancias de alto peso molecular, por riba dos 1000 daltons, (substancias de orixe vexetal, animal, microorganismos, e substancias enzimáticas de orixe vexetal, animal e/ou de microorganismos)	1	6	7	0,88	5	4	9	1,71
	Substancias fotosensibilizantes exógenas	0	0	0	0,00	1	1	2	0,38
	Axentes infecciosos	1	7	8	1,01	3	3	6	1,14
Grupo 6	Amianto (Asbesto)	2	0	2	0,25	0	0	0	0,00
	Aminas aromáticas	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Arsénico e os seus compostos	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Benceno	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Berilio	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Bis-(cloro-metil) éter	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Cadmio	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Cloruro de vinilo monómero	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Cromo VI e compostos	0	1	1	0,13	0	0	0	0,00
	Hidrocarburos aromáticos policíclicos (PAH), produtos de destilación do carbón: feluxe, alcatrán, betume, brea, antraceno, aceites minerais, parafina bruta e os compostos, produtos, residuos destas substancias e outros factores carcinóxenos	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Níquel e os seus compostos	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Po de madeira dura	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Radon	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Radiación ionizante	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Aminas (primarias, secundarias...) e hidracinas aromáticas e derivados	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Nitrobenzono	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Ácido cianhídrico, cianuros	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Po de sílice libre	1	0	1	0,13	0	0,00	0	0,00
	TOTAL	445	349	794	#####	290	237	527	100,00

9.11. Consideración especial dos casos notificados por COVID-19 como continxencia profesional

O Real decreto-lei 19/2020, do 26 de maio, polo que se adoptan medidas complementarias en materia agraria, científica, económica, de emprego e Seguridade Social e tributarias para paliar os efectos de COVID-19, establece no seu artigo 9 que *“1. As prestacións de Seguridade Social que cause o persoal que presta servizos nos centros sanitarios ou socio-sanitarios, inscritos nos rexistros correspondentes, e que no exercicio da súa profesión, contraese o virus SARS-Cov2 durante calquera das fases da epidemia, por estar exposto a ese risco específico durante a prestación de servizos sanitarios e socio-sanitarios, cando así se acredite polos servizos de Prevención de Riscos Laborais e Saúde laboral, consideraranse derivadas de accidente de traballo [...] 2. Esta previsión aplicarase aos contaxios do virus SARS CoV2 producidos ata o mes posterior á finalización do estado de alarma, acreditando este extremo mediante o correspondente parte de accidente de traballo que deberá terse expedido dentro do mesmo período de referencia. 3. Nos casos de falecemento, consideraranse que a causa é accidente de traballo sempre que o falecemento se producise dentro dos cinco anos seguintes ao contaxio da enfermidade e derivado desta...”*

Pola súa banda, o Real decreto-lei 28/2020, do 22 de setembro, de traballo a distancia, contempla, na súa Disposición Adicional Cuarta, a ampliación da cobertura prevista no artigo 9.1 do Real decreto-lei 19/2020 (máis arriba recollido) *“dende a declaración da pandemia internacional pola Organización Mundial da Saúde e ata que as autoridades sanitarias levanten todas as medidas de prevención adoptadas para facer fronte á crise sanitaria ocasionada polo COVID-19...”*

No mesmo Real decreto-lei 28/2020, a súa Disposición Final Décima modifica o artigo 5 do Real decreto-lei 6/2020, do 10 de marzo, a fin de contemplar excepcionalmente, *“como situación asimilada a accidente de traballo dos períodos de illamento, contaxio ou restrición nas saídas do municipio onde teñan o domicilio ou o seu centro de traballo as persoas traballadoras como consecuencia do virus COVID-19 [...]”* o que se fai aos exclusivos efectos das prestacións económicas derivadas de incapacidade temporal, e sempre que non se probe que o contaxio da enfermidade produciuse con causa exclusiva na realización do traballo nos termos do disposto no artigo 156 da Lei Xeral da Seguridade Social, suposto no que procedería a súa cualificación como accidente de traballo.

O que se ven de dicir, fixo necesario engadir un novo código no sistema Delt@ para os casos de contaxio por COVID-19, a fin de posibilitar o seu mellor seguimento estatístico,

seguinto a recomendación da Oficina Estatística da Unión Europea (EUROSTAT), quen propuxo engadir o novo código 073 no campo “descrición da lesión”.

O departamento de investigación e información do Instituto Nacional de Seguridade e Saúde no Traballo (INSST) ten publicado, con data marzo de 2021, o documento “Casos notificados COVID-19 como continxencia profesional. Datos acumulados febreiro 2020-xaneiro 2021”. Nese documento contense diversa información da que, en parte, dáse conta deseguido, comezando por facer notar, de novo, que os datos están referidos ao período que vai do mes de febreiro de 2020 ata o mes de xaneiro de 2021.

No cadro 9.65 figuran os casos notificados como accidente de traballo por causa COVID-19 en todo o territorio nacional. Se comparamos estes datos (excluindo os correspondentes ao mes de xaneiro de 2021) cos que se conteñen no cadro 9.1 deste Informe, podemos constatar que o total de accidentes de traballo por esta causa en 2020 (9.858) supón o 2,2% do total de accidentes de traballo en xornada de traballo e con baixa que tivemos en España nese ano; o 0,7% do cualificados como graves; e un significativo 3,3% dos accidentes de traballo mortais.

Cadro 9.65

**Casos notificados por COVID-19 como continxencia profesional.
Segundo gravidade. España. Febreiro/2020-xaneiro/2021**

Mes/ano	Leves	Graves	Mortais	Totais
feb-20	1	0	0	1
mar-20	420	3	18	441
abr-20	205	0	1	206
may-20	78	0	0	78
jun-20	207	1	0	208
jul-20	334	0	0	334
ago-20	1.092	3	0	1.095
sep-20	1.402	7	0	1.409
oct-20	2.672	7	1	2.680
nov-20	2.234	2	1	2.237
dic-20	1.166	3	0	1.169
ene-21	1.987	2	1	1.990
	11.798	28	22	11.848

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social. Instituto Nacional de Seguridade e Saúde no Traballo.

O cadro 9.66 permítenos deixar constancia de que unha moi cualificada maioría dos accidentes de traballo notificados por COVID-19 en España no período febreiro 2020/xaneiro 2021 afectou ás mulleres traballadoras, en concreto o 79,8%

Cadro 9.66

**Casos notificados por COVID-19 como continxencia profesional. Segundo sexo.
España. Febreiro/2020-xaneiro/2021**

Mes/ano	Homes		Mulleres		Total
	Casos	% Mensual	Casos	% Mensual	Casos
Feb/20	0	0,00%	1	100,00%	1
Mar/20	83	18,80%	358	81,20%	441
Abr/20	32	15,50%	174	84,50%	206
Mai/20	9	11,50%	69	88,50%	78
Xuñ/20	34	16,30%	174	83,70%	208
Xul/20	86	25,70%	248	74,30%	334
Ago/20	223	20,40%	872	79,60%	1.095
Set/20	309	21,90%	1.100	78,10%	1.409
Out/20	573	21,40%	2.107	78,60%	2.680
Nov/20	429	19,20%	1.808	80,80%	2.237
Dec/20	227	19,40%	942	80,60%	1.169
Xan/20	385	19,30%	1.605	80,70%	1.990

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social. Instituto Nacional de Seguridade e Saúde no Traballo.

O comentario anterior está directamente relacionado co feito de que o 95,2% dos accidentes de traballo notificados pola causa que estamos analizando, no período xa sinalado, concéntranse en empresas de actividades fortemente feminizadas, como pon de manifesto o cadro 9.67. Na mesma liña, van os datos contidos no cadro 9.68, respecto das ocupacións afectadas.

Cadro 9.67

**Casos notificados por COVID-19 como continxencia profesional. Segundo CNAE empresa. España.
Febreiro/2020-xaneiro/2021**

	Casos Acumulados	%
Actividades hospitalarias	10.223	86,3
Actividades médicas e odontolóxicas	618	5,2
Asistencia en establecementos residenciais con coidados sanitarios	443	3,7
Administración pública e da política económica e social	287	2,4
Asistencia en establecementos residenciais para persoas maiores e con discapacidade física	103	0,9
Asistencia en establecementos residenciais para persoas con discapacidade intelectual, enfermidade mental e drogodependencia	46	0,4
Outras actividades sanitarias	31	0,3
Actividades de servizos sociais sen aloxamento para persoas maiores e con discapacidade	29	0,2
Seguridade Social obrigatoria	15	0,1
Actividades de limpeza	7	0,1
Outras actividades asociativas	5	0
Outros servizos persoais	5	0
Outras actividades de servizos sociais sen aloxamento	4	0
Actividades de consultoría de xestión empresarial	3	0
Outras actividades profesionais, científicas e técnicas n.c.o.p.	3	0
Outras actividades de asistencia en establecementos residenciais	3	0
Producción de metais preciosos e de outros metais non férreos	2	0
Forxa, estampación e embutición de metais metalurxia de pos	2	0
Acabado de edificios	2	0
Educación postsecundaria	2	0
Reparación de efectos persoais e artigos de uso doméstico	2	0
Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	2	0
Fabricación de outros produtos alimenticios	1	0
Fabricación de produtos de plástico	1	0
Demolición e preparación de terreos	1	0
Comercio polo miúdo de outros artigos en establecementos especializados	1	0
Outras actividades postais e de correos	1	0
Seguros	1	0
Actividades de contabilidade, teneduría de libros, auditoría e asesoría fiscal	1	0
Investigación e desenvolvemento experimental en ciencias naturais e técnicas	1	0
Actividades de xardinaría	1	0
Actividades de apoio ás empresas n.c.o.p.	1	0
Educación secundaria	1	0
TOTAL	11.848	100

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social. Instituto Nacional de Seguridade e Saúde no Traballo.

Cadro 9.68

**Casos notificados por COVID-19 como continxencia profesional. Segundo ocupación dos traballadores (CNO).
España.Febreiro 2020-xaneiro 2021**

	Casos acumulados	%
Profesionais de enfermaría y partería	4.116	34,7
Auxiliares de enfermaría	3.078	26
Médicos	2.209	18,6
Técnicos auxiliares de farmacia, emerxencias sanitarias, outros traballadores dos coidados etc	948	8
Outros profesionais da saúde	416	3,5
Outros técnicos sanitarios	180	1,5
Persoal de limpeza de oficinas, hoteis e outros establecementos similares	151	1,3
Empregados administrativos con tarefas de atención ao público non clasificados	144	1,2
Técnicos sanitarios de laboratorio, probas diagnósticas e próteses	108	0,9
Ordenanzas, mozos de equipaxe, repartidores a pé e afíns	86	0,7
Outros empregados administrativos sen tarefas de atención ao público	56	0,5
Ouros traballadores de servizos persoais	56	0,5
Axudantes de cociña	35	0,3
Outros profesores e profesionais do ensino	25	0,2
Sociólogos, historiadores, psicólogos e outros profesionais en ciencias sociais	23	0,2
Supervisores de mantemento e limpeza de edificios, conserxes e maiordomos domésticos	21	0,2
Cociñeiros asalariados	17	0,1
Profesores e técnicos de educación especial	15	0,1
Empregados de información e recepcionistas, agás de hoteis	13	0,1
Empregados de portelo e afíns, agas os de despacho de billetes	12	0,1
Asistentes administrativos e especializados	10	0,1
Programadores informáticos	9	0,1
Especialistas en bases de datos e en redes informáticas	8	0,1
Técnicos das ciencias físicas, químicas, medioambientais e das enxeñerías	8	0,1
Outros traballadores de acabado na construción, instalacións, agás electricistas	8	0,1
Profesionais de apoio de servizos xurídicos e sociais	7	0,1
Farmacéuticos	6	0,1
Traballadores dos coidados persoais a domicilio, agás coidadores de nenos	6	0,1
Limpiadores de vehículos, ventás e persoal de limpeza a man	5	0
Profesionais das terapias alternativas	4	0
Empregados de axencias de viaxes, recepcionistas de hoteis e telefonistas	4	0
Outros instaladores e reparadores de equipos eléctricos	4	0
Directores de servizos de tecnoloxías da información e as comunicacións e servizos profesionais	3	0
Especialistas en organización e administración	3	0
Analistas e deseñadores de software e multimedia	3	0
Axentes de aduanas, tributos e afíns que traballan en tarefas propias da Administración pública	3	0
Outros traballadores das obras estruturais de construción	3	0
Condutores de automóbiles, taxis e furgonetas	3	0
Outras ocupacións elementais	3	0
Directores e xerentes de outras empresas de servizos non clasificados baixo outros epígrafes	2	0
Veterinarios	2	0
Profesores de universidades e outro ensino superior	2	0
Empregados contables e financeiros	2	0
Empregados de rexistro de materiais, de servizos de apoio á produción e ao transporte	2	0
Peiteadores e especialistas en tratamentos de estética, benestar e afíns	2	0
Escaiolistas e aplicadores de revestimentos de pasta e morteiro	2	0
Ferreiros e traballadores da fabricación de ferramentas e afíns	2	0
Operadores en instalacións de tratamento e transformación de madeira, fabricación de papel, caucho etc	2	0
Outros operadores de instalacións e maquinaria fixas	2	0
Condutores de motocicletas e ciclomotores	2	0
Membros do poder executivo e corpos lexislativos; directivos da Administración pública etc	1	0
Directores e xerentes de empresas de aloxamento	1	0
Profesores de formación profesional	1	0
Profesionais en ciencias naturais	1	0
Outros profesionais do dereito	1	0
Delineantes e dibuxantes técnicos	1	0
Supervisores en inxeñaría de minas, de industrias manufactureiras e da construción	1	0
Camareiros asalariados	1	0
Xefes de sección de tendas e almacéns	1	0
Traballadores cualificados en hortas, invernadoiros, viveiros e xardíns	1	0
Fontaneiros e instaladores de tubarías	1	0
Instaladores e reparadores de equipos electrónicos e de telecomunicacións	1	0
Traballadores da industria da alimentación, bebidas e tabaco	1	0
Traballadores do téxtil, confección, pel, coiro e calzado	1	0
Operadores de outras máquinas móbiles	1	0
Condutores de autobuses e tranvías	1	0
Empregados domésticos	1	0
TOTAL	11.848	100

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social. Instituto Nacional de Seguridade e Saúde no Trabajo.

Por fin, e no que ten que ver coa nosa Comunidade Autónoma, os datos dispoñibles son os que amosa o cadro 9.69, facilitados polo ISSGA, se ben coas cautelas derivadas das omisións de notificación por parte das empresas afectadas (sinaladamente, as entidades hospitalarias), como consecuencia da falta de rodaxe desta nova práctica administrativa, e da “caída” do sistema de notificación Delt@, por mor dun ataque informático sufrido nos primeiros días do mes de xuño de 2021. Os datos que se amosan son os dispoñibles polo ISSGA en data 27 de xullo de 2021, correspondentes a 2020, con toda seguridade moi incompletos, polas razóns antes apuntadas. Deles dérase que a porcentaxe de accidentes de traballo notificados por esta causa supón o 0,7% do total (inferior ao 2,2% do total estatal que antes vimos) e o 0,3% dos cualificados como graves. Non se notificaron accidentes mortais por esta causa.

No que si hai plena coincidencia en relación cos datos dispoñibles a nivel de Estado é na porcentaxe de mulleres afectadas, no caso Galicia o 85%, cifra moi similar a do 79,8% do total estatal

Cadro 9.69

Accidentes de traballo por causa COVID-19. Segundo sexo e provincia. Galicia. 2020. Datos contabilizados a data 27.07.2021

	Leves				Graves				Mortais				Totais			
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%
A Coruña	8	22	26,7	73,3	0	0	-	-	0	0	-	-	8	22	27	73
Lugo	2	29	6,5	93,5	1	0	100,0	0,0	0	0	-	-	3	29	9	91
Ourense	2	16	11,1	88,9	0	0	-	-	0	0	-	-	2	16	11	89
Pontevedra	12	79	13,2	86,8	0	0	-	-	0	0	-	-	12	79	13	87
Galicia	24	146	14,1	85,9	1	0	100,0	0,0	0	0	-	-	25	146	15	85

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. ISSGA.

10. CONFLITIVIDADE E MEDIOS DE SOLUCIÓN DE CONFLITOS DE TRABALLO

Demetrio Fernández López

Director Territorial da Inspección de Traballo e Seguridade
Social en Galicia

CAPÍTULO 10. CONFLITIVIDADE E MEDIOS DE SOLUCIÓN DE CONFLITOS DE TRABAJO

10.1. Folgas

Como se reflicte ao longo deste capítulo, tamén as folgas e a conflitividade víronse afectadas notablemente durante a pandemia, sendo indiferente o indicador que se analice.

As principais normas legais que seguen a estar vixentes respecto da materia obxecto deste capítulo, seguen a ser: O RD-lei 17/1977, do 4 de marzo, coas correccións feitas pola sentenza do Tribunal Constitucional do 8 de abril de 1981, a Lei 9/1987, do 12 de xuño, e o Estatuto dos traballadores na redacción dada polo RD lexislativo 2/2015, do 23 de outubro. Por riba de todas elas, o artigo 28 da Constitución Española.

Para chegar aos datos referentes ás folgas, téñense en conta as estatísticas ofrecidas polos distintos organismos oficiais, Ministerio de Trabajo e Economía Social e Consellería de Emprego e Igualdade, así como polos axentes sociais, sobre todo no aspecto de participantes e xornadas non traballadas que, en moitos casos, son froito de estimacións con distintos criterios.

As fontes de información empregadas para encher de contido os cadros son os cuestionarios estatísticos que cumprimentan, para cada unha das folgas ou peches patronais, as unidades administrativas competentes das comunidades autónomas e a Dirección Xeral de Trabajo do Ministerio de Trabajo e Economía Social, dependendo do ámbito territorial de convocatoria do conflito. Este conxunto de información é remitido mensualmente á Subdirección Xeral de Estatística do Departamento, para a elaboración da correspondente estatística.

Ademais, posto que non existe obriga formal, por parte das empresas, de comunicar á autoridade laboral o número de persoas traballadoras participantes nas folgas, as autoridades laborais provinciais conseguen esa información a través dalgunhas das seguintes fontes: consulta directa ás empresas, consulta ás organizacións patronais e sindicais, ou ben, facendo seguimento das folgas mediante enquisas.

A información ofrecida neste apartado refírese a todas as folgas das que se tivo coñecemento, exista ou non constancia administrativa previa da súa convocatoria, excepto os seguintes tipos de folgas:

- As que non implican xornadas non traballadas, como as chamadas folgas de celo.

- As de duración inferior a unha hora.
- As que se refiren a actividades convencionalmente non produtivas: folgas de estudantes, de consumidores etc.
- As que afectan a colectivos sen dereito a folga: persoal militar e das Forzas e Corpos de Seguridade do Estado.

A unidade folga, obxecto da estatística, asóciase á unidade de convocatoria, independentemente do seu ámbito territorial, sectorial e temporal, así como do seu carácter continuo ou descontinuo.

Nas folgas desenvolvidas no ano inclúense todas as que tivesen incidencia nel, podendo comezar nese ano ou en períodos anteriores.

Enténdese por centros de traballo e persoal "convocados", aqueles centros e os seus respectivos cadros de persoal que pertencen ao ámbito de convocatoria da folga, podendo participar ou non nela.

Por traballadores participantes enténdese o número de persoas que efectivamente participaron na folga suspendendo o seu traballo, xa sexa durante todo o tempo de duración do conflito ou nunha parte deste.

O número de xornadas non traballadas obtense, nos conflitos de días completos e con participación constante, multiplicando o número de participantes polo número de días laborables de duración do conflito; nos conflitos nos que a participación non é constante e/ou a interrupción do traballo non afecta á xornada completa (entendendo por xornada completa a xornada laboral habitual que realiza unha persoa traballadora sen incluír, en ningún caso, as horas extraordinarias), o cálculo das xornadas non traballadas en cada folga obtense multiplicando o número de participantes cada un dos días de duración da folga pola parte de xornada non traballada cada día e sumando este resultado para todos os días de duración.

Os datos anuais e acumulados preséntanse regularizados, é dicir, contabilízase unha soa vez o número de folgas, cadros de persoal das empresas e persoas traballadoras afectadas, coa fin de eliminar aquelas folgas que, iniciadas nun mes dado, continúan en meses sucesivos. Polo contrario, as xornadas non traballadas en cada mes, si se suman no caso anteriormente mencionado.

Considéranse folgas de ámbito provincial as que afectan só a unha provincia. Á hora de contabilizar as folgas provinciais, aténdese ao concepto folga provincial. Trátase dun concepto estatístico que ten por obxecto medir a incidencia ou a repercusión que a folga tivo en cada provincia, só dentro do seu respectivo ámbito territorial.

Nas folgas de ámbito autonómico, cada convocatoria de folga considérase un só conflito, independentemente do número de provincias ás que afecte.

Unha primeira panorámica xeral das folgas consideradas neste momento dende 2009 a 2020 a nivel estatal (cadro 10.1) permite observar que, aínda que existiu unha evolución crecente do número de folgas nos anos 2012 e 2013, diminúen en 2014 e continúa esta tendencia en 2015, apreciándose esta minoración significativa, tanto en número de folgas coma en participantes e xornadas non traballadas. No ano 2019 incrementase o número de folgas ata 898, pero resulta significativo que, en canto a participantes, baixa en 2019 a cifra en 74.217 logo de medrar en máis de 110.000 persoas en 2018, o mesmo que sucede coas xornadas non traballadas. No ano 2020, o impacto da pandemia reflíctese de forma moi intensa respecto do ano anterior. Cae o número de folgas case ata a metade (de 898 a 487), o número de participantes cae en 112.958 persoas e as xornadas non traballadas diminúen en 317.822 xornadas.

Cadro 10.1**Evolución das folgas desenvolvidas segundo principais características. España. 2009-2020**

	Folgas	Participantes	Xornadas non traballadas	Centros de traballo convocados	
				Número	Cadro de persoal ⁽¹⁾
2009	1.001	653.483	1.290.852	105.830	1.502.572
2010	986	340.776	671.498	46.393	1.332.668
2011	777	221.974	485.054	304.341	3.344.081
2012	878	323.871	1.290.114	36.634	1.363.080
2013	992	448.024	1.098.480	45.832	1.633.924
2014	777	217.047	620.568	7.666	618.478
2015	615	170.528	497.483	4.939	588.359
2016	641	183.120	388.912	9.679	563.451
2017	730	225.723	594.253	24.441	1.284.776
2018	726	338.671	907.631	20.869	1.078.049
2019	898	264.454	858.401	16.000	1.108.466
2020	487	151.496	540.579	11.998	746.272

(1) Datos en miles.

Elaboración propia.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

Nos cadros 10.2 e 10.3 desagreganse os datos estatais por comunidades autónomas, segundo sector de actividade e ámbito territorial, podéndose observar que o maior número de participantes en moitas autonomías corresponde ao sector servizos, (exceptúase por exemplo: Andalucía, Cataluña e Galicia). No caso de Galicia, o sector da industria supera en moito o número de participantes (fronte ao ano 2019 que eran un terzo menos que no sector servizos), pero en xornadas non traballadas é moi superior a cifra do sector servizos, que case multiplica por seis ás xornadas non traballadas na industria. Apréciase así mesmo unha grande diferenza de cifras das folgas provinciais fronte ás estatais.

Cadro 10.2
Persoas traballadoras participantes e xornadas non traballadas segundo sector de actividade, por repercusión territorial da folga en cada comunidade autónoma. 2020

Total	Participantes				Xornadas non traballadas			
	Agrario	Industria	Construción	Servizos	Agrario	Industria	Construción	Servizos
	30.046	59.152	849	62.169	45.080	282.374	1.798	211.487
Andalucía	5.008	1.119	0	1.185	20.024	8.445	0	2.629
Aragón	0	548	0	1.440	0	2.434	0	7.533
Asturias	0	1.352	537	403	0	2.630	676	1.294
Baleares	0	1	0	384	0	1	0	1.504
Canarias	0	2	0	863	0	4	0	967
Cantabria	0	64	0	747	0	192	0	804
C. A Mancha	0	0	0	223	0	0	0	2.882
C. León	0	229	0	705	0	78	0	2.148
Cataluña	0	28.660	0	18.807	0	205.797	0	94.010
C. Valenciana	24	66	0	3.294	19	116	0	6.762
Extremadura	0	0	80	278	0	0	40	532
Galicia	0	5.248	50	1.632	0	3.675	39	17.310
Madrid	0	13.609	65	7.280	0	35.025	8	25.337
Murcia	25.000	0	0	6.317	25.000	0	0	9.650
Navarra	11	1.071	77	90	11	2.038	446	1.158
País Vasco	3	7.183	40	18.497	26	21.939	589	36.823
A Ríoxa	0	0	0	0	0	0	0	0
Ceuta e Melilla	0	0	0	24	0	0	0	144

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

Cadro 10.3
Persoas traballadoras participantes e xornadas non traballadas segundo ámbito territorial, por repercusión territorial da folga en cada comunidade autónoma. 2020

Total	Participantes			Xornadas non traballadas		
	Provincial ⁽¹⁾	Autonómica	Estatal ⁽²⁾	Provincial ⁽¹⁾	Autonómica	Estatal ⁽²⁾
	116.473	33.649	1.374	439.679	98.474	2.426
Andalucía	6.979	0	333	30.261	0	837
Aragón	1.361	620	7	9.352	620	15
Asturias	2.287	0	5	4.591	0	9
Baleares	0	384	1	0	1.504	1
Canarias	218	645	2	322	645	4
Cantabria	644	0	167	828	0	168
Castela-A Mancha	198	0	25	2.843	0	39
Castela e León	759	0	175	1.923	0	303
Cataluña	31.584	14.924	239	222.564	76.809	434
C. Valenciana	2.219	1.153	12	5.721	1.153	23
Extremadura	339	0	19	558	0	14
Galicia	6.911	0	19	20.827	0	17
Madrid	20.633	0	321	59.905	0	465
Murcia	31.315	0	2	34.646	0	4
Navarra	1.242	0	7	3.640	0	13
País Vasco	9.760	15.923	40	41.554	17.743	80
A Ríoxa	0	0	0	0	0	0
Ceuta e Melilla	24	0	0	144	0	0

(1) Inclúense as folgas con repercusión municipal e comarcal.

(2) Refírese á folga que afecta a provincias e comunidades autónomas distintas.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

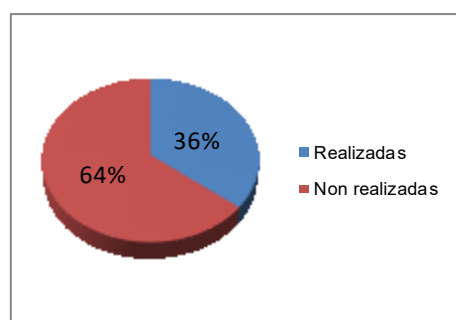
Se durante 2019 foron realizadas 74 folgas, 67 provinciais e 7 autonómicas, pode verse nos cadros 10.4 e 10.5 que no ano 2020 redúcese o número a 26 folgas (21 provinciais e 5 autonómicas), desagregándose por provincias as que foron de empresa ou de sector, e neste mesmo ano provincialmente decrece tamén o número ata chegar a 21 folgas realizadas das 65 convocadas, todas de empresa.

Cadro 10.4

Folgas de ámbito provincial e autonómico convocadas, realizadas e non realizadas. Galicia. 2020

	FOLGAS		
	Convocadas	Realizadas	Non realizadas
A Coruña	45	10	35
Lugo			
Ourense	2	1	1
Pontevedra	18	10	8
Autonómicas	8	5	3
Totais	73	26	47

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade.

Cadro 10.5

Folgas de ámbito provincial e autonómico de empresa e de sector. Galicia. 2020

			Convocadas	Realizadas	Non realizadas
A Coruña	Empresa		45	10	35
	Sector				
	Total		45	10	35
Lugo	Empresa				
	Sector				
	Total				
Ourense	Empresa		2	1	1
	Sector				
	Total		2	1	1
Pontevedra	Empresa		18	10	8
	Sector				
	Total		18	10	8
Autonómico	Empresa		5	3	2
	Sector		3	2	1
	Total		8	5	3

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade.

Respecto das razóns alegadas para convocar e desenvolver unha folga, a causa de anuncio ou aplicación de medidas de política económica-social é o motivo específico máis frecuente das folgas realizadas en 2020.

Cadro 10.6

Folgas de ámbito provincial e autonómico realizadas, segundo o motivo ou a causa da convocatoria. Galicia. 2020

	5	10	11	12	13	14	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	40	50	60	70	Total
A Coruña		2																	8			10
Lugo																						
Ourense																			2			2
Pontevedra																			9			9
Autonómico		1																	4			5
Total		3																	23			26

Conflicto derivados do proceso de negociación colectiva e coincidentes no tempo	Conflicto non derivados do proceso de negociación colectiva
(11).- Presión pola negativa a negociar un convenio (12).- Presión pola negativa a revisar un convenio (13).- Presión durante a negociación dun convenio (14).- Interpretación das cláusulas do convenio vixente (30).- Conflitos relacionados con causas sindicais (40).- Conflitos de solidariedade (50).- Outros conflitos motivados polo anuncio ou aplicación de medida de política económica-social (60).- Conflitos por outras causas non laborais	(20).- Reversión industrial (21).- Regulación de emprego (excluídos os de reversión industrial) (22).- Organización/sistemas de traballo (23).- Accidente laboral, seguridade e hixiene (24).- Despedimentos, sancións ou outras medidas disciplinarias (25).- Incumprimento de acordos ou normas legais (26).- Falta de pagamento de salarios (27).- Melloras salariais e non salariais independentes do convenio (28).- Melloras salariais e non salariais de colectivos sen convenio (29).- Outras causas laborais

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade.

Por último, como pode verse no cadro 10.7 con datos do Ministerio de Traballo e Economía Social, ofrécese unha perspectiva bianual da incidencia das folgas nas provincias, con independencia do ámbito territorial de convocatoria, dato que non permite análise dada a disparidade que se aprecia nas cifras en relación coas anteriormente sinaladas. Recóllense ademais dos resultados das folgas cuxo ámbito territorial é a propia provincia, a repercusión que sobre estas tiveron as folgas autonómicas e estatais. Como ven sendo habitual, as provincias da Coruña e Pontevedra, son as que maiores rexistros amosan.

Cadro 10.7

Folgas desenvolvidas, centros e cadro de persoal convocados, persoas traballadoras participantes e xornadas non traballadas, segundo criterio de repercusión⁽¹⁾, por provincia. Galicia. 2020-2019

	Folgas		Centros de traballo convocados		Cadro de persoal dos centros convocados		Persoas traballadoras participantes		Xornadas non traballadas	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
A Coruña	16	57	20	73	8.063	20.451	6.445	16.125	4.165	16.227
Lugo	0	3	0	4	0	179	0	76	0	50
Ourense	2	3	2	3	158	594	16	594	12	1.731
Pontevedra	11	15	15	25	852	3.848	469	2.948	16.667	37.452
Galicia	28	78	37	106	9.073	26.072	6.930	19.743	20.844	55.460

(1) Refírese a que a cada provincia asígnanselle, ademais dos resultados das folgas cuxo ámbito territorial fora esa provincia, a repercusión que nela tivesen as folgas da súa comunidade autónoma e nacionais.

Fonte: Ministerio de Traballo e Economía Social.

10.2. Conciliacións colectivas e individuais

Incorpóranse os cadros 10.8, 10.9 e 10.10, nos que, segundo datos facilitados pola Consellería de Emprego e Igualdade, aparecen reflectidos os conflitos colectivos e individuais nos que participaron en tarefas de conciliación as unidades administrativas da Xunta de Galicia, os coñecidos como SMAC, e o resultado obtido.

Nas conciliacións colectivas, resulta anecdótico o número de avinzas obtidas (tan só dúas), o que contrasta coas cifras do AGA, como se verá máis adiante neste capítulo.

No que a conciliacións individuais se refire, resaltan as cifras de despedimentos, seguidas das reclamacións de cantidade e en último lugar as sancións, sendo clara a alta actividade destas unidades en relación coas cantidades acordadas nas conciliacións individuais con avinza.

Nas conciliacións colectivas, na maioría delas non se alcanzou acordo entre as partes.

Cadro 10.8

**Conciliacións colectivas segundo tipo de resolución e asunto.
Ámbito territorial provincial. 2020**

		Número de conciliacións	Empresas afectadas	Nº persoas traballadoras
A Coruña (Unidades conciliadoras: A Coruña, Ferrol, Santiago)	Con avinza	0	0	0
	Sen avinza	18	20	18.081
	Resto ⁽¹⁾	6	6	876
Lugo	Con avinza	0	0	0
	Sen avinza	12	12	3.336
	Resto ⁽¹⁾	3	3	41
Ourense	Con avinza	0	0	0
	Sen avinza	4	4	285
	Resto ⁽¹⁾	1	1	100
Pontevedra (Unidades conciliadoras: Pontevedra e Vigo)	Con avinza	1	1	3
	Sen avinza	25	26	39.166
	Resto ⁽¹⁾	13	13	5.116
Galicia	Con avinza	1	1	3
	Sen avinza	61	64	
	Resto⁽¹⁾	24	24	

(1) Resto: Intentadas sen efecto, tidas por non presentadas, desistidas e outras.

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade.

Cadro 10.9

Conciliacións individuais por provincias, segundo motivación e tipo de resolución. 2020

		Despedimentos	Reclamacións de cantidade	Sancións	Total
A Coruña	Con avinza	1.766	398	96	2.260
	Sen avinza	1.050	1.068	721	2.839
	Intentadas sen efecto e resto ⁽¹⁾	1.100	2.075	544	3.719
	Total	3.916	3.541	1.361	8.818
	Suma de cantidades acordadas	44.225.195	1.032.467	650.204	45.907.866
Lugo	Con avinza	328	55	55	438
	Sen avinza	243	417	308	968
	Intentadas sen efecto e resto ⁽¹⁾	129	339	153	621
	Total	700	811	516	2.027
	Suma de cantidades acordadas	3.586.379	248.056	253.210	4.087.645
Ourense	Con avinza	407	50	13	470
	Sen avinza	292	410	116	818
	Intentadas sen efecto e resto ⁽¹⁾	231	307	96	634
	Total	930	767	225	1.922
	Suma de cantidades acordadas	5.702.898	253.210	39.079	5.995.187
Pontevedra	Con avinza	1.225	137	56	1.448
	Sen avinza	894	819	374	2.078
	Intentadas sen efecto e resto ⁽¹⁾	809	1.094	392	2.295
	Total	2.928	2.050	822	5.800
	Suma de cantidades acordadas	26.106.172	917.782	136.185	27.160.139
Galicia	Con avinza	3.726	640	220	4.586
	Sen avinza	2.479	2.714	1.519	6.712
	Intentadas sen efecto e resto ⁽¹⁾	2.269	3.815	1.185	7.269
	Total	8.474	7.169	2.924	18.567
	Suma de cantidades acordadas	79.620.646	2.355.425	1.078.680	83.054.751

Resto: tidas por non presentadas, desistidas e outras.

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade.

Cadro 10.10

Conciliacións individuais por rama de actividade económica (CNAE 2009) da Comunidade Autónoma de Galicia. 2020

	Total
Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	229
INDUSTRIA	1.794
Industrias extractivas	77
Industria manufacturera	732
Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e A.A.	30
Fornecemento de auga, saneamento, xestión de residuos	35
CONSTRUCCIÓN	639
Construción especializada e enxeñaría	287
SERVIZOS	3.281
Comercio por xunto, reparación de vehículos de motor	178
Transporte e almacenamento	469
Hostalaría	968
Información e comunicacións	175
Actividades financeiras e de seguros	168
Actividades inmobiliarias	52
Actividades profesionais, científicas e técnicas	407
Actividades administrativas e servizos auxiliares	149
Administración pública e defensa, seguridade social obrigatoria	16
Educación	114
Actividades sanitarias e de servizos sociais	337
Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	9
OUTROS SERVICIOS	145
Actividades dos fogares como empregadores e produtores de bens	71
Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	23
TOTAL SECTORES ECONÓMICOS	7.198

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade.

10.3. Xulgados do Social

Se no conxunto do Estado se incrementaron os asuntos resoltos polos xulgados do Social, en 2019 respecto de 2018, en máis de 5.400 asuntos, no 2020 baixan en 56.955 asuntos respecto do ano anterior. Diminúen en conflitos colectivos e en seguridade social, aínda que con máis intensidade nos primeiros, e medran moi lixeiramente nos conflitos individuais.

En Galicia, baixan con menos intensidade os asuntos resoltos (4.891 menos en 2020). A baixada prodúcese en conflitos individuais, seguridade social e conflitos colectivos. Este foi o guión que seguiron todas as provincias.

Cadro 10.11

**Asuntos resoltos, segundo materia obxecto da demanda a nivel estatal.
Por comunidade autónoma e provincia. 2020-2019**

	Total		Conflitos colectivos		Conflitos Individuais		Seguridade social	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Total	282.153	339.108	2.162	2.031	214.614	252.753	65.377	84.324
Galicia	21.675	26.566	170	148	13.936	16.715	7.569	9.703
A Coruña	8.638	11.258	82	63	5.950	7.275	2.606	3.920
Lugo	3.143	3.237	27	26	2.004	2.290	1.112	919
Ourense	2.811	3.703	9	6	1.474	2.054	1.328	1.643
Pontevedra	7.083	8.368	52	51	4.508	5.096	2.523	3.221

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

Diminúen as cantidades acordadas en conflitos individuais tanto en Galicia coma no conxunto do Estado. En 2020 no conxunto do Estado o 56,70% das cantidades acordadas en materia de conflitos individuais (53,49 en 2019), foi establecido mediante conciliación, mentres que o restante 43,30% foi por sentenza. No caso de Galicia, o 44,30% das cantidades acordadas na materia foi establecido mediante conciliación, mentres que o 55,70% foi por sentenza. Por fin, e de novo no ámbito estatal, o 60,73% das cantidades acordadas en materia de reclamacións derivadas do contrato de traballo foi fixado por sentenza, e o 39,27% restante pactado en conciliación.

Cadro 10.12

Conflitos individuais. Cantidades acordadas, segundo materia obxecto da demanda e clase de resolución.
Por comunidade autónoma e provincia. 2020

	Cantidades acordadas en conflitos individuais								
	Miles de euros								
	Total conflitos individuais			Despedimentos			Reclamacións derivadas do contrato de traballo		
	Total	Sentenza	Conciliación	Total	Sentenza	Conciliación	Total	Sentenza	Conciliación
Total	1.006.678,3	435.853,1	570.825,2	753.424,7	282.056,3	471.368,4	253.253,6	153.796,8	99.456,8
Galicia	54.605,1	30.413,9	24.191,2	36.877,9	17.650,2	19.227,7	17.727,2	12.763,6	4.963,5
A Coruña	23.428,0	12.975,6	10.452,4	15.853,6	7.455,4	8.398,2	7.574,5	5.520,2	2.054,2
Lugo	8.394,0	4.017,8	4.376,2	6.331,4	2.388,8	3.942,6	2.062,6	1.629,0	433,6
Ourense	6.339,8	4.277,7	2.062,1	3.769,5	2.591,5	1.178,0	2.570,3	1.686,2	884,1
Pontevedra	16.443,3	9.142,8	7.300,5	10.923,4	5.214,5	5.708,9	5.519,8	3.928,2	1.591,6

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

No que atinxe aos asuntos resoltos en materia de despedimento, tanto no conxunto do Estado coma en Galicia produciuse un descenso en 2020 respecto de 2019, descenso que no conxunto do Estado foi de 864 asuntos, mentres que en Galicia foi de 370 asuntos. O descenso tivo lugar nas catro provincias galegas. O descenso foi, ademais, xeneralizado segundo a clase de resolución, tanto en Galicia como no conxunto do Estado, agás por conciliacións en Galicia e por desistencia no Estado. En Galicia rómpese a tendencia de tres anos de medrar as resolucións con sentenza favorable á persoa traballadora.

En Galicia a sentenza foi tamén o mecanismo máis utilizado en 2020, se ben aquí iso ocorreu non só co conxunto dos conflitos individuais, senón tamén para cada unha das categorías en que eses conflitos se desagregan, isto é, os despedimentos e as reclamacións derivadas do contrato de traballo. Así, o 55,70% das cantidades acordadas no total de conflitos individuais en Galicia foi fixado mediante sentenza, fronte ao 44,30% restante, pactado en conciliación. Xusto o contrario ocorreu no caso dos despedimentos (47,86% mediante sentenza, fronte ao 52,14% mediante conciliación) e das restantes reclamacións derivadas do contrato de traballo (o 72% a través de sentenza e o 27% mediante pacto en conciliación). Esa realidade deuse no conxunto de Galicia e tamén nas catro provincias galegas.

No conxunto do Estado, en 2020, son menos as persoas obxecto de despedimento que pactaron este en conciliación, o 45,44%, mecanismo a través do cal acordáronse a maior parte das cantidades establecidas por tal motivo. Non obstante, a contía media das cantidades acordadas en materia de despedimentos foi máis alta no caso das fixadas por sentenza.

En Galicia ocorreu o mesmo, a diferenza do ano anterior. A maior parte das persoas traballadoras viron extinguido o seu contrato, por despedimento, a través de sentenza, o 55,81%, pero as cantidades fixadas por conciliación foron tamén superiores fronte á

sentenza; aínda que a contía media das cantidades fixadas por sentenza foi superior á contía media pactada en conciliación. Tal ocorreu nas catro provincias galegas.

Cadro 10.13

Asuntos resoltos en materia de despedimentos, segundo clase de resolución. Por provincias. Galicia/España. 2020-2019

	Total		Con sentenza favorable á persoa traballadora		Con sentenza favorable en parte á persoa traballadora		Con sentenza desfavorable á persoa traballadora		Por conciliación		Por desistencia		Por outras causas	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
	107.834	108.698	20.814	21.599	4.078	4.445	5.583	6.550	49.005	50.307	21.743	20.701	6.631	5.096
TOTAL														
Galicia	5.220	5.590	1.435	1.548	304	348	433	492	2.332	2.288	622	747	194	167
A Coruña	2.480	2.664	713	804	82	113	211	210	1.075	1.082	305	391	94	64
Lugo	577	710	158	207	54	54	34	45	230	278	63	63	38	63
Ourense	508	540	158	149	44	58	40	40	189	216	51	69	26	8
Pontevedra	1.655	1.676	406	388	124	123	148	197	738	712	203	224	36	32

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

Cadro 10.14

Persoas traballadoras despedidas, cantidades acordadas e contías medias, segundo clase de resolución. Por comunidade autónoma e provincia. 2020

	Despedimentos								
	Persoas traballadoras despedidas ⁽¹⁾			Cantidades acordadas miles de euros			Contías medias en euros		
	Total	Sentenza ⁽²⁾	Conciliación	Total	Sentenza	Conciliación	Total	Sentenza	Conciliación
	78.618	27.098	51.520	753.424,7	282.056,3	471.368,4	9.583,4	10.408,8	9.149,2
Total									
Galicia	4.044	1.787	2.257	36.877,9	17.650,2	19.227,7	9.119,2	9.877,0	8.519,1
A Coruña	1.898	812	1.086	15.853,6	7.455,4	8.398,2	8.352,8	9.181,5	7.733,1
Lugo	443	213	230	6.331,4	2.388,8	3.942,6	14.292,1	11.215,2	17.141,6
Ourense	401	206	195	3.769,5	2.591,5	1.178,0	9.400,2	12.580,0	6.041,1
Pontevedra	1.302	556	746	10.923,4	5.214,5	5.708,9	8.389,7	9.378,7	7.652,6

(1) Non inclúe as persoas traballadoras afectadas por asuntos "desistidos" e asuntos terminados "por outras causas".

(2) Non inclúe as persoas traballadoras afectadas por sentenza desfavorable.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social, Anuario de estadísticas laborales.

10.4. Xestión do Acordo interprofesional galego sobre procedementos extraxudiciais de solución de conflitos de traballo (AGA)

Os expedientes xestionados ao abeiro do AGA dende os seus comezos en xuño de 1992 ata o 31 de decembro de 2020 son 1.488, cun total de 1.159.797 persoas traballadoras afectadas (cadro 10.16).

No ano 2020 iniciáronse 81 expedientes que afectaron a 584 empresas e 66.506 persoas traballadoras (case 13.000 máis que o ano anterior). Sobre o total de mediacións e arbitraxes levadas a cabo polo AGA, a efectividade acadada ao longo do ano 2020 foi do 75%, unha porcentaxe idéntica á acadada o ano anterior. O 87,9% destes procedementos foron conciliacións ou mediacións que afectaron a 21.308 persoas traballadoras e 579 empresas. O 12,1% restante foron arbitraxes que afectaron a 1.410 persoas traballadoras e 4 empresas.

Cadro 10.15

AGA. Total expedientes. 2020

Expedientes iniciados	81
Expedientes desistidos	0
Expedientes en tramitación	4
Expedientes rexeitados	32
Expedientes arquivados por solución previa	1
Expedientes tramitados	44
Conciliacións/Mediacións	40
Arbitraxes	4

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

Cadro 10.15 bis

Actuacións do AGA rematadas con acordo. 2020

	Conflitos con resultado positivo	Empresas afectadas	Persoas traballadoras afectadas
Acordos por solución previa	1	1	40
Acordos por conciliación/mediación	29	579	21.308
Laudos arbitrais	4	4	1.410
	34	584	22.758

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

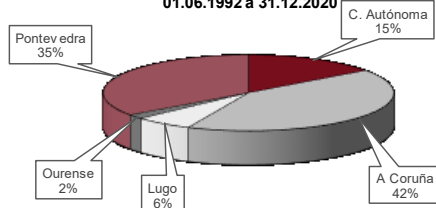
Cadro 10.16

AGA. Distribución territorial dos conflitos presentados (01.06.1992-31.12.2020)

	C. Autónoma	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Expedientes iniciados	170	645	162	53	458	1.488
Traballadores/as afectados	173.362	485.027	74.468	21.800	405.140	1.159.797
Expedientes de conflitos de sector	46	57	14	16	74	207
Traballadores/as afectados conflitos sector	133.000	386.144	31.750	15.802	320.204	886.900
Expedientes de conflitos empresa	124	588	148	37	384	1.281
Traballadores/as afectados conflitos empresa	40.362	98.883	42.718	5.998	84.936	272.897

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

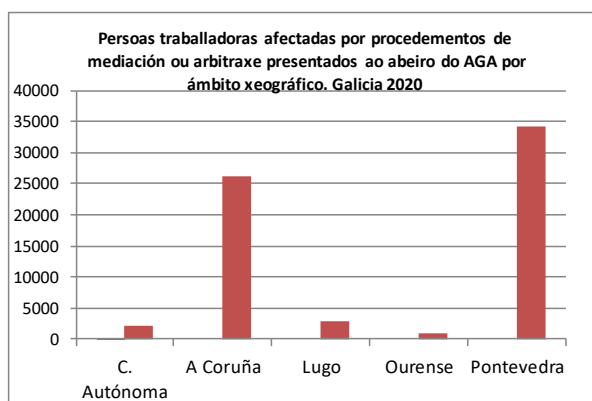
**Persoas traballadoras afectadas por AGAs presentados
01.06.1992 a 31.12.2020**

Cadro 10.16 bis**AGA. Distribución territorial dos conflitos presentados. 2020**

	C. Autónoma	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Expedientes iniciados	9	46	3	2	21	81
Traballadores/as afectados	2.145	26.202	2.877	930	34.352	66.506
Expedientes de conflitos de sector	0	1	1	0	2	4
Traballadores/as afectados conflitos sector	0	20.354	1.800	0	23.000	45.154
Expedientes de conflitos empresa	9	45	2	2	19	77
Traballadores/as afectados conflitos empresa	2.145	5.848	1.077	930	11.352	21.352

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

Atendendo aos expedientes iniciados por sector de actividade da empresa ou sector, ao longo de 2020 o 75,3% dos expedientes presentados correspondían a empresas ou subsectores integrados no sector servizos, é dicir, máis de tres de cada catro expedientes corresponden a este sector de actividade. Dos restantes, todos corresponden ao sector industrial.

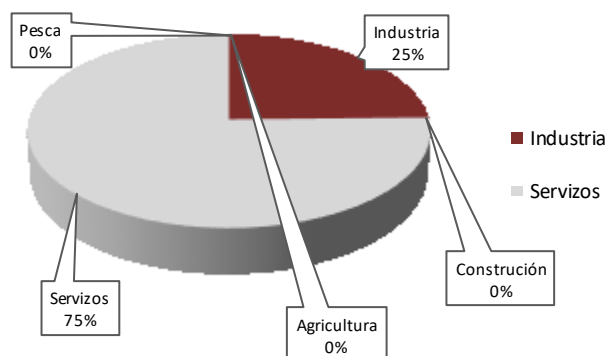
Cadro 10.17

AGA. Expedientes por sectores económicos e persoas traballadoras afectadas. 2020

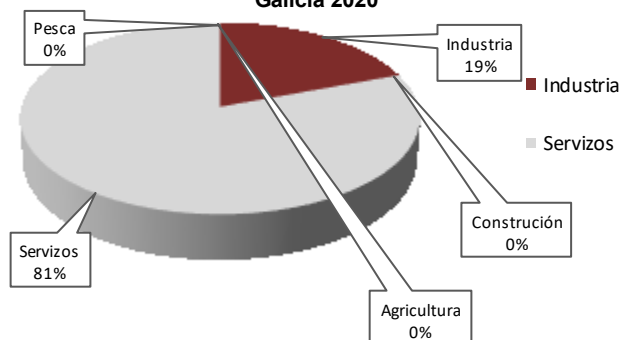
	Núm. expedientes	Núm. persoas traballadoras
Agricultura	0	0
Pesca	0	0
Industria	20	12.852
Construción	0	0
Servizos	61	53.654
Total	81	66.506

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais

Porcentaxe de expedientes de mediación ou arbitraje presentados ao abeiro do AGA por sector de actividade. Galicia 2020

Porcentaxe de persoas traballadoras afectadas por procedementos de arbitraje ou mediación ao abeiro do AGA por sector de actividade. Galicia 2020

A distribución destes expedientes segundo o ámbito xeográfico e diferenciando tamén os que corresponden a conflitos de empresa e de sector, indican que a provincia da Coruña é onde se iniciaron máis expedientes (46), seguida de Pontevedra e o ámbito interprovincial.

O maior número de persoas afectadas polos expedientes presentados pertence á provincia de Pontevedra con 34.352, seguido dos presentados na provincia da Coruña con 26.202.

Seguindo coa tendencia xeneralizada en anos anteriores a maioría dos conflitos presentados son de ámbito de empresa (o 95,1%).

No cadro 10.18 pódese apreciar o resultado obtido polos procedementos presentados ao abeiro do AGA durante este ano, predominando os resultados positivos.

Cadro 10.18

AGA. Resultado dos expedientes. Distribución territorial. 2020

	C. Autónoma	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Expedientes iniciados	9	46	3	2	21	81
Expedientes desistidos	0	0	0	0	0	0
Expedientes rexeitados pola contraparte afectada	9	15	0	1	7	32
Conflitos resoltos por acordo previo	0	1	0	0	0	1
Expedientes tramitados	0	28	3	1	12	44
Expedientes con resultado positivo	0	19	3	1	10	33
Expedientes con resultado negativo	0	9	0	0	2	11
Expedientes en tramitación	0	2	0	0	2	4

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

Para finalizar, indicar que os procedementos de ámbito de sector iniciados neste ano foron, por orde cronolóxica, os sectores de hostalaría da provincia da Coruña, comercio de alimentación de Pontevedra, limpeza de edificios e locais de Lugo e transporte de mercadorías de Pontevedra.

11. REGULACIÓN DE EMPREGO E FOGASA

Marta Puebla Vilariño

Funcionaria do Servizo Público de Empleo Estatal (SEPE)

CAPÍTULO 11: A REGULACIÓN DE EMPREGO E O FOGASA

11.1. Regulación de emprego

Neste apartado analizaranse os expedientes de regulación de emprego tramitados e as persoas traballadoras afectadas cos datos facilitados pola Consellería de Economía, Emprego e Industria con competencia en Galicia e coa información publicada polo Ministerio de Traballo e Economía Social.

O Estatuto dos traballadores nos seus artigos 47 e 51 regula os despedimentos colectivos, suspensións do contrato ou reducións de xornada por causas económicas, técnicas, organizativas ou de produción ou derivados de forza maior.

No caso dos procedementos de extinción colectiva de contratos por causas económicas, técnicas, organizativas ou de produción por decisión da empresa, unha vez finalizado o período de consultas, con acordo ou sen el, a empresa poderá notificar os despedimentos de maneira individual ás persoas afectadas.

Aínda que non é necesaria autorización administrativa previa, si é necesaria a comunicación á autoridade laboral e o período de consultas.

Enténdese por redución de xornada a diminución temporal de entre un 10% e un 70% da xornada computada sobre a base dunha xornada diaria, con independencia do número de persoas traballadoras da empresa e do número de persoas afectadas, sempre que sexa por causas económicas, técnicas, organizativas ou de produción.

Igualmente o contrato de traballo poderá extinguirse, suspenderse ou reducir a súa xornada por causas de forza maior.

A existencia de forza maior que motive a extinción, suspensión ou redución de xornada, debe ser constatada pola autoridade laboral calquera que sexa o número de persoas afectadas.

Denomínanse procedementos pactados aqueles nos que se alcanza un acordo entre empresa e representantes legais. Os procedementos sen período de consultas son aqueles que se xustifican en causas de forza maior, nos que a normativa non establece a obrigatoriedade dun período de consultas.

A COVID-19 fixo necesaria a aprobación dunha serie de medidas normativas para facer fronte á situación sanitaria. Entre elas destaca o Real decreto-lei 8/2020, do 17 de marzo, de medidas urxentes extraordinarias para facer fronte ao impacto económico e social da covid-19, e do real decreto-lei 9/2020, do 27 de marzo, polo que se adoptan medidas complementarias, no ámbito laboral.

As suspensións de contrato e reducións de xornada que teñan a súa causa directa en perdas de actividade como consecuencia da COVID-19, incluída a declaración do estado de alarma, que impliquen suspensión ou cancelación de actividades, peche temporal de locais de afluencia pública, restricións no transporte público e, en xeral, da mobilidade das persoas e/ou as mercancías, falta de subministracións que impidan gravemente continuar co desenvolvemento ordinario da actividade, ou ben en situacións urxentes e extraordinarias debidas ao contaxio do persoal e a adopción de medidas de illamento preventivo decretados pola autoridade sanitaria, que queden debidamente acreditados, terán a consideración de provenientes dunha situación de forza maior, coas consecuencias que se derivan do artigo 47 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, aprobado polo Real decreto lexislativo 2/2015, do 23 de outubro.

Co Real decreto-lei 11/2021, do 27 de marzo, todos os ERTE, tanto de suspensión como de redución, convértense en ERTE de suspensión, xa que as empresas deben transformar en días completos as horas de redución de xornada.

Nos ERTE COVID-19 non é necesario ter un período mínimo cotizado de 360 días e as solicitudes non son individuais, preséntaas a empresa de forma colectiva. Durante o período de alarma tampouco era necesaria a inscrición como demandante de emprego, polo que os datos do paro rexistrado non contan coas persoas perceptoras dos ERTE COVID-19, si figuran nos datos das persoas perceptoras de prestacións.

Para a realización deste informe non contamos cos datos facilitados pola Consellería Emprego e Igualdade, polo que vamos facer un análise cos datos do Ministerio de Traballo e Economía Social.

Dende a declaración do estado de alarma, non foi posible en moitos casos a remisión da información dos expedientes de regulación de emprego polas autoridades laborais das comunidades autónomas (CC.AA.) á Dirección Xeral de Traballo para a elaboración da información estatística. Por isto, para a elaboración do Informe de 2020 non podemos contar coa mesma información que en anos anteriores.

No ano 2020 a nivel estatal víronse afectados por procedementos de regulación de emprego 1.017.789 persoas, dos que o 66,7% eran de forza maior e o 33,3% por causas económicas, técnicas, organizativas e de produción.

O máis destacado é o aumento de traballadores e traballadoras afectadas en 928.862 persoas máis que en 2019 e só tendo en conta os expedientes de ámbito nacional, por non estar dispoñible a información de ámbito provincial e das CC.AA.

Cadro 11.1**Persoas traballadoras afectadas por despedimentos colectivos, suspensión e redución de xornada e por causa alegada. España. 2020-2019**

	2020*			2019
	Valores absolutos	Variación sobre año anterior		Valores absolutos
	2020	Absolutas	Relativas	
Persoas traballadoras	1.017.789	928.862	1.045	88.927
Despedimentos colectivos	8.614	-22.257	-72	30.871
Suspensión/redución	1.009.175	951.119,0	1.638,3	58.056,0
Causas				
Forza maior	678.916	677.412	45.041	1.504
Outras	338.873	251.450	288	87.423
Con acordo	322.674	244.427	312	79.680
Sen acordo	16.199	7.023	77	9.247

* Os datos corresponden a ERE comunicados á Dirección Xeral de Traballo e inclúen unicamente persoas traballadoras afectadas por procedementos de ámbito estatal, non inclúen procedementos provinciais ou de CC.AA.

Fonte: Elaboración propia con datos do Ministerio de Traballo e Economía Social.

Facendo unha análise dos meses anteriores ao estado de alarma, **de xaneiro e febreiro 2020** apreciase que son os despedimentos colectivos os que maior número de persoas teñen afectadas, seguido das suspensións de contratos. Se nos fixamos nas provincias é Pontevedra a que ten máis persoas afectadas, seguida da Coruña, e a que menos ten e Ourense.

Cadro 11.2**Persoas traballadoras afectadas por despedimentos colectivos, suspensión de contrato e redución de xornada. Galicia. Período: xaneiro/febreiro 2020***

	Despedimentos colectivos	Suspensión de contrato	Redución de xornada	Total acumulado xaneiro/febreiro
A Coruña	104	18	1	123
Lugo	15	39	22	76
Ourense	22	22	10	34
Pontevedra	79	108	4	191
Galicia	220	167	37	424

*Os datos inclúen unicamente persoas traballadoras de expedientes de ámbito nacional, por non dispoñer dos datos facilitados polas CC.AA.

Fonte: Elaboración propia con datos do Ministerio de Traballo e Economía Social.

No cadro 11.3 podemos ver o total acumulado de xaneiro a decembro e comparalo co mesmo período do ano anterior. Destaca o aumento en 35.501 persoas. O que supón un 756,6% máis en termos globais. Se facemos a análise polo tipo de expediente, vemos que o aumento dáse nos expedientes de suspensión e redución de xornada, xa que nos despedimentos colectivos apréciase un descenso de 1.505 persoas afectadas.

Cadro 11.3
Persoas traballadoras afectadas por despedimentos colectivos, suspensión de contrato e redución de xornada. Galicia. 2020*

	Valores Absolutos	Variación Ano anterior
Despedimentos colectivos	451	-1.505
Suspensión de contratos/redución de xornada	39.742	37.006
Total	40.193	35.501

*Os datos inclúen unicamente persoas traballadoras de expedientes de ámbito nacional, por non dispoñer dos datos facilitados polas CC.AA.
 Fonte: Elaboración propia con datos do Ministerio de Trabajo e Economía Social.

Comparando as distintas CC.AA. vese que e A Rioxa, seguida de Ceuta e Melilla e Baleares as que máis incremento tiveron. Entre as de menos incremento están Comunidade Valenciana, Cantabria e Asturias.

Cadro 11.4
Persoas traballadoras afectadas por despedimentos colectivos, suspensión de contrato e redución de xornada*. Por CC.AA. 2020

	ACUMULADOS XANEIRO-DECEMBRO					
	DESPEDIMIENTOS COLECTIVOS			SUSPENSIÓN DE CONTRATO/REDUCCIÓN DE JORNADA		
	V. absolutos	Variación sobre igual período ano anterior		V. absolutos	Variación sobre igual período ano anterior	
		Absolutos	En %		Absolutos	En %
Total	8.614,0	-22.257,0	-72,1	1.009.175,0	951.119,0	1.638,3
Andalucía	1.527,00	-2.053,00	-57,3	125.554,0	123.845,0	7.246,6
Aragón	189,00	-859,00	-82,0	31.682,0	30.076,0	1.872,7
Asturias	74,00	-882,00	-92,3	22.717,0	20.531,0	939,2
Baleares	174,00	-358,00	-67,3	39.162,00	38.527,0	6.064,2
Canarias	346,00	-1.089,00	-75,9	33.783,0	31.790,0	1.595,1
Cantabria	89,00	-191,00	-68,2	9.681,0	7991	472,8
Castela-A Mancha	211,00	-586,00	-73,5	27155	26.536,0	4.286,9
Castela e León	438,00	-538,00	-56,5	48.409,0	44.342,0	1.090,3
Cataluña	1.294,00	-6.094,00	-82,5	186.230,0	181.720,0	4.029,3
Comunidade Valenciana	665,00	-1.956,00	-74,6	89.664,0	64.791,0	260,5
Extremadura	152,00	-348,00	-69,6	8.159,0	7.899,0	3.038,1
Galicia	451,00	-1.505,00	-76,90	39.742,00	37.006,00	1.352,60
Madrid	2.412,00	-4.129,00	-63,1	261.629,0	254.672,0	3.660,7
Murcia	72,00	-732,00	-91,0	18.923,0	18.284,0	2.861,3
Navarra	23,00	-510,00	-95,7	14.957,0	13.546,0	960,0
País Vasco	472,00	-258,00	-35,3	43.544,0	41.413,0	1.943,4
A Rioxa	11,00	-100,00	-90,1	6.303,0	6.271,0	19.596,9
Ceuta e Melilla	14,00	-39,00	-73,6	1.881,0	1.879,0	93.950,0

*Os datos inclúen unicamente persoas traballadoras de expedientes de ámbito nacional, por non dispoñer dos datos facilitados polas comunidades autónomas.
 Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

Os expedientes segundo o sector de actividade e a medida adoptada, a nivel estatal quedan reflectidos no cadro 11.5, no que se confirma a tendencia á alza en todos os sectores, especialmente no sector servizos, seguido do da construción. O que menor incremento tivo foi o sector industrial.

Analizando o tipo de ERE, nos despedimentos colectivos reflíctese unha redución, mentres que nos de suspensión e redución de xornada o aumento é do 1.638,6%. Débese ter en conta que dende xuño todos os expedientes de redución de xornada convertéronse en expedientes de suspensión, ao ter as empresas que converter as horas de redución en días completos.

Cadro 11.5

Persoas traballadoras afectadas por despedimentos colectivos, suspensión de contrato e redución de xornada, por sección de actividade económica. España. 2020

SECTORES	ACUMULADOS XANERO-DECEMBRO								
	DESPEDIMIENTOS COLECTIVOS			SUSPENSIÓN DE CONTRATO/REDUCCIÓN DE JORNADA			TOTAL		
	V. absolutos	Variación sobre igual período ano anterior		V. absolutos	Variación sobre igual período ano anterior		V. absolutos	Variación sobre igual período ano anterior	
		Absolutos	En %		Absolutos	En %		Absolutos	En %
Agrario	254	118	86,80	6.920	6.227	898,60	7.174	6.345	765,4
Industria	2.141	-6.895	-76,30	118.914	75.675	175,40	120.955	68.780	131,8
Construción	821	-566	-40.807,00	23.422	22.566	2.636,20	24.243	22.000	980,8
Servizos	5.398	-14.914	-73,40	860.019	846.651	6.333,40	865.417	831.737	2.469,5
Total	8.614	-22.257	-72,1	1.009.175	951.119	1.638,3	1.017.789	928.862	1.044,5

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social. Datos provisionais. Corresponden aos procedementos de regulación de emprego comunicados á Dirección Xeral de Trabajo e inclúen unicamente persoas traballadoras de ámbito nacional.

Unha análise máis detallada das seccións de actividade económica mostran que o comercio, a hostalaría e outros servizos son das seccións máis afectadas polo incremento de persoas.

Cadro 11.6

Persoas traballadoras afectadas por despedimentos colectivos, suspensión de contrato e redución de xornada, por sección de actividade económica. España. 2020

SECCIONES	ACUMULADOS XANERO-DECEMBRO		
	TOTAL		
	V. absolutos	Absolutos	En %
Agricultura, gandaría, silvicultura e pesca	7.174	6.345	765,4
Industrias extractivas	735	107	17,0
Industria manufacturera	107.320	55.845	108,5
Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	10.121	10.114	144.485,7
Subministración de auga, saneamento, xestión de residuos	24.243	2.714	4.175,4
Comercio por xunto e polo miúdo, reparación de vehículos a motor	287.610	279.345	980,8
Transporte e almacenamento	98.461	93.956	3.379,9
Hostalaría	164.141	159.222	2.085,6
Información e comunicacións	27.098	24.910	3.236,9
Actividades financeiras e de seguros	7.237	2.315	1.138,5
Actividades inmobiliarias	2.862	2.689	47,0
Actividades profesionais, científicas e técnicas	52.746	50.434	1.554,30
Actividades administrativas e servizos auxiliares	132.826	128.613	2.181,4
Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria.	196	189	3.052,8
Educación	12.819	12.428	2.700,0
Actividades sanitarias e de servizos sociais	14.891	14.212	3.178,5
Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	21.418	20.764	2.093,1
Outros servizos	40.326	39.875	8.841,5
Actividades fogares empregadores persoal doméstico, produtores de bens e servizos		-1	-100,0
Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	2.786	2.786	

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social. Datos provisionais. Corresponden aos procedementos de regulación de emprego comunicados á Dirección Xeral de Trabajo e inclúen unicamente persoas traballadoras afectadas por procedementos de ámbito nacional.

Pasaremos agora a facer unha análise des altas iniciais de prestacións derivadas de ERTE COVID-19 cos datos facilitados polo SEPE.

En primeiro lugar veremos a taxa de cobertura das prestación de desemprego comparando os datos dos tres primeiros meses do 2020 co resto do ano. Vemos que hasta marzo de 2020 a taxa de cobertura era similar a de outros anos, en torno ao 65%.

A partir de abril coas solicitudes colectivas dos ERTE COVID-19 dispárase a cobertura ata o 127,2%, chegando ao 134,8% en maio. Dende xuño coa fin do estado de alarma comeza a baixar a taxa.

Por sexos a taxa de cobertura foi un pouco superior en homes co 68,6% de media, fronte ao 59,3% das mulleres.

Cadro 11.7

Taxa de cobertura de prestacións de desemprego. España. 2020. En porcentaxe

	Xaneiro	Febreiro	Marzo						
Xaneiro/marzo	66,1	65,0	62,4						
	Abril	Maio	Xuño	Xullo	Agosto	Setembro	Outubro	Novembro	Decembro
Abril/decembro	127,2	134,8	109,2	91,1	82,3	71,9	71,4	66,2	63,3

Fonte: SEPE. Elaboración propia.

Seguindo cos datos facilitados polo SEPE e desagregado por provincias pódese ver que é A Coruña a que tivo maior número de prestacións no período de abril a decembro 2020, seguida de Pontevedra, e Lugo está no derradeiro lugar.

Si temos en conta o sexo son os homes os que percibiron maior número de prestacións con 156.326, fronte as 153.518 das mulleres.

Comparando Galicia co resto das CC.AA. apréciase que as prestacións ERTE COVID-19 percibidas na nosa comunidade supuxeron un 5% do total.

A maior porcentaxe de prestacións pagadas sobre o total tena Cataluña co 20%, seguida da Comunidade de Madrid co 16% e Andalucía co 13,4%.

As menores porcentaxes están en Ceuta e Melilla que nos chegan ao 1%, quédanse no 0,08%, e A Ríoxa con 0,7%.

Cadro 11.8

Desagregación altas iniciais de prestación contributiva, suspensión e desemprego parcial por comunidades autónomas. Acumulado abril-dicembro 2020

	Suspensión emprego	Desemprego parcial	Total
Andalucía	739.584	95.774	835.358
Aragón	153.663	23.450	177.113
Asturias	105.839	13.981	119.820
Baleares	237.367	33.373	270.740
Canarias	375.592	36.812	412.404
Cantabria	58.563	8.176	66.739
Castela-A Mancha	161.355	27.503	188.858
Castela e León	243.372	37.013	280.385
Cataluña	1.078.617	172.285	1.250.902
Comunidade Valenciana	524.468	118.793	643.261
Extremadura	59.045	8.318	67.363
Galicia	267.386	42.458	309.844
Madrid	797.856	210.305	1.008.161
Murcia	110.197	13.901	124.098
Navarra	82.235	11.081	93.316
País Vasco	267.359	60.929	328.288
A Ríoxa	34.008	8.092	42.100
Ceuta	4.443	447	4.890
Melilla	4.737	382	5.119
Total	5.305.686	923.073	6.228.759

Fonte: SEPE. Elaboración propia.

Como xa se expuxo anteriormente, pola falta de datos comunicados polas CC.AA. á Dirección Xeral de Traballo, este ano non dispoñemos de máis datos para a elaboración do informe.

11.2. Fogasa

O Fogasa (Fondo de Garantía Salarial) é un organismo autónomo pertencente ao Ministerio de Traballo e Economía Social creado para garantir os créditos salariais en situacións de insolvencia da empresa.

O Fogasa regúlase polo Real decreto 505/1985, do 6 de marzo, polo que se establece a súa natureza, organización e funcionamento.

Están protexidas polo Fogasa as persoas traballadoras contratadas laboralmente, con independencia do tipo de empresa e contrato ou da relación laboral especial. Está incluído o persoal de alta dirección e as persoas suxeitas a prestación de servizos de carácter transnacional. Tamén están amparadas as persoas socias traballadoras de sociedades laborais que contén cun número de socias e socios superior a 25.

Están fóra do seu ámbito de protección as persoas ao servizo do fogar e as que ostenten cargos de conselleiros/as e administradores/as de sociedades mercantís capitalistas que non posúan o control efectivo, cando desenvolvan funcións de dirección e xerencia e sexan retribuídas por iso ou pola súa condición de persoas traballadoras. Tampouco están no seu ámbito de cobertura as persoas socias traballadoras de cooperativas de traballo asociado ou explotación comunitaria da terra.

As prestacións económicas satisfeitas polo Fogasa teñen como finalidade:

- Garantir ás persoas traballadoras por conta allea o percibo dos salarios e as indemnizacións pendentes de pago como consecuencia de desequilibrios patrimoniais das empresas nos casos de insolvencia declarada e recoñecida xudicialmente, suspensión de pagos, quebra, forza maior ou concurso de acredores, derivadas de despedimento improcedente ou nulo, despedimento obxectivo ou extinción colectiva, extinción do contrato por vontade da persoa traballadora mediando causa xusta, así como extinción de contratos temporais nos casos que legalmente proceda.

Estas circunstancias deben ser recoñecidas por sentenza, auto, acta de conciliación xudicial ou resolución administrativa ou certificación da administración concursal, nos supostos de indemnización, ou por acta de conciliación xudicial ou administrativa, resolución xudicial ou certificación da administración concursal, nos supostos de salarios.

- Pagar directamente as seguintes indemnizacións, sen necesidade de declaración de insolvencia ou concurso:
 - . Empresas de menos de 25 persoas traballadoras, o 40% da indemnización legal, en caso de despedimento obxectivo ou extinción colectiva.
 - . Expedientes de regulación de emprego por causa de forza maior, cando a autoridade laboral acorde o pago parcial ou total da indemnización.

Tanto no conxunto do Estado como en Galicia reducíronse, con respecto a anos anteriores, o número de expedientes e de persoas beneficiarias das resolucións do Fogasa.

Esta redución tamén se aprecia nas empresas afectadas, en Galicia e en España.

En Galicia a **redución do número de persoas beneficiarias** de prestacións do Fogasa foi en 2020 do 15%, con respecto a 2019.

A nivel estatal a redución alcanzou o 11% no 2020, menos que en Galicia.

Comparando as provincias galegas, o único aumento deuse en Lugo en 2020 cun incremento do 44%. Nas outras tres provincias a redución foi: Ourense 25%, Pontevedra 21.5% e A Coruña 19%.

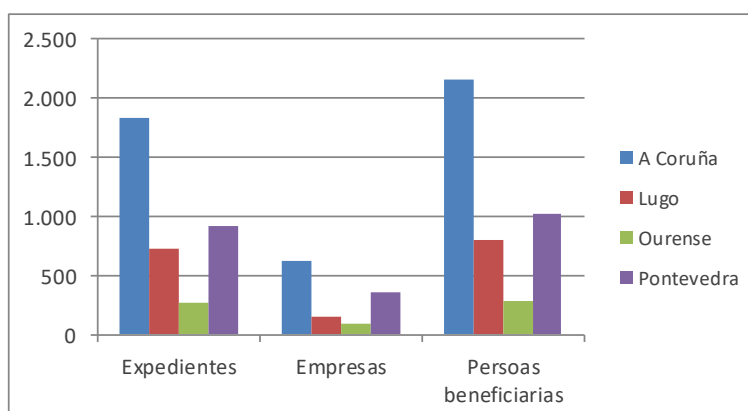
Cadro 11.9

Fogasa. Expedientes, empresas afectadas e persoas beneficiarias segundo sexo, por provincia. Galicia. 2020

	Expedientes	Empresas	Persoas beneficiarias		
			Ambos sexos	Homes	Mulleres
Galicia	3.748	1.214	4.261	2.501	1.726
A Coruña	1.838	630	2.161	1.171	970
Lugo	724	146	795	563	225
Ourense	264	95	288	162	123
Pontevedra	922	363	1.017	605	408

Elaboración propia.

Fuente: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

Como consecuencia da diminución das persoas beneficiarias e empresas afectadas, hai tamén unha **diminución dos importes dos salarios acordados** tanto en España como en Galicia.

No conxunto do Estado a redución foi:

2020: mulleres 12% e homes 7%

Mentres que en Galicia:

2020: Mulleres 18% e homes 6,5%

Tomando como referencia as catro provincias galegas, obsérvase o maior descenso en Ourense (46%), seguida de Pontevedra (16,6%) e A Coruña (7%). Mentres que Lugo aumentou en un 15%.

Cadro 11.10

Importe dos salarios acordados segundo sexo, por provincia. Galicia. 2019-2020

	IMPORTE DOS SALARIOS ACORDADOS (miles de €)					
	Ambos sexos ⁽¹⁾		Homes		Mulleres	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
España	191.545,2	176.229,4	124.759,0	116.459,0	62.996,9	55.187,9
Galicia	13.744,7	12.307,8	8.509,0	7.955,3	5.153,6	4.214,8
A Coruña	7.593,0	7.005,1	4.764,8	4.347,8	2.803,0	2.566,4
Lugo	1.662,0	1.918,1	942,3	1.417,5	705,9	481,0
Ourense	1.203,7	645,7	729,1	376,1	474,6	257,0
Pontevedra	3.286,0	2.738,9	2.072,8	1.813,9	1.170,1	910,4

(1) a suma de varóns e mulleres non coincide con "Ambos sexos" porque éste inclúe os non clasificables por sexo.

Elaboración propia.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social, avance Anuario de estadísticas 2019/2020.

Seguindo a tendencia das reducións do número de persoas beneficiarias e empresas en 2020, tamén se reduciron os **importes das indemnizacións** acordadas.

En España estas reducións foron:

2020: mulleres 12,6% e homes 16%

En Galicia as redución foron so no colectivo feminino, no masculino o que hai e un aumento:

2020: mulleres redución do 27,6% e homes aumento do 10%

A nivel provincial e sen desagregar por sexo, o único aumento experimentouse en Lugo e a menor redución dáse na Coruña (8%) e a maior en Pontevedra (23%).

Cadro 11.11

Importe das indemnizacións acordadas segundo sexo, por provincia. Galicia. 2019-2020

	IMPORTE DOS SALARIOS ACORDADOS (miles de €)					
	Ambos sexos ⁽¹⁾		Homes		Mulleres	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
España	329.420,4	282.920,1	208.274,6	174.848,2	116.765,8	101.988,2
Galicia	24.540,9	23.046,8	13.370,5	14.889,1	11.027,5	7.977,9
A Coruña	13.970,7	12.814,4	7.305,6	7.738,1	6.641,7	4.960,4
Lugo	2.275,3	3.609,1	992,3	2.600,3	1.258,3	787,9
Ourense	1.882,2	1.688,0	1.006,9	1.117,5	875,2	555,0
Pontevedra	6.412,7	4.935,3	4.065,7	3.233,2	2.252,3	1.674,7

(1) a suma de varóns e mulleres non coincide con "Ambos sexos" porque éste inclúe os non clasificables por sexo.

Elaboración propia.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social, avance Anuario de estadísticas 2019/2020.

Nos cadros 11.12 e 11.13 pódese apreciar, desagregados por tipoloxía de salarios e indemnizacións, execucións laborais ou procedementos concursais, os importes acordados.

Cadro 11.12

Importe dos salarios acordados segundo motivo de solicitude por provincia.

España/Galicia. 2019-2020

	IMPORTE DOS SALARIOS ACORDADOS (miles de €)					
	Total		Execucións laborais		Procedementos concursais	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
España	191.545,2	176.229,4	116.806,9	87.382,1	74.730,8	88.847,2
Galicia	13.744,7	12.307,8	7.135,0	4.950,1	6.609,7	7.357,7
A Coruña	7.593,0	7.005,1	3.950,1	2.543,6	3.642,9	4.461,6
Lugo	1.662,0	1.918,1	599,0	379,1	1.063,0	1.539,0
Ourense	1.203,7	645,7	662,1	420,5	541,6	225,2
Pontevedra	3.286,0	2.738,9	1.923,8	1.607,0	1.362,2	1.131,9

Elaboración propia.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social, avance Anuario de estadísticas 2019/2020.

Cadro 11.13

Importe das indemnizacións acordadas segundo motivo da solicitude, por provincia. España/Galicia. 2019-2020

	INDEMNIZACIÓNS (miles de €)							
	Total		Por impago da empresa				Responsabilidade directa Fogasa	
			Execucións laborais		Procedementos concursais			
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
España	329.420,4	282.920,1	150.398,5	117.217,8	178.582,8	165.559,7	439,1	142,6
Galicia	24.540,9	23.046,8	10.304,2	7.309,3	14.229,4	15.737,0	7,1	0,4
A Coruña	13.970,7	12.814,4	5.351,5	3.416,4	8.612,0	9.397,6	7,1	0,4
Lugo	2.275,3	3.609,1	875,2	505,8	1.400,2	3.103,3	0,0	0,0
Ourense	1.882,2	1.688,0	957,0	593,7	925,1	1.094,2	0,0	0,0
Pontevedra	6.412,7	4.935,3	3.120,5	2.793,3	3.292,1	2.142,0	0,0	0,0

Elaboración propia.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social, avance Anuario de estadísticas 2019/2020.

12. PROTECCIÓN SOCIAL

María Bastida Domínguez

Profesora contratada doutora no Departamento de Organización de Empresas e Comercialización na Universidade de Santiago de Compostela

Santiago Lago Peñas

Catedrático de Economía e director do grupo de investigación GEN da Universidade e Vigo

Alberto Vaquero García

Profesor titular de Economía Aplicada e membro do grupo de investigación GEN da Universidade de Vigo

CAPÍTULO 12. PROTECCIÓN SOCIAL

12.1. Introducción

Os sistemas de protección social posibilitan a cobertura ante continxencias como a inestabilidade no emprego, a enfermidade, a incapacidade ou morte (viuvez e orfandade). Nos Estados modernos, ademais, son un importante instrumento económico e social que permite a redistribución das rendas. En España temos, dunha parte, as pensións e prestacións do sistema de Seguridade Social, que conforman a vertente contributiva do sistema. Doutra, a denominada cobertura asistencial, configurada polas pensións non contributivas da Seguridade Social, a renda de integración social (RISGA), as prestacións derivadas da Lei de integración social dos discapacitados (LISMI) e aquelas establecidas na Lei da dependencia. Así mesmo, en 2020 dáse un paso importante neste eido coa aprobación e aplicación dun ingreso mínimo vital a nivel nacional.¹

En materia de pensións houbo cambios substanciais nos últimos anos. O máis importante foi o aprobado coa Lei 27/2011, do 1 de agosto, sobre actualización, adecuación e modernización do sistema de Seguridade Social. Esta normativa foi modificada polo Real decreto lei 5/2013, do 15 de marzo, de medidas para favorecer a continuidade da vida laboral das persoas traballadoras de maior idade e promover o envellecemento activo.

Dende aquela, estase a incrementar de xeito progresivo a idade de xubilación dende os 65 anos ata os 67 en 2027. O período de cómputo para a pensión pasa dos 15 aos 25 anos en 2022, aínda que se mantén 15 anos como mínimo de anos cotizados para ter dereito a unha pensión contributiva. Ademais, abandónase a actualización automática das pensións, optando por un sistema que considera a actualización en función dos ingresos e gastos do sistema, o denominado factor de revalorización anual².

¹ Na nómina de marzo de 2021 do ingreso mínimo vital hai 203.000 fogares nos que viven 565.000 persoas. De media en cada fogar beneficiario percibiranse 460 euros. Entre xullo de 2020 e marzo de 2021 pagáronse por este concepto 920 millóns de euros.

² Esta previsto que para finais de 2022 se poña en marcha o que o Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións denomina como novo marco de adecuación ás novas carreiras profesionais do período de cómputo, que busca unha prolongación dese período. Tamén esta previsto para ese momento a substitución do factor de sostibilidade por un factor de equidade interxeneracional. Así mesmo, está prevista a modificación do complemento por maternidade e está en proceso a separación de fontes de financiamento da Seguridade Social que culminará en 2023.

12.2. A protección social na Unión Europea. Análise xeral

Iníciase este capítulo analizando as grandes cifras de ingresos e gastos en protección social nos países da UE entre 2000 e 2018 (último dato dispoñible ao peche deste informe), a partir do sistema SEEPROS da Oficina Estatística da UE (Eurostat).

Nos cadros 12.1 e 12.2 sintetízase a evolución dos ingresos e gastos do total das funcións da protección social en relación co PIB, na UE28, UE27 e UE15 e por países. Comezando cos ingresos, España presenta oscilacións anuais tras o forte incremento das contías de 2009 respecto a 2008 (máis de tres puntos), fundamentalmente pola caída do denominador como consecuencia da chamada Gran Recesión. Dende 2013 comeza a decrecer, ata chegar ao 22,4% en 2018. En 2018, a diferenza entre España e a UE27 é de 6,7 puntos (7,6 puntos respecto a UE15).

No que atinxe aos gastos, España en 2018 está 4,9 puntos por baixo da media de UE15 e a 4,4 da UE27. As medidas de axuste pola crise (sobre todo en 2007 e 2008) inflúen nas dotacións para a protección social de todos os países da UE. En 2018 España dota o 23,5% do seu PIB para a protección social, unha décima menos que en 2017.

Cadro 12.1

Ingresos de protección social sobre o PIB na UE. 2000-2018

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
UE27	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	27,4	29,5	29,4	29,1	29,6	29,9	29,8	29,4	29,4	29,2	29,1
UE28	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	28,1	30,1	29,6	29,8	30,3	30,4	30,1	30,0	29,6	29,2	29,0
UE15	26,9	26,7	27,0	27,5	27,5	27,5	27,2	28,5	29,0	31,0	30,5	30,8	31,3	31,4	31,1	31,0	30,5	30,2	30,0
Bélxica	27,0	27,0	28,0	27,8	28,4	27,5	27,4	27,2	28,6	30,0	30,2	30,4	30,4	30,7	30,4	29,9	29,1	29,5	29,2
Bulgaria	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	15,0	14,0	14,2	15,7	17,7	17,6	17,5	17,7	19,2	20,1	19,0	18,4	18,3	18,1
Rep. Checa	17,7	17,6	18,2	18,2	17,6	17,8	17,9	18,4	18,4	19,8	20,0	20,1	20,3	20,7	20,3	19,5	19,3	19,3	19,9
Dinamarca	31,4	32,5	32,7	34,4	33,7	33,6	32,1	35,7	35,9	39,6	38,6	37,2	37,3	38,5	36,1	38,0	36,5	35,6	36,1
Alemaña	30,1	29,6	30,1	30,7	30,2	29,9	29,3	28,6	29,2	32,1	32,0	31,1	31,3	31,1	30,8	31,1	31,4	31,5	31,6
Estonia	13,6	12,8	12,4	12,3	12,7	12,2	11,8	11,7	14,4	18,5	17,2	15,4	14,7	14,4	14,4	15,7	16,0	15,6	15,9
Irlanda	17,6	18,2	18,2	18,7	19,1	19,3	19,5	20,5	23,0	25,5	27,1	25,9	25,2	24,3	22,2	16,8	16,8	16,3	15,9
Grecia	19,8	19,9	20,0	20,2	21,0	21,8	22,0	22,8	23,8	26,4	26,7	27,4	26,6	26,6	25,9	25,9	26,5	27,0	27,8
España	20,9	20,7	21,6	21,2	21,3	21,6	21,7	21,8	22,6	25,5	24,9	25,3	24,8	25,2	24,6	23,7	22,4	22,5	22,4
Francia	29,7	30,3	30,6	30,6	30,4	30,7	30,9	30,8	31,6	32,7	32,2	32,6	33,5	34,0	34,3	34,1	34,3	34,3	34,2
Croacia	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	20,3	22,5	22,7	22,4	23,1	23,0	23,4	23,4	23,4	23,1	23,2
Italia	24,4	24,5	24,9	24,5	25,6	25,6	25,9	26,2	26,8	28,4	29,0	28,6	29,5	30,3	30,6	30,4	30,1	29,6	29,7
Chipre	17,3	17,5	18,1	20,4	19,3	20,1	20,5	20,3	19,7	22,4	22,3	22,5	27,3	21,0	21,1	21,2	21,3	20,9	20,4
Letonia	15,4	14,6	13,9	13,5	13,1	13,1	13,3	12,8	13,2	16,8	18,2	15,4	14,3	14,6	14,6	15,0	15,1	14,8	15,4
Lituania	15,8	14,8	14,2	13,8	14,5	14,5	15,2	15,6	16,9	18,3	16,3	15,1	14,4	14,3	14,9	15,9	16,8	16,5	16,9
Luxemburgo	20,8	22,8	22,7	23,6	23,1	23,2	22,4	21,8	23,7	25,6	24,5	23,4	25,8	25,3	26,1	24,1	24,0	24,2	23,1
Hungría	19,9	19,8	20,4	20,3	20,1	20,9	23,2	23,7	24,0	27,0	25,1	21,2	20,8	21,3	20,3	19,1	18,6	17,8	17,2
Malta	16,5	17,2	17,4	17,2	17,7	17,6	17,7	17,7	17,9	19,3	18,9	18,8	18,7	18,3	17,8	16,4	16,4	15,7	15,4
Holanda	30,7	27,6	28,4	29,9	30,3	29,9	29,2	29,3	30,1	31,0	31,0	32,2	33,8	33,6	33,9	33,3	33,5	33,2	33,2
Austria	27,8	28,0	28,1	28,4	27,9	27,6	27,2	26,6	27,2	28,9	29,0	28,6	29,0	29,5	29,6	29,5	29,4	29,0	28,9
Polonia	19,8	21,4	21,4	21,1	20,2	20,3	20,1	19,1	19,2	19,6	18,8	18,8	18,3	19,8	19,3	19,7	20,8	20,4	19,7
Portugal	20,2	20,5	21,9	22,7	24,6	24,9	24,8	24,2	24,6	26,7	26,7	26,9	27,0	28,2	27,6	26,8	26,7	26,4	25,6
Romanía	13,9	12,6	13,9	13,7	12,9	13,2	12,5	12,5	12,6	14,2	15,4	15,5	15,1	14,8	14,9	14,9	15,3	15,3	15,2
Eslovenia	23,3	23,5	23,7	23,3	22,9	23,0	22,2	21,4	21,6	24,1	24,2	24,3	24,6	24,6	24,2	23,4	22,8	22,3	22,0
Eslovaquia	19,0	18,9	19,1	18,0	17,0	16,8	17,6	17,3	17,3	19,7	19,8	19,3	19,4	18,8	19,4	18,6	19,2	19,3	18,3
Finlandia	27,5	27,6	28,2	28,4	28,4	28,5	28,8	27,8	28,7	31,5	31,7	31,1	32,1	32,6	33,1	32,6	32,6	31,2	30,8
Suecia	32,5	33,1	33,2	34,6	34,2	33,6	32,3	32,6	31,9	32,6	31,4	30,3	31,4	31,5	31,3	31,0	31,9	30,7	30,9
Reino Unido	23,9	23,9	23,3	24,8	24,8	25,0	24,7	31,8	31,6	34,1	30,9	33,8	34,1	32,9	31,9	32,5	30,5	29,5	28,6

Alguns datos son provisionais, poden existir diferencias con publicacións nacionais posteriores.

s/d: sen datos.

Fonte : Eurostat.

Cadro 12.2

Gastos de protección social sobre o PIB na UE 2000-2018

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
UE27	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	26,0	28,8	28,6	28,3	28,7	29,1	28,9	28,6	28,5	28,1	27,9
UE28	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	26,0	28,7	28,6	28,3	28,7	28,9	28,6	28,3	28,0	27,8	27,5
UE15	25,5	25,6	25,9	26,7	26,6	26,7	26,5	25,9	26,7	29,5	29,4	29,1	29,5	29,8	29,5	29,2	28,9	28,7	28,4
Bélxica	25,2	26,0	26,4	27,1	27,1	26,9	26,7	26,3	27,9	30,2	29,6	29,9	29,7	30,0	30,0	29,8	29,2	28,9	28,7
Bulgaria	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	14,6	13,8	13,4	14,7	16,1	17,1	16,5	16,5	17,6	18,4	17,7	17,4	16,9	16,9
Rep. Checa	17,9	17,7	18,5	18,5	17,7	17,9	17,5	17,5	17,8	20,0	19,9	19,9	20,3	20,0	19,5	18,8	18,8	18,3	18,5
Dinamarca	28,1	28,5	28,9	30,1	29,9	29,5	28,4	30,4	30,4	34,3	34,0	33,5	33,6	34,5	34,4	33,7	32,5	31,9	31,4
Alemaña	28,8	28,8	29,5	29,9	29,1	29,0	27,8	26,9	27,3	30,8	30,0	28,8	28,9	29,2	29,1	29,4	29,6	29,6	29,6
Estonia	13,8	13,0	12,6	12,5	12,9	12,4	12,0	11,9	14,6	18,7	17,4	15,5	14,9	14,8	14,8	16,0	16,4	16,0	16,4
Irlanda	14,9	15,5	16,0	16,3	16,9	16,9	17,2	17,7	20,4	24,2	25,1	24,5	23,9	22,9	21,0	16,0	15,8	14,8	14,2
Grecia	18,1	18,5	18,5	18,6	18,9	20,4	20,6	21,3	22,8	24,8	26,1	27,8	28,5	26,6	26,2	26,2	26,5	25,6	25,3
España	19,5	19,1	19,5	19,8	19,9	20,2	20,1	20,4	21,6	24,7	24,8	25,5	25,7	26,0	25,5	24,7	23,8	23,4	23,5
Francia	28,9	29,2	29,8	30,5	30,6	30,7	30,7	30,4	30,8	33,2	33,2	33,0	33,8	34,2	34,5	34,3	34,3	34,0	33,7
Croacia	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	18,8	21,0	21,2	21,0	21,6	21,3	21,8	21,8	21,9	21,5	21,6
Italia	23,7	23,9	24,3	24,7	24,9	25,2	25,5	25,6	26,6	28,7	28,7	28,4	29,1	29,7	29,8	29,7	29,2	28,9	28,8
Chipre	13,7	13,8	14,9	16,7	16,4	16,6	16,7	16,4	17,6	19,1	18,7	20,1	20,9	23,0	20,2	20,0	19,4	18,5	18,1
Letonia	15,3	14,5	13,8	13,3	12,6	12,2	11,9	10,6	12,1	16,7	18,2	15,3	14,2	14,6	14,5	14,8	15,0	14,8	15,2
Lituania	15,7	14,7	14,0	13,4	13,4	13,2	13,3	14,3	15,9	21,0	19,1	17,0	16,3	15,4	15,3	15,7	15,4	15,1	15,8
Luxemburgo	18,7	19,8	20,6	21,8	21,9	21,9	20,5	19,5	20,9	23,4	22,5	21,8	22,7	23,1	22,5	22,1	21,3	21,9	22,6
Hungría	19,6	19,1	20,1	20,9	20,4	21,4	21,9	22,1	22,3	22,7	22,4	21,5	21,2	20,7	19,7	19,0	18,8	18,2	17,4
Malta	16,5	17,2	17,4	17,2	17,7	17,6	17,7	17,7	18,0	19,3	18,9	18,8	18,7	18,3	17,8	16,4	16,4	15,7	15,4
Holanda	24,2	24,0	25,1	26,0	25,9	25,5	26,3	25,9	26,1	29,0	29,3	29,9	30,6	30,8	30,6	29,9	29,5	29,3	28,9
Austria	27,9	27,9	28,2	28,7	28,3	28,0	27,5	27,0	27,6	29,6	29,6	28,8	29,2	29,6	29,8	29,9	29,9	29,4	29,2
Polonia	19,6	20,9	21,0	20,9	20,3	20,0	19,7	18,4	19,4	20,3	19,7	18,7	18,9	19,7	19,4	19,4	21,0	20,2	19,7
Portugal	20,7	21,7	22,5	22,8	23,4	23,8	23,7	23,0	23,4	25,8	25,8	25,8	26,4	27,6	26,9	25,7	25,1	24,6	24,0
Romanía	13,1	12,8	13,5	13,4	13,0	13,5	12,9	13,3	13,7	16,2	17,5	16,6	15,5	14,9	14,7	14,6	14,6	14,8	15,0
Eslovenia	23,8	23,9	24,0	23,3	22,9	22,7	22,4	21,0	21,0	23,7	24,4	24,4	24,7	24,6	23,9	23,8	23,2	22,6	22,0
Eslovaquia	19,1	18,7	18,8	18,0	16,8	16,1	16,0	15,7	15,7	18,4	18,1	17,7	17,8	18,2	18,4	18,0	18,4	18,2	18,0
Finlandia	24,3	24,1	24,9	25,5	25,6	25,5	25,3	24,4	25,0	28,9	29,1	28,7	29,9	31,0	31,7	31,8	31,6	30,6	30,1
Suecia	28,0	28,4	29,3	30,1	29,5	29,2	28,4	27,2	27,7	29,8	28,3	27,9	29,0	29,8	29,3	29,0	29,4	28,7	28,3
Reino Unido	23,3	23,8	23,0	25,1	25,4	26,1	26,1	24,7	25,5	28,2	28,5	28,6	28,6	28,0	27,2	27,3	25,9	26,3	25,7

Sen incluír gastos de funcionamento.

Alguns datos son provisionais, poden existir diferencias con publicacións nacionais posteriores.

s/d: sen datos.

Fonte : Eurostat.

12.3. Pensións contributivas da seguridade social: aspectos xerais

Galicia é unha das CC.AA. cunha maior porcentaxe de pensionistas (cadro 12.3). Dende 2012 o número de pensionistas en Galicia supón unha porcentaxe preto do 8% do total, situándose en 2020 no 7,8%. Isto é unha ratio moi superior á participación da poboación galega no total do Estado (5,7%). En relación coa contía percibida, a pensión media en Galicia entre 2010 e 2020 incrementouse en 214,1 euros, mentres que a suba na media do Estado foi de 238,48 euros.

Cadro 12.3

Evolución das pensións do sistema da Seguridade Social. Por provincias.
Galicia/España. 1985/1990/2000/2006-2020

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1985						
Nº	161.300	100.700	88.400	130.800	481.200	5.396.600
Pensión media	159,34	148,20	149,78	156,74	154,54	171,52
1990						
Nº	189.100	111.800	98.500	125.900	525.300	6.102.100
Pensión media	246,69	220,36	221,41	236,60	234,09	267,23
2000						
Nº	243.300	124.200	109.800	190.100	667.400	7.598.900
Pensión media	418,63	358,57	353,99	408,65	394,06	471,30
2006						
Nº	260.256	122.267	109.531	205.444	697.498	8.165.336
Pensión media	565,82	480,39	471,96	562,39	535,10	641,86
2007						
Nº	263.032	121.961	109.261	208.191	702.445	8.273.939
Pensión media	594,13	504,06	495,64	590,83	562,19	673,69
2008						
Nº	266.666	121.635	109.016	211.222	708.539	8.390.796
Pensión media	634,15	537,10	529,46	631,98	600,73	719,68
2009						
Nº	270.228	121.116	109.084	214.494	714.922	8.531.935
Pensión media	664,93	562,30	553,95	662,39	629,85	754,06
2010						
Nº	273.418	120.690	109.113	217.770	720.992	8.671.018
Pensión media	688,68	580,52	571,20	685,66	651,88	779,49
2011						
Nº	276.696	120.482	109.133	221.241	727.552	8.805.164
Pensión media	711,85	598,94	588,87	709,95	674,13	804,96
2012						
Nº	279.809	119.822	108.911	224.175	732.717	8.919.997
Pensión media	734,39	618,76	606,79	733,62	696,28	829,79
2013						
Nº	283.282	119.700	108.932	227.200	739.114	9.065.830
Pensión media	759,44	639,57	626,24	759,18	720,32	856,37
2014						
Nº	286.603	119.553	109.308	230.567	746.031	9.201.080
Pensión media	773,99	650,92	636,22	773,47	733,92	871,01
2015						
Nº	289.275	118.995	109.191	233.266	750.727	9.304.555
Pensión media	788,85	662,99	646,93	788,28	748,08	886,80
2016						
Nº	291.929	118.313	109.096	235.533	754.873	9.409.174
Pensión media	804,34	675,47	657,63	803,39	762,64	903,56
2017						
Nº	294.307	117.516	108.946	237.939	758.708	9.514.801
Pensión media	819,71	689,69	670,25	818,44	777,71	920,60
2018						
Nº	296.378	116.989	108.629	239.966	761.963	9.622.519
Pensión media	842,08	710,17	689,70	840,61	799,64	944,69
2019						
Nº	298.826	116.400	108.301	242.931	767.634	9.801.379
Pensión media	884,44	753,55	732,09	886,12	845,90	995,76
2020						
Nº	300.098	115.459	107.066	243.469	766.272	9.809.019
Pensión Media	910,30	773,28	750,10	906,14	865,94	1.017,97

Elaboración propia.

Números redondeados en centos, anos 1985, 1990 e 2000. Medias anuais.

Pensión media en euros, a decembro de cada ano.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

Relación activos-pasivos

A relación activos-pasivos do sistema da Seguridade Social constitúe un indicador do fluxo traballo-prestacións públicas e de sostibilidade financeira do sistema. No cadro 12.4 inclúense os datos a nivel provincial, galego e para o conxunto do Estado.

Analizando a situación para Galicia, a relación entre persoas activas-pasivas na Seguridade Social non para de caer dende 2010 (1,81), situándose en 2020 en 1,59. Ademais, a situación por provincias é moi distinta. As que sistematicamente presentan un peor comportamento son Ourense e Lugo. Para 2020, a ratio en Ourense era de 1,19 e en Lugo de 1,28. Este resultado contrasta co 1,77 de Pontevedra e o 1,71 da Coruña. A media estatal é de 2,32 (máis do dobre do resultado obtido para a provincia de Ourense).

Cadro 12.4

Relación de activos/pasivos na Seguridade Social.
Galicia/España. 1985/1990/2000/2007-2020

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1985						
Activos	265,4	120,8	93,6	222,2	702,0	10.561,8
Pasivos	161,3	100,7	88,4	130,8	481,2	5.396,6
Proporción	1,65	1,20	1,06	1,70	1,46	1,96
1990						
Activos	301,2	116,4	95,7	255,6	768,9	12.513,9
Pasivos	189,1	118,0	98,5	125,9	525,3	6.102,1
Proporción	1,59	0,99	0,97	2,03	1,46	2,05
2000						
Activos	357,3	117,3	98,2	307,4	880,1	15.062,9
Pasivos	243,3	124,2	109,8	190,1	667,4	7.598,9
Proporción	1,47	0,94	0,89	1,62	1,32	1,98
2007						
Activos	443,3	132,4	111,3	383,2	1.070,2	19.152,3
Pasivos	263,0	122,0	109,3	208,2	702,4	8.273,9
Proporción	1,69	1,09	1,02	1,84	1,52	2,31
2008						
Activos	445,9	133,1	111,4	382,1	1.072,5	19.005,6
Pasivos	266,7	121,6	109,0	211,2	708,5	8.390,8
Proporción	1,67	1,09	1,02	1,81	1,51	2,27
2009						
Activos	431,4	129,0	108,2	361,1	1.029,6	17.916,8
Pasivos	270,2	121,1	109,1	214,5	714,9	8.531,9
Proporción	1,60	1,07	0,99	1,68	1,44	2,10
2010						
Activos	544,9	161,0	142,8	455,8	1.304,4	23.364,6
Pasivos	273,4	120,7	109,1	217,8	721,0	8.671,0
Proporción	1,99	1,33	1,31	2,09	1,81	2,69
2011						
Activos	551,1	161,8	144,8	458,7	1.316,6	23.434,1
Pasivos	276,7	120,5	109,1	221,2	727,6	8.805,2
Proporción	1,99	1,34	1,33	2,07	1,81	2,66
2012						
Activos	555,2	158,2	142,8	461,5	1.317,7	23.443,7
Pasivos	279,8	119,8	108,9	224,2	732,7	8.920,0
Proporción	1,98	1,32	1,31	2,06	1,80	2,63
2013						
Activos	543,0	158,0	136,6	453,3	1.290,9	23.190,1
Pasivos	283,3	119,7	108,9	227,2	739,1	9.065,8
Proporción	1,92	1,32	1,25	2,00	1,75	2,56
2014						
Activos	538,4	154,8	133,4	447,4	1.273,9	22.954,6
Pasivos	286,6	119,6	109,3	230,6	746,0	9.201,1
Proporción	1,88	1,29	1,22	1,94	1,71	2,49
2015						
Activos	532,7	154,9	133,4	439,8	1.260,7	22.922,0
Pasivos	289,3	119,0	109,2	233,3	750,7	9.304,6
Proporción	1,84	1,30	1,22	1,89	1,68	2,46
2016						
Activos	532,0	154,6	132,7	436,8	1.256,1	22.822,7
Pasivos	291,9	118,3	109,1	235,5	754,9	9.409,2
Proporción	1,82	1,31	1,22	1,85	1,66	2,43
2017						
Activos	530,7	152,1	131,2	434,3	1.248,3	22.741,7
Pasivos	294,3	117,5	108,9	237,9	758,7	9.514,8
Proporción	1,80	1,29	1,20	1,83	1,65	2,39
2018						
Activos	503,1	150,6	130,1	432,7	1.243,5	22.806,8
Pasivos	296,4	117,0	108,6	240,0	762,0	9.622,5
Proporción	1,70	1,29	1,20	1,80	1,63	2,37
2019						
Activos	531,0	147,8	128,5	433,7	1.241,1	23.027,1
Pasivos	298,8	116,4	108,3	242,9	767,6	9.801,4
Proporción	1,78	1,27	1,19	1,79	1,62	2,35
2020						
Activos	514,4	147,4	127,8	431,3	1.220,9	22.733,3
Pasivos	300,1	115,5	107,1	243,5	766,3	9.809,0
Proporción	1,71	1,28	1,19	1,77	1,59	2,32

Elaboración propia.

Número de persoas en miles. Medias anuais.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

Altas iniciais e baixas

O cadro 12.5 reflicte as altas iniciais de pensións contributivas; e dicir, o número de prestacións ás que se lle recoñece o dereito por primeira vez, sen incluír as altas por traslado de provincias. O cadro 12.6 recolle as baixas por falecemento, por perda do dereito ou incomparecencia ao cobro durante catro meses consecutivos.

En 1992, primeiro ano considerado, as altas das pensións de xubilación en Galicia superan amplamente ás baixas (18.327 fronte 13.160). En 1998 as baixas comezan a superar ás altas iniciais, reproducíndose este resultado con maior amplitude entre 2001 e 2006. En 2013, prodúcese un cambio: por vez primeira en moitos anos, as altas de pensións de xubilación superan as baixas en Galicia. Esta situación só permanece ata 2014, para logo invertirse. En 2020, último ano dispoñible, as baixas das pensións de xubilación en Galicia (22.880) superan as altas (18.165).

Neste ano, as baixas de pensións de viuvez (10.852), son netamente superiores en Galicia ás altas (9.849). As cifras de altas e baixas de orfandade e en favor de familiares nese mesmo ano son de 1.814 e 1.919, respectivamente.

No que atinxe ás prestacións de invalidez, despois de se produciren máis baixas que altas durante boa parte do período de análise (consecuencia da inclusión das persoas pensionistas de máis de 65 anos como titulares de pensións de xubilación), as baixas destas pensións experimentan unha substancial diminución de máis das dúas terceiras partes. En 2020 producíronse 6.229 altas e 1.733 baixas nesta categoría.

O número total das altas iniciais de pensións en 2020 (36.057) redúcense en Galicia respecto a 2019 (38.353). En España tamén redúcense, dende as 559.590 en 2019 as 531.843 en 2020 .

Ourense é a provincia onde se acusa máis a diferenza entre altas e baixas en 2020: 4.712 altas e 5.801 baixas. A segunda é Lugo (5.276 altas e 6.329 baixas). Na provincia de A Coruña (14.063 altas fronte a 13.939 baixas) e Pontevedra (12.006 altas e 11.315 baixas) a relación garda un certo equilibrio.

Cadro 12.5

Altas iniciais de pensións contributivas. Por provincias.

Galicia/España. 1992/2010-2020⁽¹⁾

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Xubilación						
1992	7.138	3.472	3.153	4.564	18.327	224.138
2010	8.058	2.465	2.397	6.734	19.654	288.172
2011	8.412	2.494	2.729	7.323	20.958	286.143
2012	8.907	2.453	2.615	7.341	21.316	308.400
2013	9.162	2.741	2.777	7.770	22.450	314.204
2014	9.045	2.662	2.649	7.399	21.755	298.496
2015	8.761	2.557	2.488	7.005	20.811	289.721
2016	8.710	2.507	2.457	7.019	20.693	307.511
2017	8.646	1.659	2.486	7.050	19.841	309.709
2018	8.995	2.676	2.610	7.404	21.685	328.159
2019	8.235	2.506	2.314	6.565	19.620	303.394
2020	7.397	2.492	2.153	6.123	18.165	285.870
Invalidez						
1992	2.113	2.099	1.133	2.592	7.937	92.172
2010	2.798	1.013	1.002	2.762	7.575	90.949
2011	2.651	1.083	958	2.460	7.152	86.851
2012	2.541	1.111	951	2.109	6.712	84.136
2013	2.371	1.124	969	1.882	6.346	79.481
2014	2.035	1.205	1.123	1.782	6.145	81.573
2015	2.444	1.105	1.149	2.197	6.895	86.957
2016	2.521	958	1.206	2.380	7.065	89.674
2017	2.747	1.218	1.268	2.222	7.455	92.983
2018	2.517	1.052	1.106	2.038	6.713	91.532
2019	2.347	1.009	1.229	1.955	6.540	92.741
2020	2.167	972	894	2.196	6.229	77.417
Viuvez						
1992	3.257	1.743	1.460	2.338	8.798	116.692
2010	3.862	1.712	1.515	2.981	10.070	127.439
2011	4.049	1.644	1.550	3.205	10.448	128.883
2012	4.017	1.633	1.533	3.221	10.404	131.978
2013	4.045	1.694	1.559	3.087	10.385	129.610
2014	4.166	1.697	1.443	3.027	10.333	129.705
2015	4.208	1.646	1.500	3.108	10.462	132.581
2016	4.151	1.669	1.373	3.146	10.339	130.831
2017	4.122	1.597	1.453	3.239	10.411	131.667
2018	4.283	1.583	1.444	3.211	10.521	135.000
2019	4.003	1.512	1.419	3.126	10.060	132.114
2020	3.838	1.551	1.453	3.007	9.849	140.362
Orfandade e en favor de familiares						
1992	693	262	254	733	1.942	22.864
2010	720	297	243	690	1.950	27.538
2011	763	293	248	692	1.996	27.935
2012	794	262	281	687	2.024	29.984
2013	843	296	253	734	2.126	30.977
2014	937	276	236	785	2.234	32.669
2015	925	248	281	852	2.306	32.635
2016	860	306	261	792	2.219	32.743
2017	857	327	227	842	2.253	32.004
2018	804	319	265	736	2.124	31.595
2019	860	248	262	763	2.133	31.341
2020	661	261	212	680	1.814	28.194
Total						
1992	13.201	7.576	6.000	10.227	37.004	455.866
2010	15.438	5.487	5.157	13.167	39.249	534.098
2011	15.875	5.514	5.485	13.680	40.554	529.812
2012	16.259	5.459	5.380	13.358	40.456	554.498
2013	16.421	5.855	5.558	13.473	41.307	554.172
2014	16.183	5.840	5.451	12.993	40.467	542.443
2015	16.338	5.556	5.418	13.162	40.474	541.894
2016	16.278	5.440	5.297	13.337	40.352	560.759
2017	16.372	5.801	5.434	13.353	40.960	566.363
2018	16.599	5.721	5.425	13.389	41.134	586.286
2019	15.445	5.275	5.224	12.409	38.353	559.590
2020	14.063	5.276	4.712	12.006	36.057	531.843

Elaboración propia.

(1) Non incluídos os datos relativos ao réxime de traballadores/as do mar.

A partir de novembro de 1997 as pensións de invalidez permanente de beneficiarios/as de 65 anos e máis, agás do SOVI figuran incluídas nas de xubilación.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións

Cadro 12.6

Baixas de pensións contributivas. Por provincias.

Galicia/España. 1992/2010-2020⁽¹⁾

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Xubilación						
1992	5.032	2.779	2.643	2.706	13.160	142.039
2010	7.580	3.756	3.443	6.287	21.066	240.624
2011	7.721	3.764	3.471	6.451	21.407	245.951
2012	7.986	3.919	3.584	6.833	22.322	259.530
2013	8.285	3.950	3.452	6.600	22.287	256.718
2014	8.127	3.791	3.268	6.331	21.517	257.207
2015	8.805	4.175	3.630	6.892	23.502	277.366
2016	8.404	4.071	3.393	6.696	22.564	263.878
2017	8.432	4.003	3.332	6.756	22.523	268.294
2018	8.621	3.869	3.352	6.871	22.713	270.651
2019	8.285	3.758	3.330	6.617	21.990	267.547
2020	8.533	3.909	3.582	6.856	22.880	310.598
Invalidez						
1992	1.426	1.909	1.005	1.828	6.168	65.547
2010	894	227	257	713	2.091	29.367
2011	931	248	236	894	2.309	29.241
2012	942	229	216	891	2.278	30.281
2013	799	255	216	784	2.054	29.060
2014	926	271	204	791	2.192	29.146
2015	896	281	275	757	2.209	29.023
2016	909	270	217	786	2.182	27.998
2017	929	267	238	814	2.248	28.478
2018	841	231	241	742	2.055	28.631
2019	747	243	209	761	1.960	28.345
2020	626	260	209	638	1.733	26.777
Viuvez						
1992	1.728	1.060	885	1.103	4.776	64.972
2010	3.362	1.586	1.454	2.453	8.855	107.754
2011	3.278	1.695	1.480	2.518	8.971	110.629
2012	3.466	1.778	1.571	2.787	9.602	119.878
2013	3.599	1.679	1.489	2.631	9.398	115.345
2014	3.652	1.699	1.438	2.621	9.410	118.333
2015	4.028	1.934	1.695	3.092	10.749	134.287
2016	3.830	1.940	1.607	2.882	10.259	125.864
2017	3.864	1.953	1.572	2.856	10.245	130.298
2018	3.983	1.935	1.609	3.076	10.603	132.494
2019	3.912	1.766	1.643	3.076	10.397	129.805
2020	4.031	1.916	1.754	3.151	10.852	152.264
Orfandade e en favor de familiares						
1992	603	182	186	540	1.511	21.228
2010	727	239	186	633	1.785	22.578
2011	653	216	223	631	1.723	23.324
2012	321	105	124	250	800	8.784
2013	362	123	124	254	863	9.265
2014	318	113	108	253	792	9.207
2015	736	221	215	704	1.876	27.452
2016	852	207	261	804	2.124	29.124
2017	877	243	229	776	2.125	29.343
2018	847	234	257	744	2.082	28.311
2019	839	229	258	714	2.040	27.343
2020	749	244	256	670	1.919	28.294
Total						
1992	8.789	5.930	4.719	6.177	25.615	293.786
2010	12.563	5.808	5.340	10.086	33.797	400.323
2011	12.583	5.923	5.410	10.494	34.410	409.145
2012	12.715	6.031	5.495	10.761	35.002	418.473
2013	13.045	6.007	5.281	10.269	34.602	410.388
2014	13.023	5.874	5.018	9.996	33.911	413.893
2015	14.465	6.611	5.815	11.445	38.336	468.128
2016	13.995	6.488	5.478	11.168	37.129	446.864
2017	14.102	6.466	5.371	11.202	37.141	456.413
2018	14.292	6.269	5.459	11.433	37.453	460.087
2019	13.783	5.996	5.440	11.168	36.387	453.040
2020	13.939	6.329	5.801	11.315	37.384	517.924

Elaboración propia.

(1) Non incluídos os datos relativos ao réxime de traballadores/as do mar.

A partir de novembro de 1997 as pensións de invalidez permanente de beneficiarios/as de 65 anos e máis, agás do SOVI, figuran incluídas nas de xubilación.

Fonte: INSS.

Media das pensións

No cadro 12.7 aparece o número de pensións e o seu importe medio por CC.AA. Do total das e dos 9.782.300 pensionistas en España en 2020, Galicia (765.000), representa o 7,8%, unha porcentaxe que supera en máis de dous puntos a participación da poboación galega sobre o total estatal.

O cadro 12.8 resume a evolución do importe mensual medio das pensións na comunidade autónoma dende 1985. Dende este ano, no que a diferenza do importe da pensión media de Galicia respecto á media española era de 15,03 euros, ata os 151,39 euros de 2020, prodúcese ano tras ano unha maior diferenza na contía. De feito, Galicia é a comunidade autónoma con menor importe medio de pensións ata o ano 2014, momento en que Estremadura ocupa este derradeiro lugar. En 2020 foi o 85,0% da media estatal. No País Vasco foi un 124,3% da media estatal. A baixa contía media das pensións galegas explícase significativamente polo peso que aínda teñen as pensións antigas do réxime especial agrario, de importe moito máis reducido que as do réxime xeral ou de autónomos (na actualidade xa están equiparadas). Neste senso cómpre recordar que o réxime especial agrario integrouse no réxime especial de traballadores autónomos para as persoas traballadoras por conta propia e no réxime xeral (para persoas traballadoras por conta allea) en 2008 e 2012, respectivamente.

Cadro 12.7

Pensions do sistema de Seguridade Social. Por comunidades autónomas. 1990/2000/2010-2020

	1990		2000		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾
Andalucía	938,0	252,8	1.199,3	437,4	1.379,3	715,7	1.399,9	736,8	1.417,6	757,4	1.443,0	778,8	1.468,7	789,4	1.486,7	800,4	1.505,2	813,1	1.526,1	826,6	1.546,0	846,6	1.568,2	887,6	1.581,7	905,2
Aragón	223,2	272,3	260,0	482,0	280,9	807,8	283,9	835,5	286,3	863,8	289,7	892,9	292,6	909,9	294,4	928,3	296,6	947,8	299,0	967,4	301,7	994,8	304,4	1.043,9	304,3	1.065,5
Asturias	240,5	319,6	283,2	575,1	294,7	930,9	296,1	958,8	297,1	984,7	298,3	1.012,3	299,5	1.028,8	300,2	1.048,0	300,7	1.066,7	301,0	1.085,6	301,6	1.113,3	302,3	1.168,5	301,0	1.191,2
Baleares	121,2	244,4	146,8	426,6	165,9	708,0	168,8	734,0	171,9	758,3	175,2	784,4	178,3	799,4	180,9	815,8	183,6	833,4	186,2	851,5	188,8	874,9	192,1	916,7	195,0	937,8
Canarias	151,4	258,7	201,3	444,5	253,9	732,2	260,9	755,2	267,9	777,7	275,7	801,0	283,7	811,7	291,5	823,1	299,6	835,4	308,2	848,1	316,3	867,7	325,2	908,6	332,1	926,1
Cantabria	101,3	274,9	120,0	486,9	130,7	811,2	132,0	837,9	133,0	863,5	134,3	891,4	135,5	909,1	136,2	927,1	137,4	946,7	138,7	966,7	139,8	993,9	141,3	1.044,1	141,8	1.067,5
Castela-A Mancha	257,4	256,3	312,4	433,4	340,4	728,5	344,7	751,2	348,0	775,0	352,9	798,8	357,6	809,6	360,9	821,7	364,1	834,9	367,2	849,4	370,4	870,7	374,0	914,1	374,5	933,7
Castela e León	479,3	263,4	561,9	455,4	586,8	757,9	589,9	762,7	592,1	808,6	596,4	836,1	600,6	851,9	603,1	869,1	605,6	887,2	608,2	905,4	611,2	930,7	614,3	978,8	612,7	1.001,7
Cataluña	1.071,4	270,1	1.335,1	484,3	1.550,7	803,8	1.578,4	831,0	1.602,1	857,0	1.630,0	885,2	1.651,6	901,0	1.668,6	918,4	1.685,3	937,0	1.701,6	956,0	1.717,1	981,1	1.734,8	1.026,9	1.736,9	1.046,6
C. Valenciana	597,5	245,2	739,4	423,3	879,8	715,3	895,6	739,0	909,2	762,5	923,8	787,7	937,8	802,1	947,6	816,9	958,0	832,3	968,1	848,0	979,2	870,0	992,3	912,5	1.000,4	931,8
Estremadura	158,8	245,0	192,9	405,3	206,7	664,8	208,5	684,2	210,0	704,4	213,4	723,9	216,5	732,6	218,5	742,4	221,0	753,4	223,4	765,7	225,7	784,6	228,2	824,8	229,3	841,9
Galicia	552,2	234,1	667,4	394,1	721,0	651,9	727,6	674,1	732,7	696,3	739,1	720,3	746,0	733,9	750,7	748,1	754,9	762,6	758,7	777,7	762,0	799,6	785,5	840,3	765,0	859,6
Madrid	581,5	306,9	790,4	558,6	965,3	922,4	990,4	953,4	1.011,5	982,0	1.038,0	1.013,4	1.062,7	1.030,9	1.083,9	1.049,4	1.104,5	1.068,8	1.123,8	1.087,6	1.145,6	1.114,5	1.167,3	1.165,2	1.172,3	1.188,3
Murcia	159,1	245,9	194,7	420,6	222,4	687,1	226,4	709,5	229,1	731,0	233,1	755,4	236,5	767,8	239,1	781,0	241,3	794,5	243,5	809,2	245,4	829,8	248,2	872,2	249,8	891,4
Navarra	79,0	286,4	99,8	514,2	119,3	879,4	121,2	910,7	123,1	941,5	125,4	973,5	127,6	992,1	129,3	1.013,2	131,0	1.035,0	133,0	1.056,9	135,0	1.086,3	136,9	1.138,4	137,5	1.162,1
País Vasco	331,4	320,8	423,8	594,5	494,8	966,1	501,8	995,7	508,2	1.024,8	516,6	1.057,3	523,9	1.076,6	530,2	1.098,2	536,7	1.120,5	543,7	1.142,6	551,3	1.173,8	558,5	1.231,5	560,9	1.256,9
A Ríoxa	48,0	256,8	56,6	452,1	63,6	744,6	64,3	769,7	64,9	794,7	65,7	821,9	66,5	839,5	67,0	857,6	67,6	876,4	68,3	894,9	69,0	921,1	69,8	967,9	70,2	990,6
Ceuta e Melilla	11,0	288,6	13,8	504,0	14,8	801,3	15,0	820,4	15,1	838,9	15,4	856,6	15,6	864,4	15,8	874,9	16,0	886,9	16,2	898,8	16,4	920,6	16,7	969,6	16,8	994,2
España	6.102,1	267,2	7.598,8	468,2	8.671,0	779,5	8.805,2	805,0	8.920,0	829,8	9.065,8	856,4	9.201,1	871,0	9.304,6	886,8	9.409,2	903,6	9.514,8	920,6	9.622,5	944,7	9.740,1	990,5	9.782,3	1.011,0

Elaboración propia.

Números en miles. Medias anuais.

(1) Contía mensual. Medias anuais en euros.

Fonte: INSS.

Cadro 12.8

Evolución do importe medio das pensións do sistema da Seguridade Social. Por comunidades autónomas. 1985/1989/2000-2020

	1985	1989	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andalucía	171,29	232,37	437,54	461,60	480,45	504,65	530,81	561,90	592,91	621,84	663,13	693,53	715,64	736,82	757,4	778,8	789,4	800,4	813,1	826,6	846,6	887,6	905,2
Aragón	171,29	232,37	437,54	461,60	480,45	504,65	530,81	561,90	592,91	621,84	663,13	693,53	715,64	736,82	757,4	778,8	789,4	800,4	813,1	826,6	846,6	887,6	905,2
Asturias	200,74	284,28	575,17	606,27	628,19	661,45	700,04	738,74	777,87	814,61	865,70	903,27	930,86	958,82	984,7	1.012,3	1.028,8	1.048,8	1.066,7	1.085,6	1.113,3	1.168,5	1.191,2
Baleares	158,67	217,57	426,12	450,41	469,24	498,93	521,59	550,18	584,64	609,20	651,26	680,43	705,95	738,96	753,8	784,4	799,4	815,8	833,4	851,5	874,9	916,7	937,8
Canarias	164,28	229,59	444,75	468,90	487,94	512,67	539,94	571,82	600,80	632,63	675,82	708,27	732,16	755,20	777,7	801,10	817,7	823,1	835,4	848,1	867,7	908,6	926,1
Cantabria	174,29	243,41	486,52	514,40	537,14	566,34	599,92	632,83	666,31	700,28	748,52	784,35	811,17	837,86	863,81	884,1	909,9	927,7	946,7	967,9	993,9	1.041,7	1.067,5
Castela-A Mancha	161,67	225,38	433,33	456,97	475,43	499,05	523,74	556,53	590,22	622,51	667,79	702,46	728,49	751,75	775,98	798,8	809,6	821,7	834,9	849,4	870,7	908,3	933,7
Castela-León	164,68	231,19	455,57	480,94	501,05	526,41	554,23	587,60	621,11	651,26	696,73	732,47	757,87	782,69	808,8	836,1	851,9	869,1	887,2	905,4	930,7	974,1	1.001,7
Cataluña	171,89	239,20	484,42	511,33	535,33	564,48	597,71	630,94	664,12	694,25	728,90	777,76	803,81	830,96	857,0	885,20	901,0	918,4	937,0	956,0	981,1	1.026,9	1.048,6
C. Valenciana	155,66	216,36	424,32	456,73	476,73	501,13	528,99	559,94	596,98	616,45	649,83	691,18	715,27	738,95	762,5	787,7	802,1	816,9	832,3	848,0	870,0	912,5	931,8
Extremadura	153,86	205,76	405,08	426,20	442,30	463,14	484,44	513,80	544,26	572,13	611,84	642,06	664,75	684,17	704,4	723,9	732,6	742,4	753,4	765,7	794,6	824,8	841,9
Galicia	153,26	205,95	394,26	415,45	432,38	454,43	478,26	509,23	535,10	562,19	601,73	629,85	651,88	674,13	696,3	720,3	733,9	748,1	762,6	777,7	799,6	840,3	859,6
Madrid	189,92	280,97	558,34	591,44	616,75	649,37	687,47	726,13	762,83	799,39	852,79	892,78	922,37	953,43	982,0	1.013,4	1.030,9	1.049,4	1.068,8	1.087,6	1.114,5	1.165,2	1.188,3
Murcia	158,67	217,57	420,21	443,84	461,75	485,04	510,35	539,34	572,12	593,77	633,80	664,38	687,09	706,46	731,0	755,6	767,8	781,0	794,5	809,2	829,8	872,2	891,1
Navarra	176,80	251,22	513,87	545,89	571,90	602,61	639,44	673,96	718,08	755,56	808,54	849,52	879,42	910,65	941,5	973,5	992,1	1.013,2	1.035,0	1.059,9	1.086,3	1.138,4	1.162,1
País Vasco	195,93	280,67	540,31	629,29	655,61	691,17	733,16	771,82	806,10	843,02	898,27	938,44	966,11	995,68	1.024,8	1.057,3	1.078,7	1.098,2	1.120,5	1.142,6	1.173,8	1.231,5	1.255,9
Valencia	159,87	226,58	451,69	478,55	499,06	524,40	550,25	583,42	612,55	642,78	686,52	719,75	744,64	794,7	821,9	839,5	857,6	874,6	894,9	921,1	967,9	990,0	
Ceuta e Melilla ⁽¹⁾	177,90	254,20	524,50	532,85	555,21	583,13	613,37	646,70	676,60	719,50	751,00	788,00	801,33	819,01	837,5	855,1	863,0	873,4	885,6	897,6	919,5	968,3	994,2
España	178,28	236,38	468,19	497,89	518,89	546,04	576,57	605,75	641,86	673,69	718,68	754,06	779,49	804,86	829,86	855,4	871,0	886,8	903,6	920,6	944,7	990,5	1.012,1

Pensións con complementos a mínimos

Co obxecto de garantir un nivel mínimo de subsistencia ás persoas pensionistas, establécense unhas contías mínimas. Isto permite unha renda mínima, que procura evitar situacións de pobreza. As pensións contributivas cuxa contía fose a da pensión mínima poden ser complementadas, baixo o cumprimento de certos requisitos ata ese importe mínimo. Dentro das pensións contributivas caben varias modalidades: xubilación, incapacidade permanente e morte e supervivencia.

Os cadros 12.9 e 12.10 mostran o número de pensións cos complementos a mínimos e co tanto por cento do total, por tipos de prestacións, para as catro provincias galegas, para o total do Estado e en porcentaxe por CC.AA. Como pode observarse, para 2020, en orfandade máis da metade das pensións recoñecidas en Galicia, o 51,06%, benefíciase deste complemento e o 73,19% na modalidade de “en favor de familiares”. En xubilación, o número de pensións con complementos a mínimos é de 144.714, o 30,1% do total.

Por CC.AA, Galicia constitúe en porcentaxe a cuarta que máis se beneficia deste complemento, detrás de Estremadura, Castela-A Mancha, Andalucía e Canarias, estando a súa porcentaxe 5,26 puntos por riba da media estatal.

Cadro 12.9

Pensións con complementos a mínimos. Galicia a decembro de 2020

	Incapacidade permanente		Xubilación		Viuvez		Orfandade		En favor de familiares		Total	
	Nº	% (*)	Nº	% (*)	Nº	% (*)	Nº	% (*)	Nº	% (*)	Nº	% (*)
A Coruña	3.611	14,13	52.654	27,95	22.410	30,16	4.541	48,34	1.654	68,46	84.870	28,28
Lugo	1.899	17,79	26.567	36,63	6.134	21,87	1.724	56,27	770	80,54	37.094	32,18
Ourense	2.007	18,50	25.988	38,70	7.922	31,73	1.651	60,50	1.047	85,47	38.615	36,11
Pontevedra	3.017	13,34	39.505	25,89	16.471	28,32	4.007	49,08	1.399	68,01	64.399	26,44
Galicia	10.534	15,11	144.714	30,10	52.937	28,54	11.923	51,06	4.870	73,19	224.978	29,38
España	138.113	14,55	1.322.417	21,57	649.611	27,64	151.512	44,77	22.562	52,41	2.284.215	23,28

(*) % sobre el total de cada tipo de pensións.
Fonte: INSS.

Cadro 12.10

Porcentaxe de pensións contributivas con complemento a mínimos por comunidades autónomas. 2014-2020

	Incapacidade permanente							Xubilación							Viuvez						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andalucía	18,06	18,57	18,37	19,44	19,61	20,95	21,10	35,57	35,04	34,31	33,21	32,46	31,58	30,53	41,89	41,53	41,36	40,30	38,43	36,75	35,87
Aragón	9,34	9,45	9,44	9,95	10,07	11,12	11,27	23,66	22,82	22,51	21,11	20,15	19,89	19,05	35,83	35,28	35,24	33,87	31,13	28,69	27,53
Asturias	8,76	8,77	8,90	9,11	9,11	10,12	10,23	18,12	17,70	17,56	16,46	15,81	15,69	15,23	19,38	19,21	19,37	18,69	16,98	15,70	15,38
Baleares	8,90	8,89	8,96	9,39	9,40	9,85	9,71	21,52	21,50	20,93	19,99	19,10	18,23	17,55	26,46	26,17	26,17	25,29	23,53	21,88	21,32
Canarias	13,75	14,31	13,52	14,84	15,63	16,95	16,93	29,71	29,08	28,19	27,66	27,28	26,71	25,98	44,76	44,46	43,93	43,53	42,39	40,95	40,32
Cantabria	10,49	10,48	10,49	9,81	9,37	9,95	9,79	20,27	19,63	19,34	18,37	17,67	17,22	16,68	23,69	23,38	23,33	22,80	21,05	19,34	18,94
Castela e León	11,35	11,70	11,50	11,86	12,21	13,16	13,33	29,69	28,77	28,58	26,72	25,28	24,32	23,23	40,79	40,37	40,50	39,57	37,33	35,53	34,63
Castela-A Mancha	13,76	14,06	13,73	14,01	14,02	14,91	14,75	39,50	38,49	38,09	35,94	34,35	33,01	31,46	59,18	58,84	58,77	57,82	55,31	52,99	51,61
Cataluña	8,18	8,48	8,49	8,90	9,14	9,62	9,53	17,95	17,56	17,28	16,68	16,32	15,98	15,53	19,39	19,10	19,07	18,38	17,10	15,83	15,27
C. Valenciana	14,35	14,91	14,79	15,76	16,05	16,81	16,82	27,60	27,21	26,74	25,82	25,19	24,58	23,86	36,67	36,74	36,63	35,86	34,15	32,36	31,69
Estremadura	22,43	22,41	21,78	22,41	23,25	24,60	24,84	49,51	48,29	47,53	45,26	43,69	42,24	40,52	61,51	61,01	61,04	59,74	57,29	55,17	54,06
Galicia	14,67	14,53	14,40	14,42	14,29	14,94	15,11	36,03	35,28	35,07	33,28	32,01	31,06	30,10	30,87	30,90	30,89	30,57	29,69	28,86	28,54
Madrid	8,59	8,65	8,52	9,04	9,33	9,90	9,54	14,55	14,31	13,95	13,79	13,82	13,68	13,40	25,88	25,40	25,29	24,58	22,65	20,69	19,83
Murcia	14,59	14,81	14,91	14,95	14,71	15,52	15,54	32,09	31,56	31,10	30,09	29,30	28,32	27,50	38,68	38,51	38,32	37,82	36,60	35,23	34,77
Navarra	6,92	7,14	7,16	7,42	7,48	7,93	8,16	19,28	18,60	18,20	17,13	16,49	15,86	15,23	31,11	30,27	30,18	28,27	25,70	23,14	21,84
País Vasco	5,67	5,76	5,76	6,05	6,30	6,67	6,83	11,73	11,52	11,30	10,96	10,78	15,55	10,34	16,95	16,56	16,56	15,67	13,72	12,19	11,73
A Ríoxa	9,53	9,79	9,97	10,12	10,12	11,43	11,82	25,17	24,48	24,11	22,67	21,67	21,31	20,45	37,45	36,91	36,78	35,49	32,78	30,50	29,12
Ceuta	6,64	7,46	7,20	7,31	8,25	7,87	6,94	22,03	21,26	21,09	20,79	20,23	19,29	18,65	39,62	39,93	39,99	38,64	36,39	35,81	34,89
Melilla	10,43	11,28	10,99	12,44	11,02	10,78	10,65	25,66	25,09	24,57	23,87	23,60	22,62	21,94	40,91	40,59	40,20	38,96	38,34	37,16	35,95
Media	11,39	11,66	11,52	11,96	12,07	12,79	12,78	26,30	25,69	25,29	24,20	23,43	23,01	21,96	35,32	35,01	34,93	33,99	32,13	30,46	29,65

	Orfandade							En favor de Familiares							Total						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andalucía	55,63	56,81	56,82	56,20	54,94	54,86	54,43	55,13	54,71	52,22	52,03	53,74	53,45	52,61	35,86	35,61	35,09	34,31	33,41	32,63	31,82
Aragón	41,33	41,75	41,33	40,60	39,56	40,21	39,61	49,00	48,72	49,84	47,43	45,98	44,57	43,63	26,27	25,61	25,38	24,14	22,80	22,09	21,24
Asturias	36,50	36,88	37,12	35,55	34,88	34,76	33,94	38,87	37,82	36,61	36,56	35,04	35,27	34,33	18,14	17,87	17,85	17,01	16,14	15,84	15,46
Baleares	44,64	45,18	45,56	44,62	41,37	40,83	40,34	49,62	46,27	46,97	45,11	45,67	47,11	43,33	22,79	22,23	21,88	21,08	20,01	19,07	18,44
Canarias	56,43	57,33	56,88	57,18	55,93	55,40	54,78	57,73	56,45	54,80	52,42	54,66	52,90	52,04	33,57	33,12	32,20	31,81	31,28	30,51	29,81
Cantabria	41,20	41,61	41,44	41,00	39,05	38,98	38,33	50,18	48,80	45,94	44,74	44,19	43,38	41,73	21,12	20,68	20,47	19,65	18,68	18,00	17,53
Castela e León	52,24	53,02	53,37	51,99	50,75	50,97	50,29	59,25	58,73	57,93	56,74	55,88	56,09	54,82	32,18	31,51	31,36	29,88	28,37	27,32	26,36
Castela-A Mancha	56,72	57,84	58,39	57,65	56,36	55,91	54,98	64,96	64,67	63,75	63,07	63,80	63,02	62,80	42,75	42,10	41,73	40,16	38,53	37,18	35,77
Cataluña	33,67	34,32	34,27	33,72	32,94	32,36	31,77	38,24	38,02	38,00	36,59	36,96	35,30	35,09	17,79	17,52	17,34	16,81	16,29	15,83	15,40
C. Valenciana	48,65	49,94	49,85	49,49	48,43	48,02	47,63	53,19	52,63	52,31	52,11	50,99	50,62	49,60	29,46	29,34	28,99	28,29	27,46	26,65	26,02
Estremadura	66,52	68,11	68,18	67,77	65,91	66,07	65,71	67,87	67,13	64,42	63,66	65,61	65,64	64,75	50,86	49,98	49,37	47,70	46,14	44,79	43,48
Galicia	53,78	54,16	54,33	53,28	51,37	51,63	51,06	76,17	75,20	73,64	73,08	74,88	73,43	73,19	33,66	33,22	33,06	31,84	30,78	30,05	29,38
Madrid	33,93	34,40	34,17	33,80	32,60	32,67	32,32	34,81	34,35	34,00	34,28	33,38	32,47	31,58	17,60	17,21	16,98	16,68	16,19	15,63	15,21
Murcia	54,15	54,92	54,58	53,78	52,18	52,44	51,99	60,56	59,30	54,86	59,29	59,47	58,79	59,17	32,53	32,29	31,98	31,28	30,45	29,68	29,11
Navarra	36,54	36,40	35,96	35,38	34,35	33,82	33,47	52,55	52,15	51,24	52,22	49,39	49,13	46,95	21,60	20,94	20,62	19,49	18,44	17,45	16,75
País Vasco	28,26	28,28	28,27	27,47	25,91	25,65	25,07	30,50	30,01	30,40	27,67	25,97	25,34	24,31	13,14	12,91	12,75	12,28	11,64	11,13	10,87
A Ríoxa	46,12	46,16	46,13	45,99	43,88	42,41	41,94	51,61	53,89	53,59	51,91	52,20	48,63	49,72	27,63	27,08	26,82	25,53	24,18	23,42	22,54
Ceuta	52,32	55,14	54,12	53,58	50,60	51,01	48,06	46,67	42,22	42,22	46,51	41,86	39,02	29,55	28,70	28,66	28,40	27,83	26,65	25,86	24,86
Melilla	60,15	63,19	61,72	64,55	63,45	64,53	63,38	61,29	50,00	48,48	60,00	56,67	58,06	56,67	31,84	31,85	31,26	31,02	30,23	29,12	28,16
Media	47,30	48,18	48,03	47,56	46,02	45,92	45,22	52,54	51,11	50,07	50,29	49,81	49,06	47,68	28,29	27,88	27,56	26,67	25,67	24,86	24,12

Elaboración propia.
 Datos a decembro de cada ano.
 Fonte: INSS.

Análise por réximes

Como foi apuntado en informes anteriores, en Galicia prodúcese a partir de 1994 unha inflexión no crecemento continuo de pensionistas do réxime agrario, comezando a ser maior o número das pensións que causan baixa que o número de novas e novos pensionistas.

O número de pensións do réxime xeral da Seguridade Social (426.700 en 2020) experimentan unha suba de 5.200 con respecto ao ano anterior. As provincias de Lugo e Ourense, con 50.400 e 62.100 pensións, respectivamente, representan conxuntamente o 26,4% das persoas perceptoras de pensións do réxime xeral en Galicia.

As pensións galegas do réxime especial de traballadores autónomos (RETA) incrementáanse coa suma dos agrarios por conta propia a partir de 2008, acadando en 2020 o 32,8% do total de pensionistas de Galicia. A cifra máis numerosa de pensionistas deste

réxime é a da provincia da Coruña, con 89.300 pensións, contando Lugo con 58.100, unha cifra moi preto da de Pontevedra, 62.500.

Cadro 12.11

**Evolución do número de pensións polos principais réximes.
Por provincias. Galicia 2000/2010-2020**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Xeral⁽³⁾					
2000	97,6	29,5	37,4	76,8	241,3
2010	127,4	37,1	48,1	103,7	316,3
2011	131,1	38,0	49,3	107,3	325,7
2012	136,2	40,2	51,2	113,2	340,7
2013	146,8	43,7	55,1	121,7	367,3
2014	150,9	44,9	56,6	125,3	377,6
2015	154,7	45,9	57,8	128,7	386,9
2016	158,5	46,8	58,9	131,7	395,8
2017	162,1	47,8	60,0	134,8	404,7
2018	165,6	48,9	60,9	138,0	413,4
2019	169,2	49,9	61,7	140,8	421,6
2020	171,4	50,4	62,1	142,8	426,7
Autónomos⁽¹⁾					
2000	23,4	10,0	9,7	16,8	59,9
2010	96,7	72,7	52,5	66,8	288,7
2011	96,2	71,5	51,3	66,6	285,7
2012	95,6	70,0	50,0	66,2	281,9
2013	95,1	68,8	48,8	65,9	278,5
2014	94,5	67,5	47,9	65,7	275,6
2015	93,7	65,9	46,7	65,2	271,5
2016	92,9	64,4	45,5	64,7	267,6
2017	92,1	62,7	44,3	64,3	263,4
2018	91,2	61,1	43,1	63,6	259,0
2019	90,4	59,7	42,0	63,1	255,3
2020	89,3	58,1	40,8	62,5	250,7
Agrario^{(1) (2)}					
2000	77,6	75,2	54,8	55,1	262,7
2010	1,4	1,3	0,8	2,6	6,0
2011	1,4	1,2	0,8	2,5	5,9
Mar					
2000	23,3	2,3	0,1	20,3	46,0
2010	26,1	2,6	0,1	23,7	52,4
2011	26,3	2,6	0,1	24,0	53,0
2012	26,5	2,6	0,1	24,3	53,6
2013	26,8	2,7	0,1	24,7	54,2
2014	26,9	2,7	0,1	25,0	54,7
2015	26,9	2,7	0,1	25,2	54,9
2016	26,8	2,7	0,1	25,4	55,0
2017	26,7	2,7	0,1	25,4	55,6
2018	26,6	2,7	0,1	25,3	54,7
2019	26,4	2,7	0,1	25,3	54,5
2020	26,2	2,7	0,1	25,1	54,1
Outros					
2000	21,4	7,2	7,8	21,1	57,5
2010	21,8	7,1	7,8	21,1	57,7
2011	21,7	7,0	7,7	20,9	57,3
2012	21,5	7,0	7,7	20,5	56,6
2013	14,7	4,6	4,9	14,9	39,0
2014	14,3	4,5	4,8	14,6	38,2
2015	14,0	4,4	4,7	14,2	37,3
2016	13,7	4,4	4,6	13,8	36,5
2017	13,4	4,3	3,9	13,4	35,0
2018	13,1	4,3	4,5	13,0	34,9
2019	12,8	4,3	4,4	12,6	34,1
2020	12,5	4,2	4,4	12,3	33,5
Total					
2000	243,3	124,2	109,8	190,1	667,4
2010	273,4	120,7	109,1	217,8	721,0
2011	276,7	120,5	109,1	221,2	727,5
2012	279,8	119,8	108,9	224,2	732,7
2013	283,3	119,7	108,9	227,2	739,1
2014	286,6	119,6	109,3	230,6	746,0
2015	289,3	119,0	109,2	233,3	750,7
2016	291,9	118,3	109,1	235,5	754,9
2017	294,3	117,5	108,9	237,9	758,7
2018	296,4	117,0	108,6	240,0	762,0
2019	298,8	116,5	108,3	241,9	765,5
2020	299,4	115,5	107,4	242,7	765,0

Elaboración propia.

Medias anuais en miles.

(1) As persoas traballadoras por conta propia do rexime agrario intégranse no de autónomos a partir de 2008.

(2) A partir do 01/01/2012 as persoas traballadoras por conta aliea do rexime agrario intégranse no rexime xeral.

(3) A partir de xuño de 2013 as pensións do rexime especial de empregados do fogar intégranse no rexime xeral.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

Galicia é a comunidade autónoma con maior número de pensionistas do réxime especial do mar, dobrando a Andalucía, que ocupa o segundo lugar. Os e as 54.100 pensionistas deste réxime en Galicia en 2020, representan o 42,7% do total español, estando sobre todo na provincia da Coruña (26.200) e Pontevedra (25.100).

Cadro 12.12

Evolución do número de pensións polos principais réximes. Por comunidades autónomas. 1990/1995/2011-2020

	Régime Xeral ⁽¹⁾												Autónomos ⁽¹⁾											
	1990	1995	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	1990	1995	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andalucía	367,2	481,6	728,8	1.068,8	1.122,6	1.145,0	1.161,9	1.188,9	1.207,9	1.216,7	1.236,6	1.249,0	77,0	96,2	213,5	217,0	221,4	226,4	229,6	234,7	237,9	239,7	243,7	246,5
Aragón	96,6	124,0	171,1	182,7	189,8	192,6	195,2	199,8	203,1	204,8	208,2	209,2	26,9	30,7	73,9	74,0	74,6	75,3	75,2	75,2	75,3	75,2	75,2	74,8
Asturias	82,7	103,6	145,4	149,2	156,9	159,3	161,9	165,5	168,0	169,2	171,7	172,9	18,6	23,0	76,2	75,5	75,2	74,9	74,1	72,8	72,1	71,7	71,0	70,0
Baleares	54,5	68,6	103,3	110,9	115,3	121,0	123,4	127,5	130,2	131,3	134,4	137,2	14,2	19,0	43,0	43,6	44,4	45,2	45,7	46,3	46,7	46,8	47,3	47,7
Canarias	66,9	89,6	166,6	192,4	203,0	210,1	217,1	228,6	236,5	240,0	248,1	254,5	11,9	16,0	47,1	47,9	49,0	50,3	51,3	52,9	53,8	54,3	55,3	56,1
Cantabria	47,5	58,1	79,0	81,2	84,7	86,3	87,7	90,3	92,1	92,9	94,8	95,9	10,2	11,9	35,5	35,2	35,1	35,1	34,8	34,6	34,4	34,3	34,3	34,0
Castela e León	159,7	207,5	294,5	319,2	334,1	340,2	346,0	355,2	361,6	364,4	370,7	373,8	55,3	64,0	204,4	202,2	201,1	200,3	198,3	195,1	193,0	192,1	190,2	187,2
Castela-A Mancha	84,5	114,7	180,7	232,4	241,9	245,9	249,3	254,2	257,4	258,9	262,5	263,7	31,8	36,2	89,8	90,1	90,9	91,9	92,2	92,5	92,8	93,0	93,4	93,1
Cataluña	626,5	758,9	1.072,4	1.117,3	1.177,1	1.197,6	1.216,4	1.244,8	1.263,4	1.271,5	1.290,8	1.297,6	126,5	152,4	286,8	291,3	297,5	303,3	306,8	311,6	314,3	315,6	318,9	319,9
C. Valenciana	273,6	349,1	553,5	650,3	680,7	693,0	702,6	718,4	728,5	733,8	746,0	754,0	59,5	70,8	152,9	156,3	160,1	164,2	167,1	171,6	174,2	175,6	178,8	181,3
Extremadura	47,6	68,0	98,4	145,4	151,9	154,8	157,0	160,7	163,3	164,4	166,8	168,2	17,2	19,8	51,1	51,1	51,5	51,8	51,9	52,1	52,2	52,2	52,3	52,3
Galicia	146,9	197,2	325,7	340,7	367,3	377,6	386,9	400,0	409,5	413,4	421,6	426,7	40,1	49,2	285,7	281,9	278,6	275,6	271,5	265,5	261,2	259,0	255,3	250,7
Madrid	402,1	511,8	749,7	775,8	824,3	845,4	864,7	894,0	912,6	922,7	943,1	949,7	57,6	70,4	123,9	127,2	132,0	137,5	141,6	146,9	150,3	152,3	155,7	157,1
Murcia	56,5	71,8	114,9	157,3	167,5	170,5	172,8	176,1	178,0	178,9	181,6	183,1	16,9	20,5	45,7	46,4	47,3	48,3	48,9	49,7	50,1	50,3	50,9	51,3
Navarra	36,6	47,3	77,0	82,6	86,2	88,1	90,0	93,0	95,1	96,1	98,3	99,2	10,0	11,4	28,3	28,4	28,9	29,4	29,5	29,8	29,9	29,9	30,0	30,0
País Vasco	197,5	250,3	346,9	354,1	367,6	374,0	380,5	390,2	398,4	402,3	409,5	412,7	35,2	41,8	81,7	83,2	85,3	87,8	89,5	91,8	93,4	94,2	95,9	97,1
A Ríoxa	20,1	26,4	37,5	39,7	41,4	42,1	42,7	43,9	44,8	45,2	46,2	46,8	6,2	7,2	17,7	17,7	17,8	18,1	18,2	18,2	18,2	18,3	18,3	18,3
Ceuta	3,4	4,3	5,3	5,4	5,7	5,8	5,9	6,1	6,1	6,2	6,3	6,4	0,7	0,9	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4
Melilla	2,6	3,4	4,2	4,3	4,7	4,7	4,8	4,9	5,1	5,3	5,3	5,4	0,5	1,0	1,3	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7
España	2.773,0	3.536,2	5.254,9	6.009,5	6.325,7	6.454,0	6.566,9	6.742,5	6.861,7	6.915,0	7.042,7	7.106,3	617,1	742,4	1.860,0	1.871,8	1.893,6	1.915,2	1.929,0	1.944,5	1.952,9	1.957,5	1.969,7	1.970,6

	Agrario ⁽¹⁾⁽²⁾					Mar									
	1990	1995	2011	1990	1995	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andalucía	326,1	344,3	323,0	18,5	21,0	21,8	21,8	21,5	21,5	21,2	21,0	20,6	20,5	20,3	20,0
Aragón	61,9	60,2	8,7	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Asturias	58,7	59,9	1,1	5,0	5,3	4,7	4,6	4,5	4,5	4,4	4,3	4,2	4,1	4,1	4,0
Baleares	30,2	29,4	4,8	2,9	3,1	2,9	2,9	2,8	2,8	2,8	2,7	2,7	2,7	2,7	2,6
Canarias	37,9	38,1	19,3	9,3	10,4	10,3	10,2	10,1	9,9	9,8	9,5	9,4	9,3	9,1	8,9
Cantabria	26,3	26,9	0,8	3,6	3,9	4,0	4,0	4,0	4,0	3,9	3,8	3,8	3,7	3,7	3,6
Castela e León	185,5	186,7	19,4	0,1	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Castela-A Mancha	112,0	113,3	48,3	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Cataluña	123,5	123,2	22,7	8,7	9,0	8,4	8,3	8,2	8,1	8,0	7,8	7,8	7,7	7,6	7,4
C. Valenciana	142,7	143,4	84,5	8,6	9,1	8,3	8,1	8,0	7,9	7,7	7,5	7,3	7,3	7,2	7,1
Extremadura	77,0	77,4	45,2	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Galicia	271,5	275,1	5,9	33,9	40,9	53,0	53,6	54,3	54,7	55,0	55,0	54,8	54,7	54,5	54,1
Madrid	29,0	26,3	7,3	1,2	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,5	1,4	1,4	1,4	1,4
Murcia	51,7	54,5	29,7	1,8	1,9	2,0	2,0	1,9	1,9	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Navarra	20,5	20,5	3,7	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
País Vasco	29,0	28,1	1,3	11,7	13,1	13,2	13,0	12,9	12,8	12,6	12,3	12,1	12,0	11,8	11,5
A Ríoxa	12,7	12,6	1,5	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Ceuta	—	0,0	0,0	0,6	0,6	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3
Melilla	0,0	0,0	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
España	1.586,2	1.619,9	637,1	106,3	120,5	131,3	131,1	131,1	130,8	130,0	128,6	127,2	126,4	125,2	126,7

Elaboración propia.

Medias anuais en miles.

A suma de cada un dos epígrafes non coincide necesariamente con exactitude co total de España ao empregar cantidades reducidas.

(1) A partir do 01/01/2008, as persoas traballadoras por conta propia do réxime agrario intégranse no de autónomos.

(2) A partir do 01/01/2012 as traballadoras por conta aliea do réxime agrario intégranse no réxime xeral.

(3) A partir de xunio de 2013 as pensións do réxime especial de empregados do fogar intégranse no réxime xeral.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións

12.4. Análise dos datos sobre as pensións do sistema

12.4.1. Pensións de xubilación

En Galicia (cadro 12.13) hai en 2020 480.700 pensións de xubilación, 200 máis que en 2019. Esta cifra representa o 7,84% das 6.130.600 existentes en España.

Na provincia de Lugo, dende 2008 (79.200) baixan o número de pensións ata chegar as 72.000 en 2020; en Ourense baixan dende as 70.100 (en 2008) ata as 67.200 (en 2020). Nestes últimos doce anos aumentan en gran medida nas outras dúas provincias galegas (de 160.400 a 188.400 na Coruña e de 126.400 ás 152.600 en Pontevedra). Como se indicaba en informes anteriores, a estrutura da poboación das provincias de Lugo e Ourense, cun peso importante da poboación maior, condiciona claramente estes resultados.

A media en 2020 das pensións galegas de xubilación situouse en 987,1 euros mensuais, subindo 26,1 euros con respecto a 2019. A media estatal increméntase en 2020 en 28 euros, situándose en 1.171,5 euros, isto é, 184,4 euros por riba da media galega.

As provincias de Lugo e Ourense, polo importante número de pensións de xubilación do sistema especial agrario, aparecen ambas as dúas cunha diferenza con respecto a media estatal de 297,9 euros no primeiro caso e 347,9 no segundo.

Cadro 12.13

Pensións de xubilación. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-1998/2008-2020

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	Porcentaxe(%)
1990							
Nº	101,6	55,6	54,9	57,8	269,9	2.803,8	9,63
Pensión media	282,09	251,62	248,92	279,69	268,61	308,07	87,19
1997							
Nº	124,8	62,6	60,7	77,0	325,1	3.502,5	9,28
Pensión media	419,60	364,01	355,15	414,34	395,42	478,28	82,68
1998							
Nº	147,8	83,0	74,8	111,0	416,6	4.400,9	9,47
Pensión media	433,53	374,40	365,07	427,70	407,99	496,15	82,23
2008							
Nº	160,4	79,2	70,1	126,4	436,0	4.936,8	8,83
Pensión media	737,0	616,0	598,5	739,9	693,9	845,4	82,08
2009							
Nº	162,7	78,7	69,9	128,6	440,0	5.038,9	8,73
Pensión media	764,2	635,6	616,6	766,4	718,7	875,0	82,14
2010							
Nº	165,0	78,0	69,7	130,9	443,6	5.140,6	8,63
Pensión media	793,3	656,2	636,2	794,1	745,1	905,9	82,24
2011							
Nº	167,6	77,5	69,6	133,4	448,1	5.246,2	8,54
Pensión media	820,7	677,7	655,7	824,7	771,9	936,4	82,43
2012							
Nº	169,9	76,7	69,3	135,4	451,3	5.330,2	8,47
Pensión media	829,3	684,6	660,7	834,3	780,3	946,4	82,45
2013							
Nº	172,8	76,3	69,1	138,0	456,1	5.451,5	8,37
Pensión media	860,3	709,4	682,8	866,1	809,9	979,5	82,68
2014							
Nº	175,7	75,8	69,3	140,9	461,6	5.559,0	8,30
Pensión media	871,4	717,2	689,4	877,7	820,4	991,0	82,78
2015							
Nº	178,0	75,2	69,0	143,2	465,5	5.641,9	8,25
Pensión media	911,7	748,3	714,5	916,3	857,8	1.033,2	83,02
2016							
Nº	180,2	74,5	68,8	145,1	468,6	5.732,0	8,18
Pensión media	920,6	755,3	720,0	924,9	866,2	1.042,7	83,07
2017							
Nº	182,2	73,9	68,5	146,9	471,5	5.826,1	8,09
Pensión media	939,7	773,4	733,6	943,6	884,9	1.063,5	83,20
2018							
Nº	184,2	73,5	68,4	148,8	474,8	5.929,5	8,01
Pensión media	965,6	798,3	755,2	969,2	910,6	1.090,7	83,48
2019							
Nº	187,6	73,1	68,0	151,7	480,5	6.089,3	7,89
Pensión media	1.017,5	847,6	800,5	1.017,9	961,0	1.143,6	84,04
2020							
Nº	188,4	72,5	67,2	152,6	480,7	6.130,6	7,84
Pensión media	1.043,2	873,7	823,7	1.043,7	987,1	1.171,5	84,26

Promedio mensual, en euros, a decembro de cada ano.

Porcentaxe: % Galicia/España.

A partir de novembro de 1997, as pensións de invalidez permanente de persoas de 65 anos e máis, agás do SOVI, figuran incluídas nas de xubilación.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

12.4.2. Pensións de invalidez permanente

As pensións de incapacidade experimentan pequenas subas no seu número ata 1997 (cadro 12.14). En 1998 sofren unha importante diminución, xa que dende novembro de 1997 as persoas beneficiarias das pensións de incapacidade permanente de 65 anos ou máis considéranse como xubiladas. En 2020 o número das pensións de invalidez foi de 69.700 que representan o 7,34% sobre as da mesma natureza en España. O importe da pensión media en Galicia é do 90,61% da media estatal.

Cadro 12.14

Pensións de invalidez. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-1998/2008-2020

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	Porcentaxe (%)
1990							
Nº	36,3	32,8	23,2	54,7	147,0	1.567,9	9,38
Pensión media	251,10	226,82	229,24	240,22	238,21	284,33	83,78
1997							
Nº	39,6	31,2	22,1	53,6	146,5	1.626,6	9,01
Pensión media	432,98	337,76	353,46	378,47	385,22	471,29	81,74
1998							
Nº	19,5	10,9	7,7	21,1	59,2	804,5	7,36
Pensión media	456,19	355,08	372,07	396,08	407,74	492,94	82,72
2008							
Nº	26,4	9,3	9,2	22,7	67,5	906,8	7,44
Pensión media	726,33	675,68	674,50	712,32	707,67	826,39	85,63
2009							
Nº	26,8	9,2	9,3	23,0	68,3	920,9	7,42
Pensión media	745,75	710,45	701,48	731,78	730,23	845,66	86,35
2010							
Nº	27,2	9,3	9,5	23,2	69,1	933,7	7,40
Pensión media	762,89	736,89	719,78	753,85	750,46	864,96	86,76
2011							
Nº	27,2	9,5	9,5	23,6	69,8	938,5	7,44
Pensión media	780,35	760,77	743,47	772,79	770,08	883,05	87,21
2012							
Nº	27,1	9,7	9,6	23,6	69,9	943,3	7,41
Pensión media	784,52	767,29	750,29	778,58	775,46	887,29	87,40
2013							
Nº	26,9	9,8	9,6	23,3	69,5	935,2	7,44
Pensión media	805,53	790,66	776,75	801,48	798,12	907,64	87,93
2014							
Nº	26,4	10,1	9,7	22,8	68,9	929,5	7,42
Pensión media	810,12	797,71	783,48	808,11	803,97	912,89	88,07
2015							
Nº	25,9	10,2	9,9	22,6	68,5	931,7	7,36
Pensión media	829,21	813,63	806,45	823,31	821,64	927,53	88,58
2016							
Nº	25,9	10,3	10,1	22,7	69,0	938,3	7,36
Pensión media	832,75	817,15	812,54	826,52	825,41	929,69	88,78
2017							
Nº	26,0	10,5	10,4	22,8	69,8	947,1	7,37
Pensión media	842,39	824,29	829,30	835,21	835,36	936,00	89,25
2018							
Nº	26,0	10,7	10,5	22,8	70,0	951,8	7,36
Pensión media	855,77	833,73	851,10	847,71	849,08	946,19	89,74
2019							
Nº	25,8	10,8	10,9	22,5	70,0	962,0	7,28
Pensión media	890,65	867,27	895,14	879,66	884,22	978,40	90,37
2020							
Nº	25,6	10,7	10,8	22,6	69,7	949,2	7,34
Pensión media	896,22	875,76	909,93	887,98	892,54	984,99	90,61

Media mensual, en euros, a decembro de cada ano.

Porcentaxe: Galicia/España.

A partir de novembro de 1997, as pensións de invalidez permanente de persoas de 65 anos e máis, agás do SOVI, figuran incluídas nas de xubilación.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

O cadro 12.15 fornece información sobre a distribución do número de pensións de invalidez, segundo os grados de incapacidade. De acordo con estes datos, o volume maior de pensionistas de invalidez en Galicia son os incapacitados permanente totais: 48.957, que representan o 70,38% das pensións de incapacidade permanente en Galicia, e o 8,46 % das pensións por incapacidade a nivel estatal, unha cifra case tres puntos superior a que correspondería á proporción da poboación.

Cadro 12.15

**Pensións de incapacidade permanente en vigor segundo grao de incapacidade
Por provincias. Galicia/España. 2010-2020**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	Porcentaxe %
Gran invalidez							
2010	978	351	264	724	2.317	32.700	7,09
2011	993	360	262	715	2.330	32.973	7,07
2012	984	362	270	721	2.337	33.050	7,07
2013	983	361	285	712	2.341	32.625	7,18
2014	965	366	284	679	2.294	32.405	7,08
2015	935	356	292	676	2.259	32.553	6,94
2016	939	351	296	669	2.255	32.841	6,87
2017	934	340	300	681	2.255	33.389	6,75
2018	923	340	300	698	2.260	33.658	6,72
2019	938	335	293	716	2.281	33.929	6,72
2020	943	330	284	714	2.270	33.389	6,80
Incapacidade permanente absoluta*							
2010	8.012	3.369	3.099	7.619	22.099	386.271	5,72
2011	7.853	3.476	3.063	7.523	21.915	384.932	5,69
2012	7.723	3.517	3.051	7.319	21.610	383.297	5,64
2013	7.529	3.511	3.028	7.065	21.133	376.306	5,62
2014	7.255	3.515	3.030	6.828	20.628	370.386	5,57
2015	6.971	3.479	3.065	6.662	20.177	367.210	5,49
2016	6.765	3.393	3.127	6.519	19.805	364.227	5,44
2017	6.635	3.287	3.210	6.492	19.624	360.766	5,44
2018	6.499	3.172	3.251	6.361	19.283	355.597	5,42
2019	6.324	3.052	3.287	6.151	18.813	350.038	5,37
2020	6.128	2.918	3.292	5.986	18.324	340.564	5,38
Incapacidade permanente total							
2010	18.150	5.549	6.134	14.839	44.672	514.054	8,69
2011	18.352	5.660	6.164	15.339	45.515	520.079	8,75
2012	18.419	5.788	6.232	15.562	46.001	526.949	8,73
2013	18.377	5.950	6.254	15.509	46.090	526.289	8,76
2014	18.151	6.207	6.364	15.293	46.015	526.693	8,74
2015	17.981	6.388	6.496	15.245	46.110	531.905	8,67
2016	18.205	6.600	6.674	15.481	46.960	541.262	8,68
2017	18.426	6.842	6.936	15.675	47.880	552.971	8,66
2018	18.582	7.162	6.996	15.730	48.470	562.582	8,62
2019	18.560	7.361	7.195	15.707	48.823	573.533	8,51
2020	18.516	7.393	7.299	15.749	48.957	578.751	8,46

Elaboración propia.

Medias anuais. Porcentaxe: % Galicia/España.

* A partir de novembro de 1997, as pensións de invalidez permanente de persoas de 65 anos e máis, agás do SOVI, figuran incluídas nas de xubilación.

As pensións de incapacidade permanente parcial suprimíronse no ano 1966, pasando a percibir os novos beneficiarios unha cantidade tanto alzado.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

12.4.3. Pensións de viuvez

Integrada dentro do que tradicionalmente se considera como seguro por falecemento ou prestacións por morte e supervivencia, a pensión de viuvez ten como finalidade reducir a perda económica que supón a desaparición dun dos cónxuxes ou parella de feito. En 2020 redúcese o número de pensións de viuvez en Galicia (cadro 12.16), con 1.500 pensionistas menos que o ano anterior. As 185.500 pensións de viuvez en Galicia representan un 7,89% do total español, destacando con respecto ao total da poboación as cifras de Lugo (28.000) e Ourense (25.000).

Como se sinalou en anteriores informes, a media da contía económica das pensións de viuvez nas provincias galegas é inferior á do conxunto de España. En 2020 a pensión media en Galicia foi de 615,9 euros, mentres que na media estatal foi de 730,1 euros.

Como no resto das pensións, as diferenzas das medias de Lugo (529,3 euros) e Ourense (537,6 euros), con respecto ao total español, son aínda maiores.

Cadro 12.16

Pensións de viuvez. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-1998/2008-2020

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	Porcentaxe %
1990							
Nº	44,8	21,6	18,4	34,6	119,5	1.541,0	7,75
Pensión media	175,80	137,43	138,96	171,94	162,07	188,76	85,86
1997							
Nº	57,1	26,3	23,0	44,0	150,4	1.897,5	7,93
Pensión media	271,07	206,26	214,72	266,10	250,20	297,63	84,06
1998							
Nº	58,4	26,8	23,6	45,0	153,8	1.936,7	7,94
Pensión media	278,54	215,35	221,12	273,88	257,36	307,09	83,80
2008							
Nº	69,8	29,9	26,2	53,9	179,8	2.249,9	7,99
Pensión media	496,2	391,9	402,7	484,8	461,9	550,8	83,86
2009							
Nº	70,5	29,9	26,3	54,5	181,2	2.270,3	7,98
Pensión media	512,7	405,2	417,1	500,3	477,4	568,8	83,93
2010							
Nº	71,1	30,0	26,4	55,1	182,6	2.290,1	7,97
Pensión media	526,3	416,9	430,0	513,6	490,6	583,6	84,07
2011							
Nº	71,7	30,1	26,4	55,7	183,8	2.309,3	7,96
Pensión media	540,1	428,8	441,8	526,3	503,7	598,6	84,16
2012							
Nº	72,3	29,9	26,4	56,3	184,9	2.322,9	7,96
Pensión media	542,7	431,6	444,7	528,9	506,5	601,6	84,20
2013							
Nº	72,7	30,0	26,4	56,8	185,8	2.336,2	7,95
Pensión media	557,4	444,6	458,5	543,5	520,9	617,6	84,34
2014							
Nº	73,1	29,9	26,4	57,2	186,6	2.348,4	7,94
Pensión media	561,0	448,3	461,9	547,0	524,6	621,5	84,41
2015							
Nº	73,5	29,7	26,3	57,4	186,8	2.353,3	7,94
Pensión media	574,0	460,2	472,0	559,1	537,1	634,6	84,64
2016							
Nº	73,8	29,5	26,1	57,6	187,1	2.358,7	7,93
Pensión media	576,9	463,1	474,6	562,2	540,2	637,9	84,68
2017							
Nº	74,1	29,2	25,9	58,0	187,3	2.360,4	7,93
Pensión media	584,4	471,0	481,8	570,3	548,1	646,4	84,80
2018							
Nº	74,3	28,8	25,7	58,2	184,0	2.359,9	7,80
Pensión media	599,9	484,1	493,9	586,4	563,3	644,4	87,40
2019							
Nº	74,7	28,5	25,4	58,5	187,0	2.366,8	7,90
Pensión media	642,7	517,3	527,2	628,2	603,4	715,0	84,39
2020							
Nº	74,3	28,0	25,0	58,2	185,5	2.349,9	7,89
Pensión media	654,9	529,3	537,6	641,5	615,9	730,1	84,36

Media mensual, en euros, a decembro de cada ano.

Porcentaxe: % Galicia/España.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

12.4.4. Pensións de orfandade

A pensión de orfandade ten como finalidade a obtención dunha axuda económica por cada fillo ou filla que sexa menor de certa idade ou estea en situación de incapacidade para traballar, sempre que teña cuberto o período mínimo de cotización esixido para ter dereito á pensión de viuvez.

Durante 2020 produciuse en Galicia (cadro 12.17) un descenso en 202 pensións de orfandade con respecto ao ano anterior, diminución que ten lugar en todas as provincias.

As 23.350 persoas beneficiarias acollidas ao sistema da Seguridade Social en Galicia representan o 6,90% do total estatal, das cales o 40,2% son da Coruña, o 35,0% de Pontevedra, o 13,1% de Lugo e o 11,7% de Ourense.

O importe medio da contía da pensión por orfandade experimenta no ano 2020 un incremento en Galicia de 6,17 euros e no conxunto do Estado de 6,74 euros.

Cadro 12.17

Pensións de orfandade. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-1998/2008-2020

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	Porcentaxe %
1990							
Nº	5.448	1.564	1.561	4.707	13.280	163.653	8,11
Pensión media	154,31	138,21	137,60	155,83	150,99	157,84	95,66
1997							
Nº	6.986	2.163	1.942	5.829	16.920	212.146	7,98
Pensión media	177,23	164,13	171,66	173,75	173,72	181,37	95,78
1998							
Nº	7.559	2.363	2.127	6.369	18.418	231.733	7,95
Pensión media	181,52	167,37	174,46	176,58	177,18	186,05	95,23
2008							
Nº	8.177	2.631	2.396	6.729	19.933	261.012	7,64
Pensión media	342,58	323,84	328,46	323,35	331,92	337,77	98,27
2009							
Nº	8.165	2.621	2.457	6.802	20.045	266.436	7,52
Pensión media	355,71	335,67	339,52	336,94	344,74	348,69	98,87
2010							
Nº	8.133	2.641	2.490	6.821	20.085	270.488	7,43
Pensión media	366,06	342,03	348,42	345,84	353,85	357,60	98,95
2011							
Nº	8.186	2.690	2.487	6.870	20.233	275.077	7,36
Pensión media	375,60	352,07	357,56	356,47	363,76	367,62	98,95
2012							
Nº	8.633	2.831	2.620	7.275	21.359	294.827	7,24
Pensión media	372,23	352,29	354,29	352,19	360,56	365,30	98,70
2013							
Nº	9.105	2.980	2.739	7.716	22.540	315.546	7,14
Pensión media	377,19	360,43	358,93	357,37	365,97	370,57	98,76
2014							
Nº	9.626	3.100	2.817	8.148	23.691	335.637	7,06
Pensión media	373,72	357,67	357,87	354,07	362,97	368,01	98,63
2015							
Nº	9.751	3.094	2.837	8.284	23.966	338.208	7,09
Pensión media	377,49	362,18	364,96	357,75	367,21	373,15	98,41
2016							
Nº	9.793	3.132	2.849	8.300	24.074	340.519	7,07
Pensión media	738,22	363,98	365,57	359,71	368,49	374,61	98,37
2017							
Nº	9.707	3.141	2.836	8.292	23.975	340.427	7,04
Pensión media	382,78	368,26	368,46	363,99	372,68	379,43	98,22
2018							
Nº	9.583	3.138	2.787	8.240	23.747	339.589	6,99
Pensión media	391,67	375,98	376,75	371,93	381,00	387,39	98,35
2019							
Nº	9.485	3.115	2.774	8.178	23.552	340.106	6,92
Pensión media	412,03	393,77	397,18	390,95	400,55	405,54	98,77
2020							
Nº	9.393	3.064	2.729	8.164	23.350	338.414	6,90
Pensión media	417,35	402,40	401,09	397,99	406,72	412,28	98,65

Porcentaxe: % Galicia/España.
Fonte: INSS.

12.4.5. Pensións en favor de familiares

O aseguramento derivado do pasamento pode chegar ademais de ao cónxuxe e descendentes, a outros parentes consanguíneos da persoa causante que reúnan certos requisitos, entre outros, a convivencia con ela dous anos antes do falecemento, non ter

dereito a outra pensión e carecer de medios de subsistencia e de familiares obrigados a dar alimentos.

En 2020, en Galicia (cadro 12.18), incrementáanse en 18 o número de pensións en favor de familiares en relación co ano anterior, ata acadar 6.654 pensionistas, que representan o 15,46% do total do conxunto do Estado.

O dato máis salientable da análise provincial é o elevado número de pensionistas da provincia da Coruña (36,6%) e Pontevedra (30,9%).

No que atinxe á contía media de pensión cabe destacar ao global galego en 2020 (528,19 euros), que é netamente inferior á media estatal (595,4 euros), sendo a diferenza máis importante nas provincias de Lugo e Ourense.

Cadro 12.18

Pensións a favor de familiares. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-1998/2008-2020

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	Porcentaxe %
1990							
Nº	977	193	462	1.110	2.742	26.484	10,35
Pensión media	188,74	189,47	171,65	175,81	180,68	190,59	94,80
1997							
Nº	1.658	502	869	1.706	4.735	45.988	10,30
Pensión media	222,21	198,29	218,83	217,33	217,30	217,62	99,85
1998							
Nº	1.659	502	898	1.646	4.705	45.460	10,35
Pensión media	230,87	205,90	221,74	224,36	224,18	225,49	99,42
2008							
Nº	1.967	702	1.102	1.596	5.367	37.674	14,25
Pensión media	419,69	378,39	403,32	414,58	409,41	443,94	92,22
2009							
Nº	2.010	726	1.104	1.659	5.499	37.810	14,54
Pensión media	418,14	426,54	393,11	414,05	421,65	455,93	92,48
2010							
Nº	2.027	732	1.124	1.680	5.563	37.628	14,78
Pensión media	440,96	406,98	424,47	436,93	431,94	470,57	91,79
2011							
Nº	2.098	762	1.144	1.684	5.688	38.121	14,92
Pensión media	454,63	416,66	436,95	455,10	446,13	482,70	92,42
2012							
Nº	2.095	698	1.159	1.726	5.678	37.967	14,96
Pensión media	462,03	417,81	437,46	462,52	451,73	488,24	92,52
2013							
Nº	2.100	751	1.144	1.730	5.725	38.030	15,05
Pensión media	476,38	433,95	445,21	477,31	464,87	505,60	91,94
2014							
Nº	2.125	759	1.165	1.783	5.832	38.667	15,08
Pensión media	477,28	441,03	449,86	478,58	467,48	510,91	91,50
2015							
Nº	2.205	776	1.199	1.824	6.004	39.273	15,29
Pensión media	482,07	451,60	449,23	491,01	474,29	522,52	90,77
2016							
Nº	2.233	793	1.201	1.841	6.068	39.694	15,29
Pensión media	484,53	450,07	451,73	492,26	475,88	525,63	90,54
2017							
Nº	2.293	830	1.198	1.884	6.205	40.727	15,24
Pensión media	488,66	453,83	458,18	498,82	481,20	535,27	89,90
2018							
Nº	2.350	882	1.222	1.952	6.406	41.690	15,37
Pensión media	497,64	460,32	465,20	506,95	489,15	548,62	89,16
2019							
Nº	2.425	931	1.235	2.045	6.636	43.156	15,38
Pensión media	529,97	485,35	487,69	535,43	517,53	579,25	89,34
2020							
Nº	2.416	956	1.225	2.057	6.654	43.048	15,46
Pensión media	545,21	494,89	495,55	543,12	528,19	595,40	88,71

Porcentaxe: % Galicia/España.

Fonte: INSS.

12.5. Outras prestacións

12.5.1. Prestacións de incapacidade temporal

En 2020 (cadro 12.19) existían 56.666 persoas en Galicia en situación de incapacidade temporal, 4.363 máis que en 2019, das que o número maior correspondían a provincia da Coruña (24.997) e o inferior á de Ourense (5.384). Ademais, salienta o elevado número de procesos por continxencias comúns das persoas traballadoras por conta propia representando nese ano o 9,64% do total español.

Cadro 12.19

Procesos de incapacidade temporal en vigor. Galicia/España. 2014-2020

Procesos de inspección temporal en vigor - Galicia-España: 2014-2020																																												
	Contingencias comunes																				Contingencias profesionales										Total 2014		Total 2015		Total 2016		Total 2017		Total 2018		Total 2019		Total 2020	
	cuenta ajena										cuenta propia										cuenta propia e ajena																							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020									
A Coruña	9.233	10.816	12.301	12.992	13.845	16.178	17.963	3.223	3.479	3.568	3.548	3.448	3.904	4.813	1.439	1.637	1.835	1.821	1.981	1.971	2.221	13.895	15.932	17.704	18.361	19.274	22.053	24.997	13.895	15.932	17.704	18.361	19.274	22.053	24.997									
Lugo	2.284	2.728	3.091	3.264	3.574	4.144	4.413	1.292	1.550	1.617	1.581	1.463	1.694	1.807	411	501	566	619	602	739	608	3.987	4.779	5.274	5.464	5.639	6.577	6.828	3.987	4.779	5.274	5.464	5.639	6.577	6.828									
Ourense	2.032	2.187	2.681	2.772	3.025	3.588	3.776	846	869	971	926	933	1.053	1.094	314	369	410	465	478	559	514	3.192	3.425	4.062	4.163	4.436	5.200	5.384	3.192	3.425	4.062	4.163	4.436	5.200	5.384									
Pontevedra	7.423	6.941	10.180	10.654	11.659	13.497	14.291	2.414	2.793	2.737	2.673	2.561	3.099	3.263	1.124	1.262	1.513	1.571	1.703	1.877	1.903	10.961	12.996	14.430	14.898	15.923	18.473	19.457	10.961	12.996	14.430	14.898	15.923	18.473	19.457									
Galicia	20.972	24.672	28.253	29.662	32.103	37.487	40.443	7.775	8.691	8.893	8.728	8.405	9.750	10.977	3.288	3.789	4.324	4.476	4.764	5.146	5.246	32.035	37.132	41.470	42.886	45.272	52.363	56.666	32.035	37.132	41.470	42.886	45.272	52.363	56.666									
España	335.440	393.918	466.293	491.360	530.706	583.116	606.912	80.364	85.873	91.104	84.779	82.875	103.156	113.848	45.107	52.584	59.676	59.891	64.033	68.044	71.294	460.911	532.375	617.273	646.030	687.614	754.316	794.054	460.911	532.375	617.273	646.030	687.614	754.316	794.054									

Fonte: INSS.

A prevalencia da incapacidade temporal fai referencia ao número de procesos rexistrados en vigor en relación coa poboación protexida, e calcúlase dividindo o número de procesos ao final do período entre a poboación protexida nesa data e o resultado multiplícase por mil.

Como pode apreciarse no cadro 12.20, Galicia supera moi amplamente as ratios do total estatal en continxencias comúns por conta allea (47,26 fronte a 35,91 de media estatal) e en continxencias profesionais (5,28 fronte 3,85 de media estatal).

Cadro 12.20

Prevalencia de IT por tipo de continxencia Galicia/España. Datos a 31-12-2020

	Continxencias comúns		Continxencias profesionais
	Prevalencia por mil		Prevalencia por mil
	persoas traballadoras		persoas traballadoras
	conta allea	conta propia ⁽¹⁾	conta propia e allea
A Coruña	48,07	56,91	5,23
Lugo	47,00	56,46	5,08
Ourense	44,81	45,53	5,05
Pontevedra	47,01	48,88	5,49
Galicia	47,26	52,93	5,28
España	35,91	69,74	3,85

Elaboración propia.

(1) Autónomos e fogar.

Fonte: INSS.

12.5.2. Prestacións de maternidade, paternidade e por nacemento e coidado por fillos e fillas

A prestación por maternidade estivo vixente ata o 31 de marzo de 2019, polos que os datos de número e importe son os correspondentes ata o primeiro trimestre do ano (cadro 12.21). O mesmo pasou coa prestación por paternidade (cadro 12.22a). O cadro 12.2b recolle a prestación por nacemento e coidado de menor, que entrou en vigor o 1 de abril de 2019, polo que o número e importe corresponden ao período de abril a decembro deste ano.

Informe sobre a situación sociolaboral de Galicia 2020

Cadro 12.21

Prestacións de maternidade. Galicia/España. 2014-2020																
	Número de prestación										Importe das prestacións					
	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2014	2015	2016	2017
	total	% percibidas pa ⁽¹⁾	total	% percibidas pa ⁽¹⁾	total	% percibidas pa ⁽¹⁾	total	% percibidas pa ⁽¹⁾	total	% percibidas pa ⁽¹⁾	total	% percibidas pa ⁽¹⁾	miles de €	miles de €	miles de €	miles de €
A Coruña	6.153	2,44	6.237	3	6.384	2,65	5.973	1,84	5.513	2,61	1.316	2,36	32.523	33.343	33.763	32.952
Lugo	1.499	1,93	1.596	2	1.521	2,37	1.508	2,11	1.496	1,27	323	1,55	7.414	7.810	7.405	7.680
Ourense	1.328	2,18	1.284	2	1.343	3,05	1.238	2,29	1.068	2,53	271	4,43	6.410	6.272	6.430	6.047
Pontevedra	5.299	1,83	5.325	2	5.274	2,22	5.196	1,79	4.712	2,06	1.343	2,57	26.146	26.412	26.113	25.685
Galicia	14.278	2,14	14.442	2	14.522	2,50	14.159	3,38	12.502	2,30	3.193	2,54	72.493	73.838	73.710	72.103
España	281.151	1,75	278.389	2	278.509	2,04	272.821	1,88	247.975	1,91	65.396	1,82	1.585.346	1.579.656	1.560.661	1.519.134

(*) Datos ata marzo de 2019 pola entrada en vigor do RD 6/2019.

(1) Só pode disfrutar as de adopción ou acollemento.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

Cadro 12.22a

Prestacións de paternidade. Galicia/España. 2011-2019																
	Número de prestacións								Importe das prestacións (miles de euros)							
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019*	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
A Coruña	5.624	5.215	5.016	4.831	5.019	5.315	5.653	5.304	1.350	4.440,47	4.177,84	3.919,65	3.984,46	4.011,61	4.223,06	8.086,85
Lugo	1.143	1.099	1.135	1.139	1.231	1.195	1.488	1.576	394	800,28	819,01	796,84	820,06	910,19	833,48	1.771,06
Ourense	1.121	1.038	1.067	1.018	1.049	1.121	1.148	1.079	273	800,49	767,13	761,17	760,79	750,97	802,28	1.412,59
Pontevedra	4.773	4.304	4.142	4.168	4.120	4.188	4.683	4.286	1.131	3.660,24	3.328,36	3.222,87	3.243,99	3.181,89	3.265,88	6.610,56
Galicia	12.661	11.656	11.360	11.156	11.419	11.819	12.972	12.245	3.148	9.701,48	9.092,34	8.700,53	8.809,30	8.854,66	9.124,69	17.881,06
España	269.715	245.867	237.988	235.678	238.806	244.468	264.632	255.531	70.705	225.273,97	208.725,48	198.974,13	201.229,15	201.786,30	206.268,08	399.845,94

(*) Datos desde abril de 2019 pola entrada en vigor do RD 6/2019.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

Cadro 12.22b

Prestacións de nacemento e coidado de menor. Galicia/España. 2019 ⁽¹⁾							
	Número de prestacións					Importe das prestacións	
	Primeiro proxenitor					miles de euros	
	Total prestacións	Percibidas polo primeiro proxenitor	Opción a favor do segundo proxenitor	Total primeiro proxenitor	Total primeiro proxenitor		
A Coruña	8.623	3.850	74	3.924	4.699	33.313	
Lugo	2.250	991	25	1.016	1.234	7.678	
Ourense	1.838	831	19	850	988	6.246	
Pontevedra	7.577	3.427	57	3.484	4.093	27.643	
Galicia	20.288	9.099	175	9.274	11.014	74.881	
España	421.672	182.436	2.825	185.261	236.411	1.678.339	

(*) Datos desde abril de 2019 pola entrada en vigor do RD 6/2019.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

Prestación de nacemento e coidado do menor. 2020

	Número de prestacións			Importe das prestacións
	Total prestación	Primeiro proxenitor	Segundo proxenitor	
A Coruña	9.520	4.815	4.705	50.721.414
Lugo	2.482	1.238	1.244	11.955.211
Ourense	2.102	1.056	1.046	9.879.646
Pontevedra	8.354	4.232	4.122	41.789.016
Galicia	22.458	11.341	11.117	114.345.287
España	465.723	226.566	239.157	2.556.574.529

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

12.5.3. Prestacións familiares por filla/fillo a cargo

A prestación familiar por filla/fillo experimentou en 1991 unha importante transformación, pasando a ter un carácter universal. Co RDL 1/2000, do 14 de xaneiro, actualizouse a contía das prestacións por fillas e fillos menores de 18 anos non discapacitados, e por menores con discapacidade nun grao igual ou superior ao 33%. Ademais, establécense dúas novas prestacións de pago único: nacemento do terceiro ou posterior fillo/a e a de parto múltiple.

No cadro 12.23 recóllese a media anual do número de persoas beneficiarias e causantes da prestación en 1993 e de 2004 a 2020. En 2020, hai en Galicia 44.978 familias con dereito a prestación, recollendo un importante descenso (4.114) respecto a 2019. Da análise provincial, infírese que é na provincia de Pontevedra onde existe maior número de familias beneficiarias (17.411).

Cadro 12.23

Persoas beneficiarias de prestacións por fillo/a a cargo. Galicia/España. 1993/2010-2020												
	1993	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Coruña	31.539	15.646	15.629	15.816	16.582	17.618	18.241	18.847	18.950	18.779	18.757	17.334
Lugo	14.588	5.481	5.376	5.301	5.567	5.762	5.909	6.159	6.191	6.145	6.123	5.572
Ourense	12.597	4.757	4.716	4.701	4.850	4.996	5.058	5.182	5.228	5.193	5.167	4.661
Pontevedra	32.697	15.618	15.747	15.981	17.167	18.437	18.970	19.821	19.884	19.365	19.045	17.411
Galicia	91.421	41.502	41.468	41.799	44.166	46.813	48.178	50.009	50.253	49.482	49.092	44.978
España	1.011.512	791.980	825.888	850.744	913.115	978.083	1.008.706	1.049.684	1.055.475	1.034.279	1.017.705	918.692

Elaboración propia.

Medias anuais.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

12.5.4. Prestacións por desemprego

A prestación por desemprego ten por obxecto garantir a continxencia na que se atopan as persoas que, podendo e querendo traballar, perden o seu emprego, ou ven reducida a súa xornada habitual. O desemprego pode ser total ou parcial. O primeiro caso é cando a persoa cesa na actividade que viña desenvolvendo, polo que xa non ten dereito ao seu salario. O segundo aparece cando ve reducida temporalmente a súa xornada ordinaria de traballo, polo menos nunha terceira parte, coa redución proporcional do seu salario.

A protección por desemprego estrutúrase nun nivel contributivo e outro asistencial. O primeiro proporciona unha prestación substitutiva das rendas salariais deixadas de percibir; a súa duración está en función dos períodos de ocupación cotizados nos 6 anos anteriores. O segundo, é complementario do contributivo e permite garantir unha protección ás persoas en desemprego baixo certos requisitos: ter esgotado a prestación contributiva por desemprego e ter responsabilidades familiares, ou ben, ser maior de 45 anos, traballador emigrante retornado, liberado de prisión etc.

Ademais das prestacións contributiva e asistencial, a partir de 2001 estableceuse, seguindo as directrices sobre o emprego da UE, a renda activa de inserción, que combina medidas activas con pasivas. Este programa persigue mellorar a capacidade de inserción profesional das persoas desempregadas de longa duración; para iso, asínase un compromiso de actividade coa persoa perceptora, incorporándoa a programas de emprego e/ou formación e co apoio complementario dunha renda como axuda económica. A renda, cunha duración máxima de once meses, será igual ao 80% do IPREM mensual.

No cadro 12.24 preséntanse os datos do número de persoas beneficiarias da prestacións por desemprego. A serie recolle un comportamento contracíclico, aumentando o número de persoas beneficiarias en situacións de crise e reducíndose cando mellora a economía. O número máximo acádase en 2020 (143.334), despois dun descenso continuado dende 2012, por motivo da pandemia da COVID-19, que supuxo un aumento importante do número de beneficiarios.

Cadro 12.24

Persoas beneficiarias da prestación por desemprego. Galicia/España. 1993/2010-2020

	1993	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Coruña	44.000	58.200	57.400	62.169	60.972	52.552	44.437	38.992	38.233	34.104	34.631	60.026
Lugo	12.900	14.800	14.600	16.601	16.637	14.235	11.907	10.721	10.796	9.477	9.159	14.238
Ourense	16.000	16.800	16.200	17.421	16.741	14.517	12.835	11.502	11.171	10.194	9.951	14.889
Pontevedra	39.700	59.900	58.700	62.449	61.124	53.479	45.389	40.126	39.624	35.308	34.442	54.181
Galicia	112.600	149.700	146.900	158.640	155.474	134.783	114.568	101.340	99.824	89.083	88.182	143.334
España	1.993.000	3.042.700	2.846.000	2.942.061	2.865.153	2.542.977	2.224.172	2.010.245	1.949.762	1.835.488	1.861.100	2.974.850

Datos en miles anuais. De 1993 a 2011 redondeados en centos.
Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

As 143.334 persoas beneficiarias das prestacións de desemprego en decembro de 2020 (cadro 12.25) supoñen o 4,8% do total español, practicamente a mesma ratio que en 2019 (4,7 %). O 63,3% perciben unha prestación contributiva (45,9% en 2019), o 32,2% unha asistencial (46,2% en 2019) e o 4,5% restante a renda activa de inserción (7,9% en 2019).

Pola súa banda, as 2.974.850 persoas beneficiarias en España en decembro de 2020 (1.113.750 máis que en 2019) distribúense nunha proporción do 65,4% que perciben a prestación contributiva, o 29,9% a asistencial e o 4,7% o programa de activación para o emprego.

Cadro 12.25

Prestación por desempleo. Persoas beneficiarias por tipo de prestación. Galicia/España. Decembro 2014-2020

	Prestacións contributivas							Subsidio						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Coruña	23.960	19.407	17.243	16.209	16.078	16.756	39.763	21.589	19.748	17.233	15.373	13.843	14.982	17.678
Lugo	6.222	4.992	4.526	4.238	4.089	4.163	8.564	5.983	5.499	4.924	4.449	3.973	4.296	4.973
Ourense	5.694	4.811	4.306	3.898	3.825	4.068	8.688	6.897	6.428	5.832	5.237	4.786	5.070	5.457
Pontevedra	21.261	17.482	15.305	14.501	14.511	15.474	33.697	24.378	22.282	19.789	17.084	15.092	16.365	18.079
Galicia	57.137	46.692	41.381	38.845	38.503	40.460	90.712	58.847	53.958	47.777	42.142	37.695	40.713	46.187
España⁽¹⁾	976.785	838.392	763.697	726.575	751.172	807.614	1.828.489	1.049.903	901.885	799.623	706.294	662.138	726.402	838.611
	Renta activa de inserción							Total						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Coruña	4.964	4.796	4.236	3.858	3.276	2.892	2.585	50.513	44.437	38.992	35.896	33.680	34.631	60.026
Lugo	1.337	1.273	1.183	1.040	870	699	701	13.542	11.907	10.721	9.864	9.077	9.159	14.238
Ourense	1.442	1.429	1.259	1.150	941	813	744	14.033	12.835	11.502	10.458	9.707	9.951	14.889
Pontevedra	5.271	5.027	4.643	4.255	3.387	2.600	2.405	50.910	45.389	40.126	36.441	33.573	34.442	54.181
Galicia	13.014	12.524	11.321	10.303	8.474	7.004	6.435	128.998	114.568	101.340	92.650	86.037	88.182	143.334
España⁽¹⁾	265.098	249.470	225.879	199.614	166.082	140.973	128.923	2.417.742	2.224.172	2.010.245	1.862.400	1.804.668	1.861.100	2.974.850

(1) Inclúidos a renda agraria e subsidio eventuais agrarios.

Media anual.

Fonte: Servizo Público de Emprego Estatal. Ministerio de Trabajo e Economía Social.

12.6. Pensións de carácter non contributivo e asistencial

As pensións non contributivas son prestacións periódicas vitalicias en función da idade ou do grao de incapacidade, e a favor daquelas persoas que non cotizaron nunca ou o tempo suficiente para acadar prestacións de nivel contributivo, pola realización de actividades profesionais.

Como foi indicado noutros informes, a Lei 26/1990, do 20 de decembro, pola que se establecen na Seguridade Social prestacións non contributivas, tratou de integrar as diferentes pensións non contributivas nun único nivel, a favor daquelas e daqueles cidadáns que se atopan en situación de necesidade protexible e carezan de recursos económicos suficientes para a súa subsistencia. Porén, estas pensións non contributivas substitúen, aínda con maior contía, ás de velez e enfermidade do Fondo de Asistencia Social (FAS), e aos subsidios de garantía de ingresos mínimos e o de axuda de terceiras persoas da Lei de integración social do discapacitado (LISMI).

Complementariamente, a Xunta de Galicia estableceu unha prestación, a renda de inserción social (RISGA), regulada actualmente pola Lei 10/2013, do 27 de novembro, de inclusión social de Galicia. O obxecto desta prestación é garantir un mínimo de subsistencia persoal a persoas entre 25 (nalgúns casos dende os 18) e os 65 anos. Este programa articúlase a través dun proxecto individualizado, mediante un conxunto de accións que posibiliten unha integración persoal, familiar, social e laboral. En Galicia, a maior parte das persoas beneficiarias (case un 70%) son mulleres.

As 252 persoas beneficiarias da LISMI en Galicia a decembro de 2020, representan o 2,3% dos 10.756 pensionistas españois. A maior parte das persoas beneficiarias do LISMI están na provincia de Pontevedra e A Coruña (38,5 % e 35,7 % do total).

Cadro 12.26
Persoas beneficiarias das prestacións da LISMI⁽¹⁾. Por provincias.
Galicia/España. 2010-2020

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Subsidio de garantía ingresos mínimos						
2010	304	38	88	350	780	21.424
2011	264	29	74	299	666	18.281
2012	236	25	64	256	581	15.603
2013	193	21	54	224	492	13.364
2014	169	17	51	196	433	11.519
2015	139	13	37	162	351	9.855
2016	122	12	34	142	310	8.470
2017	101	11	28	127	267	7.286
2018	87	8	24	112	231	6.201
2019	77	7	18	93	195	5.334
2020	66	5	15	81	167	4.632
Subsidio axuda de terceira persoa						
2010	57	10	7	50	124	2.446
2011	52	8	5	41	106	1.997
2012	50	6	3	31	90	1.657
2013	39	6	2	24	71	1.379
2014	36	4	2	20	62	1.175
2015	30	4	2	17	53	1.001
2016	27	3	2	15	47	871
2017	22	2	2	14	40	744
2018	19	2	2	12	35	627
2019	18	2	1	10	31	544
2020	15	1	1	8	25	470
Subsidio de mobilidade e compensación por pagos de transporte						
2010	103	22	2	11	138	2.189
2011	96	19	2	10	127	1.887
2012	84	19	2	8	113	1.667
2013	76	17	2	5	100	1.554
2014	67	13	1	6	87	1.464
2015	49	13	1	5	68	1.384
2016	41	13	2	5	61	1.265
2017	37	11	2	2	52	1.134
2018	33	11	2	4	50	882
2019	31	11	1	3	46	896
2020	29	11	1	4	45	856
Asistencia sanitaria e prestación farmacéutica						
2010	143	47	242	247	679	12.259
2011	130	48	245	238	661	11.559
2012	121	44	121	199	485	10.874
2013	109	41	100	93	343	9.718
2014	96	37	74	61	268	8.739
2015	88	28	26	56	198	7.955
2016	4	28	22	32	86	7.661
2017	4	26	20	32	82	7.095
2018	4	18	18	27	67	6.364
2019	3	17	17	24	61	6.119
2020	1	17	17	17	52	5.532
Total						
2010	528	101	331	556	1.516	34.687
2011	475	90	322	500	1.387	30.673
2012	426	83	186	423	1.118	27.262
2013	366	74	155	292	887	23.865
2014	324	64	125	237	750	21.053
2015	272	53	63	203	591	18.626
2016	168	52	57	160	437	16.902
2017	143	47	50	144	384	15.097
2018	125	36	44	127	332	13.091
2019	112	34	36	107	289	12.043
2020	97	32	33	90	252	10.756

Elaboración propia.

A suma de cada unha das rúbricas dos beneficiarios, segundo a clase de prestación, non coincide necesariamente co total de beneficiarios, xa que un mesmo beneficiario pode recibir máis dunha prestación.

Os datos son relativos a 31 de decembro de cada ano.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

As pensións non contributivas poden obterse por estar en situación de invalidez-discapacidade igual ou superior ao 65%, ou en idade de xubilación. Ademais, é necesario cumprir con outros requisitos, como carecer de rendas ou ingresos suficientes.

En 2020 produciuse en Galicia un descenso de 671 pensionistas de pensións non contributivas (cadro 12.27). A partir de 1996, e como quedou reflectido en informes anteriores, o número de persoas beneficiarias de pensións non contributivas de invalidez supera ás de xubilación, aínda que nos últimos anos medraron máis as pensións por xubilación. En 2020, en Galicia, as pensións de invalidez reducíronse en 384, e as de xubilación fixérono en 287. Non obstante, estas, en número de 24.015, constitúen as maioritarias. Por provincias, a maior parte das persoas que perciben unha pensión non contributiva en 2020 son das provincias da Coruña e Pontevedra (14.431 e 13.648, respectivamente).

Cadro 12.27

Pensións non contributivas. Por provincias, Galicia/España. 1994/2011-2020

Personas no contributivas. Por provincias. Galicia-España: 1994-21-2020																																	
	Invalidez											Xubilación											Total										
	1994	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	1994	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	1994	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Coruña	5.179	6.458	6.295	6.161	6.006	5.905	5.770	5.527	5.323	5.173	5.046	7.406	11.763	11.579	11.343	11.021	10.691	10.250	9.908	9.546	9.503	9.385	12.585	18.221	17.874	17.504	17.027	16.596	16.020	15.435	14.869	14.676	14.431
Lugo	1.406	1.870	1.831	1.755	1.739	1.720	1.645	1.632	1.591	1.522	1.437	3.541	3.486	3.342	3.279	3.218	3.150	3.077	3.026	3.025	2.954	2.843	5.411	5.317	5.097	5.018	4.938	4.870	4.722	4.658	4.616	4.476	
Ourense	2.909	2.446	2.397	2.346	2.275	2.205	2.141	2.091	2.031	1.953	1.882	2.312	4.087	4.012	3.926	3.818	3.736	3.669	3.554	3.508	3.481	3.404	5.221	6.533	6.409	6.272	6.093	5.941	5.810	5.645	5.539	5.434	5.286
Pontevedra	3.764	6.278	6.151	6.118	6.030	5.908	5.880	5.752	5.592	5.493	5.376	4.133	8.935	8.697	8.520	8.564	8.452	8.291	8.010	8.144	8.293	8.272	7.897	15.213	14.848	14.638	14.594	14.360	14.171	13.762	13.736	13.786	13.648
Galicia	13.258	17.062	16.674	16.380	16.050	15.738	15.511	15.015	14.578	14.210	13.826	16.288	28.326	27.774	27.131	26.682	26.097	25.360	24.549	24.224	24.302	24.015	28.546	45.378	44.448	43.511	42.732	41.835	40.871	39.564	38.802	38.512	37.841
España	154.487	194.712	194.876	195.478	196.934	199.518	199.761	199.120	194.757	191.113	188.670	154.486	254.295	251.549	250.815	253.702	254.029	254.741	256.187	257.023	261.044	261.325	268.973	449.006	446.425	446.292	450.636	453.547	454.502	455.307	451.780	452.157	449.995

Elaboración propia.
Medias anuais para 1994. O resto de datos con o 31 de decembro.
Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

No cadro 12.28 figura o número de pensións non contributivas por CC.AA. para 1997/2007-2020. Galicia é sexta, despois de Andalucía, Canarias, Cataluña, Comunidade Valenciana, Madrid. As 38.230 persoas perceptoras de pensións non contributivas en 2020 representan o 8,5% do total estatal, moi por riba de CC.AA. con moito maior número de habitantes que Galicia, como pode ser o caso de Madrid.

Cadro 12.28

Pensións non contributivas da Seguridade Social. Por comunidade autónomas. 1997/2010-2020

	Total núm. pensionistas											
	1997	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andalucía	94.445	104.104	102.924	101.768	101.707	102.447	102.025	101.669	101.173	97.847	96.210	95.365
Aragón	12.123	8.093	7.923	7.762	7.701	7.631	7.546	7.515	7.402	7.366	7.294	7.275
Asturias	10.618	9.813	9.729	8.565	9.489	9.300	9.184	9.138	9.038	8.630	8.619	8.599
Baleares	7.270	7.621	7.638	7.590	7.509	7.647	7.802	7.929	7.938	7.882	7.861	7.865
Canarias	34.188	42.258	42.160	42.603	42.714	43.005	43.712	43.869	43.704	43.246	43.216	43.135
Cantabria	5.616	6.163	6.181	6.309	6.424	6.609	6.720	6.896	7.010	7.125	7.093	7.061
Castela-A Mancha	21.281	21.039	20.798	20.375	20.174	19.902	19.682	19.497	19.645	21.770	21.651	19.158
Castela e León	27.457	23.150	22.740	22.424	22.386	22.276	22.128	22.051	21.966	19.382	19.427	21.402
Cataluña	49.581	56.194	55.905	56.012	55.659	56.527	57.884	58.400	58.854	59.676	60.603	60.871
C. Valenciana	37.248	46.723	46.656	46.332	46.400	46.952	47.629	48.394	48.921	48.843	48.911	48.907
Extremadura	1.343	15.239	14.868	14.446	14.202	14.282	14.115	13.959	13.575	13.119	12.970	12.758
Galicia	46.508	47.275	45.930	44.878	43.925	43.146	42.247	41.277	40.098	38.802	38.511	38.230
Madrid	30.512	32.891	32.846	33.599	34.645	35.722	37.315	38.415	39.989	41.722	42.660	42.407
Murcia	11.798	14.096	13.957	13.923	14.175	14.503	14.670	14.954	15.128	15.337	15.481	15.437
Navarra	3.449	2.711	2.687	2.653	2.635	2.616	2.625	2.686	2.678	2.651	1.734	2.733
País Vasco	10.692	9.949	10.107	10.230	10.449	10.772	10.991	11.298	11.586	11.846	12.093	12.135
A Ríoxa	2.415	1.781	1.763	1.732	1.772	1.807	1.829	1.865	1.893	1.940	1.975	1.966
Ceuta	1.560	1.705	1.702	1.727	1.778	1.756	1.913	1.877	1.882	2.039	2.104	2.621
Melilla	2.400	2.490	2.492	2.498	2.548	2.731	2.711	2.815	2.824	2.657	2.664	2.070
España	410.504	453.295	449.006	445.426	446.292	449.631	452.728	454.504	455.304	451.780	452.157	449.995

Elaboración propia.
Media anual.
Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

O cadro 12.29 mostra que o número de persoas beneficiarias do RISGA en Galicia redúcese en 2020 respecto a 2019 (763 menos), despois dos fortes incrementos de 2012 e 2013, acadando a 31 de decembro de 2019 as 9.020 persoas, case 1,8 veces que o resultado en 2010. Hai que destacar o elevado número de persoas beneficiarias na provincia de Pontevedra (4.527) e A Coruña (2.459), mentres que as de Lugo (1.099) e Ourense (935), constitúen as de inferior colectivo.

Cadro 12.29

Persoas beneficiarias da renda de inclusión social (RISGA). Por provincias. Galicia. 1996-2020

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2006	2007
A Coruña	1.633	1.769	1.858	1.850	1.731	1.887	1.825	1.904	1.844	1.844	1.769	1.769	1.700
Lugo	306	364	427	453	426	453	477	540	464	464	427	427	403
Ourense	438	387	347	382	421	447	529	543	559	559	635	635	600
Pontevedra	1.335	1.407	1.508	1.607	1.578	1.570	1.479	1.515	1.306	1.306	1.334	1.334	1.399
Galicia	3.712	3.927	4.140	4.292	4.156	4.357	4.310	4.502	4.173	4.173	4.165	4.165	4.102
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Coruña	1.717	1.654	1.528	1.500	1.638	2.532	2.345	2.808	3.090	2.948	3.017	2.932	2.459
Lugo	405	492	468	500	725	990	1.169	1.226	1.335	1.294	1.297	1.294	1.099
Ourense	658	730	779	835	1.079	1.361	1.445	1.278	1.448	1.295	1.174	1.082	935
Pontevedra	1.570	1.920	2.213	2.285	3.276	4.417	4.205	4.401	4.888	4.834	4.675	4.475	4.527
Galicia	4.350	4.796	4.988	5.120	6.718	9.300	9.164	9.713	10.761	10.371	10.163	9.783	9.020

Elaboración propia.
Datos a 31 de decembro.
Fonte: Xunta de Galicia.

O cadro 12.30 figura o importe medio da prestación do RISGA en cada unha das provincias galegas para 2014-2020. A contía maior sempre corresponde as provincias de Pontevedra e A Coruña. O RISGA supón un desembolso de 53,4 millóns de euros en 2020, dos que o 46,8% (25 millóns) corresponde a provincia de Pontevedra.

Cadro 12.30

Importe medio e total pagos RISGA. 2014-2020

	Importe medio mensual ⁽¹⁾							Total neto						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Coruña	448,97	441,64	446,58	451,73	446,62	443,08	423,34	12.236.151	14.569.902	16.770.507	17.296.654	17.151.711	16.505.566	15.642.945
Lugo	446,75	444,09	441,56	445,71	442,87	437,00	411,06	4.784.688	5.994.371	7.005.188	7.310.056	6.919.033	6.909.719	6.746.063
Ourense	454,97	438,04	438,02	446,42	443,97	447,37	436,08	6.529.649	7.280.262	7.582.359	7.792.707	6.698.155	6.194.138	6.038.462
Pontevedra	420,17	417,65	422,93	429,12	432,11	436,68	423,69	20.499.662	22.368.646	24.896.143	26.360.007	24.927.313	24.251.382	25.010.473
Galicia	462,01	430,61	434,07	439,78	439,16	439,82	423,34	44.050.150	50.213.181	56.254.197	58.759.425	55.696.213	53.860.805	53.437.943

Elaboración propia.
⁽¹⁾ Importe medio por beneficiario. Datos de decembro de cada ano.
Fonte: Xunta de Galicia.

O cadro 12.31 inclúe o conxunto de prestacións periódicas de carácter asistencial en Galicia: as derivadas da LISMI, as do FAS (ata 2013), as non contributivas da Seguridade Social e as do RISGA.

Como xa se indicou, as do FAS extinguíronse en 2014; as pensións do LISMI vanse reducindo notablemente. A partir de 1994 aparecen as pensións non contributivas como as máis importantes numericamente, representando en 2020 o 80,3% do conxunto das asistenciais (47.113). As prestacións da RISGA (9.020) representan, en 2020, un 19,1% do total. A maior parte das persoas beneficiarias dunha prestación de carácter asistencial, residen nas provincias de Pontevedra (18.265) e A Coruña (16.987).

Cadro 12.31**Conxunto das prestacións periódicas de carácter asistencial.
Por provincias. 2010-2020**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
LISMI					
2010	528	101	331	556	1.516
2011	475	90	322	500	1.387
2012	426	83	186	423	1.118
2013	366	74	155	292	887
2014	324	64	125	237	750
2015	272	53	63	203	591
2016	168	52	57	160	437
2017	143	47	50	144	384
2018	125	36	44	127	332
2019	112	34	36	107	289
2020	97	32	33	90	252
Asistenciais⁽¹⁾					
2010	6	7	12	11	36
2011	4	6	10	9	29
2012	3	3	6	7	19
2013	1	3	2	6	12
Non contributivas da Seguridade Social					
2010	18.751	5.505	6.702	15.553	46.511
2011	18.221	5.411	6.533	15.213	45.378
2012	17.874	5.317	6.409	14.848	44.448
2013	17.504	5.097	6.272	14.638	43.511
2014	17.027	5.018	6.093	14.594	42.732
2015	16.645	4.938	5.941	14.360	41.884
2016	16.020	4.870	5.810	14.171	40.871
2017	15.435	4.722	5.645	13.762	39.564
2018	14.869	4.658	5.539	13.736	38.802
2019	14.676	4.616	5.434	13.786	38.512
2020	14.431	4.476	5.286	13.648	37.841
RISGA					
2010	1.523	468	779	2.213	4.983
2011	1.474	559	930	2.453	5.416
2012	1.638	725	1.079	3.276	6.718
2013	2.532	990	1.361	4.417	9.300
2014	2.354	1.169	1.445	4.207	9.175
2015	2.808	1.226	1.278	4.401	9.713
2016	3.090	1.335	1.448	4.888	10.761
2017	2.948	1.294	1.295	4.834	10.371
2018	3.017	1.297	1.174	4.675	10.163
2019	2.932	1.294	1.082	4.475	9.783
2020	2.459	1.099	935	4.527	9.020
Total					
2010	20.808	6.081	7.824	18.333	53.046
2011	20.174	6.066	7.795	18.175	52.210
2012	19.941	6.128	7.680	18.554	52.303
2013	20.403	6.164	7.790	19.353	53.710
2014	19.705	6.251	7.663	19.038	52.657
2015	19.725	6.217	7.282	18.964	52.188
2016	19.278	6.257	7.315	19.219	52.069
2017	18.526	6.063	6.990	18.740	50.319
2018	18.011	5.991	6.757	18.538	49.297
2019	17.720	5.944	6.552	18.368	48.584
2020	16.987	5.607	6.254	18.265	47.113

Elaboración propia.

(1) A partir de 2014 xa non hai beneficiarios.

Datos a 31 de decembro de cada ano. O total inclúe a suma das categorías indicadas (LISMI, Asistenciais, Non contributivas da SS e RISGA)

Fonte: Xunta de Galicia e Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

12.7. Dependencia

A Lei de autonomía persoal e atención as persoas en situación de dependencia reconece a partir de 2007 o dereito ás persoas que non poidan valerse por si mesmas para que sexan atendidas polo Estado e as CC.AA. Trátase de garantir unha serie de prestacións económicas (vinculadas ao servizo, para coidados no ámbito familiar e para asistencia persoal) e en especie (servizos de prevención das situacións de dependencia e os de promoción da autonomía persoal, teleasistencia, axuda a domicilio, coidados persoais, servizo de centro de día e de noite e servizo de atención residencial). As situacións de dependencia fíxanse en tres grados: moderada, severa e gran dependencia.

As contías das prestacións económicas fíxanse polo Consello Territorial de Servizos Sociais e do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia (SAAD), tendo en conta a capacidade económica da persoa beneficiaria a efectos de determinar a contía individual das prestacións económicas.

No cadro 12.32 contéplase por CC.AA. o número de persoas beneficiarias con dereito a prestación por cada un dos seus tipos, xunto á ratio de número de prestacións por persoa. As prestacións por coidados familiares constitúen no conxunto do Estado as prestacións máis numerosas, a 31 de decembro de 2020, o 31,5% (450.517). En Galicia esta prestación (14.212) supón o 19,3% das prestacións, e a axuda a domicilio é a quinta por número de persoas beneficiarias (23.485), que representan o 31,9%. Segue en importancia en Galicia as de atención residencial (7.941), que constitúen o 10,8%.

Cadro 12.32

Persoas beneficiarias e prestacións do sistema de dependencia a 31-12-2020

	Beneficiarios/as con dereito a prestación	Prev.dep. e Prom. a. persoal	Teleasistencia	Axuda a domicilio	Centros de día/noite	Atención residencial	P.e. vinculada ao servizo	P.e. coidados familiares	P.e. asistencia persoal	Total	Ratio prest.por beneficiario/a
Andalucía	285.089	1.370	93.458	101.049	12.696	24.172	4.309	73.357	13	310.424	1,36
Aragón	36.344	3.644	2.922	4.144	1.567	3.466	5.439	16.131	0	37.313	1,18
Asturias	27.263	6.582	1.710	5.210	2.283	3.117	2.706	9.319	4	30.931	1,28
Baleares	25.528	5.180	8.737	1.233	1.532	2.435	984	16.828	0	36.929	1,60
Canarias	33.152	367	1.051	27	4.761	3.834	6.900	9.684	0	26.624	1,06
Cantabria	21.022	6.388	2.528	1.334	1.818	4.763	0	9.305	0	26.136	1,53
Castela e León	105.708	13.056	14.744	23.508	7.828	8.186	43.884	28.740	1.364	141.310	1,34
Castela-A Mancha	64.772	7.258	15.378	16.120	2.863	10.724	7.998	13.526	22	73.889	1,23
Cataluña	230.320	532	21.034	31.556	12.078	31.871	15.921	80.418	76	193.486	1,23
C. Valenciana	115.485	892	5.049	1.914	7.089	11.429	17.883	65.566	35	109.857	1,08
Extremadura	34.750	1.196	1.778	963	2.041	3.921	15.297	6.521	0	31.717	1,09
Galicia	67.467	4.998	6.032	23.485	7.169	7.941	9.782	14.212	111	73.730	1,18
Madrid	161.936	3.388	48.866	30.410	13.033	20.268	17.380	36.477	88	169.910	1,27
Murcia	40.012	3.845	6.496	1.076	3.751	4.485	1.716	22.672	4	44.045	1,25
Navarra	14.462	1.022	2.039	848	192	1.941	2.169	9.035	22	17.268	1,26
País Vasco	79.315	540	19.885	6.216	6.737	12.165	1.271	35.689	6.245	88.748	1,35
A Ríoxa	10.806	760	2.330	3.193	960	1.519	899	1.552	0	11.213	1,47
Ceuta e Melilla	3.042	393	607	916	67	200	9	1.485	0	3.677	1,31
España	1.356.473	61.411	254.644	253.202	88.465	156.437	154.547	450.517	7.984	1.427.207	1,27

Fonte: Inersio.

No cadro 12.33 figura o número de persoas beneficiarias con dereito a prestación en relación coa poboación por CC.AA. e a nivel estatal. Galicia está en 2020 a 37 centésimas por baixo da media estatal, cun número a 31 de decembro de 2020 de 67.467 perceptores, 5.831 máis que o ano anterior.

Informe sobre a situación sociolaboral de Galicia 2020

Cadro 12.33

Persoas beneficiarias con prestación do sistema de dependencia en relación coa poboación. Por comunidades autónomas. 2014-2020

	Poboación*							Beneficiarios/as con dereito a prestación**							% persoas beneficiarias/poboación						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andalucía	8.402.305	8.399.043	8.388.107	8.379.820	8.384.408	8.414.240	8.478.084	163.348	179.239	183.962	196.730	212.243	220.375	285.089	1,94	2,13	2,19	2,35	2,53	2,62	3,36
Aragón	1.325.385	1.317.847	1.308.563	1.308.750	1.308.728	1.319.291	1.330.333	17.076	17.828	21.038	25.617	29.146	32.952	36.344	1,29	1,35	1,61	1,96	2,23	2,50	2,73
Asturias	1.061.756	1.051.229	1.042.608	1.034.960	1.028.244	1.022.800	1.018.899	15.354	17.524	20.034	21.242	22.049	21.083	27.263	1,45	1,67	1,92	2,05	2,14	2,06	2,68
Baleares	1.103.442	1.104.479	1.107.220	1.115.999	1.128.908	1.149.460	1.210.725	11.483	11.630	14.587	16.761	17.328	20.674	25.528	1,04	1,05	1,32	1,50	1,53	1,80	2,11
Cantabria	1.104.815	1.100.306	1.101.924	1.108.121	1.127.685	1.153.389	1.236.992	23.196	13.885	16.852	19.417	21.638	23.390	33.152	1,10	0,66	0,80	0,92	1,02	1,09	1,48
Castilla e León	588.656	585.179	582.206	580.295	580.229	581.078	582.388	13.774	13.945	13.370	15.283	15.734	17.179	21.022	2,34	2,38	2,30	2,63	2,71	2,96	3,61
Castela-A Mancha	2.494.790	2.472.052	2.447.519	2.425.801	2.409.164	2.399.548	2.401.307	62.047	73.546	85.301	88.709	93.374	104.776	105.708	2,49	2,98	3,49	3,66	3,88	4,37	4,40
Cataluña	7.518.903	7.508.106	7.522.596	7.555.830	7.600.065	7.675.217	7.652.348	36.322	36.796	41.338	51.473	57.838	62.182	64.772	1,75	1,79	2,02	2,53	2,85	3,06	3,17
C. Valenciana	5.004.844	4.980.689	4.959.968	4.941.509	4.963.703	5.003.769	5.029.341	125.821	126.450	126.668	141.058	155.037	163.730	230.320	1,67	1,68	1,68	1,87	2,04	2,13	3,01
Extremadura	1.099.632	1.092.997	1.087.778	1.079.920	1.072.863	1.067.710	1.061.979	41.809	43.239	51.564	61.488	74.354	88.242	115.485	0,84	0,87	1,04	1,24	1,50	1,76	2,30
Galicia	2.748.895	2.732.347	2.716.525	2.706.339	2.701.743	2.699.499	2.702.992	38.004	41.823	49.101	55.370	60.099	61.836	67.467	1,42	1,53	1,81	2,04	2,22	2,28	2,50
Madrid	6.454.440	6.436.996	6.406.996	6.507.184	6.578.079	6.663.394	6.747.068	90.038	101.304	108.517	117.758	141.699	143.622	161.936	1,39	1,57	1,68	1,81	2,15	2,16	2,40
Murcia	1.466.818	1.467.288	1.464.847	1.470.273	1.478.509	1.493.898	1.504.969	27.029	27.485	32.134	33.962	34.999	35.054	40.012	1,84	1,87	2,19	2,31	2,37	2,35	2,66
Navarra	640.790	640.476	640.647	643.234	647.554	654.214	656.509	8.454	9.038	9.754	12.284	13.668	13.801	14.462	1,32	1,41	1,52	1,91	2,11	2,11	2,20
País Vasco	2.188.985	2.189.257	2.189.534	2.194.158	2.199.088	2.207.776	2.189.138	41.049	51.044	56.449	62.070	65.017	67.062	79.315	1,88	2,33	2,58	2,83	2,96	3,04	3,62
A Róxa	319.002	317.053	315.794	315.381	315.675	316.798	315.931	6.320	6.743	7.592	7.396	8.100	8.282	10.806	1,98	2,13	2,40	2,35	2,57	2,61	3,42
Ceuta y Melilla	169.472	169.847	170.545	171.079	171.528	171.264	168.558	1.899	2.348	2.568	2.631	2.763	2.906	3.042	1,12	1,38	1,51	1,54	1,61	1,70	1,80
España	46.771.341	46.624.382	46.557.008	46.572.132	46.722.980	47.026.205	47.332.614	745.720	796.109	865.964	954.831	1.054.275	1.115.163	1.356.473	1,59	1,71	1,86	2,05	2,26	2,37	2,87

* Cifras INE de poboación a 1 de xaneiro.

** Persoas beneficiarias a 31 de decembro.

Fonte: Insserso.

13. ELECCIÓN SINDICAIS

Benigno Sánchez García

Xefe da Inspección provincial de Traballo e Seguridade Social
da Coruña

Capítulo 13. ELECCIÓN SINDICAIS

Neste apartado reflíctense os procesos de conformación da representación sindical das persoas traballadoras e os seus resultados, para o cal se procede a análise dos resultados das eleccións celebradas e das súas continxencias, respecto dos procesos electorais desenvolvidos na Comunidade Autónoma Galega. Todo iso coa finalidade de expresar a realidade, nunca estática, da representatividade sindical de Galicia.

Para facer unha primeira análise desa representatividade sindical non sería suficiente co exame dos datos referidos a 2020, ano ao que principalmente se circunscribe este Informe, senón que tamén se contempla como período máis amplo o dos últimos catro anos (de 2017 a 2020) e, nalguna outra ocasión, o período anterior a este (de 2016 a 2019). Se isto é así nun ano “ordinario”, a súa necesidade é moito maior nun ano tan “extraordinario” como 2020, no que os efectos da pandemia deixáronse notar significativamente na actividade económica e, derivadamente, no número de procesos electorais acometidos. Polo tanto, a corrección que supón analizar en paralelo os resultados dos últimos catro anos ten, neste caso, máis sentido que outras veces.

Se tomamos en consideración (cadro 13.1.1) o período que abrangue dende o 1 de xaneiro de 2017 ata o 31 de decembro de 2020, o número de persoas elixidas foi de 15.394. A Coruña foi, unha vez máis, a provincia onde máis representantes se elixiron, co 42,98% do total, algo máis de 7 puntos por riba da provincia de Pontevedra. Non obstante, A Coruña é tamén a provincia onde a porcentaxe de mulleres representantes é menor, o 27,%, lonxe das porcentaxes das outras tres provincias galegas.

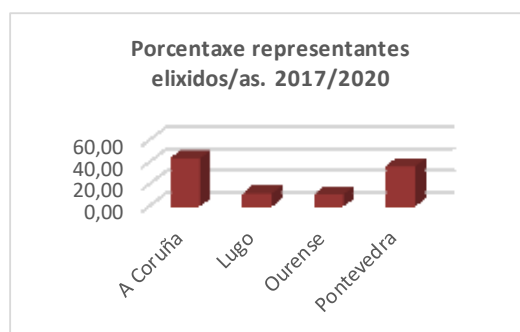
En 2020 (cadro 13.1.2) rexistráronse un total de 1.011 actas de procesos electorais (practicamente un terzo das rexistradas en 2019, que foron 2.833) e elixíronse 2.980 representantes (8.641, en 2019), coa distribución dende o punto de vista sindical que se dirá máis adiante. Tamén neste ano foi A Coruña a provincia onde se elixiron máis representantes, o 41,98% do total de Galicia.

Cadro 13.1.1

Distribución provincial de representantes elixidos/as segundo xénero e porcentaxes correspondentes.
Galicia. 01.01.2017/ 31.12.2020

	Representantes elixidos/as	% de representantes elixidos/as sobre	Homes	Mulleres	% mulleres sobre o total provincial
A Coruña	6.616	42,98	4.802	1.814	27,42
Lugo	1.691	10,98	1.069	622	36,78
Ourense	1.586	10,30	1.000	586	36,95
Pontevedra	5.501	35,73	3.582	1.919	34,88
Galicia	15.394	100,00	10.453	4.941	32,10

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

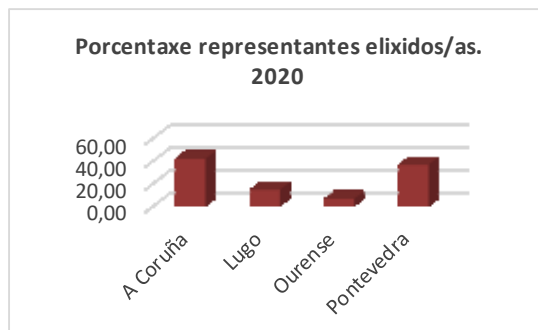

Cadro 13.1.2

Distribución provincial dos avisos previos, actas rexistradas, representantes elixidos/as e porcentaxe de representantes elixidos/as. Galicia. 01.01.2020/ 31.12.2020

	Nº de avisos previos presentados	Nº de actas rexistradas	Representantes elixidos/as	Porcentaxe de representantes elixidos/as sobre o
A Coruña	419	407	1.251	41,98
Lugo	122	161	436	14,63
Ourense	60	68	200	6,71
Pontevedra	270	375	1.093	36,68
Galicia	871	1.011	2.980	100,00

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

No que se refire á participación das persoas traballadoras nos procesos electorais (cadros 13.2 a 13.3), nos últimos catro anos participaron en Galicia un 71,54% das

persoas afectadas polas eleccións (cifra practicamente idéntica á do período 2016/2019: 70,9%), producíndose a maior porcentaxe de participación na provincia de Lugo e a menor na da Coruña, ao igual que no período dos catro anos anteriores.

No cadro 13.3 pódese constatar a casuística dos votos emitidos.

Cadro 13.2

Distribución provincial da participación electoral. Galicia. 01.01.2017/ 31.12.2020

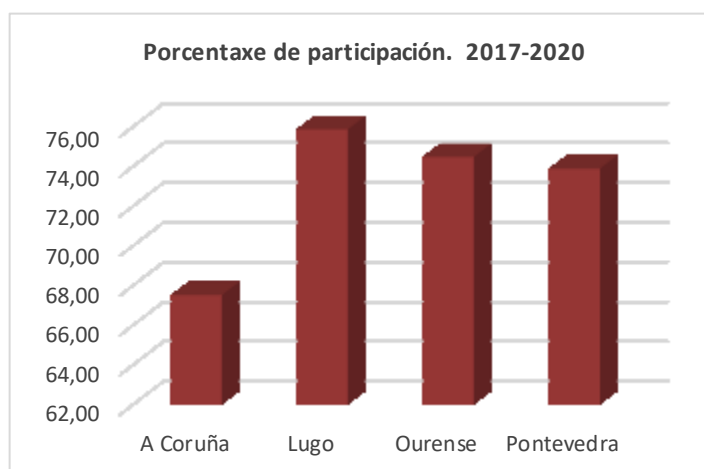
	Persoas traballadoras afectadas ⁽¹⁾		Participantes/ votantes ⁽²⁾		Porcentaxe de participación por provincias ⁽³⁾
	N.º	% ⁽¹⁾	N.º	% ⁽²⁾	%
A Coruña	144.039	41,02	97.226	38,70	67,50
Lugo	38.956	11,09	29.550	11,76	75,85
Ourense	36.651	10,44	27.293	10,86	74,47
Pontevedra	131.499	37,45	97.141	38,67	73,87
Galicia	351.145	100,00	251.210	100,00	71,54

(1) Porcentaxe de persoas traballadoras afectadas en relación co total.

(2) Porcentaxe de participantes en relación co total das catro provincias.

(3) Porcentaxe de participantes en relación co total de cada provincia.

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Cadro 13.3

Características dos votos emitidos. Galicia. 01.01.2017/ 31.12.2020

	A candidaturas	Nulos	En branco	Total votos	%
A Coruña	95.337	979	2.865	99.181	39,20
Lugo	28.190	356	728	29.274	11,57
Ourense	26.336	256	741	27.333	10,80
Pontevedra	92.904	797	3.502	97.203	38,42
Galicia	242.767	2.388	7.836	252.991	100,00

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Dende unha perspectiva de xénero, nestes últimos catro anos os homes tiveron unha moi lixeira maior participación (71,63%) que as mulleres (71,43%), inverténdose así a

tendencia do período inmediatamente anterior. A maior porcentaxe de participación das mulleres deuse na provincia de Ourense (75,26%) e a dos homes na provincia de Lugo (77,58%).

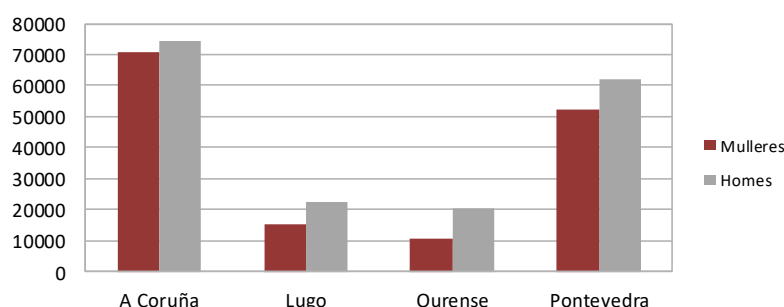
Cadro 13.4

Distribución provincial dos/as electores/as, votantes e participación electoral. Por xénero. Galicia. 01.01.2017/ 31.12.2020

	Electores			Votantes			Participación electoral		
	Mulleres	Homes	Total	Mulleres	Homes	Total	Mulleres	Homes	Total
A Coruña	68.851	75.188	144.039	47.287	49.939	97.226	68,68	66,42	67,50
Lugo	16.813	22.143	38.956	12.371	17.179	29.550	73,58	77,58	75,85
Ourense	10.770	25.881	36.651	8.106	19.187	27.293	75,26	74,14	74,47
Pontevedra	63.293	68.206	131.499	46.336	50.811	97.147	73,21	74,50	73,88
Galicia	159.727	191.418	351.145	114.100	137.116	251.216	71,43	71,63	71,54

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Electores/as por provincia. 2017/2020

No que ten que ver coa dimensión dos centros de traballo (cadro 13.5), o maior número de procesos electorais, medido en termos de actas rexistradas, deuse nas empresas de ata 30 persoas traballadoras (o 61,15%), seguido polo das empresas de entre 50 e 100 (o 13,68%). A provincia de Pontevedra concentra o maior número de procesos electorais nas empresas de ata 49 persoas traballadoras, mentres que a da Coruña concentra o maior número de procesos electorais nas empresas de entre 50 e 5.000.

Cadro 13.5

Distribución provincial do número de actas rexistradas segundo o tamaño do centro de traballo. Galicia. 01.01.2017/ 31.12.2020

	Ata 30 trab.	De 31-49 trab.	50-100 trab.	101-250 trab.	251-500 trab.	501-750 trab.	751-1000 trab.	1001-5000 trab.	> de 5000 trab.	Total
A Coruña	1.072	268	275	157	42	16	10	19	3	1.862
Lugo	432	63	63	39	12	3	2	6	0	620
Ourense	333	60	71	31	13	6	1	4	0	519
Pontevedra	1.108	263	250	124	37	13	8	9	3	1.815
Galicia	2.945	654	659	351	104	38	21	38	6	4.816

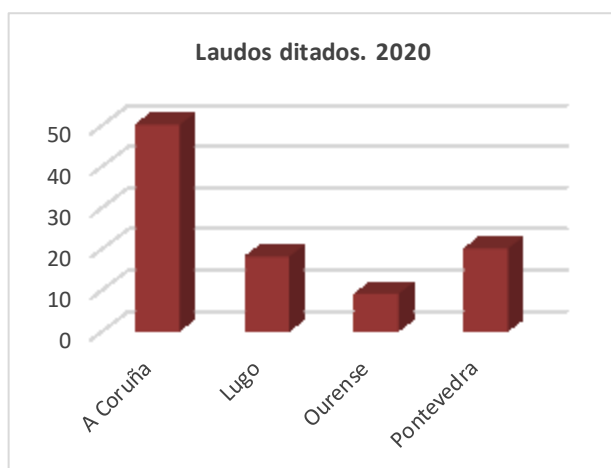
Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Polo que respecta ás impugnacións dos procesos electorais en 2020, o cadro 13.6 reflicte que foi a provincia da Coruña a de maior conflictividade neste terreo, destacando o número de laudos arbitrais ditados, o 51,54% do total. As outras tres provincias tiveron entre elas un número similar de situacións conflictivas resoltas mediante laudo.

Cadro 13.6**Impugnacións, desistencias e laudos. Galicia. 2020**

	Impugnacións presentadas	Desistencias	Laudos ditados	Impugnacións pendentes
A Coruña	59	21	50	6
Lugo	18	14	18	0
Ourense	11	2	9	0
Pontevedra	30	10	20	3
Galicia	118	47	97	9

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Analizando os resultados dos procesos electorais en Galicia do período 2017/2020 (cadro 13.7.1) podemos constatar que a Confederación Intersindical Galega (CIG), cun resultado do 29,67% do total de persoas elixidas, é a que obtivo maior número de representantes, seguida polo Sindicato Nacional de CCOO de Galicia, co 26%; e da Unión Xeral de Traballadores (UGT-Galicia), co 25,41%. O resto das entidades sindicais obtiveron un resultado global que non chegou ao 19%.

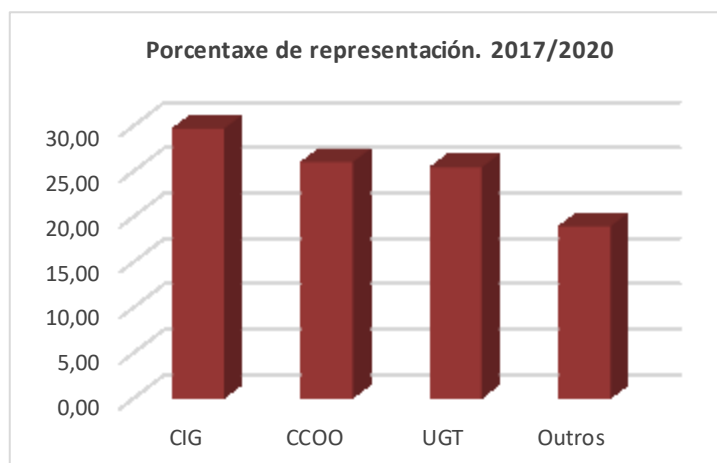
Ademais, no período reflectido, a CIG é primeira forza sindical na Coruña e Pontevedra, e terceira en Lugo e Ourense. CCOO foi primeira forza en Lugo e segunda na Coruña, Ourense e Pontevedra; mentres que UGT resultou ser primeira forza sindical en Ourense, segunda en Lugo e terceira na Coruña e Pontevedra.

A posición relativa entre as tres organizacións sindicais máis representativas de Galicia ten algunhas variacións, respecto do que vimos de sinalar, se o que consideramos é tan só o último dos anos do período analizado, 2020. Se cadra o dato máis relevante é que CCOO foi quen acadou máis representantes na provincia de Pontevedra.

Cadro 13.7.1**Representantes elixidos/as por sindicato e provincia. Galicia. 01.01.2017/ 31.12.2020**

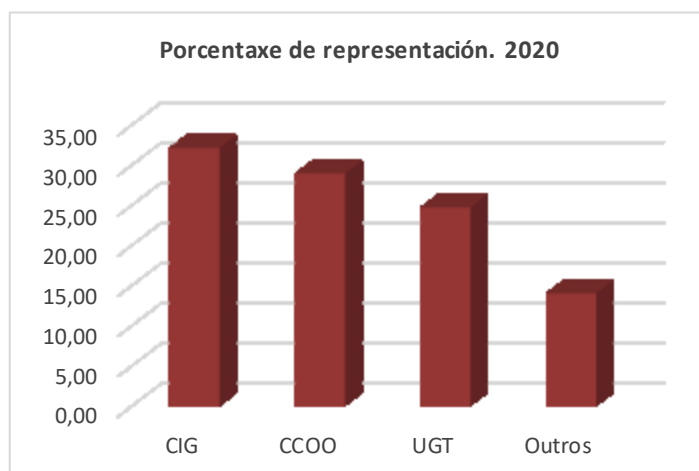
Sindicato	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	%
CIG	2.067	413	339	1.748	4.567	29,67
CCOO	1.674	470	381	1.478	4.003	26,00
UGT	1.605	458	500	1.348	3.911	25,41
Outros	1.270	350	366	927	2.913	18,92
Totais	6.616	1.691	1.586	5.501	15.394	100,00

Fonte: Elaboración propia con datos da Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Cadro 13.7.2**Representantes elixidos/as por sindicato e provincia. Galicia. 01.01.2020/ 31.12.2020**

Sindicato	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	%
CIG	443	127	48	341	959	32,18
CCOO	338	113	58	355	864	28,99
UGT	307	130	53	248	738	24,77
Outros	163	66	41	149	419	14,06
Totais	1.251	436	200	1.093	2.980	100,00

Fonte: elaboración propia con datos da Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Tomando como referencia a comparativa entre o período dos últimos catro anos

(2017/2020) e o período inmediatamente anterior (2016/2019), as conclusións son moi similares ás que se veñen de dicir (cadro 13.8). Hai que partir da base de que, no período dos últimos catro anos, en relación co período inmediatamente anterior, foron elixidos 678 representantes máis. Dese número, o sindicato que máis representantes acadou foi a CIG, cunha suba de 270 representantes; seguida de CCOO, cuxa suba foi de 253 representantes; e, por último, a UGT, que acadou 120 deses novos representantes, quedando para o resto das entidades sindicais a cifra de 35 novos representantes.

Cadro 13.8

Comparativa, a nivel provincial, dos/as representantes elixidos/as entre o período actual (PA: 01.01.17/ 31.12.20) e o período anterior (PRM: 01.01.16/ 31.12.19). Galicia

Provincia	Centrais sindicais									
	CCOO		UGT		CIG		Outros		Totais	
	PA	PRM	PA	PRM	PA	PRM	PA	PRM	PA	PRM
A Coruña	1.674	1.639	1.605	1.605	2.067	1.965	1.270	1.283	6.616	6.492
Lugo	470	436	458	419	413	378	350	346	1.691	1.579
Ourense	381	345	500	482	339	325	366	386	1.586	1.538
Pontevedra	1.478	1.330	1.348	1.285	1.748	1.629	927	863	5.501	5.107
Galicia	4.003	3.750	3.911	3.791	4.567	4.297	2.913	2.878	15.394	14.716

Fonte: elaboración propia con datos da Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Nos cadros 13.9.1 e seguintes detállase o número de representantes que obtivo en Galicia, e en cada unha das catro provincias, o conxunto das organizacións sindicais e profesionais concorrentes aos procesos electorais producidos no período 2017/2020 e en 2020.

Cadro 13.9.1

Número total de representantes diferenciado por sexo e por cada organización sindical ou profesional, segundo as actas rexistradas. Galicia. 01.01.2017/ 31.12.2020

Código	Organizacións	Homes	Mulleres	Totais
02	CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL GALEGA (CIG)	3.192	1.375	4.567
14	SINDICATO NACIONAL DE COMISIONS OBRERAS DE GALICIA (CCOO)	2.758	1.245	4.003
11	UNIÓN XERAL DE TRABALLADORES- UGT GALICIA (UGT)	2.715	1.196	3.911
04	CENTRAL SINDICAL INDEPENDIENTE Y DE FUNCIONARIOS (CSI-CSIF)	427	240	667
15	UNIÓN SINDICAL OBRERA (USO)	223	143	366
820504	CONFEDERACIÓN SINDICAL INDEPENDIENTE FETICO	146	201	347
99	NON SINDICADOS (NON SIND)	178	91	269
820498	FEDERACIÓN SINDICATOS INDEPENDIENTES ENSEÑANZA (FSIE)	108	131	239
820499	CONFEDERACIÓN XERAL DO TRABALLO (CGT)	87	27	114
820500	CENTRAL UNITARIA DE TRABALLADORES (CUT)	69	41	110
39	FEDERACIÓN DE ASOCIACIONES SINDICALES GRANDES ALMACENES (FASGA)	28	35	63
720293	UNIÓN SINDICAL TRABALLADORES DE GALICIA (USTG)	48	12	60
720307	SINDICATO DE TRABALLADORES DE LIMPEZA	30	11	41
23	FEDERACIÓN FUERZA, INDEPENDENCIA Y EMPLEO	30	6	36
170001	SINDICATO DE ENFERMERIA (adherido a FSES.-Cód.17)	3	32	35
720321	SINDICATO NACIONAL DO ENSINO PRIVADO DE GALICIA-SNEPIG	24	8	32
170003	ANPE-SINDICATO INDEPENDIENTE(adherido a FSES.-Cód.17)	16	12	28
720299	MÉDICOS DE GALICIA INDEPENDIENTES (O MEGA)	20	8	28
100024	ALTERNATIVA SINDICAL DE CAJAS (afiliado a la Confederac.cód.10)	21	2	23
720218	SINDICATO INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES-FSI (SIT-FSI)	17	3	20
150837	SINDICATO PROFESIONAL DA ADMINISTRACIÓN DE XUSTIZA (SPJ- USO)	15	4	19
720325	SINDICATO DE EMPREGADOS PÚBLICOS DE GALICIA (SEPGA)	12	7	19
821811	UNIÓN SINDICAL Y TÉCNICOS SANITARIOS	1	18	19
820445	CONFEDERACIÓN ESTATAL SINDICATOS MÉDICOS (CESM)	15	3	18
720319	SINDICATO DE PROFESIONAIS DA SANIDADE GALEGA PÚBLICA (PROSAGAP)	4	12	16
820526	FEDERACIÓN INDEPENDIENTE TRABAJADORES DEL CRÉDITO (FITC)	13	2	15
720309	SINDICATO INDEPENDIENTE Y PROFESIONAL DE PROFESORES DE RELIGIÓN DE GALICIA	4	9	13
821257	SINDICATO PROFESIONAL DE VIAJES (SPV)	8	5	13
821791	SINDICATO DE TRABAJADORES DE LA ADMINISTRACIÓN DE JUSTICIA (STAJ)	7	6	13
820588	SINDICATO ESPAÑOL MAQUINISTAS Y AYUDANTES FERROVIARIOS (SEMAF)	12	0	12
90	COALICION DE SINDICATOS (COAL.SIND)	7	5	12
720311	SINDICATO MOVIMIENTO ALTERNATIVO SINDICAL	10	1	11
821272	SINDICATO PROFESIONAL POLICÍAS MUNICIPALES DE ESPAÑA (SPPME)	11	0	11
821762	ALTERNATIVA SINDICAL DE TRABAJADORES DE SEGURIDAD PRIVADA	11	0	11
050049	SINDICATO DE TRABALLADORAS E TRABALLADORES DO ENSINO DE GALICIA	5	5	10
230005	ASOCIACIÓN CUADROS BANCA DE BBVA	5	5	10
720322	SINDICATO DE EMPREGADAS E EMPREGADOS PÚBLICOS DA XUNTA DE GALICIA (SEPGX)	3	7	10
820692	SINDICATO LIBRE DE CORREOS Y TELECOMUNICACIONES	9	1	10
821884	SINDICATO INDEPENDIENTE DE LA AGENCIA TRIBUTARIA	8	2	10
821548	SINDICATO INDEPENDIENTE DE ENERGÍA (SIE)	9	0	9
821749	SINDICATO DE TÉCNICOS DEL MINISTERIO DE HACIENDA (GESTHA)	7	2	9
821786	SINDICATO FERROVIARIO	8	1	9
821865	SINDICATO DE TRABAJADORES DEL SANTANDER (vinculado a FINE)	7	1	8
720310	SINDICATO INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES DE FRIGOLURO	7	0	7
720328	SINDICATO INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES DE ENOR	5	2	7
821835	SINDICATO DE LA ELEVACIÓN	7	0	7
03	CONFEDERACIÓN DE CUADROS (C.C.)	6	0	6
720317	GRUPO TRABAJADORES DEL CTAG-INDEPENDIENTES DE CTAG (I.D.E.C)	4	2	6
821114	SINDICATO EMPLEADOS CAJA AHORROS Y PENSIONES BARCELONA (SECPB)	6	0	6
821623	SINDICATO DE CIRCULACIÓN FERROVIARIA (SCF)	6	0	6
821656	ASOCIACIÓN GENERAL DE PROFESORES TITULARES DE UNIVERSIDAD	3	3	6
821897	COLECTIVO INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES DE PREVENCIÓN Y SALUD (CITPS)	4	2	6
720323	SINDICATO DE EMPREGADOS PÚBLICOS AGORA	4	1	5
821773	SINDICATO DE TRABAJADORES DE COMUNICACIONES (STC)	2	3	5
05	CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL	3	1	4
720295	SINDICATO INDEPENDIENTE DE TRABALLADORES DE AUTOPISTAS E AUTOESTRADAS (SITA)	3	1	4
720301	SINDICATO INDEPENDIENTE BOMBEROS DE GALICIA (SIB-GAL)	4	0	4
720316	ORGANIZACIÓN DE ESTIBADORES PORTUARIOS DE VIGO	4	0	4
821816	FEDERACIÓN DE ASOCIACIONES CUERPOS SUPERIORES ADMÓN. CIVIL ESTADO	4	0	4
821823	SINDICATO DEL SALVAMENTO MARÍTIMO (SSM)	2	0	2
821891	UNIDOS POR LA ENFERMERÍA	2	2	4
821919	TRABAJADORES INDEPENDIENTES DE REPSOL	3	1	4
390014	SINDICATO PROFESIONAL DE SEGUROS (SPS)	0	3	3
720313	MOVIMIENTO SINDICAL DE TRABAJADORES Y TRABAJADORAS	1	2	3
821806	SINDICATO DE TRABAJADORES	3	0	3
821817	ASOCIACIÓN PROFESIONAL FUNCIONARIOS DE PRISIONES (APFP)	3	0	3
821822	CONFEDERACIÓN DE SINDICATOS PROFESIONALES AEREO (CSPA)	3	0	3
821869	SINDICATO PROFESIONAL DE POLICÍAS LOCALES Y BOMBEROS (SPPLB)	3	0	3
821915	ASOCIACIÓN DE CUADROS Y PROFESIONALES DE BANKIA - Vinc. a FECEA - cód. 821914	3	0	3
821944	ASOCIACIÓN SINDICAL DE PROFESIONALES DEL GRUPO BANCO SABADELL	3	0	3
100005	SINDICATO AUTÓNOMO DE TRABAJADORES DE ESTALVI (SATE)	1	1	2
720303	SINDICATO GALEGO PROFESIONAIS DA SANIDADE (SGPS)	2	0	2
720314	TRABALLADORES DA SANIDADE PÚBLICA	2	0	2
820003	A GRUPACIÓN INDEPENDIENTES IBÉRICA (AIJ)	2	0	2
821369	UNIÓN SINDICAL DE CONTROLADORES AEREO	2	0	2
821787	ALTERNATIVA SINDICAL DE TRABAJADORES (AST)	2	0	2
821820	SINDICATO COMISIONES DE BASE (CO.BAS)	2	0	2
821842	UNIÓN DE GRUPOS C DE HACIENDA	2	0	2
821901	CONFEDERACIÓN DE SINDICATOS DE EMPLEADOS PÚBLICOS (FESEP)	2	0	2
030094	ASOCIACIÓN DE TÉCNICOS Y PROFESIONALES DEL SECTOR DE LA ENERGÍA	1	0	1
10	CONFEDERACIÓN COORDINADORA INTERSINDICAL DE CAJAS	0	1	1
230001	FEDERACIÓN DE SINDICATOS INDEPENDIENTES DE SERVICIOS FINANCIEROS	1	0	1
720288	ALTERNATIVA INDEPENDIENTE	1	0	1
821913	ASOCIACIÓN SINDICAL DE PROFESIONAIS TÉCNICOS DO ESPECTÁCULO (TESGAL)	1	0	1
821914	SINDICATO AUTÓNOMO TRABAJADORES BANCO DE ESPAÑA (SATBE)	1	0	1
821915	CENTRAL SINDICAL OBRERA INDEPENDIENTE	0	1	1
821916	SUMAMOS	1	0	1
821917	SINDICATO LIBRE DE TRABAJADORES AEREO	1	0	1
TOTAIS		10.453	4.941	15.394

Fonte: elaboración propia con datos da Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Cadro 13.9.2

Número total de representantes diferenciado por sexo e por cada organización sindical ou profesional, segundo as actas rexistradas. Galicia. 01.01.2020/ 31.12.2020

Código	Organizacións	Homes	Mulleres	Totais
02	CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL GALEGA (CIG)	653	306	959
11	SINDICATO NACIONAL DE COMISSIONS OBREREAS DE GALICIA (CCOO)	570	294	864
14	UNIÓN XERAL DE TRABALLADORES (UGT- GALICIA)	497	241	738
04	CENTRAL SINDICAL INDEPENDIENTE Y DE FUNCIONARIOS (CSL-CSIF)	66	38	104
15	UNIÓN SINDICAL OBRERA (USO)	41	30	71
99	NON SINDICADOS (NON SIND)	37	22	59
01	CONFEDERACION XERAL DO TRABALLO (CGT)	31	3	34
720290	CENTRAL UNITARIA DE TRABALLADORES (CUT)	18	14	32
820504	CONFEDERACIÓN SINDICAL INDEPENDIENTE FETICO	17	14	31
720293	UNIÓN SINDICAL TRABALLADORES DE GALICIA (USTG)	11	0	11
720307	SINDICATO DE TRABALLADORES DE LIMPEZA	9	1	10
820498	FEDERACIÓN DE SINDICATOS INDEPENDIENTES ENSEÑANZA (FSIE)	4	6	10
820692	SINDICATO LIBRE DE CORREOS Y TELECOMUNICACIONES	9	1	10
720328	SINDICATO INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES DE ENOR	5	2	7
720299	MÉDICOS DE GALICIA INDEPENDIENTES (O' MEGA)	3	2	5
720316	ORGANIZACIÓN DE ESTIBADORES PORTUARIOS DE VIGO	4	0	4
821891	UNIDOS POR LA ENFERMERÍA	2	2	4
820445	CONFEDERACIÓN ESTATAL SINDICATOS MEDICOS (CESM)	1	2	3
170001	SINDICATO DE ENFERMERÍA (adherido a FSES.-Cód.17)	0	2	2
39	FEDERACIÓN DE ASOCIACIONES SINDICALES GRANDES ALMACENES (FASGA)	1	1	2
720303	SINDICATO GALEGO PROFESIONAIS DA SANIDADE (SGPS)	2	0	2
821548	SINDICATO INDEPENDIENTE DE ENERGÍA (SIE)	2	0	2
821835	SINDICATO DE LA ELEVACIÓN	2	0	2
90	COALICIÓN DE SINDICATOS (COAL.SIND)	2	0	2
03	CONFEDERACIÓN DE CUADROS (C.C.)	1	0	1
10	CONFEDERACIÓN COORDINADORA INTERSINDICAL DE CAJAS	0	1	1
720301	SINDICATO INDEPENDENTE BOMBEIROS DE GALICIA (SIB-GAL)	1	0	1
720311	SINDICATO MOVIMIENTO ALTERNATIVO SINDICAL	1	0	1
720317	GRUPO TRABAJADORES DEL CTAG-INDEPENDIENTES DE CTAG (I DE C)	1	0	1
720321	SINDICATO NACIONAL DO ENSINO PRIVADO DE GALICIA-SNEPIG	0	1	1
720329	ASOCIACIÓN SINDICAL DE PROFESIONAIS TÉCNICOS DO ESPECTÁCULO (TESGAL)	1	0	1
821369	UNIÓN SINDICAL DE CONTROLADORES AÉREOS	1	0	1
821762	ALTERNATIVA SINDICAL DE TRABAJADORES DE SEGURIDAD PRIVADA	1	0	1
821773	SINDICATO DE TRABAJADORES DE COMUNICACIONES (STC)	1	0	1
821869	SINDICATO PROFESIONAL DE POLICÍAS LOCALES Y BOMBEROS (SPPLB)	1	0	1
821897	COLECTIVO INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES DE PREVENCIÓN Y SALUD (CITPS)	0	1	1
TOTAIS		1.996	984	2.980

Fonte: elaboración propia con datos da Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Cadro 13.10.1

Número total de representantes diferenciado por sexo e por cada organización sindical ou profesional, segundo as actas rexistradas. A Coruña. 01.01.2017/ 31.12.2020

Código	Organizacións	Homes	Mulleres	Totais
02	CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL GALEGA (CIG)	1.530	537	2.067
11	SINDICATO NACIONAL DE COMISSIONS OBRERAS DE GALICIA (CCOO)	1.240	434	1.674
14	UNIÓN XERAL DE TRABALLADORES- UGT- GALICIA	1.178	427	1.605
04	CENTRAL SINDICAL INDEPENDIENTE Y DE FUNCIONARIOS (CSI-CSIF)	187	79	266
820504	CONFEDERACIÓN SINDICAL INDEPENDIENTE FETICO	103	93	196
15	UNIÓN SINDICAL OBRERA (USO)	115	58	173
99	NON SINDICADOS (NON SIND)	64	35	99
820498	FEDERACIÓN DE SINDICATOS INDEPENDIENTES ENSEÑANZA (FSIE)	42	26	68
720293	UNIÓN SINDICAL TRABALLADORES DE GALICIA (USTG)	41	10	51
720290	CENTRAL UNITARIA DE TRABALLADORES (CUT)	28	18	46
39	FEDERACIÓN DE ASOCIACIONES SINDICALES GRANDES ALMACENES (FASGA)	16	24	40
01	CONFEDERACIÓN XERAL DO TRABALLO (CGT)	33	6	39
720307	SINDICATO DE TRABALLADORES DE LIMPEZA	28	11	39
720321	SINDICATO NACIONAL DO ENSINO PRIVADO DE GALICIA-SNEPdG	22	5	27
23	FEDERACIÓN FUERZA, INDEPENDENCIA Y EMPLEO	15	3	18
100024	ALTERNATIVA SINDICAL DE CAJAS (afiliado a la Confederac.cód.10)	14	0	14
720299	MÉDICOS DE GALICIA INDEPENDIENTES (O'MEGA)	8	3	11
720311	SINDICATO MOVIMIENTO ALTERNATIVO SINDICAL	10	1	11
720325	SINDICATO DE EMPREGADOS PÚBLICOS DE GALICIA (SEPGA)	6	5	11
821811	UNIÓN SINDICAL Y TÉCNICOS SANITARIAS	1	8	9
170001	SINDICATO DE ENFERMEÍA (adherido a FSES.-Cód.17)	0	7	7
170003	ANPE-SINDICATO INDEPENDIENTE (adherido a FSES.-Cód.17)	4	3	7
820445	CONFEDERACIÓN ESTATAL SINDICATOS MÉDICOS (CESM)	4	3	7
821257	SINDICATO PROFESIONAL DE VIAJES (SPV)	7	0	7
03	CONFEDERACIÓN DE CUADROS (C.C.)	6	0	6
230005	ASOCIACIÓN CUADROS BANCA DE BBVA	3	3	6
720309	SINDICATO INDEPENDIENTE Y PROFESIONAL DE PROFESORES DE RELIGIÓN DE GALICIA	3	3	6
820526	FEDERACIÓN INDEPENDIENTE TRABAJADORES DEL CRÉDITO (FITC)	6	0	6
821114	SINDICATO EMPLEADOS CAJA AHORROS Y PENSIONES BARCELONA (SECPB)	6	0	6
821548	SINDICATO INDEPENDIENTE DE ENERGÍA (SIE)	6	0	6
821762	ALTERNATIVA SINDICAL DE TRABAJADORES DE SEGURIDAD PRIVADA	6	0	6
150837	SINDICATO PROFESIONAL DA ADMINISTRACIÓN XUSTIZA (SPJ- USO)	3	2	5
820588	SINDICATO ESPAÑOL MAQUINISTAS Y AYUDANTES FERROVIARIOS (SEMAF)	5	0	5
821835	SINDICATO DE LA ELEVACIÓN	5	0	5
05	CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL	3	1	4
821272	SINDICATO PROFESIONAL POLICÍAS MUNICIPALES DE ESPAÑA (SPPME)	4	0	4
90	COALICIÓN DE SINDICATOS (COAL.SIND)	3	1	4
720295	SINDICATO INDEPENDIENTE DE TRABALLADORES DE AUTOPISTAS E AUTOESTRADAS (SITA)	2	1	3
720313	MOVIMIENTO SINDICAL DE TRABAJADORES Y TRABAJADORAS	1	2	3
820692	SINDICATO LIBRE DE CORREOS Y TELECOMUNICACIONES	3	0	3
821749	SINDICATO DE TÉCNICOS MINISTERIO DE HACIENDA (GESTHA)	3	0	3
821791	SINDICATO DE TRABAJADORES DE LA ADMINISTRACIÓN DE JUSTICIA (STAJ)	2	1	3
821806	SINDICATO DE TRABAJADORES	3	0	3
821822	CONFEDERACIÓN DE SINDICATOS PROFESIONALES AEREOS (CSPA)	3	0	3
050049	SINDICATO DE TRABALLADORAS E TRABALLADORES DO ENSINO DE GALICIA	2	0	2
390014	SINDICATO PROFESIONAL DE SEGUROS (SPS)	0	2	2
821773	SINDICATO DE TRABAJADORES DE COMUNICACIONES (STC)	1	1	2
821787	ALTERNATIVA SINDICAL DE TRABAJADORES (AST)	2	0	2
821816	FEDERACIÓN DE ASOCIACIONES CUERPOS SUPERIORES ADMINISTRACIÓN CIVIL ESTADO	2	0	2
821865	SINDICATO DE TRABAJADORES DEL SANTANDER (vinculado a FINE)	2	0	2
821869	SINDICATO PROFESIONAL DE POLICÍAS LOCALES Y BOMBEROS (SPPLB)	2	0	2
821884	SINDICATO INDEPENDIENTE DE LA AGENCIA TRIBUTARIA	2	0	2
821915	ASOCIACIÓN DE CUADROS Y PROFESIONALES DE BANKIA - Vinc. a FECFA - cód. 821914	2	0	2
821919	TRABAJADORES INDEPENDIENTES DE REPSOL	2	0	2
821944	ASOCIACIÓN SINDICAL DE PROFESIONALES DEL GRUPO BANCO SABADELL	2	0	2
10	CONFEDERACIÓN COORDINADORA INTERSINDICAL DE CAJAS	0	1	1
100005	SINDICATO AUTÓNOMO DE TRABAJADORES DE ESTALVI (SATE)	1	0	1
720288	ALTERNATIVA INDEPENDIENTE	1	0	1
720301	SINDICATO INDEPENDIENTE BOMBEROS DE GALICIA (SIB-GAL)	1	0	1
720329	ASOCIACIÓN SINDICAL DE PROFESIONAIS TÉCNICOS DO ESPECTÁCULO (TESGAL)	1	0	1
820003	AGRUPACIÓN INDEPENDIENTES IBERICA (AI)	1	0	1
820555	SINDICATO AUTÓNOMO TRABAJADORES BANCO DE ESPAÑA (SATBE)	1	0	1
821369	UNIÓN SINDICAL DE CONTROLADORES AÉREOS	1	0	1
821623	SINDICATO DE CIRCULACIÓN FERROVIARIA (SCF)	1	0	1
821786	SINDICATO FERROVIARIO	1	0	1
821823	SINDICATO DEL SALVAMENTO MARÍTIMO (SSM)	1	0	1
821917	SINDICATO LIBRE DE TRABAJADORES AÉREOS	1	0	1
TOTAIS		4.802	1.814	6.616

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Cadro 13.10.2

Número total de representantes diferenciado por sexo e por cada organización sindical ou profesional, segundo as actas rexistradas. A Coruña. 01.01.2020/ 31.12.2020

Código	Organizacións	Homes	Mulleres	Totais
02	CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL GALEGA (CIG)	312	131	443
11	SINDICATO NACIONAL DE COMISSIONS OBRERAS DE GALICIA (CCOO)	235	103	338
14	UNIÓN XERAL DE TRABALLADORES (UGT- GALICIA)	220	87	307
04	CENTRAL SINDICAL INDEPENDIENTE Y DE FUNCIONARIOS (CSL-CSIF)	20	9	29
15	UNIÓN SINDICAL OBRERA (USO)	20	9	29
99	NON SINDICADOS (NON SIND)	14	13	27
820504	CONFEDERACIÓN SINDICAL INDEPENDIENTE FETICO	13	8	21
01	CONFEDERACION XERAL DO TRABALLO (CGT)	14	0	14
720307	SINDICATO DE TRABALLADORES DE LIMPEZA	9	1	10
720290	CENTRAL UNITARIA DE TRABALLADORES (CUT)	4	5	9
720293	UNION SINDICAL TRABALLADORES DE GALICIA (USTG)	7	0	7
820445	CONFEDERACIÓN ESTATAL SINDICATOS MÉDICOS (CESM)	1	2	3
820692	SINDICATO LIBRE DE CORREOS Y TELECOMUNICACIONES	3	0	3
821548	SINDICATO INDEPENDIENTE DE ENERGÍA (SIE)	2	0	2
90	COALICIÓN DE SINDICATOS (COAL. SIND)	2	0	2
03	CONFEDERACIÓN DE CUADROS (C.C.)	1	0	1
10	CONFEDERACIÓN COORDINADORA INTERSINDICAL DE CAJAS	0	1	1
720311	SINDICATO MOVEMENTO ALTERNATIVO SINDICAL	1	0	1
720329	ASOCIACIÓN SINDICAL DE PROFESIONAIS TÉCNICOS DO ESPECTÁCULO (TESGAL)	1	0	1
820498	FEDERACIÓN DE SINDICATOS INDEPENDIENTES ENSEÑANZA (FSIE)	0	1	1
821369	UNIÓN SINDICAL DE CONTROLADORES AÉREOS	1	0	1
821762	ALTERNATIVA SINDICAL DE TRABAJADORES DE SEGURIDAD PRIVADA	1	0	1
TOTAIS		881	370	1.251

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Cadro 13.11.1

Número total de representantes diferenciado por sexo e por cada organización sindical ou profesional, segundo as actas rexistradas. Lugo. 01.01.2017/31.12.2020

Código	Organizacións	Homes	Mulleres	Totais
11	SINDICATO NACIONAL DE COMISIÓN OBRERAS DE GALICIA (CCOO)	319	151	470
14	UNIÓN XERAL DE TRABALLADORES (UGT- GALICIA)	287	171	458
02	CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL GALEGA (CIG)	259	154	413
04	CENTRAL SINDICAL INDEPENDIENTE Y DE FUNCIONARIOS (CSI-CSIF)	69	49	118
15	UNION SINDICAL OBRERA (USO)	27	18	45
820498	FEDERACIÓN DE SINDICATOS INDEPENDIENTES ENSEÑANZA (FSIE)	12	23	35
820504	CONFEDERACIÓN SINDICAL INDEPENDIENTE FETICO	11	17	28
99	NON SINDICADOS (NON SIND)	12	8	20
170001	SINDICATO DE ENFERMERÍA (adherido a FSES.-Cód.17)	0	9	9
720293	UNIÓN SINDICAL TRABALLADORES DE GALICIA (USTG)	7	2	9
820526	FEDERACIÓN INDEPENDIENTE TRABAJADORES DEL CRÉDITO (FITC)	7	2	9
170003	ANPE-SINDICATO INDEPENDIENTE (adherido a FSES.-Cód.17)	4	4	8
100024	ALTERNATIVA SINDICAL DE CAJAS (afiliado a la Confederac.cód.10)	4	1	5
720323	SINDICATO DE EMPREGADOS PÚBLICOS Á GORA	4	1	5
23	FEDERACIÓN FUERZA, INDEPENDENCIA Y EMPLEO	4	0	4
720299	MÉDICOS DE GALICIA INDEPENDIENTES (O' MEGA)	3	1	4
720325	SINDICATO DE EMPREGADOS PÚBLICOS DE GALICIA (SEGPA)	2	2	4
050049	SINDICATO DE TRABALLADORAS E TRABALLADORES DO ENSINO DE GALICIA	1	2	3
150837	SINDICATO PROFESIONAL DA ADMINISTRACIÓN DE XUSTIZA (SPJ- USO)	2	1	3
720309	SINDICATO INDEPENDIENTE Y PROFESIONAL DE PROFESORES DE RELIGIÓN DE GALICIA	1	2	3
820445	CONFEDERACIÓN ESTATAL SINDICATOS MÉDICOS (CESM)	3	0	3
820588	SINDICATO ESPAÑOL MAQUINISTAS Y AYUDANTES FERROVIARIOS (SEMAF)	3	0	3
821817	ASOCIACIÓN PROFESIONAL FUNCIONARIOS DE PRISIONES (APFP)	3	0	3
01	CONFEDERACIÓN XERAL DO TRABALLO (CGT)	2	0	2
230005	ASOCIACIÓN CUADROS BANCA DE BBVA	2	0	2
820692	SINDICATO LIBRE DE CORREOS Y TELECOMUNICACIONES	2	0	2
821623	SINDICATO DE CIRCULACIÓN FERROVIARIA (SCF)	2	0	2
821749	SINDICATO DE TÉCNICOS DEL MINISTERIO DE HACIENDA (GESTHA)	1	1	2
821811	UNIÓN SINDICAL Y TÉCNICOS SANITARIOS	0	2	2
821865	SINDICATO DE TRABAJADORES DEL SANTANDER (vinculado a FINE)	2	0	2
821884	SINDICATO INDEPENDIENTE DE LA AGENCIA TRIBUTARIA	1	1	2
720290	CENTRAL UNITARIA DE TRABALLADORES (CUT)	1	0	1
720301	SINDICATO INDEPENDIENTE BOMBEIROS DE GALICIA (SIB-GAL)	1	0	1
821548	SINDICATO INDEPENDIENTE DE ENERGÍA (SIE)	1	0	1
821762	ALTERNATIVA SINDICAL DE TRABAJADORES DE SEGURIDAD PRIVADA	1	0	1
821786	SINDICATO FERROVIARIO	1	0	1
821791	SINDICATO DE TRABAJADORES DE LA ADMINISTRACIÓN DE JUSTICIA (STAJ)	1	0	1
821835	SINDICATO DE LA ELEVACIÓN	1	0	1
821842	UNIÓN DE GRUPOS C DE HACIENDA	1	0	1
821907	SUMAMOS	1	0	1
821915	ASOCIACIÓN DE CUADROS Y PROFESIONALES DE BANKIA - Vinc. a FECFA - cód. 821914	1	0	1
821919	TRABAJADORES INDEPENDIENTES DE REPSOL	1	0	1
821944	ASOCIACIÓN SINDICAL DE PROFESIONALES DEL GRUPO BANCO SABADELL	1	0	1
90	COALICIÓN DE SINDICATOS (COAL.SIND)	1	0	1
TOTAIS		1.069	622	1.691

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Cadro 13.11.2

Número total de representantes diferenciado por sexo e por cada organización sindical ou profesional, segundo as actas rexistradas. Lugo. 01.01.2020/ 31.12.2020

Código	Organizacións	Homes	Mulleres	Totais
14	UNIÓN XERAL DE TRABALLADORES (UGT-GALICIA)	68	62	130
02	CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL GALEGA (CIG)	79	48	127
11	SINDICATO NACIONAL DE COMISIÓN OBRERAS DE GALICIA (CCOO)	76	37	113
820504	UNIÓN SINDICAL OBRERA (USO)	15	11	26
04	CENTRAL SINDICAL INDEPENDIENTE Y DE FUNCIONARIOS (CSI-CSIF)	11	7	18
99	NON SINDICADOS (NON SIND)	7	2	9
820498	FEDERACIÓN DE SINDICATOS INDEPENDIENTES ENSEÑANZA (FSIE)	1	4	5
720293	UNIÓN SINDICAL TRABALLADORES DE GALICIA (USTG)	4	0	4
820692	SINDICATO LIBRE DE CORREOS Y TELECOMUNICACIONES	2	0	2
820504	CONFEDERACIÓN SINDICAL INDEPENDIENTE FETICO	1	0	1
821835	SINDICATO DE LA ELEVACIÓN	1	0	1
TOTAIS		265	171	436

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Cadro 13.12.1

Número total de representantes diferenciado por sexo e por cada organización sindical ou profesional, segundo as actas rexistradas. Ourense. 01.01.2017/ 31.12.2020

Código	Organizacións	Homes	Mulleres	Totais
14	UNIÓN XERAL DE TRABALLADORES (UGT- GALICIA)	356	144	500
11	SINDICATO NACIONAL DE COMISIÓNS OBRERAS DE GALICIA (CCOO)	228	153	381
02	CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL GALEGA (CIG)	220	119	339
04	CENTRAL SINDICAL INDEPENDIENTE Y DE FUNCIONARIOS (CSI-CSIF)	62	42	104
99	NON SINDICADOS (NON SIND)	34	26	60
15	UNIÓN SINDICAL OBRERA (USO)	26	31	57
820498	FEDERACIÓN DE SINDICATOS INDEPENDIENTES ENSEÑANZA (FSIE)	23	28	51
820504	CONFEDERACIÓN SINDICAL INDEPENDIENTE FETICO	4	16	20
720290	CENTRAL UNITARIA DE TRABALLADORES (CUT)	7	1	8
170001	SINDICATO DE ENFERMERÍA (adherido a FSES.-Cód.17)	1	6	7
170003	ANPE-SINDICATO INDEPENDIENTE (adherido a FSES.-Cód.17)	3	4	7
01	CONFEDERACIÓN XERAL DO TRABALLO (CGT)	5	1	6
821811	UNIÓN SINDICAL Y TÉCNICOS SANITARIOS	0	5	5
150837	SINDICATO PROFESIONAL DA ADMINISTRACIÓN DE XUSTIZA (SPJ- USO)	4	0	4
720319	SINDICATO DE PROFESIONAIS DA SANIDADE GALEGA PÚBLICA (PROSAGAP)	0	3	3
820445	CONFEDERACIÓN ESTATAL SINDICATOS MÉDICOS (CESM)	3	0	3
820588	SINDICATO ESPAÑOL MAQUINISTAS Y AYUDANTES FERROVIARIOS (SEMAF)	3	0	3
050049	SINDICATO DE TRABALLADORAS E TRABALLADORES DO ENSINO DE GALICIA	1	1	2
720307	SINDICATO DE TRABALLADORES DE LIMPEZA	2	0	2
821272	SINDICATO PROFESIONAL DE POLICÍAS MUNICIPALES DE ESPAÑA (SPPME)	2	0	2
821548	SINDICATO INDEPENDIENTE DE ENERGÍA (SIE)	2	0	2
821786	SINDICATO FERROVIARIO	1	1	2
821865	SINDICATO DE TRABAJADORES DEL SANTANDER (vinculado a FINE)	2	0	2
821901	CONFEDERACIÓN DE SINDICATOS DE EMPLEADOS PÚBLICOS (FESEP)	2	0	2
90	COALICIÓN DE SINDICATOS (COAL.SIND)	1	1	2
030094	ASOCIACIÓN DE TÉCNICOS Y PROFESIONALES DEL SECTOR DE LA ENERGÍA	1	0	1
100005	SINDICATO AUTÓNOMO DE TRABAJADORES DE ESTALVI (SATE)	0	1	1
23	FEDERACIÓN FUERZA, INDEPENDENCIA Y EMPLEO	1	0	1
230001	FEDERACIÓN DE SINDICATOS INDEPENDIENTES DE SERVICIOS FINANCIEROS	1	0	1
230005	ASOCIACIÓN CUADROS BANCA DE BBVA	0	1	1
720301	SINDICATO INDEPENDIENTE BOMBEROS DE GALICIA (SIB-GAL)	1	0	1
720309	SINDICATO INDEPENDIENTE Y PROFESIONAL DE PROFESORES DE RELIGIÓN DE GALICIA	0	1	1
821623	SINDICATO DE CIRCULACIÓN FERROVIARIA (SCF)	1	0	1
821749	SINDICATO DE TÉCNICOS DEL MINISTERIO DE HACIENDA (GESTHA)	1	0	1
821762	ALTERNATIVA SINDICAL DE TRABAJADORES DE SEGURIDAD PRIVADA	1	0	1
821791	SINDICATO DE TRABAJADORES DE LA ADMINISTRACIÓN DE JUSTICIA (STAJ)	0	1	1
821884	SINDICATO INDEPENDIENTE DE LA AGENCIA TRIBUTARIA	1	0	1
TOTAIS		1.000	586	1.586

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Cadro 13.12.2

Número total de representantes diferenciado por sexo e por cada organización sindical ou profesional, segundo as actas rexistradas. Ourense. 01.01.2020/ 31.12.2020

Código	Organizacións	Homes	Mulleres	Totais
11	SINDICATO NACIONAL DE COMISIÓNS OBRERAS DE GALICIA (CCOO)	37	21	58
14	UNIÓN XERAL DE TRABALLADORES (UGT- GALICIA)	37	16	53
02	CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL GALEGA (CIG)	32	16	48
04	CENTRAL SINDICAL INDEPENDIENTE Y DE FUNCIONARIOS (CSI-CSIF)	14	7	21
15	UNIÓN SINDICAL OBRERA (USO)	4	6	10
720290	CENTRAL UNITARIA DE TRABALLADORES (CUT)	5	0	5
01	CONFEDERACIÓN XERAL DO TRABALLO (CGT)	1	1	2
820504	CONFEDERACIÓN SINDICAL INDEPENDIENTE FETICO	1	1	2
99	NON SINDICADOS (NON SIND)	1	0	1
TOTAIS		132	68	200

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Cadro 13.13.1

Número total de representantes diferenciado por sexo e por cada organización sindical ou profesional, segundo as actas rexistradas. Pontevedra. 1.01.2017/ 31.12.2020

Código	Organizacións	Homes	Mulleres	Totais
02	CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL GALEGA (CIG)	1.183	565	1.748
11	SINDICATO NACIONAL DE COMISSIONS OBRERAS DE GALICIA (CCOO)	971	507	1.478
14	UNIÓN XERAL DE TRABALLADORES (UGT- GALICIA)	894	454	1.348
04	CENTRAL SINDICAL INDEPENDIENTE Y DE FUNCIONARIOS (CSI-CSIF)	109	70	179
820504	CONFEDERACIÓN SINDICAL INDEPENDIENTE (FETICO)	28	75	103
15	UNIÓN SINDICAL OBRERA (USO)	55	36	91
99	NON SINDICADOS (NON SIND)	68	22	90
820498	FEDERACIÓN DE SINDICATOS INDEPENDENTES ENSEÑANZA (FSIE)	31	54	85
01	CONFEDERACIÓN XERAL DO TRABALLO (CGT)	47	20	67
720290	CENTRAL UNITARIA DE TRABALLADORES (CUT)	33	22	55
39	FEDERACIÓN DE ASOCIACIONES SINDICALES GRANDES ALMACENES (FASGA)	12	11	23
720218	SINDICATO INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES-FSI (SIT-FSI)	17	3	20
23	FEDERACIÓN FUERZA, INDEPENDENCIA Y EMPLEO	10	3	13
720299	MÉDICOS DE GALICIA INDEPENDIENTES (O'MEGA)	9	4	13
720319	SINDICATO DE PROFESIONAIS DA SANIDADE GALEGA PÚBLICA (PROSAGAP)	4	9	13
170001	SINDICATO DE ENFERMERÍA (adherido a FSES.-Cód.17)	2	10	12
720322	SINDICATO DE EMPREGADAS E EMPREGADOS PÚBLICOS DA XUNTA DE GALICIA (SEPXG)	3	7	10
821791	SINDICATO DE TRABAJADORES DE LA ADMINISTRACIÓN DE JUSTICIA (STAJ)	4	4	8
150837	SINDICATO PROFESIONAL DA ADMINISTRACIÓN DE XUSTIZA (SPJ- USO)	6	1	7
720310	SINDICATO INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES DE FRIGOLURO	7	0	7
720328	SINDICATO INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES DE ENOR	5	2	7
170003	ANPE-SINDICATO INDEPENDIENTE (adherido a FSES.-Cód.17)	5	1	6
720317	GRUPO TRABAJADORES DEL CTAG-INDEPENDIENTES DE CTAG (IDE C)	4	2	6
821257	SINDICATO PROFESIONAL DE VIAJES (SPV)	1	5	6
821656	ASOCIACIÓN GENERAL DE PROFESORES TITULARES DE UNIVERSIDAD	3	3	6
821897	COLECTIVO INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES DE PREVENCIÓN Y SALUD (CITPS)	4	2	6
90	COALICIÓN DE SINDICATOS (COAL.SIND)	3	3	6
720321	SINDICATO NACIONAL DO ENSINO PRIVADO DE GALICIA-SNEPIG	2	3	5
820445	CONFEDERACIÓN ESTATAL SINDICATOS MÉDICOS (CESM)	5	0	5
820692	SINDICATO LIBRE DE CORREOS Y TELECOMUNICACIONES	4	1	5
821272	SINDICATO PROFESIONAL POLICÍAS MUNICIPALES DE ESPAÑA (SPPME)	5	0	5
821786	SINDICATO FERROVIARIO	5	0	5
821884	SINDICATO INDEPENDIENTE DE LA AGENCIA TRIBUTARIA	4	1	5
100024	ALTERNATIVA SINDICAL DE CAJAS (afiliado a la Confederac.cód.10)	3	1	4
720316	ORGANIZACIÓN DE ESTIBADORES PORTUARIOS DE VIGO	4	0	4
720325	SINDICATO DE EMPREGADOS PÚBLICOS DE GALICIA (SEPGA)	4	0	4
821891	UNIDOS POR LA ENFERMERÍA	2	2	4
050049	SINDICATO DE TRABALLADORAS E TRABALLADORES DO ENSINO DE GALICIA	1	2	3
720309	SINDICATO INDEPENDIENTE Y PROFESIONAL DE PROFESORES DE RELIGIÓN DE GALICIA	0	3	3
821749	SINDICATO DE TÉCNICOS DEL MINISTERIO DE HACIENDA (GESTHA)	2	1	3
821762	ALTERNATIVA SINDICAL DE TRABAJADORES DE SEGURIDAD PRIVADA	3	0	3
821773	SINDICATO DE TRABAJADORES DE COMUNICACIONES (STC)	1	2	3
821884	SINDICATO INDEPENDIENTE DE LA AGENCIA TRIBUTARIA	0	3	3
720303	SINDICATO GALEGO PROFESIONAIS DA SANIDADE (SGPS)	2	0	2
720314	TRABALLADORES DA SANIDADE PÚBLICA	2	0	2
821623	SINDICATO DE CIRCULACION FERROVIARIA (SCF)	2	0	2
821891	UNIDOS POR LA ENFERMERÍA	2	0	2
821893	CENTRAL SINDICAL OBRERA INDEPENDIENTE	2	0	2
821865	SINDICATO DE TRABAJADORES DEL SANTANDER (vinculado a FINE)	1	1	2
821919	TRABAJADORES INDEPENDIENTES DE REPSOL	1	1	2
230005	ASOCIACIÓN CUADROS BANCA DE BBVA	0	1	1
390014	SINDICATO PROFESIONAL DE SEGUROS (SPS)	0	1	1
720295	SINDICATO INDEPENDIENTE DE TRABALLADORES DE AUTOPISTA E AUTOESTRADAS (SITA)	1	0	1
720301	SINDICATO INDEPENDENTE BOMBEIROS DE GALICIA (SIB-GAL)	1	0	1
820003	AGRUPACIÓN INDEPENDIENTES IBÉRICA (AII)	1	0	1
820588	SINDICATO ESPAÑOL MAQUINISTAS Y AYUDANTES FERROVIARIOS (SEMAF)	1	0	1
821369	UNIÓN SINDICAL DE CONTROLADORES AÉREOS	1	0	1
821897	COLECTIVO INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES DE PREVENCIÓN Y SALUD (CITPS)	1	0	1
821869	SINDICATO PROFESIONAL DE POLICÍAS LOCALES Y BOMBEROS (SPPLB)	1	0	1
821893	CENTRAL SINDICAL OBRERA INDEPENDIENTE	0	1	1
	TOTAIS	3.582	1.919	5.501

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Cadro 13.13.2

Número total de representantes diferenciado por sexo e por cada organización sindical ou profesional, segundo as actas rexistradas. Pontevedra. 1.01.2020/ 31.12.2020

Código	Organizacións	Homes	Mulleres	Totais
11	SINDICATO NACIONAL DE COMISIÓNS OBRERAS DE GALICIA (CCOO)	222	133	355
02	CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL GALEGA (CIG)	230	111	341
14	UNIÓN XERAL DE TRABALLADORES (UGT- GALICIA)	172	76	248
04	CENTRAL SINDICAL INDEPENDIENTE Y DE FUNCIONARIOS (CSI-CSIF)	21	15	36
99	NON SINDICADOS (NON SIND)	15	7	22
01	CONFEDERACIÓN XERAL DO TRABALLO (CGT)	16	2	18
720290	CENTRAL UNITARIA DE TRABALLADORES (CUT)	9	9	18
720328	SINDICATO INDEPENDIENTE DE TRABALLADORES DE ENOR	5	2	7
820504	CONFEDERACIÓN SINDICAL INDEPENDIENTE FETICO	2	5	7
15	UNIÓN SINDICAL OBRERA (USO)	2	4	6
720299	MÉDICOS DE GALICIA INDEPENDIENTES (O'MEGA)	3	2	5
820692	SINDICATO LIBRE DE CORREOS Y TELECOMUNICACIONES	4	1	5
720316	ORGANIZACIÓN DE ESTIBADORES PORTUARIOS DE VIGO	4	0	4
820498	FEDERACIÓN DE SINDICATOS INDEPENDIENTES ENSEÑANZA (FSIE)	3	1	4
821891	UNIDOS POR LA ENFERMERÍA	2	2	4
170001	SINDICATO DE ENFERMERÍA (adherido a FSES.-Cód.17)	0	2	2
39	FEDERACIÓN DE ASOCIACIONES SINDICATOS GRANDES ALMACENES (FASGA)	1	1	2
720303	SINDICATO GALEGO PROFESIONAIS DA SANIDADE (SGPS)	2	0	2
720301	SINDICATO INDEPENDENTE BOMBEIROS DE GALICIA (SIB-GAL)	1	0	1
720317	GRUPO TRABAJADORES DEL CTAG-INDEPENDIENTES DE CTAG (I DE C)	1	0	1
720321	SINDICATO NACIONAL DO ENSINO PRIVADO DE GALICIA -SNEPdG	0	1	1
821773	SINDICATO DE TRABAJADORES DE COMUNICACIONES (STC)	1	0	1
821835	SINDICATO DE LA ELEVACIÓN	1	0	1
821869	SINDICATO PROFESIONAL DE POLICÍAS LOCALES Y BOMBEROS (SPPLB)	1	0	1
821897	COLECTIVO INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES DE PREVENCIÓN Y SALUD (CITPS)	0	1	1
TOTAIS		718	375	1.093

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

ANEXO

María Bastida Domínguez

Profesora contratada doutora no Departamento de Organización de Empresas e Comercialización na Universidade de Santiago de Compostela

Santiago Lago Peñas

Catedrático de Economía e director do grupo de investigación GEN da Universidade e Vigo

Alberto Vaquero García

Profesor titular de Economía Aplicada e membro do grupo de investigación GEN da Universidade e Vigo

Cadros A-1 Cadros de persoal ao servizo da Comunidade Autónoma de Galicia**Cadro A-1****Cadro de persoal administrativo funcionario da Xunta de Galicia. 2010-2020**

	Total			% Mulleres		
	Funcionarios/as de carreira	Persoal interino	Total	Funcionarios/as de carreira	Persoal interino	Total
2010	41.840	3.506	45.346	64,22%	68,82%	64,58%
2011	42.055	3.018	45.073	64,62%	67,56%	64,82%
2012	41.037	3.082	44.119	64,93%	66,58%	65,04%
2013	39.977	3.458	43.435	65,27%	68,16%	65,50%
2014	38.693	4.239	42.932	65,82%	69,07%	66,14%
2015	37.787	4.852	42.639	65,79%	69,23%	66,18%
2016	36.859	5.698	42.557	65,92%	68,64%	66,29%
2017	35.666	5.963	41.629	66,48%	69,50%	66,91%
2018	35.417	6.212	41.629	66,86%	70,07%	67,34%
2019	34.631	5.933	40.564	67,46%	69,80%	67,80%
2020	35.147	5.404	40.551	67,78%	69,52%	68,02%

Consellería de Facenda. Función Pública.

A partir de xaneiro de 2017 inclúense datos de persoal docente en formación ou en prácticas, antes incluídos dentro da categoría de "funcionario de carreira".

O persoal laboral fixo das Consellerías e Organismos Autónomos inclúe tamén o persoal fixo discontinuo.

O persoal da Administración de Xustiza incluído na categoría "funcionario de carreira" trátase de "funcionarios titulares/propietarios".

Fonte: IGE.

Cadro A-1a**Cadro de persoal administrativo funcionario da Xunta de Galicia. A Coruña. 2010-2020**

	Total			% Mulleres		
	Funcionarios/as de carreira	Persoal interino	Total	Funcionarios/as de carreira	Persoal interino	Total
2010	17.881	1.526	19.407	63,88%	70,51%	64,40%
2011	18.199	1.192	19.391	64,15%	68,88%	64,44%
2012	17.757	1.277	19.034	64,02%	66,33%	64,17%
2013	17.344	1.457	18.801	64,55%	68,84%	64,88%
2014	16.745	1.725	18.470	65,17%	69,10%	65,53%
2015	16.413	1.925	18.338	65,05%	69,19%	65,49%
2016	16.046	2.248	18.294	65,10%	69,13%	65,60%
2017	15.520	2.382	17.902	65,88%	69,56%	66,37%
2018	15.481	2.488	17.969	66,22%	70,98%	66,88%
2019	15.177	2.381	17.558	66,71%	70,77%	67,26%
2020	15.489	2.150	17.639	67,10%	70,28%	67,49%

Cadro A-1b**Cadro de persoal administrativo funcionario da Xunta de Galicia. Lugo. 2010-2020**

	Total			% Mulleres		
	Funcionarios/as de carreira	Persoal interino	Total	Funcionarios/as de carreira	Persoal interino	Total
2010	5.500	474	5.974	62,04%	68,57%	62,55%
2011	5.597	368	5.965	62,80%	66,58%	63,03%
2012	5.483	400	5.883	64,00%	63,75%	63,98%
2013	5.319	430	5.749	64,60%	66,28%	64,72%
2014	5.179	520	5.699	63,60%	66,35%	63,85%
2015	5.082	574	5.656	63,75%	68,47%	64,23%
2016	4.989	676	5.665	63,96%	67,16%	64,34%
2017	4.623	738	5.361	64,46%	68,70%	65,04%
2018	4.565	823	5.388	64,73%	70,23%	65,57%
2019	4.484	799	5.283	65,34%	72,34%	66,40%
2020	4.530	760	5.290	65,87%	71,45%	66,67%

Cadro A-1c**Cadro de persoal administrativo funcionario da Xunta de Galicia. Ourense. 2010-2020**

	Total			% Mulleres		
	Funcionarios/as de carreira	Persoal interino	Total	Funcionarios/as de carreira	Persoal interino	Total
2010	4.682	440	5.122	62,86%	65,00%	63,04%
2011	4.508	486	4.994	63,18%	61,52%	63,02%
2012	4.464	358	4.822	63,51%	62,01%	63,40%
2013	4.395	374	4.769	63,85%	65,24%	63,95%
2014	4.230	474	4.704	64,59%	66,46%	64,77%
2015	4.151	538	4.689	64,78%	65,99%	64,92%
2016	4.081	593	4.674	64,96%	67,28%	65,25%
2017	4.028	657	4.685	64,87%	65,91%	65,02%
2018	3.997	658	4.655	65,22%	66,41%	65,39%
2019	3.800	692	4.492	66,39%	63,87%	66,01%
2020	3.788	673	4.461	66,63%	64,64%	66,33%

Cadro A-1d**Cadro de persoal administrativo funcionario da Xunta de Galicia. Pontevedra. 2010-2020**

	Total			% Mulleres		
	Funcionarios/as de carreira	Persoal interino	Total	Funcionarios/as de carreira	Persoal interino	Total
2010	13.777	1.066	14.843	65,99%	68,11%	66,15%
2011	13.751	972	14.723	66,46%	69,34%	66,65%
2012	13.333	1.047	14.380	67,00%	69,53%	67,18%
2013	12.919	1.197	14.116	67,01%	68,92%	67,17%
2014	12.539	1.520	14.059	68,01%	70,79%	68,31%
2015	12.141	1.815	13.956	67,99%	70,47%	68,31%
2016	11.743	2.181	13.924	68,21%	68,96%	68,33%
2017	11.495	2.186	13.681	68,66%	70,77%	69,00%
2018	11.374	2.243	13.617	69,15%	70,08%	69,30%
2019	11.170	2.061	13.231	69,68%	69,67%	69,68%
2020	11.340	1.821	13.161	69,87%	69,63%	69,84%

Cadros A-2 Cadros de persoal ao servizo da Comunidade Autónoma de Galicia. Por grupos

Cadro A-2

Cadro de persoal laboral da Xunta de Galicia. Por grupos. 2010-2020

		Totais											Porcentaxe										
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total	Laboral	10.623	11.065	10.976	11.283	11.051	11.112	11.106	11.021	10.752	10.026	11.166	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	--Fixo	7.441	8.240	8.029	7.902	7.705	7.448	7.206	6.946	6.667	6.353	6.048	70,0%	74,5%	73,2%	70,0%	69,7%	67,0%	64,9%	63,0%	62,0%	63,4%	54,2%
	--Temporal	3.182	2.825	2.947	3.381	3.346	3.664	3.900	4.075	4.085	3.673	5.118	30,0%	25,5%	26,8%	30,0%	30,3%	33,0%	35,1%	37,0%	38,0%	36,6%	45,8%
Mulheres	Laboral	6.880	7.193	7.119	7.220	7.075	7.192	7.235	7.202	7.062	6.920	7.087	64,8%	65,0%	64,9%	64,0%	64,0%	64,7%	65,1%	65,3%	65,7%	69,0%	63,5%
	--Fixo	4.553	5.133	4.970	4.894	4.783	4.630	4.464	4.311	4.127	3.935	3.734	61,2%	62,3%	61,9%	61,9%	62,1%	62,2%	61,9%	62,1%	61,9%	61,9%	61,7%
	--Temporal	2.327	2.060	2.149	2.326	2.292	2.562	2.771	2.891	2.935	2.985	3.353	73,1%	72,9%	72,9%	68,8%	68,5%	69,9%	71,1%	70,9%	71,8%	81,3%	65,5%

Consellería de Facenda. Función Pública.

A partir de xaneiro de 2017 inclúense datos de persoal docente en formación ou en prácticas, antes incluídos dentro da categoría de "funcionario de carreira".

O persoal laboral fixo das Consellerías e Organismos Autónomos inclúe tamén o persoal fixo discontinuo.

O persoal da Administración de Xustiza incluído na categoría "Funcionario de carreira" trátase de "Funcionarios titulares/proprietarios".

Fonte: IGE.

Cadro A-2a

Cadro de persoal laboral da Xunta de Galicia. A Coruña. 2010-2020

		Totais											Percentaxe										
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total	Laboral	4.221	4.446	4.359	4.494	4.375	4.400	4.443	4.451	4.367	4.132	4.375	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	--Fixo	2.874	3.150	3.008	3.052	2.993	2.902	2.814	2.730	2.624	2.492	2.385	68,1%	70,9%	69,0%	67,9%	68,4%	66,0%	63,3%	61,3%	60,1%	60,3%	54,5%
	--Temporal	1.347	1.296	1.351	1.442	1.382	1.498	1.629	1.721	1.743	1.640	1.990	31,9%	29,1%	31,0%	32,1%	31,6%	34,0%	36,7%	38,7%	39,9%	39,7%	45,5%
Mulheres	Laboral	2.783	2.945	2.862	2.940	2.861	2.931	2.973	2.983	2.944	2.881	2.914	65,9%	66,2%	65,7%	65,4%	65,4%	66,6%	66,9%	67,0%	67,4%	69,7%	66,6%
	--Fixo	1.764	1.984	1.874	1.913	1.882	1.827	1.765	1.720	1.657	1.573	1.495	61,4%	63,0%	62,3%	62,7%	62,9%	63,0%	62,7%	63,0%	63,1%	63,1%	62,7%
	--Temporal	1.019	961	988	1.027	979	1.104	1.208	1.263	1.287	1.308	1.419	75,6%	74,2%	73,1%	71,2%	70,8%	73,7%	74,2%	73,4%	73,8%	79,8%	71,3%

Cadro A-2b

Cadro de persoal laboral da Xunta de Galicia. Lugo. 2010-2020

		Totais										Porcentaxe											
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total	Laboral	1.859	2.073	2.035	2.072	2.059	2.067	2.058	2.024	1.993	1.762	2.071	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	--Fixo	1.418	1.603	1.581	1.481	1.441	1.397	1.354	1.294	1.242	1.181	1.119	76,3%	77,3%	77,7%	71,5%	70,0%	67,6%	65,8%	63,9%	62,3%	67,0%	54,0%
	--Temporal	441	470	454	591	618	670	704	730	751	581	952	23,7%	22,7%	22,3%	28,5%	30,0%	32,4%	34,2%	36,1%	37,7%	33,0%	46,0%
Mulleres	Laboral	1.168	1.314	1.301	1.281	1.277	1.286	1.300	1.283	1.269	1.213	1.257	62,8%	63,4%	63,9%	61,8%	62,0%	62,2%	63,2%	63,4%	63,7%	68,8%	60,7%
	--Fixo	850	991	976	899	877	850	827	795	765	728	686	59,9%	61,8%	61,7%	60,7%	60,9%	60,8%	61,1%	61,4%	61,6%	61,6%	61,3%
	--Temporal	318	323	325	382	400	436	473	488	504	485	571	72,1%	68,7%	71,6%	64,6%	64,7%	65,1%	67,2%	66,8%	67,1%	83,5%	60,0%

Cadro A-2c

Cadro de persoal laboral da Xunta de Galicia.Ourense. 2010-2020

		Totais										Percentaxe											
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total	Laboral	1.684	1.772	1.654	1.700	1.656	1.663	1.627	1.608	1.546	1.416	1.682	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	--Fixo	1.168	1.256	1.241	1.207	1.157	1.104	1.060	1.015	978	929	879	69,4%	70,9%	75,0%	71,0%	69,9%	66,4%	65,2%	63,1%	63,3%	65,6%	52,3%
	--Temporal	516	516	413	493	499	559	567	593	568	487	803	30,6%	29,1%	25,0%	29,0%	30,1%	33,6%	34,8%	36,9%	36,7%	34,4%	47,7%
Mulleres	Laboral	890	976	870	886	862	877	862	854	831	820	840	52,9%	55,1%	52,6%	52,1%	52,1%	52,7%	53,0%	53,1%	53,8%	57,9%	49,9%
	--Fixo	594	623	609	604	579	557	533	510	477	449	423	50,9%	49,6%	49,1%	50,0%	50,0%	50,5%	50,3%	50,2%	48,8%	48,3%	48,1%
	--Temporal	296	353	261	282	283	320	329	344	354	371	417	57,4%	68,4%	63,2%	57,2%	56,7%	57,2%	58,0%	58,0%	62,3%	76,2%	51,9%

Cadro A-2d

Cadro de persoal laboral da Xunta de Galicia. Pontevedra. 2010-2020

		Totais										Porcentaxe											
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total	Laboral	2.859	2.774	2.928	3.017	2.961	2.982	2.978	2.938	2.846	2.716	3.038	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	--Fixo	1.981	2.231	2.199	2.162	2.114	2.045	1.978	1.907	1.823	1.751	1.665	69%	80.4%	75.1%	71.7%	71.4%	68.6%	66.4%	64.9%	64.1%	64.5%	54.8%
	--Temporal	878	543	729	855	847	937	1.000	1.031	1.023	965	1.373	31%	19.6%	24.9%	28.3%	28.6%	31.4%	33.6%	35.1%	35.9%	35.5%	45.2%
Mulleres	Laboral	2.039	1.958	2.086	2.113	2.075	2.098	2.100	2.082	2.018	2.006	2.076	71.3%	70.6%	71.2%	70.0%	70.1%	70.4%	70.5%	70.9%	70.9%	73.9%	68.3%
	--Fixo	1.345	1.535	1.511	1.478	1.445	1.396	1.339	1.286	1.228	1.185	1.130	67.9%	68.8%	68.7%	68.4%	68.4%	68.3%	67.7%	67.4%	67.4%	67.7%	67.9%
	--Temporal	694	423	575	635	630	702	761	796	790	821	946	79.0%	77.9%	78.9%	74.3%	74.4%	74.9%	76.1%	77.2%	77.2%	85.1%	68.9%

Cadros A-3 Cadros de persoal ao servizo da Comunidade Autónoma de Galicia. Segundo relación de servizos

Cadro A-3
Cadro de persoal da Xunta de Galicia, segundo a súa relación de servizos

	2016			2017			2018			2019			2020		
	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres
Estatutarios/as	31.762	37%	77%	32.346	37%	77%	32.365	37%	77%	33.669	39%	78%	35.349	39%	78%
Funcionarios/as	42.557	49%	66%	41.629	48%	67%	41.629	48%	67%	40.564	46%	68%	40.491	45%	68%
Laborais	11.106	13%	65%	11.021	13%	65%	10.752	12%	66%	10.026	11%	69%	11.166	12%	63%
En formación	1.393	2%	72%	2.381	3%	71%	2.332	3%	71%	3.161	4%	70%	2.768	3%	70%
Total	86.818	100%	70%	87.377	100%	71%	87.078	100%	71%	87.420	100%	72%	89.774	100%	71%

Consellería de Facenda. Función Pública.
A partir de xaneiro de 2019 inclúense datos de persoal docente en formación ou en prácticas, antes incluídos dentro da categoría de "funcionario de carreira".
O persoal laboral fixo das Consellerías e Organismos Autónomos inclúe tamén o persoal fixo discontinuo.
O persoal da Administración de Xustiza incluído na categoría "funcionario de carreira" trátase de "funcionarios titulares/propietarios", modificáronse os datos de xaneiro de 2019 tras unha actualización destes.
Fonte: IGE.

Cadro A3a
Cadro de persoal da Xunta de Galicia, segundo a súa relación de servizos. A Coruña

	2016			2017			2018			2019			2020		
	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres
Estatutarios/as	14.074	38%	78%	14.424	38%	77%	14.474	38%	77%	14.937	39%	78%	15.551	40%	78%
Funcionarios/as	18.294	49%	66%	17.902	47%	66%	17.969	47%	67%	17.558	46%	67%	17.620	45%	67%
Laborais	4.443	12%	67%	4.451	12%	67%	4.367	12%	67%	4.132	11%	70%	4.375	11%	67%
En formación	687	2%	71%	1.107	3%	70%	1.072	3%	68%	1.444	4%	69%	1.223	3%	67%
Total	37.498	100%	70%	37.884	100%	71%	37.882	100%	71%	38.071	100%	72%	38.769	100%	72%

Cadro A3b
Cadro de persoal da Xunta de Galicia, segundo a súa relación de servizos. Lugo

	2016			2017			2018			2019			2020		
	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres
Estatutarios/as	4.493	36%	77%	4.624	38%	78%	4.594	38%	77%	4.802	39%	78%	4.973	39%	78%
Funcionarios/as	5.665	46%	64%	5.361	44%	65%	5.388	44%	66%	5.283	43%	66%	5.277	42%	67%
Laborais	2.058	17%	63%	2.024	16%	63%	1.993	16%	64%	1.762	14%	69%	2.071	16%	61%
En formación	133	1%	71%	260	2%	71%	248	2%	77%	350	3%	75%	320	3%	75%
Total	12.349	100%	69%	12.269	100%	70%	12.223	100%	70%	12.197	100%	72%	12.641	100%	70%

Cadro A3c
Cadro de persoal da Xunta de Galicia, segundo a súa relación de servizos. Ourense

	2016			2017			2018			2019			2020		
	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres
Estatutarios/as	4.572	41%	76%	4.562	41%	76%	4.596	42%	76%	4.774	44%	77%	4.975	44%	78%
Funcionarios/as	4.674	42%	65%	4.685	42%	65%	4.655	42%	65%	4.492	41%	66%	4.443	39%	66%
Laborais	1.627	15%	53%	1.608	14%	53%	1.546	14%	54%	1.416	13%	58%	1.682	15%	50%
En formación	151	1%	74%	235	2%	71%	243	2%	70%	258	2%	62%	248	2%	68%
Total	11.024	100%	68%	11.090	100%	68%	11.040	100%	68%	10.940	100%	70%	11.348	100%	69%

Cadro A3d
Cadro de persoal da Xunta de Galicia, segundo a súa relación de servizos. Pontevedra

	2016			2017			2018			2019			2020		
	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres
Estatutarios/as	8.623	33%	76%	8.736	33%	77%	8.701	34%	77%	9.156	35%	77%	9.850	36%	78%
Funcionarios/as	13.924	54%	68%	13.681	52%	69%	13.617	53%	69%	13.231	50%	70%	13.151	49%	70%
Laborais	2.978	11%	71%	2.938	11%	71%	2.846	11%	71%	2.716	10%	74%	3.038	11%	68%
En formación	422	2%	75%	779	3%	72%	769	3%	72%	1.109	4%	72%	977	4%	72%
Total	25.947	100%	71%	26.134	100%	72%	25.933	100%	72%	26.212	100%	73%	27.016	100%	73%

Cadro A-4

Cadro de persoal funcionario de carreira ao servizo da Administración Pública de Galicia. Por zona xeográfica

	Total										Mulleres				
	2016		2017		2018		2019		2020		2016	2017	2018	2019	2020
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	%	%	%	%	%
Total	36.859	100%	35.666	100%	35.417	100%	34.631	100%	34.931	100%	65,9%	66,5%	66,9%	67,5%	67,8%
A Coruña	16.046	43,5%	15.520	43,5%	15.481	43,7%	15.177	43,8%	15.392	44,1%	65,1%	65,9%	66,2%	66,7%	67,1%
Lugo	4.989	13,5%	4.623	13,0%	4.565	12,9%	4.484	12,9%	4.498	12,9%	64,0%	64,5%	64,7%	65,3%	66,0%
Ourense	4.081	11,1%	4.028	11,3%	3.997	11,3%	3.800	11,0%	3.757	10,8%	65,0%	64,9%	65,2%	66,4%	66,8%
Pontevedra	11.743	31,9%	11.495	32,2%	11.374	32,1%	11.170	32,3%	11.284	32,3%	68,2%	68,7%	69,1%	69,7%	69,8%

Consellería de Facenda. Función Pública.
Fonte: IGE.

Cadro A-5

Cadro de persoal de universidades. Por categoría de persoal. Galicia. 2016-2020

		Universidade da Coruña	Universidade de Santiago	Universidade de Vigo	Total
Curso 2015-2016					
Total	Persoal docente e investigador	1.501	2.109	1.572	5.182
	Persoal de administración e servizos	773	1.239	741	2.753
	Total	2.274	3.348	2.313	7.935
% Mulleres	Persoal docente e investigador	38,1%	41,7%	40,0%	40,2%
	Persoal de administración e servizos	61,6%	56,6%	59,9%	58,9%
	Total	51,1%	62,8%	57,3%	57,9%
Curso 2016-2017					
Total	Persoal docente e investigador	772	1.242	746	2.760
	Persoal de administración e servizos	2.491	4.367	2.890	9.748
	Total	3.263	5.609	3.636	12.508
% Mulleres	Persoal docente e investigador	61,9%	56,4%	59,9%	58,9%
	Persoal de administración e servizos	47,0%	49,3%	47,7%	48,2%
	Total	17,8%	15,9%	17,5%	16,9%
Curso 2017-2018					
Total	Persoal docente e investigador	1.497	2.114	1.607	5.218
	Persoal de administración e servizos	800	1.240	765	2.805
	Total	2.297	3.354	2.372	8.023
% Mulleres	Persoal docente e investigador	39,5%	42,9%	41,1%	41,4%
	Persoal de administración e servizos	63,1%	56,7%	60,8%	59,6%
	Total	53,4%	65,9%	61,0%	60,8%
Curso 2018-2019					
Total	Persoal docente e investigador	1.469	2.128	1.601	5.198
	Persoal de administración e servizos	812	1.233	842	2.887
	Total	2.281	3.361	2.443	8.085
% Mulleres	Persoal docente e investigador	40,0%	43,0%	41,9%	41,8%
	Persoal de administración e servizos	63,8%	56,6%	60,2%	59,7%
	Total	54,0%	65,3%	60,8%	60,8%
Curso 2019-2020					
Total	Persoal docente e investigador	1.487	2.155	1.681	5.323
	Persoal de administración e servizos	828	1.226	877	2.931
	Total	2.315	3.381	2.558	8.254
% Mulleres	Persoal docente e investigador	40,8%	42,8%	42,4%	42,1%
	Persoal de administración e servizos	63,4%	57,3%	60,2%	59,9%
	Total	55,2%	65,8%	61,0%	61,3%

Nota: O total de persoal non recolle as figuras de persoal de investigación (PI) nin o persoal empregado en investigación (PEI)
Fonte: Estatísticas de persoal de universidades.

Cadros A-6 Cadros de persoal dos organismos autónomos, entidades públicas e sociedades mercantis

Cadro A-6a

Consello Consultivo de Galicia.

Cadro de persoal. 2001/2008-2020

	Persoal funcionario	Persoal laboral	Persoal asesor	Total
2001	16	7		23
2008	18	1	1	20
2009	19	1		20
2010	20	1		21
2011	20	1		21
2012	20	1		21
2013	20	1		21
2014	19	1		20
2015	19	1		20
2018	18	1	1	20
2019	18	1	1	20
2020	18	1	1	20

Fonte: Consello Consultivo de Galicia.

Cadro A-6b

Consello Consultivo de Galicia. Persoal funcionario. 2020

Nivel	Subgrupo	Postos
30	A1	7
28	A1/A2	1
25	A1	1
20	A2/C1/C2	1
20	C1/C2	5
18	C1/C2	1
12	C2	1
10	E	1

Fonte: Consello Consultivo de Galicia.

Cadro A-7

Cadro de persoal da Administración xeral e especial

	2016		2017		2018		2019		2020		% Mulleres				
	H	M	H	M	H	M	H	M	H	M	2016	2017	2018	2019	2020
Administración pública estatal	19.669	7.944	19.180	7.924	19.272	7.991	19.086	7.921	19.152	7.951	29%	29%	29%	29%	29%
-Administración xeral do Estado	5.142	5.522	4.972	5.416	4.941	5.404	5.982	5.684	5.949	5.665	52%	52%	52%	49%	49%
---Ministerios, OO.AA. e áreas vinculadas	4.974	5.319	4.801	5.205	4.769	5.195	4.672	5.187	4.423	4.443	52%	52%	52%	53%	50%
---Axencias estatais (Lei 28/2006)	168	203	171	211	172	209	180	195	176	212	55%	55%	55%	52%	55%
---Entes públicos	1.211	291	1.139	267	1.147	272	1.130	302	1.350	1.010	19%	19%	19%	21%	43%
---Institucións sanitarias S.S./Defensa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0%	0%	0%	0%	0%
-Outra Administración pública estatal	14.527	2.422	14.208	2.508	14.331	2.587	13.104	2.237	13.203	2.286	14%	15%	15%	15%	15%
---Forzas e Corpos de Seguridade do Estado	7.043	632	6.908	755	6.922	782	7.078	709	7.086	733	8%	10%	10%	9%	9%
---Forzas Armadas	5.950	947	5.852	935	5.950	982	5.726	972	5.814	980	14%	14%	14%	15%	14%
---Administración de Xustiza	323	552	309	551	312	551	300	556	303	573	63%	64%	64%	65%	65%
Comunidades autónomas	25.900	60.918	25.463	60.920	25.167	61.013	24.173	61.545	25.154	62.961	70%	71%	71%	72%	71%
Administración local	13.299	11.957	13.514	12.234	13.914	12.813	14.086	13.441	13.042	13.188	47%	48%	48%	49%	50%
Universidades	4.042	3.562	4.030	3.562	4.006	3.607	3.998	3.652	4.018	3.691	47%	47%	47%	48%	48%

Ministerio de Política Territorial e Función Pública. Rexistro central de persoal.
Fonte: IGE.

Cadro A-8

Cadro de persoal da Administración pública estatal. Por provincias. Galicia. 2016-2020

	Administración xeral do Estado				Outra Administración pública estatal				Total xeral
	Ministerios e OO.AA.	Axencias estatais (Lei 28/2006)	Entes públicos	Total	Forzas e Corpos de Seguridade do Estado	Forzas Armadas	Administración de Xusticia	Total	
2016									
A Coruña	4.479	153	632	5.264	2.888	4.197	374	7.459	12.723
Lugo	1.359	0	115	1.474	1.228	33	104	1.365	2.839
Ourense	1.319	0	172	1.491	1.018	11	99	1.128	2.619
Pontevedra	3.136	218	583	3.937	2.541	2.656	298	5.495	9.432
Galicia	10.293	371	1.502	12.166	7.675	6.897	875	15.447	27.613
2017									
A Coruña	4.329	155	584	5.068	2.864	4.200	364	7.428	12.496
Lugo	1.308	0	101	1.409	1.235	29	105	1.369	2.778
Ourense	1.309	0	161	1.470	1.030	13	93	1.136	2.606
Pontevedra	3.060	227	560	3.847	2.534	2.545	298	5.377	9.224
Galicia	10.006	382	1.406	11.794	7.663	6.787	860	15.310	27.104
2018									
A Coruña	4.335	148	594	5.077	2.887	4.383	373	7.643	12.720
Lugo	1.296	0	106	1.402	1.240	30	100	1.370	2.772
Ourense	1.294	0	164	1.458	1.032	13	96	1.141	2.599
Pontevedra	3.039	233	555	3.827	2.545	2.506	294	5.345	9.172
Galicia	9.964	381	1.419	11.764	7.704	6.932	863	15.499	27.263
2019									
A Coruña	4.220	148	596	4.964	2.935	4.193	360	7.488	12.452
Lugo	1.280	0	111	1.391	1.251	27	102	1.380	2.771
Ourense	1.296	0	162	1.458	1.042	10	95	1.147	2.605
Pontevedra	3.063	227	563	3.853	2.559	2.468	299	5.326	9.179
Galicia	9.859	375	1.432	11.666	7.787	6.698	856	15.341	27.007
2020									
A Coruña	3.690	145	1.090	4.925	2.937	4.208	371	7.516	12.441
Lugo	1.231	0	143	1.374	1.256	29	104	1.389	2.763
Ourense	1.291	0	165	1.456	1.043	10	94	1.147	2.603
Pontevedra	2.654	243	962	3.859	2.583	2.547	307	5.437	9.296
Galicia	8.866	388	2.360	11.614	7.819	6.794	876	15.489	27.103

Datos de xullo de cada ano
Fonte: IGE.

Cadro A-9**Persoal ao servizo das Administracións públicas. Por provincias. 2016-2020**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
2016					
Administración pública estatal	12.723	2.839	2.619	9.432	27.613
Administración da C.A. ⁽¹⁾	37.498	12.349	11.024	25.947	86.818
Administración local	9.229	3.841	4.189	7.997	25.256
Universidades	4.826	602	425	1.751	7.604
Total	64.276	19.631	18.257	45.127	147.291
2017					
Administración pública estatal	12.496	2.778	2.606	9.224	27.104
Administración da C.A. ⁽¹⁾	37.446	12.140	11.006	25.791	86.383
Administración local	9.469	3.954	4.230	8.095	25.748
Universidades	4.793	658	409	1.732	7.592
Total	64.204	19.530	18.251	44.842	146.827
2018					
Administración pública estatal	12.720	2.772	2.599	9.172	27.263
Administración da C.A. ⁽¹⁾	37.497	12.114	10.953	25.616	86.180
Administración local	9.635	4.194	4.571	8.327	26.727
Universidades	4.859	612	436	1.706	7.613
Total	64.711	19.692	18.559	44.821	147.783
2019					
Administración pública estatal	12.452	2.771	2.605	9.179	27.007
Administración da C.A. ⁽¹⁾	37.327	11.988	10.837	25.566	85.718
Administración local	9.996	4.351	4.795	8.385	27.527
Universidades	4.795	612	445	1.798	7.650
Total	64.570	19.722	18.682	44.928	147.902
2020					
Administración pública estatal	12.441	2.763	2.603	9.296	27.103
Administración da C.A. ⁽¹⁾	38.076	12.428	11.216	26.395	88.115
Administración local	9.586	4.316	4.589	7.739	26.230
Universidades	4.799	606	463	1.841	7.709
Total	64.902	20.113	18.871	45.271	149.157

(1) En España conxunto das comunidades autónomas.

Fonte: Rexistro Central de Persoal. Ministerio de Facenda.

CONCLUSIÓN

CAPÍTULO 1. A ECONOMÍA GALEGA EN 2020

Primeira. En 2020 Galicia rexistrou un descenso do PIB (-8,9%) menor que o experimentado a nivel nacional (-10,8%). O PIB por habitante en Galicia en 2020 foi o 92,04% da media nacional.

Segunda. Do PIB galego en 2018 (último dato desagregado dispoñible), a provincia da Coruña xerou un 42,7% e a de Pontevedra un 34,0%. Conxuntamente, as provincias de Lugo (12,3%) e Ourense (10,9%) representan menos da cuarta parte do PIB en Galicia.

Terceira. En 2020 un 29,6 % dos fogares en Galicia non tiña capacidade económica para facer gastos imprevistos (5,8 puntos porcentuais menos ca media estatal) e un 5,9 % tiveron retrasos nos pagos relacionados coa súa vivenda principal (4,8 puntos menos ca media estatal). Un 6,8% dos fogares galegos tiveron moita dificultade para chegar a fin de mes (3,4 puntos porcentuais menos que a media estatal). Finalmente, os ingresos medios anuais netos por persoa en Galicia en 2020 (11.469 euros) estaban un 6,7% por baixo da media española.

Cuarta. O valor das exportacións/expedicións de Galicia ao estranxeiro acadou en 2020 os 20.871 millóns de euros, mentres que as importacións foron de 16.597 millóns de euros. A diferenza foi de 4.274 millóns (en 2019 foi de 2.382 millóns de euros).

CAPÍTULO 2. ESTRUCTURA EMPRESARIAL E POLÍTICA INDUSTRIAL

Primeira. En 2020 Galicia continúa a tendencia á perda de peso relativo das empresas galegas no conxunto de empresas do Estado iniciada en 2014. En concreto, a participación no recente 2020 é a menor dende 2005.

Segunda. Persiste a concentración de empresas galegas en torno ao sector servizos (79,7%) fronte ao industrial (6,1%) ou o das empresas da construción (14,2%). Obsérvase que a concentración relativa de empresas galegas industriais, de construción e comerciais é lixeiramente superior á media estatal, fronte a unha menor presenza das empresas do “resto de servizos”, cunha participación catro puntos porcentuais inferior á media do Estado.

Terceira. As empresas industriais retroceden en 2020 nun 3,7% e as empresas de servizos -sector comercio- nun 4,7%. As organizacións enmarcadas no sector de “resto de servizos”, pola súa banda, aumentan nun 1,1%, mentres que as de construción redúcense nun 5,6%.

Cuarta. Confírmase tamén a concentración da actividade empresarial nas provincias atlánticas da Coruña e Pontevedra, que achegan sete de cada dez empresas galegas. A evolución no ano 2020 confirma o dinamismo observado en 2019 da provincia pontevedresa.

Quinta. Persiste a predominancia de empresas constituídas como persoa física fronte a outras fórmulas xurídicas (un 58,4%, das empresas galegas constituídas en 2020). Igualmente, no que se refire ás empresas rexistradas como persoa xurídica, refórzase o protagonismo das empresas rexistradas baixo a figura de responsabilidade limitada (75,3% das empresas inscritas como persoa xurídica).

CAPÍTULO 3. ECONOMÍA SOCIAL

Única. O impacto do coronavirus foi relativamente menor en canto ao volume de empresas cooperativas en tres das catro provincias galegas, mentres que en Pontevedra o seu número foi maior en 2020 que en 2019. Na Coruña, produciuse, en 2020 respecto de 2019, unha diminución do número de empresas do 1,4% e do número de traballadores do 3,9%; en Lugo, esa diminución foi do 2,4% e do 2,7%, respectivamente; e en Ourense do 9,9% do número de empresas, se ben aquí o número de traballadores incrementouse nun 2%. En Pontevedra, o número de empresas cooperativas incrementouse nun 2,4%, se ben o número de traballadores empregados nelas diminuíu nun 0,3%.

En canto ás sociedades laborais, tamén en tres provincias (neste caso ás da Coruña, Lugo e Pontevedra) produciuse unha diminución no seu número e no número de traballadores empregados, mentres que en Ourense houbo un lixeiro aumento no número de sociedades laborais, acompañado dun lixeiro descenso no número de traballadores empregados.

CAP. 4. POBOACIÓN E MERCADO DE TRABALLO

Primeira. A poboación galega diminuíu en 2020 respecto a 2019 en 5.249 persoas, ata chegar a 2.696.995 habitantes. Esta redución é notablemente superior á recollida no 2019, en boa medida porque a COVID-19 supuxo un importante aumento de mortalidade, sobre todo para as persoas en idade avanzada. Segundo o Ministerio de Sanidade, a 31 de decembro de 2020, rexistráronse en Galicia 1.397 falecidos pola COVID-19.

Segunda. A taxa bruta natalidade en Galicia en 2019 (ultimo ano con datos dispoñibles) foi dun 5,6 por 1.000 habitantes, moi por baixo da media estatal (7,1 por 1.000 habitantes). Galicia é a penúltima comunidade autónoma do Estado nesta clasificación, só por diante de Asturias. A taxa negativa de crecemento natural (ou vexetativo) de Galicia en 2019 (-5,9 por cada 1.000 habitantes) contrasta coa redución do 1,2 por cada 1.000 habitantes de España ou a diminución de 1,1 por cada 1.000 habitantes da UE27.

Terceira. A poboación activa galega no cuarto trimestre de 2020 totalizou 1.224.000 persoas, 18.200 persoas menos que no mesmo período do ano anterior. A participación de Galicia na poboación activa en España en 2020 é de 5,3%, unha décima menos que en 2019. A taxa de actividade en Galicia foi do 72,4% en 2020, 1,08 puntos menos que en 2010 e 0,3 puntos porcentuais por baixo da taxa estatal (72,7%). Galicia pechou 2020 con 1.081.000 persoas ocupadas, tras unha redución de emprego no último ano (15.100 postos de traballo). A participación de Galicia no total de ocupación española en 2020 mantívose practicamente na mesma porcentaxe (5,5%) que no ano anterior (5,6%).

Cuarta. A taxa de temporalidade foi en 2020 en Galicia dun 24% (26,5% en 2019). Polo tanto, a contratación indefinida en 2020 foi do 76,0% (73,5% en 2019). O 3,7% dos contratos temporais en Galicia son dunha duración inferior a un mes, o 10,4% están entre 1 e 3 meses e o 13,9% son de 4 a 6 meses. O 28,0% dos contratos temporais en Galicia ten unha duración inferior a medio ano, unha porcentaxe algo inferior ao de 2019 (30,1%).

Quinta. A formación de demanda ou programada polas empresas experimentou un descenso no número de empresas formadoras e na duración media dos cursos, e no número de participantes, horas de formación, crédito disposto e nos permisos individuais de formación, se o comparamos con 2019, o único aumento estivo na formación en liña ou teleformación pola situación COVID-19. O número de mulleres (45%) participantes segue sendo inferior ao de homes (55%).

Sexta. A distribución das horas de formación segundo o sector de actividade, tanto en España coma en Galicia, concéntranse maioritariamente no sector servizos chegando ao 65,7% en Galicia e ao 72,9% no conxunto do Estado. Destaca igualmente Galicia cun maior número de horas no sector da industria comparándoa con conxunto do Estado.

CAPITULO 5. MULLER E MERCADO LABORAL

Primeira. Mantense unha maior representación dos homes na contratación fronte ás mulleres (46,9% de mulleres en 2020), unida a un maior uso dos contratos temporais, dos contratos a tempo parcial (63,5%) e un menor uso de contratos indefinidos, chegando en 2020 ao 46,4%, mellorando respecto ao ano anterior.

Hai que destacar que seguen existindo modalidades contractuais eminentemente femininas como o de interinidade (72,3%), que o contrato para a formación volve a superar os realizados con homes e o de prácticas é inferior no grupo de mulleres. O sector servizos e ocupacións como empregada administrativa e traballadoras de servizos de restauración, persoais e de comercio manteñen a maioría feminina.

Segunda. Polas características do traballo das mulleres (máis traballo a tempo parcial, subrepresentación en postos altos, menor antigüidade media, maior temporalidade, categorías menos retribuídas altamente feminizadas etc.), as mulleres galegas percibiron un salario medio anual un 20,5% inferior ao do home e o 41,6% das mulleres galegas tiveron ingresos iguais ou inferiores ao salario mínimo interprofesional, apréciase unha leve melloría sobre o ano 2019.

Terceira. O importe medio das prestacións por desemprego percibidas polas mulleres galegas foi o 88,6% das recibidas polos homes, un 11,4% menos, mellorando con respecto ao ano anterior. De igual forma, as pensionistas galegas só percibiron como media o 73% das pensións do grupo de homes, pequena melloría sobre o ano anterior.

Cuarta. As excedencias para o coidado de familiares foron solicitadas por mulleres no 76,6% dos casos. Porcentaxes aínda máis altas danse nas excedencias por coidado de fillas e fillos (88% de mulleres) pequena melloría sobre o ano anterior. Do total de persoas que realizan un traballo a tempo parcial por coidado de nenos e nenas e persoas enfermas, incapacitadas ou maiores, a maioría son mulleres.

CAPÍTULO 6. INICIO DA RELACIÓN LABORAL

Primeira. A partir do mes de marzo de 2020, prodúcese un descenso significativo no número de empresas inscritas na Seguridade Social paralelo ao forte descenso da actividade económica por mor da pandemia. Este descenso maniféstase en todos os tamaños e sectores. Aínda que a partir de maio comeza unha lenta recuperación, os datos ao remate do ano seguen a ser máis baixos que no ano 2019. A mesma reflexión pódese facer respecto de persoas traballadoras estranxeiras e respecto de afiliacións e altas na Seguridade Social, que baixan respecto do ano anterior.

Segunda. A 31 de decembro de 2020, o 73,57% das empresas de Galicia que contan con persoas asalariadas pertencen ao sector servizos, dando ocupación ao 71,85% das persoas traballadoras (no ano 2019 eran o 74,27% e daban ocupación ao 72,06%). Descende o número total de empresas en 2020 en 3.073 empresas menos. O descenso prodúcese nas empresas con persoas asalariadas (-2.754) e nas autónomas sen persoal asalariado (-311). Sendo as empresas organizadas xuridicamente baixo a fórmula de persoa xurídica o 60,77% do total, empregan ao 90,60% das persoas traballadoras por conta allea (89,83% en 2019).

Terceira. Rómponse a tendencia á alza dos cinco anos anteriores respecto do número de persoas afiliadas á Seguridade Social, sen chegar aínda, no caso de Galicia, ás cifras de 2010 (primeiro ano que se recolle no correspondente cadro evolutivo), e situándose en parámetros un pouco superiores a 2017. O descenso de persoas afiliadas en 2020 sitúase principalmente no réxime xeral. Por sectores, a meirande parte das persoas traballadoras afiliadas e en alta sitúanse no sector servizos, seguido de industria, construción e agrario, por esa orde. Descende en máis de vinte mil o número de contratos realizados con persoas traballadoras estranxeiras, o 68,84% no sector servizos e maioritariamente baixo fórmulas de contratación temporal. Das contratacións a persoas estranxeiras en 2020, descende proporcionalmente de forma máis acusada a contratación de persoas comunitarias.

CAPÍTULO 7. CONTRATACIÓN

Primeira. Rómponse a tendencia de cinco anos medrando o número de contratacións, ao descender no ano 2020 en máis de 330.000 contratos, un descenso sen precedentes. A modalidade contractual máis empregada foi a de eventuais por circunstancias da produción (o 46,81% con mulleres), baixando en 118.409 contratos respecto do ano anterior. Baixa a contratación indefinida ordinaria por segundo ano con 11.022 contratos menos (un 54,91% con homes e un 45,09% con mulleres). As contratacións indefinidas representaron en 2020 en Galicia o 5,04% do total da contratación realizada (case medio punto por riba do ano anterior, e segue a ser máis baixa que no conxunto do Estado).

Segunda. A rotación das persoas asalariadas galegas (número de contratos eventuais que, por termo medio, se realizan con cada persoa con contrato temporal) alcanzou os 2,98 contratos no caso das mulleres e os 4,14 nos homes en 2020. A media en España foi de 3,10 no grupo de mulleres e de 4,13 no de homes. Mantense unha elevada porcentaxe de contratos temporais, especialmente no colectivo feminino, mais diminúen as distancias entre o grupo de homes e de mulleres entre 2020 e 2019. Seguen existindo determinadas modalidades contractuais maioritariamente femininas como son o contrato de interinidade ou os realizados a tempo parcial, e outras maioritariamente masculinas como o contrato de relevo ou xubilación parcial. Por sectores de actividade, só no sector servizos a contratación das mulleres supera a dos homes.

CAPÍTULO 8. A NEGOCIACIÓN COLECTIVA

Primeira. A 31 de decembro de 2020 existen en Galicia 1.038 convenios colectivos, xa sexan vixentes ou prorrogados tacitamente, dos cales 126 son de sector e 912 de empresa.

Asináronse por primeira vez este ano 6 convenios de empresa que afectan a 279 persoas traballadoras, das que 131 son homes e 148 mulleres.

Segunda. Durante o ano 2020 asináronse e/ou revisáronse 82 convenios colectivos (54 convenios asinados e 28 revisados), dos que 20 son de sector (9 convenios asinados e 11 revisados) e 62 son de empresa (45 convenios asinados e 17 revisados).

Afectaron estes convenios a 80.601 persoas traballadoras, das que 55.070 son homes e 25.531 mulleres.

Terceira. O incremento salarial pactado (media ponderada) nos convenios asinados e revisados este ano en Galicia foi do 1,61%, media superior ao IPC galego (-0,4%) e ao estatal (-0,5%).

Recollen cláusulas de revisión salarial o 29,63% dos convenios asinados e o 10,71% dos revisados este ano.

Teñen pactos de ultraactividade o 74,07% dos convenios asinados neste ano (o 88,89% dos de sector e o 71,11% dos de empresa).

A xornada media pactada (media ponderada) no ano 2020 foi de 1.758,10 horas, sendo nos convenios de empresa de 1.715,15 horas e nos de sector de 1.765,23 horas.

O 74,07% dos convenios colectivos asinados no ano 2020 establecen unha xornada anual inferior á máxima legal (8 convenios de sector e 32 de empresa).

Cuarta. Rexistráronse en 2020 en Galicia 12 inaplicacións de convenio que afectan a 476 persoas traballadoras, das que 314 son homes e 162 mulleres. As condicións de traballo que se inaplican refírense maioritariamente á contía salarial (91,67%), sendo dentro destas a redución do salario a que máis se produce (66,67%).

No 75% a composición da comisión negociadora correspóndese co establecido no artigo 41 do Estatuto dos traballadores (comisión dun máximo de tres membros integrada por persoas traballadoras da propia empresa e elixida por estas democraticamente). No 25% está constituída pola representación legal dos traballadores/as.

Non acudiron en ningún caso á mediación do AGA nin á decisión do órgano tripartito.

O 50% das inaplicacións rexistradas en 2020 teñen lugar en empresas que teñen entre 6 e 30 persoas traballadoras e o 33,33% en empresas que teñen entre 1 e 5.

Quinta. No ano 2020 existe participación de mulleres na comisión negociadora en 39 convenios, o 72,2% do total dos asinados este ano. Estes convenios afectan a 46.224 persoas traballadoras (o 95,8%), das que 35.270 son homes e 10.954 mulleres.

O número de mulleres que participou nas comisións negociadoras foi de 37 por parte das empresas e/ou organizacións empresariais (un 26% fronte a 106 homes, un 74%) e 83 por parte das organizacións sindicais (un 27% fronte a 227 homes, un 73%).

CAPÍTULO 9. A SINISTRALIDADE LABORAL

Primeira. A pandemia provocada polo coronavirus, que afectou de xeito moi importante á actividade económica e ao emprego, tivo unha incidencia directa nos niveis de sinistralidade laboral, que se viu reducida de xeito substancial, salvo no caso dos accidentes de traballo mortais. Ademais, foi necesario reformar a lexislación para acoller, entre as prestacións económicas da Seguridade Social, as derivadas dunha nova continxencia profesional, en determinadas situacións e para concretos colectivos profesionais que prestasen servizos en específicas actividades.

Segunda. En 2020, os accidentes en xornada de traballo con baixa en Galicia (24.962) supoñen unha baixada do 21,1% respecto dos de 2019 (31.628). En España, esa baixada foi do 20,7%. No caso dos accidentes de traballo graves (399 en Galicia e 3.643 en España, en 2020, fronte aos 496 en Galicia e os 4.335 en España, en 2019), a baixada foi do 19,6% en Galicia e do 16% en España. Mentres que para os accidentes mortais (54 en Galicia e 634 en España, en 2020, fronte aos 56 en Galicia e 558 en España, en 2019), Galicia experimentou unha baixada apenas perceptible do 3,6%, no conxunto estatal produciuse un incremento do 13,6%. Ese total de accidentes en xornada de traballo con baixa en Galicia supón un 5,6% do total estatal, a mesma porcentaxe que en 2019. Non obstante, os accidentes graves (399) supoñen o 10,9% dos acontecidos en toda España (o 11,4% en 2019), e os mortais (54) o 8,5% (o 10% en 2019).

Terceira. Analizando as cifras de accidentes ocorridos en xornada de traballo con baixa en todas as comunidades autónomas, Galicia ocupou, en 2020, o sexto lugar en número total de accidentes (en 2018 e 2019, ocupara a quinta posición) e o quinto lugar en accidentes leves (ao igual que en 2018 e 2019), precedida, neste último caso, por Andalucía, Cataluña, Comunidade Valenciana e Madrid (tamén igual que en 2018 e 2019); o terceiro lugar no que atinxe aos accidentes graves, precedida neste caso tan só por Andalucía e Cataluña (de novo, igual que en 2018 e 2019); e o quinto lugar no que ten que ver cos accidentes mortais (en 2018 e 2019 ocupara o cuarto lugar), precedida aquí a nosa comunidade autónoma por Andalucía, Castela e León, Cataluña e Comunidade Valenciana. Respecto dos índices de incidencia, en Galicia, nos últimos seis anos, coa única excepción de 2017, o seu índice de incidencia para o total de accidentes de traballo tivo un mellor comportamento que o da maioría das demais comunidades autónomas.

CAPÍTULO 10. CONFLITIVIDADE E MEDIOS DE SOLUCIÓN DE CONFLICTOS DE TRABAJO

Primeira. No ano 2020, o impacto da pandemia reflíctese de forma moi intensa respecto do ano anterior. Cae o número de folgas case ata a metade (de 898 a 487), o número de participantes cae en 112.958 persoas e as xornadas non traballadas diminúen en 317.822 xornadas. O maior número de participantes en moitas autonomías corresponde ao sector servizos (exceptúase por exemplo: Andalucía, Cataluña e Galicia). No caso de Galicia, o sector da industria supera en moito o número de participantes (fronte ao ano 2019 que eran un terzo menos que no sector servizos), pero en xornadas non traballadas é moi superior a cifra do sector servizos, que case multiplica por seis ás xornadas non traballadas na industria. Se durante 2019 foron realizadas 74 folgas, 67 provinciais e 7 autonómicas, no ano 2020 redúcese o número a 26 folgas (21 provinciais e 5 autonómicas).

Segunda. No que se refire ao AGA, no ano 2020 iniciáronse 81 expedientes (8 menos que no ano anterior e 27 menos que hai dous anos), que afectaron a 584 empresas, (117 menos que no ano anterior) e 66.506 persoas traballadoras (case 50.000 máis que o ano anterior). Sobre o total de mediacións e arbitraxes levadas a cabo polo AGA, a efectividade acadada ao longo do ano 2020 foi do 75%, unha porcentaxe idéntica á acadada o ano anterior. O 87,9% destes procedementos foron conciliacións ou mediacións que afectaron a 21.308 persoas traballadoras e 579 empresas. O 12,1% restante foron arbitraxes que afectaron a 1.410 persoas traballadoras e 4 empresas.

CAPÍTULO 11. REGULACIÓN DE EMPREGO E FOGASA

Primeira. As persoas afectadas en computo global das catro provincias galegas en 2020, aumentaron un 756,6%. Este aumento dáse a partir de marzo como consecuencia da COVID-19.

En relación co tipo de medida o aumento destaca na medida de suspensión e redución de xornada como consecuencia da COVID-19, xa que na de despedimento colectivo dáse un descenso.

O maior número de persoas afectadas concéntrase no sector servizos, seguido do sector de construción e o menor incremento está na industria.

Desagregando por sexo, hai máis homes afectados que mulleres, sendo a diferenza moi pequena (49,5% mulleres y 50,5% homes). Por provincias o primeiro lugar ocúpao A Coruña seguida de Pontevedra.

Segunda. En Galicia redúcese o número de persoas afectadas polas resolucións do Fogasa nun 15%, mentres no conxunto do Estado a redución do número de persoas beneficiarias das resolucións do Fogasa, foi un 11% menos en 2020, con respecto a 2019. A provincia galega máis afectada por estas resolucións foi Lugo, que é a única que aumenta o número de persoas afectadas, nas outras tres redúcese.

CAPÍTULO 12. PROTECCIÓN SOCIAL

Primeira. Galicia é unha das comunidades autónomas con maior porcentaxe de pensionistas (8,0% do total en 2020) unha ratio moi superior ao que representa a poboación galega no total do Estado (5,7%). En relación coa contía percibida, a pensión media en Galicia entre 2010 e 2020 incrementouse en 214,1 euros, mentres que a suba na media do Estado foi de 238,48 euros.

Segunda. En 2020 en Galicia computáronse 480.700 pensións de xubilación, 200 máis que en 2019. A media en 2020 das pensións galegas de xubilación situouse en 987,1 euros mensuais, subindo 26,1 euros con respecto a 2019. A media estatal incrementábase en 2020 en 28 euros, situándose en 1.171,5 euros, isto é, 184,4 euros por riba da media galega. As provincias de Lugo e Ourense, polo importante número de pensións de xubilación do sistema especial agrario, aparecen ambas as dúas cunha diferenza con respecto a media estatal de 297,9 euros no primeiro caso e 347,9 no segundo.

Terceira. As 143.334 persoas beneficiarias das prestacións de desemprego en decembro de 2020 supoñen o 4,8% do total español, practicamente a mesma ratio que en 2019 (4,7%). O 63,3% perciben unha prestación contributiva (45,9% en 2019), o 32,2% unha asistencial (46,2% en 2019) e o 4,5% restante a renda activa de inserción (7,9% en 2019). Pola súa banda, as 2.974.850 persoas beneficiarias en España en decembro de 2020 (1.113.750 máis que en 2019) distribúense nunha proporción do 65,4% que perciben a prestación contributiva, o 29,9% a asistencial e o 4,7% o programa de activación para o emprego.

Cuarta. Galicia foi en 2019 a sexta comunidade autónoma con maior número de pensións non contributivas, despois de Andalucía, Canarias, Cataluña, Comunidade Valenciana e Madrid. As persoas perceptoras de pensións non contributivas en 2020 representan o 8,5% do total estatal, moi por riba de comunidades autónomas con moito maior número de habitantes que Galicia, como pode ser o caso da Comunidade de Madrid.

CAPÍTULO 13

Única. Nos procesos electorais en Galicia do período 2017/2020, a Confederación Intersindical Galega (CIG), cun resultado do 29,67% do total de persoas elixidas, é a que obtivo maior número de representantes, seguida polo Sindicato Nacional de CCOO de Galicia, co 26%; e da Unión Xeral de Traballadores (UGT-Galicia), co 25,41%. O resto de entidades sindicais obtiveron un resultado global que non chegou ao 19%.

Ademais, no período reflectido, a CIG é primeira forza sindical na Coruña e Pontevedra, e terceira en Lugo e Ourense. CCOO foi primeira forza en Lugo e segunda na Coruña, Ourense e Pontevedra; mentres que UGT resultou ser primeira forza sindical en Ourense, segunda en Lugo e terceira na Coruña e Pontevedra.